This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

+ *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.

+ *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.

+ *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.

+ *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página `http://books.google.com`

B 1,087,458

PROPERTY OF
University of
Michigan
Libraries
817
ES SCIENTIA VERITAS

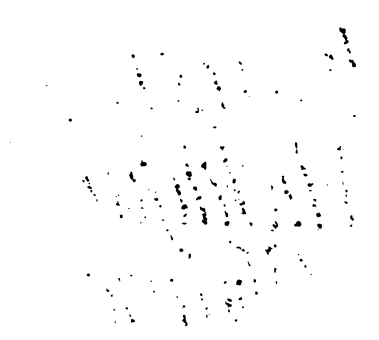

COLECCION

DE

DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL

DE LA

CORONA DE ARAGON,

PUBLICADA DE REAL ÓRDEN

POR

SU ARCHIVERO;

D. Manuel de Bofarull y de Sartorio.

Tomo XXX.

BARCELONA:
EN LA IMPRENTA DEL ARCHIVO.
1866.

COLECCION

DE

DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL

DE LA

CORONA DE ARAGON,

PUBLICADA DE REAL ÓRDEN

POR

SU ARCHIVERO,

D. Manuel de Bofarull y de Sartorio.

TOMO XXX.

COLECCION

DE

DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL

DE LA

CORONA DE ARAGON,

PUBLICADA DE REAL ÓRDEN

POR

SU ARCHIVERO,

D. Manuel de Bofarull y de Sartorio.

TOMO XXX.

PROCESO

CONTRA EL REY DE MALLLORCA D. JAIME III,

MANDADO FORMAR

POR EL REY D. PEDRO IV DE ARAGON.

PUBLICADO DE REAL ÓRDEN

POR

D. MANUEL DE BOFARULL Y DE SARTORIO,

Archivero de la Corona de Aragon.

Tomo II.

BARCELONA.

EN LA IMPRENTA DEL ARCHIVO.

1866.

DP
124
.C69
v. 30-31

Duanneng
Sieso Pero
5.19.54
86628

(Continúan las prestaciones de homenage al rey D. Pedro por las universidades de Mallorca. que principiaron en el final del tomo I.º)

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey Ferrarius More Jacobus Caseles Petrus de Benimelis et Jacobus Orsseres parrochie de Manacor et Petrus de Perdines et Guillermus Laboratoris parrochie de Pulcrovisu procuratores sindici et actores per universitatem parrochiarum de Manacor et de Pulcrovisu predictarum congregatam ad vocem seu requisitionem juratorum parrochiarum predictarum in ecclesia Baate Marie ville de Manachor constituti legittime com publico instrumento facto die dominica intitulata sexto idus junii anno predicto per Johannem de Fabricis notarium publicum Majorice ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis dictarum parrochiarum et singularium ex ip-

sis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem, et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus viris Petro domino de Exerica Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Blasio de Alagone Johanne Eximini de Urrea et Galvany de Angularia ac venerabilibus Michaele Petri Çapata Raimundo de Villafrancha Michaele de

Gurrea militibus Johanne Ferdinandi legum doctore Blasio Daysa jurisperito consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter vocatis ac pluribus aliis congregatis ibidem in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens scribi feci et clausi.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio videlicet tertiarum ejusdem diey Petrus Felicis Petrus Sabadelli Felicius de Manso Bernardus Fontis Petrus Johannis et Simon Cerdani habitatores parrochie Beate Marie Vallis de Mussa procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie congregatam ad sonum campane in ecclesia dicte parrochie prout moris est constituti legittime cum publico instrumento facto die lune intitulata quinto idus junii anno predicto per Julianum de Torrente notarium publicum Majorice ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum propio nomine ipsorum et totius universitatis dicte parrochie et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac

sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis in cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fifidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem ac etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus viris Petro domino de Exerica Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Blasio de Alagone Johanne Eximini de Urrea et Galvany de Angularia ac venerabilibus Michaele Petri Çapata Raimundo de Villafrancha Michaele de Gurrea militibus Johanne Ferdinandi legum doctore Blasio Daysa jurisperito consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter vocatis ac pluribus aliis congregatis ibidem in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domi-

ni Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et aptato in linea III ubi dicitur tituti et in VI ubi continetur domino et clausi.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey Petrus dez Pedros Poncius de Ripullo filius Romei de Ripullo quondam et Arnaldus Muntanerii jurati parrochie Sancti Mathei de Bunyola procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie congregatam ad sonum campane intus ecclesiam ejusdem loci ut moris est constituti legitime cum publico instrumento facto die dominica intitulata sexto idus junii anno predicto per Dalmacium Navarre notarium Majorice publicum ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum propio nomine ipsorum et totius universitatis dicte parrochie et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas

et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi dominó Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus viris Petro domino de Exerica Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Blasio de Alagone Johanne Eximini de Urrea et Galvany de Angularia ac venerabilibus Michaele Petri Çapata Raimundo de Villafrancha Michaele de Gurrea militibus Johanne Ferdinandi legum doctore Blasio Daysa jurisperito consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter vocatis ac pluribus aliis congregatis ibidem in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc publicam formam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey Guillermus Malosi et Guillermus Garrerii habitatores parrochie ecclesie Beati Bartholomei de Muntuerio procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie congregatam ad sonum tube in ecclesia supradicta prout est moris constituti legittime cum publico instrumento facto die dominica intitulata sexto idus junii anno predicto per Petrum Traverii notarium publicum in civitate et Regno Majorice ac insulis eidem adjacentibus auctoritate regia ad ea que inferius continetur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis dicte parrochie et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homaginm ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et

dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus viris Petro domino de Exerica Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Blasio de Alagone Johanne Eximini de Urrea et Galvany de Angularia ac venerabilibus Michaele Petri Çapata Raimundo de Villafrancha Michaele de Gurrea militibus Johanne Ferdinandi legum doctore Blasco Daysa jurisperito consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter vocatis ac pluribus aliis congregatis ibidem in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey Guillermus Borracii Franciscus de Aguilario jurati anno presenti uni-

versitatis parrochie Beate Marie de Artano et Romeus Ebrines habitator dicte parrochie procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie congregatam ad sonum vel vocem tube intus ecclesiam predictam prout moris est constituti legittime cum publico instrumento facto die dominica intitulata sexto idus junii anno predicto per Guillermum Molela notarium publicum Majorice ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis dicte parrochie et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori Castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribns suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singu-

lis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus viris Petro domino de Exerica Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Blasio de Alagone Johanne Eximini de Urrea et Galvany de Angularia ac venerabilibus Michaele Petri Çapata Raimundo de Villafrancha Michaee de Gurrea militibus Johanne Ferdinandi legum doctore Blasio Daysa jurisperito consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter vocatis ac pluribus aliis congregatis ibidem in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum litteris in raso positis in linea IX ubi dicitur nos et clausi.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey. Garcias Tahust Petrus Gaylardi Raimundus Torayoni et Petrus Caberoni habitatores parrochie de Sporles procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie de Sporles congregatam ad sonum campane e ad vocem preconiam in portali seu janua majori ecclesie ipsius

parrochie prout est moris constituti legittime cum publico instrumento facto die martis quarto idus junii anno predicto per Petrum Johannis notarium publicum Majorice in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter proprio nomine ipsorum et totius universitatis dicte parrochie et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ad dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem

et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus viris Petro domino de Exerica Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Blasio de Alagone Johanne Eximini de Urrea et Galvany de Angularia ac venerabilibus Michaele Petri Çapata Raimundo de Villafrancha Michaele de Gurrea militibus Johanne Ferdinandi legum doctore Blasio Daysa jurisperito consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter vocatis ac pluribus aliis congregatis ibidem in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Et eadem etiam die hora tamen vesperorum sindici infrascripti vocati ad mandatum regium eis factum cum litteris suprainsertis nomine proprio ipsorum et dictarum universitatum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium et sacramentum fidelitatis prout continetur in sequentibus instrumentis.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet vesperorum ejusdem diei Romeus Manresa et Berengarius Sunyerii procuratores sindici et actores per universitatem parrochie de Falanigio congregatam in ecclesia dicte parrochie ad instantiam juratorum dicte parrochie prout est moris constituti le-

gittime cum publico instrumento facto die dominica intitulata sexto idus junii anno predicto per Petrum Raimundi notarium publicum Majorice ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis dicte parrochie et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentiæ Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus quibus supra eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singu-

larium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte un versitatis et singularium eorundem. Presentibus test bus nobilibus Johanne de Arborea Arnaldo de Erill gubernatore Regni Majorice Arnaldo de Focibus a Raimundo de Villafrancha et Michaele de Gurrea mi litibus et Johanne Ferdinandi Munionis legum docto re et Arnaldo Balistarii cive Barchinone ac Jacobo d Faro jurisperito et aliis in magna multitudine con gregatis.

Sig ✠ num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domi ni Regis et auctoritate regia notarii publici per tota terram et dominationem ejusdem. Qui predictis inte fui eaque in hanc formam publicam redigens requi situs scribi feci cum litteris in raso positis ubi dicitu testibus in XIIII linea et clausi.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata ter tio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo ter tio hora videlicet vesperorum ejusdem diey Bernardu March Bernardus Nielli Simon Nielli Petrus Sabater procuratores sindici et actores per universitatem vill et parrochie Pollencie seu majorem partem ipsiu congregatam ad sonum tube in ecclesia dicte ville e parrochie Pollencie prout est moris constituti legitim cum publico instrumento facto die qua computabatu sexto idus junii anno predicto per Guillermum Aulir notarium publicum Majorice ad ea que inferius conti netur in presentia notarii et testium subscriptorur ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorun et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis

et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo et magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus Johanne de Arborea Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Arnaldo de Focibus ac Raimundo de Villafrancha et Michaele de Gurrea militibus et Johanne Ferdinandi Munionis legum doctore Arnaldo Ba-

listarii cive Barchinone ac Jacobo de Faro jurisperito et alis in magna multitudine congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens scribi feci cum raso et aptato in linea XII ubi dicitur testibus et clausi.

Et nichilominus comparuerunt citati in conspectu et presentia dicti Domini Regis inferius nominati qui prestiterunt et fecerunt eidem domino Regi homagium et sacramentum fidelitatis in modum expressum in quodam publico instrumento inde facto cujus series sic habetur.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone in aula inferiori castri Majorice personaliter existente presentibus testibus infrascriptis et in presentia etiam subscripti scriptoris et notarii et Assalt de Galiana miles Johannes Homo Dei filius Johannis Hominis Dei Franciscus Orvany Natho del Anyel Petrus Pothovi Petrus Taulagera Fulluts Guillermi Guillermus Lagostera Julianus de la Scala Anthonius Nigri Luquin Cirera Franciscus Albenguena Berengarius Dordis Guillermus de Sancto Martino

Raimundus Deus lo Fo Franciscus de Unisio Guillermus de Solerio Franciscus Mangri Petrus Ça Vila Johannes Ça Vila Marimundus Ça Rovira faber Berengarius Arnaldi faber Bernardus Rausell faber Johannes Benedicti faber Arnaldus Martini parator Jacobus Amellerii parator Guillermus Molars parator Guillermus Roerga parator Borracius de Montanyana curritor Petrus Poncii curritor Petrus Erol curritor Bernardus Oliverii curritor Nicola de Rosticol mercator Jacobus Ferrater mercator Periconus Rostego mercator Franciscus de Rostego Simon de Rostego Franciscus Natalis petrarius Dalmacius Deus lo Sal pallerius Jacobus Bernardi pallerius Martinus de Puigviader pallerius Petrus Vinis pallerius Marchus dez Claper pallerius Nicholaus Ferrarii pallerius Guillermus Lombardi ortolanus Johannes Felicis ortolanus Bartholomeus Dagramunt ortolanus Petrus de Azes Johannes ça Costa mercator Franciscus de Fontaneto mercator Bernardus de Ulmis domicellus Fredericus de Voltre mercator Petrus Torner suppraopositus fustariorum Raimundus de Vilosser suppraopositus fustariorum Bernardus Maçot fusterius Bernardus Christofori fusterius Bernardus ça Muntada cuyracerius Petrus Morelli sartor Guillermus de Locustaria mercator Bartholomeus Cirera mercator G. Sobrer Guillermus dez Brull et Raimundus Ça Cortada domicellus cives civitatis Majorice prestiterunt et fecerunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac juramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionii juramenti promiserunt ipsi domini Re-

gi quod erunt sibi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti sui. Quodque portabunt eidem domino Regi bonam rectam ac legalem fidem prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domini Regi quilibet ipsorum se et omnia bona sua ubique habita et habenda. Presentibus testibus nobilibus Johanne de Arborea Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice et Arnaldo de Focibus ac Raimundo de Villafrancha et Michaele de Gurrea militibus ac Johanne Ferdinandi Munionis legum doctore magistro rationali Arnaldo Balistarii cive Barchinone ac Jacobo de Faro jurisperito et pluribus aliis in magna multitudine congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum suppraposito in linea VI ubi dicitur Bernardus Rausell faber et cum raso et emendato n linea X ubi continetur mercator et clausi.

—

Deinde die veneris intitulata idus junii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio tam sindici universitatum et parrochiarum subscriptarum quam sin-

gulares persone degentes in civitate Majorice citati ad mandatum predicti domini Regis comparuerunt in ejus presentia et conspectu. Et dicti sindici facta fide de potestate eis tradita per universitates pro quarum parte missi fuerunt ad presentiam dicti domini Regis cum publicis instrumentis quorum tenores sunt qui sequntur.

Noverint universi. Quod die jovis festum Corporis Jesuchristi anno Domini MCCC quadragesimo tertio universitas Sancti Petri de Castaligio congregatam ad sonum preconis et in loco vocato Algayda coram capella Sancti Johannis ipsius parrochie prout est moris. In presentia Raimundi Pontiliani notarii publici Majorice et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione et alicujus concordantes gratis et ex certa scientia et spontanea voluntate constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Petrum Company Petrum Muleti Bernardum Reus et Jacobum Saurelli juratos dicte parrochie presentes et hanc procurationem recipientes ac sindicatum et actoriam et quemlibet ipsorum insolidum. Ita quod occupantis vel occupantium condicio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissi-

mo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone vice et nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosantis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicut fideles homines et subjecti tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necesaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem Domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et proinde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam dicta universitas promisit firma et sollemni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis

et exigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quodque super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singularium ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cuilibet eorum presentia et futura. Quod est actum die et anno quibus supra. Presentibus Guillermo Simonis presbitero Ferrario Rigolfi presbitero Petro Oliverii bajulo dicti loci Johanne de Bonastre Petro de Tortosa et Bernardo Reus pro testibus adhibitis rogatis et vocatis.

Sig✠num Raimundi Pontiliani notarii publici Majorice. Qui hec scripsit et clausit.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus junii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio universitas parrochie Sancte Marie Marrachini de mandato bajuli ejusdem loci ante ecclesiam dicte parrochie ut est moris congregata. In presentia mei Dalmacii Navarre notarii publici Majorice infrascripti et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius parrochie singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes. Gratis et spontanea voluntate ac ex certa scientia constituerunt et ordinaverunt suos certos procuratores sindicos et actores Bernardum Rubei et Bartolomeum Gisberti juratos dicte parrochie presentes

et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et quemlibet ipsorum insolidum. Ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alium mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice et comite Barchinone vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi vero et naturali domino ipsius universitatis et singularium ejusdem vice nomine et pro parte quibus suppra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Règi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis

omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores et actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et perinde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam dicta universitas promisit firma et sollempni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno quibus supra presentibus Ferrario Scot rectore dicte ecclesie Francisco Scot ejus fratre Bernardo Albussani et Johanne Bassa pro testibus adhibitis vocatis et rogatis.

Sig✠num Dalmacii Navarre notarii Majorice publici. Qui predictis interfuit et ea rogatus scribi fecit et clausit cum supprapositó in linea sextadecima ubi dicitur presentibus.

Noverint universi. Quod nos Antonius Albinyana ba-

julus parrochie Sancte Marie de Camino Jacobus Massot Bernardus Magistri Gombaldus de Frexiis Petrus Mascharoni Guillermonus Loat Berengarius Marçet Francischus Eximini Guillermonus Riquerii Petrus Davidis Berengarius Castilionis et major pars universitatis dicte parrochie congregata voce preconia ut est moris in porticu ecclesie Sancte Marie de Camino. In presentia notarii et testium infrascriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius singulares una nobiscum ad infrascripta unanimiter absque contradictione alicujus concordantes. Gratis et ex certa scientia constituimus eligimus et ordinamos vos Arnaldum Magistri juratum dicte parrochie et Petrum Figerie habitatorem ejusdem presentes et recipientes procuratores sindicos et actores nostros et dicte universitatis et utrumque vestrum insolidum. Ita quod occupantis conditio melior non existat set quod per unum vestrum inceptum fuerit per alterum vestrum valeat resumi mediari atque finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majōrice Sardinie et Corsice Comiteque Barchinone vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem. Et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino nostro et ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus suppra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis manibus vestris sacrosanc-

tis Dei quatuor evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramento promitatis eidem domino Regi quod nos et universitas predicta et singulares ejusdem erimus eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt nos et dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo vobis et utrique vestrum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes nos et dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per vos sindicos procuratores vel actores nostros seu utrumque vestrum in premissis actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et perinde habeatur ac si a nobis et dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam nos promittimus firma et sollempni stipulatione in posse et manu notarii infrascripti stipulantis et exigentis hec nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per vos dictos procuratores sindicos vel actores nostros et utrumque vestrum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et

singulis attendendis firmiter et complendis obligamus nos et bona nostra et universitatis predicte et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Actum est hoc Majorice quarto idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Sig✠✠✠✠✠ ✠✠✠✠✠✠✠✠✠ na Anthonii Albinyana Jacobi Massot Bernardi Magistri Gonbaldi de Fexiis Petri Mascharoni Guillermoni Loat Berengarii Mercer Francisci Eymerici Guillermoni Riquerii Petri Davidis Berengarii Oliva ac Berengarii Castilionis predictorum. Qui hec laudamus et firmamns.

Testes hujus rei sunt Arnaldus Serdoni Petrus Poch Guillermus Merfagay Petrus Buada Petrus Magistri Raimundus de Berga et Berengarius Tayalocha.

Sig✠num Raimundi de Bagnariis notarii Majorice. Qui hec scripsit et clausit.

Pateat universis. Quod die dominica intitulata sexto idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Congregatione facta consulum sive juratorum insule Minorice videlicet Jacobi Morages Bernardi Martorelli et Guillermi de Podio juratorum insule Minorice una cum Galcerando de Roaxio domicello absente qui tunc perquisitus nullatenus potuit inveniri et omnium consiliariorum consilii universitatis ejusdem insule tam ville Ciutadelle quam aliorum locorum ejusdem insule videlicet termini castri de Maho et termini castri Sancte Agathe ac popule et bajulivi de Hialor ejusdem insule Minorice nec non plurium aliorum et diversorum habitatorum insule ejusdem prout moris est

per Jordanum Davidis nuntium eorundem juratorum vocatorum in domo videlicet capituli Monasterii fratruum minorum dicte ville Ciutadelle. In presentia mei notarii infrascripti et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum ipsa universitas et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate ac ex certa scientia constituerunt et ordinaverunt suos certos procuratores sindicos et actores predictum Jacobum Moragues juratum insule Minorice antedicte Petrum Squille Simonem Geraldi jurisperitum et Martinum Luppeti dicte ville Ciutadelle habitatores et Johannem Juneda habitatorem castri de Maho sindicumque loci ejusdem et Jacobum Padrola habitatorem et sindicum termini castri Sancte Agathe et Monsserratum Albi habitatorem popule et bajulivi de Hialor et sindicum ejusdem loci presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam sponte suscipientes et quemlibet ipsorum insolidum. Ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo ac potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitequc Barchinone vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem. Et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejus-

dem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram ac legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et ad optinendum de jure vel alio justo modo et justa causa et etiam ratione absolutionem homagii et sacramenti fidelitatis que dudum fecerunt illustri domino Jacobo in principio sui regiminis quando ad ipsum pervenit Regnum Majorice et aliis antecessoribus regibus Majorico nec non et ad optinendum et impetrandum securitatem quod dicti Illustris domini Jacobi et sui filii seu heredes jus si quod habent in dicta insula Minorice non obstantibus supradictis sit ac remaneat eis salvum. Novissime inquam ad petendum impetrandum procurandum et optinendum ab eodem domino Rege bonos usos gracias privilegia libertates inmmunitates et franchisias et etiam bonorum usuum gratiarum privilegiorum libertatum inmmunitatum et franchisiarum restitutionem et omnia etiam alia et singula que cognoverint fore necessaria et utilia circa necessitatem comodum et utilitatem insule Minorice sepedicte et hominum sive universitatis ejusdem. Et ad recipiendum a jam dicto domino Rege et tractandum cum eodem ordinan-

dum faciendum gerendum explicandum exercendum omnia alia universa et singula que cedant honori comodo et utilitati dicti domini Regis et suorum subditorum populatorum degentium etiam et conmorantium in tota insula supradicta. Et ad omnia alia faciendum in et super predictis dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et perinde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam dicta universitas promisit firma et sollempni stipulatione in manu et posse dicti notarii stipulantis et exigentis nomine domini Regis antedicti et aliorum omnium quorum intersit vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super predictis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die

et anno quibus supra. Presentibus testibus Bernardo Asnar Berengario de Amerio mercatoribus Bernardo de Torrente Francisco Solerii marinariis Bernardo Banyoles et Bartholomeo Bertrandi dicte insule Minorice habitatoribus ad hec spetialiter vocatis et rogatis.

Sig✠num Bernardi Dalmacii notarii publici Majorice. Qui hec scripsit et clausit cum supraposito in linea XIIII ubi dicitur jus.

Pateat universis. Quod nos Guillermus Porcelli bajulus parrochie de Andraig Guillermus Benedicti et Philipus Tionis jurati dicte parrochie vocatis voce preconia ut est moris Jacobo Nonis Petro de Vico Guillermo Provincialis Ferrario Podiolli Bernardo Trobati Dominico Sancii et Bernardo Jofredi habitatoribus dicte parrochie et tota universitate ipsius parrochie seu majori parte ejusdem universitatis et ipsius hominibus congregatis in platea dicte parrochie de Andraig ipsisque unanimiter nobiscum concordantibus volentibus et consentientibus gratis et ex certa scientia constituimus et ordinamus vos Baltar de Fexiis et Petrum Jovera dicte parrochie presentes et recipientes procuratores sindicos et actores nostros et dicte universitatis. Ita quod non sit melior conditio occupantis sed quod per unum vestrum inceptum fuerit per alium valeat resumi mediari atque finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sar-

dinie et Corsica comiteque Barchinone vice nomine nostrum et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem. Et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino nostro et ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis manibus vestris sacrosantis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittatis eidem domino Regi quod nos et universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et procurabimus eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorumdem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt nos et dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo vobis et utrique vestrum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes nos et dicta universitas ac ipsius singulares quod quicquid per vos dictos sindicos procuratores vel actores nostros vel utrumque vestrum in premissis actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et perinde habeatur ac si a nobis et dicta universitate et singularium ejus-

dem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam nos promittimus firma et sollempni stipulatione in posse et manu infrascripti notarii stipulantis et exigentis hoc nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest et interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per vos dictos procuratores sindicos vel actores et utrumque vestrum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis obligamus nos et bona nostra et universitatis predicte et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Actum est hoc Majorice sexto idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Sig ✠✠✠✠✠ ✠✠✠✠✠ na G. Porcelli G. Benedicti Filipi Nonis Jacobi Tionis Petri de Vico G. Provincialis Ferrarii Podiolli Bernardi Trobati Dominici Sancii et Bernardi Jofredi predictorum. Qui hec laudamus et firmamus.

Testes hujus rei sunt Michaei Ensenyat Petrus Benedicti R. Guasch P. de Plano et Bartholomeus Pelliperii.

Sig ✠ num Raimundi de Bagnariis notarii Majorice. Qui hec scribi fecit et clausit.

Noverint universi. Quod die sabbati intitulata septimo idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Congregata universitate Evisse ad sonum tube et vocem preconis intus ecclesiam Beate Marie Evisse ut est moris. In presentia mei Berengarii Cardona notarii publici Evisse pro Arnaldo de Torrentibus notario pu-

blico ejusdem loci et testium infrascriptorum ad hec spetialiter vocatorom comparuerunt Laurencius de Mansilia Franciscus de Valle et Bernardus de Cumba jurati Evisse et obtulerunt ac presentarunt et per me dictum notarium dicte universitati publice legi fecerunt quandam patentem litteram illustrissimi et potentissimi domini domini Petri Dei gratia Regis Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice et comitis Barchinone sigillatum in dorso sigillo antiguo dicti domini Regis cere virmilie ut in dicta litera de antiquitate dicti sigilli mentio fiebat cujusquidem litere tenor in nominibus sic se habet. En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorche de Sardenya e de Corcega e compte de Barcelona. Als fels seus los prohomens e universitat del castell e de la vila de Evissa. Saluts e gracia. Con nos per raho de firma de dret per justes rahons requesta e a nos contradita per lalt En Jacme que tenia per nos en feu entre les altres terres lo Regne de Mallorcha ab totes les illes a aquell adjaents e per altres justes rahons en lo proces daquen fet contengudes ajam proceit et proceischam contra aquell Jacme e lo dit Regne et les altres terres feudals a aprehensio e empara real per la qual cosa nos personalment faen exequcio del dit proces ab lo nostre stol ajam presa terra e possessio et apprehensio real a Paguera qui es dins lo dit Regne de Mallorcha per aquell Regne e les dites illes a aquell adjaents encara ajam presa a nostra ma e tingam poderosament la ciutat de Mallorcha e la universitat de la dita ciutat aja fet a nos axi com a ver e natural Senyor lur homenat.

ge e sagrament de feeltat. Per ço a vos e a cascu de vosaltres espressament diem e manam que dins X dies del reeblment de le present comtadors trametats a nos vostres sindichs hon que siam dins lo dit Regne ab poder bastant segons queus trametem dictat per fer a nos homenatge e sagrament de feeltat axi com a senyor del dit Regne e illes dessus dites en la forma que la universitat de la dita ciutat nos ha fets. En altra manera enentariem contra vos e cascun de vosaltres e vostres bens axi com contre aquells que a son senyor deneguen fer homenatge e sagrament de feeltat. E com los segells nostres novells encara no hajam fets fer les presens ab lo nostre segell antich havem fets segellar. Dada en lo castell nostre de Mallorche lo primer dia del mes de juny en lany de nostre Senyor MCCC quaranta tres. A. vicecanceller. Et dicta littera presentata et per me dictum notarium lecta dicti Laurencius de Mansilia et Franciscus de Valle jurati predicti cum dictus Bernardus de Cumba ad presentem sindicatum fuerit constitutus per eosdem habita deliberatione plenaria super contentis in littera supradicta cum populo dicte universitatis nomine eorum proprio et dicte universitatis asensu et voluntate eorum consilii et totius universitatis predicte gratis et spontanea voluntate ac ex certa scientia constituerunt et ordinarunt certos procuratores sindicos et actores suos Romeum de Claperiis Bernardum de Cumba conjuratum eorum Bernardum Nrany et Guillermum Alberti presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et quemlibet ipsorum insolidum. Ita quod occu-

pantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo Principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone vice nomine et pro parte eorum et dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino eorum et ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum sine tamen prejuditio jurisdictionis et ipsa salva ecclesie Terrachone portionum quas ipsa ecclesia habet in insula Evisse tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebit dictos juratos vel dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum

exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicti jurati nomine eorum et dicte universitatis quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et perinde habeatur ac si a dictis juratis vel a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam dicti jurati nomine eorum proprio et dicte universitatis promiserunt firma et sollempni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicti jurati nomine eorum proprio et dicte universitatis et singularium ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod fuit actum in castro Evisse die et anno quibus supra. Presentibus testibus Arnaldo Amati Jocobo Burguesii Francischo Aveti Guillermo Aranyoni Jacobo de Cumba Francischo Arvany et Romeo de Cumba pro testibus adhibitis vocatis et rogatis.

Sig✠num mei Berengarii Cardona notarii publici

Evice pro Arnaldo de Torrentibus notario publico ejusdem loci. Qui predictis omnibus et singulis interfui et hec scribi feci cum suppraposito in sexta linea rao de et cum raso et emendato in tertia decima linea homenatge sagrament et cum supproposito in vicesima secunda linea Dei et clausi loco die et anno prefixis.

Noverint universi. Quod nos Petrus Ferrarii bajulus parrochie de Podio Pungenti Guillermus Faylibe juratus dicte parrochie vocatis ad sonum campane ut est moris Bernardo Basseti Bernardo Bruneti Johanne Mathei Arnaldo Pomerii et Arnaldo de Manresa et tota universitate ipsius parrochie seu majori parte ejusdem universitatis et ipsis omnibus congregatis in ecclesia Sancte Marie de Podio Pungenti dicte parrochie ipsisque unanimiter nobisque concordantibus volentibus et consentientibus gratis et ex certa scientia constituimus nos Petrum de Villamajori dicte parrochie et Jacobum Basset ejusdem parrochie juratum presentes et recipientes procuratores sindicos et actores nostros. Ita quod non sit melior conditio occupantis sed quod per unum vestrum inceptum fuerit per alium valeat resumi mediari atque finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone vice nomine nostrum et pro parte dicte universitatis et singulares ejusdem. Et ad prestandum eidem domino Regi tamquam vero et na-

turali domino nostro et ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis manibus nostris sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittatis eidem domino Regi quod nos et universitas predicta et singulares ejusdem erimus eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabimus eidem domino Regi bonam rectam sineeram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt nos et dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo vobis et utrique vestrum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes nos et dicta universitas ac ipsius singulares quod quicquid per vos dictos sindicos procuratores vel actores vestros vel utrumque vestrumque in premissis actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et perinde habeatur ac si a nobis et dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam nos promittimus firma et sollempni stipulatione in posse et manu infrascripti notarii stipulantis

et exigentis hec nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per vos dictos procuratores sindicos vel actores et utrumque vestrum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis obligamus nos et bona nostra et universitatis predicte et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Actum est hoc Majorice quinto idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio Sig✠✠✠✠✠✠na Petri Ferrarii G. Faylibe Bernardi Basseti Bernardi Brunetí Johannis Mathei Arnaldi Pomerii et Arnaldi Manresa predictorum. Qui hec laudamus et firmamus.

Testes hujus rei sunt Jacobus Martini Bernardus Texidor Guillermus Bres et Jacobus Viverii.

Sig✠num Raimundi de Bagnariis notarii Majorice. Qui hec scribi fecit et clausit cum supprapposito in linea quarta ubi legitur procuratores sindicos et actores nostros.

Pateat universis. Quod nos Bernardus Serra bajulus parrochie de Calvia Jacobus Creus Thomas Caboti Michael Rafalli et Simon Corbera habitatores dicte parrochie congregati ad sonum campane ut est moris in ecclesia Sancti Johannis de Calva ejusdem parrochie. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius singulares una nobiscum ad infrascripta unanimiter absque con-

tradictione alicujus concordantes gratis et ex certa scientia constituimus vos Petrum Corp et Arnaldum Poncii habitatores dicte parrochie Bernardum Fabregas et Michaelem Ses Esgleyes juratos dicte parrochie presentes et recipientes sindicos actores et procuratores nostros et dicte universitatis et quemlibet vestrum insolidum. Ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vestrum inceptum fuerit per alium vel alios valeat resumi mediari atque finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legittimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone vice nomine nostrum et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem. Et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis manibus vestris sacrosanctis Dei quatuor evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittant eidem domino Regi quod nos et universitas predicta et singulares ejusdem erimus eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabimus eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et depen-

dentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt nos et dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo vobis et cuilibet vestrum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes nos et dicta universitas ac ipsius singulares quod quicquid per vos dictos sindicos procuratores vel actores nostros seu quemlibet vestrum in premissis actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo ac si a nobis et dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset actum. Quoniam nos et dicta universitas promittimus firma et sollempni stipulatione in posse et manu notarii infrascripti stipulantis et exigentis hec nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per vos dictos procuratores sindicos et actores nostros et quemlibet vestrum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis obligamus nos et bona nostra et dicte universitatis et singularium eorumdem presentia et futura. Actum est hoc Majorice sexto idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Sig ✠ na Bernardi Serra Jacobi Creus Thome Caboti Michaelis Raffalli et Simonis Corbera predictorum. Qui hec laudamus et firmamus.

Testes hujus rei sunt Bernardus Ferrarii rector dicte ecclesie Arnaldus de Canyelles presbiter vicarius dicte ecclesie Bernardus Sercavins et Nicholaus Cabot.

Sig✠num Raimundi de Bagnariis notarii Majorice. Qui hec scripsit et clausit.

—

Et facta fide predicta ut superius continetur incontinenti sindici memoroti fecerunt et prestiterunt nomine proprio et dictarum universitatum homagium et sacramentum fidelitatis sepefato domino Regi juxta modum et formam expressos in quibusdam publicis instrumentis inde factis quorum tenores sunt qui per ordinem inferius sunt inserti.

Noverint universi. Quod die veneris idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlizet tertiarum ejusdem diey. Petrus Compayn Petrus Muleti Bernardus Reus et Jacobus Saurelli jurati parrochie Sancti Petri de Castiligio procuratores sindici et actores per universitatem parrochie predicte congregatam ad sonum proconis in loco vocato Algayda coram capella Sancti Johannis ipsius parrochie prout est moris constituti legittime cum publico instrumento facto die jovis festo Corporis Jhesuchristi anno predicto per Raimundum Pontiliani notarium publicum Majorice

ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quadam camera inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus Petro de Monthecatheno

amiranto domini Regis predicti Guilaberto de Scintillis Michaele Petri Çapata et Michaele de Gurrea militibus Arnaldo de Moraria vicecancellario et Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis ac Jacobo de Romanino vicino Valencie et Guillermo Michaelis jurisperito Majorice et aliis pluribus ibidem congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et aptato in linea II ubi dicitur sitatem parrochie et clausi.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata idus junii anno Domino MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey Bernardus Rubei et Bartholomeus Gisberti jurati parrochie Sancte Marie Marrachini procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie de mandato bajuli ejusdem loci ante ecclesiam dicte parrochie ut est moris congregatam constituti cum publico instrumento facto die mercurii intitulata tertio idus junii anno predicto per Dalmacium Navarre notarium Majorice publicum ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt Illustrissimo ac magnifico principi et

domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quadam camera inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus Petro de Montecatheno ammirato domini Regis predicti et Guilaberto de Sintillis Michaele Petri Çapata et Michaele de Gurrea militibus Arnaldo de Moraria vicecancellario et Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis

ac Jacobo de Romanino vicino Valencie et Guillermo Michaelis jurisperito Majorice et aliis pluribus ibidem congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea X ubi dicitur nominibus et clausi.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey. Arnaldus Magistri juratus et Petrus Figerie habitatores parrochie Sancte Marie de Camino procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie congregatam voce preconia ut est moris in porticu ecclesie Sancte Marie de Camino constituti legitime cum publico instrumento facto quarto idus junii anno predicto per Raimundum de Bagnariis notarium Majorice ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quodam camera superiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce

Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regi et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus Petro de Montecatheno ammirato domini Regis predicti et Guilaberto de Scintillis Michaele Petri Çapata et Michaele de Gurrea militibus Arnaldo de Moraria vicecancellario et Johanne Ferdinandi Munionis Magistri rationali Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis ac Jacobo de Romanino vicino Valencie et G. Michaelis jurisperito Majorice et aliis pluribus ibidem congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis inter-

fui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea VI ubi dicitur in quadam et clausi.

Noverint universi. Quod die veneris idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey. Jacobus Moragues juratus insule Minorice Petrus Squille Simon Geraldi jurisperitus Martinus Luppeti habitatores ville Ciutadelle Johannes Niveda habitator castri de Maho et sindicus loci ejusdem et Jacobus Pedrola habitator et sindicus termini castri Sancte Agathe et Monserratus Albi habitator populе et bajulivi de Hialor et sindicus ejusdem loci procuratores sindici et actores per consules sive juratos insule supradicte et per omnes etiam consiliarios consilii universitatis ejusdem insule tam ville Ciutadelle quam aliorum locorum et castrorum predictorum insule memorate constituti legittime cum publico instrumento facto die dominica intitulata sexto idus junii anno predicto per Bernardum Dalmacii notarium publicum Minorice ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis insule Minorice jamdicte ac castrorum et locorum predictorum et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quadam camera superiori castri Majorice homagium ore et manibus ac

sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodquo facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus Petro do Montecatheno ammirato domini Regis predicti et Guilaberto de Scintillis Michaele Petri Çapata et Michaele de Gurrea militibus Arnaldo de Moraria vicecancellario et Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis ac Jacobo de Romanino vicino Valencie et Guillermo Michaelis jurisperito Majorice et pluribus aliis ibidem congregatis.

Sig ✠ num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti do-

mini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem dicti domini Regis. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea X ubi dicitur ejus contra omnem et clausi.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey Baltar de Fexiis et Petrus Jovera parrochie de Andraig procuratores sindici et actores per universitatem parrochie supradicte congregatam in platea dicte parrochie de Andraig voce preconia ut est moris constituti legittime cum publico instrumento facto Majorice sexto idus junii anno predicto per Raimundum de Bignariis notarium Majorice ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et suorum successorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quadam camera superiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ip-

si domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus Petro de Montecateno ammirato domini Regis predicti et Guilaberto de Sintillis Michaele Petri Çapata et Michaele de Gurrea militibus Arnaldo de Moraria vicecancellario et Johanne Ferdinandi Munionis magistri rationali Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis ac Jacobo de Romanino vicario Valençie et Guillermo Michaelis jurisperito Majorice et aliis pluribus ibidem congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et optato in linea V ubi dicitur utique et clausi.

Et nichilominus eadem die hora et loco predictis inferius nominati fecerunt et prestiterunt dicto domino Regi homagium et fidelitatis juramentum prout in sequenti instrumento continetur.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet tertiarum ejusdem diey. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone in castro suo civitatis Majorice personaliter existente. Presentibus testibus infrascriptis et in presentia etiam subscripti scriptoris et notarii Franciscus Font Jacobus Badabona Bernardus Vitalis supprapositi textorum lane Bartholomeus de Manso Guillermus de Valls Guillermus Colomerii Jacobus Argenterii supprapositi palliparioruin Raimundus Martini Anthonius Saquet Berengarius Salido Simonetus Berengarii Blasius de Munteacuto Franciscus de Comellis Petrus Durando Petrus Ner Petrus de Guart Bartholomeus Vitalis Petrus Màleti Franciscbus de Riu de Menya Petrus Ferrarii Jacobus Peya Guillermus Alanyam Bernardus de Manso Jacobus Clotera Nardo Jacobo Nicholaus de Montealto Jacmonus Calma Arnaldus Genover Jacobus Ferrarii Petrus çes Oliveres Raimundus ça Canal R. Barçaloni Petrus Blanquerii Andreas de Santo Justo Petrus de Montealbo Michael Francia Bernardus Çabaterii Bartholomeus Ciri Nicholaus Vaguerii Jacobus Cabot Salvator Ferrarii

Franciscus Portella Martinus de Puteo G. Castany Johannes Gol Arnaldus ça Rocha Berengarius Paschasii Jacobus Roure Bernardus Olivella Michael Alegra Dominicus de Montesono Ferrarius Tornamira domicellus Luchi de Vilardello Johannes çes Portes et Guillermus Borda cives dicte civitatis Majorice prestiterunt et fecerunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac juramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis Dei evangeliis et cruce domini sub fide cujus homagii et religionis juramenti promiserunt ipsi domino Regi quod erunt sibi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti sui quodque portabunt eidem domino Regi bonam rectam ac legalem fidem prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi quilibet ipsorum se et omnia bona sua ubique habita et habenda. Presentibus testibus nobilibus Petro de Montecatheno ammirato domini Regis predicti et Guilaberto de Sintillis Michaele Petri Çapata ac Michaele de Gurrea militibus Arnaldo de Moraria vicecancellario et Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis ac Jacobo de Romanino vicario Valencie et Guillermo Michaelis jurisperito Majorice et aliis pluribus ibidem congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis

interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum litteris suprapositis in linea XVI ubi dicitur testibus et clausi.

Et eadem etiam die hora tamen completorii sindici infrascripti habentes de subscriptis plenum posse prout in instrumentis sindicatuum eis factum ut supra continetur apparet fecerunt et prestiterunt sepedicto domino Regi homagium et fidelitatis juramentum prout in sequentibus instrumentis continetur.

Noverint universi. Quod die veneris idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet completorii ejusdem diey. Romeus de Claperiis Bernardus de Cumba Bernardus Tirany et Guillermus Albertini procuratores sindici et actores per universitatem Evisse ut est moris constituti legittime cum publico instrumento facto die sabbati intitulata septimo idus junii anno predicto per Berengarium Cardona notarium publicum Evice pro Arnaldo de Torrentibus notario publico ejusdem loci ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum propio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quadam camera superiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per

eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem ac etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobili Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice ac venerabilibus ac prudentibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci Johanne Ferdinandi magistro rationali curie dicti domini Regis Bernardo de Marimundo Petro de Mediavilla Ferrario de Minorisa Francisco de Podio decretorum doctore nuntiis civitatis Barchinone Bernardo Sunyerii cive et sindico Valencie Guillermo Michaelis jurisperito Jacobo Rubei civibus Majorice et Galcerando Marqueti cive Barchinone.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domi-

ni Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata idus junii annò Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet completorii ejusdem diei Petrus de Villamajori parrochie de Podio Pungenti et Jacobus Basset ejusdem parrochie juratus procuratores sindici et actores per universitatem dicte parrochie congregatam ad sonum campane ut est moris in ecclesia Sancte Marie de Podio Pungenti constituti legitime cum publico instrumento facto quinto idus junii anno predicto per Raimundum de Bagnariis notarium Majorice ad ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quadam camera superiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus contra omnem ho-

minem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobili Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice et venerabilibus ac prudentibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci Johanne Ferdinandi magistro rationali curie domini Regis legum doctoribus et Blasio Daysa consiliariis dicti domini Regis Bernardo de Marimundo Petro de Mediavilla Ferrario de Minorisa Francisco de Podio decretorum doctore nuntiis civitatis Barchinone Bernardo Sunyerii cive et sindico Valencie Guillelmo Michaelis Jacobo Rubei civibus Majorice et Galcerando Marqueti cive Barchinone.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui prédictis interfui eaque in hanc publicam formam redigens requisitus scribi feci cum litteris supra III lineam positis ubi di-

citur in ecclesia Sancte Marie de Podio Pungenti et cum raso et emendato in linea presenti ubi dicitur in ecclesia Sancte Marie de Podio Pungenti et cum raso et clausi.

Noverint universi. Quod die verneris intitulata idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlizet completorii ejusdem diey Petrus Corp et Arnaldus Poncii habitatores parrochie de Calvia Bernardus Fabregues et Michael ses Esgleyes jurati dicte parrochie sindici actores et procuratores per universitatem dicte parrochie congregatam ad sonum campane ut est moris in ecclesia Sancti Johannis de Calvia constituti legittime cum publico instrumento facto sexto idus junii anno predicto per Raimundum de Bagnariis notarium Majorice ad ea que inferius continentur, In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in quadam cumera superiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus ejus

contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis attendendis et complendis iidem sindici actores et procuratores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobili Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice et venerabilibus ac prudentibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci Johanne Ferdinandi magistro rationali curie domini Regis legum doctoribus et Blasio Daysa consiliariis dicti domini Regis Bernardo de Marimundo Petro de Mediavilla Ferrario de Minorisa Francisco de Podio decretorum doctore nuntiis civitatis Barchinone Bernardo Sunyerii cive et sindico Valencie G. Michaelis jurisperito Jacobo Rubei civibus Majorice et Galcerando Marqueti cive Barchinone.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea III ubi dicitur facto et in XII ubi legitur actores et clausi.

Et confestim inferius nominati fecerunt et prestiterunt sepedicto domino Regi homagium et fidelitatis juramentum prout in sequenti instrumento continetur.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio hora videlicet completorii ejusdem diey. Serenissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone in quodam camera superiorii castri civitatis Majorice personaliter existente presentibus testibus infrascriptis et in presentia etiam subscripti scriptoris et notarii Petrus Bellot G. Çolivera Jacobus Tapioles Petrus Moreny Martinus Avellani Petrus de Mallot Romeus Castellani operarius Bartholomeus Poncii scisor Bernardus Deulomde Bartholomeus Goday Periconus Virgilii operarius Franciscus Deuslomde Johannes .Boyl Guillermus Ça Rovira Petrus Marquesii Jorgius Avellani Jacobus Bofil operarius Bernardus Andree operarius Johannes dez Pont operarius Nicholaus Çafont Petrus Rovira Raimundus Brau assajador et fonedor Arnaldus Rovira operarius Petrus de Quadras operarius Nicholaus Çafont operarius Gabriel dez Pont Petrus Bellot monetarii et operarii in moneta Bonanatus de Sancta Eugenia Petrus Vermeyl et Petrus Net cives civitatis Majorice prestiterunt et fecerunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac juramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cu-

jus homagii et religionis juramenti promiserunt ipsi domino Regi quod erunt sibi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti sui. Quodque portabunt eidem domino Regi bonam rectam ac legalem fidem prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi quilibet ipsorum se et omnia bona sua ubique habita et habenda. Presentibus testibus nobili Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice et venerabilibus ac prudentibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci Johanne Ferdinandi magistro rationali curie domini Regis legum doctoribus et Blasio Daysa consiliariis dicti domini Regis Bernardo de Marimundo Petro de Mediavilla Ferrario de Minorisa Francisco de Podio decretorum doctore nuntiis civitatis Barchinone Bernardo Sunyerii cive et sindico Valencie Guillermo Michaelis jurisperito Jacobo Rubei civibus Majorice et Galcerando Marqueti cive Barchinone.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea XII ubi dicitur ubique habita et clausi.

Et nichilominus idem dominus Rex deliberavit prehabito consilio et maturo scribere domino Pape collegio cardinalium ac quibusdam aliis in Romana curia

nec non Illustri Regi Francie et aliis per suas literas que in presenti processu inserte fuerunt de mandato dicti domini Regis ut sequitur.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri et domino domino Clementi divina providentia sacrosancte romane et universalis Ecclesie Summo Pontifici. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone ejus humilis filius et devotus. Pedum oscula beatorum. Quamquam pie pater nostrorum fundamenta processuum quos incepimus contra inclitum Jacobum dudum Majorice Regem per informationem primo venerabili Armando Aquensi Archiepiscopo et denuo reverendo patri Andree divina providentia tituli sancte Susanne presbitero cardinali apostolice Sedis nuntiis tam verbis traditis quam scripturis vestre clare liqueant scitanti. Ne tamen per quempiam prejudicari valeat essentie veritatis cause nostre justiciam et ejus felicis executionis seriem stilo describimus cerciori. Olim siquidem cum serenissimus dominus Jacobus dive recordationis abavus noster regnum Majorice et ei adjacentes insulas quod eripuerat a manibus paganorum nec non comitatus Rossilionis et Ceritanie terras Confluentis Vallispirii et Cauquiliberi Montispesulani cum sua baronia et vicecomitatus Omeladesii et Carladesii a principatu suo cui unita fuerant separando inter vivos donasset et subsequenter legasset in suo ultimo testamento illustri Jacobo filio suo secundo genito serenissimo domino Petro fratre suo recolende memorie proavo nostro tunc in-

fante et primogenito succedente in Regnis Aragonum Valencie et comitatu Barchinone se donationi prefate protestationibus et contradictionibus opponente. Tandem post obitum dicti abavi nostri prefati mota litte ad invicem inter ipsos fratres idem Jacobus Majorice Rex secundus genitus de jure suo plenissime informatus recepit in feudum Regnum Insulas et terras alias memoratas a dicto domino Rege Petro sub certis conventionibus atque pactis in infeudatione ipsa concertis suum ligium hominem et vassallum se perinde constituit sub virtute homagii et fidelitatis per eum prestiti juramenti. Et subsequenter cum in guerre discrimine que inter illustres Francie ac ipsum dominum Petrum Aragonum Reges invaluit idem Rex Majorice dicto Regi Francie adhesisset serenissimus dominus Rex Alfonsus bone memorie patruus noster magnus primogenitus et successor in Regnis ipsi domino Regi Petro cepit et apprehendit ac in sua tenuit potestate Regnum Majorice cum insulis memoratis quod interveniente tractatu Sanctissimi domini Bonifacii Pape octavi recordationis felicis fuit per illustrissimum dominum Regem Jacobum bone memorie avum nostrum restitutum prefato Majorice Regi et infeudatio supprà tacta renovata fuit cum pactis et conventionibus antefatis. Idemque Majorice Rex se hominem ligium et vassallum prefati domini avi nostri et successorum suorum sicut pretangitur cum sacramento et homagii recognovit. Et consimilis infeudatio recognicio conventionis et pacta sacramenta et homagia fuerunt inter illustres Reges Aragonum et Majorice suis casibus et

temporibus sine tergiversatione qualibet renovate. Demum iste dudum Majorice Rex a generositate sua preclara degerans quod utinam tacere possemus nec ejus sublimi deferens dignitati sed prodigus magnificentie status sui premissis et magnis beneficiis et favoribus illi dudum pupillo per progenitores nostros exhibitis que ne tedium ingerant hic ommitimus enarrare per ingratitudinis abjecte lubricum retrojectis adolescentie sue tempus adeptus jam incipiens continuis actibus et ubique vias exquisivit et causas ac leges et canones usquaqueque rimatus est quibus posset imperii nostri patrimonio per fictiones imaginarias nos privare a nostreque superioritatis dominio resilire. Sed cum vidit jura quevis et imaginarias causas quas ipse texuerat resistere suo fini per fas vel nefas satagens obtinere sive prave conceptionis intentum illustres Francie Castelle ac Sicilie Reges et omnes etiam pene comunitates Italie nec non aliquos nostros subditos degentes intra limites Regni nostri temptavit super inhiendis contra nos alliganciis pactionibus et conjurationibus ac eos variis tractatibus fatigavit qui tanquam fidelitate preclari quia procul abjecerunt hujusmodi factionibus adherere. Adhuc obstinatus in culpa nequivit quam sine causa contra nos conceperat maliciam retinere sed tanquam in desperationis lapsus caligine cum infideli et blasfemo Rege Garporum contra nos pactiones inire tractavit et federatui nostrorum nisus fuit sanguinem fidelium vendere subditorum suis illi sollempnibus nuntiis destinatis quod nusquam hactenus inter fideles christicolas reperitur auditum. Sed nec

idem Garporum Rex admitere voluit tam nefandas et detestabiles factiones. Et cum ad ejusdem dudum Majorice Regis exiciale propositum non procederent supradicta cepit injuste seditionem ingerere contra dictum Francie Regem nostro vigore dictarum conventionum cum crebris instantiis subsidio requisito ut emulus amoris et pacis vigentis inter ipsum Francie Regem et nos ac subditos utriusque. Verum quia sagite quas super hiis in nos emiserat in ejus se ignominiam et dispendium converterunt in alios prorupit enormes excessus nam contra dictarum conventionum inibicionem expressam in ipsis terris et comitatibus intra Cathaloniam constitutis aliam monetam preter quam Barchinone currere permisit et fecit et quod erat gravius cudit seu publice cudi fecit monetam novam in villa Perpiniani infra limites et principatum nostre Cathalonie consistente nec non fecit conflari seu fundi monetam nostram Barchinone argenti que nequaquam tangi comtaminari seu ledi per eum quomodolibet debuisset. Nos quippe sidentes ipsum olim Majorice Regem in lesionem gravem conventionum et infeudationum ipsarum nec non expresse contra jus patrie ac in evidens et aniversale dispendium reipublice nostre nec minus in ofensam notabilem et injuriam nostre regie magestatis premissa nobis querelis non vacuis subditorum nostrorum crebris clamoribus patefacta talia nequiter comisisse ea tamen in consultis motibus ascribentes ac volentes ipsum amicabiliter a tanti erroris invio revocare requisivimus sibi vistas quas nobiscum certi tenoris litteris expresse negavit. Cum autem

sine gravi scandalo nostroque dedecore ac enormi contemptu nequiremus predicta nec deberemus sub conniventia preterire citavimus illum sibi nichilominus injungentes quod certa die sibi prefixa coram nobis personaliter compareret paratus subire juditium et firmare de directo in posse nostro et alias procedere in premissis prout juris rationis et conventionum ipsarum ac usaticorum Barchinone series exigebat. Sed idem Rex olim contra nos rebellionis calcaneum erigendo loco ac die sibi prefixis vel die sequenti Dei gracia expectatus comparere vel responsalem seu excusationem mitere renuit coram nobis. Eo quidem per nos contumace legitime reputato nec non declarato fore procedendum contra ipsum et feuda predicta juxta jura conventiones et usaticos memoratos. Et undique nostris gentibus convocatis pro exequtione hujusmodi faciendа ad ingentem instantiam archiepiscopi memorati nec non precibus dicti dudum regis inducti eundem guidavimus qui se nostram asseruit presentiam aditurum pro concordia reformanda nec non prorogavimus exequtiones terminum supratacte. Dicto quidem olim rege presentiam nostram in civitate Barchinone ad quam dictus nuntius antea venerat adeunte licet eum honorifice admitendo super tractatibus dicti nuntii cupientes constientia teste concordiam reformari benigne fuerimus prosequti et caritativam clementiam ostenderimus super ipsis excessibus et injuriis ac aliis per eum contra domum nostram Aragonum perpetratis. Tamen eundem quem prius ad firmandum de directo durum inveneramus post inceptos tractatus concordie

reperimus duriorem neclecta per ipsum pena sevissima que vassallis diferentibus et concendentibus firmam facere de directo per dictos usaticos quibus subest pro dictis feudis infligitur ipso facto. Rursus cupientes admodum illius cor saxeum a tanti erroris precipio linimento clementie revocare prorogavimus ei guidaticum quo pendente cum ex superabundantia cordis quod inviti fari cogimur non posset ulterius fomitem sue conscientie vulnerate quem diu tenuerat in occulto contegere presens adhuc in civitate prefata prorupuit in abusiones sequentes quod videlicet conventiones et infeudationes prefâte viribus et efectu carebant. Nec non Regnum comitatus et terras predictas a nobis in feudum tenere cum scripturis contemptibiliter denegavit non attento quod modico lapso tempore conventiones et infeudationes prefatas presente copiosa gentium multitudine tenere pro nobis in feudum eum sacramento et homagio recognoverat sicut edocent liquide publica munimenta. Nec per dictum apostolicum nuntium seu alium quemvis ad aliquam viam trahi potuit rationis sed ab ipsa civitate repente recessit relicta inibi preclara Constancia Regina dudum Majorice consorte sua sorore nostra karissima domina utique provida honestate pudoris aliarumque virtutum pulcritudine decorata nullo recepto conmagio ab eadem nec dimissis ei familiis aliquibus. Et tempore durante guidatici memorati nullaque difidatione previa mercatores et alios nostros subditos cepit et eorum bona rapuit in terris feudalibus antefatis. Et extunc deteriora continuatis predas invasiones insultus neces-

expugnationes et vulnera nostris terris et subditis errogavit. Nec denique Rex olim prefatus ejusdem cardinalis tractatibus trahi potuit ad judicium rationis. Quinimo persuasiones et exortationes dicti cardinalis et salutares monitus obaudivit ac continue moliebatur contra nos hostiles exercere conatus. Nos quidem ad nostri reintegrationem patrimonii et propulsandas tam atroces injurias et conceptus deficere nequeuntes pridem cum armato navigio et felici stolio nostro apulimus ad portum de Pegaria dicti Majorice Regni die vicesima quinta mensis madii proxime lapsi. Rexque dudum prefatus existens homo noster ligius et vassallus non erubuit cum exercitibus equitum et peditum dicti Regni erecto vexillo et ordinatis agminibns nostro personali conspectui hostiliter apparere nostrosque debellare exercitus ac signis nostris victricibus non sine nota sevissima contraire. Illius tamen et ejus numerosi exercitus resistentia non obstante classem nostram fiximus litori dicti portus et cum stremis bellatoribus nostris qui venebantur in illa dictum olim Regem cum suis exercitibus agressi fuimus viriliter et potenter in ejus altissimi nomine qui prosequi justitiam cause nostre et qui nostras docuit manus ad prelium et signis nostris victricibus fecit esse proprium inimicos feliciter superare. Et nonnullis in conflictu peremptis idem Rex olim cum suis exercitibus quos almugaveri nostri insecuti fuerunt fere usque ad menia civitatis per ignominiose fuge remedium proximum excidium evitavit et aliqui se per montanearum latibula receptantes interitum evaserunt. Plurimos tamen

ex illis quos clementer abire permisimus potuissemus in ore gladii delevisse. Apprehensa siquidam terra potenter dictique dudum Regis et ejus exercituum exterminio subsecuto tentoria nostra paravimus et acies nostras ordinari fecimus ad apprehensionem dicte civitatis Majorice et castrorum villarum atque locorum regni ejusdem continue processuri. Die vero ultima dicti mensis ipso dudum rege cum nonnullis suis complicibus a civitate ac Regno prefatis perocculte fuge festinantiam jam absente cives et incole civitatis ipsius tam justitia nostra agnita quam viribus nostris expertis super apprehensione civitatis ejusdem nullam nobis fecerunt resistentiam sed pacientiam prestiterunt prout tenebantur ad hec ex antiquicis conventionibus et promissionibus per eos predecessoribus nostris factis sacramentis et homagiis roboratis. Et tandem castris villis et locis aliis nostro domino feliciter acquisitis dictum regnum cum eis adjacentibus insulis pacifice possidemus. Quibus opportune dispositis ad apprehensionem aliarum terrarum feudalium nostros proponimus cum Dei auxilio festinare processus. Hec siquidem clementie vestre harum seriè intimamus vestre beatitudini humiliter supplicantes quod more patris benevoli amplectentes justitiam nostram meridiali radio clariorem nec non excessus gravissimos atroces injurias et exemplo perniciosa crimina prefati dudum Majorice Regis qui dignus ad regimen non extitit nec existit more namque tirannice sit extorsionibus impressionibus et rapinis seviebat in subditos qui nostri erant principaliter homines et vassalli quod ipsum Reg-

num nec non alias terras suas feudales et degentes in eis pararat excidio et exinanitioni deduxerat miserande recti censura judicii detestantes nullum contra nos idem Rex olim invenerat in sinu vestre sanctitatis auxilium vel favorem. Almam personam vestram ad sua sacra servicia merito prelectam conservet altissimus per tempora longiora. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presente sigillo nostro antiquo jussimus sigillari. Datum in civitate Majorice idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

Cui quidem litere dominus Papa fecit cum litera sua pergamenea sigillo bulle papalis plumbee comunita responsionem sequentem.

Clemens Episcopus servus servorum Dei carissimo in Christo filio Petro Regi Aragonum illustri. Salutem et apostolicam benedictionem. Regalis excellentie litteras quas ad justificationem processuum et aliorum que per te fili carissime facta fuerunt hiis diebus preteritis contra carissimum in Christo filium nostrum Jacobum Regem Majorice illustrem nostro apelatui noviter destinasti solita benignitate recepimus et que continebantur in eis pleno colligimus intellectu. Sane fili delectissime quamvis premissa tam gestis diversis inter clare memorie Reges Aragonum et Majorice olim habitis quam eficacium rationum eloquiis elegantibus justificare fortiter per illa que describuntur in predictis litteris videaris. Pro parte tamen Regis predicti excusatio-

nes et rationes allegantur que justificare videntur non parum e contrario factum suum. Verum quia Rex ipse de domo et prosapia tua regia processisse noscitur et tibi nexu sanguinis et afinitatis Dei propinquo non modicum cum sororem tuam germanam in uxorem habeat ex qua prolem utriusque sexus suscepit proculdubio est conjunctus si laudabilia progenitorum tuorum vestigia immitari sicut te docet curaveris tuis convenire honoribus non videtur ut ad Regis prefati suique primogeniti nepotis tui qui ei de jure debet succedere aspires exterminium quomodolibet vel intendas. Nam Rex ipse nequiret sic confundi te predictoque nepote tuo ipsius Regis primogenito ac carissima in Christo filia nostra Constancia Regina Majorice illùstri germana tua ipsuisque Regis conjuge remanentibus inconfusis. Quocirca regalem tuam rogamus excellenciam attentius et per Dei misericordiam obseeramus quatenus hec et alia que regie considerationi posset super hjis occurrere intra pectoris regii claustra revolvens et considerans nichilominus diligenter quod postquam super cepto negotio contra Regem eundem honorem recepisti votivum regnis debet animus ad pacem et misericordiam inclinari cum sacra teste scriptura firmetur clementia thronus regis erga Regem prefatum domumque suam quam velut propriam ex premissis causis et multis aliis teneris prosequi graciis ac favoribus opportunis non solum justitia sed etiam gratia velis uti. Porro quia didiscimus ab experto quod dilectus filius noster Bernardus tituli Sancti Ciriaci in termis presbiter Cardinalis apostoli-

ce Sedis nuntius tui honoris et comodi fervidus zelator existit ipsum ad te fili amantissime partesque illas preter premissa spetialiter providimus destinandum cujus monitis consiliis et exortationibus in hac parte salubribus sic benigne clementer et pie quesumus acquiescas quod tali et tante tanquam honorabili victorie clementie succedente fama tui nominis et honoris exinde felicia per orbem incrementa suscipiat et apud Deum qui pios et misericordes sic diligit quod ipse pater misericordiarum eis misericordiam repromitat uberiorem in presenti gratiam et in futuro beatitudinis gloriam consequaris. Datum apud villam novam Avinionensis diocesis kalendas julii Pontificatus nostri anno secundo.

Franciscus.

Reverendis in Christo patribus dominis sacro collegio Cardinalium Romane Ecclesie sacrosancte spetialibus amicis nostris. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie etc. Salutem pariter et honorem. Noveritis nos domino Summo Pontifici post assuete reverentie titulum scribere in hac verba. Quamquam pie pater nostrorum fundamenta processuum quos incepimus contra inclitum Jacobum etc. Inserto toto tenore istius litere proxime de super registrate. Et post ejus datam fuit additum quod sequitur. Quo circa benivolam paternitatem vestram intimis afectibus deprecamur quatenus premissis in recti statera judicii ponderatis dicto inclito Jacobo in sua malicia au-

res favorabiles excidium nostre justitie minime probatis. Et quia sigilla etc. Datum ut supra.

Reverendo in Christo Patri domino Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbitero cardinali spetiali amico nostro Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie etc. Salutem pariter et honorem. Noveritis nos domino Summo Pontifici post assuete reverentie titulum scribere in hac verba. Quamquam pie pater nostrorum fundamenta processuum quos incepimus contra inclitum Jacobum dudum Majorice Regem. Inserto toto tenore istius litere de super in proximis precedentibus foliis registrate. Et post ejus datam fuit additum quod sequitur. Idcirco paternitatem vestram experimento probabili novimus et pro firmo tenemus ex intima cordis afectione quam erga nos et domum nostram Aragonum geritis successuum nostrorum felicium non expertem ac ex adaucte nobis prosperitatis eventu in se letitie jubilum assumere in immensum premissa vobis ad gaudium providimus intimanda eandem paternitatem intimis afectibus deprecantes quatenus apud dominum Summum Pontificem ne contra nos audiat vel exaudiat aliquas oblutiones fictas que coram eo pro parte dicti dudum Regis forsitan exponentur sollicite vobis insistere placeat et velitis sicuti de amicitia vestra plene confidimus nostris precibus et honore. Et requirebimur quam plurimum illud vobis. Et quia sigilla nova etc. Datum ut supra.

Inserto tenore dicte litere domino Summo Pontifici directe fuit missa similis littera verbis competenter mutatis dilecto Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori regio in Romana Curia.

Illustri et magnifico principi Philipo Dei gratia Francie Regi consanguineo nostro karissimo Petrus per eandem Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Salutem et prosperos ad vota successus. Quia novimus celsitudinem vestram successuum nostrorum felicium non experere aducte nobis prosperitatis eventum vobis ad gaudium providimus intimandum. Equidem ad nostri patrimonii reintegrationem jurium quibus inclitus Jacobus olim Rex Majorice privare nos satagit et sategit prout alias vestra didicit magnitudo nec desistit contra nos et gentes ac terras nostras hostiles exercendo conatus deficere nequentes nuper cum armato navigio et felici stolio nostro apulimus ad portum do Pegaria regni Majorice die vicesima quinta mensis madii proxime lapsi Rex quod dudum prefatus existens homo noster ligius et vassallus pro feudis que pro nobis tenet intra limites nostri Regni non erubuit cum tota potentia equitum et peditum dicti Regni erecto vexillo et ordinatis agminibus nostro personali conspectui hostiliter apparere nostrosque debellare exercitus ac signis nostris victricibus non sine nota sevissima contraire illius tamen et ejus numerosi exercitus resistentia non obstante classem nostram fiximus litori dicti por-

tus et cum strenuis bellatoribus nostris qui vehebantur in illa dictum olim Regem cum suis gentibus agressi fuimus viriliter et potenter in Dei nomine qui prosequitur justitiam cause nostre. Et nonnullis in conflictu peremptis idem Rex olim cum dictis suis gentibus quas almugaveri nostri insecuti fuerunt fere usque ad menia civitatis per ignominiose fuge remedium proximum excidium evitavit. Et aliqui se per montanearum latibula receptantes intentum evaserunt. Plurimos tamen ex illis quos clementer abire permisimus potuissemus in ore gladii delevisse. Apprehensa siquidem terra potenter dictique dudum Regis et ejus exercituum exterminio subsecuto tentoria poravimus et acies nostras ordinari fecimus ad apprehensionem dicte civitatis Majorice et castrorum. villarum atque locorum Regni ejusdem continuo processuri. Die vero ultima dicti mensis ipso dudum Rege cum non nullis suis complicibus a civitate ac Regno prefatis per occulte fuge festinantia jam absente cives et incole civitatis ipsius tam justa nostra agnita quam juribus nostris agnitis in apprehensione civitatis predicte nobis patientiam prestiterunt prout tenebantur ad hec ex antiquis conventionibus et promissionibus dudum factis et sacramentis et homagiis roboratis. Et tandem castris villis et locis aliis nostro dominio feliciter acquisitis dictum Regnum cum ei adjacentibus insulis pacifice possidemus. Quibus opportune dispositis ad apprehensionem aliarum terrarum feudalium inter limites nostri regni nostri sistentium nostros proponimus cum Dei auxilio festinare processus. Ideo magnificen-

tiam vestram intime afectionibus deprecamus quatenus favendo justitiam nostro meridiali lumine clariori quosdam equites et pedites qui de terris vestris contra vestras inhibitiones expressas ad terras Rossilionis venerunt eidem dudum Regi subsidium prestituri taliter percellatis quod cedat ceteris inibitionum vestrarum transgressoribus in exemplum nec non faciat vestra serenitas ammodo prefatas inibitiones sollicite custodiri. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentem sigillo nostro antiquo jussimus sigillari. Datum in civitate Majorice idus junii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

Similis litera prescripte que missa fuit Regi Francie fuit missa illustri et magnifico principi Andree Dei gratia Jherusalem et Sicilie Regi consanguineo domini Regis usque ad verba illa Ideo magnificencia. Et tunc fuit additum quod sequitur. Sane sicut vestram credimus magnificentiam non latere inter progenitores et predecessores illustris domini Roberti bone memorie Jherusalem et Sicilie Regis patrui nostri magni per se suos et progenitores nostros eorumque successores ad invicem pacis perpetuo federa de assensu domini Bonifacii Pape octavi ac ipsi sedisque apostolice. auctoritate ac robore dudum firmata fuerunt et inita. Ideo magestatem vestram attente requirimus et afectuose rogamus quatinus memorato dudum Regi Majorice rebelli nostro non faciatis vel per quempiam de terris et districtui vestro permittatis publice vel occulte contra nos fieri vel prestari subsidium aliquod auxilium vel

favorem. Nam si fierent quod nallatenus oppinamur pacem ipsam proculdubio violarent quam sinceris afectibus intactam servare proponimus et illesam. Et quia sigilla nova etc. Datum in civitate Majorice idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio.

Similis litera verbis compètenter mutatis usque ad verba illa Ideo magnificentiam fuit missa illustri et magnifice domine Sanctie Dei gratia Jherusalem et Sicilie Regis relicte. Et tunc fuit facta conclusio ut sequitur. Sane sicut vestram credimus magnificentiam non latere inter progenitores et predecessores illustris Andree Jherusalem et Sicilie Regis consanguinei nostri karissimi atque nostros per se et successores adinvicem utriusque pacis perpetue federa de assensu domini Bonifacii Pape octavi ac ipsius sedisque apostolice auctoritate ac robore dudum firmata fuerunt et inita. Ideo magestatem vestram attente requirimus et afectuose rogamus quatenus memorato dudum Regi Majorice rebelli nostro non faciatis nec quantum in vobis fuerit fieri permittatis per quempiam de terris et districtibus vestris generali vel spetiali dominio dicti Regis Andree subjectis publice vel occulte contra fieri vel prestari subsidium aliquod auxilium vel favorem. Nam hec si fierent quod nullatenus oppinamur pacem ipsam proculdubio violarent quam sinceris afectibus intactam servare proponimus et illesam. Et quia sigilla nova etc. Datum ut supra.

Similis litera fuit missa per omnia illustri et magnifice domine. . . . . Dei gratia Jherusalem et Sicilie Regine.

Similis litera illius que missa fuit Regi Francie fuit missa illustri et magnifico principi domino Ludovico Dei gratia Sicilie Regi consanguineo domini Regis usque ad verba Ideo magnificentiam. Et quia sigilla nova. Datum ut supra.

Similis litera istius que missa fuit Regi Ludovico fuit missa Egregio viro Simoni de Bucanigra totius populi defensori duci Janue.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone nobili et dilecto Guillermo de Cervilione gubernatori generali Sardinie et Corsice Regni. Salutem et dilectionem. Ecce quod Egregio viro Simoni de Bucanigra duci Janue quasdam per vos mittendas litteras destinamus. Quocirca vobis dicimus et mandamus quatenus ipsas literas quas per fidelem de domo nostra Sanccium de Lorda vobis mittimus cum presenti eidem duci visis presentibus destinetis. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentem sigillo nostro antiquo jussimus sigillari. Datum Majorice idus junii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

Postmodum die lune intitulata sextodecimo kalen-

das julii anno proxime dicto inferius nominati fecerunt et prestiterunt nobili Arnaldo de Erillo procuratori dicti domini Regis homagium et fidelitatis juramentum prout in sequenti instrumento continetur.

Noverint universi. Quod die lune intitulata sexto decimo kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Nobili Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice procuratore constituto ad hec per serenissimum dominum Petrum Dei gratia Regem Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice Comitemque Barchinone cum carta sua que data fuit Majorice nonas junii anno predicto existente personaliter in quadam camera Regia castri civitatis Majorice presentibus testibus infrascriptis et in presentia etiam subscripti scriptoris et notarii Raimundus ça Verdera domicellus Bernardus de Castelleto Petrus de Castelleto cives civitatis Majorice prestiterunt et fecerunt eidem nobili nomine dicti domini Regis homagium orè et manibus ac juramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis Dei evangeliis sub fide cujus homagii ac religionis juramenti promiserunt predicto nobili nomine dicti domini Regis quod erunt dicto domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti sui. Quodque portabunt eidem domino Regi bonam rectam ac legalem fidem prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare eorum naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi quilibet ipsorum se et omnia bona sua ubique ha-

bita et habenda. Presentibus Bernardo de Vilarig milite ac Berengario et Simone de Trilea testibus ad hec spetialiter vocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea II ubi dicitur constituto et clausi.

—

Postmodum die veneris intitulata duodecimo kalendas julii anno proxime scripto Guillermus Durfortis domicellus prestitit et fecit dicto domino Regi homagium et fidelitatis juramentum prout continetur in sequenti instrumento cujus series sic se habet.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata duodecimo kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone in quadam camera superiori castri sui Majorice personaliter constituto presentibus testibus infrascriptis et in presentia etiam subscripti scriptoris et notarii Guillermus Durfortis domicellus prestitit et fecit ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac juramentum fideli-

tatis tactis per eos sacrosantis Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis juramenti promisit ipsi domino Regi quod erit sibi contra omnem hominem mundi bonus fidelis et legalis homo et subjectus suus. Quodque portabit eidem domino Regi bonam rectam ac legalem fidem prout fidelis homo et subjectus debet et tenetur portare suo domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligavit memorato domino Regi se et omnia bona sua ubique habita et habenda. Presentibus testibus nobili Arnaldo de Erillo gubernatore Regni Majorice Michaele Petri Çapata Johanne Ferdinandi magistro rationali Blasio Daysa jurisperito consiliariis dicti domini Regis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea I ubi dicitur duode et in II ubi continetur personaliter constituto et clausi.

—

Postmodum vero die dominica intitulata decimo kalendas julii anno Domini MCCCXL tertio. Sepefatus dominus Rex Petrus existens personaliter in ecclesia Beate Marie Sedis Majorice non obliviscens sed ad me-

moriam expresse reducens unionem jam per eum cum publico instrumento cujus tenor inferius est insertus factam de Regno Majorice et aliis in ipsa unione contentis Regnis Aragonum et Valentie ac comitatui Barchinone voluit et mandavit ac fecit publicari unionem eandem ipsamque validavit ac conformavit de novo cum publico instrumento et tenor ejus fuit hic insertus de mandato ipsius domini Regis qui talis est.

In Dei nomine et ejus divina gratia. Pateat universis. Quod die dominica intitulata decimo kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo tertio circa horam tertiarum in ecclesia kathedrali Beate Marie Sedis Majorice serenissimus dominus Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone mandavit publicari et legi preinsertum privilegium unionis cujus series sic se habet. In nomine domini nostri Jhesuchristi et gloriosissime virginis Marie matris ejus Amen. Pateat universis. Quod cum nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone ad curiam generalem quam nunc in civitate Valencie celebramus incolis Valencie Regni pro bono statu ejusdem convocaverimus vos inclitos infantes Petrum Rippacurcie et Montanearum de Prades comitem patruum Jacobum comitem et vicecomitem Agerensem fratrem et Raimundum Berengarii comitem Impuriarum patruum nostros carissimos nec non prelatos barones milites ei universitates civitatis et villarum regalium Regni Valencie. Et si a vobis seu ves-

tris procuratoribus et sindicis in ipsa generali curia congregatis pecierimus consilium et auxilium nobis dari super processu per nos faciendo magnifice et potenter contra Majorice Regem vassallos et subditos suos et terras ipsum in sua rebellione juvantes occasione denegacionis firme juris ac feudorum que pro nobis et aliis rationibus sive causis. Vosque scilicet Jacobus Castellani miles et Benavenus de Benviure procuratores dicti infantis Petri Berengarius Gomir procurator infantis Jacobi antedicti Guilabertus de Nogeria miles procurator infantis Raimundi Berengarii memorati ac Jacobus de Arteriis procurator nobilis Johannis Eximini Durrea cujus est locus de Canalibus Johannes de Pertusia procurator nobilis Elfi de Proxida Franciscus Mir procurator nobilis Francisci Carrocii nobiles. Gondissalbus Eximini de Arenosio Galcerandus de Bellopodio Johannes Eximini Durrea cujus est locus de Alcalaten et Berengarius de Podio procurator nobilis G. Raimundi Montecatheno Gondiçalbus Garcie Philipus de Boyl Jacobus Castellani Guilabertus de Nogaria Rodericus Didaci legum doctor Guillermus de Jafero legum doctor Petrus de Villanova Galcerandus de Tous et Raimundus de Tous milites et generosi Johannes de Cervato Geraldus de Fonte Jacobus de Celma Bernardus Sunyerii et Bernardus Camos jurati nec non Jacobus Scribe Petrus Columbi miles Berengarius Dalmacii Guillermus Mir Marchus Lençol Petrus de Populeto Bernardus Gomir Januarius Rabacie licentiatus in legibus Guillermus de Majencosa Benavenus de Benviure Bernardus Co-

mitis Arnaldus Rotundi Guillermus Despujol Jacobus Calbo Johannes de Solanis Michael Martorelli Berengarius de Podio Raimundus Carreres et Gregorius Simonis sindici et procuratores civitatis Valencie Peregrinus de Castellario jurisperitus Petrus Davidis sindici et procuratores ville Xative Bartholomeus Cirera sindicus et procurator ville Morelle Thomas de Canemacio et G. de Busquetis sindici et procuratores ville Murisveteris Petrus Darenys et Berengarius Enyech sindici et procuratores ville Algetzire Bernardus de Villanova et Ferrarius Columberii sindici et procuratores ville Burriane Nicholaus G. sindicus et procurator ville de Alpont Franciscus ça Lou sindicus et procurator ville Cullarie ad premissa et subscripta spetialia mandata et plenariam facultatem habentes cum publicis instrumentis de quibus fecistis in posse subscripti scriptoris nostri et notarii plenam fidem prehabitis super infrascriptis omnibus per nos et vos cum nostro consilio variis et multiplicibus tractatibus deliberationibus et consiliis prout tam ardui negocii conditio requirebat ac viso et diligenter examinato privilegio unionis per nos facte in civitate Barchinone de Regno Majorice et insulis ei adjacentibus nec non de terris Cismarinis quod et quas idem Rex Majorice pro nobis in feudum tenebat et nunc de facto obtinet ad Regna Aragonum et Valencie ac comitatu Barchinone et Cathalonie sub certis capitulis prout in dicto privilegio latius continetur cujus tenor sequitur in hunc modum. In nomine Sancte et individue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti Amen. Pateat universis.

Quod die et anno subscriptis cum serenissimus et magnificus princeps ac dominus dominus Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone convocasset sindicos universitatum civitatum et villarum regalium Cathalonie ut in civitate Barchinone coram sue magestatis presentia comparerent consilium sibi et auxilium prestituri super executione seu processu faciendo viriliter et patenter contra Majorice Regem suosque subditos atque terras occasione denegationiis firme juris et feudorum que pro dicto domino Rege Aragonum tenet aliisque de causis. Memorati sindici videlicet Guillermus Nagera Arnaldus Dusany Franciscus de Podio decretorum doctor Petrus de Palacio licentiatus in legibus Franciscus Grunni Bernardus de Marimundo Franciscus de Sancto Clemente Jacobus de Olzeto et Michael Roure Barchinone Raimundus Generii et Petrus dez Pons junior licentiatus in legibus Ilerde Raimundus de Cigiario et Berengarius de Riaria Gerunde Petrus Bernardi et Guillermus de Montecunillo Minorise Andreas Barrati et Galcerandus de Podiobacone Vici Bernardus et Montserratus Cardona Cervarie Berengarius Marciis et Bernardus Pellicer Villefranche Laurentius dez Caus et Raimundus Mayol Montisalbi Guillermus de Sagarra et Bertrandus Ollarii Tarrege Arnaldus de Conemines et Petrus dez Graner Berge Geraldus de Argimon Bisulduni Petrus de Camporiol et Bernardus de Valleabriga Campirotundi Arbertus de Curtibus et Bernardus Coaner Apiarie Bartholomeus Cerco de Arbucio Guillermus de Oceyone Aqua-

late Jacobus Cerdani de Cambrils Franciscus Porcelli Calidarum de Montebovino habentes ad premissa et subscripta mandata spetialia et plenariam facultatem cum instrumentis publicis de quibus fecerunt in posse subscripti notarii promptam fidem habitis super infrascriptis omnibus per eosdem sindicos cum prefato domino Rege et ejus consilio diversis colloquis tractatibus deliberationibus ac consiliis ut presentis negotii qualitas et quantitas exigebat eidem domino Regi subinserta capitula humiliter obtulerunt quorum series sic se habet. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti Amen. Hec sunt capitula qui videntur firmanda fenda tenenda et observanda et juramento vallanda per serenissimum dominum nostrum Regem Aragonum et per quoslibet ejus universales successores et eorum novo domino renovanda. Primo quod idem dominus Rex Aragonum prosequatur quantum cum justitia poterit et ad manum suam realiter et de facto occupet et apprehendat et ad efectum deducat jura competentia sibi et suis in Regno Majorice et in insula et civitate Majorice et in insulas Minorice et Evice et insulis aliis eidem adjacentibus et locis in eisdem Regno et insulis situatis. Et in Rossilione et aliis locis in Cathalonia constitutis. Et ad ipsa et singula eorum que omnia ab ipsius domini Regis predecessoribus fuerunt in feudum concessa Regi Majorice et suis predecessoribus et pro quibus fecit predecessoribus ejusdem domini Regis et eidem domino Regi homagium acquisita eidem domino Regi et pertinentia ac acquirenda et competitura ex denegatione firme juris et feudorum et ex

aliis causis in processu super hiis habito contentis et alias et ex procedendis et fiendis quocumque tempore in futurum. Item quod dicta jura seu eorum aliquid nullatenus renuntiet nec etiam remitat donet nec cedat vendat permutet vel quovis alio modo alienet in perpetuum vel ad tempus longum vel breve neque concedere in feudum precario emphiteoticario vel libellario vel alio quovis modo seu titulo eidem Regi Majorice nec filio nec filiis eis natis nec nascituris nec alii vel aliis quibusvis personis extraneis vel privatis etiam ratione pacis et concordie si inter eosdem tractaretur fieret vel firmaretur nec ex alia quavis causa ad alicujus vel aliquorum quorumvis supplicationem postulationem nec etiam motu proprio nec aliter modo aliquo sive causa inter vivos nec in ultima voluntate nec aliter. Cum videlizet idem dominus Rex dicta loca feudalia in totum vel partem simul vel successive possideat potenter et corporaliter de hiis videlicet que possidebit. Et si antequam possessio realis predictorum vel aliquorum ex eis ad dominum Regem pervenerit tractaretur compositio transactio avinentia arbitratio vel aliqua pactio de predictis que dominus Rex realiter non possideret quod id fieri non possit nisi de et cum consensu universitatum predictorum. Et etiam restitutis primo satisfactis et emendatis omnibus et singulis dampnis sumptibus et expensis factis et sustentis per universitates predictas usque in diem quo ipsa avinentia compositio transactio seu arbitratio firmaretur. Item quod idem dominus Rex incontinenti per suum privilegium juratum predictum Regnum ei-

vitatem et insulam Majorice et insulas Evice et Minoricarum et aliis insulas eis subjacentes et alia loca que in Cathalonia idem Rex Majorice et sui predecessores pro domino Rege tenebant et etiam consueverant tenere in feudum et que nunc de facto idem Rex Majorice detinet et etiam omnia jura qualitercumque competentia et competitura in eis eidem domino Regi uniat indissolubiliter Regnis Aragonum Valencie Cathalonie et comitatui Barchinone. Et quod predicta Regnum civitas insula Majorice et loca aliquo tempore non dividantur nec alienentur nec possint dividi vel alienari imperpetuum vel ad tempus nec dari ad feudum nec ad proprietatem vel possessionem per venditionem per cambium per absolutionem etiam precario nec aliter inter vivos vel ultima voluntate nec per filium vel filiam nec per alios descendentes vel etiam collaterales vel alios unum vel plures cujuscumque numeri sint vel fuerint nec per arbitrium nec per transactionem seu aliam quamvis compositionem nec per aliquam aliam rationem que dici vel nominari seu excogitari possit nunc vel infuturum a dominatione Cathalonie et dictorum Regnorum Aragonum et Valencie sub forma tamen et tenore capituli proxime precedentis. Item quod idem dominus Rex promittat per se et omnes heredes et successores suos presentes et futuros quod nec ipse dominus Rex nec ipsi heredes vel successores sui divident vel separabunt vel dividi seu separari facient aut permittent predicta vel aliquid de predictis in totum vel in partem a dictis Regnis Aragonum et Valencie et comitatu Barchinone. Item quod idem dominus Rex

promitat quod dictum Regnum Majorice et alia omnia supradicta sint insimul et conjuncta dictis Regnis Aragonum et Valencie et comitatui Barchinone sine medio et sine aliquo intervallo sic scilicet quod aliqua persona non posit predicta vel aliquem predictorum in totum vel in partem pro ipso domino Rege vel heredibus seu successoribus suis tenere in feudum onoratum vel aliud vel alio modo. Immo idem dominus Rex Aragonum et omnes ejus heredes et successores universales in dictis Regnis Aragonum et Valencie et comitatu Barchinone imperpetuum teneant corporaliter et in suo pleno et indivisilibi dominio et proprietate sibi ipsis predicta et singula predictorum. Item quod idem dominus Rex in terris Rossilionis Ceritanie et aliis Cismarinis predictis servet et faciat servari incontinenti cum et prout ad ejus posse comuniter vel singulariter realiter pervenerint usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie generales editas et edendas et etiam in dicto Regno Majorice cum insulis ei adjacentibus si tamen placebit dicto domino Regi et hominibus dictorum Regni et locorum et quod de hoc capitulo et duobus proxime subsequentibus fiat instrumentum ad partem. Item quod temporibus quibus curia generalis per dominum Regem vel ejus successores indicetur Cathalanis seu in Cathalonia celebrabitur vocentur per dictum dominum Regem et suos successores universitas civitatis Majorice pro civitate et Regno Majorice et aliis insulis predictis et eidem Regno adjacentibus si tamen dicto domino Regi et hominibus degentibus in dictis insulis id placebit. Et uni-

versitates etiam aliorum locorum insignium de predicto feudo in Cathalonia constitutorum pro dicta generali curia tenenda et ad eam eorum sindici admittantur et sicut et quando alie universitates locorum regiorum Cathalonie et eorum sindici vocari et admitti consueverunt cum videlizet et prout ad ejus posse comuniter vel singulariter predicta realiter pervenerint. Item quod etiam in casu predicto utpote prelati richi homines et milites ad dictas curias advocentur juxta morem curiarum. Item quod incliti infantes Jacobus Petrus et Raymundus Berengarii per se et successores suos et aliqui barones et universitatis locorum Cathalonie regiorum que ad curias generales vocari consueverunt seu earum sindici consenciant laudent et approbent dictum privilegium et contentu in eo supra et infrascripta. Item quod idem faciant universitates locorum regiorum Aragonum et Valentie seu earum sindici que ad curias generales vocari in dictis Regnis consueverunt. Item quod si contingeret casus quod absit quod idem dominus Rex vel sui successores vellent dictam unionem quomodolibet violare et contra eam facere seu venire seu eam non tenere et observare ut superius continetur quod dicti incliti Infantes et universitates predicte et eorum singuli non teneantur nec possint dictum dominum Regem vel ejus successores in aliquo adjuvare in predictis vel circa ea nec ejus preceptis quo ad ea in aliquo obedire. Et quod hoc jurent. Item quod eodem casu dicti incliti Infantes et singuli ipsorum cum eorum submissis successoribus et vassallis et valitoribus et dicte universitates

et singulares earum possint dictum Regnum Majorice et insulas predictas et alia loca predicta cismarina et habitatores omnium ipsorum locorum ultra et cismarinorum presentes et futuros et eorum singulos defendere cum armis et sine armis adversus predicta. Item quod eodem casu idem dominus Rex nunc pro tunc absolvat et pro absolutis habeat quo ad proxime dicta duo capitula dictos inclitos Infantes et suos successores barones et milites et quemlibet eorum et subditos vassallos et valitores ipsorum ac universitates locorum regiorum Cathalonie Aragonum et Valencie predictorum et quolibet eorum et singulares earum et etiam habitatores dictorum Regni Majorice civitatis et singularium predictarum ac aliorum locorum cismarinorum predictorum que ut premittitur nunc in feudum tenentur ab omni homagio et sacramento naturalitate et fidelitate quibus sibi teneantur seu sint astricti ratione dominii vel feudorum vel cavallariarum vel infantionarum vel aliter sic quod eis non obstantibus defensionem tam comuniter quam divisim possint facere supradictam. Item quod eodem casu dicti incliti Infantes et sui successores barones et milites et universitates et singulares earum possint pro defensione predicta si eis videbitur consilium et consilia tam generalia quam spetialia totiens quotiens et ubi voluerint congregare et tenere ac celebrare et impositiones proinde fiendas levare seu levari facere per tallias et questias vel alias axacciones quas eis de licentia domini Regis ex nunc concessa liceat imponere et colligere quando et quotiens et prout eis videbitur et quod dominus Rex

per se et successores suos vel eorum oficiales de hiis nullatenus se possit intromitere in exigendo compotum seu rationem ab ipsis universitatibus nec etiam ab hiis qui hujusmodi tallias vel collectas vel alias exacciones imposuerint seu levaverint seu acordaverint seu pecunias inde provenientes inde tenuerint vel expenderint. Et exercitus cavalcatas et armatas facere tam per terram quam per mare. Et quod ea que dicti exercitus cavalcate et armate ceperint vel occupaverint eficiantur bona propia universitatum ipsos exercitus cavalcatas vel armatas facientium seu que ea fecerint. Nec dominus Rex nec sui successores per se vel per suos oficiales de hiis se possint intromitere ullo modo nisi ab ipsis universitatibus super hoc fuerint requisiti. Et capitaneum vel capitaneos et alios omnes oficiales tam jurisdictionem exercentes quam alios eligere et in armatis exercitibus et cavalcatis ipsos mittere et ponere et eosdem inde removere et alios eligere et ponere quando et quotiens volent et quod ex nunc dominus Rex dictis capitaneis et officialibus concedat potestatem et jurisdictionem omnimodam exercendi in ipsis armatis exercitibus et cavalcatis et personis earum et aliis prout aliis armatas et exercitus exercitibus concedi est solitum ac etiam usitatum. Et alias prestare possint dictis habitatoribus Regno insulis et locis et habitatoribus predictis et singulis ipsorum super predictis auxilium consilium et favorem absque metu et impedimento aliquibus domini Regis et ejus primogeniti procuratoris generalis et aliorum officialium Regiorum quicumque pro tempore fuerint.

Quibus quo ad hec non teneantur modo quolibet obedire. Quinimo in hiis absque alicujus pene incursu possint aut valeant resistere si eos in premissis quomodolibet impedirent etiam si de facto. Item quod si contingeret quod Rex Majorice vel aliquis ejus filius vel quevis alia persona super predictis justitiam sibi fieri postularet et diceret sibi vel alii cujus nomine hoc peteret jus competere in predictis Regno civitate insulis et aliis locis que fuerunt de feudo vel aliqua eorum parte vel vellet impugnare unionem predictam quod eo casu dominus Rex vel sui successores non possent compromitere super hiis nec alias transigere seu pacisci modo aliquo ut superius continetur sub forma tamen et tenore secundi capituli superius inserti. Item quod si contingeret casus quod in causa vel causis super hiis movenda vel movendis Dominus Rex judicem vel judices assignaret ut predicitur idem judex vel judices non suspecti partibus habeant assignari. Item quod idém judex vel judices non possent vel possint procedere in causa vel causis premissis seu aliqua earum nisi prius vocatis et legitime citatis dictis inclitis Infantibus seu eroum successoribus et universitatibus dictorum locorum Regiorum Cathalonie et Regnorum Aragonum Valencia et Majorice que ut premittitur ad generales curias sunt vocande. Item quod dicti judex vel judices in premissis habeant procedere jure ordine penitus observato cum alias posset veritas et jus pretium faciliter obfuscari si tanta negotia absque jure examine et ordine tractarentur. Item quod si aliquo casu contingeret quod dominus Rex vel sui suc-

cessores pro predictis vel aliquo predictorum citarentur de facto cum de jure id fieri non posset cum Idem dominus Rex in tota sui monarchia jus habeat imperii et in temporalibus nisi dum superiorem aliquem non agnoscat per quamcumque personam de mundo cujusvis preeminentie seu dignitatis quod idem dominus Rex teneretur notificare incontinenti congruo tempore et termino dictam citationem seu monitionem si fieret dictis inclitis Infantibus baronibus et universitatibus Cathalonie supradictis. Quiquidem omnes comuniter vel divisim possent se predictis citationibus seu monitionibus et processibus inde quomodolibet faciendis opponere et jus Regium et eorum interesse defendere cum domino Rege vel sine eo et etiam ejus nomine prout eis comuniter vel divisim ut prefertur expediens videretur. Nec possent aliquo casu vel modo a vel in predictis per dominum Regem vel ejus preceptum vel quamvis aliam personam quomodolibet impediri vel cohiberi. Quinimo idem dominus Rex ad supplicationem omnium predictorum vel partis ipsorum teneatur eo casu procuratorem seu procuratores constituere cum plenissima potestate qui lura regia nomine domini Regis predicti defendant dijigenter et caute. Et dictos procuratores non possent sine voluntate predictorum omnium revocare. Quiquidem procuratores ad informationem et requisitionem predictorum omnium vel partis eorum et presertim dictarum universitatum vel cujuslibet eorundem teneantur dicta jura Regia et interesse prenominatorum prosequi in juditio et extra defendere et tueri et ea que

incumbant agere in negotio supradicto. Item quod si in proximo dicto casu dicti Infantes vel eorum successores vel aliquis seu aliqui ipsorum vel universitates locorum Regiorum Regnorum Aragonum Valentie Majorice et Cathalonie vel aliqua ipsarum vellent se comuniter vel divisim opponere et juditium prosequi seu partem facere ad predicta in proximis precedentibus capitulis contenta quod hoc eis liceat et pro sumptibus tunc super hiis factis et etiam faciendis possint inter se per illam viam que eis meliori videbitur peccuniam congregare sive per viam questie vel aliter et distringere per se et personas ad hec deputandas per ipsas universitates et singulares earum dicte defensioni adherentium quibus dominus Rex ex nunc potestatem conferat hec omnia faciendi et quod de hiis dominus Rex non possit se intromitere nec successores sui per officiales suos nec compotum nec rationes audire nec petere nisi ut superius continetur. Et hoc facere possint absque impedimento et contradictione quibuscumque domini Regis et successorum suorum et primogeniti et procuratoris sui generalis et aliorum officialium regiorum qui nunc sunt et pro tempore fuerint. Et quod dicti opponens vel opponentes se predictis audiantur et admittantur plene ad defensionem unionis predicte et dictorum Regni civitatis et insularum predictarum et aliorum locorum de dicto feudo in Cathalonia constitutorum. Et quod dicta causa durante nichil posset in dicte unionis perjuditium innovari. Item quod dictus dominus Rex cedat et nunc universitatibus locorum regiorum Regnorum Arago-

num et Valencie et etiam universitatibus predictorum locorum Cathalonie jus sibi competens et competiturum contra Regem Majorice et successores suos in et pro sumptibus et dampnis sustentis et sustinendis factis et faciendis prout scilicet ipsos fecerint et sustinuerint super apprehensione et occupacione Regni et Insularum et omnium dictorum locorum que Reges Majorice tenent et consueverunt pro domino Rege tenere in feudum vel alia ratione processuum predictorum vel aliorum seu prosecutione eorum. Item quod si aliquid fieret contra predicta vel eorum aliqua eo ipso sit et ex nunc decernatur per dictum dominum Regem irritum et inane et carere omni robore et efectu. Item quod dominus Rex in instrumento separatim de hiis fiendo et firmando statim cum receperit seu recipi fecerit homagium et sacramentum ab hominibus seu universitatibus dictorum Regni et locorum concedat et declaret eisdem hominibus et universitatibus quod quamvis in instrumento super homagio et sacramento per eos prestitis de hiis nulla mentio habeatur. Tamen rei veritas sic se habet quod ipsum homagium et sacramentum fecerunt de voluntate et expresso assensu ejusdem domini Regis sub hac conditione scilicet si non restituerentur vel alias alienarentur ut predicitur et remanerent in unione predicta. Et quod idem dominus Rex in eodem instrumento declaret eos non teneri eidem vel successoribus suis quo ad predicta ex aliquo homagio naturalitate vel fidelitate si idem dominus Rex vel sui successores venirent contra unionem predictam. Item quod quilibet successor dicti do-

mini Regis in suo novo dominio antequam sibi fiant sacramentum fidelitatis vel homagia per feudatarios dictorum Regnorum et comitatus vel admitatur in Regem vel comitem in dictis Regnis et comitatu teneantur predicta approbare firmare renovare et jurare per se et successores suos et observare et facere observari omnia et singula supradicta et infrascripta. Item quod predicta approbentur confirmentur et juramento roborentur incontinenti per dictos dominos infantes et etiam per sindicos universitatum Cathalonie qui sunt Barchinoue congregati statim cum habuerint de hiis potestatem ab universitatibus suis quam confestim habere procurent. Item quod idem dominus Rex faciat et procuret cum efectu quod idem faciant universitates dictorum locorum regiorum Regnorum Aragonum et Valencie et etiam inclitus infans Jacobus comes Urgelli. Item quod idem faciant dictus dominus Rex fieri cum efectu per homines seu universitates Regni civitatis et Insularum ac locorum feudorum predictorum cum scilicet et prout ad ejus posse devenerint singula loca ipsorum. Item quod notarius stipuletur omnia et singula supradicta a dicto domino Rege et a dictis inclitis infantibus promittentibus pro se et eorum successoribus et ab omnibus sindicis universitatum predictarum pro eisdem et pro habitatoribus presentibus et futuris dictorum Regni civitatis insularum et locorum que ut predicitur per Reges Majorice consueverunt teneri in feudum et pro omnibus aliis quorum interest et poterit interesse imposterum. Item quod de predictis omnibus fiant et tradantur libera a

jure sigilli a quolibet alio jure curie regie et alio publica instrumenta videlizet cuilibet universitati ex predictis unum publicum instrumentum sigillo regio appenditio comunitum. Item quod ea de predictis que de presenti possint expediri expediantur mora qualibet proculpulsa. Item quod si aliquis vel aliqui de predictis infantibus vel universitatibus qui firmare jurare facere est ordinatum supra quod faciant non facerent quod nichilominus firme aliorum predictorum firmantium valeant et teneant et unio et omnia alia hic contenta remaneant in sua firmitate. Item quod si in aliquo vel aliquibus casibus de predictis possit dici deficere aliqua juris sollempnitas propter defectum presentie et illorum qui dicerentur presentes debere esse vel quia diceretur notarius hujus ordinationis non posse stipulari pro aliquo vel aliquibus pro quibus stipulantur vel alias quod dominus Rex de plenitudine regalis potestatis supleat omnem defectum et det omnibus et singulis hic contentis omnem roboris firmitatem. Quibusdem capitulis presentatis et lectis memorato domino Regi et subjectis consilio et examini diligenti per eundem dominum Regem et per inclitos dominos infantes Petrum comitem Rippacurcie et Montanearum de Prades patruum et Jacobum comitem Urgelli et vicecomitem Agerensem fratrem et generalem procuratorem ac consilium prefati domini Regis. Nec non etiam por sindicos antefatos nomine et pro parte universitatum civitatum et villarum superius expressarum sepedictus dominus Rex Aragonum per se et omnes heredes et successores suos laudavit approbavit et con-

firmavit ac promisit et juravit per crucem Domini nostri Jhesuchristi et ejus sancta quatuor evangelia manibus suis corporaliter tacta premissa omnia singulariter videlicet singula et generaliter universa tenere et observare attendere et complere et attendere facere prout inseruntur superius et compleri. Et in aliquo non contraire vel facere quavis causa. Supplendo de sue regie plenitudine potestatis si in aliquo vel aliquibus casibus de predictis sine aliquo vel aliquibus casibus de predictis posset dici defficere aliqua juris sollempnitas propter deffectum presentie illorum qui dicerentur presentes debere esse vel subscriptum notarium stipulari non posse pro aliquo vel aliquibus de quibus stipulatur aut alias ac dedit omnibus et singulis contentis in presenti publico instrumento omnem roboris firmitatem. Preterea de voluntate expressa et mandato sepedicti domini Regis jamdicti domini infantes Petrus et Jacobus per se et omnes heredes et successores suos nec non etiam nobiles Nicholaus de Jamvilla comes Terrenove et Galcerandus de Bellopodio majordomus ac venerabilis Arnaldus de Moraria vicecancellarius Ferrarius de Villafrancha miles Bernardus de Ulzinellis legum doctor thesaurarius Johannes Ferdinandi Munionis legum doctor magister rationalis Rodericus Didaci miles et legum doctor ac Petrus dez Pens consiliarii sepefati domini Regis. Et etiam prenominati sindici videlicet singulariter unusquisque nominibus propriis et etiam universitatum civitatum et villarum predictarum quarum constituti sunt sindici ut premittitur ad premissa firmaverunt.

laudaverunt et approbaverunt omnia et singula supra-contenta et ea prout superius declarantur promiserunt tenere et observare attendere et complere ac in eis nullo unquam tempore contraire. Et fecerunt inde per crucem Domini nostri Jhesuchristi et ejus sancta quatuor evangelia tacta per eorum singulos juramenta. Premissa igitur laudationes approbationes et confirmationes et promissiones et juramenta facta fuerunt. Presentibus dicto domino Rege et aliis supradictis et testibus infrascriptis in posse notarii subscripti stipulantis omnia et singula supradicta a dicto domino Rege et ab inclitis dominis infantibus prelibatis promittentibus pro se ac successoribus eorundem et ab omnibus sindicis universitatum predictarum pro eisdem et pro habitatoribus presentibus et futuris dictorum Regni civitatis insularum et locorum que ut predicitur per Reges Majorice consueverunt teneri et nunc tenentur a dicto domino Rege in feudum et pro omnibus aliis quorum interest et poterit imposterum interesse. De quibus omnibus dominus Rex voluit et mandavit fieri atque tradi per subscriptum notarium et scriptorem suum sibi et cuilibet ex universitatibus antefatis unum vel plura publica instrumenta sigillo suo regio appenditio comunita. Que fuerunt acta in camera dicti domini Regis palatii sui civitatis Barchinone die veneris circa horam meridiey qua computabatur duodecimo kalendas octobris anno Domini MCCC quadragesimo secundo. Sig✠num Petri Dei gratia Regis Aragonum Valentie Sardinie et Corsice. Qui premissa omnia et singula laudamus firmamus concedimus et

juramus. Sig✠num Infantis Petri comitis Rippacurcie et Montanearum de Prades predicti. Qui hec laudamus firmamus concedimus et juramus. Sig✠num Infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis predicti. Qui hec laudamus firmamus concedimus et juramus. Salvo tamen quod non fiat inde perjuditium locis nostris. Sig✠num Nicolai de Jamvilla comitis Terenove Sig✠num Galcerandi de Bellopodio Sig✠num Arnaldi de Moraria Sig✠num Ferrario de Villafrancha Sig✠num Bernardi de Ulzinellis Sig✠num Johannis Ferdinandi Munionis Sig✠num Roderici Didaci Sig✠num Petri dez Pens predictorum dicti domini Regis consiliariorum. Qui premissa omnia et singula laudamus firmamus concedimus et juramus juxta continentiam eorundem. Sig✠num Arnaldi Dusay Sig✠num Petri de Palacio Sig✠num Francisci Grunni Sig✠num Bernardi de Marimundo Sig✠num Michaelis de Roure civitatis Barchinone Sig✠num Raimundi Janerii Sig✠num Petri dez Junioris civitatis Ilerde Sig✠num Petri de Agiario Sig✠num Berengarii de Riaria civitatis Gerunde Sig✠num Petri Bernardi Sig✠num Guillermi de Mentecunillo civitatis Minorice Sig✠num Andree Barrati Sig✠num Galcerandi de Podiobacone civitatis Vici Sig✠num Bernardi Gili Sig✠num Montisserrati Cardona ville Cervarie Sig✠num Berengarii Marques Sig✠num Bernardi Pellicerii Villefranche Penitencium Sig✠num Laurencii dez Caus Sig✠num R. Mayol ville Montisalbi Sig✠num Guillelmi Segarra Sig✠num Bertrandi Ollarii ville Tarrage Sig✠num Ar-

naldi de Conemines Sig✠num Petri dez Graner ville Berge Sig✠nnm Galcerandi de Argimon ville Bisulduni Sig✠num Petri Camperiol Sig✠num Bernardi de Valleabriga ville Campirotundi Sig✠num Alberti de Curtibus Sig✠num Bernardi Tohaner ville Apiarie Sig✠num Bartholomei Cerro ville de Arbucio Sig✠num Guillermi de Oceyone ville Aqualate Sig✠num Jacobi Cerdani ville de Cambrils Sig✠num Francisci Porcelli ville Calidarum de Montebovino sindici universitatum civitatum et villarum predictarum. Qui premissa omnia et singula ut superius declarantur nominibus propriis et nominibus etiam universitatum quarum sumus sindici ut prefertur laudamus approbamus firmamus concedimus et juramus. Testes premissorum omnium sunt qui eisdem vocati et rogati presentes fuerunt venerabilis et religiosus frater Sanccius Luppi de Ayerbio de ordine minorum confessor Arnaldus de Torrentibus Johannes Eximini Dorca et Petrus de Ciutadella judices curie Guillermus de Moraria scriptor et Tristannus de Turricella uxerius sepefati domini Regis laudantes et approbantes dictum privilegium unionis et omnia et singula in eo contenta et etiam expressata et eisdem expresse consentientes tamen sub additionibus mutationibus et detractionibus infrascriptis factis aliquibus capitulis unionis jamdicte. Nobis humiliter supplicastis ut predictum privilegium una cum predictis mutationibus additionibus et detractionibus velimus et placeat per nostrum privilegium concedere et firmare ut inferius continetur. Cum nos siquidem de consilio universita-

tum civitatis Barchinone et aliarum civitatum villarum et locorum regiorum Cathalonie que usaticorum Barchinone et consuetudinum Cathalonie habent noticiam pleniorem auctoritate dictorum usaticorum et consuetudinum et alias declaraverimus nos posse procedere et debere contra dictum Majorice Regem ejusque subditos et vassallos ipsum in sua rebellione juvantes jamque inceperimus in parte procedere contra eos. Et a vobis dictis infantibus et aliis in dicta civitate Valencie pro generali curia convocatis et congregatis pecierimus consilium super modo procedendi an videlizet per mare aut per terram vel modo utroque constringemus illos et etiam puniemus. Et nichilominus vobis verbo declaraverimus nos velle primitus procedere contra civitatem et Insulam Majorice et alias insulas ei adjacentes. Ideoque vos memorati infantes Petrus et alii supratacti prelatis et religiosis et aliis personis ecclesiasticis dumtaxat exceptis quos non decet circa talia consulendo vel alios se aliquatenus imiscere ad breviorem et felitiorem expeditionem dicte executionis consulatis nobis quod ante omnia et principaliter prosequamur per mare realiter et de facto occupando et apprehendendo et ad effectum auxiliante Deo deducendo jura nobis et nostris competentia in Regno Insula ac civitate Majorice et in Insulis Minoricarum et Evice et aliis insulis eidem adjacentibus et locis in eisdem Regno et insulis situatis. Et deinde in terris Rossilionis et aliis locis cismarinis tam in Cathalonia quam alibi constitutis que a nostris predecessoribus fuerunt Regi

Majorice et ejus predecessoribus in feudum concessa et pro quibus fecit predecessoribus nostris et nobis homagium acquisita et pertinentia nobis et acquirenda et competitura ex denegatione firme juris et feudorum et ex aliis causis in processu super hiis habito contentis et alias ex procedendis et fiendis quocumque tempore in futurum. Et quod ipsa jura seu eoram aliquid nullatenus remitamus vel renuntiemus donemus cedamus vendamus permutamus tradamus impignoremus vel quovis alio modo alienemus ad imperpetuum vel ad tempus longum vel breve nec concedamus in feudum precario emphiteoticario vel libellario vel alio quovis modo seu titulo eidem Regi Majorice nec filio nec filiis ejus natis nec nascituris nec alii vel aliis quibusvis personis extraneis vel privatis etam ratione pacis et concordie si inter nos et illos tractaretur vel fieret aut firmaretur nec ex alia quavis causa ad alicujus vel aliquorum quorumvis supplicationem nec motu proprio nec aliter modo aliquo vel causa inter vivos nec in ultima voluntate nec aliter cum videlicet nos dicta loca feudalia in totum vel in partem simul vel successive possideamus potenter et corporaliter de hiis videlicet que possidebimus. Et si antequam possessio realis predictorum vel aliquorum ex eis ad nos pervenerit tractaretur compositio transactio avinentia arbitracio vel aliqua pactio de predictis que nos realiter non possideremus quod id fieri non possit nisi de et cum consensu vestri predictorum infantum baronum militum et universitatum civitatis et villarum regalium

Regni Valentie si tunc nos essemus in civitate vel Regno Valentie personaliter constituti vocata super hoc per nos curia vel parlamento generali. Et si tunc essemus extra Regnum Valentie nos teneamur ad predicta convocare vos dictos infantes nec non prelatos et barones et milites de quibus nobis melius videbitur expedire et sindicos civitatis et villarum regalium dicti Regni Valentie. Et etiam restitutis primo satisfactis et emendatis omnibus et singulis dampnis sumptibus et expensis factis et sustentis et decetero faciendis et sustinendis per generale Regni Valentie supradicti usque in diem quo ipsa avinentia compositio et transactio seu arbitratio firmaretur. Quequidem dampna sumptus et expense eidem generali prout facte et sustente fuerint plenarie restituantur ac etiam emendentur. Nos enim faciamus et procuremus cum effectu quod universitates locorum Regiorum Aragonum et Cathalonie seu eorum sindici que ad curias generales vocari in dictis Regnis Aragonum et Cathalonie consueverunt consentiant laudent et approbent presens privilegium et contenta in eo supra et infrascripta. Si vero contingeret casus quod absit quod nos vel successores nostri vellemus dictam unionem quomodolibet violare et contra eam facere seu venire seu eam non tenere nec observare ut superius continetur vos dicti Infantes et vestri successores barones et milites et generosi civitatis et Regni Valentie et universitatis civitatis et villarum regalium dicti Regni et vestrum singuli non teneamini nec possitis seu attemptetis nos vel successores nostros in aliquo adjuvare in

predictis vel circa ea nec nostris preceptis quo ad ea in aliquo obedire. Preterea si nos vel heredes et successores nostri contra privilegium unionis supra insertum vel capitula supra et infrascripta super addita dicto privilegio unionis faceremus vel veniremus quod eo casu vos dicti Infantes barones milites et generosi et vestrum singuli cum vestris submissis successoribus et vassallis et vos dicte universitates et singulares ex vobis possetis dictum Regnum Majorice et alia loca predicta ultra et cismarina et habitatores ipsorum presentes et futuros et eorum singulos defendere et juvare cum armis et sine et alias absque metu et incursu pene alicujus. Nos enim ex nunc pro tunc presentis serie absolvimus predictis casibus vos dictos infantes ac alios prenominatos omnes et singulos et successores vestros et eorum ab omni fidelitate naturalitate et sacramento quibus nobis sunt vel fuerunt astricti vel quomodolibet obligati. Et si aliquo casu contingeret quod nos vel nostri successores pro predictis vel aliquo predictorum citaremur de facto cum de jure id fieri non posset cum in tota monarchia jus habeamus imperii et in temporalibus non habeamus vel agnoscamus superiorem aliquem nisi dum per quamcumque personam de mundo cujusvis preeminentie vel dignitatis quod nos teneremur notificare incontinenti congruo tempore dictam citationem seu monitionem si fieret vobis dictis infantibus baronibus militibus et universitatibus Cathalonie et Regnorum Aragonum et Valentie supradictis. Quiquidem omnes comuniter vel divisim possitis si volueritis predictis citationibus seu

monitionibus et processibus inde quomodolibet faciendis opponere ac jus regium et vestrum interesse defendere nobiscum vel sine nobis prout vobis conjunctim vel divisim ut prefertur expediens videatur. Nec possetis aliquo casu vel modo a vel in predictis per nos vel nostrum preceptum vel quamvis aliam personam quomodolibet impediri vel cohiberi. Quinimo nos ad supplicationem omnium vestrum vel partis vestrum tenemur eo casu procuratorem seu procuratores constituti cum plenissima potestate qui jura regia nomine nostro defendant diligenter et caute. Et dictos procuratores non possimus sine voluntate vestri predictorum omnium revocare. Quiquidem procuratores ad informationem et requisitionem vestri predictorum omnium vel partis vestrum ac presertim dictarum universitatum vel cujuslibet earundem teneantur dicta jura Regia et interesse vestrum et eorum prosequi in juditio et extra defendere et tueri et ea que incumbant agere in negotio supradicto. Equidem si in proximo dicto casu vos dicti Infantes barones et milites vel successores vestri vel aliquis seu aliqui vestrum et universitates locorum regiorum Aragonum Valentie Majorice et Cathalonie etiam dictorum feudorum vel aliqua ipsarum velletis vos comitere vel divisim opponere et juditium prosequi et pacem facere ad predicta in proximo precedente capitulo contenta quod hoc vobis et eis liceat et pro sumptibus super hiis tunc factis et faciendis possitis vos et illi qui se opponere voluerint inter vos per illam viam que vobis et eis melius videbitur peccuniam congregare sive per

viam questie impositionis vel aliter per vos et personas ad hec deputandas a vobis. Quibus ex nunc presentis serie potestatem conferimus hec omnia faciendi. Et quod de hiis non possimus nos intromitere nec successores nostri per nos nec per officiales nostros nec computum nec rationem audire nec petere nisi ut superius continetur. Et quod hoc facere possitis absque impedimento et contradictione quibuscumque et successorum nostrorum et primogeniti procuratoris nostri generalis et aliorum officialium regiorum quorumcumque qui nunc sunt et qui pro tempore fuerint. Et quod vos et dicti opponens vel opponentes se predictis audiamini et admittamini plene ad defensionem unionis predicte et dictorum Regni civitatis et Insularum predictarum et aliorum locorum de dicto feudo in Cathalonia vel alibi constitutorum. Et quod predicta causa durante nichil posset in dicte unionis perjuditium innovari. Hec autem omnia supradicta et infrascripta et singula promittimus per nos et omnes heredes et successores nostros vobis dictis infantibus baronibus militibus et generosis seu vestris procuratoribus nec non universitatibus sepefatis et notario etiam infrascripto tanquam publice persone pro vobis omnibus et singulis seu procuratoribus vestris aut sindicis et successoribus vestris et eorum. Nec non pro habitatoribus presentibus et futuris predictorum Regni civitatis Insularum et locorum que ut predicitur per Reges Majorice consueverunt teneri et tenentur in feudum et pro omnibus aliis quorum interest et poterit interesse stipulanti tenere observare firmiter et

complere. Decernentes presentis serie quod si aliquis vel aliqui ex vobis dictis Infantibus baronibus militibus vel universitatibus qui firmare et jurare facere est ordinatum super quod faciant non facerent quod nichilominus firme aliorum predictorum firmantium valeant et teneant et unio et omnia supra et infrascripta in sua remaneant firmitate. Et si in aliquo vel aliquibus casibus de predictis posset dici deficere aliquem juris sollempnitatem propter defectum presentie illorum qui dicerentur presentes debere esse vel quia diceretur notarium hujus ordinationis non posse stipulari pro aliquo vel aliquibus pro quibus stipulatur vel alias Nos de nostre regie plenitudine potestatis supplemus omnem defectum et damus omnibus et singulis supradictis omnem roboris firmitatem. Premissa igitur nos Petrus Dei gratia Rex predictus facimus concedimus et promittimus per nos et omnes heredes et successores nostros ac ea juramus per crucem Domini nostri Jhesuchristi et ejus sancta quatuor evangelia manibus nostris tacta tenere firmiter et complere ac compleri et observari facere prout melius plenius ac latius superius distinguitur. Et eis in aliquo non contravenire vel facere quavis causa. Mandantes hujus serie universis et singulis heredibus et successoribus nostris nec non procuratoribus generalibus justiciis juratis vicariis bajulis ceterisque officialibus nostris presentibus et futuris quod ea omnia et singula teneant firmiter et observent et faciant observari et non contraveniant aliqua ratione. Nos itaque prenominati procuratores dictorum Infantum nec non barones milites et generosi

seu procuratores eorum ac jurati et sindici seu procuratores civitatis et villarum regalium Regni Valentie supradicti per nos et omnes heredes et successores nostros. Nec non etiam Michael Petri Çapata miles Arnaldus de Moraria vicecancellarius Johannes Ferdinandi Munionis legum doctor magister rationalis et Blasius de Ayso consiliarii et Egidius Petri de Buysan notarius et sigilla tenens prefati domini Regis de voluntate expressa et mandato ejusdem domini Regis firmantes laudantes et approbantes omnia et singula supra contenta ea prout superius declarantur promittimus tenere et observare attendere et complere ac eis nullo unquam tempore contraire. Et facimus inde per crucem Domini nostri Jhesuchristi et ejus sancta quatuor evangelia tacta per nostrum singulos corporaliter juramenta. De quibus omnibus nos Rex predictus volumus et mandamus fieri atque tradi nobis cuilibet ex universitatibus antefatis per subscriptum notarium et scriptorem nostrum unum vel plura publica instrumenta sigillo nostro regio appenditio comunita. Quod est actum in ecclesia katedrali Beate Marie Sedis Valentie dum inibi publicabatur generalis curia memorata. Die martis intitulata pridie kalendas januarii anno Domini M. trecentessimo quadragesimo secundo. Signum ✠ Petri Dei gratia Regis Aragonum Valentie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Qui premissa omnia et singula laudamus firmamus concedimus et juramus. Sig✠num Jacobi Castellani militis nomine proprio et Sig✠num Benavevi de Benviure procuratorum incliti Infantis Petri Rippacurcie et Mon-

tanearum de Prades comitis Sig✠num Berengarii Gomir procuratoris incliti Infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis Sig✠num Guilaberti de Nogaria nomine proprio ac procuratoris incliti Infantis Raimundi Berengarii Sig✠num Jacobi de Arteriis jurisperiti procuratoris nobilis Johannis Eximini Durree cujus est locus de Canalibus Sig✠num Johannis de Pertusia procuratoris nobilis Elfi de Proxida Sig✠num Francisci Mur procuratoris nobilis Francisci Carrocii Sig✠num nobilium Gondiçalvi Eximini de Arenosio Sig✠num Galcerandi de Bellopodio Sig✠num Johannis Eximini Durrea cujus est locus de Alcalaten Sig✠num Guillermi Raimundi de Monteca theno Richorum seu baronum Sig✠num Gondiçalvi Garcie Sig✠num Philipi de Boyl Sig✠num Roderici Didaci Sig✠num Guillermi de Jaffero legum doctorum Sig✠num Petri de Vilanova Sig✠uum Galcerandi de Tous Sig✠num Guillermoni de Jaffero Sig✠num Raimundi de Tous militum et generosorum Sig✠num Johannis de Cervatone Sig✠num Geraldi de Fonte Sig✠num Jacobi de Celina Sig✠num Bernardi Sunyer Sig✠num Bernardi Camonis juratorum Sig✠num Jacobi Scribe Sig✠num Petri Columbi Sig✠num Berengarii Dalmacii Sig✠num Guillermi Mir Sig✠num Mathei Lançol Sig✠num Petri de Populeto Sig✠num Bernardi Gomir Sig✠num Januarii Rabacie licenciati in legibus Sig✠num Guillermi de Majencosa Sig✠num Benaveni de Benviure Sig✠num Bernardi Comitis Sig✠num Arnaldi Rotundi Sig✠num Guillermi Despigol Sig✠num Jacobi Calbo Sig✠

num Johannis de Solanis Sig✠num Michaelis Martorelli Sig ✠num Berengarii de Podio Sig✠num Raimundi Carreres Sig✠num Gregorii Simonis sindicorum prefate civitatis Valencie Sig✠num Peregrini de Castellario jurisperiti Sig✠num Petri Davidis ville Xative Sig✠num Bartolini Cirera ville Morelle Sig✠num Thome Vives de Canemacio Sig✠num Guillermi de Busquetis ville Mureveteris Sig✠num Petri Darenys Sig✠num Berengarii Enyech ville Algetzire Sig✠num Bernardi de Villanova Sig✠num Ferrarii Colomer ville Burriane Sig✠num Nicholai Guillermi ville de Alpont Sig✠num Francisci Çalou ville Cullarie sindicorum Sig✠num Michaelis Petri Çapate Sig✠num Arnaldi de Moraria Sig✠num Johannis Ferdinandi Munionis Sig✠num Blasii Daysa consiliariorum Sig✠num Egidii Petri de Buysan predictorum. Qui premissa facimus concedimus et juramus. Testes sunt qui presentes fuerunt omnibus supradictis nobiles Artaldus de Capraria Coperius Bernardus de Tous miles frater Johannes Ferdinandi de Heredia de ordine hospitalis Sancti Johannis Jherosolimitani Tristanhus de Turricella uxerius Egidius Daraço suppracocus Garcias Luppi de Cetina de domo prefati domini Regis et alii plures in multitudine copiosa coram juratis et probis hominibus et universali populo dicte civitatis Majorice inibi in multitudine maxima congregato. Et lecto privilegio supradicto pro majori parte et residuo causa brevitatis verbotenus enarrato. Memoratus dominus Rex confirmavit approbavit et laudavit unionem in ipso privilegio comprehensam et eam obtinere vo-

luit roboris perpetui firmitatem ac de novo juravit ad crucem Domini et ejus sancta quatuor evangelia manibus suis tacta et illam unionem perpetuis temporibus observare ac facere observari. Presentibus testibus inclito domino Infante Petro nobilibus Petro domino de Exerica Blasio de Alagone Johanne de Arborea Johanne Eximini Durrea Alfonso Rogerii de Lauria Raimundo Cornelii Philipo de Castre Guilaberto de Sintillis Galcerando de Bellopodio Gondiçalbo Eximini de Arenosio Elfo de Proxida Artaldo de Focibus Johanne Ferdinandi de Luna et Bernardo Sunyerii sindico civitatis Valencie ac Bernardo de Marimuudo Ferrario de Minorisa Francisco de Podio decretorum doctore et Petro de Mediavilla sindicis Barchinone Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci legum doctore milite et Blasio de Aysa consiliariis ejusdem domini Regis nec non Arnaldo Balistarii et pluribus aliis in multitudine copiosa.

—

Subsequenter die martis intitulata octavo kalendas julii anno predicto MCCC quadragesimo tertio. Infrascripti sindici universitatis civitatis Majorice per dictum dominum Regem Aragonum requisiti comparuerunt coram ipsius regia magestate in aula inferiori castri Regii civitatis jam dicte. Et exhibuerunt quoddam pu-

blicum instrumentum sindicatus jam dicti per alfabetum divisum cujus tenor talis est.

Noverint universi presentem seriem inspecturi. Quod nos Arnaldus de Sancta Cilia miles Poncius Guillermi Raimundus de Salellis Petrus Darbucies et Guillermus dez Caus jurati Majorice ad requisitionem et mandatum illustrissimi principis domini nostri domini Petri Dei gratia Regis Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice ac comitis Barchinone. Congregato nostro pleno consilio ut nostri moris est in hospicio seu aula ubi oficium nostrum regimus videlicet militum burgensium mercatorum artifficium civiumque Majorice atque proborum hominum forensium de voluntate et expresso consensu totius dicti consilii et omnium etiam de consilio ipsorumque nemine discrepante auctoritate et decreto venerabilis Bernardi de Fonte bajuli Majorice pro serenissimo domino Rege nostro prefato intervenientibus nos et dicta universitas facimus constituimus et ordinamus ex certa scientia sindicos actores et procuratores nostros et totius universitatis Majorice videlicet vos venerabiles Guillermum de Viridaria militem Aries Ferrandis domicellum providosque viros Francischum de Fonte Petrum de Montesono burgenses Julianum Cestany Jacobum de Canyelles mercatores Bartholomeum Taulerii Berengarium de Ultzina artifices Uguetum Durandi de Incha et Bernardum March de Pollencia ad prestandum solum et dumtaxat nomine nostro et dicte universitatis homagium et fidelitatis sacramentum prefato serenissimo

domino Regi nostro. Et ad omnia alia peragenda circa predicta que de essencia dicti homagii et fidelitatis juramenti requiruntur et necessaria existunt. Dantes et concedentes vobis dictis sindicis actoribus et procuratoribus nostris in et super predictis homagio et juramento fidelitatis ut predicitur dicto domino Regi nostro prestandis plenariam potestatem et liberam ac generalem administrationem. Promittentes in manu et posse notarii infrascripti stipulantis et recipientis nomine nostro et singulorum dicte universitatis et etiam omnium illorum quorum interest intererit vel interesse poterit in futurum habere ratum et firmum quicquid per vos omnes in predictis et circa predicta actum gestum fuerit sub obligatione et ypotheca omnium bonorum universitatis predicte quecumque sint et ubicumque. Quod est actum Majorice nono kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Sig✠num Arnaldi de Sancte Cilia militis Sig✠num Poncii Guillermi Suriu Sig✠num Arnaldi Burgueti Sig✠num Raimundi de Salellis Sig✠num Petri Darbucies Sig✠num Guillermi dez Caus juratorum predictorum. Qui hec laudamus et firmamus. Et volumus de predictis fieri duo publica instrumenta per alfabetum divisa quorum unum dicto domino Regi nostro Illustri tradatur et nobis aliud in testimonium premissorum.

Sig✠num nostri Bernardi de Fonte bajuli Majorice antedicti. Qui in predictis nostram auctoritatem interponimus et prestamus.

Sig✠num Dalmacii Matoni notarii publici Majorice

et curie bajuli ejusdem. Qui auctoritatem et decretum dicti domini bajuli ejus jussu hic manu propria opposui ut superius continetur.

Testes inde sunt qui fuerunt presentes nobilis Bertrandus de Fonolleto Anssaldus de Galiana miles Arnaldus de Luppiano Berengarius Tornamira domicelli Petrus Roberti Jacobus Valentini Guillermus Bennater Simon de Ecclesiis Arnaldus Bertrandi Raimundus Sa Fortesa Jacobus de Villanova Jacobus Riço Bernardus ça Muntada Bartholomeus de Acromonte Jacobus Bernardi Petrus Pardines Poncius Malferit Geraldus Lulli et Raimundus Toreyoni et Petrus de Turricella domicellus atque Bernardus Benedicti et plures alii tam de civitate quam parrochiarum forensium ad dictum consilium vocati et congregati in multitndine copiosa.

Sig✠num mei Guillermi Marimundi notarii publici Majorice. Qui predictis dum agerentur interfui et hec scribi feci et clausi. Die et anno prefixis. Constat autem de litteris in raso positis in ultima linea testium ubi dicitur de Turricella domicellus.

Quo exhibito incontinenti ibidem sindici memorati fecerunt eidem domino Regi homagium et juramentum subscripta cum publico instrumento tenoris sequentis.

Noverint universi. Quod die martis intitulata octavo kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Guillermus de Viridaria miles Aries Ferrandis

domicellus Franciscus de Fonte Petrus de Montesono burgenses Julianus Cestany Jacobus de Canyeles mercatores Bartholomeus Taulerii artifices Uguetus Durandi de Incha et Bernardus March do Pollencia sindici actores et procuratores legittime constituti per juratos et universitatem Majorice consilio congregato cum publico instrumento per alfabetum diviso facto Majorice nono kalendas julii anno predicto per Guillermundi notarium publicum Majorice ea que inferius continentur. In presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt Illustrissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone existenti personaliter in aula inferiori castri Majorice homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti ejusdem domini Regis et suorum successorum. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino na-

turali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem sindici actores et procuratores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea ac successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus viris Petro domino de Exerica Johanne de Arborea Raimundo Cornelii Blasio de Alagone Johanne Eximini Durrea Galcerando de Bellopodio Artaldo de Focibus ac venerabilibus et discretis Arnaldo de Moraria vicecancellario Blasio Daysa jurisperito Michaele Petri Çapata milite consiliariis dicti domini Regis ac Romeo de Manresa et Berengario Sunyerii sindicis de Falanigio et pluribus aliis in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et aptato in linea X ubi dicitur sindici actores et procuratores et clausi.

Quibus omnibus et singulis opportune dispositis atque factis ut superius continetur. Sepedictus dominus Rex Aragonum proponendo in illos nominis gratia cujus predicta incoata et usque nunc prosequta fuerunt feliciter ipsam executionem justicie adimplere. Volendoque propterea et intendendo festine procedere ad apprensionem aliarum terrarum quas dictus inclitus

Jacobus de Majoricis tenet in feudum pro domino Rege Aragonum supradicto. Die jovis intitulata VI kalendas julii anno prefato Domini MCCCXL tertio. Recollegit se in mari in loco vocato lo Moll juxta civitatem Majorice et ascendit galeam in qua Barchinona ad ipsam Majorice insulam transfretavit. Et una cum aliis galeis sui felicis stolii apud Barchinonam viam navigationis assumens. Demum die dominica intitulata III kalendas julii anno predicto circa horam meridiei idem dominus Rex apulit in plagia Barchinone ubi demum exhonerari fecit uxerios et galeas ac vasa alia in quibus equi et cetera animalia ac apparatus et arnesia equitum et peditum vehebantur. Et existendo personaliter in ipsa civitate Barchinone matura deliberatione prehabita prout negocii qualitas requirebat fecit convocari cum literis et alias exercitus Cathalonie mandando eis expresse quod die certa essent cum armis et aliis eorum apparatibus in Gerunda parati eundem dominum Regem sequi ad partes Rossilionis ad quas volebat accedere pro continuanda et complenda executione justicie antedicta. Et alias ordinavit in ipsa civitate omnia et singula que dicta negotia requirebant.

—

Postmodum die veneris intitulata V idus julii anno predicto. Reverendus in Christo Pater Bernardus divi-

na providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbiter cardinalis missus ad presentiam dicti domini Regis per dominum Papam comparuit coram ipso domino Rege in palatio regio Barchinone. Et presentavit eidem domino Regi quandam cartam pergameneam bulla domini Pape munitam cujus tenor tam jam supra quam hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hiis verbis.

Clemens episcopus servus servorum Dei. Carissimo in Christo filio Petro Regi Aragonum illustri. Salutem et apostolicam benedictionem. Regalis excellentie literas quas ad justificationem processuum et aliorum que per te fili carissime facte fuerunt hiis diebus preteritis contra carissimum in Christo filium nostrum Jacobum Regem Majorice illustrem nostro apelatui noviter destinasti solita benignitate recepimus et que continebantur in eis pleno collegimus intellectu. Sane fili dilectissime quamvis premissa tam gestis diversis inter clare memorie Reges Aragonum et Majorice olim habitis quam eficatium rationum eloquiis elegantibus justificare fortiter per illa que describuntur in predictis literis videaris pro parte tamen Regis predicti excusationes et rationes allegantur que justificare videntur non parum contrario factum suum. Verum quia Rex ipse de domo et prosapia tua regia procesisse noscitur et tibi nexu sanguinis et afinitatis de propinquo non modicum cum sororem tuam germanam in uxorem habebat ex qua prolem utriusque sexus suscepit proculdubio conjunctus si laudabilia progenitorum

tuorum vestigia imitari sicut te decet curaveris ejus convenire honoribus non videtur ut ad Regis prefati suique primogeniti nepotis tui qui ei de jure debet succedere aspires exterminium quomodolibet vel intendas. Nam Rex ipse nequiret sic confundi te predictoque nepote tuo ipsius Regis primogenito ac carissima in Christo filia nostra Constancia Regina Majorice illustri germana tua ipsiusque Regis conjuge remanentibus in confusis. Quocirca regalem tuam rogamus excellentiam attentius et per Dei misericordiam obsecramus quatinus hec et alia que Regie considerationi possint super hiis occurrere intra pectoris Regii claustra revolvens et considerans nichilominus diligenter quod postquam super cepto negotio contra Regem eundem honorem recepisti votivum Regius debet animus ad pacem et misericordiam inclinari cum sacra teste scriptura firmetur clementia thronus Regis erga Regem prefatum domumque suam quam velut propriam ex premissis causis et multis aliis tenoris prosequi gratiis ac favoribus opportunis non solum justitia sed etiam gratia velis uti. Porro quia didicimus ab experto quod dilectus filius noster Bernardus tituli Sancti Ciriaci in termis presbiter cardinalis apostolice Sedis nuntius tui honoris et comodi fervidus zelator existit ipsum ad te fili amantissime partesque illas propter premissa spetialiter providimus destinandum cujus monitis consiliis et ortationibus in hac parte salubribus sic benigne clementer et pie quesumus adquiescas quod tali et tante tanquam honorabili victorie clementia succedente fama tui nominis et honoris

exinde felicia per orbem incrementa suscipiat et apud Deum qui pios et misericordes sic diligit quod ipse pater misericordiarum eis misericordiam repromittit uberiorem in presenti gratiam et in futuro beatitudinis gloriam consequaris. Datum apud villam novam Avinionensem dictis kalendis julii Pontificatus nostri anno secundo.

Franciscus.

Qua quidem carta papali presentata prefato domino Regi idem dominus cardinalis exponendo legationem suam in presentia dicti domini Regis verbotenus congregato honorabili consilio dicti domini Regis proposuit plures rationes inductivas ut idem dominus Rex supersederet in executione incepta per eum contra inclitum Jacobum de Majoricis memoratum et quod dignaretur eidem Jacobo de Majoricis misereri Dei intuitu et ob reverentiam domini summi Pontificis et amore ipsius domini cardinalis cum ipse dominus intenderet ut dicebat tractare concordiam inter ipsum dominum Regem et ipsum inclitum Jacobum de Majoricis ita quod idem inclitus Jacobus firmaret sub certa forma in posse ejusdem domini Regis Aragonum de directo.

Quibus expositis per dictum dominum cardinalem memoratus illustrissimus dominus Rex sibi deliberationem retinuit super eis.

—

Ceterum die sabbati intitulata quarto idus julii anno predicto jam dictus dominus Rex cum comitiva equitum et peditum exercituum quos fecerat convocari recessit a civitate Barchinone continuando executionem justitie antedictam et dirigendo apud Rossilionem recto itinere gressus suos.

—

Subsequenter vero die lune intitulata duodecimo kalendas augusti anno pretacto memoratus dominus Rex Aragonum per eum dictis exercitibus in civitate Gerunde per dies aliquos expectatis recessit ab ipsa civitate et accessit itinerando ad villam de Figueriis. Et ibidem per aliquos dies similiter ipsos exercitus expectavit.

—

Deinde die martis intitulata undecimo kalendas augusti anno jamdicto constituto ipso domino Rege per-

sonaliter in dicta villa de Figueriis frater Anthonius Nicholay ordinis Sancti Augustini venit ante conspectum dicti domini Regis et presentavit eidem duas litteras alteram dicti domini cardinalis rogatoriam et alteram consulum ville Perpiniani. Et eis recognitis ac deliberatione habita super contentis in illis idem dominus Rex volendo precibus dicti domini cardinalis et votis consulum prefatorum annuente concessit consulibus ipsis guidaticum in forma subscripta. Et nichilominus rescripsit eidem domino cardinali per suam literam subinsertam. Et tenor littere dicti guidatici sequitur in hunc modum.

Nos Petrus Dei gratia ex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Ad humilis supplicationis instantiam nobis factam per consules et probos homines ville Perpiniani. Tenore presentis guidamus et assecuramus nuntios et vobis et pro parte vestri nobis de proximo destinandos cum suis comitibus et rebus ac arnesiis eorundem. Ita quod possint ad presentiam nostram venire ubicumque fuerimus et in nostro felici exercitu esse ac inde redire salve pariter et secure. Per hujusmodi vero guidaticum nolumus nec intendimus juri nostro nec processui seu processibus quos fecimus et facimus super apprensione Reali comitatuum Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii Cauquiliberi et aliarum vel alias aut super anotatione ipsorum perjuditium aliquod generrii. Quinimo dicti processus aut

quiris alii per nos facti vel faciendi contra comitatus terras predictas et villas et loca eorum ac bona degentium in eisdem occasione gidatici hujusmodi vel aliquorum contentorum in eo nequamquam ledi suspendi impediri quomodolibet valeat diferiri sed semper in sua remaneant firmitate dicto guidatico non obstante. In cujus rei testimonium presentem sigillo nostro secreto munitam fieri et tradi jussimus religioso fratri Anthonio Nicholai de ordine heremitarum beati Agustini nuntio per vos nobis propterea destinato. Datum Figueriis undecimo kalendas augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio.

Tenor autem littere responsive facte per dictum dominum Regem ipsi domino cardinali sequitur in hiis verbis.

Reverendo in Christo patri Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbitero cardinali spetiali amico nostro Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Salutem pariter et honorem. Vestre paternitatis acceptis apicibus pro guidatico nuntiorum ville Perpiniani concessimus ipsum guidaticum vestri honoris obtentu nuntiis memoratis. Datum Figueriis sub nostro sigillo secreto XI kalendas augusti anno Domini MCCCXL tertio.

—

Preterea die veneris intitulato VIII k alendas augusti anno predicto. Serenissimo domino Rege Aragonum antedicto existente personaliter in dicta villa de Figueriis expectando exercitus memoratos Ugo Darpago capellanus et sotius dicti domini cardinalis veniens ante presentiam ipsius domini Regis obtulit et presentavit ipsi domino Regi Aragonum quandam litteram cujus suprascriptio erat talis.

A son molt car e reverent frare lo Senyor Rey Darago.

Tenor autem ipsius littere sequitur in hunc modum.

Reverent frare e molt car cosi ne contrastant qualsque coses passades gran plaser hauriem que ab vos nos poguèssem veser ab que nos fos segur perque vos prégam que no creseu qualsque quals qui no per bona entencio o destorbassen axi con nos no farem nos vuylats donar aytal segurtat con lo portador de la present vos demanara. Car no duptam que be de la vista no sen seguesca. Escrita de nostra ma a Perpenya la vespra de Sent Jacme lany MCCCXLIII.

Vostre frare lo Rey de Mallorca.

Et licet dictus Hugo instaret penes ipsum dominum Regem pro obtentu assecuramenti de quo in proxime dicta littera fit mentio et in ejus presentia afirmaret quod dictus inclitus Jacobus veniret ad ipsum dominum Regem et quod se poneret in potestate ejusdem domini Regis dum tamen ipsi Jacobo de Majoricis salvaret vitam et membra. Tamen idem dominus Rex considerando hujusmodi guidaticum ipsi domino Regi esse perjuditiale plurimum juri suo recusavit guidaticum ipsum dicto Jacobo de Majoricis concedere atque dare.

Ex alia vero parte prefatus frater Anthonius Nicholai obtulit ipsi domino Regi Aragonum duas litteras alteram dicti domini cardinalis et alteram consulum predictorum efectum quarum siquidem litterarum perpendi et intelligi satis possunt per tenores litterarum responsionum que inferius subsequntur.

Postea idem dominus Rex Aragonum existendo in loco de la Jonquera ad quem accesserat cum dictis exercitibus recognitis tenoribus dictarum litterarum et habita deliberatione decenti cum ejus honorabili consilio super contentis in illis fecit eidem cardinali et consulibus responsiones suas cum litteris die et anno contentis in illis quorum tenores hic inserti mandato dicti domini Regis sequntur por ordinem in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilectis et fidelibus suis consulibus et probis hominibus ville Perpiniani. Salutem et dilectionem. Vestras noviter accepimus litteras continentes. Quod precepto quod terras Rossilionis et Ceritanie per terram agredimur et per mare copiam publicatam processus nostri cui fides adhiberi valeat postulatis ut habeatis indè certitudinem juris nostri et quod interim faciamus ab hostilibus processibus abstineri alias toto defensionis conamine propositis nostre potentie contraire. Quibus et aliis contentis in ipsis vestris litteris intellectis respondemus breviter ad eadem. Quod si nuntii vestri quos previa supplicatione guidavimus nostram presentiam adhivissent instructi plenissime de dictorum processuum justissima forma et materia rediissent. Quamvis tam per intimationem de nostris juribus jam dudum a principio vobis factam quam ex subsequtis ubique terrarum notariis. Ita constet quod nulla per vos possunt tergiversatione celari nec copiam supradictam requiri convenit neque tradi potissime cum dicti nuntii ut pretangitur nostre presentiam non adiverunt magestatis. Siquidem ex processu nostro justissimo discrimina subsequantur vobis imputabatur merito qui de nostre prosecutione justicie apud remotos notissime non veremini fingere vos ignaros. Vos autem et singulos vestrum cum presenti expresse ex superhabundanti et ad cautelam requirimus iterato in virtute juramenti et homagii per vos seu vestros predecessores pro nobis et nomine nostro predecessoribus nostris

memorie recolende prestitis sive factis et ex naturalitate et directo dominio quibus inmediate nobis estis astricti ex convenientiis roboratis sacramentis et homagiis nostri vel ipsorum predecessorum vestrorum qui absoluti estis eo casu ab omni fidelitate et homagio quibus astricti sitis vel fuerunt inclito, Jacobo de Majoricis quatenus in nostris processibus sepefatis et executione ipsorum patientiam detis et obediatis nobis tanquam vestro vero et naturali domino in hoc casu. Et demum alia omnia compleatis que sub dictis sacramentis et homagiis promisistis alioquin talis ulcio de tanto et tam enormi subsequitur excessu que vestris perpetuo posteris lugubris memoria relinquatur. Nec more hostili ut littere vestre pretendunt agredimur sed quod requirit rectitudo justicie decrevimus exequendum. Datum in castris apud locum de la Jonquera sub nostro sigillo secreto quarto kalendas augusti anno Domini Millesimo trecentessimo quadragesimo tertio. Jac. vidit.

Reverendo in Christo Patri Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbitero cardinali spetiali amico nostro. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem pariter et honorem. Vidimus litteram vestram super mutationem propositi consulum ville Perpiniani qui nostram renuunt adire presentiam sed requirunt processus nostri publicatam copiam eis miti. Et que continebantur in ipsa littera pleno colligimus intellecta paternitati vostre breviter intimantes quod ipsorum consulum postulationi pretacte nec

possumus condescendere nec debemus prout eis per alias nostras responsives litteras explicamus. Datum in castris apud locum de la Jonquera sub nostro sigillo secreto. Quarto kalendas augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Jac. vidit.

Et dicte littere responsive fuerunt tradite predicto fratri Anthonio per eum tradende cardinali et consulibus antefatis.

—

Postmodum die martis intitulata quarto kalendas augusti anno predicto domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Idem dominus Rex Aragonum mandavit et fecit suos ut decuit exercitus ordinari et recedendo a dicto loco de la Jonquera et transitum faciendo per collum de Paniçars ingressus fuit terram Rossilionis et cum fuisset propre locum Sancti Johannis citra rivum del Tech fecit ibidem in campis tentoria afigi ita quod tota nocte sequenti ibi requieverunt exercitus antedicti.

Denique in crastinum quo intitulabatur tertio kalendas augusti anno jam dicto. Prefatus dominus Rex recessit ab inde cum dictis suis agminibus et continuando iter suum accessit apud civitatem Elnensem et prope ipsam idem dominus Rex mandavit et fecit ten-

toria afigi et ibidem nocte sequenti cum dictis agminibus requievit.

Item sequenti die jovis intitulata pridie kalendas augusti anno pretacto. Sepefatus dominus Rex recessit ab ipso loco cum suis exercitibus antefatis et iter suum continuando versus castrum de Caneto propre ipsum castrum prefatus dominus Rex mandavit et fecit tentoria afigi et ibidem in campis per dies aliquos requievit.

—

Postea vero die veneris intitulata kalendas augusti anno jam dicto Raimundus de Villafrancha alguazirius ipsius domini Regis Aragonum ad mandatum sibi factum verbotenus per ipsum dominum Regem accessit una cum Francisco Fuxi scriptoris dicti domini Regis et presentis processus ac notario publico per totam terram et dominationem suam ad locum seu castrum de Caneto quem clausum et munitum gentibus tenebat vicecomes de Caneto cujus est nolens tunc ipsi domino Regi Aragonum obedire. Quiquidem alguazirius cum fuisset juxta menia dicti castri vocavit quosdam homines stantes munitos in sumitate cujusdam terris in quodam angulo dicti castri a parte occidentis. Et protulit ista verba vel similia in efectu. O vosaltres qui estats aqui digats al vescomte de Canet quel Senyor Rey Darago ha trames mi açi qui son son alguazir per

dir li alcunes coses de part sua. Et post aliquam moram cum unus ex dictis hominibus ad ipsum vicecomitem ut asseruit accessisset idem vicecomes exhibuit se in murorum cacumine dicens. Be siats venguts promes.

Et dictus Raimundus de Villafrancha respondendo dixit. Senyor lo Senyor Rey Darago qui es aqui prop ma trames açi a vos. E yo axi con ell ma manat requir vos de part sua per lomenatge que fet li havets que encontinent anets a ell eus metats en son poder. E requir vos en notari que daçom façats carta publica.

E no res menys lo dit Senyor Rey tramet a vos dit Senyor en Vescomte aquestes dues letres quem veets tenir en les mans les quals mana quen sien ara encontinent lestes per En Francesch Foix scriva del dit Senyor Rey e notari publich desus dit aci present.

Et continuo dictus notarius recipiens a manibus dicti Raimundi litteras antedictas legit eas alta voce in romancio ita quod idem vicecomes poterat audire vocem et intelligere verba quarum tenores sequntur per ordinem in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et dilecto nostro Raimundo vicecemiti de Caneto. Salutem et dilectionem. Cum Raimundus de Caneto pater vester cujus vos successor estis et heres universalis promissionem fecerit subsequentem prout constat per pu-

blicum instrumentum cujus series sic se habet. Noverint universi. Quod nos Pontius Hugonis comes Empuriarum Dalmacius de Rochabertino Jaspertus vicecomes de Castronovo Guillermus Galcerandi de Cabrencio Raimundus de Caneto Arnaldus de Corsavino et Bernardus de Sono de mandato illustris domini Jacobi Dei gratia Regis Majorice promittimus per nos et successores nostros vobis excellentissimo domino Jacobo Dei gratia Regi Aragonum Valentie et Murcie ac comiti Barchinone et vestris servare et complere compositionom et pactiones initas seu renovatas inter vos predictum dominum Regem Aragonum ex una parte et dominum Jacobum Regem Majorice predictum ex altera. Quequidem jam olim fuerant facte et firmate inter illustres memorie dictum Petrum Regem Aragonum et dictum Regem Majorice super questione seu peticione quam dictus dominus Petrus Rex Aragonum movebat seu faciebat seu visus erat contra dictum dominum Regem Majorice de Regno Majorice et insulis sibi adjacentibus et de comitatibus et terris Rossilionis Ceritanie Confluentis Vallispiri et de Caucolibero et villa Montispesulani ac castris et terminis ejusdem. Et promittimus nos facturos et curaturos quod predicta omnia serventur obligantes nos et nostros quod predicta servabimus et servari faciemus imperpetuum pro toto posse nostro et non permittemus aliquem contravenire. Et promittimus quod ad predicta servanda faciemus totum posse nostrum. Promittimus etiam per nos et nostros vobis predicto domino Regi Aragonum quod si forte heredes vel successores dicti

domini Regis Majorice nollent servare et complere predictam compositionem et pactiones et omnia et singula contenta in instrumento dicte compositionis nos non juvabimus nec defendemus dictos heredes vel successores dicti domini Regis Majorice contra vos vel vestros in aliquo donec predicta fuerint completa per eos. Immo obligamus nos et nostros facturos et curaturos quod dicti heredes et successores dicti domini Regis Majorice complebunt et servabunt omnia et singula contenta in instrumentis compositionum seu pactionum predictarum que coram vobis de presenti lecta fuerunt. Pro quibus omnibus complendis et observandis juramus per Deum tactis corporaliter sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et homagium facimus vobis dicto domino Regi Aragonum de voluntate et mandato dicti domini Regis Majorice. Et predictis completis per eos nos simus absoluti et liberati a predicta obligatione verum si vos vel heredes vestri veniretis contra dictam compositionem in totum vel in partem vel eam non servaretis non teneamur ad predicta quamdiu vos vel heredes vestri contraveniretis vel non servaretis. Ad hec nos Jacobus Dei gratia Rex Majorice predictus volentes et mandantes vobis dictis richis hominibus et militibus ac vestris quod predicta omnia observetis et observari faciatis. Et quod pro predictis complendis dicto domino Regi Aragonum sacramentum et homagium faciatis absolvimus quantum ad hec vos et vestros ab omni dominatione sacramento fidelitate et homagio quibus nobis estis obligati donec per dictos heredes et successores nostros fuerint

predicta completa et observata. Actum est hoc in civitate Gerunde quartodecimo kalendas novembris anno Domini Millessimo trecentesimo secundo. Sig✠num Poncii Hugonis comitis Empuriarum Sig✠num Dalmacii de Rochabertino Sig✠num Jasperti vicecomitis Castrinovi Sig✠num Dalmacii de Castronovo Sig✠num Guillermi Galcerandi de Cabrencio Sig✠num Raimundi de Caneto Sig✠num Arnaldi de Cursavino Sig✠num Bernardi de Sono qui predicta omnia laudamus concedimus et nostro proprio juramento et homagio firmamus. Sig✠num Jacobi Dei gratia Regis Majorice comitis Rossilionis et Ceritanie et domini Montispesulani appositum hic per manum Petri de Calidis scriptoris nostri de mandato nostro. Qui predicta omnia concedimus laudamus et etiam approbamus et nostri appensione sigilli fecimus comuniri. Testes sunt dominus Ferrandus filius domini Regis Majorice predicti F. Dei gratia episcopus Valentie cancellarius et consiliarius supradicti domini Regis Aragonum Raimundus per eandem Elnensis episcopus Poncius per eandem episcopus Vicensis frater Berengarius de Cardona magister milicie Templi in Aragone et Cathalonia frater Raimundus de Guardia comendator domus Mansi Dei Gaufridus de Crudilis abbas Fuxensis Huguetus primogenitus nobilis Poncii Hugonis comitis Emporiarum Petrus de Fonolleto Arnaldus de Saga Petrus Sesse Acardus de Muro Arbertus de Medione Bremundus de Monteferrario legum doctor Jacobus de Muredine Berengarius de Calderiis Raimundus de Villanova Condissalbus Garcie Johannes de Turrefac-

ta sacrista Ilardensis Ermengandus Olibe legum doctor Archidiaconus Confluentis in ecclesia Elnensis Raimundus Guillermi sacrista Elnensis. Et quam plures alii. Signum ✠ Petri de Letone scriptoris domini Regis Aragonum predicti ac etiam auctoritate ejusdem per totam terram et dominationem suam notarii publici. Qui predictis omnibus interfuit et mandato predictorum hoc instrumentum scribi fecit et clausit die et anno prefixis. Et inclitus Jacobus de Majoricis contra dictas conventiones multimode fecerit cum inter cetera per nos legittime ac ex causis legittimis requisitus noluerit firmare nobis et in posse nostro de directo. Immo expresse contradixerit Regnum Majorice et comitatus Rossilionis et Ceritanie aliasque terras pro nobis tenere in feudum. Idcirco nobis expresse dicimus et mandamus vosque requirimus pretextu juramenti et homagii predictorum quatenus faciendo servari convenciones et pactiones pretaxtas non juvetis nec defendatis eundem Jacobum de Majoricis contra nos et alia omnia compleatis ut continetur superius promissa nostris predecessoribus atque nobis. Datum in Castris apud locum de Caneto sub nostro sigillo secreto kalendas augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio.

En P. per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al noble et amat nostre en R. vescomte de Canet. Salut et dileccio. Con nos per rao de contradiccio de fermá de dret a nos feta per lalt En Jacme de Mallorca e per altres raons justes en lo proces daquen fet contengu-

des hajam proceit e continuem a proceir et a pendre realment totes les terres quel dit alt En Jacme tenia per nos en feu. E per aço siam entrats en la terra del comtat de Rossello per pendre realment e per tenir en nostra senyoria aquell comtat ab sos drets et pertinencies e dins lo terme del castell o vila de Canet situat dins los limits del dit comtat hajam parades nostres tendes. E tinguam aquell comtat en nostra senyoria en lo qual cas los barons cavallers homens de ciutats e viles daquell comtat a nos axi com a tenent aquell comtat en nostra senyoria respondre axi com a lur senyor sien tenguts daquelles coses de les quals al dit alt En Jacme de Mallorca havien acustumat e devien respondre. Per ço deim e manam a vos que per lo castell e vila de Canet façats a nos faeltat e altres coses que per aquell castell o villa erets acustumat e tengut de fer al dit alt En Jacme de Mallorca. En altra manera proceirem contra vos axi con contra aquell qui nega fer a son senyor faeltat e altres coses a que es tengut. Dada en les nostres hosts prop lo dit castell de Canet divenres primer dia dagost en layn de nostre Senyor MCCCXLIII sots nostre segell secret.

Et incontinenti lectis litteris supradictis memoratus Raimundus de Villafrancha dixit hec verba vel similia in efectu.

Per tal que del dret del Senyor Rey Darago sia pus certificat lo vescomte de Canet. Requir vos en notari dirigendo verba sua ad dictum Franciscum Fuxi que

lijats denant ell ara encontinent la carta de les covinences e enfeudacio quel Senyor Rey En P. de bona memoria feu al Senyor En Jacme Rey de Mallorches de bona memoria del Regne de Mallorcha et dels comdats de Rosseylo et de Cerdanya et altres terres contengudes en la enfeudacio aquella. Item la carta que fo feyta de la presentacio de la requesta feta de part del dit Senyor Rey Darago ara regnant al dit En Jacme lavors Rey de Mallorca sobre ferma de dret a ell per lo dit Senyor Rey Darago demanada. E encara la pronunciacio per que fo declarat lo dit alt En Jacme esser contumaç en no fermar de dret en poder del dit Senyor Rey Darago.

Et cum dictus notarius vellet procedere ad legendum ea de quibus supra fuerit requisitus dictus vicecomes dixit. Nous ho cal liger que basta que men donetç translat. Mas quant a aço de quem requerits per homenatge que torn en poder del Senyor Rey Darago es ver quey he a tornar mas hey a tornar dins cert temps perque yo complire al Senyor Rey ço que promes li he. De les altres coses que deits que promeseren en R. de Canet ça enrera et els altres richs homens nomenats an la I de les dites II letres vos dich que son grans coses e antigues e noy se res. E per ço a ades noy respon res tro pus aconseylat ne sia. E axi dats me translat de tot axo e haurey mon acort e respondrey car per cert jo vull fer ço que fer deig al Rey de Mallorca e vull complir al Senyor Rey Darago ço que

promes li he. E per cert jo moria abans que als noy faria sino ço que degues.

Et dictus Raimundus de Villafrancha incontinenti dixit dirigendo verba sua dicto vicecomiti hec verba vel similia in efectu.

Jo nous daria negun acort sobre aço de que jaus he request per lomenatge que fet havets al dit Senyor Rey Darago ans per virtut daquell homenatge vos requir altre vegada de part sua queus metats encontinent en son poder. E que daçom sia feta carta publica per vos en notari present. Quant es del translat que demanats are encontinent vos dare jo aquestes II letres que lestes vos ha lo notari si les volets pendre de les altres coses fer ne fer translat al notari desus dit açi present puys dar lous ha.

Et dictus vicecomes respondit in hec verba vel similia in efectu.

Jo donchs ara encontinent vos trametre I hom qui pendra les dites II letres de part mia puys com sia feyt lo translat del als o joy trametre o vos lom trametrets. Et ex tunc recessit dictus vicecomes a murorum cacumine predictorum.

Et post aliquam modicam pausam venerunt ad recipiendum ipsas duas litteras de qua supra fit mentio duo homines pro parte dicti vicecomitis qui ut dixe-

runt vocabantur alter eorum videlicet Petrus Medoni et alter Canetus Subirani qui cum fuerunt prope dictum Raimundum de Villafrancha idem Raimundus dixit eis. Sots hic vosaltres per pendre aquestes dues lettres per lo vezcomte. Et dictus Petrus Medoni respondit. Och Senyor èt jo son son procurador. Et tunc dictus Raimundus de Villafrancha tradidtt dictas duas litteras regias ipsi Petro. Et ex tunc dictus Raimundus de Villafrancha una cum dicto notario et aliis eum concomitantibus recesserunt ab inde. Et de predictis omnibus idem Raimundus de Villafrancha fecit relationem prefato domino Regi Aragonum et domino infanti Petro senescallo.

—

Postmodum die sabbati tunc inmediate sequenti de mane intitulata quarto nonas augusti anno predicto facto transumpto de hiis de quibus supra idem Raimundus de Villafrancha obtulit se daturum transuptum vicecomiti memorato. Francischus Fuxi scriptor et notarius antedictus per ipsum Raimundum de Villafrancha ex parte regia requisitus accessit ad illum eundem locum prope muros castri de Caneto ubi die precedenti proxime fuerunt dicte littere tradite prefato Petro Medioni et Caneto Subirani. Et notificando ibidem per eum omnibus astantibus in sumitatibus turrium et murorum ipsius castri venit quidam homo

quem dictus notarius interrogavit per juramentum quo nomine vocabatur et ex qua causa veniebat. Qui dixit protinus quod vocabatur Bernardus Cardona et quod erat domicellus quodque veniebat ex parte ipsius vicecomitis de Caneto ad recipiendum transumptum a manibus ipsius notariorum que superius continentur quodque traditurus erat vicecomiti memorato.

Quare dictus notarius confestim tradidit ipsi Bernardo Cardona transumptum de omnibus et singulis supradictis.

Et eadem die sabbati cum insurrexisset inter capitaneos et homines dicti castri seditio et discordia magna prefatus dominus Rex ad supplicationem instantem capitaneorum castri predicti guidavit ipsos capitaneos cum sua littera cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Tenore presentium guidamus et assecuremus in bona fide nostra Regia vos Guillermum de Fontibus et Franciscum de Ulmis capitaneos castri de Caneto et omnes alios et singulos de familia et societate vestra quos vos duxeritis nominandos cum equis armis et rebus vestris. Ita quod possitis exire libere castrum de Caneto cum rebus ipsis et familiis vestris et ire ad villam Perpiniani salve pariter et secure. Mandantes hujus serie universis et singulis oficialibus et subditis nostris ubi-

libet constitutis quod vos omnes et singulos supratactos cum rebus et familiis predictis permittant apud dictam villam proficisci libere salve pariter et secure. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo munitam. Datum in Castris apud locum de Caneto quarto nonas augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio.

Nichilominus etiam dicta die sabbati aliqui ex Regiis exercitibus antedictis ceperunt vi armorum quemdam locum vocatum Sancta Maria la mar quem incontinenti idem dominus Rex fecit muniri et parari armis et victualibus ac bonis clientibus stabiliri.

Ceperunt etiam alii de dictis exercitibus regiis alium vocatum Castellarnau Subira ipsumque incendio posuerunt et penitus diruerunt.

Postea ipsa eadem die prefatus dominus Rex habita super hiis delliberatione et consilio ut decebat mandavit scribi vicecomiti Insule et probis hominibus inferius nominatis cum sua littera cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur per hec verba.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al noble et amat nostre vescomte Dilla et als prohomens et universitat de Solerdevall salut etc. Con nos per raho de contradictio de ferma de dret a nos feta per lalt En Jacme de Mallorca e per altres rahons justes

en lo proces daquen fet contengudes hajam proceit et continuem a proceir a pendre realment totes les terres quel dit alt En Jacme tenia per nos en feu. E per ço siam entrats en la terra del comtat de Rossello per pendre realment totes les terres quel dit alt En Jacme tenia per nos en feu. E dins lo terme del castell o vila de Canet situat dins les limites del dit comtat hajam parades nostres tendes e tingam aquell comtat en nostra senyoria en lo qual cas los barons cavallers et homens de ciutats et viles daquell comtat a nos axi con tinent aquell comtat en nostra senyoria respondre axi com a lur senyor sien tenguts daquelles coses de les quals al-dit alt En Jacme de Mallorcha havien acustumat et devien respondre. Per ço deim et manam a vos et a cascun de vosaltres que façats a nos homenatge e sagrament de faeltat et totes altres coses que erets acustumats e tenguts de fer al dit alt En Jacme de Mallorca e daquelles a aquell alt En Jacme de Mallorca no responats. En altra manera proceirem contra vos e cascun de vosaltres axi con contra aquells que neguen de fer a son senyor faeltat e altres coses a que son tenguts e en altra manera segons justicia requeses. Dada en les nostres hosts prop lo dit loch de Canet sots nostre segell secret dissapte segon dia del mes dagost en layn de Mil CCCXLIII.

Et sub dicta forma ac sub eodem kalendario de verbo ad verbum fuit scriptum inferius nominatis.

Als homens de Canet.

An P. R. de Codolet et als homens del castell Rosseyllo.

An Vallguarnera et als homens de Vilarnau davall.

Als homens de Sent Lorenç.

Als homens de Clayra.

An Francesch de Bell castell et als homens de Vilalonga.

Als homens de Sent Ypolit.

An G. Albert et als homens de Cornella.

Al noble En Bernat de So et als homens de Millars.

Scripsit etiam dominus Rex inclito infanti Raimundo Berengarii comiti Impuriarum per suam litteram in hunc modum.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al alt Infant En Ramon Berenguer comte Dampuries molt car oncle nostre. Salut etc. Con nos per contradiccio de ferma de dret a nos feta per lalt En Jacme de Mallorca et per altres rahons justes en lo proces daquen fet contengudes hajam enantat et continuem enantar a pendre realment totes les terres quel dit alt En Jacme tenia per nos en feu. E per ço siam entrat en lo comtat de Rossello per pendre realment e per tenir aquell ab tots sos drets et pertinencies en nostra senyoria e dins lo terme del castell de Canet situat dins les limites del dit comtat hajam parades nostres tendes e tingam en nostra senyoria lo dit comtat en lo qual tots los barons cavallers homens de ciutats e viles del dit comtat a nos axi com a tinent aquell en nos-

tra senyoria sien tenguts de respondre e axi con a lur Senyor daquelles coses que al dit En Jacme havien acustumat et devien respondre. Per çous deim eus manam que façats a nos homenatge e sagrament de feeltat e totes altres coses que erets acustumat e tengut de fer al dit En Jacme de Mallorca e a ell non responats nel façats. En altra manera enantariem contra vos axi con contra aquell qui nega fer a son senyor feeltat e altres coses a que es tengut et en altra manera segons justicia. Dada en les hosts prop Canet sots nostre segell secret a III dies dagost en lany de MCCC XLIII. A. vicecancellarius.

Similes fuerunt misse personis inferius nominatis de verbo ad verbum videlicet.

Ramon Totzo.
Dalmau Totzo.
Johan de So vescomte Devol.
Berenguer de Castellnou.
Biatriu vescomtessa de Rochaberti.
Esclarmunda vescomtessa Dilla.
Ponç de Caramany.
Berenguer de Sent Johan.
Berenguer Dolms de qui es Olms.
G. Dolms.
Hereu de Sent Marçal.
Hereu de Munt ner.
Ponç de Lupia.
Huguet de Lupia.
G- Cesfonts.
Jaubert Çesfonts.
P. de Sent Marti.
G. Dalanya.
Francesch de Caragoça.
G. des Castell.
Periquet de Bellcastell.
Bernat de Munt laur.
Hereu den Traver.
Andreu Guiter.

Berenguer dez Vivers.
G. des Vives.
Arnau de Lodarch.
Huguet Esteve.
Arnau de Lupia.
Arnau Esteve.
Hereu den Berenguer de Santo.
P. Amoros.
Berenguer Amoros.
R. de Palanda.
Simon de Sent Michel.
Berenguer Vallauria.
Ramon Vallauria.
Bernat de Ribesaltes.
Auger Destany.
P. Durg.
Bernat de Pompia.
Asamar Datzat.
Feliu Gaucelm de Lupia.
Ramon Datzat.
P. G. Destany bos.
En Mudaçons.
Ramon de Vilalonga.
Berenguer des Puig.
P. des Puig.
Berenguer ça Ribera.
Dalmau Cesfonts.
Francesch Dolms
Berenguer Dolms de Ceret.
Bremon de Serabon.
G. Roig cavaller.
G. Roig de Vilanova.
Arnau de Perapertusa.
Ramon Roig.
Johan Feyna.
Berenguer Fulla.
Huguet Delanya.
P. Pesols.
Bernat Vidal.
Ramon Darderna.
Thomas de Marza.
Dalmau de Tornaboix.
P. de Tornaboix de Cornella.
P. Franch.
Berenguer Dalanya.

Quequidem omnes littere de quibus supra fit mentio fuerunt tradite mandato dicti domini Regis certis cursoribus Regiis per eos presentandis eisdem personis ubicumque eos potuerint reperire.

—

Preterea die dominica circa horam prandii intitulata tertio nonas augusti anni predicti idem nobilis vicecomes de Caneto pretextu dictarum requisitionum sibi factarum ex parte prefati domini Regis Aragonum per dictum Raimundum de Villafrancha presentavit se personaliter memorato domino Regi in castris prope dictum locum de Caneto existenti personaliter exponens humiliter quod virtute dictarum requisitionum et quia sic inde tenebatur juxta promissiones predictas tam dudum per dictum nobilem patrem suum quam per eundem vicecomitem apud Majoricem nuper factas oferebat se ipsum et castrum de Caneto cum aliis locis suis eidem domino Regi volens fidem suam servare ac promissa sine diminutione complere.

Et confestim prefatus dominus Rex acceptavit benigne presentationem et oblationem premissam ut eam gratam habendo assignavit confestim vicecomiti memorato et ejus uxori ac familiis et rebus suis locum et incolatum intra episcopatum Gerunde. Et nichilominus recepit ad manum suam castrum contentum superius de Caneto.

—

Postmodum die martis intitulata nonas augusti anno predicto idem dominus Rex qui dictum castrum comiserat nobili Philipo de Castre tradi et deliberari mandavit castrum ipsum per dictum nobilem fratri Guillermo de Guimerano ordinis hospitalis Sancti Johannis Jherosolimitani cum sua littera continentie subsequentis.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al noble e amat nostre En Felip de Castre. Salut etc. Espressament vos deim eus manam que encontinènt vista la present liurets per nos et en nom nostre al amat nostre frare G. de Guimera del orde del espital de Sent Johan de Jherusalem lo castell de Canet qui per nos tenets et ab aquesta letra matèxa manam a tots et sengles habitadors del castell dessus dit que façen sagrament de faeltat al dit frare G. en nom nostre que ells seran a nos et al dit frare G. per nos et a qualque altre persona tinent per nos lo dit castell bons faels e leyals en defendre lo dit castell contra totes persones del mon son dret en totes coses axi seents com mobles del vescomte desus dit. Dada en les hosts nostres prop lo dit castell dimars a V dies del mes dagost en lany de MCCCXLIII sots nostre segell secret. Ja. vidit.

Et nichilominus eadem die martis dictus dominus Rex recepit quandam litteram dicti domini Cardinalis cujus series in efectu inter cetera continebat quod se proponebat disponere ad recessum quia nequiverat ab ipso domino Rege placabiliora responsa super ei comissis a Sede apostolica negotiis obtinere.

Cui quidem fuit per eundem dominum Regem responsum per suam litteram que tradita fuit nuntio qui illam ad quam fit responsio apportavit cujus tenor sequitur in hunc modum.

Paternitatis vestre nunc recepimus apices inter alia continentes quod disponere vos intenditis ad recessum quare nequivistis a nobis placabiliora responsa super nobis comissis ab apostolica Sede negotiis obtinere quibus intellectis taliter respondemus ad ea quod sicut vestra paternitas bene novit nec ad postulationem nostram fuit facta vobis comissis memorata nec tractatus abiecimus qui ad aliquam accederent equitatem nam pridie sicut nos credimus recordari dum in castris apud locum de Caneto nobis cum fuistis remansimus quod tractatus redigeretis in scriptis et super eis cum nostri deliberatione consilii faceremus quicquid sustinere possemus sine vehementi nostri diadematis lesione. Prius tamen incolis comitatus Rossilionis de de nostris juribus liquide informatis. Ex tunc vero nec tractatus in scriptis nobis nec responsionem aliquam transmissistis. Super vestro quidem recessu quod vo-

bis placuerit nostris beneplacitis erit gratum. Datum in Castris apud locum de Caneto sub nostro sigillo secreto nonas Augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Ja. vidit.

Qua etiam die martis idem dominus Rex fecit ministrari et tradi predictis vice comiti et ejus uxori unam ex galeis sui stolii cum qua navigarunt usque ad dictum episcopatum Gerunde sicut per ipsum dominum Regem fuerat ordinatum.

—

Subsequenter die mercurii intitulata octavo idus augusti anno predicto habita super eis deliberatione matura prius ordinatis ad bellum agminibus ut decebat volendo continuare executionem justitie antedictam recessit ab orta de Caneto ubi steterat per dies aliquos ut prefertur et cum eis apud villam Perpiniani gressus suos dirigens accessit ad locum de Baniols et ibi prope locum eundem in campis et vineis sistentibus inter dictam villam Perpiniani et ipsum locum de Baniols sua et aliorum de dictis agminibus tentoria figi fecit.

—

Deinde die jovis intitulata septimo kalendas augus-

ti anno proxime dicto memoratus dominus Rex volens in predictis procedere ut decebat et ne per consules ac universitatem ville Perpiniani posset super infrascriptis ignorantia allegari misit Raimundum de Coponibus gerentem vices procuratoris in Cathalonia cum equitum et peditum comitiva ad villam Perpiniani seu prope eam facturum de mandato ipsius domini Regis que inferius continentur. Videlicet quod idem vicesgerens constitutus personaliter in campis sistentibus ante muros dicte ville Perpiniani et portale quod dicitur de Caneto prope quandam ecclesiam seu capelam constructam extra muros dictis equitibus centum vel circa numero et peditibus etiam eisdem assistentibus fecit prout sibi mandatum fuerat per ipsum dominum Regem fieri quandam preconitzationem per quendam hominem alta voce previo sono tubarum et tabalorum quam cum ita prope muros ipsos fieret homines dicte ville stantes in sumitate murorum ipsorum audire poterant et intelligere verba cujus tenor talis est.

Lo Senyor Rey En Pere Darago et de Mallorca mana als consols e prohomens de Perpenya que per vuy tot dia compareguen denant ell per fer ço que deuen. En altra manera enantara contra ells axi com contra rebelles e vinents contra fe promesa a senyor major.

Et facta ac publicata preconitzatione jamdicta per modum superius enarratum incontinenti idem vices gerens accessit versus muros dicte ville qui sic prope

illos se constituit audiente et vidente sibique continu-
assistente ipsumque sequente Francisco Fuxi scriptor-
et notario supradicto quod gentes que erunt intus ip—
sam villam in murorom sumitatibus predictorum au—
dire poterant ejus vocem et intelligere verba alta vo—
ce clamando dixit hec verba vel similia in efectu.

Entenets ho vosaltres. Lo Senyor Rey Darago et de Mallorca mana als consols e prohomens de Perpenya que compareguen denant ell per fer ço que deuen en altra manera que enantara contra ells axi con contra rebelles e vinents contra fe promesa a senyor major. E no res menys veus açi una letra quels tramet quam idem vices gerens affixam et alligatam in cauda cujusdam teli projecit confestim post prolationem dictorum verborum versus valla et muros ipsius ville. Et tenor ejus sequitur in hanc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilectis suis consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani. Salutem et dilectionem. Dudum vobis scripsimus in hec verba. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilectis suis consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani salutem et dilectionem. Habet tenax etc.

Sigue un documento igual al que se halla en la pági-

na 139 del tomo I, con la sola diferencia de referirse á los síndicos y procuradores de la universidad de Perpiñan; continuando luego del modo siguiente.

Cumque rationibus supradictis et aliis in processu inde habito declaratis, processerimus et continuemus procedere ad emparandum et realiter apprehendendum omnes terras quas inclitus Jacobus de Majoricis supradictus tenebat pro nobis in feudum. Et ex hoc ingressi fuerimus terram comitatus Rossilionis pro apprehendendo realiter et in nostro dominio retinendo dictum comitatum cum suis juribus et pertinentiis universis. Et jam satis prope dictam villam et in ejus conspectu fixerimus castra nostra ipsumque comitatum in nostro dominio teneamus quo casu barones milites et homines civitatum et villarum dicti comitatus nobis ut tenenti eundem in nostro dominio facere nobis homagium et fidetitatis juramentum ac respondere ut eorum domino teneantur de hiis omnibus et singulis de quibus ipsi Jacobo de Majorica respondere consueverunt et debebant. Idcirco absque perjuditio procesuum jam factorum et cujusvis alterius juris nostri vobis et singulis vestrum iterato et ex super abundanti presentium serie dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus faciatis compleatis et observetis omnia et singula in preinserta littera expressata nec non faciatis nobis homagium et fidelitatem et omnia alia et singula que dicto Jacobo de Majoricis faciebatis et facere tenebamini quovis modo. Alioquin contra vos

et singulos vestrum procedemus et faciemus procedi tanquam contra denegantes suo domino facere homagium et fidelitatem et alia supradicta et alias justitie exigente. Scituri quod super presentatione presentium vobis fienda et affixioni earum in quodam telo ante conspectum dicte ville cum nullus qui eas differre dictam villam absque mortis periculo ingredi posse dabimus plenam fidem. Datum in Castris apud dictam villam Perpiniani septimo idus Augusti anno Domini Milessimo trecentesimo quadragesimo tertio sub nostro sigillo secreto. Ja. vidit.

Quibus sic actis ut superius continetur dictus Raimundus de Coponibus cum dicta comitiva equitum et aliorum redivit ad presentiam dicti domini Regis referens ei omnia que fecerat ut sibi injuncta fuerant et mandata.

Et dictus dominus Rex continuo mandavit et fecit aliam litteram ordinari et miti ad consules dicte ville Perpiniani cujus tenor talis est.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone dilectis suis consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani salutem etc. Hodie vobis scripsimus in hec verba. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dudum vobis scripsimus in hec verba. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilectis suis consulibus probis homini-

bus et universitati ville Perpiniani salutem etc. Habet tenax etc.

Sigue un documento igual al anterior, pero concluyendo de esta manera.

Quequidem littero vobis fuit hodie presentata per affixionem ejusdem factam in quodam telo juxta muros dicte ville nec minus ibidem de mandato nostro fuit facta sequens preconitzatio seu mandatum. Lo Senyor Rey En Pere Rey Darago et de Mallorca mana als consols et prohomens de Perpenya que per vuy tot dia compareguen denant ell per fer ço que deuen. En altra manera enantara contra ells axi con contra rebelles et vinents contra fe promesa a senyor major. Quare absque prejuditio processuum jam factorum et cujusvis alterius juris nostri et ex superhabundanti cautela et ad magis convincendam inobedientiam contumaciam et rebelionem vestram vobis dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus contenta in preinserta littera nostra compleatis alias procedemus contra vos et bona vestra tanquam contra denegantes suo domino facere que tenentur et fidem promissam infringentes et alias viriliter et potenter justitie exigente. Scituri quod super presentatione presentium vobis fienda latori earum qui nobis inde referre juravit dabimus plenam fidem. Datum in castris apud dictam villam Perpiniani sub nostro sigillo secreto

sexto idus Augusti anno Domini Millesimo CCCXL tercio. Ja. vidit.

—

In crastinum vero quo fuit dies veneris intitulata VI idus augusti anno jam dicto memoratus dominus Rex habita consideratione et deliberatione matura quod consules dicte ville Perpiniani vel alius nomine universitatis ejusdem ville pretextu contentorum superius in presenti processu vel alicujus ex ipsis comparere coram ipso domino Rege nullatenus curarunt quinimo suam rebellionem inprovide ostendentes contra promissiones per eos seu ipsorum predecessores factas coram eodem domino Rege comparere totaliter contempserunt ordinavit exercitus suos tam peditis quam ab equo et quod procederetur contra dictos rebelles eo modo quo tunc procedi poterat contra ipsos quare mandavit et fecit voce preconia publicari quod omnes de dictis exercitibus possent talare et incendio ponere et alias dampnificare et capere dictus rebelles et bona omnia eorumdem sicquod idem dominus Rex confestim cum dictis exercitibus suis circunsit ab una parte dictam villam ac fecit talari et destrui ac apponi incendio vineas arbores et alia bona rebellium predictorum. Et continuando talam hujusmodi accessit cum exercitibus supradictis prope ortam dicte ville Perpiniani apud quendam locum vocatum Malloles qui est

ordinis hospitalis Sancti Johannis Jherosolimitani et ibi in campis et vineis affigi poni et parari fecit tentoria. Et stando ibidem per aliquos dies fecit talari et apponi incendio vineas arbores et cetera bona que erant in circuitu exercituum predictorum.

—

Preterea die sabbati intitulata quinto idus Augusti anno predicto idem dominus Rex stando in dicto loco et faciendo continuari talam eandem misit nobilem Petrum dominum de Exericha cum decenti comitiva equitum et peditum apud locum de Insula pro capiendo si possent quandam familiam peditum de Ceritania que venire debebat ut tunc temporis dicebatur ad villam Perpiniani in adjutorium et sucursum incliti Jacobi antedicti quam tamen familiam sicut fuit relatum domino Regi idem nobilis Petrus non potuit capere nec videre cum ad notitiam ipsius familie sicut dicitur pervenisset quod dictus nobilis contra eos cum magna potentia veniebat qua de causa ipsa familia apud Ceritaniam redierunt.

—

Die autem dominica subsequenti intitulata quarto

idus augusti anno predicto idem dominus Rex recessit ab ipso loco de Baniols continuando dictam talam et accessit cum dictis exercitibus ad quandam turrem propre locum del Soler quam ceperunt exercitus Regii antedicti et ea capta recipi fecit homagium a custodientibus ipsam turrem et eo recepto accessit cum dictis exercitibus ab locum Sancti Stephani situatum in orta Perpiniani et tam ibi quam in campis prope ipsum locum idem dominus Rex Aragonum fecit ipsos exercitus remanere ibique quiescere nocte sequenti. Quemquidem locum exercitus ipsi destruxerunt ponendo ipsum incendio et fere per omnia diruendo.

—

Deinde die lune intitulata tertio idus augusti anno predicto memoratus dominus Rex cum dictis suis exercitibus expectando dictum nobilem Petrum dominum de Exerica et faciendo continuari talam prefatam redivit idem nobilis ad eundem.

—

Subsequenter die martis intitulata pridie idus augusti anno prefato. Sepedictus dominus Rex cum dictis suis exercitibus ordinatis ad bellum recessit ab in-

de et fecit continuari dictam talam usque ad locum de Caneto ad quem dicta die ipse dominus Rex et dicti exercitus accesserunt et juxta locum ipsum de Caneto versus mane fecit parari et figi tentoria sua et ibique remansit cum dictis exercitibus per aliquos dies ordinando et disponendo de vitualibus armis et aliis opportunis ac necessariis tam dictis exercitibus quam castris de Caneto quod dominus Rex tenebat ad manus suas ut superius continetur. Et postea quid agendum.

—

Postmodum die sabbati intitulata XVII kalendas septembris anno quo supra idem dominus Rex recedendo ab ipso loco prope Canetum accessit cum toto dicto exercitu suo apud locum de Clayrano et prope ipsum locum fecit affigi et parari tentoria sua ac aliorum de exercitu sepedicto et nichilominus continuari talam predictam. Et ipso domino Rege stante ibidem in castris suis cum reverendus in Christo pater dominus Bernardus divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbiter cardinalis nuntius apostolicus propterea missus tractasset pluries de amicabili compositione inter dictum dominum Regem et inclitum Jacobum de Majorica memoratum idem dominus Rex die martis videlicet intitulata quartodecimo kalendas octobris anno predicto Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio preeunte longo tractatu et effusis se-

pius per ipsum cardinalem ex parte dicti domini Pape et sui instantissimis [precibus apud ipsum dominum Regem demum ob reverentiam Dei et romane ecclesie sacrosancte' ac ipsius domini Pape habito super eis consilio inclitorum dominorum infantum Petri et Jacobi ac nobilium et militum et aliorum de consilio suo nec non nuntiorum civitatis Barchinone et Valencie ac plurium aliorum concessit et voluit supersedere in executione jam dicta usque ad certum tempus cum sua littera continentie subsequentis.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone in presentia mei reverendi in Christo patris domini Bernardi divina providentia tituli Sancti Ciriaci in Thermis presbiteri cardinalis Sedis apostolice nuntii firmamus ea que in subscriptis capitulis continentur. Quorum series sic se habet ob reverentiam Dei et domini Summi Pontificis et apostolice Sedis ac honorem vestri domini cardinalis concedimus quod supersedebimus ab hinc usque ad primam diem mensis madii proxime venturi exclusive ab omni illatione dampni protextu exequtionis justicie quam facimus contra inclitum Jacobum de Majorica videlicet quod non inferemus per nos vel alios dampnum sive malum eidem inclito Jacobo de Majorica in terris quod tenet in partibus cismarinis nec gentibus in eis degentibus nec bonis etiam eorumdem. Declaramus tamen et retinemus nobis quod presentem supersessionem aut per aliquem quem superius et inferius continent ur nullum

fiat perjuditium processibus per nos factis contra dictum inclitum Jacobum de Majoricis bona et submissos ejusdem nec juribus ex ipsis processibus nobis quesitis ac querendis nec alicui alii juri nostro immo ea omnia nobis integra remaneant et illesa. Declaramus etiam et retinemus quod in castris de Caneto et Beate Marie de Mari sitis infra limites vicecomitatis de Caneto et quibuscumque aliis locis et juribus que nos vigore dicte executionis justicie in partibus cismarinis realiter apprehendimus et nunc tenemus cum suis juribus et pertinentiis dictus inclitus Jacobus non inferat per se vel per alium malum vel dampnum nec gentibus in eisdem locis degentibus nec etiam eorum bonis. Retinemus etiam nobis quod idem inclitus Jacobus per se vel per alium non faciat malum seu dampnum locis ditioni nostre subjectis in partibus cismarinis extra terras superius in capitulo primo contentas nec gentibus in eisdem locis degentibus aut bonis eorum. Retinemus insuper nobis quod dictus inclitus Jacobus per se vel alium non faciat malum seu dampnum nobilibus vicecomitibus de Insula et de Caneto Ademario de Mosseto Dalmacio et Raimundo Totzoni Pauqueto de Bellcastell Guilelmo Alberti Guillermo Rubei Berengario et Guillermo de Podio Thome de Marciano Arnaldo de Fonolleto nec aliis qui nobis adheserunt nec eorum familie neque locis terris aut bonis que prenominati tenent in terris predictis nec gentibus aut hominibus in ipsis locis et terris degentibus nec bonis etiam eorundem. Et quod sacramenta et homagia per nos a supra proxime nominatis recep-

ta et jus subjectionis eorum nobis remaneant salva. Et predicta omnia fiant et serventur utrinque bona fide omnique fraude cessante. Promittentes in manu vestri prefati domini cardinalis predicta omnia prout superius sunt expressa attendere et complere ac inviolabiliter observare. Protestamur tamen expresse quod ex nominatione aliqua quam dictus inclitus Jacobus de Majoricis faciat seu apponet in promissione seu firma quem de premissis est facturus aut alias nobis nullum aut juri nostro perjuditium generetur cum eisdem ex nunc ut ex tunc et ex tunc ut ex nunc non assentiamus immo penitus contradicamus quam potestatem valere et repetitam esse presenti serie volumus quociens idem inclitus Jacobus aliquid fecerit vel dixerit quod perjudicare videretur vel posset aliquatenus juri nostro. In quorum testimonium presentem litteram fieri jussimus nostro sigillo secreto manitam. Datum in castris prope locum de Clayrano quartodecimo kalendas septembris circa horam completorii. Anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio.

Quequidem littera duplicata extitit et ambe misse de mandato dicti domini Regis memorato domino cardinali.

Et nichilominus ipsa die prefatus dominus Rex mandavit et fecit publice per preconem in pluribus locis dicti exercitus notifficari et publicari supersessionem jam dictam mandando expresse in presenitatio-

ne prefata ab ipsa tala per omnes de dictis exercitibus de cetero abstineri.

—

Preterea die mercurii intitulata XIII kalendas septembris anno pretacto idem dominus Rex cum suis agminibus ad bellum sicut decuit ordinatis recessit ab ipso loco de Clayrano et recta via se transtulit ad supradictum locum seu castrum de Caneto prope quod versus mane parari fecit tentoria ibique in campis nocte sequenti dictos exercitus remanere. Et nichilominus perfecit constituit et ordinavit in procuratorem suum universorum et singulorum castrorum villarum et locorum que habebat in Rossilione fratrem Guillermum de Guimerano ordinis hospitalis Sancti Johannis Jherosolimitani cum littera sua tenoris sequentis.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Attendentes quod dum ad regimen officiorum quibus vacare personaliter non valemus personas sufficientes et ydoneas ordinamus nedum utilitati nostre et rei publice providemus sed etiam Deo opus acceptabilis operamur. Ideo de probitate legalitate et sufficientia vestri dilecti nostri fratris Guillermi de Guimerano ordinis Sancti Johannis Jherosolimitani plenarie confidentes tenore presentium facimus constituimus et ordinamus vos dictum fratrem Guillermum procuratorem nostrum certum indubitatum et specialem ad regendum gubernandum et tenendum in pace et justitia universos et singulos populos et habitatores universorum et singulorum castrorum villarum et locorum que habemus et

tenemus in nostro dominio intra comitatum Rossilionis vigore exequtionis quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis nobis rebellem juxta morem et consuetudinem hactenus observatam. Dantes et concedentes vobis potestatem imponendi eis illas penas banna et multas de quibus prout quando et quociens vobis videbitur faciendum eaque exigendi a contrafacientibus et levandi et eos et ipsorum singulos puniendi civiliter et criminaliter prout nogotii qualitas exiget et requiret eisque diffinitiones remissiones fines et gratias faciendi tam de rebus peccunia quam personis. Nec non requirendi petendi recipiendi et conservandi ac requiri peti recipi et conservari faciendi censa tascas agraria decimas primicias tertia laudimia et quosvis alios redditus et jura ad nos intra dictum comitatum spectantia vel spectare debentia quovis modo de quibus nobis seu nostro thesaurario teneamini integre respondere. Et omnia alia et singula faciendi et procurandi que ad regimen populi locorum redditiuum et aliorum predictorum etiam si hic non sit declaratum sunt et erunt necessaria et etiam opportuna. Et que nos possemus personaliter constituti ratum et firmum habentes quicquid per vos factum fuerit super predictis et quolibet premissorum et dependentium seu emergentium ex eisdem et nullo tempore revocare seu contravenire sub bonorum nostrorum omnium ypotheca. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo secreto munitam. Datum in Castris prope locum de Caneto octavo kalendas septembris anno Domini M trecentesimo XL tertio.

—

Postmodum die jovis sequenti intitulata duodecimo kalendas septembris anno sepius superius repetito ordinato primitus quod fierent quedam opera necessaria castro de Caneto et quod ibi cum dicto procuratore quedam familia remaneretur ad tuitionem et deffensionem ipsius castri recessit cum dictis suis agminibus a dicto loco de Caneto et recta via accessit versus locum seu villam de Volono juxta quem in campis videlicet fecit sua castra parari ubi requievit nocte sequenti tota acies cum eodem. Verumtamen itinerando antequam actigisse ad dictum locum obviavit dicto domino cardinali qui ab ipso domino Rege recepit ibidem comeátum dicens eidem domino Regi quod dictam litteram supersessionis receperat et quod ipse illam quam dictus inclitus Jacobus de Majorica debebat facere similem supradicte mitteret ad memoratum dominum Regem Aragonum celerius quanto posset.

—

Deinde in crastinum quo fuit die veneris intitulata undecimo kalendas septembris anno predicto sepefatus dominus Rex accessit cum suis agminibus ad locum seu villam de Figueriis ubi omnes predicti exer-

citus equitum et peditum fuerunt licentiati ad propria redeundi.

Et sic stante ipso domino Rege Figueriis fuit ei signifficatum pro certo quod aliqui subditi dicti incliti Jacobi non bene servabant supersessionem quam idem inclitus Jacobus per consimilia verba et tempora eidem domino cardinali promiserat observare. Idem dominus Rex scripsit per suam litteram dicto domino Cardinali cujus tenor talis est.

Cardinali Rutinensi.

Paternitatem vestram volumus non latere quod nonnulli pedites incliti Jacobi de Majorica die mercurii proxime preterita uni mulioni depredarunt quendam mulum nobilis Johannis Eximini Durrea in Orta videlicet de Caneto. Et etiam rapuerunt Marcho de Falconerio ac azemilario suo et quatuor hominibus Eximini Desparça scutiffero nostro et cuidam homini Guillermi Alberti animalia peccuniam auream et argentem vestes et res alias varias et diversas. Et hodie post nostrarum transitum acierum cum subcavallericius noster et quidam alius domesticus noster qui fratri vestro duxerant quendam equm de villa Perpiniani redirent. Quatuor pedites exientes de Castro de Bellaguarda comminando ad mortem nostris domesticis antefatis abstulerunt eis arma et peccuniam quam portabant et unam azemilam cuidam mulioni Bernardi de Vilarig militis. Attendant igitur vestra paternitas si et qualiter in supersessione per nos adjecta retentio ob-

servatur. Quo circa paternitatem vestram precamur attente quatenus faciatis quod premissa rapta restituantur ilico nostris domesticis et subditis antefatis. Datum Figueriis sub nostro sigillo secreto undecimo kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio.

Nichilominus etiam prima die et quasi eodem instanti venit quidam nuatius dicti domini Cardinalis ad presentiam ipsius domini Regis et tradidit eidem domino Regi quandam cartam pergameneam sigillo pendenti dicti incliti Jacobi de Majorica comunitam cujus series sic se habet.

Nos Jacobus Dei gratia Rex Majorice comes Rossilionis et Ceritanie ac dominus Montispesulani. In presentia vestri Reverendi Patris in Christo domini B. divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbiteris cardinalis Sedis apostolice nuntii firmamus ea que in subscriptis capitulis continetur quorum series sic se habet. Ob reverentiam Dei et domini Summi Pontificis et apostolice Sedis ac honorem vestri domini cardinalis concedimus quod supersedebimus ab hinc usque ad primam diem mensis maii proxime venturi exclusive ab omni illatione dampni pretextu violentie quam Petrus Rex Aragonum Valentie Sardinie et Corsice infert nobis terris et subditis nostris, videlicet quod non inferemus per nos vel alios malum sive dampnum eidem Petro Regi predicto in terris quas tenet in partibus eis marinis nec gentibus in eis

degentibus nec bonis etiam eorundem. Declaramus tamen et retinemus nobis quod dictus Petrus Rex Aragonum per se vel alium non faciet malum seu dampnum locis nostris ac locis et terris ditioni nostre subjectis in partibus cismarinis nec gentibus in eisdem locis et terris degentibus aut bonis eorundem. Promittentes quod in castris de Caneto et Beate Marie de Mari sitis intra limites comitatus nostri Rossilionis et quibuscumque aliis locis que dictus Rex Aragonum in partibus nostris cismarinis realiter licet injuste occupavit et ea detinet de presenti injuste occupata non inferemus per nos vel alium infra tempus predictum malum seu dampnum nec gentibus in eisdem locis degentibus ratione et occasione violentie antedicte. Promittentes etiam quod infra tempus memoratum per nos vel alium non faciemus malum seu dampnum Petro de Fonolleto Raimundo de Caneto Ademario de Mosseto Dalmacio et Raimundo Totzoni Pauqueto de Pulcro Castro Guillermo Alberti Guillermo Rubei Berengario et Guillermo de Podio Thome de Marciano Arnaldo de Fonolleto nec eorum familie neque locis terris aut bonis que prenominati tenent in predictis cismarinis terris nostris nec gentibus aut hominibus in ipsis locis aut terris degentibus nec bonis etiam eorumdem. Quiquidem prenominati dicti Regi Aragonum contra nos adheserunt dum tamen ipsi idem observent circa subjectos nostros et bona eorundem. Declaramus tamen et retinemus quod per presentem supersessionem aut per aliquem que superius aut inferius contineantur nullum fiat perjudi-

tium nobis et juri nostro pertinenti ac pertinere debenti quoquomodo etiam in dictis locis de Caneto et Beate Marie de Mari et aliis locis que dictus Rex Aragonum in partibus nostris cismarinis tenet injuste occupata nec etiam juri nobis pertinenti et pertinere debenti quoquomodo contra dictos Petrum de Fonolleto et Raimundum de Caneto et alios superius nominatos et in locis et terris aut bonis qui prenominati tenent in predictis cismarinis terris nostris et gentibus aut hominibus in ipsis locis aut terris degentibus et bonis etiam eorundem. Declaramus etiam et retinemus ac protestamur expresse quod per aliquem que superius et inferius contineantur juri nostro ordinario et quod relatione jurisdictionis nostre ordinarie aut alias competit et competere potest aut poterit nobis contra superius nominatis et in locis supradictis et gentibus et hominibus in ipsis degentibus et bonis eorundem nullo modo perjudicetur. Retinentes nichilominus et protestantes quod per protestationem sacramentorum et homagiorum de facto licet de jure fieri non possent factam dicto Petro Regi per supranominatos nobis et juri nostro minime perjudicetur et nullum jus dicto Petra Regi adquiratur. Et quod predicta omnia fiant et serventur vestrumque bona fide omnique fraude cessante. Promittentes in manu vestri prefati domini Cardinalis predicta omnia prout superius sunt expressa attendere et complere ac inviolabiliter observare. Protestamur tamen expresse et specialiter etiam retinemus quod ex nominatione aliqua seu intitulatione quam dictus Petrus Rex Aragonum fecit apposuit faciet seu ap-

ponet in promissione seu firma quam de premissis vel aliquo de premissis fecit seu faciet ac per dicta et asserta et facta aut dicenda et asserenda et facienda per ipsum aut alias nullum nobis aut juri nostro perjuditium generetur cum eisdem ex nunc ut ex tunc et ex tunc ut ex nunc non assentiamus immo penitus contradicamus. Quam protestationem valere et repetitam esse volumus presenti serie totiens quotiens idem Petrus Rex Aragonum aliquid dixit dicet fecit vel faciet quod perjudicare videretur vel posset aliquatenus jure nostro. In quorum testimonium presentem litteram fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Perpiniani XIIII kalendas septembris circa horam completorii anno Domini MCCCXL tertio.

Per dominum Regem P. Glorie
ad . . . . . Philipi de Barbasano.

—

Denique cum dictus dominus Rex apud Barchinonam post dies aliquos rediisset attento quod dicta carta proxime supra inserta mandato domini Regis erat insufficiens et non facta prout per ipsum inclitum Jacobum concessum fuerat dicto domino cardinali sicut idem dominus Cardinalis asseruerat et afirmaverat pluries dum de dicta supersessione tractabat. Idem dominus Rex remisit cartam eandem ipsi domino Cardinali cui scripsit per suam litteram cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Reverendo in Christo patri domino Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbitero Cardinali spetiali amico nostro Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Salutem et honoris incrementa. Paternitatis vestre recepimus litteras noviter nobis missas quarum seriem repetendam non ducimus cum in eis contenta satis apperte in subscriptis responsionibus exprimamus vidimus etiam litteram sigillo pendenti Jacobi de Majoricis sigillatam continentem formam consensus per ipsum prestiti in cessatione executionis quam juste et debite inchoavimus contra eum. Et siquidem si considerentur ea omnia diligenter forma consensus ipsius ab illa que fuit tunc temporis ordinata valde dinoscitur aliena. Nam prout inscriptis redactum extitit et conditum presentibus venerabili ac dilectis Oceensi episcopo et Ugone de Arpillone ac Bonifacio Ferrarii legum doctoribus capitula supersessionis per nos ei concesse debebant inseri in carta seu littera Jacobi memorati ipseque dicta capitula sibi fore lecta et exposita recognoscens dictamque supersessionem acceptam debebat promittere quod personis locis et terris in capitulis ipsius contentis malum seu dampnum per se vel per alium non inferret adjecto quod posset de jure suo licite protestari. Dum tamen protestatio ipsa promissis per eum non esset dissona vel adversa sed ipse sibi insolenter assumpta superioris aut domini seu judicis potestate se cernere satagens reddere nobis parem qui juste procedimus

contra eum. Non attento prudenter quo ad illum cui procedere competit spectat processum suspendere in casu quippe quo nullum processum contra dominum vassallo competit facere cum sit inferior et superioris potestas non pendeat a minori concessit in dicta ejus littera supersessionem a dampnis inferendis in terris quas habemus in partibus cismarinis quam potius ut prefertur debuerat acceptasse. Promittens simpliciter adimplere que per nos in ipsis capitulis fuerant expressata et nichilominus non simpliciter ut debebat promisit dispendia non inferre sed pretextu violentie vel injurie que per nos injuste ut asserit sibi facte retinendo seu retentiones preter nostras alias faciendo ad occasionem querendam que non erant in dictis nostris capitulis comprehense. Preterea spreta per eum preheminentia nostre Regie dignitatis usus fuit in dicta littera sua nedum sermonibus in consultis sed ab omni discretione remotis illa qua vassallis tenetur domino reverentia non servata. Ex quibus omnibus clare poterit paternitas vestra perpendere quantum ille gerat sinceritatis affectum ad servandum juxta retentiones nostras dumtaxat premissa omnia que promisit. Consideret insuper vestra paternitas quod si eo infrigente predicta oporteret interim ultrici manu nos insurgere contra eum an debeamus apud Deum et homines excusari. Paternitati vostre ducimus respondendum quod rationabile extitisset si dictus Jacobus de Majoricis premissa firmasset prout inter vos et nos fuit condittum adinvicem et conventum. Quare dictam cartam per dictum Jacobum de Majoricis confirmatam

quam tanquam insufficientem non admisimus vobis ducimus remittendam sed hiis non obstantibus volentes ut nostre magestati convenit ea que vobis concessimus adimplere mittimus vobis supradicta supersessione duas cartas seu litteras munitas nostro pendenti sigillo similes illis quas tunc fecimus sub secreto. Ceterum firmiter tenemus quod vicecomes de Insula et alii nostro culmini adherentes nec non et alii subjecti nostri promissa per nos inviolabiliter observabunt nec modo aliquo vel ingenio venient contra ea nisi que nos retinuimus per dictum Jacobum contigerent violare homines vero captos per gentes nostras cum subditi nostri sub captione decenti ab ea fuerint liberati absolvi et liberari protinus faciemus. Datum Barchinone quarto mensis septembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. Ja. vidit.

Tenor vero cartarum seu litterarum sigillo pendenti munitarum de quibus supra fit mentio in proxime inserta littera missa dicto domino Cardinali hic insertarum mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. In presentia vestri reverendi in Christo patris domini Bernardi divina providentia tituli Sancti Ciriaci in Termis presbitero Cardinalis Sedis apostolice nuntii firmamus ea que in subscriptis capitulis continentur quorum series sic se habet. Ob reverentiam Dei et domini Summi Pontificis et apostolice Sedis ac honorem vestri do-

mini Cardinalis concedimus quod supersedebimus ab hinc usque ad primam diem mensis madii proxime venturi exclusive ab omni illatione dampni pretextu executionis justitie quam fecimus contra inclitum Jacobum de Majoricis videlicet quod non inferemus per nos vel alios malum sive dampnum eidem inclito Jacobo in terris quas tenet in partibus cismarinis nec gentibus in eis degentibus nec bonis etiam eorundem. Declaramus tamen et retinemus nobis quod per presentem supersessionem aut per aliquam que superius vel inferius contineantur nullum fiat perjuditium processibus per nos factis contra dictum inclitum Jacobum de Majoricis bona et submissos ejusdem nec juribus ex ipsis processibus nobis quesitis aut querendis nec alicui alii juri nostro. Immo ea omnia nobis integra remaneant et illesa. Declaramus etiam et retinemus quod in castris de Caneto et Beate Marie de Mari sitis infra limites vicecomitatus de Caneto et in quibuscumque aliis locis et juribus que nos vigore dicte executionis justitie in partibus cismarinis realiter apprehendimus et nunc tenemus cum suis juribus et pertinentiis dictus inclitus Jacobus non inferat per se vel per alium malum seu dampnum nec gentibus in eisdem locis degentibus nec etiam eorum bonis. Retinemus etiam nobis quod idem inclitus Jacobus per se vel per alium non faciet malum seu dampnum locis dicioni nostre subjectis in partibus cismarinis extra terras super in capitulo primo contentas nec gentibus in eisdem locis degentibus aut bonis eorum. Retinemus insuper nobis quod dictus inclitus Jacobus per se vel per alium non

faciat malum seu dampnum nobilibus vicecomitatibus de Insula et de Caneto Ademario de Mosseto Dalmacio et Raimundo Totzoni Pauqueto de Bell Castell Guillermo Alberti Guillermo Rubei Berengario et Guillermo de Podio Thome de Marciano Arnaldo de Fonolleto nec aliis qui nobis adheserunt nec eorum familie neque locis terris aut bonis que prenominati tenent in terris supradictis nec gentibus aut hominibus in ipsis locis et terris degentibus nec bonis etiam eorumdem. Et quod sacramenta et homagia per nos a supra proxime nominatis recepta et jus subjectionis eorum nobis remaneant salva. Et predicta omnia fiant et serventur utrinque bona fide omnique fraude cessante. Promittentes in manu vestri prefati domini Cardinalis predicta omnia prout superius sunt expressa attendere et complere ac inviolabiliter observare. Protestamur tamen expresse quod ex nominatione aliqua quam dictus inclitus Jacobus de Majoricis faciet seu apponat in promissione seu firma quam de premissis est facturus aut alias nullum nobis aut juri nostro perjuditium generetur cum eisdem ex nunc ut ex tunc et ex tunc ut ex nunc non assentiamus immo penitus contradicamus quam protestationem valere et repetitam esse presenti serie volumus totiens quotiens idem inclitus Jacobus aliquid fecerit vel dixerit quod perjudicare videretur vel posset allquatenus juri nostro. In quorum testimonium presentem litteram fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum in Castris prope locum de Clayrano quartodecimo kalendas septembris circa horam completorii anno Domini Mi-

llesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Ja. vidit.

De qua quidem carta seu littera preinserta fuerunt facte due in pergameno et ambe misse dicto domino Cardinali.

Postmodum. Cum ad audientiam ipsius domini Regis pervenisset quod illustres Rex Andreas ejusque subditi atque gentes favebant partem dicti incliti Jacobi de Majoricis et dicti domini Regis Aragonum subditos invadebant idem dominus Rex quandam die intitulata octavo idus septembris anno proxime dicto scripsit dicto Regi Andree nec non senescallo comitatus Provintie et consulibus civitatis Nicie ac consulibus civitatis Marcilie per suas litteras quas tenores infra in processu presenti inserti mandato dicti domini Regis sunt qui per ordinem subsequntur.

Illustri ac magnifico principi domino Andree Dei gratia Jherusalem et Sicilie Regi consanguineo suo karisimo Petrus eadem gratia Rex Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone salutem cunctis felicitatibus affluentem. Voluntas amabilis et conversatio utilis quas subditi utriusque a longo satis circa tempore habuerunt convertere se videntur ad odium et per malivolam voluntatem ad mutuum detrimentum dum sicut nostrorum fidelium frequens et querula nobis insinuasio patefecit. Gentes vestre pretextu juste executionis et debite quam facimus versus inclitum Jacobum de Majoricis vel alias ex

causa nobis ad huc prorsus incognita nostros insubditos sevientes eos ubi possunt invadunt et capiunt neces in personis hostiliter inferunt ipsorum bona diripiunt et alias sic illos notorie indesinenter offendunt quod non presumitur verisimile hoc vestram magnificentiam ignorare. Quos quanti dampni quantique possit esse periculi de facili potest cognoscere tui rem placeat ponderare ubi amicitie hinc inde vigentis officia pereunt et cum detrimentis enormibus plena periculis discrimina detestando succedunt. Super hiis autem admirari cogimur et non sine relatione turbari. Nam cum inter progenitores illustris Regis Roberti recolende memorie predecessoris vestri ac nostros per se et successores eorum ad invicem pacis federa prout est orbi notorium olim firmata fuerint et inita nulla nunc causa rationabili precedente ea de facto per actus contrarios violantur. Sane cum progenitores utriusque nostrum pacem ipsam illesam servaverint et nos illorum non deserentes laudanda vestigia conventionis ipsius paces hactenus servaverimus et servare inviolabiliter proponamus eaque semper intendimus agere per quem inter domos inclitos utriusque predicto pacis obtabiles unitas vigeat et amoris vinculum augmentis continuis invalescat. Ideo serenitatem regiam vigore conventionum pacis pretacte et obtentu nexu sanguinis et ex necesitudinis vinculo quibus ad invicem jungimur attente requirimus et rogamus quatenus sedule cogitantes quam sit inter utramque domum regiam hujusmodi pacis vinculum Deo gratum mutuo utile utriusque subditis necessarium ac cunctis christiane

religionis cultoribus opportunum nullum per vos aut subditos vestros aut aliam quamcumque personam contra nos predicto Jacobo de Majoricis subditis suis seu aliis ei adherentibus favorem auxilium gratiam vel succursum sive quodcumque subsidium in personis navigiis armis victualibus bonis seu aliis rebus quibuslibet quomodolibet impendatis vel impendi per subditos vestros aut alias quascumque personas faciatis vel aliquatenus permittatis immo eas ommes tam a premissis et aliis predicto Jacobo de Majoricis et suis exhibendis subsidiis quam a dampnis invasionibus necibus captionibus violentiis injuriis et offensis vestris subditis inferendis sic forciter cohibere atque illatis tali pena eos curetis percellere quod dampna passis satisfactio justa non desit et pena malefactorum sit ceteris ad terrorem facientes nichilominus omnes illos ex subditis nostris qui per vestros capti fuerint a captione protinus liberari. Alioquin volentes honori nostro detrahere nec subditorum nostrorum intolerabilia perjuditia sustinere provideremus circa predicta de remedio opportuno. Datum Barchinone octavo idus septembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et prudenti viro Senescallo comitatus Provintie vel ejus locum tenenti ceterisque officialibus illustris Andree Jherusalem et Sicilie Regis in comitatu constitutis eodem. Salutem et dileccionis affectum. Gravem generalem fidelium subditorum nostrorum sepius iteratam

percepimus continentem quod licet inter progenitores dicti Regis ac nostros ad invicem olim prout est orbi notorium pacis federa firmata fuerint et inita cujus pacis vigore subditi dicti Regis et nostri voluntatem amabilem et conversationem utilem a longo citra tempore habuerunt. Nunc autem pretextu juste exequtionis et debite quam facimus adversus inclitum Jacobum de Majorica vel alios ex causa nobis ad huc prorsus incognita subdita Regis predicti et spetialiter comisse vobis jurisdictioni subjecti nostros insubditos sevientes eos ubique possunt invadunt et capiunt neces in personas hostiliter inferunt ipsorum bona diripiunt et alias sic illos notorie indesinenter offendunt quod non presumitur verisimile hoc vestram prudentiam ignorare. Quod quanti dampni quantique posset etiam esse periculi de facili potest perpendere qui velit negotia ponderare ubi amicitie hinc inde vigentis officia pereunt et cum detrimentibus enormibus plena periculis discrimina detestanda succedunt. Verum cum progenitores dicti Regis et nostri pacem ipsam illesam servaverint et nos illorum non deserentes laudanda vestigia conventiones ipsius pacis hactenus servaverimus et servare inviolabiliter proponamus. Idcirco prudentiam vestram vigore conventionis pacis ejusdem attente requirimus et rogamus quatenus hujusmodi concordiam pacificam observando nullam per vos aut quoscumque alios comisse vobis jurisdictioni submissos contra nos predicto Jacobo de Majoricis subditis suis aut aliis ei adherentibus favorem auxilium vel succursum sive quodcumque subsidium in personis

navigiis armis victualibus bonis seu aliis rebus quibuslibet quomodolibet impendatis vel impendi per ipsos subditos permittatis. Immo eos omnes tam a premissis et aliis predicto Jacobo de Majoricis et suis exhibendis subsidiis quam a dampnis invasionibus necibus captionibus violentiis injuriis et ofensis nostris fidelibus inferendis sic fortiter cohibere ac pro illatis tali eos pena curetis percellere quod dampna passis satisfactio justa non desit et pena eorum sit ceteris ad terrorem faciendo nichilominus omnes illos ex subditis nostris qui per vestros capti fuerint a captione ipsa protinus liberari. Alioquin providebimus circa predicta de remedio opportuno. Datum Barchinone octavo idus septembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Prudentibus viris . . . Consulibus civitatis Nicie salutem et dilectionem afectum. Gravem querelam fidelium subditorum nostrorum sepius iteratam percepimus continentem quod licet inter progenitores illustris Andree Jherusalem et Sicilie Regis consanguinei nostri carissimi ad nostros ad invicem olim prout est orbi notorium pacis federa firmata fuerint et inita cujus pacis vigore subditi dicti Regis et nostri voluntatem amabilem et conversationem utilem a longo citra tempore habuerunt. Nunc tamen pretextu juste executionis et debite quam facimus adversus inclitum Jacobum de Majoricis vel aliis ex causa nobis prorsus incognita subditi Regis predicti et spetialiter concives et habitatores civi-

tatis et districtuales ejusdem nostros insubditos sevientes eos ubi possunt invadunt et capiunt neces in personis hostiliter inferunt ipsorum bona diripiunt et alias sic illos notorie indesinenter ofendunt quod non presumitur verisimile hoc vestram prudentiam ignorare quod quanti dampni quantique possit esse periculi de facili potest perpendere qui velit negotia ponderare ubi amicitie hinc inde vigentis oficia pereunt et cum detrimentis enormibus plena periculis discrimina detestanda succedunt. Verum cum progenitores dicti Regis et nostri pacem ipsam illesam servaverint et nos illorum non deserentes laudanda vestigia conventiones ipsius pacis hactenus servaverimus et servare inviolabiliter proponamus. Idcirco prudentiam attente requirimus et rogamus quatenus predictam pat cem et concordiam observando nullum per vos auquoscumque alios degentes intra districtum et jurisdictionem civitatis ipsius contra nos predicto Jacobo de Majoricis subditis suis aut aliis ei adherentibus favorem auxilium vel succursum sive quodcumque subsidium in personis navigiis armis victualibus bonis sive aliis quibuscumque rebus quomodolibet impendatis vel impendi per aliquos permittatis immo eos omnes a premissis curetis facere cohiberi. Et nichilominus procuretis quod illos ex subditis nostris qui per condistrictuales vestros capti fuerint a capcione ipsa protinus liberentur alioquin providebimus circa predicta de remedio oportuno. Datum Barchinone octavo idus septembris anno Domini MCCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Similis proxime inserte littere de verbo ad verbum fuit facta littera q ue missa fuit consulibus dicte civitatis Marcilie. A. vicecancellarius.

Preterea cum ad dicti domini Regis Aragonum audientiam pervenisset quod inclitus Jacobus de Majoricis volebat vendere seu impignorare quibusdam cardinalibus vicecomitatus Carladesii et Omeladesii ac baroniam et villam Montispesulani in perjuditium jurium dicti domini Regis Aragonum ipse dominus Rex die et anno in subsequentis litteris expressatis scripsit ad cautelam super eo domino Summo Pontifici et quibusdam cardinalibus nec non procuratori ejusdem domini Regis in Romana Curia per suas litteras de mandato ipsius domini Regis infra in presenti processu insertas quarum tenores sequuntur per ordinem in hiis verbis.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri domino domino Clementi divina providentia sacrosancte romane ac universalis ecclesie Summo Pontifici. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Pedum oscula beatorum. Auditui nostro pater sanctissime noviter est deductum quod inclitus Jacobus de Majoricis in nostri grande perjuditium et lesionem non modicam nostrorum jurium que habemus queque ad nos spectant in vicecomitatibus Carladesii et Omeladesii et baronia et villa Montispesulani tam ratione exequtionis justitie quam contra dictum Jacobum facere incepimus et con-

tinuare intendimus domino concedente ratione denegationis predictorum et aliarum que pro nobis tenet in feudum quam ratione juris substitutionibus seu vinculi vel successionis nobis et nostris successoribus pertinentis vel spectantis in vicecomitatibus et baronia et villa predictis et aliis universis bonis que dictus Jacobus possidet casu quo ipsum vel prolem legittimam suam absque filiis masculis mori contigeret quandocumque tractat dictus vicecomitatus et baronia vel partem eorum vendere seu in alios in fraudem predictorum nostrorum jurium transportare. Cujus tractatibus se inmiscent auresque suas prebent ut perpendimus aliqui cardinalis de quo vehementer admirari cogimur et moveri cum non deceat statum tam notabilium personarum sicuti Cardinalium in perjuditium et exheredamentum nostri dominii et juris nostri patrimonibus se ingerere nec assumere in se onus tante ingratitudinis in lesionem non modicam et ofensam nostri qui nullam eis causam scimus nec intendimus prebuisse. Quare beatissime pater predicta ad vestram notitiam deducentes vestre sanctitati humiliter supplicamus quatenus vestrum sacrum collegium cardinalium dignemini exortari eisque et eorum singulis sub virtute obedientie vel alias prout scitanti vestre videatur expediens inhibere quod in nostrorum jurium tantum prejuditium et gravamen aliquibus tractatibus super venditione vel quacumque alia alienatione vel impigneratione eis vel ipsorum alicui de dictis vicecomitatibus et baronia in totum vel in partem fienda nullatenus se involvant. Quinimo si super eo processum

est in aliquo id provideat vestra sanctitas revocari. Almam personam vestram conservare dignetur altissimus incolumem ecclesie sue per tempora longuiora. Datum Barchinone IIII Idus septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. Sigillatum.

Reverendo in Christo patri Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in Termis presbitero Cardinali spetiali amico nostro. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et honoris incrementum. Significamus paternitati vestre quod nos scribimus domino Summo Pontifici post assuete recomendationis preambulum in hec verba. Auditui nostro pater sanctissime noviter est deductum qnod inclitus Jacobus de Majoricis in nostri grande prejuditium et lesionem non modicam nostrorum jurium etc. inserto tenore littere proxime registrate usque ad clausulam Almam etc. Vestram igitur paternitatem de qua plenam fidutiam gerimus ab experto precamur attente quatenus dicto domino Summi Pontifici velitis preinsertam litteram presentare ipsumque informare de jure nostro et instare penes eum quod nullo modo permittat quinimo expresse prohibeat ne aliquis cardinalis se ingerat in premissis in nostrorum jurium tam maximam lesionem. Datum Barchinone quarto idus septembris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio Sigillatum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto nostro Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori nostro

in Romana Curia. Salutem et dilectionem. Significamus vobis quod nos scribimus domino Summo Pontifici post assuete recomendationis preambulum in hec verba. Auditui nostro pater sanctissime noviter est deductum quod inclitus Jacobus de Majoricis in nostri grande prejuditium et lesionem non modicam nostrorum jurium etc. inserto toto tenore littere supradicte domini Pape usque ad clausulam Almam etc. Quocirca vos attente rogamus quatenus sollicitetis Reverendum Cardinalem Rutenensem cui pro hiis per alias nostras litteras scribimus ut litteram preinsertam velit quam totius poterit dicto domino Summo Pontifici presentare ipsumque de jure nostro informare et instare penes eum quod ad venditionem predictorum nostrorum jurium in totum vel in partem nullatenus procedatur. Nec minus si vos sentiretis procedi in aliquo in premissis mox vos opponatis eisdem de jure nostro prout expedierit protestando. Et de hiis omnibus que circa premissa occurrere noveritis curetis nos vestris litteris reddere cerciores. Datum Barchinone quarto idus septembris anno Domini MCCCXL tertio. Sigillavit.

Scripsit etiam idem dominus Rex Aragouum pro consimili ratione cum litteris credentie Illustri Regi Francie et inclito Johanni de Francia ac quibusdam aliis ut per tenores ipsarum in presenti processu insertis mandato ipsius domini Regis Aragonum liquidum est videre qui per ordinem subsequutur.

Serenissimo ac magnifico principi Philipo Dei gra-

tia Francorum Regi illustri consanguineo nostro karissimo. Petrus eadem gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Salutem et felicium successuum incrementa. Quia nos super quibusdam negotiis pro parte nostra magestati regie exponendis per fidelem scriptorem nostrum Matheum Adriani in vestra curia jam presentem latius duximus litteratorie informandum. Propterea vestram excellentiam cum instantia deprecamur ut hiis que pro parte nostra dictus Matheus Adriani vobis duxerit exponenda velitis et placeat fidem indubiam adhibere. Significantes vestre celsitudini quod nos tam pro hiis quam aliis intendimus quendam nostrum militem eidem celsitudini destinare. Datum Barchinone quarto idus septembris anno Dumini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Sigillavit.

Inclito et magnifico Johanni de Francie duci Normandie consanguineo nostro karissimo. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et votive felicitatis aucmentum. Quia nos super quibusdam negotiis nos multum tangentibus vobis pro parte nostra exponendis per fidelem scriptorem nostrum Matheum Adriani jam presentem in curia illustris Regis Francie genitores vestri ipsum Matheum duximus litteratorie informandum. Ideo magnificentiam vestram attante rogamus quatenus dicti Mathei relatibus detis fidem. Datum Barchinone quarto idus septembris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Sigillavit.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili viro Guillermo Flota domino de Ravell illustris Francie Regis consanguinei nostri karissimi consiliario ac Francie cancellario. Salutem et dilectionem. Quia nos super quibusdam negotiis nos multum tengentibus vobis pro parte nostra esponendis per fidelem scriptorem nostrum Matheum Adriani jam presentem in curia Illustris Regis Francie predicti ipsum Matheum duximus literatorie informandum. Ideo nobilitatem vestram attente rogamus quatenus dicti Mathei Adriani relatibus detis fidem. Datum Barchinone quarto kalendas septembris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Sigillavit.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili viro Milioni de Noeriis buticelario Francie ac illustris Francie Regis consiliario salutem et dilectionem. Quia nos super quibusdam negotiis nos multum tangentibus vobis pro parte nostra exponendis per fidelem scriptorem nostrum Matheum Adriani jam presentem in curia illustris Regis Francie predicti ipsum Matheum duximus litteratorie informandum. Ideo nobilitatem vestram attente rogamus quatenus dicti Mathei relatibus detis fidem. Datum Barchinone quarto idus septembris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Sigillavit.

Quequidem credentia fuit comissa Mathei Adriani scriptori dicti domini Regis Aragonum tunc in curia

dicti Francie Regis personaliter existenti cum littera Regia et certis capitulis sibi missis cujus littere et capitulorum tenores hic inserti mandato dicti domini Regis Aragonum sequntur per ordinem in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Fideli scriptori nostro Matheo Adriani. Salutem etc. Ecce quod nos mittimus vobis quedam capitula sub nostri sigilli munimine juxta quarum continentia volumus in secreto vos loqui cum illustri Rege Francie et cum personis quas ad premissa noveritis esse bonis et spetialiter cum cancellario ac duce Normandie et cum nobili viro Melione de Noeriis quas nos per nostras litteras credentie ad vos seu informationem vestram super eo duximus remittendas. Quare volumus vobisque mandamus expresse quatenus cum superius nominatis et aliis quos expedire videritis conferatis seorsum ora et oportunitate captatis quantum secretius poteritis super contentis in capitulis memoratis eosque de jure et intentione nostris curetis plenarie informare et nos de eorum responsione et intentu quos illos gerere videritis circa hec vestris litteris reddere certiores. Curam in hiis et diligentiam sollicitam adhibendo. Datum Barchinone quarto idus septembris anno Domini Millesimo CCCXL tertio. Sigillavit.

A audiencia del Senyor Rey es pervengut que lalt En Jacme de Mallorques procura fer venda al alt Rey de França dels vescomtats de Carlades e Domelades et de la baronia de Montpestler la qual cosa seria en gran

perjudici del Senyor Rey et de la exequcio quel Senyor ha començada e enten a continuar contra lo dit En Jacme.

Per ço a embargar la dita venda sia enformat En Matheu Adria de les coses ques seguexen.

Ço es saber quels dits vescomtats et baronia son alou del Senyor Rey et el dit Senyor Rey es senyor directe et major dels dits vescomdats e baronia et en possessio de les dites coses es e son stats lo Senyor Rey et sos predecessors car lo Senyor Rey et sos predecessors han reebuts homenatges et sagraments de feeltats per los dits vescomdats et baronia dels Reys de Mallorques qui son estats de cascu en sa novella senyoria jassia que dalcun temps a ença sia estat pleyt entre lalt Rey de França et el dit En Jacme de Mallorca de les damunt dites coses perque los dits vescomdats et baronia nos poden vendre ni alienar sens firma e consentiment del dit Senyor Rey.

Item quels dits vescomdats et baronia et la vila de Montpesler e los altres bens quel dit En Jacme de Mallorques posseex son vinclats al dit Senyor Rey et a sos succeydors si lo dit En Jacme de Mallorques et aquells qui de legitim matrimoni dell exiran moren sens infants mascles per que los dits lochs e bens sense consentiment del Senyor Rey nos poden alienar efectualment.

Item quel dit En Jacme de Mallorques moltes vegades publicament et manifesta et en scrits ha negats tenir en feu per lo Senyor Rey los dits vescomdats e baronia et les altres coses que te en feu per lo dit Senyor jassia que tres vegades per los dits vescomdats et baronia haja feyt homenatge e sagrament de feeltat al Senyor Rey et a sos predecessors axi con a senyors majors dels dits vescomdats et baronia per la qual denegatio e altres molts greus excesses comeses per ell contra lo Senyor Rey Senyor seu ha perdut tot quant dret havia en los dits vescomdats et baronia et aquell es devolut et guanyat al Senyor Rey.

E les coses damunt dites prepos lo dit Matheu devant lalt Rey de França et monsenyer de Noes et altres persones que a ell sia vigares e aço faça secretament.

Encara tracte e procur que venga a sabuda del dit Rey de França quel Senyor Rey es appareylat de ferli venda de tots drets que haja en los dits vescomdats e baronia axi del dret de la Senyoria major o alodia con de tot altre dret que a ell pertanga axi per vigor de la dita denegacio exequcio e vincle con per qualque altre rao o causa.

E de aço parle ab aquelles persones qui a aço sien profitoses.

E les dites coses faça secretament e prech de part del Senyor Rey lo Rey de França que no consenta quels dits vescomdats baronia et viles de Montpesler sien alienats en tot o en partida per lo dit En Jacme de Mallorca. Car per aço romandra saul son dret a quis qui li haja jassia quel dit Senyor Rey sentenga be avenir ab lo Rey de França del dret que ha en les dites vila e baronias. A. vicecanceller.

Deinde cum dictus dominus Rex Aragonum fuisset a pluribus informatus tam verbo quam litteris quod dictus inclitus Jacobus de Majoricis faciebat expresse contra retentionem factam expresse per ipsum dominum Regem Aragonum in supersessione jam dicta propterea idem dominus Rex scripsit dicto domino cardinali Rutinensi per suam litteram in hunc modum.

Reverendo in Christo Patri Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbitero cardinali spetiali amico nostro. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et honoris incrementum. Noscat vestra paternitas quod inclitus Jacobus de Majoricis veniens contra retentionem per nos expresse factam in supersessione per nos ad honorem Sancte romane ecclesie et vestri instantia factam in executione justicie quam contra dictum Jacobum facimus occupavit CLXXX saccas plenas farine nobilis Petri de Fonolleto et quadraginta quarterias annone Arnaldi de Torrente mer-

catoris civis Barchinone et nonnulla bona mobilia Guillermi et Berengarii de Podio militum que habebant in villa Perpiniani ut de hiis relatione et informatione veridica extitimus plenárie informati plura etiam bona alia faciendo contra dictam retentionem dictus Jacobus dicitur occupase de quibus tamen nondum certificationem plenariam habuimus. Hec siquidem vestre paternitati ut inde notitiam habeat hujus serie providimus reservanda. Datum Barchinone idus septembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. Sigillavit.

Subsequenter audito per dictum dominum Regem Aragonum quod dictus inclitus Jacobus de Majoricis intendebat omnino procedere ad impignorationem seu renditionem faciendam de vicecomitatibus et baronia de quibus jam supra mentio fuit facta. Ideo idem dominus Rex Aragonum die et anno contentis in carta procurationis sequentis ad cautelam ut posset suo loco et tempore apparere et ne posset jus regium amiti per negligentiam vel alia ratione constituit suos procuratores Franciscum de Area et Petrum Mir de quibus in sub inserta carta fit mentio ad opponendum se nomine dicti domini Regis impignorationi et venditionibus antefatis cum carta sua cujus tenor hic in presenti processu insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Noverint universi. Quod nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Attendentes quod inclitus Jacobus de Majoricis sicut nobis significatum est noviter intendit

vendere impignorare seu alienare vel in alium aut alios transfere comitatus Carladesii et Omeladesii ac baroniam et villam Montispesulani vel partem ipsorum. Et si hoc fieret cederet ad vel in perjudicium et lesionem enormem nostri et jurium nostrorum ad nos spectantium in premissis videlicet directi et superioris dominii quod habemus et nobis competit in vicecomitatibus et baronia predictis et in perjuditium ac lesionem juris in eis nobis et nostris successoribus adquisiti. Quia dictus Jacobus de Majoricis habet et alia tenere a nobis in feudum simpliciter denegavit propter quod nos jura nostra ut convenit prosequentes justicie exhigere juste procedimus contra eum et alias terras suas. Et insuper quia vicecomitatus et baronia predicti et antefata villa Montispesulani seu jura spectantia dicto Jacobo in eadem subjacent restitutioni debentque reverti nobis et successoribus nostris in casu quo dictus Jacobus vel filii ejus legittimi masculi descendentes ab eis in recta linea legittimi et masculi sine filio vel filiis legittimis decedant. Idcirco nolentes sicut non decet nos tantum perjuditium sustinere cum presenti carta nostra facimus constituimus et ordinamus certos et spetiales procuratores nostros vos Franciscum de Area civem et jurisperitum Nemausensem et Petrum Mir de civitate Valencie bacallarium in legibus licet absentes tanquam presentes et utrumque vestrum in solidum ita quod non sit potior conditio occupantis sed quod per unum inceptum fuerit per alium valeat mediari prosequi et finiri ad opponendum vos et contradicendum nomine et pro parte nostri cui-

cumque venditioni et cujuscumque generis alienationi facte vel fiende de dictis vicecomitatibus baronia villa seu aliqua parte vel jurium ipsorum. Et ad intimandum et protestandum de nostris juribus antedictis et ad faciendum fieri de predictis unum vel plura et tot quod necessaria fuerint instrumenta et generaliter ad requirendum protestandum contradicendum et faciendum omnia alia et singula que super et in premissis et circa ea ad conservationem jurium nostrorum fuerint opportuna quantumcumque mandatum exhigant spetiale etiam si majora vel graviora fuerint superius expressatis et que nos possemus personaliter constituti. Nos enim dantes et concedentes vobis et utrique vestrum insolidum ad premissa et alia incidentia emergentia incumbentia et dependentia ex premissis generalem et liberam administrationem cum plenissima facultate promittimus gratum ratum et firmum habere perpetuo quicquid per vos vel alterum vestrum actum gestum factum seu procuratum fuerit in premissis vel singulis et nullo tempore revocare. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostri sigilli pendentis munimine roboratam. Datum Barchinone quarto idus septembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. Sigillavit.

Et nichilominus scripsit per suam litteram super eis dicto Francisco de Area in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto nostro Francisco de Area civi et jurisperito Nemauensi. Sa-

lutem et dilectionem. Cum nos attendentes quod inclitus Jacobus de Majoricis sicut nobis significatum est noviter intendit vendere impignorare seu alienare vel in alium aut alios transfere vicecomitatus Carladesii et Omeladesii ac baroniam et villam Montispesulani vel partem ipsorum quod si fieret cederet in lesionem jurium ad nos spectantium in premissis videlicet directi et superioris dominii quod habemus et nobis competit in vicecomitatibus et baronia predictis et in perjaditium ac lesionem juris in eis nobis et nostris successoribus adquisiti. Quia dictus Jacobus de Majoricis hec et alia tenere a nobis in feudum denegavit. Et insuper quia vicecomitatus et baronia predicta et dicta villa Montispesulani seu jura spectantia dicto Jacobo in eadem subjacent restitutioni debentque reverti nobis et successoribus nostris in casu quo idem Jacobus vel proles ejus legittima absque filiis masculis decederent quandocumque. Et nos volentes jura nostra ut convenit prosequi de vestra industria confidentes constituerimus vos una et insolidum cum Petro Mir de civitate Valentie bacallario in legibus certum et spetialem procuratorem nostrum ad opponendum vos et contradicendum nomine et pro parte nostra cujuscumque venditioni et cuicumque generis alienationi facte vel fiende de predictis in totum vel in partem ut in carta procurationis inde per nos vobis et dicto Petro Mir facte videbitis latius contineri. Ideo vos attente rogamus quatenus onus dicte procurationis predicte assumendo circa persecutionem predictorum juxta tenorem dicti procuratorii et alias informationes

quas super hoc vobis mittimus sitis sollicitus et incentus nostro intuitu et honore et regraciabimus vobis multum. Datum Barchinone XVI kalendas octobris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. Sigillavit.

Similis et sub eadem data fuit missa Petro Mir de civitate Valencie bacallario in legibus. Sigillavit.

Postmodum quia deductum fuerat ad audientiam prefati domini Regis Aragonum quod prefatus inclitus Jacobus de Majoricis spreta promissione dicta per eum cum carta supersessionis de qua supra fit mentio. Idem inclitus Jacobus non erubuerat immo de facto contra promissionem jam dictam presumserat congregatis agminibus obsidere et obsessum tenebat in loco de Corbaria nobilem Petrum de Fonolleto vicecomitem Insule. Propterea prefatus dominus Rex volendo succurrere ipsi vicecomiti in hoc casu scripsit inclitis infantibus Jacobo fratri et Raimundo Berengarii patruo suis ac nobili Petro Galcerandi de Pinosio et pluribus aliis nobilibus et militibus cum suis litteris tenores quarum infra inserte mandato dicti domini Regis Aragonum sequntur per ordinem in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Inclito infanti Jacobo comiti Urgelli et vicecomiti Agerensi carissimo fratri et generali procuratori nostro. Fraterne dilectionis plenitudinem cum salute. Significamus vobis quod nobilis Jacobus de Majoricis prout ex innato sibi

vitio solet impudenter vincula fidei ab eo promissa dirumpere securitatem supersessionis per eum factam in qua nobilis Petrus de Fonolleto vicecomes Insule cum omnibus bonis suis esse dinoscitur non veritus frangere vicecomitem ipsum in castro suo de Corbera intra dicti vicecomitatus limites consistente obsedit noviter et cum exercitibus suis districte ut pro certo dediscimus tenet obsessum. Verum cum dictus nobilis vicecomes faverit nobis et faveat in exequtione justicie quam facimus et continuare ac perficere contra eum intendimus Deo dante ac ex hoc honori nostro regio non modicum detrahatur nobisque cederet ad dedecus maximum et contemptum si dictus nobilis vicecomes ob defectum juvaminis opportunum periculum aliquos pateretur. Propterea volumus quatenus dato agendis omnibus intervallo omnique mora postposita convocatis per vos feudatoriis et exercitibus omnibus Cathalonie et spetialiter vicariarum Barchinone Bagiarum Ausone Vici Rivippulli et Rivippullensis Campirotundi et de Regali Gerunde et Bisuldini et cum emissione generalis Cathalonie soni ad partes Gerunde et Campirotundi celeriter accedatis. Et eundo personaliter vel alias mitendo equites et pedites in auxilium dictum vicecomitis cohibendo violentiam quam patitur eum taliter defendatis quod nostro sufultus subsidio ab obsidionis ipsius periculo totaliter preservetur et nichil in hiis honori nostro ac vestro depereat nichilque defectui sive desidie valeat aliquatenus imputari. Datum Valencie IIII nonas octobris anno Domini MCCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Inclito infanti Raimundo Berengarii comiti impuriarum patruo nostro carissimo. Salutem et intime dileccionis afectum. Significamus vobis quod nobilis Jacobus de Majoricis prout ex innato sibi vitio solet impudenter vincula fidei ab eo promissa disrumpere frangendo noviter securitatatem supersessionis per eum factam in quam nobilis Petrus de Fonollete vicecomes Insule cum omnibus bonis suis esse dinoscitur vicecomitem ipsum in castro suo de Corbera intra vicecomitatum Insule consistente ut pro certo didiscimus nunc obsedit et cum exercitibus suis districte ipsum tenet obcessum. Verum cum ex hoc honori nostro regio plurimum detrahatur nobisque cederet ad dedecus maximum et contemptum si dictus nobilis vicecomes qui exequtioni quam facimus et continuare ac perficere Deo Dante disponimus contra dictum Jacobum de Majoricis debitum favorem impendit ex violentia obsidionis jam dicte periculum aliquod pateretur. Nosque propterea subsidium quod petimus a regnicolis Regni Valencie pro continuatione finali exequtionis pretacte premissis ad presens intendere non possimus. Idcirco vos ut magis afectuosse possumus deprecamur quatenus cum equitibus et peditubus vicecomitatus predicti omnia mora rejecta cum in tali et tanta necessitate sit magnum periculum allatura ad succurrendum et mittendum dictos equites et pedites dicto vicecomitatui et ad cohibendum violentiam dicti nobilis Jacobi totis viribus festinetis. Nam in hoc nobis gratissimum valde

servitium facietis. Intendimus namque omnibus equitibus ad dictum succursum euntibus de competenti stipendio providere sed ob solutionem ipsius succursum vestrum propter periculum inminens non tardetis nam in fide nostra regia vobis promittimus quod infra mensem a receptione presentium numerandum solvemus cuilibet stipendium ipsum integraliter et complete. Mandavimus namque Thesaurario nostro ac eum ad per res illas jussimus accedere cum pecunia et aliis omnibus que premissis fuerint opportuna. Datum Valencie quarto nonas octobris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. vicecancellarius.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et dilecto Petro Gaucerandi de Pinosio. Salutem et dilectionem. Significamus vobis quod nobilis Jacobus de Majoricis frangendo securitatem supersessionis per eum factam in qua nobilis Petrus de Fonolleto vicecomes Insule cum omnibus bonis suis esse dinoscitur vicecomitem ipsum in castro suo de Corbera intra vicecomitatum Insule consistentem ut pro certo didiscimus nunc obsedit et cum exercitibus suis districte ipsum tenet obsessum. Verum cum ex hoc honori nostro regio plurimum detrahatur. Et cum ea valde sint periculosa nedum dicto vecomiti sed nobis et executioni quam contra dictum nobilem Jacobum de Majoricis incohavimus ac perficere intendimus Deo dante sit plurimum necessarium ut ad succurrendum eidem totis viribus festinetur. Ea propter vos afectuose rogamus

quatenus in auxilium et succursum dicti vicecomitis exsurgentes cum militibus et amicis vobis vicinis et aliis equitibus et peditibus quos habere poteritis eidem vicecomiti subito succurratis taliter quod vestro et aliorum quos ad hoc mittimus fultus auxilio ab ipsius obsidionis periculo ac omni violentia liberetur. Nec defectu stipendiorum de quibus vobis et aliis intendimus liberaliter providere succursum vestrum cum esset periculum retardetis. Quia in fide nostra Regia vobis promittimus quod infra mensem a receptione presentium numerandum faciemus vobis exsolvi stipendia vobis debita integraliter et complete jam enim ordinavimus quod thesaurarius noster infra dictum tempus ad partes illas accedat cum peccunia et aliis omnibus que prémissis fuerint opportuna. Datum ut supra proxime.

Similes littere fuerunt misse.

Nobili et dilecto Poncio de Capraria filio et heredi nobilis Bernardi vicecomitis de Capraria.
Nobili et dilecto Hugueto de Impuriis.
Dilecto suo Berengario de Palafols.
Dilecto suo Guillermo de Senesterra.
Dilecto suo Francisco de Cerviano.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto suo Petro de Melanno militi. Salutem et dilectionem. Significamus vobis quod nobilis Jacobus de Majoricis frangendo securitatem supersessionis per eum factam in

qua nobilis Petrus de Fonolleto vicecomes Insule cum omnibus bonis suis esse dinoscitur vicecomitem ipsum in castro suo de Corbera intra vicecomitatum Insule consistente ut pro certo didicimus nunc obsedit et cum exercitibus suis districte tenet obsessum verum cum ex hoc honori nostro regio plurimum detrahatur et cum ea sint valde periculosa nedum dicto vicecomiti sed nobis et exequtioni quam contra dictum nobilem Jacobum de Majoricis incohauimus ac perficere intendimus Deo dante sit plurimum necessarium ut ad sucurrendum eidem totis viribus festinetur. Ea propter afectuose vos rogamus quatenus in auxilium et succursum dicti vicecomitis exsurgentes cum militibus et amicis vel vicinis ac hominibus vestris dicto vicecomiti subito succurratis sicut pridem in civitate Barchinone nobis ad hec vos liberaliter obtulistis. Nos enim scribimus super hiis dilectis nostris Raimundo de Castlario militi Petro de Vilademayn Raimundo de Corbaria et aliis de illis partibus ut una vobiscum properent ad succursum vicecomitis supradicti. Scribimus insuper generaliter universis et singulis baronibus et nobilibus generosis et aliis infra terras Cathalonie degentibus ut super premissis vestris relatibus adhibeant plenam fidem. Comittimus etiam vobis in litteris per nos eis directis credentiam per quam eos inducere poteritis ad predicta et constanter asserere et in fide nostra regia eis promittere quod infra mensem a receptione presentium numerandum tam vobis quam eis de stipendiis solitis faciemus infallibiter providere. Jam enim ordinamus quod thesaurarius noster

infra dictum tempus erit in partibus illis cum peccunia et aliis omnibus que premissis fuerint oportuna. Scribimus etiam vicecemitisse de Rochabertino quod per Castra et loca earum dent vobis et aliis quos ad hec mittimus sucurum transitum et regressum. Datum ut supra.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto nostro Raimundo de Castlario militi. Salutem et dilectionem. Significamus vobis quod nobilis Jacobus de Majoricis frangendo securitatem supersessionis per eum factam in qua nobilis Petrus de Fonolleto vicecomes Insule cum omnibus bonis suis esse dinoscitur vicecomitem ipsum in castro suo de Corbera intra vicecomitatum Insule consistente ut pro certo didiscimus nunc obsedit et cum exercitibus suis districte ipsum tenet obsessum. Verum cum ex hoc honori nostro Regio plurimum detrahatur et cum sint valde periculosa nedum dicto vicecomiti sed nobis et exequtioni quam contra dictum Jacobum de Majoricis incohavimus ac perficere intendimus Deo dante sit plurimum necessarium ut ad succurrendum eidem totis viribus festinetur. Ea propter vos afectuose rogamus quatenus in auxilium et succursum dicti vicecomitis exsurgentes cum militibus et amicis vel vicinis et aliis equitibus et peditibus quos habere poteritis eidem vicecomiti subito succurratis taliter quod vestro et aliorum quos ad hec mittimus fultus auxilio ab ipsius obsidionis periculo aut omni violentia liberetur. Nos defectu stipendiorum de quibus vobis et aliis in-

tendimus liberaliter providere succursum vestrum cum esset periculum retardetis. Nam in fide nostra Regia vobis promitimus quod infra mensem areceptione presentium numerandum faciemus vobis exsolvi stipendia vobis debita integraliter et complete jam enim ordinavimus quod thesaurarius noster infra dictum tempus ad partes illas accedet cum peccunia et aliis omnibus que premisis fuerint oportuna. Super quibus omnibus hiis que dilectus noster Petrus de Melanno miles vobis pro parte nostra retulerit curetis fidem credulam adhibere. Datum Valencie quarto nonas octobris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. vicecancellarius.

Similes de verbo ad verbum fuerunt misse.

Petro de Vilademayn.

Riambaldo de Corbaria. Et in hac fuit appositum quatenus in auxilium et succursum dicti vicecomitis exsurgentes cum militibus et amicis vobis vicinis ac cum sociis quos in frontaria habuistis et aliis equitibus et peditibus quos habere poteritis eidem vicecomiti subito succurratis etc. ut in alia supra proxime scripta.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto suo Dalmacio de Totzone vicario Gerunde et Bisulduni. Salutem et dilectionem. Significamus vobis quod nobilis Jacobus de Majoricis frangendo securitatem supersessionis per eum factam in qua nobilis Petrus de Fo-

nolleto vicecomes Insule cum omnibus bonis suis esse dinoscitur vicecomitem ipsum in castro suo de Corbera intra vicecomitatum Insule consistente ut pro certo didiscimus nunc obsedit et cum exercitibus suis districte ipsum tenet obsessum verum cum ex hoc honori nostro regio plurimum detrahatur et cum ea sint valde periculosa nedum dicto vicecomiti sed nobis et exequtioni quam contra dictum Jacobum de Majoricis incohavimus ac perficere intendimus Deo dante sit plurimum necessarium ut ad succurrendum eidem totis viribus festinetur. Et propterea diversis nobilibus et militibus Cathalonie nostras litteras dirigamus ut ad succursum predicto vicecomiti celeriter properent taliter quod dictus vicecomes eorum fultus auxilio ab omni violentia omnique periculo liberetur. Idcirco vobis districte precipiendo mandamus quatenus convocatis exercitibus vicariarum vobis comissarum et alias totis viribus assistatis omnibus illis qui de mandato nostro accesserint ad auxilium et succursum vicecomitis antedicti taliter quod illum valeant a tanto discrimine preservare et illum et bona sua defendere viriliter et potenter. Datum ut supra.

Similis littera fuit facta et missa videlizet.

Vicario Vici Ausonensi Rivipullensi Campi Rotundi et de Regali.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et dilecte Eliisendi vicecomitisse de Rocabertino. Salutem

et dilectionem. Significamus vobis quod nobilis Jacobus de Majoricis frangendo securitatem supersessionis per eum factam in qua nobilis Petrus de Fonolleto vicecomes Insule cum omnibus bonis esse dinoscitur vicecomitem ipsum in castro suo de Corbera intra vicecomitatum Insule consistente obsedit noviter et cum exercitibus suis districte ipsum tenet obsessum. Verum cum ex hoc honori nostro regio plurimum detrahatur nobisque cederet ad dedecus maximum et contemptum si dictus nobilis vicecomes ex violentia jamdicte obsidionis periculum aliquod pateretur. Et propterea inclitum infantem Jacobum comitem Urgelli et vicecomitem Agerensem karissimum fratrem et generalem procuratorem nostrum et alios nobiles milites generosos et pedites ad auxilium et succursum dicti vicecomitis transmittamus. Idcirco nos afectuose rogamus quatenus omnibus illis qui in dicti vicecomitis adjutorium ad partes Rossilionis accesserint per omnia loca vestra velitis honore vestri concedere liberum et securum introitum et regressum et in hiis que multum honorem nostrum regium et bonum statum ac prosperum regnorum et terrarum nostrorum tangere dinoscuntur velitis nobis omnimode complacere. Nam vos ex hoc spetialiter congruis et utilibus gratiarum actionibus prosequemur. Datum Valencie. Pridie nonas octobris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tercio. A. vicecancellarius.

Similis littera de verbo ad verbum fuit missa.

Nobili Beatrice vicecomitisse de Rocabertino. A. vivecancellarius.

Nichilominus etiam prefatus dominus Rex Aragonum volendo certificari de contentis in litteris preinsertis scripsit per suam litteram dicto vicecomiti Insule cujus tenor infra in presenti processu insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et dilecto nostro Petro de Fonolleto vicecomiti Insule. Salutem et dilectionem. Significamus vobis quod inclitus Jacobus Majoricis misit nobis per cursorem suum quendam litteram ejus sigillo sigillatam cujus tenor talis est. Excellenti principi domino Petro Dei gratia Aragonum Valencie Sardinie et Corsice Regi illustri comitique Barchinone. Jacobus per eandem Rex Majorice comes Rossilionis et Ceritanie ac dominus Montispesulani. Ecce quod reverendo in Christo Patri Bn. tituli Sancti Ciriaci in Thermis presbitero cardinali scribimus in hec verba. Reverende pater cum Arnaldus de Corbaria et Bernardus de Corbaria fratrer suus post recessum vestrum alia enormia et contra nostram majestatem duxerint comittenda ipsos fratres capi jussimus ut pro eorum culpis juste punirentur quod cum fieret Petrus de Fonolleto non contentus quod bestiare per suos captum ante vestrum recessum et de quo nobis per fidelem nostrum Johannem Pagesii burgensem Perpiniani cujus erat fuit facta mentio non res-

ituit donec decem et octo florenos sui pro redempcione dicti bestiarii habuissent. Retinentes nichilominus et restituere contradicentes de illo animalia circa sexaginta que sicut fuit probatum deficiebant de dicto bestiari quando fuit et quod pridie quatuor homines nostros mandata nostra et preconitzationes exequentes que sunt ut nullis de terris nostris victualia extrahat ceperit et vitualia que quibusdam Regi Francie per illos tanquam confiscata erant capta dictis quatuor abstulerit et ea illis quibus rigore nostre preconitzationis capta fuerant restituerit ut ea sicut factum est extra nostram dominationem contra nostram prohibitionem asportarent hiis et aliis que ex causa tacenda duximus ut dictum est non contentus justiciam impediendo in quantum in eo fuit dictam captionem dictorum fratrum visus est cum armis impedire et in castrum de Corbaria quod unius fratrum predictorum erat cum armis intravit et cum armis defendidit et defendit ut juxta per nos ordinata ad manum nostram sicut alia bona dictorum fratrum minime dictum castrum ponatur. Quequidem vestre paternitati duximus significanda ut veritatem premissorum sciatis et ut de verbo quod in conventione quam vobis promissimus continetur in quo cavetur quod nos non dampnificabimus dictum Petrum de Fonolleto et ceteros dum tamen ipsi nos terras et subditos nostros et eorum bona non dampnificent memoriam habeatis. Nec lateat vestra paternitas quod dictus Petrus de Fonolleto cum favoribus suis noviter magnam quantitatem bestiarii leverit subditorum nostrorum. Datum Perpiniani XXII die

septembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. Datum ut supra. Predicta enim vobis significamus ut ea que idem Jacobus de Majoricis vobis imponit in littera preinserta ut melius poteritis excusetis et nobis rei veritatem super predictis curetis transcribere festinanter. Datum Valencie octavo idus octobris. Anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Postmodum habita per ipsum dominum Regem certificatione predictorum a dicto vicecomite Insule idem dominus Rex die et anno in subinserta littera expressatis scripsit dicto domino cardinali Rutinensi cum sua littera hic inserta mandato dicti domini Regis cujus tenor talis est.

Reverendo in Christo Patri domino Bernardo divina providentia tituli sancti Ciriaci in Thermis presbitero cardinali spetiali amico nostro. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et honoris incrementum. Ut de indebitis et plurimum detestandis novitatibus quos nobilis Jacobus de Majoricis atemptavit post supersessionem per nos graciose concessam in exequtione contra eum incepta vestra paternitas informetur vobis significamus quod cum dictus nobilis Jacobus qui prius castrum de Sancto Felicio quod est vicecomitatus Insule et quod nobilis mater ipsius usufructuario jure tenebat occupáverat combussisset et subsequenter illud dimisisset ad usum dum nobilis vicecomitissa castrum ipsum recuperavit et per bajulum et sagio-

nes suos in illo jurisdictionem exercuit et quamvis tempore quo dictam supersessionem ut est dictum concessimus illud dicta nobilis possideret. Postea in ipsum dictus nobilis Jacobus de Majoricis occupavit et in eo jurisdictionem exerceret ac omnes redditus recipi que omnia requisitus restituere contradicit. Post dictam etiam supersessionem cepit et stabilivit castrum de Finestret quod est vicecomitis antedicti quod prius per eum non fuerat stabilitum. Cepit insuper post supersessionem eandem trecenta quintalia de farina de illa quam nos dari fecimus stipendiariis in solutum quam dictus vicecomes mitti providerat ad Narbonam. Et quamvis Guillermus Rubei miles in securitate supersessionis sit spetialiter nominatus post eam tamen occupavit hospitium et omnia bona mobilia que habebat in villa Perpiniani et ea detinet occupata. Similique modo cepit hospitium et redditus quos Thomas de Marçano miles habebat in castro de Sancto Felice et totum bladum et bona mobilia ipsius in dicta supersessione contenti et fecit scindere arbores et dirui mansum quem habebat in termino Castri novi. Occupavit insuper post supersessionem eandem quadraginta eminas frumenti quas Arnaldus dominus de Corbaria habebat in villa Perpiniani bona etiam mobilia Berengarii de Podio militis et Guillermi de Podio domicelli que potuit reperire et totam jurisdictionem locorum ipsius Guillermi nec non bona Arnaldi de Fonolleto que habebat in Perpiniano post supersessionem hujusmodi occupavit. Preterea quibusdam ficmentis pro colore quesitis in fraudibus excogitatibus multum in-

debite et injuste cepit Arnaldum de Corbera et fratrem ejus vássallos dicti vicecomitis de Insula nec non uxorem et filios dicti Arnaldi villamque Corbarie inter vicecomitatum de Caneto sistentem et insuper villam de Insula ubi est dictus vicecomes tenet obsessam et alias dampnatis ausibus relaxatis habemus irruit contra omnes quibus securitatem promissam debuerat observasse non veritus nobis scribere et in velamen tot illicitorum a dicere super hiis et aliis plurima que a veritatis essencia sunt penitus aliena. Que omnia tanquam vobis spetiali amico nostro significare decrevimus ut si ex hiis ante tempus supersessionis contra illum frangentem polliuta continuando executionem nostram per viam justiciam procedere nos contingat vestra paternitas non miretur. Datum Valentie sexto idus octobris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Preterea cum ad audientiam dicti domini Regis relatione plurium pervenisset quod dictus dominus Summus Pontifiex tanquam zelator justicie adversus aliquos obloquentes amplexus fuerat justiciam quam idem dominus Rex prosequebatur contra inclitum Jacobum de Majoricis antedictum rationabiliter atque juste per processum quem faciebat et fecerat contra eum. Quodque idem dominus Summus Pontifex ipsum processum contra dicti domini Regis emulos justis rationibus defendebat. Ideo ipse dominus Rex die et anno expressis in littera subsequenti scripsit ipso domino Summo Pontifici et Penistrensi episcopo per

suas litteras quarum tenores infra in presenti processu inserti de mandato ipsius domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo Patri et domino domino Clementi divina providentia sacrosancte Romane et universalis ecclesie Summo Pontifici Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. ejus humilis filius et devotus pedum oscula beatorum. Abhominabile Deo et hominibus juditium rationis sequentibus per orrendum ingratitudinis vicium detestantes et magnis a Sede apostolica largitatibus collatis progenitoribus nostris ac nobis honoribus atque favoribus gratiarum inducti quorum censeri nolumus immemores aut ingrati habet pater sanctissime non inmerito nostra filialis devotio unde domino Deo nostro in vocem exaltationis et confessionis erumpat et fateatur humiliter nobis de inmenso ipsius loco fore concessum et cordi vestre sanctitatis infusum ac vestra beatitudo quam justiciam vere colit equitatem diligit ac veritatem prosequitur in omnibus viis super processu exequtionis per nos contra Jacobum de Majoricis ejus obstinata exigente protervia incohate prout relatu fide dignorum accepimus jus nostrum libenter amplectitur et justicie nostre favet adversus aliquos obloquentes processum ipsum justis rationibus defendendo nec illis credentiam adhibendo. Pro quibus devotos laudes et gratiarum supplices acciones vestre referimus sanctitati disponentes ex hoc ad nostra et sancte matris ecclesie grata servicia nos semper reddere promptiores. Ceterum

pater sanctissime quia nonnulli Sedis apostolice cardinalis videlicet Panestrinus de Puteo de Neapoli et etiam Hostiensis molientes ut pro certo didicimus stateram justicie nostre subvertere et nos in exequtione predicta prout se ofert eis possibilitas impedire predicto inclito Jacobo de Majoricis de certis mutuo quantitatibus florenorum subvenirent et contra exequtionem predictam justicie robore circumfultam favorem et auxilium prebuerunt et impendere non desistunt. Ideo beatitudini vestre seriem litteratum quos post assuetum preambulum super hoc singulis eorum dirigimus presentibus jussimus intercludi. Quibus diligenter attentis consideret vestra sanctitas si per dictos cardinales premissa honeste vel licite fieri potuerunt. Almam personam vestram conservet Altissimus suo sancto servitio per tempora longuiora. Datum Valencie quarto idus octobris anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Reverendo in Christo Patri domino Petro divina providentia Penestrinensi episcopo ac sacrosancte Romane Ecclesie vicecancellario spetiali amico nostro. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et dilectionis afectum. Quantis et quam gravibus nos ac nostrum Regale dominium incliti Jacobi de Majoricis detestanda temeritas provocavit ofensis dampnis affecerit et injuriis perturbarit cudendo monetam novam in villa Perpiniani ac currere faciendo in comitatu Rossilionis aliam preterquam monetam Barchinone quam indebite fundi fecit regnumque Majoricis

et terras alias cismarinas a nobis in feudum tenere contra juramenta et homagia per eum ter prestita cum litteris suis et instrumentis publicis denegando firmam juris pro ipsis feudis facere recusando quamvis eam per fidem et homagium facere teneretur nostrosque subditos in dictis terris feudalibus sub ejus securitate degentes capiendo bonaque ipsorum per violentiam occupando et alias ipsis dampna plurima inferendo aliaque plura detestabilia perpetrando que conventiones inter utriusque progenitores inite juramento et homagio roboratis fieri prohibent manifeste ac demum quod in omnibus mundi partibus et potissime in Ispania nedum perniciorum exemplo sed horrendum plurimum valdeque nefandissimum reputatur se contra nos ejus utique dominum ad bellum erigere et in campestri prelio decretare nequitur presumendo non expedit exprimi litteris aut verborum oraculis aperiri cum id prout verisimili conjectura supponitur per multas orbis provintias fame discurrentis assercio divulgavit. Nec dubitemus ad vestre paternitatis notitiam ea liquido pervenisse propter quod et alios detestabiles actus suos inceptos antea et postmodum subsecutos premissa omnia nec non tam notabilem sectionem nostre corone Regie non valentes neque debentes ulterius sustinere necesariis nos opportuit ad arma convertere potentie nostre brachium contra illum dirigere et pro reintegrando jurium nostrorum executionem debitam facere justicia exigente. Hiis itaque et aliis que infra describimus recte perpensis nedum in admiratione sed quodam modo in stupore hoc ma-

xime nos inducit quod dictus inclitus Jacobus de Majoricis contra sua demerita toti mundo et illis potissime qui vassallos temporaliter obtinent exemplo perniciosa tantum reperiat in romana curia apud quosdam Sedis apostolice cardinales in sua detestabili et dampnanda rebellione favorem. Qui potius deberent appetere ut illius execranda superbia taliter plecteretur ne sua presumtuosa rebellione contra nos ejus dominum cujus ligius et astrictus vassallus existit nequitur attemptata ad ecclesie vassallos vel alios per exemplares alveos derivaret. Et quia de amiticia vestra spetialem fiduciam habemus et gerimus potissime cum in terris nostris obtineatis redditus satis notabiles et prebendas ve hementius cogimur admirari quod sicut plurimum et quorundam fide dignorum relatu percepimus vos in auxilium et succursum dicti incliti Jacobi de Majoricis in temerariis contra nos et famosis rebellionibus persistentes de certa quantitate ac non modica florenorum illi nunc mutuo subvenistis et alias eidem adversus executionem nostram justicie robore circumfultam favorem et auxilium prebuistis et impendere non cessatis huic autem admirationi non imerito causam prebet. Nam si clara erga Deum et romanam ecclesiam progenitorum nostrorum devotio qua succensi ad laudem et gloriam divini nominis exaltationem catholice fidei et honorem ipsius matris ecclesie velut fervidi Cristi pugiles Regna Majorice Valencie et Murcie aliasque Sarracenorum terras mahometica labe pollutas subjugarunt viriliter et divina eis assistente clementia reduxerunt ad cultum fidei christiane

sollicite accedantur. Si servitia per serenissimum dominum Regem Àlfonsum genitorem nostrum Sedi apostolice gratanter impensa qui Regnum Sardinie et Corsice non absque sudoribus bellicis et tediosis laboribus strage non modica subditorum et inmensis profluviis expensarum jam dicte Romane ecclesie cui semper rebellaverat acquisivit diligentius cogitetur. Prefecto non illi nobis rebelli sed nobis qui pro ipso Regno Sardinie et Corsice sumus ejusdem vassallus ecclesie ab eadem ejusque ministris precipuis favores hujusmodi et subsidia deberentur. Quesumus igitur ut vestra summa prudentia in claustro pectoris premissa revolvens et alia circa hec consideranda diligenter advertens solerter discutiat si premissa fieri potuerint atque debuerint licite vel honeste. Datum Valencie octavo idus octobris anno Domini MCCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Similes littere de verbo ad verbum fuerun misse dicto Penestrinensi Episcopo fuerunt misse Cardinalibus infrascriptis.

Reverendo in Christo Patri domino Bertrando divina providentia Ostiensi et Valletrensi episcopo non facta mentione de beneficiis.

Reverendo in Christo Patri domino Imberto tituli Sancti Basilice XII apostolorum presbitero cardinali facta mentione de beneficiis.

Reverendo in Christo Patri domino Ambaldo divina

providentia Tusculanensi episcopo non facta mentione de beneficiis.

Nichilominus etiam cum pervenisset ad audientiam dicti domini Regis quod aliqui cardinalis favebant justiciam ejusdem domini Regis. Ideo ipse dominus Rex die et anno contentis in littera subsequenti scripsit Portunensi episcopo per suam litteram cujus tenor in presenti processu insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Reverendo in Christo Patri domino Johanni divina providentia Portuensi episcopo spetiali amico nostro. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et horis incrementa. Licet ex pluribus evidentibus causis noverimus ab experto quod vestra reverenda paternitas ad nos et inclitam domum nostram cordialiter gerens sincere dilectionis afectum in prosequendis hiis que honorem nostrum concernunt impendit auxilium benivolum et favorem. Grata nobis plurimum quorundam fide dignorum relatio nos plene nunc docuit qualiter in negotio executionis per nos contra inclitum Jacobum de Majoricis obstinatam exigente protervia incohate amicitia vestra jus nostrum habet et habuit placidum et acceptum et justicie nostre facet adversus aliquos obloquentes processum nostrum validis rationibus defendendo. Quibus alta mente conceptis ad uberes gratiarum vobis assurgimus actiones eandem amicitiam vestram afectuose rogantes quatinus incepta laudabiliter continuando beningne sicut pro justicia nos-

tra apud dominum Summum Pontificem in consistorio et alias constanter hactenus actitistis sic nobis in illa de cetero faveatis in hoc videlicet spetialiter et signanter ne dominus Papa ad importunitatem aliquorum legatum vel nuntium aliquem pro premissis mittere non concedat ea ob hoc super feudis nostris incepta executio retardetur. Scimus namque experientia facti collegimus quod concessio sed extorsio potius hujusmodi nuntiorum nostris processibus obstaculum attulit et exequtionem ipsam multipliciter impedivit. Ex hoc et enim ad ea que ad honorem vestrum respici aut reddemur imposterum promptiores. Datum Valentie quarto idus octobris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. A. vicecancellarius.

Similes littere de verbo ad verbum fuerunt destinate per ipsum dominum Regem cardinalibus infrascriptis videlicet.

Reverendo in Christo Patri domino Gocio divina providentia tituli Sancte Prisce presbitero Cardinali.

Reverendo in Christo Patri domino Petro divina providentia tituli Sancti Clementis presbitero cardinali.

Reverendo in Christo Patri Petro divina providentia Sabinensi episcopo.

Scripsit etiam idem dominus Rex Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori suo in Romana curia per suam litteram cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto suo Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori nostro in Romana curia. Salutem et dilectionem. Significamus vobis nos noviter scribere domino Pape et certis cardinalibus per singulares nostras litteras quarum tenores in quodam quaterno clauso et sigillo nostri vicecancellarii sigillato quem vobis mittimus continentur. Cumque omnino expediat quod prescripte littere quas portant hii cursores nostri qui vobis hanc nostram litteram presentabunt presententur celeriter tam domino Pape quam cardinalibus quibus diriguntur. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus omni tarditate rejecta curetis quod prescripte littere per vos vel eo meliori modo quo poteritis presententur domino Pape et Cardinalibus supradictis. Et de eo quod de premissis per vos actum fuerit nobis reddatis per vestram literam in predictis nostris tradendam cursoribus certiores. Datum Valentie pridie idus octobris anno Domini MCCC XL tertio. A. vicecancellarius.

Subsequenter quia die in supra proxime inserta littera expressata prefatus dominus Rex receperat quandam litteram Illustris Regis Francie suis officialibus destinatam in favorem ipsius domini Regis Aragonum ideo ipsa die fuit hic insertus mandato dicti domini Regis Aragonum tenor ipsius littere qui est talis.

Phelipe par la grace de Dieu Roys de France. A tous noz seneschauz e vigiers et a tous les justices et

subgiez de nostre Roùyaume aus quels ces letres veiront. Salut. Nous vous mandons et achascun de vous feites crier et defendre de par nous que nul de qualque estat ou condicion que il soit sus quant qui il se peut me fayre enves nous nulle hors de notre Royaume ne face mener chavaus armeures viures ou autres choses pour grever ou porter domage coment que ce soit a notre chier cousin le Roy Daragon ne en ses terres e pais ou a ses genz ou subgiez. Et comme autres faits ait este defendu de par nous se vous trovez que aucuns aient fait ou feissent au contraire saisiesez et metretz en notre man leurs terres et bens sens en fraire de lurtracen ou recreance serts mandament special de nous. Donne a Montpipeau le V journ de septembre lan de grace Mil CCC quarante troys sous le seel de notre secret.

Par le Roy.

Bar. . . . .

Quamquidem litteram supra proxime insertam incontinenti ipse dominus Rex misit ad senescallum Tholose et alios oficiales ipsius Regis Francie per Guillermum de Millano portarium suum cum litteris directis ex parte ipsius domini Regis Aragonum ipsis officialibus cujus dicte littere dicto Senescallo misse tenor sequitur in hiis verbis.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto et de-

voto nostro Senescallo Tholose vel ejus locum tenenti· Salutem et dilectionem. Cum illustris Francorum Rex carissimus consanguineus noster universis et singulis officialibus suis dirigat suas patentes litteras quas vobis mitti et adhiberi decrevimns per fidelem portarium nostrum Guillermum de Millano latorem presentium circa mandata et inhibiciones in favorem nostri ut ex tenore ipsarum apparet liquide continentes. Ideo vos rogamus attente quatenus dicta mandata et inhibitiones publicando seu publicari faciendo ea observetis et observari per districtuales vestros faciatis inconcusse juxta ipsarum litterarum continentiam pleniorem. Quod que si aliqui sunt vel fuerunt transgressores vel neclectores mandatorum predictum illustrem Regem super illis et aliis jam factorum eos debite puniatis. Super hoc enim mandatis dicti Francie Regis illustris preabitis nosque illud regratiabimur illud vobis. Datum Valencie quinto idus octobris anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Similes littere de verbo ad verbum fuerum misse Senescallis subscriptis videlicet.

Senescallo Carcassone vel ejus locum tenenti.
Senescallo Bigorre vel ejus locum tenenti.
Senescallo Belliquadri vel ejus locum tenenti.

Postea ipsa eadem die contenta in litteris supra proxime insertis idem dominus Rex mandavit inseri in presenti processu tenorem cujusdam littere jam antea

per dies aliquos facte secrete manu ipsius domini Regis misse una cum quodam capitulo nobili Bernardo de Sono tenores quorum sequntur per ordinem in hunc modum.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al noble e amat En Bernat de So senyor de Millars. Salutem et dilectionem. Femvos saber quel noble En Pere de Fonollet vescomte Dilla nos ha scrit que vos regonexent la nostra justicia et encara la obligacio al Senyor Rey En Jacme avi nostre feta per lo noble Narnau de Corçavi avi vostre del qual per persona de vostre pare sots hereu volets venir a la nostra Senyoria ab algunes covinences centengudes en un capitol davayl scrit a nos trames per lo dit vescomte les quals covinences volets que nos fermem eus en façam una letra oberta scrita de nostra ma en la qual vos prohometam eus jurem IIII coses contengudes en lo dit capitol en la fi daquesta letra scrit. E nos acceptam les IIII coses en lo dit capitol contengudes exceptat lo nombre axi que sien tan solament X homens a cavall et prometem a vos ab la present letra oberta et scrita de nostra ma que nos complirem et tendrem a vos les coses en lo dit capitol contengudes segons que dit es. E axi ho juram per los sants IIII evangelis de Deu corporalment tocats. Vos empero faent sacrament et homenatge en nom nostre al dit noble En Pere de Fonollet a qui nos ho comanam ab letra nostra ço es que complirets et attendrets a nos les coses en lo dit capitols contengudes et que serets ab nos en la exequcio

que entenem a fer Deus aydant contra lalt En Jacme de Mallorca et quens hobeyrets segons quels altres richs homens et cavallers de Rosseyllo qui son ab nos e son estats. Scrita de nostra ma a IIII dies del mes de octobre en layn de nostre Senyor MCCCXLIII.

Primerament sapia la Senyoria Reyal quen P. de Fonollet ha tractat ab lo noble En Bernat de So Senyor de Millars quel dit noble sera ab lo dit Senyor Rey Darago et fara homenatge a quisque lo Senyor Rey vulla per nom del Senyor Rey et li valra ab Millars et ab tot quant ha leyalment contra lo Rey qui fo de Mallorcha. Mas que vol lo dit En Bernat quel Senyor Rey Darago li faça una letra oberta scrita de sa ma e jurada en la qual li prometra IIII coses. La primera que sil Senyor Rey conquer la terra de Rosseylo per quina que manera axi con tuyt havem fisansa. Quel Senyor Rey li desfara lo cambi qui fo feyt entre lo Rey de Mallorcha et el dit Bernat de la baronia de Corsavi ab lo castell de Millars e aço sembla al dit P. de Fonollet que faça affer majorment co Millars valla mes domens et de renda que la baronia de Corsavi. La segona cosa es que encontinent con lo dit Bernat se sia mes en la guerra contra el Rey qui fo de Mallorcha quel Senyor Rey li tendra XXX o XL homens a cavall a sou en Millars. La tercera es que si la terra de Rosseyllo en neguna manera romania al Rey qui fo de Mallorcha ço que Deu no vulla que en aquell cas lo Senyor Rey Darago li donas aytant en lo Regne Darago con val Millars et quel Senyor Rey prenga Millars. La

IIII cosa es quel Senyor Rey li prometra que no exiran dels affers aquests sens que non trasca ell axi con ha promes al dit P. de Fonollet et als altres qui son preçoners seus. Fiat sed numerus equitum reducatur ad decem.

Preterea cum fuisset significatum dicto domino Regi tunc existenti personaliter in civitate Valencie per inclitum infantem Jacobum fratrem et generalem procuratorem suum ac nobiles vicecomites de Insula et de Caneto captio facta de loco de Insula per inclitum Jacobum de Majoricis antedictum. Et quod hoc idem si peterat de loco seu castro de Caneto facere intendebat memoratus dominus Rex volens occurrere circa ea cum tempore ut decebat. Die et anno contentis in litteris infra insertis proxime scripsit per suas litteras Infanti et vicecomitibus antedictis quorum tenores in presenti processu inserti mandato prefati domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Lo Rey Darago.

Car frare vostre letra havem reebuda sobre los affers del loch Dilla lo qual En Jacme de Mallorques vinent contra la forma del sobresseiment convengut entre nos et ell ha pres violentment a sa ma et del setge lo qual se diu que enten a posar al loch de Canet et sobre los duptes que a vos occorren sobre la defensio del dit loch de les quals coses nos vos havem scrit ja per nostra letra. E entes plenerament ço que en la dita vostra

letra se contenia vos significam que cove molt a la nostra honor que vos axi con aquell que desigats et zelats ab cor fervent aquell proveescats en tot cas e en tota manera que si lo dit En Jacme de Mallorcha ha possat setge ço que no creem al dit loch de Canet sia daquell ramogut socorren al dit loch ab CC o ab CCL o ab CCC homens a cavall segons que vigares vos sera et ab aquella companya de servents queus parra en guissa que ell per res no puga romanir al setge car per la desonor quey pendrien poria esser subiran dampnatge dels afers de la exequcio. E que en tot cas proveescats que en lo castell de Canet romanguen L homens a cavall ab XXV que ja ni ha ço es XV que ni havia ab frare G. de Guimera et X que ni degren anar ab En G. Des Puig et En Berenguer Des Puig et En Pauquet de Bellcastell axi que ab aquells XXV que ni ajustets altres XXV que sien L. E semblantment quey romangueu ballesters part aquells LXXX quey trames lo nostre tresorer et part aquells qui jay eren ab lo dit frare G. de Guimera axi que entre tots los servents part les companyes dels cavallers sien CC. Et que façats fornir axi matex lo dit castell darmes et de viandes. E que los balesters qui ara hi seran meses que sien axi ben appereylats con los dits LXXX e ques faça en lo dit castell aquella obra que necessaria hi sia ha enfortir la força et a retre lo castell pus defenent. E que la esgleya que es prop lo castell si tenir nos podia que sia enderrocada car mes valria que nos puys la fessem reparar. Et axi mateix que les galees que estiguen continuament en

aquella costera aytant con mester hi sia per la dita manera o per altra que vos acordets e conegats pus expedient. Vos pregam car frare axi curosament com podem que vos en aquests afers proveescats profitosament axi con de vos confiam et axi con se pertany a nostra honor crexen o mirvan lo nombre dels cavallers et dels servents quey romandran en guisa que si En Jacme de Mallorques volia tornar assetiar lo castell quel li puguen defendre e que sobre aço vullats entendre diligentment. Per ço con nos de present no podem esser en aquexes parts mes serem hi si a Deu plau dins breu temps e lavors nos hi provehirem axi con mester hi sera. Quant es de la moneda a aço necessaria jan havem scrit al sots teshorer nostre qui es a Barchinona que en tots cas vos faça compliment entro a XXV millia solidos. Et si per ventura navets pus mester pregam vos que venen o enpenyoran de nostres rendes et drets reals o per vos matex faen aquelles obligacions queus sera vigares quey donets recapte car qualsque obligacions vos en aquest cas façats nos Deu volent les quitarem eus en farem indempnes. Data en Valencia divenres a XXII del mes doctubre de ayn de nostre Senyor MCCCXLIII. A. vicecancellarius.

Dicta littera dirigebatur dicto inclito infanti Jacobo.

Lo Rey Darago.

Reebuda havem vostra letra ara novellament per la qual largament nos significavets los afers del loch Dilla

con eren esdevenguts et en qual manera aquells del dit loch seren retuts al noble En Jacme de Mallorcha et axi matex con lo dit noble entenia segons ques deya a venir per posar setge al loch de Canet et enteses totes les dites coses en totes les altres contengudes en la dita vostra lettra vos significam que nos segons que ja per altres lettres nostres vos havem fet saber havem scrit largament et donada forma per nostres letres al alt Infant En Jacme car frare et general procurador nostre que ell proveesca en los dits afers ço es quel dit En Jacme de Mallorca no haja leer ni avinença de posar setge a Canet o si posat ley haura quen puga esser remogut per socorriment dels cavallers e servents quey deuen passar. Et creem a la ora dara sia fet segons lardit que havem haut del dit Infant quins ha feyt saber que ja era ajustat perque entenem quey haura proveyt Deu volent en guisa que sera honor nostra. E vos et el loch de Canet e els altres lochs qui son a nostra ma en Rosseyllo seran guardats de esser dampnificats per lo dit noble ne les sues gents. Et nos entretant endreçar e espatxar açi nostres afers et puys quens en anem sens tot mija en Cathalunya per donar recapte si a Deu plau a aqueys afers et a altres. Quant es del desexirvos del dit noble tenim per be que si ell es vengut a Canet queus dejats desexir dell. En altra manera si noy es estat ne neguna violencia nous ha feyta que nous en desiscats si donchs no erets cert que degues venir contra nos. Dada en Valencia a XXII dies del mes doctubre del ayn de nostre Senyor Mil CCCXLIII. A. vicecancellarius.

Dicta littera fuit directa nobili Raimundo vicecomiti de Caneto.

Lo Rey Darago.

Diverses letres vostres havem reebudes per les quals largament nos significavets los afers del loch Dilla con son esdevenguts et en qual manera aquells del dit loch seren retuts al noble En Jacme de Mallorca el dampnatge quel dit noble vos ha donat faent contra la forma del sobreseyhiment entre nos et ell convengut. E axi matex con lo dit noble vos ha assetgat novellament lo castell de Corbera. On enteses les dites coses e totes les altres contengudes en les dites vostres letres de les quals coses havem haut gran desplaer. Vos significam que nos havem scrit largament et donada forma per nostres letres al alt Infant En Jacme frare et general procurador nostre que aquell proveescha en los dits afers ço es quel dit En Jacme de Mallorches no haja leer ni avinença de posar setge en nengun loch que sia a nostra ma dins Rossello et si posat loy haura quen puga esser remogut per securriment dels dits cavallers e servents quey deuen passar e creem que a la ora dara sia fet segons lardit que havem haut del dit Infant quens ha fet saber que ja era ajustat perque entenem quey haura proveit Deu volent en guisa que sera honor nostra. E vos et els altres lochs qui son a nostra ma en Rossello seran guardats de esser dampnificats per lo dit noble et les sues gents. Et nos

entretant entenem endreçar e espatxar açi nostres afers et puys quens en anem sens tot mija en Cathalunya per donar recapte si a Deu plau a aquestos afers et als altres. Data en Valencia a XXII dies del mes de octubre del ayn de nostre Senyor MCCCXLIII. A. vicecanceliarius.

Dicta littera fuit missa nobili Petro de Fonolleto vicecomiti Insule.

—

Subsequenter quadam die intitulata duodecimo kalendas novembris anno proxime dicto idem dominus Rex Aragonum ordinavit mittere suum nuntium ad llustrem Regem Francie significando sibi cum certis capitulis traditis Ferrario de Caneto militi et consiliario suo ad hec pro nuntio deputato crimina adversus ejus Regiam magestatem comissa per inclitum antedictum quorum capitulorum et cujusdam littere de conductu officialibus Regiis destinate series hic inserti mandato dicti domini Regis Aragonum sequntur per ordinem in hunc modum.

Memoria dels crims quel Rey qui fo de Mallorcha ha feyts et comeses contra lo Senyor Rey Darago estan son hom ligi et son vassall e tenen en feu lo Regne de Mallorcha en tot quant havia per lo dit Sen-

yor Rey et sotmes a la sua general jurisdiccio.

Primo contra les covinenças de la infeudacio renovades ab sagrament de feeltat et homenatge tres vegades feu correr altra moneda que barceloneses en les terres que havia dins Cathalunya situada.

Secundo feu battre moneda publicament contre les dites covinenças en contra dret comu e contra usatge de Barchinona en la vila de Perpenya dins Cathalunya situada.

Tertio feu moneda reyal dargent en la qual era la actoritat nom et magestat del dit Senyor Rey.

Per los dits tres crims feyts contra homenatge tres vegades per ell feyt roman lo dit En Jacme bare del dit Senyor Rey et per dret comu et usatge Barchinona ha perdut lo feu e tot quant ha et deu perdra la persona axi com a culpable de crim de lesa magestat.

Quarto citat e request que fermas de dret per los dits crims en poder del dit Senyor Rey segons que devia per les dites covinenças et per usatge contradigua fermar de dret per la qual contradictio per lo trancament de les dites covinenças feudals encorrech tres penes. La primera que fo et romas bare del dit Senyor Rey. La segona quel Senyor Rey per usatge et per custum sens altre proces poch encontinent pendre a sa ma et tenir en sa senyoria tots los feus segons

que feu la ciutat et Regne de Mallorcha. La terça que legudament per lo dit usatge lo Senyor Rey sens altre proces poch et pot fer mal et dan al dit En Jacme et a ses gents estan en rebellio et defenent lo dit En Jacme et encara a sos valedors majorment car los sotsmesos et homens del dit En Jacme de manament del dit En Jacme de Mallorcha primer feudatari avi del dit En Jacme feren sagrament et homenatge al Senyor En Jacme Darago avi del dit Senyor Rey et als seus que si lo dit Rey En Jacme antich o algun successor seu fahia en alguna cosa contra les covinenças de la dita infeudacio que aquells no fossen tenguts de defendre aquell qui faes contra les dites covinenças ne obeyr a aquell ans en aquell cas foren absolts per lo dit Rey En Jacme de Mallorcha antich de tota Senyoria feeltat et homenatge perque a ell o als seus fossen obligats. La quarta pena quel dit En Jacme es tengut al dit Senyor Rey de tot dan que haja sostengut ne sostenga per la rebellio que feyta ha al dit Senyor Rey et tot aço diu espresament usatge.

Quinto deu perdre lo feu per ço con ab cartes publiques sens erubescencia ha negat aquell jassia que tres vegades nagues feyt homenatge ço es primerament al Senyor Rey En Jacme avi et puys al Senyor Rey Namfos pare del dit Senyor Rey et en apres al dit Senyor Rey en sa novella Senyoria e lo dit Senyor Rey per si e per sos predecessors hagues posseyt lo dit feu pacificament per CIIII ayns o mes.

Sexto car lo dit En Jacme estant hom ligi et vassall del dit Senyor Rey per lo Regne de Mallorca e terras que havia dins lo seu Reyalme tracta quant en ell fo conspiracio et fellonia contra lo dit Senyor Rey ço es ab lo Rey de França que li hajudas contra lo dit Senyor Rey ques pogues alçar contra aquell et que hagues franch lo Regne de Mallorca e que tengues en feu les terres que ha dins Cathalunya per lo dit Rey de França et per ço deu perdre la persona et lo feu.

Septimo car lo dit En Jacme tracta et no romas per ell alligacions et confederacions contra lo dit Senyor Rey Senyor seu ab lo Rey de Castella ab la Senyora Reyna dona Elienor et ab sos fills qui son sots mesos del dit Senyor Rey ab lo comu de Pisa ab lo comu de Jenova ab lo Rey Robert ab lo Rey Andreu successor daquell. E aço que fo pus greu ab lo Rey de Marrochs infeel per les quals alligacions que no romangueren per ell mas per aquells ab qui les tractava deu perdre la persona et los bens.

Octavo car lo dit En Jacme per moltes injuries feites extorsions et inmoderades exaccions ha destroides e consumades les gents del dit feu e axi que quax tot quant havien en moble tot no ha haut et lo feu es pervengut a gran minue et destruccio en perjudici et injuria del dit Senyor Rey de qui eren principalment homens et vassalls et per ço matex deu perdre lo feu.

Nono car lo dit En Jacme estan hom ligi et vassall del dit Senyor Rey se combate ab ell en batalla campal en lo Regne de Mallorca a Peguera et aço fo traicio que nos pot esmenar et per aquesta sola deu perdre la persona et los bens.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Universis et singulis officialibus et subditis ac nobilibus et dilectis amicis et devotis nostris presidentibus officiis regnorum Francie et Navarre et aliis quibuscumque presentes litteras inspecturis. Salutem et dilectionem. Cum nos pro quibusdam negotiis nostris mittamus noviter ad Serenissimum principum Filipum Regem Francie illustrem consanguineum nostrum karissimum dilectum militem et consiliarium nostrum Ferrarium de Caneto majordomum curie nostre exhibitorum presentium litterarum. Idcirco vobis officialibus et subditis nostris dicimus et expresse mandamus vosque amicos et devotos nostros afectuose rogamus quatenus cum dictus consiliarius et majordomus noster ad terras et loca jurisdictionum sive districtuum vobis comissorum declinare contigerit ipsum honore nostri recipiatis honorifice tractetisque beningue ac eum cum familia equis equitaturis vassella et peccunia aurea vel argentea arnesis jocalibus et omnibus bonis ac rebus suis libere permittatis transire. Et tam eundo stando quam redeundo ab omni molestia impedimento ofensa violentia et injuria preservetis ac etiam defendatis nec permittatis ei vel ejus familie in personis vel bonis fie-

ri vel inferri injuriosum aliquod vel molestum sed ab omni gravamine faciatis esse quitium ac provideatis eis si placet cum et si fuerit opportunum de securo transitu et conductu. Nam istud regratiabimur vobis multum. Datum Valencie duodecimo kalendas novembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Deinde prefatus dominus Rex Aragonum cui venerabilis et religiosus predictus frater Guillermus de Guimerano quem ipse dominus Rex ordinaverat ut prefertur in capitaneum castri jamdicti de Caneto scripserat significando statum dicti castri et propositum hominum habitantium in eodem scripsit ipsi fratri Guillermo cum sua littera. Et nichilominus alias providere volendo circa tuitionem dicti castri scripsit nobili Guillermo de Bellera et aliis nobilibus et militibus inferius designatis per suas litteras spetiales quarum tenores hic inserti mandato dicti domini Regis sequntur in hunc modum per ordinem.

Lo Rey Darago.

Vostra letra habem reebuda ara novellament per tenor de la qual havem entes con los homens de. . . . . stan be ferms en ves nos ne consenten a neguns assaygs o sobornaments quel noble En Jacme de Mallorca los haja assajades de fer. E totes les altres coses havem enteses quen la dita letra se contenien havem encara reebudes daltres letres vostres abans dé-

questa que hara havets tramesa a les quals o alguna daquelles vos havem respost per nostres letres jatsia que vos en la darrera vostra letra vos façats maravellat con de nos no havets hauda resposta. E axi matex sobre aço que vos et els altres nos fets saber dels afers de Rosseylo et de la pocha fe quel dit noble nos ha servada vinent contra les covinenços del sobreseyment havem scrit tota vegada et donada certa forma al dit alt infant En Jacme car frare et general procurador nostre qui es a Barchinona e al qual remetrem queus faes resposta de part nostra. Significam vos que nos ara novellament li havem scrit per nostres letres fort espresses que en tot cas ell acorrega et trameta bon secos axi de cavallers con de servents al loch de Canet en guisa que si el dit noble hi possava o jay havia possat setge que esforçadament e victoriosa ne sia remogut per secorriment dels dits nostres cavallers et servents et de les nostres galees les quals axi matex manam que sien trameses et estien continuament en aquexes mars. Perque us pregam afectuosament et curosa que vos axi con be confiam de la vostra bonea et feeltat estiats ab bon cor et ab ferm e baronil contra lo dit noble et tots altres enamichs car siats certs que a tan breus dies vos haurets tal et tan bon secors domens a cavall e de peu que vos el dit loch de Canet serets ben defenents e sens tot perill Deu volent ne ja lo dit noble no haura leer de fer vos dan ne enuig. E part aço farem ara mantinent et puys continuament tenir de ves aquexes parts tan bona frontera domens a cavall et de peu que vos et el dit

loch roman . . . . . estarets si a Deu plau sens tot perill. Data en Valencia lo segon dia del mes de noembre del any de nostre Senyor MCCCXLIII. A. vicecancellarius.

Cujus littere suprascripsio erat talis.

Al religios et amat nostre frare G. de Guimera capita de Canet.

De nos En P. per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al noble et amat nostre en G. de Bellera. Salutem etc. Con lo noble En Jacme de Mallorca contra forma de sobreseyment per nos graciosament atorgat a reverencia del Papa haja tolt al noble en P. de Fonollet lo loch Dilla et los castells de Bulla et de Corbera et se appareyl de venir sobre lo loch de Canet et prena en los camis de Bellaguarda et a Copliure per mar et per terra robes e bens de nostres sotsmeses no guardan la promessa del sobreseyment demundit. E per aquesta raho nos hajam ordonat de tenir en la frontera del dit noble En Jacme de Mallorches CC homens a cavall et alguna companya de peu e entrels altres entenam que vos nos dejats servir ab X homens a cavall per ço vos pregam curosament que vullats esser a la dita frontera en aquella partida que lalt infant En Jacme frare e general procurador nostre volra ab los X homens a cavall desus dits bons et be appareylats segons ques pertany. E nos havem ordonat de fer quitar cascu mes adenantar la dita companya per En Nicho-

lau Sammars loch tinent de Tresorer nostre en Barchinona qui encontinent sens falla ho complira. E en aço nos farets servey assenyalat et grahir vos ho em molt. Dada en Valencia a II dies del mes de noembre anno Domini MCCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Consimiles littere de verbo ad verbum fuerunt destinate nobilibus et militibus infrascriptis videlicet.

Al noble En Poncet de Cabrera quey vulla esser oy trameta a cavall homens . . . . . X.
Item en R. vescomte de Canet . . . . . X.
Item en Francesch Cervia. . . . . X.
Item en Ponç de Sancta Pau. . . . . X.
Item én R. de Bella . . . . . X.
Item en G. Galceran de Rochaberti. . . . V.
Item en Galceran de Pinos. . . . . X.
Item en P. de Melan. . . . . X.
Item en R. Totzo. . . . . V.
Item en Riambau de Corbera . . . . . X.
Item en Ramon de Copons. . . . . X.
Item en Bernat de Vilademany . . . . . X.
Item en Ponç et en Ramon des Castlar. . . X.
Item Nombert de Montayans . . . . . V.
Item en Galceran de Togores. . . . . V.

—

Postmodum quadam die intitulata nonas novembris anno predicto cum ad ipsius domini Regis audientiam pervenisset quod inclitus Jacobus de Majoricis conabatur pro posse cum domino Papa et Romane curie cardinalibus subvertere jura ipsius domini Regis supplicando ipsis domino Pape et cardinalibus quod ejus sanctitas terminaret et declararet se posse intromittere ratione peccati de exequtione jam dicta idem dominus Rex qui juste ipsam exequtionem facere intendebat volens pro conservatione juris sui et pro vitandis futuris periculis super predictis omnibus providere scripsit dicto domino Pape et collegio cardinalium ac episcopo Sabinensi cum litteris suis quarum tenores infra in presenti processu inserti mandato dicti domini Regis sequuntur per ordinem in hunc modum.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri et domino domino Clementi divina providentia sacrosancte Romane ac universalis ecclesie Summo Pontifici. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. ejus humilis filius et devotus pedum oscula beatorum. Cum inter ceteros catholicos reges et principes quorum gesta magnifica tam fama laudabile quam fidelis antiquitas clari continuatione preconi titulis comendandis intitulat illustres progenitores nostri ad Deum et ecclesias rectitu-

dine fidei devotionis integritate ferventes multa et ardua servitia in factis propriis et alias pro exaltatione ipsius catholice fidei ecclesie Romane sacrosancte prestiterunt. Et nos qui post ipsos Deo volente regnamus non intendamus illorum laudanda vestigia non utique deseranda relinquere set in premissis et aliis favente Domino illis potius immitari multa pater sanctissime mentis amaritudine concitamur quod nos qui pro regno Sardinie et Corsice sumus ejusdem vassallus ecclesie cui serenissimus dominus genitor noster clare memorie Regnum ipsum non absque nimia efusione sanguinis et expensarum profluviis adquisivit in processu nostro vicissimo exequtionis videlicet quam incepimus contra inclitum Jacobum de Majoricis de quo tam per relationem veridicam nuntiorum nostrorum quam per claram informationem scitanti vestre inscriptis traditam potuit ipsa plenissime informari nullam potuimus apud eandem ecclesiam favorabilem assistentiam invenire. Et dictus inclitus Jacobus qui tot nefanda crimina et scelera detestanda contra vos nostrumque regale dominium dampnatis ausibus et relaxatis habenis nescitur perpetrasse sic et tantum reperiat in curia Romana favorem quod ad turbandum et enervandum processus executionis premisse nedum ab eadem ecclesia cardinales et alios in nuntios et legatos pro libito jugiter obtinet et extorquet. Sed in pluribus aliis per que possit intervertere jura nostra quorundam cardinalium qui ore propio sine causa nobis in executioue hujusmodi sunt infesti et in sua rebellionis obstinata protervia illi favent fulciter auxiliis et con-

siliis adiuvatur. Quiquidem inclitus Jacobus cum fastus non fuerit in sua iniquitate remissior sed in comittendo cotidie prioribus deteriora ferventior promissa per eum reverendo cardinali Rutinensi scitantis vestre legato non erubuit violare nec veretur ut fida nunc relatione didicimus sed inmititur et intendit favere sibi faventium obtinere quod sanctitas vestra cum sacro collegio cardinalium terminet et declaret se ratione pretacti intromittere posse de exequtione predicta quam ex causis rationabilibus atque justis per usaticos Barchinone antiquas consuetudines Cathalonie et jura municipalia patrie quibus subest incepimus contra eum et continuare ac perficere intendimus tanquam contra vassallum et feudatarium nostrum nobisque rebellem quousque terre feudales quas adhuc possidet in Cathalonia quarumque nostrum directum dominium temere denegavit eidem nostro dominio pleno jure ut convenit integrentur. Sane Pater Sanctissime cum dictus inclitus Jacobus de Majoricis qui et ejus predecessores vigore et sub vinculo usaticorum consuetudinum et jurium municipalium predictorum que in partibus illis et in Romana curia ignotantur possederint regnum Majorice et terras feudales predictas sub directo et superiori progenitorum nostrorum dominio atque nostro. Et sanctitas vestra salva in omnibus ejus reverentia et honore de feudo nostro temporali ac processu vassallorum nostrorum secularium intromittere se non debeat quod si fieret quantum nos et jurisdictionem nostram temporalem ofenderet omnium jura Regum et Principum lederet omniumque scandaliza-

ret regimina et comotionem ac turbationem vehementem ingereret et ad indevotionem nimiam provocaret quod nos et illi non possemus sub dissimulatione transire beatitudo vestra satis potest propendere premissis omnibus introductis in examinem rationis. Quocirca sanctitati vestre humiliter suplicamus et filiali fiducia petimus quatenus ad instantiam dicti incliti Jacobi qui exquisitis coloribus et figmentis sub dolisque suggestationibus satagit in premissis scuritatem vestram involvere ut debitam possit ultionem evadere aut aliorum ei foventium nolit se vestra sanctitas intromittere sed a tanta lesionis injuria nobis et ceteris mundi principibus inferenda ex quibus periculosa orirentur discrimina dignetur et placeat abstinere. Almam personam vestram conservet Altissimus suo sancto servitio per tempora longuiora. Data Valencie nonas novembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Reverendis in Christo patribus dominis sacrosancte Romane ecclesie collegio cardinalium, spetialibus amicis nostris. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et honoris incrementa. Cum inter ceteros catholicos Reges et Principes quorum gesta magnifica tam firma laudabilis quam fidelis antiquitas clari continuatione preconii titulis comendandis intitulant illustres progenitores nostri ad Deum et ecclesias rectitudine fidei et devotionis integritate ferventes magna et ardua servitia et in factis propriis et alias pro exaltatione ipsius catholice fidei ecclesie Romane sacrosancte pres-

titerint. Et nos qui post ipsos Deo volente regnamus non intendamus illorum laudanda vestigia non utique deserenda relinquere set in premissis et aliis favente domino illos potius immitari. Multa reverendi patres amaritudine concitamur. Quod nos qui pro Regno Sardinie et Corsice sumus spetialis ejusdem vassallus ecclesie cui Serenissimus dominus genitor noster clare memorie regnum ipsum non absque nimia effusione sanguinis et expensarum profluviis atquisivit et a rebellantium manibus potenter eripuit in processu justissimo exequtionis videlicet quam incepimus contra inclitum Jacobum de Majoricis de quo tam per relationem veridicam Sedis apostolice nuntiorum quam per claram informationem Sanctissimo domino Summo Pontifici vestroque sacro collegio in scriptis traditam ipsum et vos plenę credimus informatos nullam potuimus apud Sedem eandem favorabilem assistentiam invenire. Et dictus inclitus Jacobus qui tot nephanda crimina et scelera detestanda contra nos ejus superiorem dominum et principem dampnatis ausibus et relexatis habenis noscitur perpetrase tale et tantum reperiat in Curia Romana favorem. Quod ad turbandum et enervandum procesus exequtionis nostro premisse nedum ab eadem ecclesia cardinales et alios nuntios et legatos quando et sicut vult obtinet et extorquet sed in pluribus aliis per que possit subvertere jura nostra quorundam in ipsa curia qui ore proprio sine causa nobis in exequtione hujusmodi sunt infesti et in sua rebellionis obstinata protervia ilii favent fulciter auxiliis et consiliis adjuvatur. Quiquidem inclitus

Jacobus cum factus non fuerit in sua iniquitate remissior sed in comittendo cotidie prioribus deteriora ferventior promissa per cum reverendo cardinali Rutinensi dicte Sedis Apostolice nuntio non erubuit violare nec veretur ut veridica nunc relatione didicimus inquiri et favore sibi faventium obtinere quod dictus dominus Papa cum sacro vestro collegio terminet et declaret quod ratione peccati de executione se possit intromittere supradicta quam ex causis rationabilibus evidentibus atque justis per usaticos Barchinone antiquas consuetudines Cathalonie et jura municipalia patrie quibus subest que omnia in partibus illis et in romana curia probabiliter ignorantur contra eum incepimus et continuare ac perficere intendimus dante Deo tanquam contra vassallum hominem ligium et feudatarium nostrum nobisque rebellem quousque terre feudales quas adhuc possidet in Cathalonia quarumque nostrum directum dominium temere denegavit et multas fellonias comisit intollerabiles nostro regali dominio pleno jure ut convenit integrentur. Verum cum dictus inclitus Jacobus de Majoricis qui et ejus predecessores vigore et sub vinculo usaticorum consuetudinum et jurium municipalium predictorum Regnum Majorice et terras feudales predictas posseserunt sub directo et superiori progenitorum nostrorum dominio atque nostro. Que omnia per prestationem juramenti et homagii ter prestiti dictus inclitus Jacobus recognovit prout per publica documenta noscitur apparere. Et dictus dominus Papa salva in omnibus ejus reverentia et honore de feudo nostro tem-

porali aut processu seculari vassallorum nostrorum intromittere se non debeat cum eum non deceat quod suam in alienam se gentem falcem ponat. Idcirco cum . . . . ad hec quod absit quod dictus dominus Papa procederet nedum graviter nostram jurisdictionem temporalem offenderet sed omnium jura Regum et principum lederet et eorum omnium scandalizaret regimina comocionem ac turbationem vehementem apud omnes ingereret et ad indevotionem nimiam provocaret quod non posset sine dissimulatione transire reverendum ac honorabilem cetum vestrum intima cordis afectione precamur quatenus vos qui estis patres conscripti ad seniora consimilia constituti sensus et rationis excellentiam obstinentes predicta dominum Summum Pontificem providis et sollicitis exortationibus placet solerter inducere ne ad instantiam predicti Jacobi de Majoricis qui suggestionibus sub dolis exquisitis coloribus et excogitatis figmentis ad impediendum processum nostrum nititur ipsum involvere se de premissis aliquatenus intromittat sed ab hiis ex quibus nobis et ceteris mundi principibus notabiliter inferetur injuria atque gravia scandala et periculosa nimium suscitarent discrimina dignetur ut convenit abstinere. Datum Valencie nonas novembris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. vicecancellarius.

Reverendo in Christo patri domino Petro divina providentia Sabinensi episcopo spetiali amico nostro. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem et ho-

noris incrementa. Ad nostrum auditum quorundam relacio fide digna produxit. Quod licet sanctissimus in Christo pater et dominus dominus Summus Pontifex de processu nostro justissimo executionis videlicet per nos incepte contra inclitum Jacobum de Majoricis tam per relationen veridicam nuntiorum suorum quam per claram informationem scitanti ejusdem inscriptis traditam plenissime fuerit informatus. Attamen idem Jacobus non aborrens nefanda crimina et scelera detestanda per eum contra nos nostrumque regale dominium flagitiosis ausibus perpetrata et que contra Deum et fidem per eum domino cardinali Rutinensi nuntio ecclesie Romane pollicitam continuando multiplicat et multiplicando continuat incessanter ad cujus instantiam et importunitatem maxima quorundam cardinalium qui ore proprio sine causa nostre justitie sunt infesti et in suis obscenitatibus illi fovent nititur ac intendit quod dictus dominus Papa cum sacro collegio cardinalium declararet se ratione peccati intromittere posse de exequtione predicta quam ex causis rationabilibus et evidentibus atque justis per usaticos Barchinone et antiquas consuetudines Cathalonie et jura municipalia patrie quibus subest incoavimus ut prefertur et contra eum tanquam vassallum et feudatarium nostrum nequitur nobis rebellem et terras feudales quas adhuc possidet in Cathalonia continuare atque perficere intendimus Deo Dante super quibus omnibus vehementer cogimus admirari nostreque mentis multa vexat turbatio quod cum progenitores nostri propter multa et ardua servitia romane ec-

clesie in factis propriis et alias pro exaltatione catholice fidei velut ipsius strenui pugilles et electi atlete domini per eos impensa pro quibus etiam sanguinem proprium sepius efundere ab eadem ecclesia precipui inter alios Reges et principes orbis terre obedientie filii et singulares devotionis alumpni fuerint reputati. Nos qui pro Regno Sardinie et Corsice spetialis sumus ipsius vassallus ecclesie quique pro conservatione jurium nostre Corone Regie pro qua tenentur personam exponere justitiam nostram prosequimur nullam apud eandem ecclesiam circa hec reperire potuimus favorabilem assistentiam et illa tot enormia scelera et nefanda delicta comittens assidue tantum inveniat in Curia Romana favorem quod ad turbandum executionem premissam quociens vult et placet ab eadem cardinales et alios in nuntios et legatos extorquet et obtinet successive. Sane cum infeudatio que de Regno Majorice et terris aliis quas dictus inclitus Jacobus de Majoricis possidet per nostros suis progenitoribus facta fuit inter dictos usaticos Barchinone consuetudines antiquissimas Cathalonie et jura municipalia patrie concessa et per ipsum ter juramento et homagio recognita fuerit que jura consuetudines et usatici in illis partibus et in Romana Curia ignorantur dictus dominus Papa salva sua reverentia sanctitatis ad instantiam dicti Jacobi qui exquisitis coloribus et figmentis ac suggestionibus sub dolis satagit in hoc ipsum involvere de feudo nostri temporali se non debeat intrommittere ob hoc enim ofenderemur nos graviter juraque omnium mundi regum et principum in simi-

libus lederentur et fieret ex hoc nobis et eis grandis ofensa et injuria manifesta quibus velut contagiosis et inficientibus omnes principes seculares magna et periculosa suscitarentur in mundo discrimina ac vehemens oriretur comotionis et turbationis materia per exemplum illosque ad indevotionem multipliciter provocaret. Idcirco paternitatem vestram de cujus sinceritate ab experto confidimus afectuose rogamus et in domino exortamur quatenus premissis omnibus et aliis attendendis in vestre considerationis examine ponderatis ad vitandum scandala imminentia dictum dominum Papam providis exortationibus inducatis quod nulla sacre conscientie sue januam infringat prava vel importuna suggestio aut inclinet quod se de dicto negotio intromittat vel verbum etiam patiatur audire nam istud tanquam cordi nostro insidens vehementer regratiabimur vobis multum. Datum Valencie tertio nonas novembris anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. Vicecancellarius.

Similes littere de verbo ad verbum predicte littere directe dicto Sabinensi episcopo fuerunt misse cardinalibus infrascriptis videlicet.

Reverendo in Christo Patri domino Gocio tituli Sancte Prisce presbitero cardinali spetiali amico nostro.

Reverendo in Christo Patri domino Petro divina providentia tituli Sancti Clementis presbitero cardinali spetiali amico nostro.

Reverendo in Christo Patri domino Guidoni divina

providentia tituli Sancte Cicilie presbitero cardinali spetiali amico nostro.

Reverendo in Christo Patri domino Johanni divina providentia Portunensi episcopo spetiali amico nostro.

Reverendo in Christo Patri domino Bertrando divina providentia tituli Sancti Marchi presbitero cardinali spetiali amico nostro.

Scripsit etiam idem dominus Rex Bonifacio Ferrarii legum doctori subscripti per suam litteram hic insertam mandato dicti domini Regis cujus tenor talis est.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori nostro in Romana Curia constituto. Salutem et dilectionem. Ecce quod nos mittimus ad dominum Summum Pontificem et aliquos cardinales et etiam Sacro collegio cardinalium nostras litteras super quibusdam que nobis subscriptis. Quo circa vobis dicimus et mandamus quatenus dictas litteras presentetis dictis domino Pape et cardinalibus et collegio eorundem et fatiatis pro posse quod in consistorio legatur littera quam collegio mittemus supradicto de littera vero domini Pape transumptum vobis mittimus cum presenti. Datum Valentie nonas novembris anno Domini MCCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Postea eadem videlicet die contenta in litteris preinsertis supra proxime. Cum dictus dominus Rex Aragonum informatus plenissime extitisset quod dictus in-

clitus Jacobus de Majoricis ofensas pro viribus tumulare ofensis nedum adversus ipsum dominum Regem Aragonum set etiam contra Illustrem Regem Francie nitebatur cudendo inter alias monetam auri in villa Perpiniani sub nomine et ymagine dicti Regis Francie metallis contaminatam et ere hujusmodi ratione idem dominus Rex dicto Illustri Regis Francie suas rogatorias litteras destinavit cujus tenor hic insertus mandato ipsius domini Regis Aragonum sequitur in hunc modum.

Excellenti ac magnifico Philipo Dei gratia Regi Francie consanguineo nostro carissimo. Petrus eadem gratia Rex Aragonum etc. Salutem et votive felicitatis augmentum. Licet enormes injurias et atroces ofensas adversus nos nostrumque regale dominium per inclitum Jacobum de Majoricis feudatarium vassallum et hominem nostrum ligium tenere acceptatas ex litteris et informationibus nostris celsitudo vestra percepit et ut firmiter credimus intellexerit diligenter. Quia tamen illi errorum sensualitatis sic juditium rationis extinxit quod non solum contra nos sed contra vos etiam non cessat mala malis adicere ofensas inculcare ofensis et injuriis cumulare. Nos princeps Serenissime qui ex linea junctti sanguinis et amoris indensitate annectimur et eventuum omnium vobiscum sumus participes propter excessum per eum contra vestram magestatem regiam prout subsequitur perpetratum attendimur non inmerito ad vindictam et si casus accideret nedum justitie prosequtio scilicet austera valde

adversus eum executio non deesset. Quorundam namque fide dignorum relatio fameque percurrentis assertio ad nos noviter pertulerunt quod dictus Jacobus de Majoricis videns se propria virtute defficere adversus potentiam nostram non posse subsistere. Credens per congeriem falsarûm subsidii monetarum nobis resistere diu cudit ac cudi fecit et cudere non desistit in quadam turri castri de Perpiniano monetam sub nomine et ymagine vestre regie magestatis. quam metallis et ere contaminatam quibusdam tradi facit lombardis qui eam pro legali et bona tam in mercibus quam in aliis in vestro dominio currere faciunt et expendunt in magnum et evidens vestre regie celsitudinis prejuditium et contemptum et subditorum vestrorum injuriam maximam et non modicam lesionem cum antea dicta moneta quamvis cuditur sub nomine vestre regie magestatis et ex ea utriusque subditi et res publica irreparabile dampnum sentiant et incurrant nobis tamen quibus solum in principatu Cathalonie intra quem comitatus Rossilionis et castrum et villa Perpiniani consistunt monetam cudere pertinet precipuum et evidens perjuditium inferatur propter que et alios excessus nephandos in manu potenti Regnum Majorice cujus se Regem et dominum describebat ad proprietatem nostram reduximus et terras et alias quas intra nostrum dominium possidet vendicare intendimus Deo duce et contra eum et eas procedere proxime promovere. Idcirco cum vos tantum dedecus et contemptum vestrorumque subditorum dispendium et gravamen dicte false monete non debeatis equami-

niter sustinere celsitudinem vestram attente requirimus et rogamus qnatenus habita super hiis informatione que sit necessaria juxta consuetudines Regni vestri pro ofensa et injuria per illum utrique nostrum illata capiatis et capi faciatis ad manus vestras villam Montispesulani et terras alias quas ille possidet juxta nostrum dominium regium sine tamen perjuditio nostri quod nos habemus in illis ut de ipso utrique nostrum et justitie satisfiat. In hoc autem utriusque providebitis perjuditio et satisfatiatis justitie et preservabitis a deceptione et lesione notabili gentes vestras super quibus magnificentiam vestram rogamus attente ut dilecto militi et consiliario nostro Ferrario de Caneto majordomus curie nostre pro nobis in partibus illis agenti fidem indubiam placcat adhibere. Datum Valencie nonas novembris anno Domini MCCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Nichilominus etiam idem dominus Rex scripsit Ferrario de Caneto nuntio de quo supra fit mentio cum sua littera cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto consiliario nostro et majordomo curie nostre Ferrario de Caneto. Salutem et dilectionem. Scire vos volumus quod nos noviter Illustri consanguineo nostro Regi Francie post assuetum preambulum scribimus in hec verba. Licet enormes injurias et atroces ofensas adversus nos nostrumque regale dominium per inclitum

Jacobum de Majoricis etc. Inserto toto tenore ipsius littere data ut infra post ejus data fuit additum quod sequitur. Verum quia ex processu quem per dictum Regem fieri petimus ut prefertur predicti Jacobi de Majoricis obstinata rebellio vehementem diminutionem suscipiet multumque processibus nostris acrescet. Ideo vobis expresse mandamus quatenus circa hec vestrum pervigile studium et operationem sollicitam more solito dirigentes de premissis omnibus Regem informare predictum et eum sollicitum reddere sepius circa ea ipsumque requirere ut ad occupationem premissorum procedat ut petimus curetis inducere ac eficaciter super hiis intercedere apud eum. Datum Valencie nonas novembris anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. vicecancellarius.

Item cum dominus Rex considerando quod idem dominus Summus Pontifex plures ad ipsum dominum Regem legatos tam cardinales quam alios destinaverat qua de causa ipsa executio aliquociens fuerat prorogata. Et quod sicut audiverat ad eundem dominum Regem Aragonum ex causa consimili idem dominus Summus Pontifex aliquem ex ipsis legatis vel aliis proponebat iterum destinare ex quibus dicta exequtio posset facile impediri vel amplius prorogari prefatus dominus Rex Aragonum supplicavit domino Pape cum sua littera quod a mitendo ad ipsum de cetero ea causa legatum aliquem dignaretur penitus abstinere. Cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo Patri et domino dómino Clementi digna Dei providentia sacrosancte Romane et universalis ecclesie Summo Pontifici. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. ejus humilis filius et devotus pedum oscula beatorum. Beatissime pater sicut vestra sanctitas non ignorat facta per nos agente domino prèpotente qui prosequitur non est dubium causam nostram executionem in partibus ultramarinis adversus nobilem Jacobum de Majoricis vassallum nostrum nobis rebellem justicia exigente nos in persona propria nostris congregatis agminibus equitum et peditum ut negotii qualitas exposcebat. Volentes contra dictum nobilem citra mare nostrum continuare processum ad partes Rossilionis accesimus ibique fiximus castra nostra. Et demum exequentibus nobis ea pro quibus illuc ut pretangitur veneramus nos in presentia reverendi in Christo Patris Bernardi divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbiteri cardinalis vestre nuntii sanctitatis propterea ad nos missi ob Dei reverentiam atque vestri cujus instantia maxima et preces multiplices ad supersessionem subscriptam nostrum animum induxerunt ejusdem nobilis rebelli insania non attenta usque ad primam diem mensis madii instantis proxime exclusive supersedere generose concessimus ad predicta declarato tamen primitus inter cetera et retento quod in castris de Caneto et Beate Marie de Mari sitis infra limites vicecomitatus de Caneto et quibuscumque aliis locis et juribus que nos vigore dicte executionis justicie in cismarinis

partibus apprehendamus realiter et tunc tenebamus dictus nobilis per se vel alium aut gentibus in eisdem locis degentibus vel bonis eorum seu etiam locis ditionni nostre subjectis in partibus cismarinis atque nobilibus vicecomitibus de Insula et de Caneto Ademario de Mosseto Dalmacio et Raimundo Totzoni Pauqueto de Bell castell Guillermo Alberti Guillermo Rubei Berengario et Guillermo de Podio Thome de Marziano Arnaldo de Fonolleto aut aliis qui nobis adheserunt vel eorum familie atqùe locis terris aut bonis que prenominati tenent in terris predictis vel bonis eorum malum sive dampnum aliquod non inferret. Quia vero dictus nobilis Jacobus de Majoricis nobis in Regno Valencie existentibus a priori ejus ignominioso proposito non discedens post supersessionem eandem non suspicantibus in aliquo inde nobis sed potius ea in tuto credentibus remanere convocatis exercitibus suis accessit hostiliter ad loca de Insula de Corbaria et de Bula que sunt dicti vicecomitis de Insula et inter terras superius ennarratas eaque fixis suis tentoriis extra muros ac erectis maxinis et ingeniis quibus ipsa de die fortiter et de nocte fortius expugnabat cepit effrenus omni objecto dedecore violenter. Necminus subditi nostri aliqui qui sub ejus fide fuerant terram Rossilionis ingressi in locis ac prope locum de Bellaguarda et de Cauquolibero ac aliis locis suis pluries extiterunt per subditos suos usque ad interulas depredati aliaque fecit et permittit persepe ac permisit contra nostros per suos subditos attemptari temere et comitti. Et nichilominus adversus castrum de Caneto pre-

dictum sicut audivimus noviter insurrexit parando se cujus quanto potest pro invadendo ipsum castrum et alia loca in dicta supersessione expressa eaque si poterit capiendo. Et licet indubie teneamus quod jam predicta et cetere factiones temerarie et audaces per eum contra nos hactenus perpetrate ad vestre beatitudinis scientiam pervenerunt sicut nec ea mundus universus ignorat. Verumtamen clementie vestre predicta omnia providimus reverenter presentis serie intimare eidem humiliter supplicantes quatenus dignetur vestra sanctitas abstinere quod ad nostram regiam majestatem decetero pro aliquo dictam justicie executionem tangente in favorem dicti nobilis Jacobi vel alias nuntium aliquem non transmittat pro faciendo nobiscum tractatum aliquem super eis. Neque velit alias sanctitas vestra nos iterato rogare de aliquo quod censeatur quomodolibet exequtionem tangere memoratam. Scituri quod nos nolentes notam viciose pussillanimitatis incurrere pro decore virtutis qui a principio usque nunc negotium dissimulare sategimus quantum jus nostrum absque lesione aliqua tolerare potuit novit dictus cuius super hiis testimonium invocamus confestim intendimus non expectato termino supercessionis jamdicte nostros continuare processus justicie et exequtionem potenter facere contra nobilem Jacobum supradictum prout mansuetudinem nostram excitat justicie et compellit nec alias entendimus quoslibet audire nuntios seu tractatos aliquos admittere de cetero super eis. Et conservet Altissimus clementiam vestram incolumem ad sua sancta servitia annis ple-

nis. Datum Valentie pridie nonas novembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Preterea deducto ad audientiam dicti domini Regis quod dominus Summus Pontifex instante attente inclito Jacobo de Majoricis memorato ordinaverat seu ordinare volebat mittere ad ipsum dominum Regem Aragonum archiepiscopum Aquanensem volendo se intromittere de exequtione pretacta. Ideo prefatus dominus Rex Aragonum die et anno contentis in littera infra proxime subsequenti destinavit ad ipsum dominum Papam quandam suam litteram cujus ténor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo Patri et domino domino Clementi digna Dei providentia sacrosancte Romane et universalis ecclesie Summo Pontifici Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. ejus humilis filius et devotus pedum oscula beatorum. Abhominabile Deo et hominibus juditium rationis sequentibus per orrendum ingratitudinis vicium detestantes et magnis a Sede apostolice largitate collatis progenitoribus nostris ac nobis honoribus atque favoribus gratiarum inducti quorum censeri nolumus immemores aut ingrati habet pater sanctissime non inmerito nostra filialis devotio unde domino Deo nostro in vocem exultationis et confessionis erumpat et fateatur humiliter vobis de inmenso ipsius dono fore concessum et cordi vestre

sanctitatis infusum ut vestra beatitudo qui justiciam vere colit equitatem diligit ac veritatem prosequitur in omnibus viis suis super processu exequtionis per nos contra inclitum Jacobum de Majoricis ejus obstinata exigente protervia incohate prout relatu fidedignorum accepimus jus nostrum libenter amplectetur et justicie nostre favet adversus aliquos obloquentes processum ipsum justis rationibus defendendo nec illis credentiam adhibendo. Pro quibus devotos laudes et gratiarum supplices acciones vestre referimus sanctitati disponentes ex hoc ad vestra et sancte matris ecclesie grata servicia nos semper reddere promptiores. Ceterum pater sanctissime cum dictus inclitus Jacobus de Majoricis prout auditui nostro noviter est perlatum in sua rebellione proterva jugiter perseverans apud vestram clementiam obtinere nitatur quod cum sacro collegio cardinalium determinet et declaret ut de processu executionis juste quam facimus contra eum se ratione peccati aut alias pretextu reformande concordie intromittat quodque instet assidue ut contra Regnicolas Majorice quos intendit de perjurio et de fide rupta deferre sibi judices concedantur ac alia procurare conetur per que processum exequtionis pretacte valeat enervare. Idcirco Pater sanctissime non indigne mirantes ac moleste ferentes quia super facto exequtionis premissa venerabilem Aquensem Archiepiscopum in sedis apostolice nuntium prout audivimus nunc extorsit sanctitatem vestram cupimus non latere. Quod cum nos prout sepe vestre beatitudini scripsimus contra dictum inclitum Jacobum de Majoricis qui in dicto regno Majorice

et aliis terris feudalibus cismarinis progenitorum nostrorum ac nostrum directum dominium juraque omnia ad nos in eis spectantia denegavit legittime procedamus ex causis evidentibus atque justis per usaticos Barchinone antiquas consuetudines Cathalonie et jura municipalia patrie sub quibus omnibus predecessoribus suis ac sibi predictorum omnium infeudatio facta fuit in magnum pater sanctissime perjuditium lesionem enormem ac manifestam injuriam nostri aliorumque Regum et Principum redundat et multumque ipsorum omnium temporali jurisdictioni detraheret et ad indevotionem nimiam provocaret si de feudis temporalibus et processibus secularium vassallorum se vestra sanctitas intromiteret vel ad cognoscendum de eis suam extenderet potestatem. Preterea pater sanctissime si dictus inclitus Jacobus consultius accedisset ac prudenter attendere voluisset quod ex juramento et homagio per dictos Majorice Reges domino Jacobo Regi Aragonum avo nostro de consensu et mandato expresso incliti Jacobi olim Majorice Regis avi sui prius prestito predicti Majoricenses in omni casu quo Reges Majorice conventiones super premissorum infeudatione consertas prout ab antiquo inite fuerint non servarent ad ipsum dictum avum nostrum et successores suos in Regno Aragonum recurrere et ad eos tanquam eorum dominos attendere seque illis submittere tenebantur quodque per dictum Regem Majorice eo tunc dominum fuerunt super hoc ab omni homagio fidelitate et juramento liberati ac penitus absoluti. Profecto illos de perjurio a fide rupta deferre nullatenus at-

temptasset nec ad obtinendum super hoc judices aliquatenus institisset cum fidelitatem per eos promissam solemniter qua nobis erant astricti servaverint laudabiliter et observent quamque sine bausie et proditionis nota non poterant aliter evitare. Sane quia dirigente domino vias nostras sic juste processus nostros direximus illaque consilii matura directione ac directa maturatitate firmavimus et continuare domino favente disponimus quod nec illi in conspectu Dei cui soli nos tanquam supremus in Cathalonia princeps tenemur solum in et de nostris processibus temporalibus reddere rationem nec etiam coram hominibus in ambiguitatis hibricum incidant nec de revocatoria correctione formident. Ea propter sanctitati vestre supplicamus humiliter et devote quatenus sub dolis dicti Jacobi de Majoricis suggestionibus super premissis nullatenus acquiescat nec velit ad ejus instantiam vel sibi faventium nobis et ceteris mundi principibus intromittendo se de processibus secularibus et inter seculares personas tantam inferre perjuditialem injuriam et ofensam. Almam personam vestram conservet Altissimus suo sancto servitio per tempora longiora. Datum Valencie kalendas decembris anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Subsequenter cum pervenisset ad audientiam dicti domini Regis Aragonum quod comes Fuxensis et gentes sue dabant favorem et auxilium dicto inclito Jacobo de Majoricis eumque defendebant et juvabant contra justitiam ipsius domini Regis non attendentes ad

promissiones et conventiones per predecessores dicti comitis factas antiquitus et firmatas quas Comes prefatus et sui servare tenentur et non contrarium attemptare. Sepefatus dominus Rex Aragonum die quadam intitulata octavo idus januarii anno predicto scripsit Comiti memorato ex causa predicta per suam litteram cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis Aragonum sic habetur.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili viro Gasconi comiti Fuxensi et vicecomiti de Bearn ejusque tutori. . . Salutem et dilectionem. Quamvis opinemur vos non ignorare conventiones et promissiones factas illustrissimo domino Petro Regi Aragonum recordationis eximie proavo nostro tam per nobilem Rogerium Bn. quondam comitem Fuxensem avum vestrum quam per multos alios nobiles et milites subditos Regis tunc Majorice super observatione compositionis et avinentie facte inter dictum dominum Regem Petrum et illustrem Jacobum Regem Majorice memorie recolende. Tamen ut inde majorem certitudinem habeatis et ne de dicta conventione et promissione possitis ignorantiam allegare formam ejusdem conventiones et promissiones in presenti duximus inserenda cujus tenor sequitur sub hiis verbis.

Noverint universi. Quod nos Rogerius Bernardi Dei gratia comes Fuxensis et Guillermus de Caneto et Bernardus Uguonis de Serralonga et Dalmacius de Castro novo et Poncius de Guardia et Arnaldus de Corsavino

et Guillermus de Sono de mandato domini Regis Majorice promittimus per nos et omnes successores nostros vobis domino Petro Dei gratia illustri Regi Aragonum et vestris servare et complere compositiones et pactiones initas inter vos predictum dominum Regem Aragonum et dominum Jacobum Regem Majorice super questione seu petitione quam vos dictus dominus Rex Aragonum movistis seu fecistis contra dictum dominum Regem Majorice de Regno Majorice et de insulis sibi adjacentibus et de comitatibus et terris Rossilionis et Ceritanie Confluentis Vallispirii et de Cauquolibero villa Montispesulani et castris et terris ejusdem. Et promittimus nos facturos et curaturos quod predicta omnia serventur. Obligantes nos et nostros quod predicta servabimus et servari fuciemus imperpetuum pro toto posse nostro et non permittemus aliquem contravenire. Et promittimus quod ad predicta servanda faciemus totum posse nostrum. Promittimus etiam per nos et nostros vobis predicto domino Regi Aragonum quod si forte heredes vel successores dicti domini Regis Majorice nollent servare et complere predictam composicionem et pactiones et omnia et singula contenta in instrumento dicte compositionis nos non jurabimus nec defendemus dictos heredes et successores dicti domini Regis Majorice contra vos vel vestros in aliquo donec predicta fuerint completa per eos immo obligamus nos et nostros facturos et curaturos quod dicti heredes et successores dicti domini Regis Majorice complebunt et servabunt omnia et singula contenta in instrumento dicte compositio-

nis. Pro quibus omnibus complendis et observandis juramus per dominum Deum tactis corporaliter sacrosanctis quatuor evangeliis et homagium facimus vobis dicto domino Regi Aragonum de voluntate et mandato dicti domini Regis Majorice et predictis completis per eos nos simus absoluti et liberati a predicta obligatione. Verum si vos vel vestri heredes veniretis contra dictam compositionem in totum vel in partem vel eam non servaretis non teneamur ad predicta quamdiu vos vel heredes vestri contraveniretis vel non servaretis. Ad hec nos Jacobus Rex predictus volentes et mandantes vobis dictis richis hominibus et militibus et vestris quod predicta omnia observetis et observari faciatis. Et pro predictis complendis dicto domini Regi Aragonum sacramentum et homagium faciatis absolvimus quantum ad hec vos et vestros ab omni dominatione sacramento fidelitate et homagio quibus nobis estis obligati donec per dictos heredes et successores nostros fuerint predicta completa et observata. Cum itaque inclitus Jacobus olim Rex Majorice contra dictas compositionem et avinentiam inter nos et ipsum renovatas et firmatas multis modis venerit et fecerit prout est notorium universis cujus pretextu nos faciendo exequtionem justicie contra eum ad manus nostras occupavimus Regnum Majorice. Et continuando dictam exequtionem intendimus Deo propicio omnes terras quas pro nobis dictus Jacobus tenet in feudum tanquam nobis adquisitas accipere ad manus nostras et realiter occupare vosque virtute predictarum conventionum et promissionum juramento et homagio

vallatarum sitis obligatus ad faciendum compleri et servari omnia et singula contenta in instrumento dicte compositionis de quo fit mentio superius nec dictum inclitum Jacobum de Majoricis teneamini aut debeatis in aliquo defendere vel juvare. Ea propter vos requirimus et monemus quatenus servando conventionem et promissionem predictam juramento et homagio ut predicitur roboratam attendatis firmiter prout decet quod dictum Jacobum de Majoricis non juvetis vel defendatis nec per vos vel homines vestros aliquod succursum favorem vel juvamen armorum victualium vel aliarum rerum palam vel occulte eidem vel ejus districtualibus aliquot impendatis. Quinimo faciatis et curetis cum efecto quod dicta promissio observetur prout ad hec tenemini et existitis obligatus. Alias de omni jure nos contra vos et bona vestra omnia protestamur. Datum Cesarauguste octavo idus januarii anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. Visa Bla. . .

Cui quidem littere nobilis Elionor de Convenis comitissa Fuxensis et vicecomitissa Bearni tutrix dicti comitis suam ad ipsum dominun Regem Aragonum responsivam patentem litteram destinavit sigillatam in dorso cera nigra sigillo comitis Fuxensis et vicecomitis Bearni ut prima facie apperebat cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis Aragonum sequitur sub hac forma.

Serenissimo Principi domino Petro Regi Aragonum

illustri Alianor de Convenis comitissa Fuxi vicecomitissa Bearni ac Martiani et tutrix testamentaria carissimi filii nostri Gasconis comitis et vicecomitis comitatus et vicecomitatuum predictorum Regalem reverentiam cum honore. Prima die mensis febroarii vestre regalis magnificentie patentes litteras sigillo ejusdem cum cera rubea in dorso sigillatas recipimus in hec verba. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et corsice comesque Barchinone. Nobili viro Gasconi comiti Fuxensi et vicecomiti de Bearn ejusque tutori. Salutem et dilectionem. Quamvis opinemur vos non ignorare &.

Se encuentra aqui un documento igual al de la pág. 263 hasta la fecha inclusive, continuando luego del modo siguiente.

Quibus in predictis vestris litteris per vestram Regiam magestatem filio nostro predicto et nobis requisitis ac monitis filius noster seu nos ut tutrix vice ac nomine ipsius obtemperare non possimus nec debemus inter cetera justa ac legittima pro eo quia conventiones ac promissiones illustrissimo domino Petro Regi Aragonum proavo vestro per dictum Rogerium Bernardi proavum dicti filii nostri et alios in dictis vestris litteris nominatos ut dicitis factas penitus nos et filius noster ignoramus et attento quod dicitis eas factas fuisse anno Domini Millesimo ducentesimo LXX

VIII a quo tempore circa sunt elapsi LXV anni et decesserunt predictus dominus Rogerius Bernardus et pater et avus dicti filii nostri et quod pater ejusdem filii nostri decessit a vespera festi nativitatis Beate Marie Virginis proxime preteriti circa et quod alias numquam audivimus loqui de eisdem nec scivimus nec audivimus quod numquam fuisset inter predictum dominum proavum vestrum et dictum dominum Regem Majorice Illustrem super regno Majoricarum et aliis in predictis vestris litteris expressatis aliqua questio seu controversia et quod de ipsis conventionibus et promissionibus non fuit dicto filio nostro seu nobis aliqua plena fides facta per aliqua legittima documenta immo potuimus ac possimus ignorare et salva vestre Regie magestatis reverentia ac honore super eis dictis vestris litteris non possimus nec debemus pro vobis contra nos et filium nostrum sine alia legittima probatione plenam fidem adhibere cum de jure ac ratione nulli cujuscumque status dignitatis seu preheminentie existat pro se contra alium suis litteris sit plena fides adhibenda. Item pro eo quia in predictis vestris litteris non exprimitur nec declaratur que fuerunt ille compositiones conventiones ac pactiones que ut dicitis facte fuerunt inter predictum dominum proavum vestrum et dominum Jacobum Regem Majorice Illustrem super Regno Majorice et aliis in predictis vestris litteris expressatis et eas nos et filius noster ignoramus et merito ex causis predictis et quia de eis ex instrumento in quo dicuntur contineri non fuit nec est nobis facta aliqua fides possumus et debemus ig-

norare. Item pro eo quia in forma conventionum et promissionm dicto domino proavo vestro per dictum dominum Rogerium Bernardum et alios in dictis vestris litteris nominatos ut dicitis factarum in predictis vestris litteris inserta continentur hec verba videlicet. Et predictis completis per eos nos simus absoluti et liberati a predicta obligatione. Et nos et filius noster credimus et merito credere debemus quod predictus dominus Jacobus Rex Majoricarum illustris et ejus successores vobis et vestris predecessoribus plene servaverint contenta in forma antedicta cum dominus Jacobus Rex Majorice illustris nepos dicti domini alterius Jacobi habuerit et habeat sororem vestram in uxorem et non sciverimus nec audiverimus usque ad hec tempora inter vos et predecessores vestros et dictum dominum Regem Majorice et ejus predecessores fuisse aliquam questionem seu controversiam super contentis in forma antedicta. Item pro eo quia nos et filius noster ignoramus et merito possumus ignorare quod predictus dominus Jacobus Rex Majorice illustris sororius vester venerit contra compositiones et conventiones ac pactiones in forma predicta generaliter allegatas et inter vos et ipsum ut dicitis renovatas et quod ex eis Regnum Majorice et alie terre ipsius Regis Majorice fuerint vobis juste ac legittime adquisite et quod vos contra eum juste ac legittime processeritis occupando Regnum Majorice et volendo prosequi expressata in vestris litteris antedictis cum de eis nulla nobis facta fuerit debita fides immo audivimus quod pro istis dictus dominus Rex Majorice de vobis

conquestus fuerit ac conqueritur et querelam coram domino nostro Summo Pontifici oposuit atque introduxit ex quibus apparet evidenter quod filius noster seu nos ut tutrix ejusdem predictis vestris requisitioni ac monitioni de jure ac ratione obtemperare non possumus nec debemus. Datum Orchesii quarta die introitus mensis febroarii anno Domini Millesimo CCC XL tertio.

Deinde cum dictus inclitus Jacobus de Majoricis suam litteram per religiosum fratrem Bernardum ordinis minorum dicto domino Regi Aragonum destinasset de qua fit mentio in littera proxime inserta et propterea prefatus dominus Rex eidem littere per aliam suam litteram respondisset et eam tradidisset dicto fratri Bernardo del Orde per eum tradenda inclito Jacobo de Majoricis antefato. Ideo ipse dominus Rex Aragonum de responsione hujusmodi voluit et mandavit fieri publicum instrumentum et publica instrumenta cujus instrumenti note series hic insertus mandato dicti domini Regis Aragonum sequitur in hic verbis.

Pateat universis. Quod die veneris intitulata decimo kalendas marcii anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. Serenissimus ac magnificus princeps et dominus dominus Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone in camera quadam palacii sui civitatis Barchinone personaliter constitutus voluit et expresse mandavit

michi Raimundo Sicardi secretario suo et notario publico per totam terram et dominationem suam coram dicto domino Rege personaliter existente ut tenorem littere sub inserte per eum directe inclito Jacobo de Majoricis in formam redigerem publicam et inde publicam vel publica quociens et quod vellet facere instrumenta ad presentium noticiam et eternam memoriam futurorum cujusquidem littere tenor talis est. En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorcha de Sardenya et de Corsega et comte de Barchinona. Al alt En Jacme de Mallorcha cusi nostre. Havem reebuda vostra letra la tenor de la qual es aytal. Molt alt et excellent Princep e Senyor et frare nostre et en Crist et afinitat trametem vos lamat e feel nostre frare Bernet del Orde lo qual benignament et graciosa vullats hoyr et per amor daquell en lo qual devem esser un cors en caritat et en amor en lo qual exempli de caritat nos dona ell exoir de ço que vos requerra co dalre nos deu amonestar ne requerir sino de ço que sera profit de vostra anima la qual tot fael christia deu mes amar que no les coses mundanals et vullats en mon feyt haver consciencia qui so vostre cusi et per affinitat vostre frare qui en tal estament sots posat que als estranys lo devets fer raso. No resmenys co algunes paraules secretes al dit frare hajam comeses placia a vos de creureles e entendre et pensar sius dehim veritat. Scrita a Perpenya de nostra ma XVIII de janer. Lo Rey de Mallorcha vostre frare. La qual nos presenta frare Bernat del Orde. E encara havem entesa la creença per vos comanada al dit frare.

A les quals coses vos responem que per algunes justes rahons les quals havem probades en creences per vos en lo temps passat a certes persones comanades e per aquelles a nos explicades no fariem resposta a vos de la dita creença. Mas tota vegada que vos nos scrivats de qualsevol affers declaradament e certa e no per creença nos vos respondrem ab justicia e ab raho. Quant a aço que deits que mes deu hom amar caritat et sa anima que les coses mandanals veritat es perque nos seguim aquexa veritat e per consciencia e per caritat que havem hauda et havem a la cosa publica et per guardar nostra anima de peccat perill et ofensa de Deu segons los manaments et exortacions de les leys divinals et humanals per les rebellions inobediencies ofenses et injurias per vos contra nos Senyor vostre a la cosa publica feytes e deius declarades precedent just proces havem enantat axi con a Senyor jutge et subira vostre contra vos axi con home ligi vassall e sotsmes nostre faen exequcio de justicia. Et si a vos hagues membraut de caritat et de la salut de la vostra anima et consciencia et de vostra honor deguerets haver guardat et deliberat si era expedient a vos de minvar et desaretar la nostra casa ne conexer et negar nostra senyoria et deguerets haver guardat et examinat si segons caritat et dret de anima eren legudes les injuries rebellions et ofenses que havets feytes a nos contra caritat consciencia e vostra anima e contra Deu e justicia. Car be sabets vos et es notori que axi com a vassall et feudatari nostre sollepnialment et ab cartes siguen la via de nostres predecessors tres vegades

havets feyt sagrament de faeltat e homenatge a nos et a nostres predecessors per lo Regne de Mallorches et illes a aquell subjacents et per tots los comdats et terres que possehits en qualsevol loc los quals per nos tenits en feu exceptat la vila de Montpesler. E en apres per elacio e superbia e menys preu et deseret nostre contra les dites covinencies de la infeudacio contra dret usatges de Barchinona et costum de Cathalunya als quals sots sotsmes havets feytes contra nos les injuries ingratituts fellonies et delictes davall scrits et scrites. La primera car vos estan hom ligi vassall et sotsmes nostre contra les dites covinences feudals et contra usatge de Barchinona et dret comu bates et batets publicament moneda en la vila de Perpenya que es del dit feu et situada dins lo nostre Principat et general jurisdiccio nostra de Cathalunya. La segona car vos citat per nos ligitimament et peremptoria sobre lo crim de la dita moneda ab contumacia en apres request per nos ab scriptura publica en Barchinona personalment denegas espressament contra les dites covinencies feudals et contra usatge de Barchinona fermar. La terça car vos multiplican vostra inobediencia per color de algunes maginaries ficcions negas a nos ab scriptura publica lo dit feu volent quant fo en vos sens alguna rabo et sens juhii et coneguda privar et deseretar nos et la nostra casa del dit feu lo qual per nos et per nostres predecessors haviets posseyt pacificament LIIII anys et mes. La IIIIª car nos per pregaries et reverencia del Sant Pare Apostoli et del honrat Pare en Christ Norman ar-

chabisbe Daychs et missatge del dit Sant Pare que vos haviets empetrat apres del just proces per nos començat guiam a vos e lo dit guiatge vos alargam a pregaries del dit missatge. E present lo dit missatge donam gran loch a clemencia et a pietat si vos volguesset haver regonegut vos matex ni vostra errada ço que no faes segons que sab be lo dit missatge apostolical ans soptosament partis guiat de nos de Barchinona et enans que nos per exequcio del proces que havem començat contra vos per la dita moneda et per denegacio de la dita forma de dret haguessem enantat contra vos ni vostres bens començats de pendre en persones e de robar nostres gents en mar et en terra e de ocupar e retenir los bens daquells. La quinta car vos sabets que estan hom et vassall nostre en lo dit guiatge al monestir dels frares menors de Barchinona en tractament ab nos mijançan lo dit missatge apostolical faes fer un pont de fusta de la mar entro a una cambra del dit monestir on vos jahiets per lo qual pont cubertament podia hom anar tro a la mar a les vostres galees ab que vengues a Barchinona e tractas ab XII persones de vostre consell e de vostra casa que convidassets a nos et als alts infants En Jacme nostre frare et En P. nostre oncle e que jaguessem de nit aqui per janglar et solaçar e que de nit e de dia si avinentesa si apparellas prenguessets en persona nos et los dits Infants si aquells o la un daquells poguessets haver al dit convit. E que presos nos menassets en les galees per lo dit pont et quens ociessets ons menassets preses al castell Dalaro de Mallorques e que

aquins tenguessets tant e tant longament preses entro vos haguessem diffinits los feus et senyoria que havem sobre vos et que daço haguessets tal seguretat que bastas tots temps a vos et als vostres. E en lo tractament dixes que si haviets beguda de la nostra sanch encara nous tindriets per venge de la onta que deyets queus haviem feyta con vos haviem citat a la nostra cort e daltres paraules et tractaments que nos sabem be. E no romas en vos con no vench a acabament. E vos quins amonestats de consciencia et de anima jutgats en vos matex si aytal obra et conspiracio havia fonament en Deu ne en anima ne en bona consciencia ne que si pertayn de dret. La VIª car vos sabets que apres les dites coses trametets en cort de Roma missatges sollempnials et per importunitat et ab favor dalgunes persones obtingues del Sant Pare Apostoli en missatge o legat lo reverent Pare en Christ Nandreu per la divinal providencia cardenal de la Sancta Esgleya de Roma ab lo qual cuydavets a colorar vostres afers lo qual vinen a nos et estan ja a Gerona o prop ab homens de cavall et de peu host feta entras en nostra terra e cremas e talas alscuns lochs nostres e matas alcuns homens qui no sen guardaven per la presencia del dit cardenal en minva e desonor del dit Papa et del dit cardenal no deferen a ells ne a nos ne a la missageria que vos matex haviets empetrada. Si be ho examinats et be hi pensats vos trobarets e conexerets car tot hom ho conex quina obra fo aquesta. La VIIª car vos sapets et axiu havets confessat en nostra presencia que estan nostre hom ligi vassall e sots-

mes ans que descobrissets la rebellio que en apres haves feyta tractas e no romas en vos que no perdessem la superioritat e feu dels comtats de Cerdanya et de Rossello et les altres terres a aquelles adjacens e que enfeudassets la terra a altra senyoria queus defenes et queus alçassets contra nos ab Mallorcha ens denegassets lo feu et senyoria. La VIIIª car vos sabets be que estan hom e vassall nostre ligi tractas alligances et confederances contra nos ab lo Rey de Françe et de Castella et encara ab la Reyna dona Alienor et ab sos fills frares et sotsmeses nostres et ab los comuns de Pisa et de Genova et daltres e encara ço que es pijor ab lo Rey de Marrochs infeel et enamich de la fe catholica. Et nos sabem be quins eren los tractaments et conspiracio et los missatges e persones que vos hi trametiets. La IXª car vos estan hom nostre et vassall ligi vos combates personalment ab nos et ab nostra senyera en camp a Paguera a Sancta Ponça en lo nostre Regne de Mallorca lo dicmenge que nos proseguiem nostre just proces et faen exequcio de justicia per força e poder darmes prenguem aqui terra. La Xª car vos no a manera de Rey mas a manera de tiran per immoderades exaccions et servituts haviets et havets destruits la ciutat et els lochs del nostre feu et aportades les gents a destruccio et exterminacio absorben et haven ab diverses males maneres lo tresor et els bens que aquelles podien haver et gonyar et aço es notori a tot lo mon la qual cosa nos sens gran ofensa de Deu e peccat no podiem mes dissimular jatsia que les gents mesquines del dit feu per ter-

ror del vostre regiment no gossassen reclamar ne recorer a nos mas Deus tot poderos al qual res no es amagat per la sua clemencia et providencia ha donada prosperitat en la deliberacio daquells o de gran partida et acabara per la sua justicia et bonea la deliberacio dels altres qui encara son en servitut vostra. La XIª car Deus sab e vos e totes les gents que vos apres la execucio de justicia per voluntat e ordinacio de Deu per nos començada havets feytes moltes crueltats et morts desordenades de persones innocents et sens colpa dels lochs feudals que encara possehits et altres coses desordenades moltes havets feytes les quals serien longues de recomptar. La XIIª car nos estan en Rossello et proseguin et continuan la dita exequcio de justicia ab les hosts nostres per reverencia del Sant Pare Apostoli et honor del honrat pare en Christ En Bernat per la gracia de Deu cardenal de la Sancta Esgleya de Roma trames a nos a gran instancia vostra preses per nos et estan a nostra ma e senyoria per la dita execucio alcuns lochs de Rossello atorgan generosament que sobreseiriem de fer dan en Rossello et en los lochs que vos posseyts de fet tro al primer dia de maig primer vinent si vos empero no feyets mal ni dan al vescomdat de Canet et al vescomdat Dilla et alscuns altres lochs que nos teniem ne a certes persones nomenades en lo dit sobresehiment et aço prometes nos al dit Cardenal. E apres que nos fom exits ab les hosts de Rosseyllo vos per colors et imaginacions acustumades havets pres lo vescomdat Dilla et donat dan a les persones en lo dit sobresehiment nomenades

et a lurs bens et preses alcunes en persona contra la dita promissio. E sabets be que en moltes altres coses havets trencada la dita promissio. Donchs si vos qui sots letrat et entes volets guardar et remembrar los excessos et peccats desus declarats ni volets recorrer a la vostra consciencia e anima et guardar les scriptures divinals legals et canoniques et morals en les quals havets studiat en havets preycat moltes vegades trobarets que nos sens peccat e sens la ofensa et ira de Deu per qui regnam no havem pugut dissimular los dits excesses et injuries cruels feytes a nos et a les gents del dit feu et a la cosa nostra publica. E que nos no havem peccat ni peccam en vos en alguna cosa. E que vos que havets molt peccat contra nos et la nostra cosa publica. E la monicio evangelical que vos ab color de paraules vos esforçats de fer a nos de la qual nos havets scrit algunes de vegades no ha ne pot haver loch ne proceix ne de part vostra ne de part nostra. Car nos no havem feyt tort ne peccat a vos ni en vos ans havem enantat axi com a princep et senyor et jutge ordinari vostre per via de clara e notoria justicia fundada en dret divinal et en dret comu et en usatges de Barchinona et costum general de Cathalunya qui son dret municipal scrit et no scrit del Principat de Cathalunya per moltes rahons justes declarades en nostre proces. E en execucio de justicia no ha injuria greuge ni peccat ans es obra virtuosa segons deu en tot dret. Car aytal monicio evangelical ha loch solament con algun privat per malea superbia o cupiditat fa molt tort e injuria a altre privat en lo qual

no ha jurisdiccio ne subiranea. Mas be sabets vos que nos havem enantat justament contra vos per publica auctoritat per les rahons ja dites axi con ordinari jutge de la vostra persona que es poblada et domiciliada dins nostre Principat dins lo qual et del patrimoni del qual fo et es lo dit feu. E axi con a Senyor vostre per feu. Es cert et no reeb alcun dupte que entre senyor jutge ordinari qui enanta per justicia contra vassall et no ha loch monicio evangelical mas excepcions et defensions legittimes li basten si les ha. E per tal que les dites coses estien en memoria nos a conservacio de nostre dret manam que de la present resposta sia feta carta publica conservadora en lo nostre Archiu et a vos tramesa ab la present letra segellada ab nostre segell. Data en Barchinona a XII dies del mes de febrer en layn MCCCXLIII. Presentibus testibus venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Bernardo de Ulzinellis legum doctore thesaurario et Ferrario de Villafrancha consiliariis dicti domini Regis et Jacobo de Faro jurisperito Minorice ad hec vocatis spetialiter et rogatis.

—

Postea quadam die intitulata sexto kalendas marcii anno subscripto cum tempus acceptabile ad perficiendum exequtionem jamdictam apropinquasset. Et propterea dictus dominus Rex Aragonum qui in civitate

Barchinone se constituerat personaliter ex hac causa ut exercitus convocaret ac ordinaret de familiis equitum et peditum opportunis et necessariis ad predictam exequtionem faciendam feliciter et alia omnia necessaria ad exequtionem eandem faceret preparari. Idem dominus Rex scripsit per suas litteras subscriptis prelatis quod sibi facerent homagium pro hiis que tenent pro eo ut Rege quarum litterarum infra in presenti processu insertarum mandato dicti domini Regis series per ordinem subsequntur.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Reverendo in Christo Patri Arnaldo divina providentia archiepiscopo Tarrachone. Salutem etc. Cum nos jam mandaverimus vobis verbo quod nobis pro feudis que in Insula Evice tenetis pro nobis homagium et juramentum fidelitatis facere curavistis. Ideo iterato in scriptis nos requirimus vobisque cum presenti mandamus expresse quatenus incontinenti pro feudis predictis faciatis nobis homagium et fidelitatis juramentum alias vos scire volumus quod nos pro conservatione juris nostri curabimus super eis remedium congruum adhibere. Datum Barchinone VI kalendas marcii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. Sigillavit.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Venerabili in Christo Patri fratri Ferrario divina providentia episcopo Barchinone. Salutem etc. Vos requirimus vobisque dicimus et mandamus expresse quatenus pro hiis que in Insula et Regno Majorice tenetis pro nobis in feu-

dum faciatis nobis incontinenti homagium et fidelitatis juramentum. Datum Barchinone VI kalendas marcii anno predicto. Sigillavit.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Venerabili in Christo patri Arnaldo divina providentia episcopo Gerundensi. Salutem etc. Vos requirimus vobisque dicimus et mandamus expresse quatenus pro hiis que in Insula et Regno Majorice tenetis pro nobis in feudum faciatis nobis incontinenti homagium et fidelitatis juramentum. Datum Barchinone sexto kalendas marcii anno predicto. A. vicecancellarius.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto nostro. . . . . Preposito ecclesie Terracone. Salutem etc. Vos requirimus vobisque dicimus et mandamus expresse quatenus pro hiis que in Insula et Regno Majorice tenetis pro nobis in feudum faciatis nobis incontinenti homagium et fidelitatis juramentum. Datum *ut* supra. A. vicecancellarius.

Postmodum cum ex parte dicti incliti Jacobi de Majoricis fuisset missa et tradita dicto domino Regi Aragonum alia quedam littera scripta manu propria ejusdem inclito Jacobo de Majoricis ut per ejus tenorem apparet clausa et sigillo ejusdem Jacobi ut prima facie apparebat sigillata cera alba cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Al molt alt et Illustre Princep lo Senyor En Per per la gracia de Deu Rey Darago de Valenciá de Sardenya de Corcega et comte de Barchinona nostre cosin en Christ et per afinitat nostre frare. Jacme per aquella matexa gracia Rey de Mallorques et comte de Rocelo et de Serdanya et Senyor de Montpeller. Vista havem vostra letra en la qual transcrit duna nostra letra caritativa que tramesa vos haviem se conte et dumes que per creensa que alran comanem per alcunes rahons que deytz que havets provades no mes per scriptura deytz queus fassam saber so que volrem et quey respondretz disen encara que per justicia et per caritat per la qual nos vos amonestavem avietz proceyt en contra nos axi co a juge et senyor et sobira nostre per les injuries rebellions et ofenses per nos feytes a vos no contrastant sagrament et homenage a vostres predecessors et a vos per nos feyts XII capitols de injuries et ofensses esplican et que la monicio la qual segons lavangeli vos havem feyta tan per so cor dyetz que so que havetz feyt encontra nos avetz feyt justament et sens peccat quant per so cor dyetz que solament entre privats a loc monicio evangelical no a loc conclosen axi com pus largament en vostra dita letra es contengut. A la qual vos responem que es ver que per la letra de que desus es feyta mencio et per altres letres en maneres segons la evangelical doctrina fraternalment vos havem corregit et amonestat e request que en nos qui per tantes maneres da-

finitat et linatge e parentesc vos som tengutz no volguessetz pecar per so que vos nostre frare poguessem goayar et a la glea segons la paraula de nostre Salvador et no o aguessem denunciar. Quant aço que dietz de la creença jatsesia que nos solament de crestians ans de moros sia acostumat entrels priceps del mon resebre et lettres et cressensa de missatgers farem ho axi com diets pus tan be los acuyletz que alsuns no contrastan que sien religioses manassar fets de matar et los altres no lixats retornar ni per justicia ne per caritat no podets dir que hajats encontre nos proceyt cor si justicia fos qui constant e ferma es no duptarets aquella a examinacio de la Sancta glesa de Deu en la qua vera justicia regna ni de molts altres justs princeps metre per so que sobre lo canalabre aparagues axi co avetz feyt cor en ves nos avetz feyt so perque es acustumat de aver beven oy ni caritat que dona so que seu es noy avetz servada quant la nostra terra que vostra no es sal vostra gracia et injustament avetz occupada et migansan tracio dalcuns que en aquella eren la qual cosa ab dolor de nostre sotzmeses recontam mes que per exercici darmes avets usurpada ni encare jutge en nostre feyt esser podetz cor per be que les covinenças de que feytz mencio valguessen et per lo trencament que daquelles sal vostra gracia et honor et reverencia havets feyt no fossen passades et qualque dret que per elles haguessetz a nos feyt lo feyt aquell transportat encara sabets vos en lescrine del pits del qual segons nostra dignitat esser son presumits tots drets que et segons dret et

usatges que noy contrasten la on questio es entre Senyor et vassal per pars de semblant dignitat et condicio se deu determenar et si noy son que sien homens aytàmbe daquel Senyor per lo juge ordinari daquel an qui es demanat si deu jugar on con null temps vostres predecessors ni vos entro a la derreria per ço que nons aguessetz a ajudar axi con ereu tengut no hajats proceyt ni en res fora la covinença feudal alcuna jurisdiccio en nos aver axi con es notori et per lettres de vostres predecesors en vostres tant en marques que de princep a princep se donen et de par a par et de no aven sobira a no aven sobira quant et altres coses que foren inpertinens de usar a sotzmeses a jurisdiccio general o ordinaria per que con no fossets ordinari nostre avies a determenar o per guerra la qual justament se pot fer entre aquels que no han sobira o agra avenir a la conexença de nostre Senyor lo Pape qui es jutge entrels Reys ni encara seyor nostre no eretz con lavores tant encontre nos començas a proceyr et nos nexs part et oltra e contra la forma de les covinensses no axi con a feudatari mas axi con a criminosa guarda de alcuns nos citas ja per vos et en obmeten e lexan e en faen tals coses eren feytes que qualque senyoria que en nos pogues esser dit que aguessets haviets perduda axi cant de sus avem dit et en les responsions per nos feytes a algunes requestes et protestacions quens havetz feytes pus plenerament es contengut ni eytan poc axi co a sobira non podieu proceyr ny enantar cor en lo Regne de Mallorques ni en les iles en aquel ajaens lo qual per dret de nostre besavi avem

et pertayn neguna regalia no havets cor no fo de la corona Darago ni en aquella aplicat ans fo per lo dit Senyor nostre besavi ab armes de imfisels no per traicio o tractaments dels habitans virtuosament conquistat ab ses gents qui axi co a logats et merceneres lo qual loguer no de la corona Darago mes de la terra acquiridora los era donat y anaren ni en los comptats et terres que part la senyoria de Monpesler et de les terres adel vesines aven regalia ni soberenitat vos pertayn cor ja sabets que per dret de nostre damunt dit besavi les possein et havem et no era de la Regalia Darago mes de Franssa la qual Sant Luis Rey de França a nostre dit et reverent besavi axi com apar per carta publica dona e lexa per raso de so que nostre dit besavi demanava en sertes terres quel dit Sant Luys tenia les quals desia nostre besavi adel pertayer no pas per dret de la corona Darago mes per altres drets axi que ni la regalia de les terres nostres ni nex de Cathaluya no eren ni foren aplicades a la corona Darago ni la cosa per recompensacio de la qual la regalia fo lexada et dada no pertayia a la corona Darago. Cant a la regalia et sobiranitat de Monpesler ni de les terres que la hávem fort volriem quens mostrassets si pertay a la corona Darago cor no ho podem veser que o fassa et sius ho pessatz mils ladeguerem haver defesa. Quant aço que dyetz que nos havem feytes rebellions e injuries e ofenses no contrastan sagramens ne homenages vos responem que si negu a dit ni diu que nos hajam feyt encontre nostra fe ni a Deu ni a homens que

no diu ver cor nos ne la raiu ni la barnca don nos exim no han acustumat de fer contre lur fe ans som apareylatz de escusar nostra fe si negun Rey vol dir per armes axi con nostra dignitat e nostre estament et cavaleria requeren ni vos devetz maravellar si nos aso diem cor noy ha cavaller ni hom de parage per simple que fos que non dixes mes qui li tocava assa fe mes bastans so quen diem cor mes ho amariem fer de feyt quede paraula dir et encara que sal vostra gracia no sabem que injuries vos hajam feytes mes be sabem e es sert que no contrastan diverses injuries que vostres predecessors et vos a nostres predecessors et a nos an e havetz feytes nostres predecessors et nos als vostres predecessors et a vos. Cant al feyt Dalmeria quant de Serdenya et encara delestret adjutoris servicis et plasers asenyalats an et avem feytz los quals es sert et es notori que son tals et tan grans que per be que ab just proces contre nos poguessetz enantar sy y deurieu aver esguart molt mes quant tal es lo proces que per be que les covinenços tenguessen no valgra nexs segons los usatges. Quant es a la primera que dyetz que batem publicament moneda en la vila de Perpenya vos responem que lavores publicament moneda en la dita vila no batem ni batre feem quant nos citas si citacio merexs esser dita et si be les covinenços de que fetz mencio les quals eren ja per vos axi com es dit sal vostra gracia trencades fossen encara segons aquelles et declaracions daqueles seguides sins fora et es legut de batre o fer batre publicament moneda pus que sert cors axi con no fo

feyt no li donassem ni alcu dependre sino barçaloneses et destrenguessem ni contre dret no fora cor al princep pertay de fer moneda et entre les regalies es nomenat la qual axi con damunt havem dit nos havem com no sia en lo Principat de la corona Darago axi quant dit es es per be que o fos no fora contre usages de Cataluya la on nos y fossem obligats de servar cor e comte Dampuries et daltres ne baten et nostres predecessors axi con lo comte Guinardo et altres es sert et encara apar ne fasia batre en lo comtat de Rocelo. Quant a la segona que deyt que no volgem fermar de dret vostre possecio entreverten ja per les raons desus dites y es respost nius fem gran injurie si so que vostre no era ni nul temps feyt no era et per lo feyt matex tantost aquel feyt lo havietz perdut qualque dret ques pogues dir quey aguessets degudament denegem cor ja era a nos axi quant dit es aplicat les quals rahons complidament responen et satisfan. A la terça que diets queus denegam lo feu. A la quarta que dietz que nos si bens haviets alongat lo guiage nos partim de vos et robem vostres gents en mar et en terra abans que vos fessets exsecucio encontre nos vos responem que guardan que per aso no voliets intrar en tractament ni esperar que nos haguessem conseyl de nostres universitats ans vos aparelavets et osts et cavallers cridavets et ajustavets que nos estan ab vos nons podiem aparelar e consideran la honor de la Regina nostra muler nos feetz e daltres desonors que vostres sotsmeses nos y dien et fayen nous deveu maravellar si nos en anam ni vostres gents no robam car

nos per los deutes de grans cantitats de monedas que cant per lo dot de la Regina nostra muler tant per prestechs et per messions feytes en Serdeya penre alcunes coses de poca valor entro que vos nostres terres aguetz dampnifficades sens desixemens cor de puys o feem per guerra justa feem axi con entre los altres Reys et vos et nos es acustumat de fer per manera de marca con ja si be vos per II lettres vostres no avets auda vergonya de denegar ho vos en aviem sufficientment request axi con apar per cartes publiques per notaris vostres preses. Primerament per nostre amat et feel majordom P. Ramon de Codalet a Valencia kalendas april layn de MCCCXXXIX. E la segona per nostre amat et feel camarlench Roger de Roanach XIIII kalendas dabril aquell any mateys a Valencia et en aquella ciutat matexa per nostre amat et feel conseler Poli Brode pridie idus de juny lany de MCCCXL. La I fo presa per Bernat Palares et les II per R. Siguart notaris. Quant a la Va que deyts que feem pont de fusta per penre vos et vostre oncle et frare et que dixem paraules de vos desordonades. Ver es que feem lo pont fer et per honor per ço cor la Regina y era que pus honestament ysques en terra et per paor davalot quens poguessem leu reculer esguardant que la gent era molt somoguda. Cant aço que deyts de vostra preso et dels altres vos feem cert que null temps no fo en nostre cor ni tractat ni parlat car jatsesia que depuys axi co a enamich per defensio nostra e de nostra terra dapnage vos percassarem pur la branca don nos som ni la rayu ni nos mateys per aytal manera no havem

acostumat dusar si be en nostres predecessors et nos matexs per alcuns qui be se degeren et pogreu estar nes estat usat e podets be conexer que si cor agessem de mal a fer a vostra persona feyt o pogrem haver diverses vegades et a Perpenya on eren aytambe vostres oncle et frare et en votres terres mataxes et lavors matexs saben be vostre frare et oncle que si aquell cor aguessem per lo pont los ne poguem haver menats cor per cabal hi foren soven et em serts que eren tals persones et tant a nos cares que mes que no era la questio entre vos et nos ne lexarets per que diem que si nul hom re a nostra fe vol dir sobre aço ni sobre alre que som apparellats descusar axi cant damunt avem dit. Ni paraules desordenades ni lavors ni altres vegades de vos havem dites ans sab Deu et alcuns qui entorn de vos son si veritat ne volen dir que quant alcuns disien paraules de vos en minva de vostra persona et en menys preu que nos diem que si bens erets enamic que per aso nons esteriem de dir veritat que en vostra persona havia prou de be et mes que vostres sotsmeses nos cuydaven recitan alcuns feyts singulars que eren a bona fama vostra et encara de la guerra tots temps havem mes donat lo carrech als altres que a vos per que soveny avem fet nostre poder que aguessem vista ab vos et jatsecia que no venga be que nos mateys aso vos digam fem ho per so cor auls scuders avem aqui que a vos dixessen re de be de nos. A la VIª que diets que estan lo Cardenal primer trames per nostre Senyor lo papa a Girona o pres en terra ab hosts en nostra terra diem que sal

vostra honor et sabem ho dalcuns qui o lavores fasien mal cor hi eren ab nos et ara con son ab vos no es ver que nos fessem intrada estan lo Cardenal a Girona ni pres ni en nostra terra ni vostra mes be es ver que depuys que ses desiximens vostres gens nos hagren presa la força de Costuga et feyts daltres dans que nos ab hosts entram en vostra terra et presem una forsa de Vilafan qui era den Goel qui sera desexit de nos o de sos valedors et apres un dia o II que fom tornats a Perpenya lo Cardenal venc a Perpenya et no abans. A la VII^a que diets que tractem estan vostre home lige que perdessets lo feu dels Comtats de Rossello et de Cerdaya. Et a la VIII que deytz que tractavem aliansses ab diverses encontre vos responem que nul temps nos estan en vostre homenage lo qual si era no trobarets en carta ni en scrit que sia lige no tractem re encontra vos mes nos estans en aquell et depuys que sal vostra reverencia no fos falit axi quant es dit nous devets maravellar si havem tractades alligansses et altres coses per deffendra nostra cosa publica per la qual majors coses son legudes de fer. A la IX^a que diets quens combatem ab vos a Mallorques vos responem que la on fos noy agra força per les raons dites mes gracies a nostres sotsmeses aquels qui aquell jorn nos desempararen batalla noy ach loch nius calch et per be que fossem vostres homes re noy agren fet contra nostra fe cor mentra nos som presens en lo loch on preseu terra vos no isques en terra et axi vos erets en un alament et nos en altre e encara que sabets que en Cathalunya es acustumat de deffendre a son Seyor o

castel o terra et si be lo Senyor hi ve no sen van ni lexen la deffencio. A la X que diets que axi con a tiran avem per exaccions vostres terres destruides et opremuts vostres sotsmeses responem que per les rahons dites en re la on fos ver no pertayaria a vos per be encara que les covinençes tenguessen co en aquelles sia expressament contengut que de negun cas de nos ni de nostres officials per negu ni sotsmes nostre ni altre a vos ni per appellacio ni per altra manera puga esser recorregut pero sab Deu an qui solament compte navem a retre que par les guerres dels Jenoeses ni del Rey del Garp majors exaccions que vos de les vostres no havem levades ni en nostra deffensio en aquesta present guerra que es leguda no havem tant de nostres gents aut et encara segons mes o segons menys con vos de les vostres per fer invasio sal vostra gracia indeguda ni en altra manera nols hajam opremuts ans es cert que nostre tresor et nos en alguns grans crims sobre misericordiosament nons som portats ni es ver que nostra terra hajam destruida ni minvades vostres rendes exceptat en les decimes et altres coses de consciencia ans la havem crescuda axi com apar en la compra de Castelnou Corsavi Sant Marti de Maranges et daltres ni vesem que aquels nostres sotmeses de Mallorques per lasurpament que nos havets feyt molt ne sien releujats ans exaccions per nul temps no foren crescudes per bona estrena al començament cresquets et multipliquets. La XI quens carregats de crueltats et de morts que havem feytes segons que dits desordonades vos responem que

no som tan cruels que menassem a religiosos de penjar ni quels façam sercar per terrorar ni tan cruels que gleses ni sens façam trencar et los avesques daqueles gitar ni negu per dir tradors en aquels qui o eren fer penjar de morts si navem feytes Deus en la ma del qual nostre cor es sab si son desordenades o no mes be sabem que navets feytes de tales que no es maravella nins maravelam sius en tornen a greuje ni adesplaser gran. A la XIIª deyts que no havem servada la subreseenssa vos responem que no contrastan quens sia trencada sal vostra gracia lavem servada et servam encara cor so que havem feyt del vescomptat Dila et del castel de Corbera et dalcunes persones sabets vos be que en la sobreseenssa se conte que la servarem an aqueles persones mentre la servaran en vers nostres altres sotsmeses et que retenim en ells et en los lochs de nostra terra aqui nomenats tota juridicio on co alcuns no ho agen servat nos segons justicia y avem proceyt axi con ja per nostres altres letres pus largament vos avem seignificat et en mar anam a bona et a plana fe segons que les paraules prenen sanament soven la havem servada entro que per part vostra et en cort de Roma fo dit a nostre Senyor lo Papè que no la entenietz en la mar et de feyt en moltes maneres la haviets trencada vostra voluntat declaran con donques fo que diets que son offenses et injuries no esen per les rahons que havem dites justament et sens peccat no avets pogut contre nos enantar et si beus sots en estament de Rey jes per aço no podets lavengelical monicio squivar cor si be los

drets canonics fets examinar trobarets que entre Reys majors et pus poderoses que vos ni nos no sòm et de cosa feudal et que nos denegava esser feu daytal monicio ses usat cor axi nostre Senyor lo gran quel poc mana jujar et en ves Deu nò ha accempcio de persones perque altra vegada fraternalment et caritativa vos amonestam requerim et corregim que en nos no vullatz pecar majorment con abans que Mallorques vos aguessets usurpada et de puys en moltes raons no sen som posats molt de nostra onor et de nostre dret lexan per tal que a pau donassem loc e dampnatges et mals poguessem esquivar. E encara som apparalatz no contrastan injuries ni alre de posar nos en tota aquella rao que pugam ni sapiam et de fer vos et honor et tot ço que pugam perque vos nostre frare en Deu pugam guanyar et lo cap del ostal don em exits onrar et en amor retenir et servar per ço que mils o pugam metre en obra pregam vos eus requerim que per la present que competent et sufficient et vera et ferma segurtat nos vullatz donar perque segurament a vos pugam anar nius maravelets con la demanam cor esguardant la comocio de les gents et la mala et falsa enformacio que par que alcuns vos donen nons es sens perill e vos sens la dita segurtat anar, La present de nostra ma avem scrita et a memoria retenir en son loc navem feta liurar carta publica. Dada a Perpenya a XX. de febrer lany de nostre Senyor M CCCXLIII.

Cujusquidem littere supra proxime inserte serie erat talis.

Al alt et illustre Princep lo Senyor En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia Sardenya et de Corsega et comte de Barchinona nostre cosi.

Propterea idem dominus Rex Aragonum habita deliberatione super contentis in litera supra proxime in serta fecit responsionem contentis in ipsa littera pe aliam suam litteram inclito Jacobo de Majoricis ante dicto cujus tenor hic insertus inferius in presenti pr cessu mandato dicti domini Regis sequitur in hun modum.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorcha de Sardenya et de Corcega et comte de Barchinona. Al alt En Jacme de Mallorcha cosi nostre. Havem reebuda una letra vostra responsiva a una letra nostra queus tramettem la qual fo feyta a XXII dies de febrer en layn de MCCCXLIII en la qual son explicades XII injuries et ofenses que vos havets feytes a nos et a la nostra cosa publica et a les gents de nostre feu quc çaenrera senyorejavets per util senyoria et encara senyorejats de fety a alcunes. A la qual letra et a les coses en aquella contengudes be enteses et primerament a aço que deyts que per evengelical doctrina et fraternalment nos havets amonestat e request que en vos qui deyts que per tantes

maneras daffinitat et parentesch nos sots tengut no volguessem peccar en vos per ço quens poguessets axi con a frare guanyar at a la esgleya segons la paraula del Salvador non haguessets a denunciar. Vos responem que vos sabets be que mentre vos sigueu la carrera de vostres predecessor fos obedient a nos et a nostra senyoria vos tinguem eus teniem eus fahiem moltes cortesies axi con a frare. Mas con vos ab gran superbia començas a denegar et rebellar baten moneda dins nostre Regne et jeneral jurisdiccio convidam vos de vistes II vegades volen vos guardar amigablement et fraternal de error et de perill e vos no volgues haver vistes ab nos et continuas de batre la dita moneda en la vila de Perpenya que es del nostre feu e dins Cathalunya con apres con a pregaries vostres et per reverencia del Sant Pare apostoli et a honor del reverent Pare en Christ Narman archabisbe Daychs et missatge seu lo qual vos haviets empetrat vos haguessem guiat no volgues fermar de dret en poder nostre segons que deviets per les covinenças feudals et usatges de Barchinona ne venir a alcuna via de raho segons que sab clarament lo dit missatge apostolical ans en lo monestir dels frares menors de Barchinona fes aquell dampnat tractament contengut en la letra que pochs dies ha vos trametem e axi lamor fraternal que nos haviem a vos hauda no la guardas ans ses perduda per delictes et colpa vostra notoria et provada per diverses processes e proves car voliets nos desaretar de lo senyoria que haviem et havem en vos et del feu que per nos teniets perque fariets be que

axi con amonestats nos fossets diligent et curos que regoneguessets vostra anima vostra cosciencia et vostres obres et que guanyassets vos matex et la vostra anima a Jhesuchrist car los enantaments que nos havem feyts contra vos son fundats en caritat et en justicia manifesta et nols havem poguts nols poriem jaquir sens gran peccat et offensa de Deu per les rahons contengudes en la nostra lettra sobredita a nos tramesa a la qual vos coloran quant podets vostres affers havets respost ne vos podets segons la paraula del Salvador ne per negun dret justament ne rahonable denunciar a la esgleya que nos hajam peccat en vos car nos havem enantat contre vos per justes et notories raons en partida axi con a Senyor del dit feu et en partida axi con a sobira et jutge de la vostra persona domiciliada dins nostre Regne et general jurisdiccio per lo crim de la dita moneda e per altres. E lo Sant Pare salva reverencia de la sua sanctitat no pot ne deu ne ha acustumat de metre les mans en los processos que los princeps del mon fan et an acustumats de fer en lo temporal contra sos feudaters sotsmeses et vassalls segons que nos havem proceyt contre vos et per altres rahons contengudes en la dita nostra letra. A aço que diets esser acustumat entre princeps de recbre letres de creença de missatges vos responem que nos havem rahons singulars les quals havem ja provades en altres creençes per vos comanades que no responam a creença per vos a alcu comanad. Car jan som estats enganats avistan que nos no menaçam banc a religios negu a matar ne a mal

tractar mas be havem entes que vos navets preses alcuns et meses en ferres et altres exellats. A aço que diets que no podem dir que per justicia ne per caritat hajam enantat contra vos cor si justicia fos per vos no duptariem metra aquella a examinacio de la Sancta Esgleya de Deu e de molts altres justs princeps vos responem que Deu sap et les vostres obres mostren notoriament a tot lo mon que nos havem enantat per justicia veritat et caritat et açó matex mostren los nostres justs processos ne es bona consequencia ne necessaria que si havem justicia axi con vertaderament la havem que per aço hajam o dejam metre la nostra justicia a examinacio de la Sancta esgleya ne de nengun princep car nos per les nostres regnes et terres en lo temporal no regonexem negun subira exceptat per lo regne de Sardenya et axi de les questions qui son entre vos et nos et qualsevol altre poblat dins nostre imperi o Principat podem conexer et aquelles determenar et no les havem a metre en poder del dit Sant Pare car seria fer perjudici a nos et a tots los Reys del mon qui no han subira si cas de justicia temporal haviem e haviem a passar en examinacio del dit Sant Pare jatsia aço que vertederament en ell haja claritat et habundancia de sciencia justicia et veritat. Deim encara que lo Regne de Mallorcha et les illes a aquell adjaents havem preses a nostra ma et senyoria justament et per just proces per la denegacio de la ferma de dret que vos citat et reequest no volgues fer car axiu determena lo test del usatge de Barchinona et la custuma general de Cathalunya et encara lo test

de les covinençes feudals. E vos qui sots jurista sabets be que de cas de ley comuna o municipal non pot hom fer rahonablament dupte ne questio. Ne contrasta ço que deyts que nos no podem esser jutge nostre encara que les covinençes que vos metats en dupte valguessen con allegavets que questio es entre senyor et vassall se deu per pars de semblant dignitat e condicio determenar o per jutge ordinari daquell qui es demanat per IIII rahons quis seguexen. La primera car segons usatges de Barchinona e custuma general de Cathalunya lo vassall o feudatari con nes request per lo Senyor sens triga alcuna deu fermar de dret empoder del Senyor si vol squivar la greu pena e famosa dels dits usatges et sobre ferma de dret no han res a veure pars de cort posat sens perjudici quels dits pars haguessen a conexer de la questio principal ço que loch no ha en lo nòstre cas. La segona car posat sens prejudici que ferma de dret demanada per lo senyor del feu se pogues fer per lo vassall ab dilacio de temps en poder de pars de cort ço que no fa encara en los nostres termens vos per neguna manera ne podiets ne podets allegar que denant pars de cort fermassets de dret car be sabets vos que les dites covinençes feudals vos estrenyen a fermar de dret a nos e empoder nostre per expres capitol de covinença et paccio apposat en la dita infeudacio e les covinençes specials apposades en la informacio encare que sien contre o ultra dret scrit dels feus o de la patria o de dret comu ans de totes coses se deuen observar. E a aço sestrengueren expressament vostres predecessors

e vos qui tres vegades havets renovada la dita infeudacio e tres vegades fet homenatge e sagrament de feeltat a nos et a nostres predecessors. La terça car posat sens perjudici mas no atorgat que vos haguessets pogut fermar de dret en poder de pars de cort aço no poguera ne poria haver loch sino en aquell cas que nos haguessets demanat que pars de cort vos fossen assignats a la dita ferma ans cruament et sens vergonya nos havets negat lo dit feu segons ques mostre per scriptures. Per la qual negaeio es . . . . . a nos lo dit feu ultra moltes altres rahons quey ha per les quals havets perdut et es a nos ligittimament guanyat lo dit feu. La quarta car determenat es per usatge et custum general de Cathalunya que si el senyor del feu enanta contra son feudatari per crim comes per aquell contra son senyor en aytal cas no han loch pars de cort ans pot enantar lo senyor criminalment per si o per son jutge. E la assignacio dels pars de cort solament han loch en fets civils ne encara contrasta ço que dits en general que nos vos havem trencades les covinençes et creem que ho volets dir per ço con deits quens requerits queus feessem valença contra lo Rey de França car si aytal requesta fo feyta nos no forem tenguts de fer la dita valença en lo cas en que deits que la demanas per IX rahons clares et convencibles contengudes en la informacio que liuram en scrit al dit archabisbe Dachs la qual informacio creem que havets vista mas sembla queus sia oblidada. Ne encara contrasta ço que diets que nos ne nostres predecessors no han ne havem proceit contra vos ultra o fora la

covinença car depuys que lo Senyor Rey En Jacme avi nostre a prechs e a tractament del Sant Pare apostoli Bonifaci VIII infeuda novellament renova et atorga lo dit feu graciosament al Rey En Jacme de Mallorcha avi nostre a instancia et supplicacio daquell li rete la util senyoria dèl Regne de Mallorcha vostres predecessors no faeren alcun crim contra la magestat nostre o de nostres predecessors que nos hajam sabut ne vos entro que pensas et tractas de rebellar contra nos et nostra senyoria e començas de batre et bates et batets moneda dins lo nostre regne et general jurisdiccio contra les dites covinenças et usatges de Barchinona. Mas per ço con vos habets feyts diverses crims declarats en la dita nostra letra contra nos princep et senyor vostre nos axi com a subira et havent jurisdiccio ordinaria en la vostra persona poblada et domiciliada dins nostre Regne et general jurisdiccio havem pogut et podem justament enantar contra vos per los dits crims ultra los drets feudals sobredits car be sabets vos et es notori quel regne de Mallorcha e los comtats et terres de Rossello et de Cerdanya et altres terres a aquells comtats adjaens foren del patrimoni et imperi de la casa Darago et foren infeudats a vostres predecessors et per conseguent les persones daquells et vostra romangueren de jurisdiccio ordinaria nostra et de nostres predecessors car determenat et deffenit es expressament en dret que si alcun princep qui no ha subira infeuda de son patrimoni dins son regne et imperi regne particular o comtats o altres baronies o terres a fill o altres persones lo feudateri domiciliat

en aquell feu qui no ha altre subira sino linfeudant roman sots jurisdiccio ordinaria del dit princep infeudant. Et aquesta raho entre moltes altres bones et suficients que ni ha satisfa a totes imaginacions de libertat en contrari per vos allegades o imaginades et per aquest cap de jurisdiccio ordinaria et encara per dret feudal segons los dits usatges havem nos feyta et puguda fer inquisicio per mer offici contra vos per raho del crim de la dita moneda contra la nostra majestat feyt segons los drets municipals daquesta patria e precedent just proces et legittima informacio et contumacia vostra annotam sollempnialment lo regne de Mallorcha et los comtats et terres sobre ditas dins Cathalunya situats et situades apres de la qual annotacio et publicacio daquella es passat un ayn dins lo qual no sots comparegut denant nos et per ço los dits comtats et terres son a nos guanyats et dequi a avant sobre les bens no devets esser oit segons los dits drets de la patria et encara dret comu que conferma. Deim no res menys que vos ne vostres predecessors no havets ne hagues anch ne poriets mostrar letres nostres ne de nostres predecessors si donchs ne eren feytes per les quals aparegues que no haguessen hauda et hajam en ells et en vos jurisdiccio ordinaria ne contrastan les letres de marches que allegats de vos a nos les quals deits ques solen dar de princep a princep et de par a par et no de menor a major car posat sens perjudici que la vostra proxima raho pogues haver loch de dret comu empero en Cathalunya ne en nostres regnes no ha loch car costuma general es et

encara dret scrit de la patria als quals vos sots expressament sotsmes que un veguer nostre o batle o qualque jutge ordinari en fadiga de dret a trobada per requesta en altre veguer o jutge nostre dona marcha et licencja de penyorar los sotsmeses a la jurisdiccio daquell jutge qui en la dita fadiga es atrobat. Empero nos som sobirans de tots nostres veguers et jutges et de nostres ciutats viles et lochs et daltres poblats e domiciliats dins nostre general jurisdiccio et aço matex ha loch dun nostre jutge ordinari et dun compte o vescomte o altre baro o quis vulla qui haja jurisdiccio et daquells als nostres jutges. E per aço nos seguex que no sien tuyt de nostra jurisdiccio ordinaria. Et axi la raho per vos allegada no conclou ne proceex dins nostres regnes e con vos en les nostres rahons façats fonament que nos no som vostre jutge ordinari et per ço façats conclusio que nos havem enantat contra vos solament per guerra èt lo vostre fonament sia tolt e destrouit per les rahons per nos desus allegades seguex se per clara demostracio que no ha loch la vostra conclusio e que nos havem pogut e podem anantar a apprehensio real dels lochs feudals per natura o drets de feu daquesta patria a enquerir contra vos per lo crim de la dita moneda axi con a jutge ordinari et subira vostre. Ne ha loch en aquest cas la conexensa del Sant Pare que allegàts per les rahons dessus sobre aquest punt allegades ne encara ha loch ço que allegats que nos no haviem neguna regalia en lo regne de Mallorcha ne en les illes a aquell adjaens car deits que no fo de la baronia Dara-

go ne a aquell applicat et apres en aquella matexa raho deits quel Senyor En Jacme de bona memoria Rey Darago precessor nostre virtuosament conqueri ab ses gents lo dit Regne de infeels car vos en aço inplicats manifesta contradiccio car pus lo dit Senyor Rey En Jacme Darago conqueri ab ses gents lo dit Regne encontinent aquell fo applicat per destinacio a la coroua Darago. Et per conseguent hague en aquell tots drets reals et regalies majorment car encontinent quel dit Senyor Rey En Jacme Darago hac conquest lo dit Regne de Mallorcha uni et ajusta aquell espressament al Regne Darago et al comtat de Barchinona ab privilegi et carta publica et establi et deffeni et jura que lo dit Regne null temps no pogues esser separat de la dita corona ne transportat en altra sino en lo seu hereu universal dels dits regne et comtat de Barchinona et per aqueste raho entre les altres se conferma molt lo nostre dret. Nes segueix que si lo dit Senyor Rey En Jacme paga lestipendi o sou a alguns de ses gents de les terres del Regne de Mallorcha que havia a conquerir que per aço no fos goanyat et unit a la dita corona Darago ne encara contrasta ço que deytz que en los comtats et terres que possehits part o ultra la Senyoria de Muntpestler et les terres a aquell vehines no havem alcuna regalia per ço con allegats que per dret del Senyor Rey En Jacme Darago pus antich besavi nostre la havets e la posseits car certes que los dits comtats et terres son de et dins Cathalunya et del Principat de Cathalunya en lo qual nos axi con a hereu universal daquell Senyor Rey En Jacme per

mija de nostres predecessors Reys Darago havem succeit et regnam e per conseguent les dites regalies son passades et nos per successio universal de la casa Darago e en nostres predecessors passaren los dits comtats et terres per titol singular axi con a barons de Cathalunya et sotsmeses al Princep de Cathalunya et vos no podets allegar ne fundar quel Rey En Jacme de Maliorcha avi nostre del qual vos deits successor hagues alcun dret en los dits comtats et terres sino aytant con lin pertanyia per la infeudacio a ell feyta per lo Senyor En Pere Rey Darago frare seu besavi nostre car per la dita infeudacio et per la renovacio daquella a ell feyta graciosament per lo Senyor Rey En Jacme avi nostre a prechs del dit Sant Pare Apostoli Bonifaci VIII fo limitat lo dret de util senyoria que ell hac en los dits regne et comtats et terres e la directa Senyoria jurisdiccio ordinaria et superioritat romas en los dits senyors Reys En Pere et En Jacme Darago avi et besavi nostres lo qual passa en nos per les rahons sobre aço dessus allegades et si vos haviets alcun dret en los dits comtats et terres ço que no havets con lajats perdut per les raons ja dites non poriets mes haver quel dit Rey En Jacme de Mallorcha primer feudatari del qual vos deits haver causa al qual fo expressament vedat en la dita infeudacio que ell nels seus successors no poguessen batre moneda en los dits comtats et terres no cren de la regalia Darago mas de França et que Sent Luis de França la dona al dit Senyor Rey En Jacme Darago besavi vostre per dues rahons. La primera car los dits comtats et terres

tots temps foren de Cathalunya et dins Cathalunya et totstemps comte de Barchinona et apres que lo dit comtat fo unit ab Arago tots los Reys Darago hagueren et han haudes totes regalies en los comtes et comtats de Rossello et de Cerdanya et terres sobredites aquelles matexes et axi planerament con en los altres comtes et vescomtes comtats et vescomtats et qualsevol altres terres o partides de Cathalunya et aço nos pot negar ab veritat. La segona car posat sens perjudici mas no atorgat que sent Lois hagues donades et pogues donar regalies dels dits comtats et terres al dit Senyor Rey En Jacme Darago en compensacio daltres terres o menys de compensacio encara per aço que nos seguiria que vos qui deits succehir axi com a comte et per titol particular al dit Senyor Rey En Jacme Darago haguessets les dites regalies ans pertangueren als hereus universals del dit Senyor Rey En Jacme Darago axi com a princep de Cathalunya per les rahons desus allegades et altres. En aço que deits que no foren applicades les dites regalies a la Corona Darago sots contrari a vos matex car primerament deits que per persona del Senyor Rey En Jacme Darago besavi nostre devets haver les dites regalies e puys deyts que no pertayien a la corona Darago car si foren al dit Senyor Rey donades segons que deits per qualsevol dret fossen donades encontinent foren guanyades a la corona sua et als successors universals daquell car en aço no ha mija e car vos segons que dit es no havets negun dret en los dits comtats et terres sino per la dita infeudacio. Aço que deits que en los vescomtats et terres o baro-

nies ultra la senyoria de la villa de Montpesler los quals son dins lo regne de França nons pertayn subirenea e regalia vos responem que no vendicam ne entenem ha haver en la baronia de Montpesler ne en los vescomtats Domelades et de Carlades sino los drets a nos pertayens per rao del dit feu nostre mas per axo nous podets ajudar contra los processes que havem feyts contra la vostra persona et los bens que havets dins nestres regnes e jurisdiccio general. Quant a les injuries rebellions et offenses que vos hayets feytes a la nostra magestat si recorrets a la vostra consciencia ne guardats vostres obres vos podets et porets be conexer qui ho sabets mils que negu les dites injuries et offenses et nos les sabem per processos et clara informacio et prova legittima quen havem. Et si per altra via enantarem aço tornam en vostra deliberacio car a tota via judicial o extrajudicial con ho vullau o satisffarem ab la ajuda de Deu e de nostre bon dret et si vos haguessets be guardada la rail don devallats axi con deits no forets ara en lo punt en que sots avistam que nos poria mostrar ab veritat que nos james ne nostres predecessors hajam ne hajen feytes injuries a vos ne a vostres predecessors. Et si vos haguessets hauda aquella intencio que vostres predecessos hagueren en ves nos els nostres no haguerets rebellat contra nos et si vostres predecessors han fets serveys ne plaers a nos ne als nostres han feit ço que fer devien et ço que nos faerem a ells en semblant cas et a vos si rebellat no haguessets mas per aço vos no deviets presumir que desheretassets la nostra casa de la dita Senyoria et

feu ne tractar les coses que havets tractades contra nos. Aço que deits que vos no haviets batuda moneda ne feyta batre publicament en la vila de Perpenya con nos vos citam vos responem que cosa es notoria et manifesta que vos ans queus citassem haviets feyta batre moneda daur et dargent en la dita vila de Perpenya entre les altres coses bates gran quantitat de malles blanques a les quals donas cors et metes preu de si en diner per peça e forças les gents de rebre les dites malles al dit for et aprés dalcun temps cobras los a preu de III diners per peça et axi perderen les gents la meytat de ço quels costaren. Ne contrasta ço que deits que legut vos de batre moneda pus que no li donassets cors car lo contrari es ver que a vos es vedat de batre moneda o fer moneda en Cathalunya axi per les covinenços feudals com per usatges de Barchinona et con deits que no li donas cors lo contrari es notori segons que dit es jassia que ab cors a donar o menys de cors no es a vos legut de batre moneda en Cathalunya et aquesta es la veritat si vos la volguessets volguda regonexer. Ne encara contrasta ço que deits que al princep pertayn de fer moneda car be sabets vos que vos no erets ne fos antich princep de Cathalunya mas solament comte de Rossello et de Cerdanya los quals son dins Cathalunya et axius intitulavets vos matex eus intitulats de feyt vuy en dia. Et con deits que de regalia es fer moneda ver es de regalia de princep mas vos en Cathalunya no erets ne sots princep ne havets regalia de fer moneda segons que dit es et con deits que no es contra usatge fer moneda

semble que no hajats lest lusatge de Barchinona lo qual espressament diu que en Cathalunya negu no pot fer moneda sino lo princep et aquell qui fa lo contrari deu venir en ma et en poder del princep ab tots sos bens al qual usatge a servar sots vos estret nomenadament en les dites covinenças feudals ne contrasta ço que deits que comte Dampuries bat moneda car posat sens prejudici que comte pogues batre moneda aço hauria haut per especial privilegi de nostres predecessors mas vos non havets privilegi ans vos es vedat en les dites covinenças feudals espressament. Item no contrasta ço que deits quel comte Guinardo et altres comtes de Rossello predecessors vostres antiguament faien batre moneda en lo dit comtat de Rossello per dues raons. La primera car vos no sots successor ne havets loch ne causa del dit comte Guinardo ne daltres comtes que fossen enans o apres dell mas succeits en lo dit comtat ço es en util senyoria daquell al Senyor Rey En Pere Darago besavi nostre qui enfeuda los dits comtats al Rey En Jacme de Mallorcha çanrera avi vostre en la qual enfeudacio fo retengut et deduit en covinença espressa quel dit Rey En Jacme de Mallorcha ne los seus successors no poguessen batre ne fer moneda en lo dit comtat de Rossello et qui fossen et fossets tenguts de servar los usatges de Barchinona. La segona car si lo dit comte Guinardo o altre comte de Rossello alcun temps bate moneda ço que no atorgam ne creem con Rossello tots temps sia estat dins les limitacions del Principat de Cathalunya et axiu dien les leys et constitucions de la patria ço es

que Cathalunya es de Montso a Salses inclusive la dita moneda haguera batuda per singular privilegi de nostres predecessors lo qual privilegi fora spirat encontinent quel dit comtat de Rossello pervench als nostres predecessors. Item a la resposta que fets a la segona et terça injuries ço es de la contradiccio de la ferma de dret et de la denegacio del dit feu noy cal respondre car vos noy deits res que haja fonament ne ho mostrats nes poria mostrar et aço que allegats appar ja clara resposta per ço que dessus havem dit et respost. Item no proceeix la resposta que fets a la quarta injuria et offensa contenguda en la nostra letra a vos tramesa car vos deits que guardan que nos no voliem entrar en tractament ne esperar que vos haguesets consell de vostres universitats et que nos haviem cridades les hosts nons devem maravellar si vos vos nanas soptosament car be sabiets et sabets vos que en fermar de dret en nostre poder segons les covinenços feudals et los dits usatges no podiets ne debiets demanar dilacio de haver acort de vostres universitats ne allongar la dita ferma de dret per I moment et si nos haviem cridades les hosts pus que sobreseherem en fer la dita execucio vos no haviets rao ne materia de anarvosen soptosament et sabets vos be et lo dit archabisbe Daychs que nos no denegam tractament ans hi donam gran loch si vos ho volguessets et si nostra sor ladonchs Regina de Mallorcha vench al palau nostre per visitarnos per aço ne ella ne nos no faem a vos alguna injuria et no fo aquesta la rao del vostre partir axi soptosament mas la raho fo segons

vos ho sabets et nos ho sabem clarament per la faccio et conspiracio que vos tractas contra nos et faets lo dit pont segons que en la dita nostra letra es declarat et hagues paor que fos pervengut a audiencia nostra. Ne proceeix ne contrasta ço que deits que ne robas nostres gents con affermets que per los deutes de les grans quantitas de monedas axi per la dot de la dita dona Constança germana nostra et muller vostra con per prestechs et messions feytes en Sardenya faes pendre alcunes coses de pocha valor de nostres gents per ço con deits quens haviets requests diverses vegades queus paguassem les dites quantitats car vos per les dites quantitats per vos requestes no pogues ne degues pendre nostres gents ne marchar los bens daquells per les rahons ques seguexen. La primera car si nos deviem a vos alcunes quantitats per aço ab sollempnitat no podiets vos enantar a marcha contre nostres gents per la rao que vos mateix en vostra resposte dessus havets allegada car notoria cosa es que nos som sobira e jutge ordinari de la vostra persona et dels vostres feits e axi deviets recorrer a nos et esperar nostre juhi e de nostre jutge sobre les dites quantitats car be sabets vos que lo princep es e pot esser jutge en lo seu fet propri. E jassia aço que segons costuma de Cathalunya per quantitas degudes de privat a privat en fadiga de dret puxa esser atorgada marcha o licencia de penyorar empero con lo princep o lo fisch deu alcun deute a alcun sotsmes seu segons que sots vos no sen pot atorgar ne fer nen fo anch feyta marcha ans se ha a deffenir et a jutgar

per lo princep o per son jutge et axi es estat servat tots temps en Cathalunya entre nos et nostres predecessors et los barons et altres de Cathalunya axi aloers con feudaters. Et si vos alcun temps havets atorguada marcha contre nostres sotsmeses hauriets la atorgada per deute o robaria per alcun privat sotsmes nostre sens mija segons ques pogra fer un altre baro de Cathalunya et aytal cas no fonda en res la vostra entencio en los deutes que vos deits que per nos vos son deguts. La segona car posat sens perjudici que en deute o per deute per nos a vos degut se pogues per fadiga de dret seguir marcha contra nsotres sotsmeses ço que no fa segons que dit es encare per les dites quantitats de les quals nos haviets request exceptat la dita quantitat del dit exovar foren per vos relexades et remeses per transaccio sollempnial al Senyor Rey En Jacme avi nostre la qual transaccio et remissio fo feyta per justes raons et per evident utilitat de vos et de les terres que posseyts et car lo dit Senyor Rey En Jacme en la dita transaccio renuncia al dret que li pertanyia aquella vegada de succehir al alt En Sanxo çanrera Rey de Mallorcha per vincle o substituçio et jaqui lo Regne de Mallorcha et les altres terres a vos et de la dita transaccio havem et tenim cartes publiques perque de quantitats pagades et remeses no pogues vos requerir justament queus fosen pagades car per paga o remissio de ço que es degut es tolta tota la obligacio. La terça car nos a les requestes que vos diets queus faes de les dites quantitats faem respostes legittimes per les quals se mostrave es pot mos-

trar que vos no podiets demanar aquelles ne per alcuns daquells podia haver loch marcha. La quarta car vos deits quen P. Ramon de Codalet de part vostra nos requeri una vegada de les dites quantitats lo primer dia dabril del ayn MCCCXXXVIII. E altra vegada En Roger de Rahonach a XIIII kalendas dabril daquell matex any et altra vegada En Poli Brondo II idus juny del ayn de MCCCXL. Et es cert que del temps de les dites requestes tro al temps què vos prengues et robas les nostres gents ço es en lo mes dagost del ayn MCCCXLII ha mes de II anys complits encara de la dérrera requesta et axi la hon fos loch a marcha ço que no es no la poguerets fer sens novella reqnisicio car marques se deuen atorgar quant loc han apres de fresques et novelles requisicions. La quinta car posat sens perjudici que les dites requisicions fossen suficients a fer marcha apres tant de temps encara vos no podiets marcar entro que la marcha si loch hagues et fer la poguèssets haguessets indicta ço que no faes nes poria mostrar. La sisena car posat sens prejudici que sens indiccio se pogues fer marcha encara vos per raho de la dita marcha no poguerets pendre ne encartar los homens et sotsmeses nostres car segons dret et general et antiga costuma de tota Spanya et especialment de Cathalunya et de tots los altres nostres regnes et encara per constitucions generals de Cathalunya que son dret de la patria per marcha o reprehensalies la on justament se puxen fer no poden ne deuen esser preses persones ne encarcerades segons que vos faes mas solament bens. La VII car

notoria cosa es et veritat manifesta a tuyt et nos pot amagar ne colorar per ficcions que vos per marcha ne per esguart daquella no prengues no robas los nostres homens mas per enteniment et inflamacio de la contradiccio de ferma de dret et negacio del dit feu et per desordonada ambicio de libertat presumis assajar et esprovar nos et nostre poder et començas a rebellar contra nos. Deim encara que nos james no havem negada veritat ne la negariem ans som anats ab veritat et ab lum et no en tenebres. Et si vos havets negada veritat o no si feyets bones obres et discretes o no Deus et nos et vos ho sabem. La resposta que fets et colorats per paraules a la conspiracio que tractas en lo monestir dels frares menors de Barchinona no ha loch car nos som certs clarament et legittima del contrari et de la raho per que faes lo pont et con deits que no havets acustumat de fer aytals coses responem vos que no romas en vos que nous hi acustumassets et moltes coses havets feytes et descubertes dalcun temps en ça que dabans no les sabia hom. Item con deits que poguerets haver pres nostre frare en lo dit monestir vos responem que vos lo volguets pendre en fos en tractament et en acort et finalment trobas de consell que la persona del dit Infant frare nostre sens la nostra no bastava a conseguir ço que haviets pensat et tractat et nous nestigues per amor del dit Infant ne de nos. Neus escusa ço que diets que si en cor haguessets de mal a fer a nos ne a nostre frare ne a nostre avoncle que en Perpenya ho poguerets haver feyt car encara lavors no haviets acordada la rebellio

que puys nos havets feyta. A les altres coses que toquen la vostra resposta sobre la quinta offensa ja hi es respost dessus. A la resposta feyta a la sisena offensa o injuria de la venguda del honrat cardenal de Cornayl vos responem que can vos scriem la dita letra haviem entes ens cuydavem que lo dit Cardenal fos ja a Gerona con vos entras en nostra terra et dampnificas nostres gents mas depuys havem sabut quel dit cardenal en lo temps de la nostra entrada era a Narbona o en son territori perque vos no sots escusat de la injuria que faes al dit Sant Pare et al cardenal et a nos car pus vos haviets enpetrat lo dit cardenal per missatge et era ja en lo cami que venia a nos e era prop de Perpenya una jornada poch mes o menys almeyns per reverencia del Sant Pare Apostoli no deguerets fer novitat ne asveyr nostra terra e pus tan gran desig havets de rebellar et darmes noy degrets mesclar lo dit Sant Pare neus escusa ço que deits que gents nostres havien presa la forsa de Costoja car ja ans de la venguda del dit Cardenal IIII meses eren passats que la dita força era presa. A la VII et VIII respostes que fets als tractaments et alligançes que estan nostre home e vassall faes ab alcuns reys et comunitats e dien que estan en nostre homenatge no. . . tas res contra nos vos responem que vos encara huy estats en nostre homenatge ligi car per nos non sots absolt ne altre nous en poria absolre et vos qui erets nostre vassall et sotsmes no pogues ne podets deffenir que no siats en nostre homenatge ab sagrament de feeltat ne havets pogut ne podets privar nos de la possessio del

vassallatge et del dit feu per vostra nua assercio et axi segueix se que vos estan en nostre homenatge et sagrament de feeltat havets fetes les dites alliganças et confederacions contra nos et car vos sabets que ans que começassets a rebellar contra nos confessas et dixes en presencia nostra a Muntblanch que vos haviets tractat ab lo Rey de França que li enfeudassets los comtats de Rossello et de Cerdanya et queus deffenes contra nos et que vos vos poguessets alçar ab lo Regne de Mallorcha et posseir aquell franch. Aço que deits que no trobarem en cartes ne en scrit quel homenatge quens havets feyt sie ligi vos responem que homenatge no es dit ligi per lo vocable ne per la nominacio mas per realitat ço es saber per la condicio de la persona qui fa homenatge et de la persona a qui es feyt car si la persona qui fa lomenatge per lo feu no ha altre subira sino aquell a qui fa lomenatge et aquell a qui es feyt no regoneix negun subira aytal homenatge es ligi et lo feudater es hom ligi. Aytal erets vos car en les terres del dit feu que son dins nostre Regne no regonexiets ne haviets subira alcu sino nos et nos no havem alcun subira en nostros regnes en lo temporal exceptat per lo regne de Sardenya que tenim per la sancta esgleya de Roma. Mas los homenatges quels vostres fauaters et setsmeses sens mija han feit a vos aquell es no ligi car vos havets nos per subira et en lomenatge que ells han feit a vos son enteses exceptats encara que noy sia dit tots nostres drets feudals regalies superioritat et jurisdiccio car segons dret aquells son principalment homens nostres et vassalls

et aço no deuriets vos ignorar. La resposta que fets a la novena injuria nous escusa ço que dits que lo digmenge que prenguem terra en lo Port de Paguera e de Sancta Ponça vos erets en I elament ço es en terra et nos en altra ço es en mar car vos erets en terra senyera levada et ab les hosts del dit regne de cavall et de peu et ordonas batalla contra nos que no prenguessem terra. A la qual a pendre vos ab les hosts batalla rengada a la riba de la mar veent nostra senyera et nostre estol on sabiets que nos erem faes resistencia et apparegues denant nos eus combates ab nos et ab les nostres hosts et negun de vostres sotsmeses nous desempararen tro que vos per salvar vostra persona començas a fugir et desemparas les hosts vostres et los homens de peu los quals nostres gents pogren molts haver morts sis volguessen. Ne encaraus escusa ço que deits que en Cathalunya es acustumat de deffendre a son senyor castell o terra car posat sens perjudici que per custuma de Cathalunya lo vassall dins força puxa estar lo senyor estan defora empero clar es en Cathalunya et en tota part del mon que lo vassall fora força majorment en camp nos pot nes deu combatre ab son senyor ne renglar contre ell batalla segons que vos faes contra nos lo dia que prenguem terra en lo dit port. Ne proceeix la resposta que fets a la deena offensa ne ço que deits que no havets destrouides les gents del dit feu per les desordonades extorsions et exaccions car notori es a tot lo mon que vos havets destrouida la ciutat de Mallorcha et lo regne daquella. Et entre les altres coses se coneix en aço

que en temps del Rey En Sanxo havia en Mallorcha CLXXX naus algunes de II cubertes et altres de III. Et con nos haguem a nostra ma la dita ciutat no havia en aquella XXX naus per les sobres que vos los havets fetes en vostre temps qui en diverses maneres los havets apobrits. Ne contrasta ço que deits que en les covinenças feudals es contengut que en negun cas no pusca esser recorregut de vos o de vostres officials a nos per appellacio o per altra manera car allo senten es deu entendre de necessitat et segons natura de les paraules de la dita enfeudacio que de questions que sien entre II privats qui solien esser sotsmeses vostres e de les sentencies o juhis que vos o vostres officials donassets entre aquells no pogues hom recorrer a vos per via ordinaria o per appellacio ne per altre manera mas con vos hajats en general destruits et minvats los lochs del feu et maltractades les persones de aquell en gran perjudici nostre et aço sia materia de crim o de injuria en perjudici vostre legudament en aytal cas pot esser recorregut a nos e nos per nostre offici per usatge constitucions et custumes de Cathalunya hi havem pogut ey podem proveir et car determenat es per los drets daquesta patria que negun vassall o feudatari no pot maltractar los homens del feu et aço es notori en Cathalunya et si los habitadors del dit regne de Mallorcha per la nostra senyoria son relevats o no jas pot conexer es conexera mils a avant si a Deu plau. Et con deits que no veets que per la nostra senyoria sien molt relevats los nostres sotsmeses de Mallorcha et que nos per bona estrena les exac-

cions que per vos ne foren crescudes al començament les havem crescudes no ha loch car nos encara noy havem feyta alcuna demanda e exaccio als dits sotsmeses nostres mas havem ne gitades et levades les imposicions et ajudes que vos hi haviets meses per les quals eren deffeyts entre les altres oppresions. A la resposta a la XI offensa feyta en la qual deits que no havets fetes crueltats ne morts desordenades ne exaccions inmoderades vos responem que los vostres fets mostren lo contrari et saben ho aquells qui son fugits et tot dia fugen de les terres que vos posseits car per les crueltats opressions et desmesures que vos los fets fallen vuy dels comtats de Rossello et de Serdanya gran partida de la gent et aquells qui hi romanen viuen en gran affliccio e miseria et si vos havets feytes alcunes compres no sen son molt millorades les gents del dit feu. Nous escusa la resposta a la XII offensa feyta en lo qual deits que havets servat lo sobreseiment que prometets car ab veritat en moltes persones et bens declarats nomenadament en lo dit sobreseyment havets trencat aquell en molts casos et en moltes maneres. Ne contrasta ço que deits que per justicia hi havets enantat per dues rahons. La primera car vos nous pogues retenir jurisdiccio en los bens que nos havem preses a la nostra ma per justicia et per rigor de la dita exequcio car be sabets vos que nos en lo temporal no havem negun jutge sobre nos. La segona car vos no havets enantat contra les persones et lochs desus dits per via de jurisdiccio ne de justicia car sens citacio et proces et ab aguayt prengues Nar-

nau de Corbera et sa muller et son frare qui oyen missa en lur loch et nos guardàven de vos confiantse del sobresehiment et aço mateix ha loch en lo vescómtat Dilla car no citas lo vescomte ne faes alcun proces legittim contra ell mas encontinent et sobtosament assetiats la vila Dilla perque no podets colorar les occupacions et presons que faes per via de jurisdiccio ne de justicia per les quals rahons se mostre que les dites XII offenses feytes per vos contra la nostra majestat et la cosa publica no son faltes en tot ne an partida per les respostes que vos nos havets feytes en los nostres processes romanen fundats en justicia et en veritat et nos sens peccat de offensa de Deu no havem pogut alongar la execucio dels dits processes segons que pus largament havem respost per escrit al dit archabisbe Dachs. Deim encara que la monicio evangelical que vos vos esforçats de fer a nos no ha loch per les rahons dessus en la letra que laltre dia vos trametem contengudes. Ne contrasta ço que deits que si be fem examinar los drets canonichs trobarem que entre Reys de gran poder es estat usat daytal monicio evangelical car nos no havem dit ne deim que entre Reys qui son aguals et la I no sia sotsmes al altre si la I fa tort o sobreria al altre nos puxa usar de monicio evangelical mas be havem dit et deim que entre nos qui som senyor vostre e jutge ordinari de vostra persona et encara senyor et jutge per lo dit feu et havem enantat e enantam per via de clara justicia et per raons justissimes et notories no ha ne pot haver loch monicio evangelical car nos james nous havem dene-

gada audiencia ne deffensions ne laus entenem a denegar. Quant als crims et sobre los bens vos haguerem oyt benignament si fossets vengut dins layn de la annotacio et axi en lo nostre cas no pot haver loch monicio evangelical per negun dret en altra manera tots los princeps del mon perdrien la jurisdiccio seglar et temporal que han en lurs sotsmeses la qual cosa seria fort dura esquiva et greu e daria manera de gran comocio a tots los dits princeps senyaladament a tots aquells qui no regonexen sobira. A aço que deits que apres que haguem presa Mallorcha vos sots posat en moltes rahons vos responem que no haviem vist ne entes que vos vos siats posat en neguna raho que a nos satisfaça ne que nos puxam reebre et sabets be vos et lo dit missatge apostolical que en lo temps que nos voliem reebre satisfaccio e vos la podiets fer eus haviem offerta clemencia e remissio ab poca satisfaccio per lo dit missatge apostolical si volguessets regonexer vostra errada no volgues fer neguna satisfaccio et ara es tant dret guanyat a nos et a la nostra corona e tan grans unions e cauteles et estatuts havem feyts ab lo general de tots nostres regnes que con ho volguessem nou poriem fer. Quant a la seguretat que vos demanats a la vostra persona vos responem que nos cove a nos que donem alcuna segurtat a vos car aquell qui es enculpat de crims et majorment tan greus nos cove que sia guiat o assegurat segons dret et raho et per altres rahons moltes que no çal espressar et con deits que per la condicio e comocio de les nostres gents et per mala et falsa

informacio que deits que alcuns nos donen no es sens perill venir a nos sens la dita segurtat vos responem que nostres gents no han comocio ne rancor contre vos jassia quels desplacien vostres obres ne a nos es stada donada per alcu mala ni falsa informacio sobre aquestos affers mas vertadera et leyal zel de justicia et be de la cosa publica et som certs que nostres gents a vos ne a negun altre sotsmes nostre qui vengues a la nostre cort no farien ne gosarien fer mal ne dan. Et de les dites coses manam que sien fetes carta e cartes publiques aytantes con mester sia a conservacio de nostre dret et quen sia tramesa letra a vos segellada ab nostre segell. Dada en Barchinona dilluns a IX dies de març en layn de MCCCXLIII. A. vicecancellarius.

Preterea memoratus dominus Rex Aragonum considerando contenta in quadam littera comitisse Fuxensis tutricis comitis Fuxensis filii sui responsiva cujusdam alterius littere inserte superius per dictum dominum Regem Aragonum destinate comiti antefacto rescripsit dicte tutrici per aliam litteram cujus tenor infra in presenti processu insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hec verba.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et dilecte nostre Alienori de Comingis comitisse Fuxi et vicecomitisse Bearni ac matri nec non tutrici testamentarie nobilis viri Gasconis comitis et vicecomitis comitatus et vicecomitatuum predictorum. Salutem et dilectionem. Nuper comitem memoratum cum nostris

requisivimus litteris ut observando conventionem et promissionem dudum factam per nobilem Rogerium Bn. comitem Fuxi simul cum aliis serenissimo domino Petro Regi Aragonum proavo nostro memorie recolende juramento et homagio roboratam cujus tenor insertus erat in nostris requisitoriis litteris supradictis nobilem Jacobum de Majoricis per eum vel homines suos non juvarent in aliquo nec tangentibus armorum victualibus armis vel rebus aliis impenderet auxilium vel favorem. Nunc autem vestras accipimus litteras responsivas ad easdem per quas descripta prius nostrarum serie litterarum nobis inter alia respondistis quod vos aut comes ipse obtemperare non potestis nostris pretactis requisitionibus nec debetis cum dictam conventionem et promissionem et omnia denique per nostras prefatas litteras intimata verisimiliter ignoretis nec contra vos et filium vestrum debetis nostris litteris sine alia probatione legittima dare fidem quod que ignoratis quod idem Jacobus contra conventiones ipsas venerit et quod juste processerimus contra ipsum regnumque Majorice cum feudalibus terris aliis memoratis et quod nobis adquisite fuerint cum inde nobis fuerit facta fides immo dictus Jacobus pro hiis ut dicitis audivisse coram domino Summo Pontifici querimoniam introduxit ad que visa et intellecta plenarie respondemus quod admirari cogimur quia vos et comes prefatus sic ignaros vos redditis negocii quod multipliciter vos contigit. Quamvis. . . . de justicia nostrorum processuum qui fiunt contra nostrum subditum null. . . facere tenea-

mur. Verumtamen ut intentio vestra de dictis processibus nostris et justissimis causis earum que notorie sunt vicinis et in remotibus partibus non occulta trassumpta publica et autentica quibus plena fides debet ubilibet adhiberi conventiones et promissiones dicti quondam Fuxensis comitis nec non conventionum et infeudationis predictarum renovatarum ultimo per Jacobum de Majoricis antefatum vobis providimus destinanda cum transsumptis informationum quas per reverendum in Christo patrem Armandum archiepiscopum Sedis Apostolice nuntium anno preterito et nunc etiam eidem missimus apostolice sanctitati per que si cum exacta sedulitate legantur predictis erit ignoranciis satisfactum et dicerne poterit vestre perspicacitatis ingenium quid vobis expediat quid re deceat in eisdem. Vos autem expressius tenore presentium requirimus iterato quod observando conventionem et promissionem jam dictam vallatam juramento et homagio ut prefertur nullam vallençam nullumque subsidium vel favorem amicorum scilicet victualium gentium vel quamvis aliarum rerum palam vel occulte prestetis aut faciatis eidem Jacobo nec terris locis vel gentibus contra nos rebellantibus cum eodem nec per vestros homines loca permittatis quomodolibet fieri vel prestari. Quinimo faciatis et cum effectu curetis quod memorata promissio inviolabiliter observetur. Alioquin de jure vestro quocumque contra vos et bona vestra denuo presentium serie protestamur. Data Barchinone idus marcii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. vicecancellarius.

Denique cum domino Regi Aragonum fuisset destinata et tradita ex parte dicti incliti Jacobi de Majoricis quedam littera responsiva cujusdam alterius quam idem dominus Rex respondendo ad quandam aliam litteram ejusdem incliti Jacobi jam antea miserat inclito Jacobo memorato ideo ipse dominus Rex mandavit tenorem ipsius hic inseri qui est talis.

Al senyor En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia et de Serdenya et de Corcega et comte de Barsalona nostre cosi. Jacme per aquella matexa gracia Rey de Mallorques comte de Rocelo et de Serdanya et Senyor de Monpesler. Resebuda havem vostra letra responsiva de la resposta queus haviem feyta a una altra letra quens aviets tramesa la qual be entesa vos responem primerament en so que dietz que mentre nos vos fom obediens seguin la via de nostres predecessors vos nos agetz axi con a frare entro que comensem a degenerar baten moneda et que sobre asso ab vos nons volguem veser que disem que tamies los altres que nexs aquel qui era vertaderament frare et fraternalment ne en ves nostres senyors predecessors ni enves nos no se son portatz ni en vos alguna fraternitat no havem trobada nexs en aquell temps que vos deitz que neguna favor en so que aviem ab vos a fer trobassem ans nexs axi con es cert asso quens erets estret ab sagrament et homenatge sal vostra honor nos falis per la qual cosa axi con pus largament vos avem daltres vegades escrit qualque dret per vigor del en-

feudament per temor et no de grat feyt et contra volentat testamentaria et prohibicio de vostre reverent besavi e contre dret de regne et forma deguda no observada et precedent protestacio legittima feyt en nos aguessetz es a vos et fo tentostz perdut et a nos acquirit et goyat ni si batessem moneda re que no deguessem agrem feyt per so que havem dit ni nexs segons les covinenças feudals la on fossen tenedores segons que en laltre letra vos espliquem et certifiquam vos que ni nos en mantenen nostra libertat del nostres ni vos en opremen et en jurian nostra casa dels vostres predecessors degeneram si be los feyts passats voliets guardar ni encara en obesir vos la glesa et nos aquella desobesir et menys presar de nostres predecessors degeneram ans les lurs vies axi con havem los noms seguim si ab vos nons veim nous maraveletz car vos nons escrigues quens visem ab vos sino per la valenssa de queus aviem moltes vegades request et en la qual quant les gents del Senyor Rey de França vostre reverent cosi eren aiustades a Sen Paul per intrar en nostra terra la qual vos cuydavets que fos vostre feu nos haviets ja falit et per aquels affers no era necessari de veser nos ab vos con does vegedes sens que prou nons havia tengut no si eren vistz et necessaris que erem en nostra terra per aquella matexa cosa e peregran que per la vista si hi concetissem nos departissem de les requestes queus haviem feytes darrerament jacsecia que noy calguessen con ja nos erets falit axi con havem dit. Quant aço que deits que a Barssalona no volguem fermar dret et que feem trac-

tament dampnat et axi que no per vostra ma per la nostra colpa lamor fraternal se parti et que guarden nostra anima et a nos mateys goayem dien que la dita ferma no erem tenguts de fer per les rahons ja a vos trameses e dessus dites ni daquella nexs en possecio ni vostres predecessors ni vos hanc fes et diem que negun tractament ni aqui ne en altre loch no degut feem et si negu o diu de qualque condicio sia no diu ver et axi con jaus havem scrit somho apparellats de escusar a qualques vulla de nostra estament axi con cavaller deu escusar. Ni la fraternitat qualque hi fos no ses per nostra colpa perduda mes per la vostra qui sanc ni affinitat ni servésis ni honors no guardan per cupiditat de nostra terra aver envers nos no degudament havets procesit perque la nostra anima en asso nous cal guardar mes la vostra que tant encontre nos a arrat planyer e sospirar majorment con per re que hajam feyt ni fassam en Deu no la pugam goayar la qual cosa faerem si vostres processes axi con deits en caritat qui totes coses vens fossen fondats et en aço que deytz que ses offensa de Deu nols pogres haver jaquits lexan altres rahons responem que nostra ferma et vera creenssa es que la sancta eglesia de Roma sab mils que vos que es offenssa de son espos e que axi con aquella qui es per lo Sant Sperit inluminada no exortara ni induxera vos a jaquir los dits processos aytals con se son si fos offensa de Deu perque no deguerets haver menyspreats los apostolicals amonestaments et concels en nostre feyt axi con havets feyt. En ço que diets que no o podem a la eglesa denunciar que vos hajats

en nos pecat cor deytz que per rao anets encontra nos procesit axi con a seyor de feu e en partida axi con a subira et juge de la nostra persona domiciliada dins vostre regne e general jurisdiccio per lo crim de la moneda e per altres. Responem que volriem fort saber de vos si a nos ni a altra voletz ço que par que façats vedar que a la glesa que es sòbirana et a vos et a nos no denunciem majorment les coses qui li pertanyen et de que es en possecio de usar ni axi con a senyor del feu no poguetz procehir cor no erets per les raons dites ni axi con a subira cor nul temps en vostra terra domiciliats no fom con nostra regalia en los comtatz et terres de ça mar havem per lo Rey de França Sant Luys qui a nostre besavi la lexa axi con lautre jorn vos scrivim pus largament ni nexs segons que nostre besavi en son heretament possa no son de Cathalunya e es cert que veritat et bonesa en ell era et que si ver no fos no ho dixera et asso approroen les croniques que disen quels mons Pirenes partexen et termenen Espanya et axi o posa Isidorus en lo libre Ethemoligiarum. Cant asso que dyetz que lo Sant Pare no pot ne deu ne ha acustumat de metre les mans en los processos quels princeps del mon fan contra sos feudataris sotsmeses et vassayls axi cant vos disetz que havets feyt. Responem que a vos ne a nos no es legut de determenar lo poder appostolical majorment aquell minvan mes be sabem que es vicari daquel qui es Rey dels Reys et avesque segons lorde de Melcicedech per la qual auctoritat Rey de França no pas per heregia mas per ses iniquitats e cor de tan gran

poder a governar era inutil per Papa Zacarias es estat deposat e fo al Rey de Portegal curador donat e feudataris del dit Rey de França foren de tota feeltat et homenatge absolts et entre Rey de Franssa et Danglaterra qui son aytam poderoses con vos ne nos per raso de peccat si bes dexendie de cosa feudal a mesa la ma. Asso que deits axi con altra vegada nos haviets trames a dir que per raons provades a creenssa nostra con jan siats estats enganat e pus diets fe dient que cant nos espliquetz la rao que disets que es tan provada lavores vos y porem respondre ni vos podets escussar que no hajats feyt menassar de matar a religioses con en carta publica estan les paraules que En Codinachs dix a nostre amat et feel frare Gilem Marcheal real de Valencia ne nos religioses no exelam axi con vos fetz avesques ni prenem mes, provesin a la utilitat publica persones en aquela dampnosa no per jurisdiccio mes per provisio lunya et sius sab greu nous en maravelam cor beus sots trobat ab alscuns religioses de Malorca en so que diets que per justicia et per caritat avets proceyt e que dietz que injusticia no si mostra si be nous o volets metra en examinacio de la Sancta glesa o de princeps disen queus seria perjudici si o menetz en la glesa de Deu con no regonegats sobira sino en lo regne de Sardeya. Responem que nos avem vista del pare de nostre besavi lo Senyor Rey Darago En Pere carta ab son segel en la qual se conte que lo Regne Darago et lo comptat de Barchinona resebia per si et per sos successors en feu sots sert trahut de la glesa de Roma a la qual donar

immenssitat es mensura et fo feyt no per temor mes de grat et fo feyt davant tal que sollempnitat nexs per be quey fos mesa y seria presumida et davant tal et tal o resebe qui jurament entes o feyt en resebement de regne de no alienar o qualque altre pot absolvre et abolir ni prescripcio noy es complida co a nostre besavi a Leo et a vostre avi et a vos Avinyo denant nos mateys requestes ne sien estades feytes per que si aytal enfeudament en lo qual totes aquestes coses concoren vos denegats mes nos devem maravelar que vos de nos del enfeudament que disetz en lo qual si enfeudament pot esser dit tot lo contrari daquest vostre es axi cant avem dit et per be encara que fos ver que en lo temporal no haguessets subira no fora perjudici de dret metre a conexensa arbitral de nostre senyor lo Papa axi con nos diverses vegades vos havem proufert en el scrit et si perjudici fos no o agra feyt nostre reverent cosi lo Seyor Rey de França qui a testimoni de decretal que no regoneys sobira en lo temporal en terra perque roman nostra rao que o havets feyt cor no es fondat en justicia ni veritat ni caritat e gequen a respondre a moltes paraules que dietz cor ya y havem satisfeyt e en laltra letra et en so que havem desus dit disem que asso que diet de cas de ley nos deu fer dupte que es ver per aquels qui son sotsmeses anaquela e dat ço que no es que les covinenses fossen no veen que aytant be pars e mills no poguessen conexer de la part que seria la ferma e mils que del tot majorment cor nul temps de la dita ferma en possessio no fos ni vostres predecessors ni vos

mes pero si beus ho esguardats nostra questio es del tot ni so que dietz que per IX raons liurades a lersevesque Dayes no eretz tengut de valer nos cant vos en requerim vos pot escusar cor segon la transaccio feyta entre vostre avi el nostra la qual par que fos feyta mes en favor de la casa Darago que de Malorca neguna rao nos escussa sino injusticia de guerra ja declarada per la glesa la qual declaracio no era en so de queus requerim ni es ver que per dret de enfeudament feyt per vostre avi ni per altre ajam nostre heretament mas per nostre besavi quius lexa so que podia e al regne Darago ni al comptat de Barsalona no era ajustat per les raons claires en laltre letra contengudes ni trobarets sal vostra gracia que en les covinensses per be quey fossem tenguts ço que no em sia expressament prohibit de batre moneda en so que dyets que no contrasta les marques per so cor dietz que es custuma de Cathalunya que un veger en fadiga daltre peyora o marcha. Responem que luny es la un contra laltre cor les marques que nos havem donades contra vos et vostres sotsmeses de les quals nos pregas dalcunes quey volguessem sobreseser son otrejades per defaliment de justicia vostre et alcunes per feyt vostre axi co de la marca que otrejen a homes de Sardaya la qual cosa no creem que vos entenatz que ni negu o pogues fer qui fos a vos sotsmets ni atorgament feyt quel regne de Mallorques no partis de nostre besavi contrasta cor aquell atorgament fo feyt a Malorca per nostre besavi lo primer dia de març del any MCCXXX et no diu sino que nols escambiaria nils daria e que

tots temps los amaria et deffendria et fo atorgat als habitadors solament de Malorques los quals depuys axi con apar per cartes publiques an resebut nostres senyors avi et oncle et nos per senyors axi con podien cor en les coses que en ffavor dalcu son entroduytes cascu y pot renunciar ni es ver que nos per dret axi con havem dit del Rey En Pere vostre besavi ajam re co abans que la covinença fos feyta e lenfeudament aytal con fo nostre reverent avi o possesia e o tenia per lo dret et titol que havem dit e per lo qual nos o tenem ne son dintre Cathaluya axi tant desus havem dit e asso que diet que per be que nostre besavi reverent ages la regalia auda de Rey de Franssa que pertimgera a vos e no a nos per cor cor diets que som hereters per titol particular et vos hereter universal responem que per aytal titol nostre besavi jaqui a la un de sos II fils con a laltre et per semblants paraules a asso quel jaqui o dona et donals ho ab tots drets quey agues perque qui tot diu re no rete pero si vos entenets que per aquelles paraules regalia no sia donada la regalia de Cathaluya pertayeria a nos car segons lo testament del dit nostre besavi nostre avi e no lo Rey En Pere fo hereter universal jaquit en totes altres coses e drets que agues oltra ço que expressat havia guardaulo be que axi hi trobarets ne contrarietat no es que altre qui no fos hereter universal hagues regalia çor axi con laltre dia vos escrisquem largament a nostre besavi no li era venguda axi con a Rey Darago pero axtant cant havem dit prenets dessa o de la car ja vesetz con va ni som contra-

ris a nos mateys si diem que a nostre besavi vench la regalia axi con li vench e deym que no fo aplicada a la corona Darago con del emparador se trobe que ha Il patrimonis e majorment car la dita regalia al dit nostre besavi qui la dona a nos et no a sos predecessors e fo pervenguda ni fa forssa sino nomenan titol de compte de nostres comptats car sius feu vos del comptat de Barssalona el Rey de Sicilia del comptat de Proenssa mas per so no esta que noy ajen regalia. Quant a les injuries que diet queus havem feytes et los vostres ni vos no massa apparen les vostres ab greu quens sap et massa son manifestes ni axi quant dit havem del voler de nostres predecessors envers vos havem desviat e per ço cor dietz que del plaers quels nostres et nos vos havem feyts que fayem so que deviem vos responem que pus mal fer los non fa pus a deure tot o reputats mas daqueys ni per deute ni per gracia no havem ni nostres predecessors ni nos sentit si be sia venguts cases et no a romas per requerir e deim encara et affermam esser ver que nos publicament al temps quens citas si citacio merex haver nom moneda batre no haviem feyta en les terres de sa mar ni a moneda nostra cors haviem dat ni alcun a penre forsat ni en les covinenças si beus deytz lo contrari nons fo la on y fossem tenguts deffes ni vedat expressament de batre moneda dessa et pus que confessatz que de regalia es fer moneda a nos pertany de fer la per les raons dites les quals son resposta de moltes coses que vos reiteratz ni creem pero demanatz si null temps o an atorgat que comte

Dampuries per privilege de comte de Barssalona bate moneda ne comte Genardo aytam poch com los comptats de Empuries et de Rocelo se partiren per frayresca con fossen abans du. Mas axi con a diverses dignitats no minvan en si ni la una ni laltre et nos axi cant havem dit som successors de nostre besavi et no del vostre ni trobam encara que del vostre nils vostres ne nos ajam mes volgut ni trobam que usatge per be quey fossem sotsmeses vet de fer moneda mas que no sia minvada en aur ne en argent ne en pes et que si o fa negu que venga en ma del princep que som nos dessa axi cant havem mostrat. En so que dets que neguna injuria la regina de Malorques nous havia feyta si venia en vostre palau per visitarvos sabets be siùs fo injuria et si hi venia per vesitar e nos per les raons ja dites axi con a princep et axi con nerem en possessio procesim per marcha encontre vostres sotsmeses nil temps que era passat apres les requestes necessaries et sobrehabundans a nos tolia de proceyr cosque vostre feyt agreuias e sabets be que es de dret nex divinal que et represala o marcha encara guerra per repelir les coses toltes o per necligencia daquels qui no les volen restituir o fer restituir fe pot dar e fer tant en bens quant en persones e axi nusa lo senyor Rey de França qui a tal consell que sab be que sen deu fer ne forma de interdir marcha nos no trobam serta ans sòm certs que no resta si de feyt o de paraula alcun declara son enteniment el deute de la dot et del prestec que nostre oncle vos fe per nos era clar con sera laltra non contrastant que

vos alleguets rahons que aytant o pus fan contra vos que contre nos la on fossen veres cor si nos no erem dexendens en dreta lyya per so cor no som fills del Senyor Rey En Sanxo mas de son frare e que per so agues loch la substitucio ja abans aquell cas fora vengut en la casa Darago que en la nostra cant vostre avi mort son frare mosenyer Namfos Darago succesi e axi fora a nostre avi et conseguent a nos axi con hereter tant a lo de nostre oncle que era estat hereter de nostre avi tot so que al Rey En Pere vostre besavi fo lexat fora e deguera esser pervengut per rigor de la dita substitucio. Et maravellam nos molt pus que ara atorgats axi co es ver queus requerim sobrels damunt dits deutes con does vegades o avets negat per nostres letres e de sert molt hom trobariets que menys de fe ne darien en vostres paraules co asso ne fos de feyt antich mas de feyt feyt en vostre temps. Cant al feyt del pont estam a la resposta feyta en nostres altres letres et en aquèsta et en ço que diets que legittimament ne sots enformats no cresem cor nos pot fer ni nexs per legittimes ne leyals persones si beus o pensats segons que havem entes ni se quen havets al cor ne volets dir. Quant a aço que diets que som en vostre sagrament et homenatge et que negu nons en pot absolvre diem per les raons dites quen negu non som de vos mes be es nostra creenssa ferma que la on o fos que nostre Senyor lo Papa nos en poria absolvre no solament del sagrament ans del homenatge e tots vostres sotsmeses ne poria absolvre axi cant fe dalcuns que vos podets saber. Cont asso que diets ques homenage lige vos

responem que per altra manera o determenen los doctors de dret et segons Cathaluya la on loc y agues nos o creurem quant vostres barons et cavalers vos o atorguen cor creu que greu los seria e no sens rao si per so co no han altre subira la on fos ver que no o tenguessets per la glesa axi cant havem dit que per so fossen homens liges. En so que disets quels nostres no eren liges noy diem alre mes liges o no nia molts ab greu quens sab cor dels nostres o havem a dir que de homenages e sagraments feyts a nos an feyt gran mercat et per aventura sis faran dels vostres als quals no son tengut pus o an feyt dels nostres al quals son tenguts mes axos sia en ells. Del penre terra de Malorques so queus en avem scrit en lalira letra es veritat et sab aquel lo qual re no ignora nos per quens en tornem mes si beus deyts que per paor ab tot si som apparellats encara de complir so que al partir a Barchinona vos dixem et aqui coneguera hom qui aura paor no veem deferencia ni en Cathaluya nos serva de castel a terra la on hom la puga defendre dintrar de las naus de Malorques que dietz que eren minvades en temps nostre que non y avia tantes con en temps de vostre havoncle meritz ne be mal vostre pare quins fe metre en la guerra dels janoveses e vos quins en destruis e cremar feetz nex abans que la guerra fos comensada cor abans que vostra guerra injusta comensas ni havia aytantes con nul temps ni ach mes per be que fos no nauriem a vos retre conte axi cant vos avem scrit mes be sabem que nostres predecessors et vos avets enpenyorades et enpenyora ts venudes et ve

nets et en altres maneres alienats moltes coses en per-
judici de la substitucio a nos pertanyent et als nostres
et contre la de nostre reverent besavi prohibicio en se
que diets que pot esser segons les covinenças per via
extraordinaria recorregut a nos vos sou contre les pa-
raules de la covinensa si be les guardats la on y fos-
sem tenguts cor y es expres que ni per apellacio ni
per altre manera de nos ni de nostres officials a vos
no sia recorregut les quals paraules demostren que ni
per via ordinaria que es appellacio ni per altre ex-
traordinaria nos no puga fer en so que deits quel dret
de la patria determena daquels qui destruexen feu ja
vos y havem respost que en aquels drets no son ten-
guts ni feu per vos tenen mes la on fos destruit no
lo havem mas augmentat crescut et ennoblesit axi
con la evidencia del feyt o demostra e si bens deits que
les compres que havem feytes no tornen a publica ut-
litat aras pot conexer per queus desplau e en temps
de pau mils justicia sen fesera perque alcuns qui ar
son ab vos dasplau et desplac e mostrarenho be alcun
tant que si meseys na solaren. Asso que deits que les
gents nos fugen nos avem confianssa en Deu et en
nostres amichs que non fugiran tants que non hi tro-
bem prou e de puys leyals que aquells que fugen. En
les altres coses que vos en vostra letra avets meses
et per la present noy responem especifficadament es
per so cor ja y es respost qui en laltre letra qui en
aquesta en un loc et en altre majorment sobre ço queus
fondets esser nostre sobira et senyor la qual cosa nos
clarament lo contrari havem mostrat perque a diver-

ses nostres raons es respost. Altra vegada encara en Deu nos pregam et en la caritat de Christ vos amonestam et corregim que en nos no vullats peccar con nos a tota rao et tot so que nostre Senyor lo Pape conexera o volra siam apparellats destar. Nius maravelets con avem tant la present resposta trigada cor la present de nostra ma voliem escriure axi con havem feyt. Et per la merçe de Deu et de vos occupats en altres coses necessaries noy havem bonament tro ara pugut vacar. De la present carta publica feem liurar en mamoria. Dada a Perpenya la XVª de Pascha lany MCCCXLIII.

Cujus siquidem littere subscripcio talis erat.

Al molt alt et excellent princep lo Senyor En Pere per la gracia de Deu Rey Darago e de Valencia et de Sardeya et de Corsega e comte de Barsalona nostre cosi.

Subsequenter cum reverendus in Christo pater Armandus divina providencia Archiepiscopus Arquensis nuntius apostolicus destinatus ad presentiam jamdicti domini Regis presentasset ex parte ipsius domini Summi Pontificis memorato domino Rege quandam cartam papalem bulla pendenti pumblea in quadam reste canabi comunitam cujus series in presenti processu insertus mandato domini Regis sequitur in hunc modum.

Clemens episcopus servus servorum Dei. Carissimo in Christo filio Petro Regi Aragonum illustri. Salutem et apostolicam benedictionem. Paternis desiderantes affectibus te fili carissime domumque tuam regiam intra nostra et apostolice Sedis precordia recumbentes pacis salutis et honoris habundare comodis et ad hec reformationem unitatis et concordie mutue inter te ac carissimum in Christo filium nostrum Jacobum Regem Majoricarum illustrem tanto tibi tanquam propinquo vinculo sanguinis et affinitatis et conjunto et quod confundi nequiret te domoque predicta remanentibus inconfusis opportunam immo nessessariam multi pliciter extimantes te ad nostram concordiam per nostros sollempnes nuncios et litteras ad te missos sepius sicut novit regalis circunspectio duximus exortandum et licet hostis antiqui humani generis pacis et caritatis emuli ac odiorum et dissensionum nutritoris nequissimi malicia prevalente nondum satisfactum in hac parte fuerit votis nostris adhuc tamen circa cepta per vos hujusmodi de radice caritatis utique predeuncia tanto ferventius providimus insistendum quanto sincerius et affectuosius tua et ejusdem Regis spiritualia et temporalia comoda affectione paterna zelamus. Quo circa tuam regalem magnificenciam rogamus et hortamur attentius ac per Dei misericordiam obsecramus quatinus premissa et alia que sepe super hiis scripsimus intra pectoris claustra regii matura et diligenti consideratione revolvens et attendens nichilominus quod nobilis valde reputatur illa victoria et magnis laudibus

excolenda que per clemenciam consummatur quodque predicta concordia si eam dederit pacis auctor tibi honoris augmentum nonmodicum quietem animi et alia memorabilia Deo placibilia commoda non solum tibi fili dilectissime sed etiam tuis et regis predicti devotis et subditis fideique catholice proculdubio ministrabit ad eam cor iterclives regium et coaptes et ut tractari per vias tibi honorabiles et alias opportunas et justas utilius et liberius quiescentibus guerrarum discriminibus Deus pacis offenditur valeat ad treugas inter te dictumque regem ac utriusque valitores adherentes et subditos in eundas vel in dicendas usque ad instans festum beati Michaelis Archangeli duraturas consensum benignum et favorabilem prebeat obnixe quesumus regia celsitudo venerabili fratri nostro Armando archiepiscopo Arquensi apostolice sedis nuncio quem ad partes illas propterea destinavimus clementer et beningne super premissis nichilominus intendendo. Datum Avinione IIII kalendas aprilis pontificatus nostri anno secundo.

G. de Turr.

Presentasset etiam dictus nuntius jamdicto domino Regi virtute legationis sibi comisse nonnulla capitola et exposuisset quedam tangencia legationem sibi comissam. Ideo ipse dominus Rex Aragonum scripsit prefato domino Summo Pontifici per suam litteram ejus mandato hic insertam tenoris sequentis.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri et domi-

no Clementi divina providentia sacrosancte romane et universalis ecclesie Summo Pontifici. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. ejus humilis filius et devotus pedum oscula beatorum. Quia cuncta pie pater acta per nos circa processus contra nobilem Jacobum de Majoricis habitos qui lucem non oderunt beatitudinem vestram cupimus non latere transumptum litterarum quarundam per nos ipsi Jacobo transmissarum nec non responsionis per nos facte reverendo patri Armando Arquensi archiepiscopo sedis apostolice nuntio per latorem presentium vestre beatitudini destinamus eidem humiliter supplicantes ut ea videre non cedeat vel audire. Almam personam vestram conservare dignetur Altissimus incolumem plenis annis. Datum Barchinone decimo kalendas aprilis anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. vicecancellarius.

Scripsit etiam domino Portuensi episcopo in hec verba.

Reverendo in Christo patri Johanni divina providentia Portuensi episcopo amico spetiali nostro Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Salutem pariter et honorem. Noveritis nos scribere domino Summo Pontifici post solite reverentie titulum in hec verba. Quia cuncta pie pater acta per nos circa processus contra nobilem Jacobum de Majoricis et inserto toto tenore littere supra inserte proxime usque ad clausulam Almam personam etc. Quocirca precordialem et paternitatem amiciciam

vestram precamur intimis affectibus et ex corde quatenus faciatis ut ipsa transumpta quarum vobis copiam per hujus latorem mitimus per dictum dominum Summum Pontificem et per vos sollicite videantur. Datum Barchinone decimo kalendas aprilis anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. vicecancellarius.

Et sub consimilibus verbis scripsit cardinalibus infrascriptis videlicet.

Petro divina providentia tituli Sancte Praxedis presbitero cardinali.

Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in termis presbitero cardinali.

Item Michaeli de Richomanno canonico valentino et domini Pape capellano.

Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori regio in Romana Curia.

Nichilominus etiam prefatus dominus Rex quia super responsione per eum fienda ipsi domino Pape ad contenta in proxime dicta carta papali plenius deliberare decrevit propter quod et quia occupatus negotiis executionis jam dicte vacare contiuue non poterat ut erat expediens super eis opportuit eundem archiepiscopum in partibus Cathalonie per tempus aliquos ultra sicut dicebat sui prepositum remanere deliberato ad plenum circa responsionem jamdictam ipsam responsionem ordinari fecit et tradi archiepiscopo antedicto

prout in quadam infrascripta littera directa Bonifacio Ferrarii legum doctori latius continetur. Tenore autem littere responsionis pretacte ipsi domino Pape directe sequitur in hunc modum.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri et domino domino Clementi divina providentia sacrosancte romane et universalis ecclesie Summo Pontifici. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc, ejus humilis filius et devota pedum oscula beatorum filiali devotione vestre clementie literas per venerabilem Armandum Arquensem archiepiscopum noviter nobis missas reverenter accepimus quarum in effectu series continebat. Quod cum sanctitas vèstra paternis obtaret affectibus nos ac regiam domum nostram pacis salutis et honoris comodis habundare et ad hec reformationem unitatis et concordie mutue inter nos et inclitum Jacobum de Majoricis opportunam immo necessariam multipliciter extimaret ad ipsam concordiam per nuntios solemnes et litteras sepius ad nos missas vestra nos duxerat sanctitas exhortandos sed licet hostis humanis generis pacis emuli nequicia prevalente nondum super hoc esset nostris affectibus satisfactum adhuc tamen circa cepta de que radix caritatis unquam predeuncia tanto ferventius beatitudo vestra providerat insistendum quanto sincerius et affectuosius nostri dictique inclituti Jacobi de Majoricis spiritualia et temporalia comodo zelabatur. Quare nos vestra sanctitas hortabatur ut que sepe super hiis nobis scripserat matura et diligenti consideratione intra pectoris nostri claustra sollicite revol-

ventes et etiam attendentes quanto ipsa concordia Deo et subditis utriusque placida comoda ministret nos ad ipsam concordiam animum inclinare. Et ut per vias nobis honorabiles et alias opportunas et justas quiescentibus guerrarum discriminibus super hiis posset tractari liberius et utilius ac treugas inter nos et dictum inclitum Jacobum de Majoricis ac utriusque valitores et subditos in eundas vel in dicendas usque ad instans festum beati Michaelis Archangeli duraturas consensum favorabilem et beningnum impendere deberemus quibus et aliis contentis in dicta littera et in cedula nostra propria manu scripta diligenti sollicitudine revolutis vehementer cogimur admirari quia sanctitas vestra ad iniendum treugas cum dicto Jacobo de Majoricis nos induxit. Nam cum nos cum illo guerram aliquam non habuerimus nec etiam habeamus sed propter orrendos excessus culpas innumeras et scelera detestanda per eum in regiam magestatem totamque rem publicam nostram prout nobis pater sanctissime per literas nostras et nuntios vestros sepe significavimus et est orbi notorium comissa multipliciter et adaucta nos juxta usaticos Barchinone antiquas consuetudines Cathalonie et jura patrie quibus subest et sub quibus que possidebat et possidet et per progenitores nostros antecessoribus suis concessa fuerunt in feudum nunc quod nobis legittime acquisita contra ipsum et terras suas rite atque legittime procedamus treuga que guerre subponitur et inter guerrifficantes tantum initur in executione justicie quam pro re seculari et ut dominus temporalis juste facimus contra eum

tamquam subditum nostrum ac intra Principatum nostrum Cathalonie residentem ibique domum suam foventem. Salva in omnibus vestre reverentie sanctitas non vendicat sibi locum. Preterea verbum illud contentum in vestra littera ubi loquitur de treugis inter nos et dictum Jucobum de Majoricis indicendis alciorem vobis turbationis materiam ministrasset si se vestre sanctitatis proposito applicaret quod in tali casu ubi tamen executio justitie vertitur indicendi treugas inter nos et ipsum subditum nostrum sibi assumeren potestatem sed quia induci non debet discerneamus ac credendum quod fidei constantia et obedientie promtitudo ac clara sinceritatis et puritatis opera pro fide catholica et augmento sedis apostolice per progenitores nostros erga romanam ecclesiam habita et impensa in ejusdem ecclesie memoria deleantur quod debeat suadente justicia execrari abominabiles actus ejusdem incliti Jacobi quod jugiter contra nos per nepharios excessus aucmentat noster pater sanctissime in spe fertili dicte sedis animis requievit in eo videlicet quod ad indicendum inter nos et dictum Jacobum da Majoricis dictas treugas nullo modo procedere debeatis nam prout alias sanctitati vestre scripsisse meminimus cum vestra clementia salva in omnibus ejus reverentia et honore de questione mere temporali aut processu subditorum nostrorum tntromittere se non debeat cum hec nedum nostra sed omnium regum et principum mundi jura regalia lederet omniumque scandalizaret regiam dicionem minueret et ad turbationem comotionem et scandalum maximum provoca-

ret talia nullatenus pateremur potissime cum nos vel reges Yspanie nullum post Deum superiorem in temporalibus agnoscamus. Ceterum pater sanctissime cum dictus inclitus Jacobus de Majoricis quasi humana pietate se posita omnique humanitatis federe dissoluto sic in subditos et fideles nostros comitatum Rossilionis et Ceritanie quos nunc tenet oppressos haustera nimis credulitatis deseviat ut quadam fraternali sevitia nonnullos trucidet quosdam scalore carcerum maceret alios vinculis ferreis torqueat ceteros exulare compellat et non percetis generi sexui vel etati universos bonis suis spoliet et ad extremam exinanitionem deducat in nostri et reipublice dispendium et deteriorationem terrarum ipsarum omnium exterminium et excidium singnlorum. Quis pater sanctissime ubi saxeum pectus habens vel adamantis durissimi corda gerens a Deo posset incallere duricie quam pro tantis oppressionibus et afflictionibus relevandis non emolliret pie considerationis affectus pius non attendatur ad iram quis non animetur contra tam impium hominem ad actum debite ulcionis. Certe pater sanctissime firmiter credimus quod dum talibus subvenimus gratiam obsequium Altissimo immolamus. Igitur cum illi qui de dictis terris et comitatibus poterunt et possunt evadere a facie sevientes presentiam nostram adierint et jugiter adeant ad auxilium nostrum recurrant nosque singulare refugium in tante necessitatis articulo recognoscant auxilium nostri subsidii jugiter implorantes. Nos pater sanctissime juste debito exigente previo ut premittitur justo processu ad eripiendum oppressos

a tanta calumpnia servitutis tantoque jugo tirannice potestatis nunc vernali tempore quo solent reges ad bella procedere sub magnis erarii nostri stipendiis convocavimus barones milites equites et alios subditos nostros in numero copioso ac fieri facimus non absque inmensis profluviis expensarum congruum navigii apparatum cum quibus illius atrocem proterviam actore domino qui justitiam nostram prosequitur conteramus ac dictos fideles nostros qui sub spe auxilii et subventionis nostre respirant de tante tribulationis augustiis tanteque calamitatis incendiis eruamus propter quod pater sanctissime si nos tot offensis actibus et orrendis injuriis per dictum inclitum Jacobum de Majoricis lacessiti tot sumptuum oneribus gravati ob lesionem tocius reipublice nostre et in oppresione dictorum fidelium tanti dolore cordis intrinsecus votis vestris et exortationibus cum hoc absque inmenso et irreparabili detrimento facere non possemus ad presens annuere vel perere nequimus. Quesumus et humiliter supplicamus ut nos habeat beatitudo vestra venerabiliter excusatos. Almam personam vestram Altissimus conservet suo sancto servitio per tempora longuiora. Datum Barchinona octavo kalendas madii anno Domini Millesimo trecentesimo XL quarto. A. vicecancellarius.

Et nichilominus fuerunt ex parte ipsius domini Regis Aragonum dicto nuntio quedam in scriptis tradite rationes respondentes contentis in capitulis eidem domino Regi ex parte ipsius nuncii traditis ut prefertur quarum siquidem rationum tenor hic insertus man-

dato prefati domini Regis sequitur in hac forma.

Quoniam pacti exemplum inseri et seriem facti ex quo jus oritur prestiti expedit antequam ad proposita responsum congruum et debitum subsequatur nec sic ante querenda juris ratio quam persone. Ideo in responsione fienda reverendo in Christo patri domino Armando divina providentia Arquensi archiepiscopo et sanctissimi domini Pape nuntio pro subscriptis ad illustrissimum dominum Regem Aragonum destinate et capitulis ipsi domino Regi per eum oblatis pro responsionis ipsius evidentia permittenda sunt undecim gravissima que inclitus Jacobus de Majoricis comisit contra serenissimum dominum Regem Aragonum et ejus rempublicam que quidem nulla possunt tergiversatione celari.

Primo namque idem Jacobus de Majoricis existens dicti domini Regis Aragonum homo ligius et vassallus pro regno Majorice et Insulis ei adjacentibus et comitatibus Rossilionis et Ceritanie terris Confluentis et Vallispirii et Cauquiliberi et aliis terris que possidebat ubique excepta villa Montispesulani et pro quibus ter sollempniter dicto domino Regi et suis predecessoribus sacramentum fidelitatis et homagium ligium fecerat coram gentium multitudine copiosa contra conventiones feudales dictis sacramentis et homagiis roboratis nec minus contra usaticos Barchinone que sunt jura patrie quibus suberat atque subest et etiam contra jura comunia cudit et cudi publice fecit

monetam auri et argenti in villa Perpiniani que de dicto feudo est et intra generalem jurisdictionem ejusdem domini Regis Aragonum et Principatum suum Cathalonie constituta.

Secundo quare dictus Jacobus citatus per eundem dominum Regem legittime sollempniter et peremptorie super crimine dicte monete primo contumaciter. Et postea personaliter requisitus in civitate Barchinone evidentiori contumacia firmam juris ad quam per dictas conventiones feudales et per prefatos usaticos tenebatur contempnibiliter denegavit nec lecta pena sevissima prodita per dictos usaticos ipso facto contra feudatarios firmam juris postulatam per dominum feudi differentes etiam per momentum vel aliqualiter denegantes.

Tertio quia idem Jacobus rebellionem et inobedientiam multiplicans animo indurato quesitis quibusdam coloribus et figmentis ut finis eorum postea declaravit dictum feudum a prefato domino Rege qui ipsum per se et predecessores suos quinquaginta quatuor annis pacifice possederat obstinaciter denegavit nitens quantum in eo fuit presumptione dampnabili possessione dicti feudi sine causa cognitione et sine juditio inclitam domum Aragonum expoliare et circa deffectum denegationis predicte multas literas scripturas sigilla et instrumenta falsa sine erubescentia fabricavit.

Quarto quia cum idem dominus Rex Aragonum ob

reverenciam Sedis Apostolice et preces vigentes dicti reverendi Armandi jam tunc per eandem sedem pro inienda concordia similiter ad dictum dominum Regem missi dictum inclitum Jacobum guidavisset qui se presentiam ejusdem domini Regis asseruit aditurum et ei dedisset spetiales litteras de conductu nec non processus justi jam tunc cepti prorogationem liberaliter concessisset et ipse Jacobus pretextis dicti guidatici Barchinonam venisset et per eundem dominum Regem receptus fuisset honorifice et clementer incepto tractatu concordie contra honestatem proprio pugnans arbitrio et persuasionis et salutaris monitus dicti domini Armandi qui salutem zelabatur ipsius obnuditus et contempnens oblata sibi cum modica satisfactione clementie obtenturas more aspidis aures suas concordie predicte noluit consentire nec firmare de jure ut notorie tenebatur sed elacionis et superbie assumens spatium durante adhuc guidatico quod semel fuerat prorogatum subito recedens a civitate Barchinone antequam idem dominus Rex executionem dicti processus incepisset vel ei aut gentibus suis vel eorum bonis dampnum aliquod intulisset absque diffidamento aliquo mercatores et subditos domini Regis predicti in mari et in terris feudalibus antefatis in quibus sub fide et securitate ejusdem Jacobi degebant cepit et carceri mancipavit et bona rapuit eorundem et extunc deteriora continuans predas invasiones insultus neces expugnationes et vulnera dicti domini Regis terris et subditis irrogavit que quantum a juditio rationis derivent patet cuilibet intuenti.

Quinto quia dictus Jacobus existens ut prefertur homo ligius et vassallus dicti domini Regis Aragonum libertate et securitate gaudens guidatici supradicti celestem iniens faccionem seu conspirationem et insidians vice domini Regis Aragonum principis et dómini sui in litore maris juxta monasterium fratruum minorum Barchinone in quo hospitabatur fecit fieri et construi unum pontem fusteum qùi protendebatur a dicta mari usque ad quoddam terratum contiguum cuidam camere in qua ipse Jacobus jacebat et consilium secretum tenebat. Per quemquidem pontem ex utroque latere postibus comunitum pendebat secretus aditus ad galeas dicti incliti Jacobi in quibus ad civitatem Barchinone venerat supradictam. Tractavitque cum duodecim personis de consilio et domo ejusdem ei adherentibus in conspiratione jam dicta diversis diebus et horis ac tractari fecit quod antefatus dominus Rex Aragonum et incliti domini infantes Jacobus frater et Petrus patruus ejus ratione comunis visitationis vel solatii sicut ante dictam rebellionem et aliis temporibus pluries fuit factum venirent ad monasterium supradictum quodque idem Jacobus fingendo quod secrete vellet loqui cum eis vocaret ipsos ad cameram supradictam et missis in quadam alia camera modica contigua camere premisse dictis duodecim personis munitis caperet dictum dominum Regem et inclitos infantes et eosdem captos per dictum pontem duceret et in galeas jamdictas inmitteret violenter ipsosque duceret ad castrum de Olorone in regno Majorice et

quod ibi tenerentur capti tantum et tamdiu donec idem dominus Rex Aragonum eidem Jacobo feudum dominium et superioritatem predicta per omnia diffinisset et pacta ac obligationes quaslibet in infeudatione adhibitas dissolvisset et ultra hec tantam partem in Cathalonia habuisset quod idem dominus Rex vel sui non possent ubi vellent contra eum aliqualiter prevalere nec absolutionem et remissionem predictas aliquo remedio impugnare et in dicto nephandissimo tractatu fuit actum et deliberatum per dictum Jacobum cum complicibus suis predictis quod si dominus Rex Aragonum et infantes predicti et Regina tunc Majorice dicti Jacobi consors clamarent vel auxilium postularent aut captioni eductioni predictis verbo vel facto aut alias quomodolibet impedimentum prestaret statim interficerentur omnes. Ipsique interfectores se per pontem predictum ponerentur in galeis et fugerent cum eisdem dixit etiam dictus Jacobus in eodem tractatu quod si sanguinem totum dicti domini Regis bibisset adhuc de offensa quam sibi factam fuisse dicebat eo quia citatus fuerat per eundem vindictam plenariam non haberet. Sed quia idem dominus Rex ad dictum monasterium accedere noluit nutu divini spiraminis ut probabiliter creditur qui servat et dirigit Reges justicie zelatores idem Jacobus preconceptum facinus non potuit licet conatus fuerit consumare.

Sexto quia idem Jacobus post predicta misit ad Sedem apostolicam sollempnes nuntios et per importunitatem obtinuit ad dictum dominum Regem miti re-

verendum in Christo patrem bone memorie dominum Andream Sancte Romane ecclesie cardinalem cum quo putabat sua negotia tolerare et dicto domino cardinali ad dictum dominum Regem venientem et jam in civitate Narbone vel ejus territorio existente jam dictus Jacobus dicto domino Summo Pontifici non defferens nec ejus nuntio sollempni et de latere destinato nec legatum per eundem ut premittitur impetrate cum equitibus et peditibus exercitibus congregatis insultum et insidias preparatis intravit terram dicti domini Regis et fecit talas incendia posuit homines ejusdem credentes propter adventum proximum dicti domini cardinalis securitatem habere vulneravit et aliquos interfecit quod incontemptum non modicum et dedecus dicti domini Summi Pontificis cernitur factum esse.

Septimo quia dictus inclitus Jacobus extans homo ligius et vassallus dicti domini Regis Aragonum antequam comtemptu sue rebellionis palam detegisset tractavit quod cum auxilio aliquorum potentum perderet dictus dominus Rex superioritatem dominium et feudum comitatus Rossilionis et Ceritanie et terrarum eis adjacentium et ipsos teneret in feudum ab aliquo quem superiorem recognosceret cum cujus auxilio et valença posset de facto dominium et feudum regni Majorice intervertere et franchum et liberum possidere ut ipse idem Jacobus confessus fuit in presentia domini Regis.

Octavo quia idem inclitus Jacobus homo ligius et

vassallus qui supra ambitione improba et libertatis illicitto apetitu satagens per fas vel nephas obtinere sue contemptionis intentum illustres Reges Francie Castelle et Cicilie et dominam Elianorem relictam serenissimi domini Regis Alfonsi memorie recolende ac natos ejus fratres et subditos dicti domini Regis nec nòn Comune Pisarum et pene omnes comunitates urbium maritimarum Ytalie suis legationibus et nuntiis ordinatis temptavit super iniendis contra dictum dominum Regem federibus et alligantiis pactionibus seu conventionibus ac eosdem et eorum quemlibet per suos nuntios spetiales variis tractatibus fatigavit. Qui tanquam innata fidelitate et veritace preclari renuerunt hujusmodi factionibus perniciosis exemplo et dampnatis tractatibus adherere ipse tamen Jacobus videns se prenominatorum auxilio destitutum elata obstinatione ac obstinata elatione lapsus in desesperationis caliginem cum infideli, et blasfemo Rege Garporum fidei catholice inimico contra eundem dominum Regem et regna sua pactiones et federa inire tractavit suis illis bis sollempnibus nuntiis destinatis quod nunquam inter fideles Christi reperitur auditum. Sed nec idem Garporum Rex admittere voluit tam nepharias et destabiles factiones. Presumens forte quod qui contra principem catholicum dominum suum talia procurabat sibi federa aliqua non servaret.

Nono quia cum idem dominus Rex Aragonum pro executione dicti processus, ad portum Pagarie Regni Majorice cum suo armato navigio et felici stoleo

apulisset dictus Jacobus existens ut sepedictum est homo ligius et vassallus dicti domini Regis non eribuit cum exercitibus equitum et peditum dicti regni erecto vexillo et agminibus ordinatis dicti domini Regis Aragonum conspectui in campo belligero paratus ad pugnam personaliter apparere ejusque circa maris litora signa victriccia et exercitus non sine nota sevissima debellare quod in toto mundo et potissime in Yspania orribile et nephandissime reputatur ipsius minime Jacobi certamine et resistentia non obstante cum magno conflictu classis regia affixa fuit in littore dicti Portus et confluentibus in terram stolii regii bellatoribus strennuis unanimiter impotenter dictus Jacobus cum Dei auxilio qui fovet justitiam fugiens cessit bello votaque sua illa die cogitatis successibus corruerunt.

Decimo quia idem dominus Rex existens in partibus Rossilionis cum exercitibus pro executione predicta continuanda et effectum debitum producenda et reverentiam Sedis Apostolice et honorem reverendi in Christo patris domini Bernardi divina providentia Sancte matris ecclesie Cardinalis quem idem Jacobus obtinuerat in legatum seu nuntium captis jam virtute dicte executionis vicecomitatu de Caneto et aliquibus aliis locis concessit graciose quod supersederet ab inferendo dampnum in terris quas de facto idem Jacobus possidebat usque ad primam diem mensis madii proxime nunc instante si tamen idem inclitus Jacobus dampnum vel malum non inferret dicto vicecomitatui

de Caneto vicecomitatui de Insula et aliis locis personis et etiam bonis in dicta supersessione spetialiter nominatis. Et hoc promisit idem Jacobus dicto domino cardinali. Post recessum autem dicti domini Regis cum exercitibus suis a Rossilione ipse Jacobus ymaginariis fictionibus exquisitis transgrediens promissionem factam dicto damino cardinali expugnavit et cepit vicecomitatum de Insula et intulit dampna quamplurima personis in dicta supersessione nominatis et bona ipsorum omnia per violentiam occupavit.

Undecimo quia dictus inclitus Jacobus incolis dicti Regni Majorice comitatuum et terrarum predictarum feudalium innumerabiles afflicciones intulit. Non enim erat contentus ipsos indebitorum exaccionum et collectarum gravare honeribus sed subtiles vias et occasiones conabatur justis coloribus invenire per quas ipsos reos faceret et ab ipsis tanquam a barbaris aurum subtiler extorqueret et demum regnum comitatus et terras predictas et habitatores ejusdem ad tantam exinanitionem servitutemque redigerat ut sub servili quasi conditione eos vivere compellebat et novissime miseros et afflictos incolas comitatus Rossilionis et Ceritanie et terrarum eis adjacentium quos adhuc de facto possidet tirannica sevitia tractavit et tractat aliquos innocentes et sine macula crudeliter occidendo et alios carceri mancipando et nonnullos in exilium dando ac omnibus bonaque cum magnibus laboribus quesiverunt sine clementia auferendo ita quod eis penitus nichil habentibus et omnibus probis inde fere ejectis

et aliis per fuge remedium absentibus terra dicti feudi dissipacioni et destructioni exposita quasi deserta remanet desolata. Que quidem in offensam divine magestatis et injuriam ac perjudicium evidens dicti domini Regis Aragonum cujus predicti calamitosi et miseri sunt principaliter homines et vassalli cedere dinoscuntur.

Animadvertentes igitur dominus Rex quod predictas enormes injurias et atroces offensas sibi et toti reipublice nec minus habitatoribus dictorum locorum feudalium per dictum inclitum Jacobum irrogatas sine peccato et divine majestatis offensa non debebat nec poterat amplius tollerare vel sub covinentia preterire pro conservatione et reintegratione juris sui et reipublice et ut populos miseros dicti feudi quorum lacrime apud Deum jam meruerant exaudiri a captivitate perpetuo mediante justicia liberaret justo processu et legittimo preheunti regnum Majorice et Insulas sibi adjacentes cum Dei auxilio qui justiciam diligit atque fovet realiter aprehendit et in suo dominio tenuit atque tenet auctoritate et dispositione usaticorum Barchinone et consuetudines Cathalonie generales quibus suberat et subest inclitus Jacobus supradictus. Et nichilominns in et post contumaciam dicti Jacobi premissa inquisitione ex mero officio super crimine dicte monete sicut per jura patrie solet fieri atque potest annotavit sollempniter observato ordine jurium patrie supradicte civitatem et regnum Majorice et ejus loca et insulas eidem etiam adjacentes nec non comitatus

Rossilionis et Ceritanie terras Confluentis Vallispiri Cauquiliberi et loca earum universa ac omnia alia bona que idem inclitus Jacobus inter limites regnorum et principatuum domini Regis Aragonum predicti quomodolibet possidebat ut in processibus inde factis in contumatiam dicti Jacobi predicta latius continentur. Cujusquidem annotationis obtentu a tempore publicationis cujus noscitur annus lapsus regnum Majorice Insule comitatus terre loca et bona alia supradicta tam feudalia quam alia que idem Jacobus intra feudum ipsum per alodium possidebat confecta per annotationem premissam eorumque dominia sunt ipsi domino Regi Aragonum legittime adquisita nec super dictis bonis juxta dictos usaticos et consuetudinem Cathalonie et etiam jura comunia est idem Jacobus audiendus.

Hiis igitur per evidentiam peroratis et specibus dictorum criminum declaratis satis potest perpendere ac discernere prudentia et sapientia dicti domini Armandi docti in divinis legibus et humanis quod contenta in capitulis per eum oblatis per viam concordie seu tractatus non satisfaciunt domino Regi nec juri suo et reipublice et minus gentibus dicti feudi. Quodque idem dominus Rex sine peccato et Dei offensa et reipublice injuria ac perjuditio evidenti non posset executionem premissam obmittere vel defferre nec etiam dicto Jacobo tot et tantis reatibus et enormitatibus involuto dictas injurias et offensas remittere forte etiam

[illegible] presertim quatenus per remis- [illegible] reipublice lederetur.

[illegible] ad tenores dictorum capitulorum per [illegible] et potissime per supra proxima pateat [illegible] generalis. Verumtamen quia que notabiliter [illegible] nisi spetialiter nocentur videntur neclec- [illegible] Predictus dominus Rex volens spetiales responsio- [illegible] capitulis memoratis respondet conclusioni- [illegible] exordio eorundem quod misericordiam [illegible] commemorat in qua solum fundari viden- [illegible] capitula memorata. Dicens quod atentis facinoribus [illegible] declaratis et injuriis atrocissimis et offensis [illegible] evidentissimis que idem inclitus Jacobus [illegible] Majoricis contra regiam magestatem et rem publi- [illegible] regnorum suorum comisit nec minus severitati- [illegible] crudelitatibus destructionibus et extorsionibus [illegible] inclitum Regem Majorice et alias terras feudales [illegible] incolas earundem tirannice noscitur affi- [illegible] non potest sine peccato et periculo anime nec [illegible] in preiudicium reipublice et incolarum predicta- [illegible] omittere nec pretextu misericordie con- [illegible] que [illegible] rationibus infrascriptis.

[illegible] dicti domini Regis offensa redundat in [illegible] debet ulcisci qui enim princi- [illegible] resistit Dei ordinationi resistit ut dicit [illegible] Redundat etiam in dampnum populi et [illegible] sine cujus consensu non debet misereri etiam [illegible] insuper in ipsam rempublicam quam

Rex nisi exercendo justitiam non potest bene regere.

Secundo quia licet princeps et quicumque alius debeat remittere rancorem non tamen tenetur remittere satisffactionem immo bene facit si dimiso rancore agat ad satisfactionem plenariam obtinendam et faciendam de jure divino pariter et humano.

Tertio quia inhumanum esset et contra preceptum si dominus Rex gentes dicti feudi sub servitute calamitate et miseria consistentes non liberaret perpetuo a jugo tirannice potestatis. Ait enim sapiens ecclesiasticus libera enim qui injuriam patitur de manu superbi. Et alibi in scriptura sacra auris audiens beatificabat me. Et in ecclesiasticus videns testimonium reddebat michi eo quod liberassem pauperem vociferantem et pupillum cui non erat adjutor et alibi regnavit David super omnem Israel quia faciebat juditium et justiciam omni populo suo. Et Jeronimus super Geremiam inquid regum est proprium facere judicium et justiciam et libare de manu calumpniantium vi oppressos et sequitur in fine. Si inquit hoc feceritis o reges Juda tenebitis pristinam potestatem. Innuens quod nullus princeps potest nisi justiciam presertim in gravibus debitis faciat diu regnare quia ut ait Jhesus filius Sirach regnum a gente in gentem transferetur propter injusticias injurias et contumelias. Et propter hoc etiam lex civilis paruit fortiter judices et interdum pena quam reus si convictus esset plec-

teretur si injustitiam facient et per exemplum criminosos non cohibeant a dilectis.

Quarto quia idem dominus Rex ad justiciam faciendam presertim in terminis preassumptis per scripturas divinas et humanas premiorum exortatationibus multipliciter invitatur. Ait enim sapiens ecclesiasticus qui timet Deum faciet bona et qui continens est justicie apprehendet illam et obviavit illi quasi mater honorificata et alibi justicie liberat a morte quod magnum premium reputatur. Et propter hoc persuadet idem sapiens pro justicia agonitzare pro anima tua usque ad mortem et Deus expugnabit inimicos tuos et in libro sapientie dicitur justi imperpetuum vivent et apud Deum est merces eorum et est evidens ratio ipsius premii. Dicit enim Jeronimus ad Demetriande omnes virtutes uno justicie nomine continentur. Et Tullius justicia est omnium virtutum domina et regina. Et Philipus mundi justicia est perfecta virtus quem in ea simul est omnis virtus. Et in morali docmate justicia est virtus conservatrix humane societatis et comunis utilitatis. Et Tullius fundamentum est perpetue comendationis et fame justicie sine qua nichil est laudabile. Leges autem civiles precipiunt unicuique dari quod suum est adicientes publice utile esse ne malleficia remaneant impunita precipiunt etiam principes et judices justos ab omnibus publice collaudari.

Quinto quia omnes principes ad exercendum justi-

ciam sine personarum acceptione ortantur comminationibus terribilibus et preceptis quasquidem comminationes idem dominus Rex Aragonum probabiliter pertimescit nisi justiciam faceret in predictis et precepta divina humiliter custodiret juxta consilium divine scripture. Inquit enim ecclesiasticus qui custodit preceptum non experietur quicquam mali et subicitur ibidem et enim quia non profertur cito contra malos sententiam absque ullo timore filii hominum perpetrant mala. Et propter hoc in libro sapientie dicitur diligite justiciam qui judicatis terram. Et de Acap rege Israel scribitur quod cum nutu divino expugnasset et vicisset Benadab Regem Sirie et servi dicti Regis victi connantes sagaciter eum a morte liberare ac postulantes pro dicto Rege misericordiam dixissent dicto Regi Acap quod Reges domus Israel clementes erant ipse Acap spiritu vane glorie intitulatus pepercit dicto Regi Benadap et fedus cum eo iniens recessit federatus et tunc dixit sibi propheta quia dimisisti virum dignum morte de manu tua erit anima tua pro anima illius et populus tuus pro popullo ejus et ita fuit post pauca tempora subsecutum. Et alibi in sacra scriptura audite ergo reges et intelligite etc. Quoniam data est a domino potestas vobis et virtus ab altissimo quia interrogabat opera vestra et cogitationes scrutabatur quem cum essetis ministri regni illius non recte judicastis nec custodistis legem justicie nec secundum voluntatem Dei ambulastis exiguo enim conceditur potentes enim potenter tormenta pacientur. Non enim subtrahet personam cujusquam Deus qui est om-

nium donator nec verebitur magnitudinem cujusquam etc. Et est durus hic sermo contra principes qui precibus aut persuasionibus quorumcumque aut brevi lacrimula seu etiam uberioribus fletibus justiciam deserunt vel omittunt de quibus legitur quod sanguis subditorum de eorum manibus in extremo judicio requiratur.

Sexto quia cum dictus inclitus Jacobus contempnens et in profundum malorum veniens turpia et enormia crimina sine correctione et emendatione consuetudini deputaverit clementiam de qua loquitur dictorum capitulorum exordium non meretur. Dicit enim lex non in eos liberalitatis auguste referatur. Humanitas qui impunitatem veteris admissi non emandationi potius quam consuetudini deputarunt. Et Jeronimus dicit et capitulum decreti transsumptive assidue peccantium non miseretur Deus. Et idem inquid dum parcunt universe ecclesie moliuntur interitum et subsequitur in ista misericordia est que est ista levitas uni parcere et omnes in discrimine ducere. Et Ambrosius in libro de officiis inquid est injusta misericordia etc. Et sequitur denique in lege scriptum est de quodam non misereberis illi. Et ibidem subjungitur non ne innocentes tradet exitio qui liberat multorum exicia cogitantem et subvenitur inibi cum uni indulget indigno ad presumptionis contagium provocat universos facilitas enim venie intentionem tribuit delinquendi. Plurimorum enim utilitas ut dicitur capitulum unius utilitati vel voluntati preferenda est. Et Augus-

tinus non est iniquitate sed potius humanitate societatis devictus qui propterea criminis est persequtor ut sit hominis liberator. Non est igitur tutum immo inhumanum et contra Deum et justiciam dicto Jacobo parcere et rempublicam et gentes dicti feudi in discrimine adducere. Dicit enim Augustinus qui vitiis nutriendis parcit et favet ne contristet peccantium voluntatem tam non est misericors quam qui non vult cultum rapere puero ne audiam plorantem et non timet ne vulneratum dolet vel extinctum. Et Jeronimus non est crudelitas pro Deo crimina punire sed pietas.

Unde in lege dicitur si frater tuus et amicus et uxor que insumitus dormit depravare voluerit veritatem sit manus tua super eos et efundes sanguinem ipsorum. Et idem super Ysay non est crudelis qui crudeles jugulat sed idem crudelis vocatur quia crudelis pacientibus esse videtur. Idem etiam super Esatzielem qui malos percussit in eo quod mali sunt et habet vasa interfectionis id est potestatem ut occidat homines minister Domini est. Et idem super epistola ad Galatas judex non est actor sterilis homines vinciendo. Et idem super Geremiam inquid homicidas sacrilegos venenarios punire non est efusio sanguinis sed legum ministerium. Preterea Augustinus in libro de penitentia ait Deus enim qui misericors et justus est sicut conservat misericordiam in justicia ita et justiciam misericordiam et propterea dicit Crisostomus super Matheum quod misericordia tunc est vera misericordia si sit fac-

ta sicut justicia per eum non condempnetur. Si autem contempta justicia misericordia observetur non est misericordia sed fatuitas. Ex quibus satis patet quod in casu de quo agitur et prout agitur sine gravi peccato et condempnatione justicie et reipublice perjuditio manifesto misericordie non est locus.

Septimo quia dominium dicti Regni Majorice et ei adjacentium Insularum et comitatuum et aliarum terrarum feudalium predictorum omniumque bonorum dicti incliti Jacobi etiam alodialium que intra dictum feudum quomodolibet possidebat fuit ut jam dictum est per annotationem sollempnem et ejus anni lapsum dicto domino Regi Aragonum juste et legittime adquisitum et pro inde non oportet de dictis bonis amplius disputare nec dominus Rex intendit nec debet neque posset ipsa bona dicto inclito Jacobo restituere ex causis justis necessariis et rationabilibus que ex undecim debitis declaratis superius per ordinem colliguntur.

Octavo quia ubi dominus Rex Aragonum vellet restituere dicto Jacobo Regnum et loca feudalia supradicta vel partem eorum que eidem domino Regi per processum justum et annotationem predictos fuerunt legittime adquisita hoc non posset facere quovismodo. Quoniam antequam dictus processus inciperetur contra dictum inclitum Jacobum incliti infantes de genere regio barones milites et sindici civitatuum et villarum regnorum et Principatuum dicti domini

Regis venerunt ad generalem parlamentum in civitate Barchinone et ibidem previis diversis tractatibus colloquis et consilio diligenti et prefatus dominus Rex ad postulationem et supplicationem concordem omnium predictorum et de consensu ipsorum statuit et decrevit ac legem fecit quod si Regnum Majorice et alie terre feudales predicte ad eundem dictum dominum per justiciam pervenirent non possent unquam ex tunc a corona Regia et Regnis Aragonum Valencie et comitatu Barchinone in perpetuum vel ad tempus quibusvis titulis necessitatibus sive causis abdidari vel aliquatenus separari. Quinimo predicta omnia regna et comitatus in unione indivisibili perpetuo remanerent adjecto quod idem dominus Rex vel sui successores non possent de predictis regno Majorice terris et aliis bonis feudalibus per justiciam ut premittitur adquisitis in arbitrum vel arbitros compromittere nec compositionem aut transactionem facere vel inire nec in filios seu descendentes dicti domini Regis excepto primogenito et herede universali dictorum regnorum et comitatus nec in extraneos quovis titulo alienare seu etiam transportare. Et predicta omnia et singula jurarunt ad Sancta Dei quatuor evangelia dominus Rex incliti infantes barones milites et consiliarii dicti domini Regis et sindici memorati perpetuo tenere et observare et non contrafacere vel venire appositis penis immensis et cautelis adhibitis validissimis si contrarium templaretur fieri per quemcumque.

Rursus suffurentias postulatas in dictis capitulis

non potest idem dominus Rex concedere sine maximo dampno et perjuditio sui et reipublice evidenti cum enim magnis laboribus visitaverit sua regna et non absque dispendio rei familiaris suos fecerit cum supertibus quasi importabilibus apparatus dampnosum onerosum et periculorum sibi et presertim gentibus dicti feudi ocurrerent si dilatio preberetur vel executio differretur et jura sua per moram ex causis multiplicibus quas non opportet exprimi forsitan multifarie lederentur. Et ex eisdem causis non potest concedere quod ad Sedem Apostolicam pro aliquibus tractatibus nuntios preordinet atque mittat.

Nempe an donatio que facta dicitur per dictum inclitum Jacobum ante ortum questionis filio suo valeat vel fieri potuerit sine voluntate et auctoritate domini Regis predicti et an culpa genitoris in feudis descendentibus noceat. Hec consistunt in juribus et consuetudine patrie quibus in hac parte forsitan jura comunia non repugnant. Et ideo non est necesarium ad hec responderi. Licet idem reverendus nuncius per sui periciam si velit conspicere et recensere et species dictorum terminum possit de hiis satis perpendere et discernere quit sit juris. Dicit enim sapiens ecclesiastes tempus et respontionem tot sapientis intelligit.

Ad id vero quod dicitur in dictis capitulis de satisffactione et humiliatione respondet idem dominus Rex quod non decet eum qui per viam regiam et justicie processit et procedet domino concedente viam

aliquam tractatus dicto inclito Jacobo apperire sed ipse qui est liberatus et de propriis factis certus debet apud se disquirere quid debet facere in agendis. Recordari tamen potest si erravit a via veritatis et si justicie lumen illuxit sibi aut sol intelligentie ortus est ei lassatus fuit in viis iniquitatis et perditionis ambulavit vias difficiles quid sibi profuit superbia aut quid jactantia transierunt omnia illa tanquam umbra et tanquam nuntius percurrens et tanquam navis que pertransit fluctuantem aquam cujus cum preteriit non est vestigium invenire.

Ceterum idem dominus Rex non debet nec tenetur jamdicto Jacobo pro tantis criminibus absenti et contumaci processuum contra ipsum fratrorum concedere cum de jure nullo modo in criminibus nec etiam civilibus nisi purgata primitus contumacia sit processus copia concedenda.

Ad ultimum vero capitulum dicit dominus Rex quod revera nunquam impedivit nec impediret dictam dominam Constanciam sororem suam carissimam dudum Reginam Majorice quominus potuerit et possit ad dictum inclitum Jacobum virum suum si voluerit remeare. Ad alia autem in dictis capitulis contenta jam patet responsio ex premissis.

Denique cum idem dominus Rex Aragonum ut judex ordinarius et ratione dicti feudi processerit et procedat secundum Deum et justiciam contra dictum Ja-

cobum ejus sceleribus exigentibus que sine peccati labe nequeunt simulari. Ideoque dominus Rex loquendo semper cum reverentia dicte Sancte Sedis per diversas et continuatas ejus largitiones subierit sollicitudines et labores et ejus notoria justicia per legationes ipsos etiam fuerit retardata. Et insuper ex quidam causis quas exprimi non expedit magnum susceperit nocumentum et dictusque Jacobus inde sumpserit uberiorem audatiam rebellandi. Idcirco idem dominus Rex dicto sanctissimo domino Summo Pontifici supplicat humiliter et devote ut veritatis et justicie amatori et cujus scientia eminens et fecunda fecundia celestis irrigui gratia influente perfulget prelucidis et salutaribus documentis quatenus eundem dominum Regem a contentis in dictis capitulis excusatum habere dignetur. Et amodo si placuerit circa premissa legatos seu nuntios non constituat neque mitat. Rogans nichilominus dictum reverendum nuntium ut sui solita probitate excusationi predicte velit assistere et favere.

Et ut etiam littera que dicto domino Pape dirigitur ut pretangitur presentaretur eidem. Idem dominus Rex Aragonum scripsit per suam litteram Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori regio in Romana curia in modum contentum in illa cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur sub hac forma.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Dilecto suo

Bonifacio Ferrarii procuratori nostro in Romana curia constituto. Salutem etc. Scire vos volumus quod nos reverendo Armando Aquensi Archiepiscopo nuntio domini Pape et ab eo propter negotium executionis quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis ad nos misso responsionem nostram in scriptis fecimus super hoc eidem domino Pape per eum litteram dirigentes cujus transumptum in scriptis sine signo atque sigillo sibi tradi jussimus ut de ipsa responsione posset plenius informari. Verum cum omnino velimus quod apostolicam securitatem responsio ipsa non lateat mitimus vel aliam litteram nostram que de verbo ad verbum responsionem continet supradictam. Quocirca volumus ac vobis expresse mandamus quatenus taliter facere sic quod vias et modos opportunos et etiam importunos ad aditum habendum curetis exquirere quod dictam litteram nostram possitis eidem domino Summo Pontifici presentare sibique diligenter exponere quod in contentis in ipsa littera poterit clare rationes justas concernere quibus ad iniendum treugas inter nos et inclitum Jacobum de Majoricis vel alias ad obediendum suis super hoc beneplacitis rationabiliter excusamur. Igitur cum in hiis ipsius domini Pape legatis non leve nobis pondus adiciat jubemus districtius ut circa ea nedum diligentem sed summam curetis sollicitudinem adhibere. Datum Barchinone VIII kalendas madii anno Domini MCCCXL quarto. Sigillavit.

Scripsit etiam ipsi domino Pape sepefatus dominus

Rex respondendo cuidam littere sive carte papali per dictum dominum summum Pontificem jam antea ipsi domino Regi destinatam super contentis in littera subinserta cujus tenor talis est.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri et domino domino Clementi digna Dei providentia sacrosancte Romane et universalis ecclesie Summo Pontifici. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. ejus humilis filius et devotus pedum oscula beatorum. Debita reverentia et honore quibus decuit recepimus vestre sanctitatis litteras quarum in effectu series continebat. Quod cum inclitus Jacobus de Majoricis contra civitatem Elnensem quibusdam occasionibus jam diu penes eum conceptis rancoribus in ipsa civitate in qua non ad ipsum sed ad Elnensem ecclesiam cujus juris et proprietatis existit omnimoda temporalis jurisdictio cum mero et mixto imperio pertinet capitaneum pro ejusdem civitatis custodia de facto constituens ab ipsius hominibus per vim metumque coactis juramentum fidelitatis et homagium mediante ostaculo recepisset adiecto in juramento expresse quod homines ipsi contra nos civitatem ipsam deffenderent neque nos aut nostros reciperent aut nobis vel nostris prestarent adversus eum auxilium vel juvamen. Nos cum secundum usos Cathalonie Elnensis ecclesia cum civitate castris et hominibus suis sit et esse debeat in pace et treuga ita quod a nullo etiam guerris inter principes ingruentibus nisi se constitueret in guerra debet offendi ex ipsis juramento et homagio a dictis hominibus contradi-

centibus ac retinentibus episcopo et capitulo ejusdem Elnensis ecclesie violenter extortis et in illorum et ecclesie perjuditium redundantibus manifestum contra eos nullatenus moveremur nec civitatem ipsam aut terras alias ejusdem ecclesie reputaremus constitutas in guerra sed eas habentes potius foro regio comendatas gentes nostras armigeras ab earum invasionibus et offensionibus mandaremus effectualiter prohiberi. Quibus omnibus pleno intellectu collectis vestre beatitudini respondemus. Quod cum divina cooperante clementia de illis christianissimis et illustribus simus progenitoribus editi qui percunctis regia dignitate fulgentibus singulari favore manutenuerunt ecclesias et earum jura favorabiliter protexerunt semper pater sanctissime prosecuti fuimus ecclesias generosis favoribus et subsidiis opportunis sed est verum pater sanctissime vestramque beatitudinem credimus non latere. Quod cum olim inter progenitores nostros et incliti Jacobi de Majoricis supradicti super infeudatione Regni Majorice et aliarum terrarum quas de facto nunc tenet certe conventiones fuissent inite ad hoc et melius servarentur de voluntate et expresso assensu illustris Jacobi olim Majorice Regis cui premissorum infeudatio primitus facta fuit omnes homines comitatuum Rossilionis et Ceritanie aliarumque terrarum quas in feudum recepit per suos sindicos generaliter promiserunt sub certis pactis juramento et homagio roboratis quod dictas conventiones tenerent inviolabiliter adiecto quod si dictus Majorice Rex aut successores sui non servarent easdem sed contra eas venire

presumerent homines ipsi nullum eis contra progenitores nostros aut successores eorum consilium impenderent vel juvamen propter quod pater sanctissime nos non intendimus dampnum inferre dicte civitati aut ejus habitatoribus vel locis ecclesiarum sed eas vel eos ab omni dispendio et molestia preservare si nostram superioritatem nostramque regaliam nec non jura que dictus inclitus Jacobus de Majoricis habebat in illis que pro nobis acquisita sunt ac devoluta legitime recognoscant et in hiis ac aliis nobis faciant quod debite facere teneantur potissime cum juramento fidelitatis et homagia per eos eidem inclito Jacobo de Majoricis prestita non sint obligatoria cum per vim et metum extorta fuerint ut prefertur et contra alia precedentia licita juramenta. Almam personam vestram conservet Altissimus suo santo servicio per tempora longiora. Datum Barchinone VI nonas madii anno Domini MCCCXLIIII. A. vicecancellarius.

Preterea cum prefatus dominus Rex Aragonum per generale Cathalonie et nuntios civitatis ac Regni Majorice instantissime requisitus ipsum Regnum Majorice ac comitatum Rossilionis et Ceritanie ac alias terras quas in feudum tenebat pro eo inclitus Jacobus de Majoricis perpetuo univisset regno Aragonum Valentie ac comitatui Barchinone cum publico instrumento de quo supra et etiam infra fit mentio quam siquidem unionem firmare debebant richi homines barones mesnaderii milites generosi universitates civitatum villarum et aliorum locorum dominationis dicti

domini Regis et alii infrascripti. Ideo die contenta in litteris infra proxime subsequentibus idem dominus Rex ordinavit mitere ad omnes ipsos suos notarios ut in sequenti littera continetur cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis talis est.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobilibus dilectis et fidelibus suis richis hominibus et universitatibus civitatum villarum et locorum nostrorum et aliis subditis ad quos presentes pervenerint. Salutem et dilectionem. Noveritis nos ad augendam rempublicam et eam totis viribus conservandam propensius intendentes regnum Majorice quod feliciter acquisivimus comitatus et terras Rossilionis et Ceritanie Confluentis Vallispirii et Coquiliberi regnis nostris Aragonum Valentie et comitatui Barchinone indissolubiliter et solemniter univisse cum privilegio nostro seu publico instrumento cujus transumptum vobis per Bernardum de Brolio notarium latorem presentium ostendetur. Cumque dictam unionem singulorum firmis et juramentis providerimus roborandam. Idcirco vobis et singulis vestrum expresse dicimus et mandamus quatenus firmetis et juretis unionem predictam prout per dictum notarium inde fueritis requisiti. Datum Barchinone V nonas madii anno Domini MCCCXLIIII. Sigillavit.

Qui quidem Bernardus accesit cum dicta littera ad regnum Aragonum per eum presentanda superius nominatis.

Pro consilii ratione fuit alia littera consimilis tra-

dita pro Cathalonia Ferrario Magarola notario.

Item fuit alia consimilis littera tradita pro Regno Valencie Francisco Petri notario.

Et nichilominus ipsa die prefatus dominus Rex recepit quendam litteram quem sibi ex parte nobilis Elionoris de Convenis comitisse Fuxi tutricis predicte extitit presentatam. Cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Serenissimo principi domino Petro Regi Aragonum illustrissimo Alienors de Convenis comitissa Fuxi et vicecomitissa Bearni et Marciani tutrix testamentaria carissimi filii nostri Gasconis comitis et vicocomitis comitatus et vicecomitatuum predictorum. Reverentia cum honore. Vestre regalis magestatis litteras apertas recepimus in hec verba. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Nobili et dilecte nostre Alienori de Convenis comitisse Fuxi et vicecomitisse Bearni ac Marciani nec non tutrici testamentarie nobilis viri Gastonis comitis et vicecomitis comitatus et vicecomitatuum predictorum. Salutem et dilectionem. Nuper comitem memoratum cum nostris requisitoriis litteris ut observando conventionem et promissionem dudum factam per nobilem Rogerium Bernardi comitem Fuxi simul cum aliis serenissimo domino Petro Regi Aragonum patruo nostro memorie recolende juramento et homagio roboratam cujus tenor insertus erat in vestris requisitoriis litteris supratactis nobilem Jacobum de Ma-

joricis per eum vel homines suos non juvaret in aliquo nec gentibus armorum victualibus armis vel rebus aliis impenderet auxilium vel favorem. Nunc autem vestras accepimus responsivas litteras ad easdem per quas descripta prius nostrarum serie litterarum nobis inter alia respondistis. Quod vos aut comes ipse obtemperare non potestis nostris pretactis requisitionibus nec debetis cum dictam conventionem et promissionem et omnia denique per nostras prefatas litteras intimata verisimiliter ignoretis nec contra vos et filium vestrum debetis nostris litteris sine alia probatione legitima dare fidem. Quodque ignoratis quod idem Jacobus contra conventiones ipsas venerit et quod juste processerimus contra ipsum regnumque Majoricę cum feudalibus terris aliis memoratis et quod nobis acquisiti fuerint cum inde vobis nulla fuerit facta fides immo dictus inclitus pro hiis ut dicitis audivisse coram domino Summo Pontifice querimoniam introduxit. Ad quem visa et intellecta plenarie respondemus. Quod admirari cogimur quia vos et comes prefatas sic ignaros vos redditis negotii quod multipliciter vos contigit. Quamvis autem de justicia nostrorum processuum qui fiunt contra nostrum subditum nulli fidem facere teneamur. Verumtamen ut intentio vestra de dictis processibus nostris et justissimis causis eorum que notorie sunt vicinis et in remotis partibus non occulta transumpta publica et autentica quibus plena fides debet ubilibet adhibere conventionis et promissionis dicti quondam Fuxensis comitis nec non conventionum et infeudationum predictarum renovatarum ultime per

Jacobum de Majoricis antefatum vobis providimus destinanda cum transumptis informationum quas per reverendum in Christo patrem Armanum Aquenensem Archiepiscopum Sedis apostolice nuntium anno preterito et nunc etiam eidem misimus apostolice sanctitati per quem si tamen exacta sedulitate legantur predictis erit ignorantiis satisfactum et discernere poterit vestre perspicacitatis ingenium quod vobis expediat quid ne deceat in eisdem. Vos autem expressius tenore presentis requirimus iterato quatenus observando conventionem et promissionem jam dictam vallatam juramento et homagio ut prefertur nullam valentiam nullumque subsidium vel favorem armorum scilicet victualium gentium vel quarumvis aliarum rerum palam vel occulte prestetis aut faciatis eidem Jacobo nec terris locis vel gentibus contra nos rebellantibus cum eodem nec per vestros homines sive loca permitatis quomodolibet fieri vel prestari. Quinimo faciatis et cum effectu curetis quod memorata promissio inviolabiliter observetur. Alioquin de jure nostro quocumque contra vos et bona vestra denuo presentium serie protestamur. Datum Barchinone idus marcii anno Domini MCCCXLIII. A. vicecancellarius. Quibus quidem litteris et duabus scriptoris infra dicendis nobis per latorem presencium et dictarum vestrarum litterarum traditis vestre regali excellentie respondemus. Quod nos et filius noster antedictus vestre requisitioni in predictis et aliis vestris litteris de quibus fit mentio in litteris suprascriptis contente obtemperare salva semper vestri reverentia et honore non tenemur pro eo

quia eandem facitis ac fecistis occasione contentorum in una ex scripturis antedictis in qua continetur dominum Rogerium Bernardi inclite recordationis comitem Fuxi una cum aliis nobilibus contenta in ipsa scriptura permississe in qua continetur hec clausula videlicet et predictis completis per eos nos simus absoluti et liberati a predicta obligatione et juxta contenta in alia predictarum duarum scripturarum dominus Jacobus Rex Majorice de quo fit mentio in predicta prima scriptura et ejus heredes compleverunt omnia et singula per dictum dominum Rogerium Bernardi et alias nobiles promissa ex quo a predicta promissione et obligatione predictus noster filius est et tam ipse quam sui predecessores fuerunt penitus liberati. Et si post predictam promissionem et obligationem per dictum dominum Rogerium Bernardi ut dicitis factam predictus dominus Jacobus Rex Majorice illustris et ejus successores fecerunt vobis et vestris predecessoribus conventiones et promissiones eas filius noster occasione promissionis et obligationis per dictum dominum Rogerium Bernardi ut dicitis facte tenere et servare ac teneri seu servari facere ut tenetur. Quare vestre regie magestati placeat nos et filium nostrum habere velle excusatos quia dicte vestre requisicioni non obtemperavimus sicut obtemperare non tenemus ex predictis. Datum in Montegiscardo die XIX mensis aprilis anno Domini MCCCXLIIII.

Denique ordinatis ac positis in statu decenti per dictum dominum Regem seu officiales et ministros

ipsius omnibus et singulis que ad continuandum et perficiendum cum Dei auxilio executionem jamdictam necessaria videbantur et vertente eo tempore quo solent reges ad bella procedere. Ac considerato quod equites et pedites deputati per ipsum dominum Regem ad sequendum eundem et interesendum exequtioni jamdicte suos fecerant necessarios apparatus et jam de mandato regio se congregabant in partibus Gerundensis ipsum dominum Regem ibidem ratione hujusmodi expectantes propterea idem dominus Rex Aragonum facto per eum mandato ductoribus galearum et navium ac aliorum et vassellorum armate propterea facte quod a plagia Barchinone recederent certa die et apud Coqumliberum navegarent ut prompcius executio ipsa justicie compleretur. Die mercurii intitulata IIII kalendas madii anno Domini MCCCXLIIII a dicta civitate Barchinone recessit hujusmodi ratione. Et transitum faciendo per monasterium Beate Marie Montisserrati cui ad laudem et gloriam sui nominis et virtutis volebat ut proposuerat et debebat reverentiam debitam exhibere quasi continuatis dictis salvo quod stent in civitate Gerunde per triduum direxit apud Figuerias gressus suos ubi cum nondum essent omnes ab equo familie et pede congregate opportuit eum octo diebus vel circa ibidem expectando easdem familias remanere.

Postea die veneris intitulata II idus madii anno proxime dicto congregatis in loco seu villa de Figueriis antedicta familiis memoratis. Idem dominus Rex noti-

ficato voce preconia omnibus ipsis familiis quod ipsum dominum Regem apud locum de la Jonqueria cum suis equis armis et aliis omnibus apparatibus sequerentur recessit ab ipsa villa de Figueriis et accessit ad locum Jonquarie antedictum ubi exercitus regii castremetati sunt et ibidem nocte sequenti usque in crastinum remanserunt.

Deinde in crastinum quo computabatur idus madii dicto proxime anno ipsa hora tercie familiis exercituum predictorum ordinatis ad bellum recessit cum eis ab inde et suos aditus dirigendo per viam colli de Paniças ingressus est comitatum Rossilionis. Et data exercitibus ipsis et equis ac aliis animalibus requie ipsa die et nocte sequenti citra rivum Tetis juxta locum de Corniliano in campis ubi erecta tentoria extiterunt. Demum ante villam de Volono in campis idem dominus Rex cum familiis sui exercitus requievit.

In crastinum vero quo computabatur XVII kalendas januarii anno predicto deliberato per dominum Regem quod extunc procederetur ad destructionem et talam fructuum et bonorum subditorum incliti Jacobi de Majoricis rebellium ipsius domini Regis. Idem dominus Rex mandavit et fecit ordinari ad bellum familias exercituum predictorum cum quibus ipse dominus Rex Aragonum recessit ab inde talando fructus et arbores ac alias destruendo cetera bona rebellium prefatorum et capiendo inter alia ipsa die turrim de Nidoleres in qua se recollegerant aliqui homines et mulieres dicti

incliti Jacobi subditos cum liberis et bonis mobilibus eorundem. Et quia homines ipsi se deffendere presumpserunt contra familias aliquas dicti exercitus. Denuo ipse familie dictam turrim incendio posuerunt. Sed cum adversus eosdem homines et mulieres invalesceret ignis ardoris inmensitas dictus dominus Rex seu inclitus dominus infans pro eo Cathalonie senescallus ductus pietate intrinsecus recepit solito more domus regie Aragonum ipsos misericorditer ad mercedem. Et continuando confestim iter suum et executionem eandem justicie se contulit cum ipsis exercitibus apud Elnam. Et recedendo abinde accessit apud castrum de Caneto ubi in campis videlicet dicti exertus per dies aliquos quieverunt.

—

Die mercurii autem intitulata XIIII kalendas junii anno predicto prefatus dominus Rex a dicto castro de Caneto recessit cum ejus exercitibus antefatis et redeundo apud ortam civitatis Elnensis mandavit nobili Petro de Queralto quod versus quendam locum vocatum la Torra del Bisba accederet cum equitum et peditum certis familiis et quod habitantes in eo ex parte regia instanter requireret quod ipsi domini Regi vel nomine suo ipsi nobili Petro se redderent et amodo tanquam eorum superiori domino obedirent. Et postea ipsa die idem dominus Rex Aragonum recepit

arditum quod homines dicte turris se reddiderant nomine ipsius domini Regis nobili memorato et quod locum eundem idem nobilis muniebat a quibus quidem hominibus postea ipse nobilis vice et nomine dicti domini Regis vigore potestatis inde sibi tradite ab eodem recepit homagium et juramentum fidelitatis ratione generalis jurisdictionis et superioritatis dominii sic quod ex tunc locus predictus fuit ad manum et obedientiam dicti domini Regis Aragonum ut debebat.

—

Subsequenter die veneris intitulata XIII kalendas junii dicto anno previa deliberatione matura idem dominus Rex cum toto dicto exercitu parato ad bellum recedendo ab ipsa orta civitatis Elnensis accessit certo itinere apud locum de Argileriis quem obsessit et eadem die homines loci de Tacione superiori numero ultra decem jus dicti domini Regis et justiciam cognoscentes se ipsi domino Regi existenti in castris prope locum ipsum obsessum tanquam eorum domino naturali et superiori flexis genibus et alias sibi exhibita reverentia debita presentarunt ac eidem prestiterunt atque fecerunt homagium et fidelitatis etiam juramentum in forma contenta in quodam publico instrumento facto in posse Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis ac notarii publici per totam terram et dominationem regiam et recondito in Archivo regio

palacii Barchinone. Et hoc idem fecerunt ibidem aliqui homines loci turris predicte ultra X numero cum publico instrumento facto in posse scriptoris et notarii antedicti recondito in archivo regio sepedicto.

Et in crastinum quo fuit dies sabbati intitulata XII kalendas junii dicto anno idem dominus Rex Aragonum constituit procuratorem suum dictum nobilem P. de Queralto cum littera sigillo secreto ipsius domini Regis sigillata data in obsidione de Argileriis ipsa die ad recipiendum homagium et juramentum fidelitatis nomine suo ab hominibus infrascriptis. Qui nobilis virtute sibi tradite potestatis processit ad recipiendum homagium et juramentum ab hominibus loci turris predicte qui erant circa triginta numero cum publico instrumento facto die predicta in posse scriptoris et notarii antedicti. Et hoc idem fecerunt duo homines loci Sancti Cipriani cum publico instrumento qua instrumenta sunt in dicto Archivo recondito cum aliis antedictis.

—

Deinde die dominica intitulata XI kalendas junii dicto anno ipso domino Rege existente personaliter in obsidione pretacta. Aliqui homines dicti loci turris Elnensis episcopi qui comparuerant coram eo fecerunt ac prestiterunt homagium et fidelitatis juramentum ipsi

domino Regi in forma contenta in quodam publico instrumento facto in posse scriptoris et notarii antefati recondito in Archivo regio Barchinone. Et nichilominus idem dominus Rex mandavit et fecit procedi ad erigendum et parandum unam ex machinis quas idem dominus Rex ad dictum locum fecerat apportari sic quod continue aliis diebus sequentibus donec erecte fuerunt in circuitu dicte ville quatuor ex dictis machinis fuit processum ad erigendum machinas antedictas. Quibus erectis cum habitantes in villa predicta expresse ipsi domino Regi renuerent obedire palaticium faciendo et alias adversus illos de dictis regiis exercitibus repugnando eosdem de regiis exercitibus ipsi obsessi sagitis telis lanceis ac aliis armorum diversis generibus prout virilius poterant invadebant et letaliter vulnerabant. Et denuo fuit processum ad jaciendum continue cum machinis ipsis contra villam predictam et obsessos in ea lapides quorum frequens emissio et percussio vilam ipsam et menia ejus in diversis partibus maceravit hospicia diruit et personas aliquas interemit in ea propter quod et quia idem dominus Rex hominibus dicte ville significaverat quod cum ipse deliberasset e certo quanto posset potentius debellare eosdem se certa die pararent ab bellum. Demum homines ipsius ville predicte ex causis istis perterriti tractatus et pacta aliqua cum ipso domino Rege Aragonum inierunt super quibus tamen convenire minime potuerunt.

—

Die vero tercia introytus mensis junii intitulata III nonas junii anno predicto venerunt ad presentiam dicti domini Regis aliqui ex hominibus dicte ville qui post plures tractatus et pacta obtulerunt ipsi domino Regi certa capitula que idem dominus Rex firmavit et roboravit propio juramento. Et quia ipsa capitula inter cetera continebant quod nisi inclitus Jacobus de Majoricis ad quem nuntios suos presentialiter destinabant tale eis et ville predicte inter dies brevissimos auxilium miteret et succursum quod potencia vel metu ipsius incliti Jacobi de Majoricis idem dominus Rex Aragonum a dicta obsidione recedere cogeretur universitas dicte ville se personaliter traderent et villam ipsam restituerent domino Regi Aragonum antedicto. Et cum dictus inclitus Jacobus vires obsidionis regie infra tempus prefixum repellere requivisset propterea die dominica intitulata VIII idus junii anno predicto homines dicte ville o bsesse saniori functi consilio tanquam ipsius domini Regis justiciam cognoscentes atque volentes ex pacto contenta in dictis capitulis adimplere restituerunt villam predictam et tradiderunt se ipsos dicto domino Regi ac receperunt eundem in suorum dominum naturalem.

—

Postmodum die septima mensis junii dicto anno. Universitas dicte ville de Argileriis ad mandatum dicti domini Regis suos actores sindicos et procuratores constituit ad prestandum ipsi domino Regi nomine dicte universitatis homagium et juramentum fidelitatis ut eorum domino naturali cum publico instrumento cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod nos Simon Regis Guillermus Fabri filius Berengarii Fabri quondam Guillermus Regis teulerius Bernardus Roure Johannes Barrera P. Gros Johannes Sabaterii Jacobus Roquera Bn. Mauroni P. Campirotundi G. Pauli Perpinianus Gausioni Franciscus Tallat R. Ribera Tacio Comes Berengarius Marchi P. Rossilionis G. Garriga filius Johannis Garriga quondam Huguetus Luppeti G. Bonifilii G. Michaelis Bartholomeus Pauli Bn. Ribera P. Vitalis G. Garriga filius Bertholomei Garriga quondam Petrus Juherii G. Seguerii Bartholomeus Gros Petrus Raymundus Regis A. Ros G. Gamelli G. Gamelli ejus filius Petrus Pi Johannes Neyrona R. Bessoni G. Roguera Michael Puig A. Bonadona Bn. Vaquerii Bn. Constancii P. Guilaberti P. Carreres senior Aymericus Johannis P. Messaguerii Johannes de Bausigiis G. Pagesii Bn. Auriolli G. Plana A. Pi Franciscus Constancii Jacobus Gausioni Berengarius Buadella Bartholomeus Ollerii Nicholaus Juherii Bn. Bas Berengarius

Torrentis P. Bn. Fusterii G. Fusterii ejus filius Bn. Bruliani Andreas Barravi Johannes Pi Bartholomeus Ceroni A. Clusella Bartholomeus Carreres G. Basoni Johannes Guarteria Berengarius Ribera Jacobus Carreres Bn. Campirotundi Johannes Bach P. Vaquerii Bn. Carbonis G. Regis filius Andree Regis quondam P. Casaldava G. Vilaris Johannes Guaselli G. Colli senior Bn. Regis filius G. Regis proxime dicti Jacobus Michaelis Bn. Regis filius dicti G. Regis teulerii Bartholomeus Regis R. Bruguera Berengarius Noelli G. Michaelis filius Johannis Michaelis quondam Berengarius Beleti Franciscus Plana Bn. Buadella G. Dosona Bn. Rigaldi A. Fontana G. Mera P. et Jacobus ejus filii R. Andree Bn. Campirotundi Simon Lancerii Franciscus Aulomarii Bn. Csmpirotundi A. Campirotundi Bn. Carreres Jacobus Solani G. Juherii Jacobus Anglada Bn. Calveti G. Ayguals Bn. Costa P. Galiners Coqusliber Alborges R. Boteti G. Poncii Bn. Pagani A. Durandi Jacobus Carreres Berengarius Regina P. Fabri filius Bernardi Fabri quondam P. R. Bruliani Andreas Martini Jacobus Fabri P. Stranya Johannes Gensana et Johannes ejus filius Johannis Pela G. Belom R. Peytavini Perpinianus Neyrona Martinus Vaquerii Bn. Campirotundi filius Jacobi Campirotundi quondam Johannes Bruliani A. Boys Franciscus Blanqueti Bn. Pauleti R. Costa Johannes Colomerii G. Colomerii ejus filius Anthonius Calasilli R. Sicardi Berengarius Savina Berengarius Pellicerii Nicholaus Glesa Bn. Michaelis Belen R. Durandi Jacobus Regis et G. Regis fratres filii dicti G. Regis teulerii G. Baronis G. Falii

filius Berengarii fabri quondam Johannes Calasilli Jacobus Magistri Johannes Paytavini Bn. Michaelis filius Bn. Michaelis Beleti Castilio Paytavini G. Vaquerii Bn. Groer P. Dosoni P. Carreres filius Laurencii Carreres quondam R. Amelii G. Joherii filius A. Jaherii quondam Bn. Juherii Martinus Campirotundi G. Martini P. Dosona Bn. Galvany Berengarius Viana P. Comitis P. Causet G. Stephani Bartholomeus Anglada Jacobus Regina P. Pujals P. Sicardi Jacobus Regina Johannes Carreres Johannes Beativi Johannes Seylera Generius Batallerii A. Seguerii Castilio Auriolli Bartholomeus Baronis G. Fabri filius Bernardi Fabri quondam Johannes Campirotundi P. Gauselli P. Desplas G. Garriga filius Bernardi Garriga quondam P. Boneti R. Dosoni Deus lo fe Gras P. Comes Perpinianus Miri P. Ribera Bn. Dosona G. Comes P. Ribera faber Jacobus Lobeti Johannes Dosona Jacobus Riera G. Mascaros Michael Blanch P. Andree P. Seyfera G Tesani Perpinianus Meca Bn. Rubiani Johannes de Albia Dalmacius Neyrona Bartholomeus Gros et P. ejus filius Simon Morerii Johannes Fabri filius Bn. Fabri Bn. Triadorii R. Boneti Andreas Benedicti Berengarius Pellicerii Johannes Clarionis major diebus Vitalis Calasilli G. Ventos G. Glesa P. Boxoni P. Ermengaudi B. Maurelli Andreas Seylera Martinus Subirana Berengarius Ginerii Stephanus Pocini Martinus Colli Bartholomeus Guasch Franciscus Saurina P. Morerii G. Jacobi P. Vesiani G. Ferrarii P. Carreres filius alterius P. Carreres quondam R. Rocha Jacobus Dosona Bn. Solani Johannes Boteti G.

Boteti P. Cathalani G. Campirotundi P. Segerii Bartholomeus Guarnera G. Martini macellarius Perbenus Michaelis P. Boneti Berengarius Raucha P. Guitardi G. Seguerii R. Olivarii G. Paguana Johannes Vitalis Jacobus Mangueti Bn. Boneti G. Colli senior G. Juglarii filius Perpiniani Juglarii quondam Jacobus Serviani Jacobus Pellicerii P. Berardi P. Massaneti P. Regina Bn. Fusterii P. Bajuli G. Colli minor diebus R. Sicardi Johannes Flors G. Subirana G. Carreres A. Pellicerii Berengarius Johannis junior Bartholomeus Boneti Benedictus Bonifilii Petrus Magistri Jacobus Julianí R. Gauselli P. Pujals G. Puigcall Bn. Malolli Franciscus Pauleti P. Gros filius Perpiniani Gros quondam Jacobus Michaelis filius R. Michaelis quondam Deus losal Boni hominis Franciscus Augeril Arnaldus ejus filius G. Borrelli parator P. Martini Bn. Biativi Bn. Bruliani Anthonius ejus filius Michael Juherii et Johannes Scolani P. Guilaberti P. Ribera et Berengarius ejus filius P. Guaselli G. Stephani Johannes Pagesii Johannes Fabressa Jacobus Fabressa P. Martini G. Royre et G. Fabri filius Bn. Fabri quondam de Argileriis omnes insimul qui sumus major pars hominum universitatis dicti loci congregati in cimiterio ecclesie dicti loci propter infrascripta facienda prout populum est assuetum congregari hactenus in dicto loco habita super hiis inter nos plena deliberatione diligentique consilio ac tractatu nomine nostro propio et nomine etiam ceterorum omnium et singulorum hominum ejusdem universitatis ad requisitionem et mandatum illustrissimi principis et domini nostri domini

Petri Dei gratia Regis Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitisque Barchinone et Rossilionis auctoritate et decreto discreti G. Aragonis bajuli dicti loci de Argileriis presentes ad prestandum solum et dumtaxat nomine nostro proprio et nomine etiam dicte universitatis homagium et fidelitatis sacramentum prefato domino Regi nostro et ad omnia alia peragenda circa predicta que de esencia dicti homagii et fidelitatis juramenti requiruntur et necessaria sunt. Dantes et concedentes vobis dictis sindicis actoribus et procuratoribus nostris in et super predictis homagio et fidelitatibus juramento ut predicitur dicto domino Regi nostro prestandis plenariam potestatem et liberam ac generalem aministrationem. Promitentes in manu et posse notarii infrascripti stipulantis et recipientis nomine nostro et singulorum dicte universitatis et etiam omnium illorum quorum interest vel interese poterit in futurum habere ratum gratum et firmum quicquid per vos in predictis et circa predicta actum gestum fuerit et modo quolibet procuratum sub ypotheca et obligatione omnium bonorum universitatis predicte quecumque sint et ubicumque. Et nos Guillermus Aragonis bajulus dicti loci de Argileriis pro illustrissimo domino nostro Rege predicto presentes et hiis consentientes auctoritatem nostram interponimus pariter et decretum. Actum Argileriis videlicet in dicto cimiterio ubi dicti homines propter hec fuerunt spetialiter congregati VII die mensis junii anno Dominice incarnationis MCCCXLIIII in presentia et testimonio Michaelis de Podio Petri Amati de Bar-

chinone Furtuni Exemenis de Valencia. Sig✠num mei Berengarii Johannis notarii publici de Argileriis qui predictis omnibus interfui eaque in hanc publicam formam redigens scribi et clausi cum raso et emendato in II linea ubi legitur G. Michaelis et in XIX linea minor et in XXI linea Juherii et Johannes.

Et dicti sindici virtute potestatis eis tradite in instrumento sindicatus jam dicti fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi juramentum et homagium infrascriptum cum publico instrumento cujus tenor prout fuit repertus in notulis R. Sicardi notarii publici per totam terram et dominationem dicti domini Regis ejusque secretarii sequitur in hunc modum.

(Sigue un documento borrado, que debe sustituirse por otro que va á continuacion, escrito en un papel suelto, segun es de ver por una nota puesta al pié, y que se halla algunas páginas despues.)

Pateat universis quod die mercurii qua computabatur VI idus junii anno Domini MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe ac domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone in castris suis apud villam de Argileriis personaliter constituto in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum G. Mascarosii et Johannes Escaloni de loco de Argileriis sindici actores et procuratores universitatis hominum dicte ville ad infrascripta personaliter constituti cum publico instrumento facto in posse Beren-

garii Johannis notarii publici de Argileriis septima die mensis junii anno predicto coram dicto domino Rege presentialiter existentes prestiterunt et fecerunt ipsi domino Regi nomine proprio et universitatis predicte ac ejus singularium homagium ore et manibus ac juramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis Dei evangéliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis juramenti promiserunt nomine quo supra ipsi domino Regi quod iidem procuratores et universitates supradicte et singulares ejus et successores eorum erunt sibi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti sui quod portabunt ipso domino Regi et ejus successoribus bonam rectam et legalem fidem prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare eorum domino naturali pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt quo supra nomine memorato domino Regi quolibet ipsorum se et omnia bona sua et universitatem predictam et singulares ejus ac successores eorum cum omnibus bonis suis ubique habitis et habendis presentibus testibus nobilibus Galcerando de Bellopodio Ademario de Mosseto Artaldo de Capraria et pluribus aliis in multitudine copiosa.

—

Denique die mercurii intitulata V idus junii anno predicto plures homines dicte ville fecerunt et prestiterunt dicto fratri G.o de Guimerano procuratori ad hec

per dominum Regem constituto cum carta sua data in obsidione dicte ville VIII kalendas junii anno prefato homagium et juramentum fidelitatis cum publico instrumento facto dicta die mercurii in posse Francisci Fuxi scriptoris et notarii antefati quod est reconditum in Archivo regio Barchinone.

Et extunc completis predictis dictus dominus Rex juxta deliberationem jam habitam super eis mandavit et fecit parari bellum adversus turrem dels Pujols situatam ante dictam villam de Argilers quam inclitus Jacobus de Majoricis fecerat stabiliri sic quod custodientes eandem demum superati per gentes dicti exercitus et per maximam que adversus eos et turrim continue lapides emitebat videntes se ulterius non posse deffendere a bellis et expugnationibus tam continuis et inmensis. Die undecima mensis junii subsequenti intitulata III idus junii anno prefato capitaneus dicte turris restituit ipsi domino Regi turrim supra proxime expressatam. Et ipse capitaneus cum ceteris eam custodientibus recesserunt prius per dictum dominum Regem eis dato guidatico et conductu.

—

Subsequenter die dominica intitulata idus junii anno pretacto positis et relictis in tuto villa et turri predictis continuando executionem eandem transtulit se dictus dominus Rex cum ipso exercitu apud villam Coquiliberi quam obsessit et obsidione ipsa sic stante in circuitu dicte ville tam per terram quam per mare

auxiliante marino navigio idem dominus Rex perspipicaciter attendendo quod P. R. de Codaleto quem inclitus Jacobus de Majoricis ordinaverat in capitaneum dicte ville ac alii ad ipsius ville tuitiorem custodiam deputati nec non habitatores ipsius ville nolebant ipsi domino Regi deliberare et restituere villam ipsam nec sibi ut eorum naturali domino obedire quinimo expresse eidem et suis exercitibus viriliter rebellabant parari fecit machinas cum quibus villa predicta et ceteri ibi obsessi possent potentius expugnari tanquam eorum naturali domino rebellantes qui demum fuerunt cum armis per dictos exercitus et dictarum machinarum lapidibus expugnati.

—

Postmodum die martis intitulata XVII kalendas julii anno predicto ipso domino Rege stando in obsidione prefata comparuerunt coram eo Arnaldus Berengarii et Raimundus Vallauria domicelli qui ibidem fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium et juramentum fidelitatis cum publico instrumento dicta die facto in posse Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et notarii publici supradicti quod est reconditum in dicto Archivo palacii regii Barchinone. Et nichilominus ipsa die ibidem comparuerunt coram ipso domino Rege Petrus Massoti et Petrus de Podio procuratores sindici et actores universitatis hominum val-

lis Sancti Martini de Episcopatu Elnense sibique exhiberunt instrumentum sindicatus et procurationis jam dicte cujus tenor talis est.

Pateat universis. Quod die dominica intitulata idus junii anno Domini Millessimo CCC quadragesimo quarto Raimundus Requeseni filius Petri Requeseni quondam et Raimundus Requeseni filius Poncii Requeseni quondam et Raimundus Massoti et Petrus Croels et Johannes Blancus et Guillermus Casaldiva filius Petri Casaldiva et Petrus Tornerii et Johannes Berengarii et Guillermus Sartoris filius Johannis Sartoris quondam et Johannes Sartoris filius Raimundi Sartoris et Arnaldus Sartoris filius Johannis Sartoris quondam et Petrús Monerii et Romeus Dalmacii et Guillermus Terrades Salamonus Tornerii Jacobus Casaldava bujulus et Nicholaus Acentiga et Petrus Michaelis omnes de Valle Sancti Martini de episcopatu Elne simul major pars totius universitatis hominum dicte vallis Sancti Martini congregata ad mandatum Jacobi Casadava bajuli predicti in quodam solino qui est de scriptore infrascripto sito in fabrarrium castri de Requeseno in presentia nostri scriptoris subscripti et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constitüerunt ordinaverunt suos certos procuratores sindicos et actores Petrum Massoti et Petrum de Podio ambos de dicta valle Sancti Martini presentes et hanc procurationem sindicatum

et actoriam recipientes et quemlibet ipsorum insolidum ita quod occupantis vel occupantium condicio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domno Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitequé Barchinone vice nomine et pro parte dicte universitatis majoris singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tamquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare domino suo naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebit nos dictam majorem universitatem et singulares ex ea tacere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam aministrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et

ipsius singulares et quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam predicta pro majori parte totius dicte universitatis promiserit firma et solemni stipulatione in posse et manu mei notarii subscripti publice stipulantis et exigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem cujuslibet eorundem. Quod est actum die et anno quibus supra. Sig✠✠✠✠✠✠✠✠na Raimundi Requeseni et Raimundi Requeseni et Raimundi Massoti et Petri Crosels et Johannis Blancus et Guillermi Casaldava et Petri Tornerii et Johannis Berengarii. Sig✠✠✠✠✠✠✠✠na Guillermi Sartoris et Johannis Sartoris et Arnaldi Sartoris et Petri Moneri et Romei Dalmacii et Guillermi Terrades et Salamoni Tornerii et Jacobi Casaldava bajuli. Sig✠✠✠✠✠✠✠✠✠na Nicholai Arenciga et Petri Michaelis et Guillermi Massoti et Guillermi Ventosi et Petri Laurencii fabri et Raimundi Laurencii et Jacobi Tornerii et Arnaldi Michaelis predictorum qui hec

omnia laudaverunt et firmaverunt presentibus testibus adhibitis vocatis et rogatis videlicet Dalmacio de Canatalli domicello Jacobo Massoti Jacobo Bruch ambobus de Requesenno Guillermus Monerii clericus et publicus scriptor de Requesenno auctoritate domine Saurine de Castronovo domine Castri de Requeseno hec scripsit et hoc Sig✠num fecit cum suprascripto in nona decima linea ubi dicitur parte.

Qui siquidem procuratores sindici et actores vigore potestatis eis tradite cum dicto sindicatus publico instrumento fecerunt et prestiterunt confestim memorato domino Regi homagium et juramentum fidelitatis in forma contenta in quodam publico instrumento facto die martis in posse dicti Francisci Fuxi cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die martis intitulata septimo decimo kalendas julii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto serenissimo ac magnifico principe et domino domno Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone existente personaliter in obsidione Coquiliberi Petrus Massoti et Petrus de Podio procuratores sindici et actores per universitatem vallis Sancti Martini diocesis Elnensis constituti legittime cum publico instrumento facto die dominica idus junii anno predicto per Guillermum Monerii clericum et publicum scriptorem de Requesenno auctoritate domine Saurine de Castronovo domine Castri de Reque-

senno ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus et sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis juredictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domine superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ipsorum et omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerensi fratre ejusdem domini Regis nobilibus Ademario de Mosseto Galcerando de Bellopodio majore domus Johanne Ferdinandi Munionis Roderico Didaci legum doctoribus et Arnaldo de Moraria vicecancellario consiliariis dicti domini Regis et Jacebo

le Faro jurisperito Minorisse testibus ad hec spetialiter evocatis. Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris licti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem domini Regis qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens scribi feci cum litteris supprapositis in linea VII ubi dicitur Regi et clausi.

Nichilominus etiam dicta die martis intitulata XVII kalendas julii memoratus dominus Rex misit nobilem Petrum dominum de Exerica cum magna equitum et peditum comitiva ad locum Sancti Johannis cum potestate recipiendi nomine et ad manum ipsius domini Regis ipsum locum et ab hominibus in eo habitantibus homagium et fidelitatis etiam juramentum.

—

Deinde die veneris intitulata XIII kalendas julii anno predicto Domini MCCC quadragesimo quarto. Roverendissimus in Christo pater et dominus Bertrandus divina providentia tituli Sancti Marci presbiter cardinalis domini Pape legatus venit ex parte dicti domini Summi Pontificis ad dictum dominum Regem cui presentavit ex parte ipsius domini Pape quandam cartam bulle plumbee ipsius domini Pape pendenti in quadam reste canabi comunitam cujus tenor sequitur in hunc modum.

Clemens episcopus servus servorum Dei carissimo in Christo filio Petro Regi Aragonum Illustri. Salutem et apostolicam benedictionem. Fili carissime licet pro reformanda pace et concordia inter te et carissimum in Christo filium nostrum Jacobum Regem Majoricacarum illustrem quos pacis emulus zizanie seminator ab unitate se iunxit impenderimus nostra studia toto posse et venerabilem fratrem nostrum Armandum archiepiscopum Aquensem primo et deinde bone memorie Andream tituli Sancte Susanne ac ipso hujusmodi negocium prosequendo sublato de medio dilectum filium nostrum Bernardum tituli Sancti Ciriaci in Termis presbiteros cardinales et postmodum dictum archiepiscopum iterato successive ad partes ipsos duxerimus destinandos ac eorum operacionis ministerium impediente satore discordie non fuerit sortitum effectum quia tamen sicut displicenter referimus et evidentia facti notoria hujusmodi discordia non diminuta set potius aucta videtur et durius aggravata nos volentes tot et tantis malis periculis et scandalis que premissa dissensio paritura minatur occurrere ne invalescant ulterius et fortius incalescant salubriter obviare presertim propter singularis et paterne dilectionis affectum quem ad te ipsumque Majoricarum Regem habuimus et habemus et vitanda dispendia que propterea tuis et ejusdem subditis ac toti reipublice provenerunt hactenus et disnoscuntur assidue provenire ac diligenti us attendentes quam grandis ex tua et ipsius Regis Majoricarum unanimitate utilitas sequeretur non inte m-

dimus ab inchoatis per nos desistere sed eis insistere nostrique officii debitum adimplere ut zizaniarum radices inter te et ipsum totaliter extirpentur fomes cujuslibet odii extingatur ab hostilibus huic inde cessetur insultibus et pacis integritas reformetur. Veruntamen quia ad hujusmodi nostrum exequendum desiderium non possemus sicut vellemus nostram personalem presentiam exhibere dilectum filium nostrum Bernardum tituli Sancti Marchi presbiterum cardinalem Apostolice Sedis nuntium virum utique laudande virtutis et in arduis experientie comprobate scientia et innata prudentia preditum cultorem justicie et pacis ac utriusque partis amicum et concordie zelatorem licet ejus presentia nobis et ecclesie generali necessaria nimium careamus inviti ad partes ipsas pro hujusmodi sedanda discordia nec non pace et concordia inter te et ipsum Majoricarum Regem actore domino reformandis providimus de fratruum nostrorum consilio tanquam pacis angelum destinandum ideo quia serenitatem tuam requirimus monemus et hortamur serenitatem per salvatoris nostri aspersionem preciosi sanguinis obsecrantes quatinus diligenter consideratis predicta et alia non facile numeranda dispendia que discordia ipsa pariter animum tuum ad pacis solide unitatem inter te et ipsum Regem Majoricarum summotis impedimentis quibuslibet actore domino reformandam sic habilites et coaptes quod inter te et ipsum cujuslibet odii et rancoris occasione sublata concordia desiderata proveniat communibus occuratur periculis et communibus utilitatibus consulatur et nichilominus

prefatum cardinalem ob nostram et apostolice sedis reverenciam et suorum meritorum excellentiam immo nos in ipso potius beningne recipiens ac debita honorificentia prosequens et pertractans ejus in premissis salubribus monitis et paternis exortationibus effectualiter acquiescas ac ea que tibi super hiis et nostra parte vive vocis ministerio suggeret credas indubie illaque sic devote suscipias et efficaciter exequaris quod nos tue bone intentionis propositum et devotionis sinceritatem erga nos et sedem eandem possimus per effectum operis dignis in domino laudibus commendare. Datum Avinione IIII idus maii Pontificatus nostri anno secundo.

Et nichilominus presentata carta predicta cardinalis predictus in presentia inclitorum dominorum infantum Petri Rippacurcie et Montanearum de Prades comitis patrui et Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis fratris dicti domini Regis et aliarum plurium personarum tam nobilium quam aliarum presente ipso domino Rege in quadam videlicet domo fustra quam ipse dominus Rex construi et erigi fecerat in obsidione pretacta proposuit ex parte dicti domini Summi Pontificis aliqua fundando et dirigendo suam intentionem et propositum ad pacem per plures istorias ac sacre pagine argumenta.

Quibus propositis per eundem dominum cardinalem et per ipsum dominum Regem et alios ibi presentes auditis et plenius intellectis idem dominus Rex con

festim respondit ut sequitur in effectu. Quod exequtio quam ipse faciebat contra inclitum Jacobum de Majoricis vassallum suum sibi rebellem non erat nec potest dici guerra et per consequens non erat pax necessaria super eis licet idem dominus Rex ipsam executionem faceret debite atque juste prosequendo jus suum contra ipsum inclitum Jacobum eidem domino Regi contra justiciam et inique feuda et dominium denegantem ut superbia dicti incliti Jacobi conculcata inde subditis dicti domini Regis finalis pax et perpetua tranquillitas sequeretur sicut ad hec rationibus pluribus tenebatur.

Perfectis itaque per utrumque satis breviter dictis verbis cum ipsam domum fustram exivissent et ad tentorium regium accessissent fuit relatum ipsi domino Regi quod aliqui pauci clientes dicti sui exercitus inceperant expugnare et si possent capere quandam turrim situatam extra satis prope muros ravallis Coquiliberi gentibus incliti Jacobi de Majoricis stabilitam ita quod continuando bellum et expugnationem ipsius turris per dictos clientes et alios plures de dicto exercitu tam milites quam alios qui in dictorum clientem auxilium cucurrerunt sic fuerunt custodientes turrim predictam per illos de dictu exercitu cum armis et subito superati quod demum die predicta circa oram none turris ipsa per illos de dicto exercitu fuit capta. Et expulsis illis qui nomine dicti incliti Jacobi custodiebant eandem dictus dominus Rex fecit eam continuo stabiliri.

—

Postmodum die lune intitulata XI kalendas julii dicto anno quedam pars de dictu exercitu que stabat inter Cocumliberum et Portum Veneris cupiens quod ex quo per dictos clientes et alios de quibus supra fit mentio capta fuerat dicta turris per eos alia turris subsequens caperetur ex hoc ut dicebatur inducta inicia-vit quandam aliam turrem constitutam satis prope ipsos et ecclesiam predicatorum Coquiliberi extra tamen muros dicti ravalis invadere et ita viriliter expugnare quod custodientes eandem pro inclito Jacobo antedicto se superatos denuo sentientes pacto previo quod per dictum dominum Regem reciperentur ad misericordiäm ac mercedem restituerunt et tradiderunt turrim predictam dicto domino Regi qui eam continuo expulsis ab inde predictis custodibus ut premititur superatis fecit de gentibus dicti exercitus stabiliri.

Et hoc facto confestim tam illi qui capcioni proxime dicte turris fuerant quam alii de dicto exercitu qui captioni ipsius turris attingere nequiverunt cupientes eorum strenue propositum celeriter adimplere irruerunt sic impetuose adversus illos qui ad tuicionem dicte ecclesie et ravalis inferioris fuerant per dictum inclitum Jacobum de Majoricis ordinati quod potencia eos strenue debellantium superati admodum et devicti

ac dantes propere terga fuge derenlinquerunt primo dictam ecclesiam et postea dictum ravale sequitur omnes quotquot potuerunt incluserunt et posuerunt inter antigua menia dicte ville. Illi autem de dicta obsidione tam equites quam pedites ipsos continue et impetuose usque ad dicta antiqua menia insequentes et eorum terga lanceis lapidibus et sagitis percutientes ac telis ab exgugnatione hujusmodi non cessarunt donec ipsum ravale potenter et paciffice tenuerunt. Et statim dictus dominus Rex ordinavit nobilem Petrum dominum de Exericha in custodem et deffensorem dicti ravalis pro domino Rege antedicto.

—

Denuo die martis sequenti intitulata X kalendas julii anno pretacto Jacobus de Plano et Michael Rossilionis habitatores in alio ravali quod est versus Puigmusart cognoscentes justiciam dicti domini Regis se in ejus conspectu et presentia posuerunt sibique fecerunt et prestiterunt homagium ac juramentum fidelitatis in forma contenta in quodam publico instrumento facto ipsa die martis in posse Francisci Fuxi scriptoris et notarii antedicti recondito in Archivo regio supradicto.

Et nichilominus eadem die cum significatum fuisset memorato domino Regi per aliquem de dicta obsidione

quod habitatores et custodientes Cocumliberum volebant se sub certis conditionibus reddere ipsi domino Regi propterea idem dominus Rex qui jam ordinaverat quod dictum alterum ravale expugnaretur per gentes obsidionis jamdicte et quod si posset cum Dei auxilio caperetur malens cum eis beningue agere ut neces atroces vulnera gravia ac dampna varia que in bellis solent subsequi vitarentur misit ad dictam villam usque ad parietes ecclesie majoris dicte ville nobiles viros Petrum de Fonolleto vicecomitem Insule et Petrum de Montecatheno ammiratum nec non Philipum de Boyl Garciam de Loric et Guillermum Rubei milites ac Guillermum Adalberti burgensem Perpiniani ut per eos cum probis hominibus ipsius ville et custodientibus ipsam de compositione mota per ipsos probos homines et custodes ibidem tractaretur. Ita quod dictis nobilibus et militibus ac burgense sic stantibus clausis januis portalium extra muros. Et dictis probis hominibus ac custodibus intus villam et muros eosdem omnes ipsi ad invicem de ipsa compositione colloquium per foramina habuerunt.

Et cum dictus tractatus de mane perfici nequivissent dictis nobilibus et militibus ac brugense causa prandii reversis ad castra et facta de gestis per eos relatione dicto domino Regi. Postmodum sumpto prandio ora tarda ad tractatus initos perficiendos dicti nobiles et milites et cum eis venerabilis Arnaldus de Moraria vicecancellarius regius redierunt et demum cum non possent super dictis tractatibus concordare Ferrarius

Capmany Johannes Bugarre Ferrarius deç Gau Bernardus Durandi Berengarius Roqueta et Jacobus Boxeda habitatores dicte ville cum una barcha exierunt ipsam villam et simul cum dictis nobilibus qui eis ob viam exiverunt accesserunt ad ipsum dominum Regem in castris et exhibita sibi reverentia per eosdem ad mandatum dicti domini Regis et de voluntate ipsorum et in eorum presentia ac dictorum nobilium et plurium aliorum fuerunt lecta per dictum Franciscum Fuxi quedam capitula super dictis tractatibus ordinata. Et lectis capitalis antedictis idem dominus Rex fecit in eis responsiones quas servare et tenere ac non revocare juravit. Et quia predicti Ferrarius Capmany et alii de dicta villa qui ibi erant presentes fuerunt contenti de ipso domino Rege et de suis responsionibus antedictis factis in capitulis memoratis iidem Ferrarius Capmany et alii de quibus supra fit mentio fecerunt et prestiterunt confestim eidem domino Regi homagium et juramentum quod ipsi facerent et complerent ac fieri facerent et compleri per universitatem jam dicte ville Coquiliberi cum effectu contenta in capitulis sepefatis quibus perfectis ut superius continetur dictus Ferrarius Capmany cum dictis aliis recesserunt abinde et ad dictam villam protinus redierunt.

—

Pretereà die mercurii subsequenti intitulata IX ka-

lendas julii anno pretacto quia in dictis capitulis inter cetera continetur quod certe persone de villa Coquiliberó traderentur pro raena memorato domino Regi que capte existerent in posse suo donec per universitatem ipsius ville et singulares ipsius essent aliqua contenta in dictis capitulis adimpleta ideo illi qui dari debebant pro dicta raena comparuerunt coram dicto domino Rege qui eos misit confestim ad ipsam villam de Argileriis bene et fideliter custoditos ibidem moraturos donec fuissent contenta in dictis capitulis adimpleta.

Quia etiam die mercurii dicto domino Rege existente in Castris apud dictam villam Coquiliberi Petrus Vallespir jurisperitus et quidam alii de villa Perpiniani XII numero comparuerunt coram dicto domino Rege qui recognoscentes justiciam dicti domini Regis ibidem sibi confestim fecerunt et prestiterunt homagium et juramentum fidelitatis tanquam eorum domino naturali in forma contenta in quodam publico instrumento facto proxime dicta die in posse Francisci Fuxi scriptoris et notarii supradicti et recondito in Archivo regio supradicto.

Ibidem etiam ipso die Guillermus Auriol et quidam alii loci de Torneules fecerunt et prestiterunt homagium et juramentum Philipo de Boil militi procuratori ad hec ordinato per dictum dominum ut in quodam publico instrumento facto in posse dicti Francisci Fuxi contine-

tur lacius quod est reconditum in Archivo regio memorato.

Eadem etiam die dictus dominus cardinalis ad dictum dominum Regem existentem in dicta obsidione veniens iterato contulit cum ipso de negotio de quo prius locutus fuerat cum eodem et finaverunt in eo quod dictus dominus cardinalis tetigerat videlicet quod ipse dominus Rex assecuraret dicto inclito Jacobo vitam et membra et a mala capcione et longa eo absolute ponendo se et liberos suos ac totam terram suam in posse ipsius domini Regis. Et hiis concessis per eum seu per dictos dominos infantes ejus nomine statim recessit idem dominus cardinalis.

Et cum postmodum dictus inclitus Jacobus predicta facere recusasset sicut litterarum per ipsum dominum cardinalem missarum propterea ad ipsum dominum Regem series continebat ideo dictus dominus cardinalis contulit se ad locum de Sejano.

—

Subsequenter die jovis intitulata VIII kalendas julii anno predicto paulo ante solis occasum Petrus Raimundi de Codoleto et alii stipendiarii incliti Jacobi antedicti relicto castro et aliis fortitudinibus Coquiliberi et guidati per ipsum dominum Regem exierunt

abinde apud villam Perpiniani dirigendo recto itinere gressus suos ut tucioris publice dicebatur.

—

Denique die veneris intitulata VII kalendas julii dicto anno proceres dicte ville Coquiliberi promissa per eos ipsi domino Regi servare et complere volentes tanquam ipsius domini Regis jus et justiciam cognoscentes posuerunt se et universitatem ac singulares ipsius ville in manu et posse prefati domini Regis ut eorum domini naturali sibique castrum et villam Coquiliberi tradiderunt recipiendo reverenter atque beningne nobilem virum Philipum de Castre qui mandato dicti domini Regis accesserat ad dictum castrum ubi videlicet in sumitate ipsius castri vexillum regium posuit et affixit.

Nichilominus etiam ipsa die circa horam vesperorum dictus dominus Rex accessit personaliter ad ecclesiam monasterii dictorum fratrum predicatorum ubi presente magna multitudine personarum tam dicte ville seu castri Coquiliberi quam exercitus antedicti idem dominus Rex recepit personaliter homagia et juramenta fidelitatis a personis contentis in quadam publico instrumento cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata VII

kalendas julii anno Domni MCCC quadragesimo quarto circa horam vesperorum ejusdem diei Serenissimo ac magnifico Principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone existente personaliter in ecclesia fratrum predicatorum Coquiliberi in presentia notarii et testium subscriptorum Petrus Acelm Bernardus Gau Jacobus Boxeda consules ejusdem loci nomine eorum proprio et nomine etiam universitatis Jacobus Aulomarii Bernardus Palomerii Andreas de Besella Berengarius dez Gau Raimundus Oliverii Johannes Mascarosii Petrus Celran Johannes Bugarre Petrus Ollerii Raimundus dez Gau Jacobus Blancha Franciscus Comte Ferrarius dez Gau Arnaldus Çabaterii Franciscus Boter Guillermus Capmany Ferrarius Capmany Petrus Marcus Vincencius Bugaraig Acelmus Quatre Guillermus de Fraga Arnaldus dez Gau Bernardus Palauda Torra Palomerii Berengarius Palomerii Berengarius Roqueta Raimundus Bugarre Bernardus Cocorell Perpinianus Agudes Bernardus Palauda Petrus Marchi Michael Bautigues Acelmus Marchi Petrus Palomerii et Berengarius Mataplana de Coquilibero fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt dicto domino Regi ut domino et comiti Ressilionis et Ceritanie quod ipsi et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et lega-

les homines et subjecti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt eidem domino Regi se ipsos et successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda. Presentibus inclitis infantibus Petro Rippacurcie et montanearum de Prades comite patruo Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerense fratre dicti domini Regis ac nobilibus Petro domino de Exericha Uguone vicecomite Cardone Petro de Montecatheno ammirato ac Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci legum doctore consiliariis dicti domini Regis Michaele de Gurrea et Luppo de Gurrea militibus et pluribus aliis ad hec pro testibus evocatis. Sig ✠ num Francisi Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens scribi feci cum litteris in raso positis in linea IX ubi dicitur domino et clausi.

Deinde prefatus dominus Rex die contenta in littera inde facta ordinavit et constituit in capitaneum dicti loci Coquiliberi ac procuratorem suum ad recipiendum nomine suo homagia et fidelitatis juramenta agentibus habitantibus in eodem Raimundum de Bar-

barano militem qui virtute potestatis sibi tradite per eundem dominum Regem peocessit ad recipiendum juramenta et homagia ut in cartis inde factis in dicto Archivo regio Barchinone reconditis continetur.

—

Ceterum die lune intitulata IIII kalendas julii anno predicto consilio dicte ville Coquiliberi in ecclesia parrochiali ipsius ville ad mandatum dicti domini Regis more solito congregato Petrus Çelm Quatre Bernardus Gau et Jacobus Boxeda consules universitatis dicte ville et ipsa etiam universitas ordinarunt constituerunt et fecerunt sindicos actores et procuratores suos ac dicte universitatis ad faciendum et prestandum eidem domino Regi homagium et juramentum fidelitatis cum publico instrumento facto die predicta in posse Francisci Fuxi scriptoris et notarii antedicti cujus tenor talis est.

Noverint universi presentem seriem inspecturi. Quod nos Petrus Çelm Quatre Bernardus Gau et Jacobus Boxeda consules universitatis castri et ville de Coquolibero ad requisitionem et mandatum illustrissimi principis domini nostri domini Petri Dei gratia Regis Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitisque Barchinone congregato nostro pleno consilio ut est moris in parrochiali ecclesia Beate Marie dicti loci Co-

quiliberi de voluntate et expresso consensu totius dicti consilii ipsorumque nemine discrepante auctoritate et decreto venerabilis Raimundi de Barberano capitaneo loci predicti pro dicto domino Rege intervenientibus nos et dicta universitas facimus constituimus et ordinamus ex certa scientia sindicos actores et procuratores nostros et totius universitatis Coquiliberi videlicet vos Raimundum Palomerii Raimundum dez Gau Johannem Bugarre et Ferrarium Capmany habitatores dicti loci ad prestandum solum et dumtaxat nomine nostro et dicte universitatis homagium et fidelitatis juramentum prefato domino Regi nostro. Et ad omnia alia peragenda circa predicta que de essentia dicti homagii et fidelitatis sacramenti requiruntur et necessaria existunt. Dantes et concedentes vobis dictis sindicis actoribus et procuratoribus nostris et universitatis jamdicte in et super predictis homagio et juramento fidelitatis ut predicitur dicto domino Regi nostro prestandis plenariam potestatem et liberam ac generalem administrationem. Promitentes in manu et posse notarii infrascripti stipulantis et recipientis nomine nostro et singulorum dicte universitatis et etiam omnium illorum quorum interest interesit vel interesse poterit in futurum habere ratum et firmum quicquid per nos omnes in predictis et circa predicta actum gestum seu procuratum fuerit sub ypotheca omnium bonorum universitatis jamdicte quecumque sint et etiam ubicumque. Quod est actum intus dictam ecclesiàm quarto kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo quarto. Sig✠num Petri Çelm Quatre Sig✠

ium Bernardi Gau Sig✠num Jacobi Boxeda. Qui nominibus predictis hec laudamus et firmamus. Testes hujus rei sunt Miretus de Castro veteri Raimundus Berengarii de Mediona Guillermus de Fuxio domicello Berengarius Just et Franciscus de Nabas notarius cives Barchinone. Sig✠num mei Francisci Fuxi auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem predicti domini Regis qui predictis interfui et hec scribi feci et clausi.

Quare eadem die procuratores sindici antefati fecerunt et prestiterunt memorato domini Regi homagium et juramentum fidelitatis cum publico instrumento tenoris sequentis.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone existente personaliter in castris apud Cocumliberum Raimundus Palomerii Raimundus dez Gau Johannes Bugarre et Ferrarius Capmany habitatores dicti loci Coquiliberi procuratores sindici et actores per universitatem et consules ejusdem loci constituti legitime cum publico instrumento facto per notarium infrascriptum die et anno predictis ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis

et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domine sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores siudici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ad dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ipsorum et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem presentibus nobilibus Petro de Fonolleto vicecomite Insule Hugone de Fonolleto legum doctore Galcerando de Bellopodio majoredomus ac venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario et Ferrario de Villafrancha milite consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter evocatis et pluribus aliis in multitudine copiosa. Sig✠num Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii

publici per totam terram et dominationem ejusdem domini Regis qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens scribi feci cum raso et abtato in linea secunda ubi dicitur iteque et clausi.

Eadem etiam die lune fuit significatum domino Regi quod dictus frater Guillermus de Guimerano accesserat ad locum seu castrum de Palacio prope Elnam et quod homines habitantes in illo obediverant ei nomine ipsius domini Regis quem quidem locum seu castrum ipse dominus Rex comendavit Guillermo Alionis custodiendum per eum fideliter atque bene.

—

Postea die jovis intitulata kalendas julii dicto anno cum idem dominus Rex misisset nobilem Petrum de Fonolleto vicecomitem Insule cum certa equitum et peditum comitiva apud castrum de la Roqua ut homines ipsius dicto nobili nomine et vice jamdicti domini Regis se redderent et traderent ipsum castrum quod facere noluerunt quinimo eidem nobili resisterunt quanto fortius potuerunt. Et propter ea idem nobilis cum ipsa comitiva ad dictum dominum Regem continuo rediisset. Ideo dictus dominus Rex qui jam castrum et villam predictam Coquiliberi in statu posuerat satis congruo et in eo provisiones fecerat opportunas recessit ab inde cum toto dicto suo exercitu cum

proposito obsidendi castrum expressum superius de la Rocha. Et cum idem dominus Rex se constituisset cum dictis exercitibus suis in conspectu ipsius castri de la Rocha ac mandasset et fecisset parari et affigi ibidem castra sua et homines ejusdem loci nollent obedire ac prestare patientiam dicto domino Regi quinnimo sibi et suis exercitibus prout poterant resistebant idem dominus Rex propterea fecit in diversis locis obsidionis jam dicte preconiçari publice per preconem quod in crastinum subsequens talaretur et destruerentur orta et alia bona hominum dicti castri rebellium predictorum.

—

Postmodum die veneris subsequenti intitulata VI nonas julii anno pretacto ipso domino Rege personaliter existente in obsidione prefata venerunt ad eum duo homines de Tuyrio pro parte sicut dixerunt universitatis ipsius loci de Tuyrio dicentes eidem quod ipsa universitas recognoscens jus et justitiam quam ipse dominus Rex prosequitur volebat se sibi reddere et dictum locum de Tuyrio ac sub ejus dominio vivere tanquam ipsorum domini naturalis propter quod idem dominus Rex mandavit et fecit vocari et congregari suum consilium coram eo. Et demum consilio ac deliberatione habita super hiis que sibi dixerant dicti duo homines de Tuyrio fuit per ipsum dominum

Regem et ejus consilium ordinatum quod dictus dominus infans Jacobus accederet pro dicto domino Rege et ejus vice et nomine ad locum de Tuyrio antefatum cum decenti equitum et peditum comitiva et ita sequtum et factum extitit ipsa die.

Cum autem idem dominus infans Jacobus fuisset cum comitiva predicta prope Tuyrium idem dominus infans misit dictos duos homines qui predicta retulerant ipsi domino Regi ad probos homines dicti loci et quod dicerent ipsis probis hominibus quod idem dominus Rex miserat ipsum infantem ad ipsos ratione qua pro parte ipsius universitatis dicti duo homines ad ipsum dominum Regem fuerant destinati. Qui duo homines quia incontinenti redeuntes dixerunt ipsi domino infanti quod ipsa universitas dixit eis quod nunquam ipsa universitas miserat ipsos duos homines vel alios ratione predicta ad dictum dominum Regem nec alias volebant se nec dictum locum ipsi domino Regi seu ipsi domino infanti vel alii nomine dicti domini Regis reddere immo erat eorum propositum eos sibi resistere toto posse.

Quibus auditis idem dominus infans Jacobus reputans se derissum cum tota dicta comitiva in conspectu ipsius loci in campis videlicet tota nocte sequenti fixis tentoriis et exoneratis azemilis remanserunt.

In crastinum vero quo computabatur V kalendas ju-

lii anno predicto idem dominus infans habito colloquio et acordio cum nobilibus et militibus ac aliis personis notabilibus que ibidem erant cum eo quid expediens super eis recessit ab inde cum tota comitiva jamdicta et ad locum de Millars direxit recto itinere gressus suos ubi aliquam resistentiam non invenit immo apertis januis castri loci predicti preeunte nobili Bernardo de Sono cujus est ipse locus quique erat cum dicto infante in dictis negociis permiserunt ipsum infantem ingredi dictum castrum.

Postea die dominica subsequenti intitulata IIII nonas julii anno pretacto plures homines dicti loci in forma contenta in quibusdam publicis instrumentis factis in posse Francisci Fuxi scriptoris et notarii sepedicti obtenta prius per homines ipsos licentia a dicto nobili Bernardo de Sono fecerunt et prestiterunt dicto domino Infanti nomine dicti domini Regis recipienti homagium et fidelitatis etiam juramentum. Et alii plures homines dicti loci fecerunt hoc idem venerabili Raimundo de Coponibus gerenti vices dicti domini infantis procuratori ad hec constituto per dictum dominum Regem spetialiter ad predicta tam dicta die quam subsequenti cum instrumentis factis in posse scriptoris et notarii memorati. Que instrumenta publica dictorum homagiorum sunt recondita in Archivo regio memorato.

—

Subsequenter die mārtis intitulata III nonas julii dicto anno idem dominus infans Jacobus audito quod loca de Insula et de Bula fuerant restituta nobili Petro de Fonolleto vicecomiti Insule et locus de Mosseto nobili Ademario de Mosseto quorum sunt loca predicta ac dispositis per eum in dicto loco de Millars que sibi ad predicta necessaria videbantur recessit āb inde cum dicta equitum et peditum quas ducebat ipsa die dictus dominus infans vice dicti domini Regis et nomine continuando exequtionem jamdictam accessit satis prope villam Perpiniani et ibi fecit dirui et destrui rechum et clausuram per que aqua habebat aditum ad ipsam villam quibus destructis continuavit iter suum cum comitiva predicta et reversus fuit ad obsidionem regiam ipsius castri de la Rocha cujus castri barrium precedenti die lune fuerat per homines ejusdem castri restitutum prefato domino Regi et per aliquos singulares ex hominibus dicti castri homagium et juramentum fidelitatis factum ac prestitum ut apparet per publicum instrumentum factum in posse R. Sicārdi scriptoris dicti domini Regis et notarii publici per totam terram et dominationem suam dicta die lune intitulata III nonas julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto reconditum in dicto Archivo regio Barchinone.

Et nichilominus fuerat exhibitum per infrascriptos sindicos universitatis hominum de la Rocha ipsi domino Regi quoddam publicum instrumentum sindicatus cujus tenor hic insertus mandato ipsius domini Regis sequitur in hunc modum.

Pateat universis. Quod die sabbati tertia die mensis julii anno domini Millesimo CCC quadragesimo quarto universitas de Ruppe congregata in dicto loco prout est moris fieri in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum gratis et spontanea voluntate et ex certa sciencia homines prefate universitatis constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Bernardum Fabresse et Jacobum de Podio ejusdem loci presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et quemlibet ipsorum in solidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem. Et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et

pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quicquid per dictos procuratores sindicos et actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo ett per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esse factum. Quoniam dicta universitas promisit firma et valida stipulatione in posse et manu mei notarii sub dicti stipulantis et exigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quic-

quid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod fuit actum et laudatum Ruppe die et anno quibus supra in presentia et testimonio Raymundi Massoti Guillermi Garsie et Berengarii de Conomines de Ruppe. Ego Petrus de Podionovo notarius publicus de Ruppe regia auctoritate hoc scripsi et hoc Sig✠num feci.

—

Virtute cujus potestatis dicti sindici fecerunt et prestiterunt dicto domino Regi homagium et juramentum subscripta cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato prefati domini Regis sequitur in hec verba.

Noverint universi. Quod die lune intitulata tertio nonas julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto videlicet hora prime serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis personaliter existente

in castris castri et loci de la Rocha Bernardus Fabressa et Jacobus de Podio habitatores procuratores sindici et actores universitatis de Ruppe ad ea que continetur inferius constituti cum publico instrumento facto in posse Petri de Podionovo notarii publici dicti castri die sabbati tertia die mensis julii anno predicto in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine suo et dicte universitatis ac singularium ejusdem fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis por eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus quibus supra eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domini Regi et successoribus ejus ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus antefatis obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ipsa et successores dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus testibus nobilibus viris Petro de Monte-

chateno ammirato et Galcerando de Bellopodio majordomo ac Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali ac Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem domini Regis. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

—

Qua etiam die martis homines castri de Montesquivo miserant ad ipsum dominum Regem suos procuratores et sindicos qui virtute potestatis eis tradite in instrumento sindicatus jamdicti fecerunt et prestiterunt prefato domino Regi homagium et fidelitatis juramentum ut clare videntur annuere instrumenta homagiorum et sindicatus predictorum quorum tenores hic inserti mandato dicti domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Pateat universis. Quod die martis septima die julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto universitas de Montesquivo congregata ut est moris fieri in dicto loco in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum

et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et auctores Guillermum Fabri Guillermum Rafardi Bernardum Dotre et Guillermum Tolo sepedicti loci presentes et hanc procurationem sindicatum et auctoriam recipientes et quemlibet ipsorum in solidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime ditineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejus singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibns quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali et etiam ad omnia alia faciendum

in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta uniiversitas et ipsius singulares quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum quem dicta universitas promisit firma et sollempni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exhigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno quibus supra presentibus Raimundo Malol de Vales Guillermo Pini de Villari Michaele de Solerio de Pontonibus et Guillermo Verneti presbitero testibus adhibitis vocatis et

rogatis. Ego Bernardus Croselli hec scripsi vice notarii subscripti. Ego Petrus de Podionovo notarius publicus auctoritate illustrissimi domini nostri Regis Aragonum ubique terrarum dominationi sue subjectorum hec subscripsi et hoc Sig✠num feci.

Noverint universi. Quod die martis pridie nonas julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone existente personaliter in castris apud castrum de Ruppe Guillermus Fabri Guillermus Rafardi Berengarius Dotre et Guillermus Tolose procuratores sindici et actores per universitatem loci de Montesquivo constituti legitime cum publico instrumento facto per Petrum de Podionovo notarium publicum auctoritate domini Regis per totam terram et dominationem ejusdem die martis septima die julii anno predicto ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsa et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus et sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domini Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis

ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ipsorum et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem presentibus nobilibus Petro de Montecatheno ammirato Galcerando de Bellopodio majordomo et venerabilibus Philipo de Boyl Ferrario de Villafrancha militibus Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali consiliariis dicti domini Regis et Guillermo Adalberti burgense Perpiniani testibus ad hec spetialiter evocatis. Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem domini Regis qui predictis interfui eaque in hanc publicam formam redigens scribi feci cum litteris in raso positis in linea XI ubi legitur res dicte universitatis et singularium ipsorum et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem presentibus nobi et clausi.

Et perfectis que superius continentur ac provisio per dictum dominum Regem de capitaneis seu castellanis dictorum castrorum de la Rocha et de Montesquivo ac de aliis omnibus fortitudinibus castrorum hujusmodi opportunis idem dominus Rex die jovis intitulata VIII idus julii anno predicto mandavit et fecit ordinari ad bellum dictos exercitus cum quibus recedendo ab indo accessit et se transtulit apud Elnam quam obsessit denuo ipsa die.

—

Deinde die sabbati subsequenti intitulata VI idus julii anno predicto ipso domino Rege stante cum suo exercitu in obsidione predicta fuit mota discordia inter cives et homines dicte civitatis ex parte una et Rogerium de Raonato capitaneum dicte civitatis ac milites et alios stipendiarios qui ibi pro custodia et tutamine dicte civitatis positi fuerant per dictum inclitum Jacobum de Majoricis ex altera inter quos etiam occasione jamdicta rumor validus insurrexit ita quod voces audiebantur per obsides qui confestim meditati fuerunt quod si in dicta discordia perseverabant dicti homines cum capitaneo et stipendiariis antedictis ipsa civitas facile caperetur et reduceretur ad obedientiam predicti domini Regis propter quod aliqui de dicta obsidione tam milites quam pedites exacta diligentia in-

dagarunt si dicti cives et homines civitatis ejusdem volebant ipsi domino Regi ut premittitur obedire et barrium seu suburbia sibi tradere ut eorum domino naturali de quibus aliqui ex dictis obsidibus habuerunt colloquium cum non nullis ex civibus et hominibus memoratis qui ipsum barrium dicto domino Regi seu pro eo dictis exercitibus denuo tradiderunt sic quod opportuit ipsos capitaneum milites et alios stipendiarios sepefatos se recolligere intra antiquiora menia civitatis jamdicte et coacti deserere residium civitatis.

—

Denique die dominica inmediate sequenti dictus capitaneus et alii milites ac stipendiarii ibidem secum stantes videntes quod aque subsidio indigebant dictique exercitus regii in eos furibundis animis irruentes se contra ipsos apressuras durissimas exercere totis eorum conatibus sattigebant fuit tractatus habitus inter ipsos capitaneum et dictos milites ex parte una ac nobilem Galcerandum de Bellopodio majoredomum dicti domini Regis ejus nomine ex altera qui super contentis in capitulis infrascriptis demum unanimiter convenerunt et tenor ipsorum sequitur in hunc modum.

Lo Senyor Rey per clemencia e pietat atorga al

capita e als cavallers e a tots los soldats de peu qui son dins la ciutat Deuna quels reebra a merce et a salvament de vida et de membres axi que romanguen en la preso del dit Senyor Rey entro quel alt En Jacme de Mallorca haja retuts e restituits Narnau de Corbèra e son frare tots los cavallers e fills de cavallers e tots homens e fembres e infants e infantes que te en qualsevol loch de Rossello e de Cerdanya en e per raenes dels lochs obedients al dit Senyor Rey e aquells restituits lo Senyor Rey deliurara en jaquira anar los dits capita e cavallers e altres que sen puxen anar on se volran ab lurs cavalls e armes e bens mobles que an dins la dita ciutat exceptat les armes e forniment de la força. Declaran lo dit capitol plau al Senyor Rey quen Roger de Raonach e tots los altres homens de cavall naturals e poblats de Rossello qui son ab ell dins la força de la dita ciutat romanguen en la preso del Senyor Rey sots la forma e manera contenguda en lo dit capitol. Los altres qui son de la senyoria de França e daltres partides per honor del del Rey de França e per lo deute quel Senyor Rey ha ab ell axi cavallers com homens de peu que sen puxen anar ab lurs cavalls e armes e bens mobles faents sagrament e homenatge que no entren ara ne duran la execucio en Perpenya ne null temps no facen valença al alt En Jacme de Mallorca contra lo dit Senyor Rey.

Item es ordenat per lo Senyor Rey que tots homens de paratgue strangers qui son en la ciutat Deuna los quals sen deuen anar enans que isquen de la dita ciu-

tat juren per Deu e pels Sants quatre evangelis e daço facen homenatge en nom del Senyor Rey An Felip de Boyl que ells de present exiran de tot lo comdat de Rossello e que dintrel comdat no tornaran per donar valença ne ajuda al alt En Jacme de Mallorcha contral Senyor Rey nels seus sotsmeses. E si aço fayen que sien baares e traydors e que daço escusar nos pusquen per negunes armes ne per neguna allegacio de scriptura de la qual cosa sia feyta carta publica. E axi mateix dels homens de peu qui anar sen volran.

Item es ordenat per lo Senyor Rey que com los dits homens de paratge exiran de la dita ciutat per tal quels sotsmeses del Senyor Rey nols pusquen donar negun dampnatge los deia guiar los nobles En Pere de Queralt ab sa companya e En Guiem Galceran de Cabrenç.

Item quels homens de paratge qui romanen en la ciutat Deuna tro que les reenes que lalt En Jacme de Mallorcha te sien cobrats sien meses preses e romanguen preses en larberch del peborde de Truylars e facen homenatge e sagrament als alguatzirs que no exiran del dit alberch sens licencia o volentat del Senyor Rey o de son senescal e si contra fayen que fossen tenguts per falses e per bares e que daço nos pusquen escusar per neguna ley de scriptura.

Item que los homens de peu de Rossello qui remandran en la dita ciutat per la dita rao sien meses

en la casa de la almoyna en ferres be preses e quels sia donat per guarda I cap de companya de XX servents lo qual es Bernat Ram.

Item que per sagrament sia demanat lo capita les robes qui son dels homens de Perpenya si les han donades en paga als soldats ne fins a quina quantitat si dades nan. E si els nan preses ne amagades per ço que les sen facen portar. Al qual sagrament a reebre es deputat micer Johan Ferrandez ab En Ramon de Copons.

—

Quare die lune sequenti intitulata IIII idus julii anno pretacto iidem capitaneus milites et stipendiarii intuentes quod respectu inefrenate audacie exercituum predictorum se deffensione efeminata et languida tuebantur a duro inter utrosque prelio estuante nec evadere alias potest aut potentiam regie magestatis posuerunt se in potestate dicti domini Regis prout conventum fuerat in capitulis sepedictis. Et nichilominus tradiderunt ipsi domino Regi fortiam seu illam partem civitatis jamdicte in qua se recollegerant ut prefertur et alia compleverunt prout in dictis capitulis continetur propter quod nobilis Philipus de Castre nomine dicti domini Regis posuit vixillum ipsius domini Regis in sumitate cujusdam turris Sedis Elnensis. Et tunc

totus fere populus tam mares quam mulieres de dicta civitate ad castra regia accesserunt ubi dictus dominus Rex erat personaliter constitutus. Et exhibuerunt sibi reverentiam osculando ejus manus et pedes recognoscentes eundem in eorum dominum naturalem et dictus dominus Rex recepit eosdem ad sue benignitatis gratiam et mercedem.

Et eadem etiam die lune inferius nominati fecerunt et prestiterunt procuratori regio antedicto juramenta et homagia que sequntur cum quodam publico instrumento cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto idus julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto in presentia nobilium virorum Petri de Fonolleto vicecomitis Insule Galcerandi de Bellopodio consiliarii et majoris domus dicti domini Regis Aragonum Berengarii Çatrilla et Guillermi de Pavo Francisci Burgunyo Rogerii de Raonato Johannis Eurici capellani claustralis Elnensis Bartholomei Vincencii beneficiati in ecclesia Elnense ac plurium aliorum in magna multitudine congregatorum testium ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum ac mei notarii infrascripti Isernus del Autrech Johannes Arnaldi Burdus del Autrech Peytavinus Reynart Enarcus de Merestany Castellnou de Merestany Raimundus de Torreuella Johannes Clerch Bertrandus de la Isla bort Bernardus de Cadorç Amaneus de Besuundo Thomas de Goy Guillametus de Puigmiro Bertrandus de Garach Guillelme-

mat de Marchafava Franciscus de Sent Peroç Franciscus de Lutri Arnaldus Beneset Guillermus Batel Alfonsus Despanya Johannes lo bastart de Peyteus Franciscus Xati Guillermus Batel del bisbat de Valentines Gigo de Marxes Aut de Tuer de Paytaus Raymundus Mir Bertholotus Cathala Johannes de Beuues Bernardus Doutun Arnaldus de Blanchafort Guillermus Vigier Ruixart de Xaumont Guillermus Delautre Monecus del Castell Guillermus Bernardi de So Guillermus Raimundi de Causuach Raimundus Brunet Petrus Deus barats Amiel de Perapertusa Bernardus Berengarii de Perapertusa Guillermus de Perapertusa Bideus de la Isla Diegonus de Perafort Arnaldus de Casanova Johannes Gonçalvez Enetotus de Xeverte Raimundus Bernardi Guillermus de Perapertusa Burdus de Perapertusa Raimundus de Perapertusa Bertrandus de Restench Burdus et Guillermus de Miramon equites Garius de Sancto Martino Petrus Esquisat Bernardus de Ro Dàuriach Cerca de Nalalri Johannes de Cassomorti Peyrotus de la Badia Johannes Garsie de Navarra Bernardus de la Touterra de Gascunya Agusti del comdat de Foix Mir de dicto comitatu Fuxi Guillermus Petri de Fonollades Arnaldus Petri de Fonollades Arnaldus de Muntgay de Gascunya Bernardus de Perapertusa espurius Domeny Martini de Gascunya Geraldus Casal regni Francie Raimundus de Clarmunt de Marça Petrus de Talla de Genis Poncius Pausa de Tolose Petrus Colom de Limos Hugo Reyens de Puiglaurenç Guillermus Garriga de Bellpuig Bido de Gascunya Petrus Raynes de Tholosa.

Johannes Och de Bearn Bertrandus de Beviamunt de Limos Arnaldus de Muntgay de comitatu Fuxi Bernardus de la Faga Villenove de Senes Petrus de Puigcerlent episcopatus de Caorç Johannes de Miralpeix Johannes Spanya de Gascunya Jaufridus de Gascunya Petrus Och de Sales Poncius de Sancto Martino de comitatu Fuxi Petrus Fuxi Franciscus Daychs provincialis Poncius Veulerii de Beses Flor de Roma la gran Vajo de Luca Jaco de Florença Petrus de Figas Johannes de Sena Petrus de Florencia Bernardus de Florença Johannes Dato de Luca Franciscus de Florença Anthonius de Florencia Johannes Delexandria Stephanus de Cortona Jacobus de Imola Johannes de Sena Johannes Maro de Luca Petrus Och de Muntpesler Rosso de Florença Petrus de Peroja Grabrel de Peiença Franciscus de Divo Jacobus de Santo Nicholao Jacobus de Rimeno Bartholomeus de Reti de Lombardia Gilio regni Francie Angeluxo de Todi Franciscus de Avinione Matheus de Gascunya Stephanus de Voltaya Guiraldus de Florencia Vincencius de Marsella B. de Gascunya Johannes Dalamanya Petrus de Pisa Guillermus de Crestina de Camp pendut Johannes de la Serra de Gascunya Philipus Gilaberti de Richmont Petrus Poncii de Bugaraig Mostavayre de Cascastell Petrus Mostavayre fratres Guillermus Amill de Girau Johannetus Cavallerii de Muntalva Arnaldus Stephani de Muntlaur Raimundus Mercerii de Muntroyal Petrus Boer de Narbona Bartholomeus Prat de Mantalba Martinus de Nas de Masco Raimundus Pellicer del Arvellanet Petrus Flota de Perença Johannes Vi-

cholai Johannes Bertrandi de Mirapeix Johannes Cavalleri de Limos et Vincencius Giraut del Dalfinat pedites. Qui omnes erant intus civitatem Elne pro inclito Jacobo de Majoricis predicto domino Regi rebelle pro custodia et deffensiono civitatis ipsius dum ipsa civitas domino Regi per Rogerium de Raonato eorum capitaneum in eadem extitit restituta quique de licencia ipsius domini Regis sub certis conditionibus possunt recedere promiserunt dicto domino Regi seu venerabili Philipo de Boyl militi procuratori ad hec legitimo constituto cum littera sigillo secreto dicti domini Regis sigillata et facta de presenti de qua mihi dicto notario extitit facta fides. Quod ipsi incontinenti exient dictum comitatum Rossilionis et ad ipsum comitatum non redient causa faciendi valençam vel dando auxilium dicto inclito Jacobo de Majoricis contra dictum dominum Regem seu ejus subditos. Quod si facerent quod sint bausatores et traditores et inde se excusare non possent per aliqua arma vel aliquam allegationem scripture. Pro quibus complendis tenendis et observandis omnes et singuli supradicti ad sancta IIII Dei evangelia eorum manibus tacta fecerunt ac homagium prestiterunt Philipo de Boyl procuratori qui supra recipienti nomine dicti domini Regis ore et manibus comendatum de quibus omnibus et singulis supradictis ad instantiam predicti domini Regis seu dicti procuratoris ipsius fuit factum presens publicum instrumentum ad memoriam premissorum.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis auctoritate regia notarii publici per totam

terram et dominationem ejusdem domini Regis qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea XIIII ubi dicitur Gabriel et cum suppraposito in linea XVI ubi continetur de Richmont Petrus Poncii et clausi.

—

Postea die mercurii intitulata pridie idus julii anno predicto antefatus Rogerius de Raonato Monetus de Perellons Arnaldus de Viveriis Berengarius Fava dominus in parte de Thesano Berengarius Çaribera de Apiano et Petrus Grimau burgensis Perpiniani fecerunt ac prestiterunt homagium et juramentum fidelitatis venerabili Philipo de Boyl militi procuratori dicti domini Regis prout de dicto homagio et juramento constat per publicum instrumentum cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata pridie idus julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto venerabilis Rogerius de Raonato miles Monetus de Perellos Arnaldus de Viveriis Berengarius Fava dominus in parte de Tesano Berengarius Çaribera de Apiano Petrus Grimau burgensis Perpiniani in presentia Petri de Marces Blasii Eximini de Exea Arnaldi Roura testium ad hec spetialiter vocatorum et

plurium aliorum ac mei notarii infrascripti fecerunt et prestiterunt venerabili Philipo de Boyl procuratori domini Regis ad hec legittime constituto cum littera regia de qua mihi dicto notario extitit facta fides recipienti nomine et vice dicti domini Regis existenti personaliter in hospicio Petri de Torano quondam canonici Elnensis homagium ore et manibus ac juramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promiserunt dicto procuratori nomine dicti domini Regis quod ipsi et sui erunt prefato domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam rectam et legalem fidem quodque facient et complebunt et tenentur portare et facere eorum domino naturali pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt dicto domino Regi seu dicto ejus procuratori ejus nomine recipienti se ipsos et successores eorum et omnia bona sua et cujuslibet eorundem ubique habita et habenda.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem domini Regis. Qui predictis interfui eaque in hanc formam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Et consimile homagium fecit et juramentum prestitit dicto procuratori nomine domini Regis frater Jaco-

bus Dominici monachus monasterii Arularum cum publico instrumento cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata pridie idus julii anno Domini Millessimo CCC quadragesimo quarto in castris prope Elnam frater Jacobus Dominici monachus monasterii Arularum et capitaneus sicut dixit castri de Riart in presentia Petri de Marces Blasii Eximini de Exeo et Arnaldi Roura et aliorum plurium testium ad hec spetialiter vocatorum ac mei notarii infrascripti fecit ac prestitit venerabili Philipo de Boyl procuratori domini Regis ad hec legittime constituto cum littera serenissimi domini Regis Aragonum de qua mihi notarii extitit facta fides recipienti nomine et vice dicti domini Regis homagium ore et manibus comendatum ac juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promissit nominibus quibus supra eidem procuratori recipienti nomine dicti domini Regis tanquam comitis et domini Rossillionis quod ipse erit eidem domino Regi et successoribus suis bonus fidelis et legalis pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus Rossilionis jamdicti et quod portabit eidem domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam suo domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis attendendis et complendis obligavit dicto procuratori recipienti nomine antedicto se et suos et omnia bona sua ubique habita et habenda.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publicii per totam terram et dominationem ejusdem domini Regis. Qui predictis interfui eaque in hanc formam redigens requisitus scribi feci cum suppraposito in linea IX ubi dicitur et et clausi.

Dicta etiam die mercurii universitas civitatis Elne constituit suos sindicos et procuratores cum publico instrumento tenoris sequentis.

Noverint universi. Quod die et anno inferius annotatis Petrus Prats Guillermus Fabri Laurencius Catalani Franciscus Torra Petrus Floris Berengarius Pintore Bernardus Fabri Bernardus Bajuli Guillermus Blancardi Castilionus Simonis Jacobus Nicholai Petrus Savi Petrus Saure Bartholomeus Andrea Guillermus Quintane Bernardus Guillermi Gueraudus Guillermi Guillermus Caxas Guillermus Franch Bernardus Montagut Berengarius Seguerii Bartholomeus Poseles Bernardus Bevenquist Petrus Comitis Bernardus Abbatis Johannes Vitale Bartholomeus Masdamont Petrus Tuyla Julianus Lausa Johannes Monerii Guillermus Vitale Berengarius Quintane Bernardus Burdi Petrus Cabortz Guillermus Campeyls Bernardus Laurencii Johannes Vilarasa Bartholomeus Orla Raimundus Moncires Petrus Felicis Johannes Floras Petrus Trulars Bernardus Monerii Jacobus Boquerii Petrus Cidra Raimundus Masdamunt Bernardus Exerniti Bartholomeus Desquer Bartholomeus Raina Berengarius Galinerii Petrus Vitale Jacobus Roberti Bernardus Fabra Johannes Gue-

raudi Petrus Vitale Romeus Seguerii Guillermus Vilartoli Petrus Massot Raimundus Massoni Bernardus Ledoni Bernardus Campi Jacobus Rubei Raimundus Dosseya Thomas Anthoni Petrus Dossa Andreas Torreles Bernardus Sauleda Petrus Berardi Arnaldus Raimundi Petrus Portelli Raimundus Ordivelli Raimundus Galinerii Arnaldus Falva Petrus Comitis Bernardus Narbones Perpinianus Portell Jacobus Narbones Johannes Seguerii Guillermus Clerici Petrus Blanchardi Bernardus Blancardi Guillermus Mirii Bernardus Savayl Guillermus Thomas Johannes Exerniti Poncius Tholose Raimundus Vernaldi Guillermus Miralles Guillermus Mathei Arnaldus Boquerii Nicholaus Monerii Jacobus Reberti Jacobus Petri Petrus Masdamont Johannes Bedel Guillermus Spaderii Johannes Missoni Petrus Tayla Johannes Audegerii Petrus Turubi Bernardus Massoni Arnaldus Manybes Jacobus Tornerii Johannes Castilionis Guillermus Petri Raimundi Raimundus Ampeyria Petrus Torreles Bernardus Montscot Guillermus Blancart Johannes Vincencii Johannes Turgis Guillermus Tabortz Bernardus Vallispirii Jacobus Momardini Raimundus Demia Petrus Canerii Petrus Guodeti Bartholomeus Ginerii Anthonius Boleti Raimundus Coste Bernardus Burgati Thomas Calcani Guillermus Pauta Johannes Turos Castilionus Tornerii Perpinianus Barssaloni Johannes Palavi Bernardus Dalmacii Petrus Torraci Bernardus Martini Petrus Malolli Johannes Quintane Petrus Aulomarii Petrus Arnaldi Franciscus Fresch Jacobus Boquerii Bernardus Deus lo Sal Arnaldus Feytur P. Nathalis P. Pasii

R. Martini G. Vilarasa Guillermus Vilarasa Guillermus Puçoli Petrus More Jacobus Masdamont Bartholomeus Celva Ferrarius Maynes Andreas Muntsoriu Andreas Tibioni Guillermus Guosamir Petrus Masdamunt Raimundus Volom Bernardus Pascalis Guillermus Freytur Guillermus Verdera Guillermus Coleyl Bernardus Porcelli Guillermus Fabri Jacobus Deus lo Sal Petrus Boshom Berengarius Costafreda Petrus Solani Guillermus Boscani Guillermus Roquerii Franciscus Seriyani Petrus Fontfreda Petrus Morera Franciscus Seguerii Michael Orla Petrus Morera Johannes Bells homs Bartholomeus Costa Petrus Masdamont Bernardus Petri Bernardus Granat Stephanus Turges Franciscus Bianya Guillermus Astruch Berengarius Turgis Bernardus Steve Stephanus Turges Stephanus Fontfreda Raimundus Pug Petrus Exerniti Bernardus Fanguerii Bernardus Masdamunt Raimundus Galomir Bartholomeus Dalmacii Anthonius Corp Matheus Castilionis Bartholomeus Pauta Jaubertus Mauri Bernardus Gilaberti Thomas Deus lo Sal Bernardus Masdamont Franciscus Pini Amalricus Guillermi Petrus Audi Guillermus Ordinel Bernardus Avela Petrus Margariti Jacobus Margariti Arnaldus Vilarasa Bernardus Gurdo Arnaldus Tornerii Petrus Conilli Bernardus Castilionis Monerius Guillermus Ceraguci Guillermus Rayners Petrus Fontfreda Petrus Foix Bernardus Costa Petrus de Xortres Perpinianus Pons Petrus Martini junior Bartholomeus Speciayre Bernardus Rigau Jacobus Quirch Petrus Guillermi Guillermus Bertrandi Guillermus Clauses Bernardus Sardina Anthonius

Masdamont Guillermus Ginerii Arnaldus Bajuli Petrus Vesiat Guillermus Dones Petrus Rebesos Guillermus Sales Petrus Adela Jacobus Marques Bartholomeus Fasenerii Johannes Sebria Petrus Ermengaldi jurisperitus Petrus Devesa notarius Bernardus Canals Bernardus Boneti Johannes Pasteleti Bernardus Boscha Jacobus Agramont Guillermus Boleti Johannes Torreles Bertholomeus Barba Petrus Maseller Bernardus Riba Berengarius Figueres Petrus Rivi Berengarius Ginoerii Petrus Onrat Guillermus Rogerii Berengarius Michaelis Petrus Rog Bernardus Quinta Guillermus Garimel Bernardus Marques Bernardus Alissendis Petrus Lusent Bernardus Figueres Guillermus Bort Nicholaus Caboti Raimundus Sartre Guillermus Duran Malgures Seguerii Johannes Alverjent Guillermus Viaderii Arnaldus Costa Bernardus Vincencii Johannes Prats pelliperius Petrus Martini major dierum Arnaldus Royras Johannes Massellarii Petrus Ros Andreas Canaveles Petrus Canaveles Petrus Fusterii Guillermus Michaelis Guillermus Canals Perpinianus Felicis Bernardus Guillermi Fusterius Arnaldus Pagesii Guillermus Pacani Monerius Petrus Patavi major dierum Petrus Villalonga Petrus comitis quondam Petrus Mirii Petrus Flors ortolanus Petrus Avinionis Berengarius Vital scriptores Petrus Poncii Johannes Andree sutor Guillermus Capolerii Bernardus Mathei monerius Nicholaus Fusterii Arnaldus Fabri faber Petrus Stephani Raymundus Pauleti Petrus Raimundi Franciscus Alissendis Petrus Cabata Bartholomeus Augerii Berengarius Alissendis

Guillermus Barardi Bernardus Taularii Petrus Basta Bernardus Besoluni Natalis Ferrarii Guillermus Carcassona Guillermus Feraguti Laurencius Calcavi Perpinianus Ferrarii Guillermus Bach textor Petrus Gros Guillermus Tornerii Daladorius Guillermus de Putheo Bernardus Ginis Arnaldus Tornerii Bernardus Rochafort Guillermus Verdera Berengarius Michaelis Petrus Barravi Bernardus Rocalba Castilionus Yserni Raimundus Masada Jacobus Mamberti Berengarius Gasel Petrus Guillermi Petrus Puyolli bracerius Petrus Raimundi Pascale Petrus Patavi monerius Arnaldus Martini Arnaldus Guasch Anthonius Bedos Anthonius Canaveles Johannes Volona Matheus Barravi Bartholomeus Agulana Guillermus Marques Guillermus Costa monerius Castilioins Dossa Petrus Andree Raimundus Veurel Petrus Raimundi Salera Bartholomeus Fula Natalis Palacii Jacobus Fayç Arnaldus Verdera major dierum Arnaldus Verdera minor dierum Raimundus Jaumar Raimundus Roma Petrus de Lebur Jacobus Pauleti Thomas Cardone Johannes Dalmacii Berengarius Guillermi Guillermus Criveler Guillermus Maselleri Arnaldus Cerdoni Nomen de Gaguti Bartholomeus Calvari monerius Berengarius Gaucerandi Vesianus Elomerii sutor Raimundus Bosch Petrus Jauberti Petrus Calvari Bernardus Corsoni Petrus Armayach et Raimundus Spagol omnes cives Elnenses in claustro ecclesie Elne ad vocem preconis ut more est cum tuba universaliter per dictam civitatem factam pro infrascriptis negociis spetialiter congregati habito super hiis plenario maturo et deliberato consilio nomine eo-

rum propio et cetororum hominum et civium dicte civitatis gratis et ex certa scientia fecerunt constituerunt et ordinarunt suos et dicte universitatis hominum et civium dicte civitatis Elne certos veros et indubitatos sindicos et procuratores spetiales Bernardum Avinionis Bernardum Poncii et Johannem Barrera cives et consules civitatis predicte videlicet ad faciendum pro ipsis et eorum nomine ac nomine dicte universitatis Elne illustrissimo et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitique Barchinone homagium ore et manibus comendatum ac sacramentum fidelitatis tanquam comiti et domino Rossilionis tactis per eos nomine ipsorum constituentium et dicte universitatis sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini et fide ipsius homagii et religionis sacramenti promitendum dicto domino Regi quod ipsi constituentes et dicta universitas erunt ipsi domino Regi et successoribus suis boni et fideles pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regualiis comitatus predicti et quod ipsi constituentes et dicta universitas portabunt prefato domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Et pro predictis omnibus et singulis firmiter attendendis et complendis ipsos constituentes et dictam universitatem ac bona ipsorum constituentium et dicte universitatis ubique habita et habenda dicto domino Regi et successoribus suis obligandum et demum generaliter omnia alia faciendum et perficiendum circa predicta necessaria con-

decencia ac etiam opportuna et que veri et legittimi sindici et procuratores ad talia vel similia constituti facere possunt et debent et que ipsi constituentes et dicta universitas facerent et facére possent in predictis personaliter constituti dantes et concedentes dictis sindicis et procuratoribus eorum et dicte universitatis in et super predictis et quolibet premissorum plenam licenciam et liberam administrationem promitentes ipsos et dictam universitatem ratum gratum et firmum perpetuis temporibus habere quicquid per dictos sindicos et actores actum factum gestum vel alias quovis modo procuratum fuerit in premissis et nullo tempore revocare. Et volentes ipsos sindicos et procuratores eorum et dicte universitatis relevare ab omni onere satisdandi de judicato solvendo et ratihabitionem inde pro predictis fidejubendo promiserunt nomine eorum et dicte universitatis michi notario infrascripto nomine omnium illorum quorum interest intererit vel interesse poterit stipulanti et recipienti juditio sisti et judicatum solvi cum omnibus suis clausulis universis sub ypotheca et obligatione omnium bonorum suorum et dicte universitatis presentium et futurorum et sub omni renuntiatione juris quolibet necessaria pariterque cautéla. Quod fuit actum et laudatum per omnes et singulos prenominatos nomine eorum et dicte universitatis die videlicet intitulata tertio idus julii anno incarnationis Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Presentibus testibus venerabilibus et discretis viris Hugone de Fonolleto legum professore canonico Elnensi Querncio de Fraxer licenciato in legibus vicario

domini Elnensis episcopi Ferrario Petri Johannis officiali Elnensi domino Berengario Datssi monaco ejusdem ecclesie ad predicta spetialiter vocatis et me Bernardo Trularii notario Elne qui predictis omnibus et singulis dum sic agerentur interfui et ea recepi requisitus. Ego Berengarius Maybens clericus Elnensis hec scripsi. Ego Petrus Avinionis notarius publicus Elne auctoritate domini Elnensis episcopi hec scripsi publicavi et clausi et hoc Sig✠num feci.

Quiquidem sindici et procuratores rigore potestatis eis tradite in eodem publico instrumento fecerunt et prestiterunt dicto domino Regi juramentum et homagium infrascripta cum publico instrumento cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata pridie idus julii circa horam vesperorum anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto serenissimo ac magnifico principe et domino domno Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis personaliter existente in castris prope civitatem Elne Bernardus Avinionis Bernardus Poncii et Johannes Barrera cives et consules ac sindici universitatis civitatis jumdicte cum publico instrumento acto III idus junii anno incarnationis Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto in posse Petri Avinionis notarii publici Elne ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum nomine

proprio et etiam nomine universitatis jamdicte fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi tanquam comiti et domino Rossilionis homagium ore et manibus comendatum ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis ac cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus quibus supra eidem domino Regi quod ipsi et successores sui et dicta universitas et singulares ipsius et singulares ejusdem universitatis et singularium predictorum erunt ipsi domino Regi et successoribus suis boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis juredictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt eidem domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam eorum domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis attendendis et complendis obligarunt nominibus quibus supra prefato domino Regi se et suos et dictam universitatem et singulares ex ipsa et omnia bona sua et dicte universitatis et singularium predictorum ubique habita et habenda. Presentibus testibus inclito domino infante Jacobo fratre et generali procuratore ipsius domino Regis comite Urgelli et vicecomite Agerense nec non nobilibus Ademario de Mosseto Galcerando de Bellopodio majordomo Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense ac Carsi de Fraxe vicario Elnensis episcopi et Ferrario Petri Johannis officiali ejusdem Elnensis episcopi Arnaldo de Moraria vicecancellario consiliariis dicti domini Regis et Guillermo Alberti burgense Perpiniani et pluribus aliis

in magna multitudine congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationom ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea XI ubi legitur fidem in et clausi.

Et ibidem die predicta et eodem instanti Vincentius Jauberti Castilio Garsie Petrus Prats Guillermus Caner apothecarius cives Elnenses fecerunt et prestiterunt dicto domino Regi homagium et juramentum fidelitatis cum publico instrumento cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata pridie idus julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis personaliter existente in castris apud Elnam Vincentius Jauberti Castilio Garsie Petrus de Pratis et Guillermus Canerii apothecarius cives Elnenses in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi tanquam comiti et domino Rossilionis homagium ore et manibus comendatum ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis ac cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt ipsi domino Regi quod ipsi et successores sui et singuli ex

eisdem erunt eidem domino Regi et successoribus suis boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurediccionis ac aliis debitis regaliis comitatus prefati et quod portabunt eidem domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam ei domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis attendendis et complendis obligarunt quilibet eorum prefecto domino Regi se et suos et omnia bona sua et cujuslibet eorundem ubique habita et habenda. Presentibus testibus inclito domino infante Jacobo fratre et generali procuratore ipsius domini Regis comite Urgelli et vicecomite Agerense nec non nobilibus Ademario de Mosseto Galcerando de Bellopodio majordomo Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense ac Carsi de Fraxe vicario Elnensis episcopi Arnaldo de Moraria vicecancellario consiliariis dicti domini Regis et Guillermo Abberti burgense Perpiniani et pluribus aliis in magna multitudine congregatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam redigens requisitus scribi feci et cum suppraposito in linea III ubi legitur et clausi.

Et nichilominus dicta die mercurii idem dominus Rex constituit procuratorem suum nobilem Petrum de Melano capitaneum civitatis Elne ad recipiendum homagia et juramenta a singularibus personis civitatis

pretacte cui dicti singulares juramenta et homagia plurima prestiterunt.

Item cum jam ante per aliquos dies pro parte dicti incliti Jacobi de Majoricis Petrus Raimundi de Codaleto de villa Perpiniani ubi tunc dicebatur esse dictus inclitus Jacobus de Majoricis venisset clandestine ad nobilem Petrum dominum de Exerica et dictus nobilis propterea subsequenter ad ipsum inclitum Jacobum accessisset et cum eo tractatus aliquos habuisset super eo quod dictus inclitus Jacobus se volebat ponere in posse dicti domini Regis cum terris Rossilionis et Ceritanie Confluentis et Vallispirii dictusque inclitus Jacobus deliberasset quod idem tractatus ad effectum penitus ducerentur. Ideo dicta die mercurii ea causa dictus nobilis Petrus dominus de Exericha volens continuare predicta accessit iterum ad eundem inclitum Jacobum de Majoricis qui juxta exposita dicto domino Regi per nobilem antefatum cum rediit perseverabat in suo proposito jam tractato ut superius continetur.

Quibusquidem tractatibus ad invicem concordatis inter ipsum inclitum Jacobum et dictum nobilem Petrum dominum de Exericha idem nobilis Petrus rediit ad dictum dominum Regem refferens ei verbo quod inclitus Jacobus juxta conventa inter eos debebat venire personaliter coram ipso domino Rege et se et dictas terras suas in sua potestate ponere absolute.

—

Subsequenter die jovis intitulata idus julii anno prefato serenissimo domino Rege Aragonum antedicto existente personaliter in castris prope Elnam circa horam meridiey dictus inclitus Jacobus de Majoricis cum aliqua familia equitum et peditum venit equester armatus et se obtulit coram eo.

Qui cum descendisset de equo et se apropinquasset personaliter ad eundem osculatus fuit genutenus manum ipsius domini Regis dicto domino Rege invito ut omnes ibi presentes et hoc videre valentes poterant intueri quem statim dominus Rex coegit verbis dulcibus surgere et qui etiam demum stando sic pedes dixit ipsi domino Regi cum reverentia quasi capite inclinato verba sequentia in effectu.

Mon Senyor jo he errat ves vos mas nou he contra fe. Pero Senyor siu he nou cuyt haver feyt e siu he feyt senyor es per mon foll seny o per mal consell e vench ho esmenar devant vos que de la vostra casa so e vul vos servir per ço com tots temps vos he coralment amat et so cert que vos mon senyor havets molt amat mi e fets encara e vull vos fer tal servey queus ne tingats per be servit. E met en poder de vos senyor mi mateix e tota la terra soltament.

Quibus verbis dictis per ipsum inclitum Jacobum de Majoricis sepefatus dominus Rex respondit ei protinus in hiis verbis.

Si habets errat a nos es greu car sots de nostra casa pero errar e regonexer sa errada e esmenar es cosa humanal. Mas perseverar en aquella es malicia. E axi pus vos regonexets vostra errada nos vos haurem misericordia e merce de manera que totes les gents conexeran quens havem ves vos misericordiosament e graciosa. Vos empero metent en nostre poder soltament vos mateix e tota la terra per vigor de la exequcio.

Et continuo facta responsione predicta memoratus inclitus Jacobus de Majoricis juxta ordinationem factam per dictum dominum Regem super hoc accesit ad civitatem Elne quem associavit dictus nobilis Petrus ipso domino Rege remanente in castris cum prefato domino infante Jacobo fratre suo et pluribus aliis tam baronibus quam militibus ac aliis pluribus et diversis personis.

Eadem etiam die et quasi eodem instanti de mandato ipius domini Regis nobiles Filippus de Castre et Petrus de Montecatheno ammiratus accepto vexillo prefati domini Regis cum certo numero equitum et peditum accesserunt ad villam et castrum Perpiniani causa ponendi dictum vexillum regium in signum do-

minii in aliqua ex tribus dicti castri et ibidem remanendi donec ad ipsam villam et castrum Perpiniani idem dominus Rex personaliter se conferret.

Nichilominus et cum de mandato dicti domini Regis Dominicus Cetina de domo regia notarius publicus infrascriptus accessisset simul cum proxime dictis nobilibus ad castrum pretactum causa recipiendi ad manus regias omnes scripturas et alia facientia pro ipso domino Rege ratione processus justitie contra ipsum Inclitum Jacobum incoatum et ei etiam adherentes que essent intus castrum predictum et quod de omnibus et singulis que ibidem invenirent faceret publicum instrumentum. Ideo tenor publici instrumenti inde facti mandato ejusdem domini Regis fuit in presenti processu insertus qui sequitur in hunc modum.

Noverint universi. Quod die jovis intitulata idus julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimus princeps et dominus dominus Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice et comes Barchinone videlicet in presentia venerabilis Johannis Ferdinandi Munionis legum doctoris et plurium aliorum in tenda dicti domini Regis existentium videlicet in castris prope civitatem Elne precepit dixit et mandavit ac etiam requisivit ut notario publico michi Dominico Çetina notario ac scriptori officii magistri rationalis curie dicti domini Regis quod cum inclitus Jacobus de Majoricis missus ac positus fuerit in posse et manu dicti domini Regis ego

simul cum nobilibus viris Philipo de Castro vexillario et Petro de Montecatheno ammirato dicti domini Reris incontinenti accederem personaliter ad castrum de Perpiniano et cum ingressus fuissem in eodem castro reciperem ad manus meas omnes scripturas et quecumque alia faciencia pro dicto domino Rege ratione processus justicie quem dictus dominus Rex faciebat contra dictum inclitum Jacobum de Majoricis et ejus adherentes que forent intus dictum castrum unde ego dictus Dominicus volens mandatum regium supradictum exequi in omnibus et complere dicta die jovis accessi personaliter simul cum predictis nobilibus vexillario et ammirato ad dictum castrum Perpiniani et cum ingressus fui in eodem incontinenti petii venerabili Bernardo de Podio auluto expensori dicti incliti Jacobi de Majoricis claves quarundam domorum que sunt intra dictum castrum que altera ipsarum vulgariter nuncupatur thesauraria et altera domus magistri rationalis. Et cum dictus Bernardus de Podio auluto recusaset michi dicto notario et scriptori tradere claves predictarum domorum aserens hoc facere non debere eo quia ibi erant tantum compota sui officii et non aliud ego vero dictus Dominicus nolens gravare dictum Bernardum de Podio auluto requisivi predictos nobiles vexillarium et ammiratum nec non venerabilem Raimundum de Villafrancha militem et alguatzirium dicti domini Regis quod predictas domus et clausuras eorundem sigillarent ad hoc ut nullus in easdem intrare posset quod incontinenti fuit factum. Et ipsis domibus sigillatis cum sigillo dicti Raimundi

de Villafrancha cum esset hora tarda non fuit aliud per me processum dicta die. Post hec vero die dominica intitulata septimo decimo kalendas augusti ego dictus Dominicus volens mandatum regium supradictum deduci ad effectum requisivi nobilem Galcerandum de Pulcro Podio militem majordomum dicti domini Regis ut faceret michi tradi per dictum Bernardum de Podio auluto claves domorum predictarum. Et incontinenti dictus majordomus precepit dicto Bernardo ut michi traderet claves predictas qui Bernardus incontinenti tradidit eas mihi. Et confestim ego dictus Dominicus simul cum dicto Bernardo de Podio auluto et cum Bernardo ejus filio et Petro Capcir scriptore et de familia dicti incliti Jacobi de Majoricis intravi in domibus supradictis et requisivi dictum Bernardum de Podio auluto ut aperiret coram me quasdam tecas et armaria que erant intus dictas domos que Bernardus respondit et dixit quod non habebat ad presens claves ipsorum sed perquireret eas et cum invenisset traderet eas michi. Post que cum alique dies essent elapse et dictus Bernardus de Podio auluto dilataret michi dicto domino tradere claves dictarum tecarum et armariorum ego dictus Dominicus ad requisitionem et instantiam venerabilium militum Philipi de Buyl et Garsie de Loriç consiliariorum prefati domini Regis nec non et vigore mandati per dictum dominum Regem mihi facti die videlicet dominica intitulata VIII kalendas augusti anno predicto in presentia venerabilium Johannis Ferdinandi Munionis legum doctoris Raimundi de Villafrancha militis et

Bernardi de Aquilione notarii et aliquorum aliorum de familia domini Regis testium ad hec spetialiter vocatorum. Nec non etiam in presentia dicti Bernardi de Podio auluto expensoris predicti et Bernardoni de Podio auluto eius filii et Petri Capcir scriptoris expensorie dicti incliti Jacobi de Maiorica aperui quedam armaria que erant infra dictas domos in altero quorum fuit repertum inter alia quoddam cabas sive senalla de palma quasi plena de motles fabricandi cudendi et faciendi monetas generum diversorum videlicet motles de torneses argenti sub nomine et impresione Philipi Regis francorum et sub nomine et impressione nominis dicti incliti Jacobi de Majorica et motles de scudats auri sub nomine et impresione nominis Philipi Regis francorum et sub nomine et impresione nominis dicti Jacobi de Majorica et motles de florenis auri sub nomine dicti Jacobi et motles monete Barchinone sub nomine et impresione dicti domini Regis Aragonum et motles in quo erat signum regale Aragonis et motles in quibus erat signum anticum Regis Aragonum videlicet in angulo clipei quedam crux. Et etiam multos alios motles diversarum monetarum quorum impressionem seu ymaginem scribere non curavi. Nec non fuerunt inventa in dicto cabaç o senalla instrumenta parva ferrea cum quibus predictos motles videbantur foduri nec non etiam unus martellus aptus ad cudendum monetam. Et incontinenti ego dictus notarius ad requisitionem predictorum militum videlicet Philipi de Buyl et Garsie de Loris interrogavi Bernardum de Podio auluto et Bernardum eius filium et Pe-

trum Capcir predictos que motles eran illi. Et ipsi dixerunt et responderunt quod dictus Jacobus de Maiorica diu est operatus fuit seu fecit operari et cudi cum predictis motles diversas monetas tam auri quam argenti in dicto castro Perpiniani. Et quod accederem cum eisdem ad locum ubi dicta moneta fabricabatur et cudebatur et quod ipsi ostenderent michi ad occulum si predicta vellem videre et quod fabricatio predictarum monetarum non erat nec fiebat absconse immo erat diu est omnibus manifesta. Et ego dictus Dominicus accessi personaliter cum dicto Petro Capçir ad quoddam valle quod est intra dictum castrum et ostendit michi dicto Dominico locum ubi dicta moneta fabricabatur et cudebatur. Et postquam ego dictus Dominicus stivi locum et introitum loci seu vallis predicti nolui eo tunc intrare in illo. Post hec die jovis intitulata pridie idus augusti anno predicto in presentia mei dicti notarii et dictorum venerabilium militum Philipi de Boyl et Garcie de Loris et aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum fuit aperta et despanyata quedam techa parva de nogerio et fuit inventa intus dictam techam quedam moneta francesa que vulgariter nuncupatur maelloles et dicebatur quod valor illorum obolorum erat sex dinariorum pro quolibet obolo qui quidem oboli erant ad signum floris sub nomine Regis francorum nec non erant simul cum dictis obolis assays argenti ultra viginti et in quadam cedula papiri ubi dicti assays erant involuti simul cum dictis obolis erat scriptum nomen illorum quorum dicti assays et oboli erant vel quod per illos fue-

runt facti dicti oboli. Post hec vero cum dictus Bernardus de Podio auluto quadam die vellet extrahere a dicto castro Perpiniani quandam techam de nogerio ubi ipse Bernardus tenebat aliquas scripturas seu libros sui officii expensorie ego dictus Dominicus ut notarius predictus ad mandatnm et requisitionem dicti domini Regis et in presentia dictorum testium abstraxi a dicta techa et penes me retinui quendam sacum canapis ubi jam in principio vel prima vel secunda die qua ego dictus Dominicus intravi dictum castrum et domos fuit inventa seu reperta moneta falsa diversorum generum argenti plumbei et cupri videlicet Barchinone argenti falsos et tornesos petits falses et carlins falsos nec non et diversas alias monetas tam Barchinone minutorum et jaccensium quam etiam castellani. Et predictas monetas nec non et motles predictos et quecumque alia omnia supradicta ad mandatum et requisitionem dicti domini Regis Aragonis ego dictus Dominicus apportari feci ad civitatem Barchinone et ipsa reposui in archivo regio dicte civitatis ut de ipsis testimonium perpetuo valeat perhiberi. Et de predictis omnibus et singulis ad requisitionem et mandatum dicti domini Regis ego dictus Dominicus de Çetina notarius publicus feci presens publicum instrumentum ad eternam memoriam infuturum. Quod est actum diebus et locis et anno superius expressatis. Sig✠num Dominici de Cetina notarii publici per totam terram et dominationem magnifici domini Regis Aragonum qui predictis omnibus et singulis interfui et hec scribi feci et clausi diebus et anno superius notatis.

—

Postea die veneris intitulata XVII kalendas augusti anno predicto memoratus dominus Rex Aragonum recessit cum dictis exercitibus et castris predictis et accessit cum eis ad dictam villam Perpiniani et ingrediendo per eam ascendit dictum castrum Perpiniani in cuius ingressu non fuit sibi per aliquem resistentia aliqua prestita sed patientia per universum populum dicte ville.

—

In crastinum vero quo fuit dies sabbati probi homines dicte ville venientes ad presentiam dicti domini Regis in castro prefato sibi tanquam eorum domino naturali reverentiam debitam obtulerunt qua exhibita confestim mandavit eis quod suos sindicos ordinarent qui sibi homagium et juramentum fidelitatis facerent et prestarent.

Et continuo dicti probi homines nominarunt sibi certas personas quas ad eorum requisitionem idem dominus Rex confirmavit eis in consules dicte ville et duodecim in juratos. Et etiam fecit et constituit in ba-

julum dicte ville Guillermum Alberti burgensem Perpiniani. Et in locum tenentem comitatuum Rossilionis et Ceritanie Raimundum Totzoni militem. Et postea ordinavit provideri de aliis oficiis tam dicte ville quam aliarum villarum et locorum comitatuum Rossilionis et Ceritanie predictorum.

—

Subsequenter die lune intitulata XIIII kalendas augusti anno jamdicto universitas dicte ville Perpiniani ordinavit et constituit suos procuratores et sindicos cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hec verba.

Pateat universis. Quod die et anno infrascriptis universitas ville Perpiniani congregata ad sonum et vocem tube et campane in ecclesia beati Johannis ville predicte prout est moris in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia auctoritate et decreto discreti Bernardi de Pinu judicis ordinarii curie bajuli dicte ville constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores venerabilem Guillermum Rubeus militem Bernardum Aybrini Burgensem et Petrum Natalis de dicta villa Perpiniani pre-

sentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et Petrum Grimaldi burgensem ville Perpiniani licet absentem et quemlibet ipsorum insolidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem. Et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitaits et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et

singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exhigant spetiale et si sint majora superius expressatis. Concedentes eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administracionem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quiçquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et quod inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas promisit firma et solemni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interese poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quibus siquidem procurationi sindicatui et actorie legitime actis dictus dominus Bernardus de Pinu judex ordinarius dicte curie bajuli Perpiniani in omnibus premissis presens causa cognita auctoritatem suam judicialem interposuit et decretum. Quod est actum Perpiniani loco predicto quarto decimo kalendas augusti anno Domni Millessimo CCC quadragesimo quarto in presentia et te-

timonio nobilis Petri de Fonolleto Dei gratia vicecomitis Insule venerabilium Thome de Marçiano militis Raimundi Martini Guillermi de Codaleto Johannis de Aldiarde burgensium Guillermi Eres Guillermi Boneti Petri Rusqueti mercatorum Perpiniani Johannis Mathei Johannis Imbaut Jacobi Francisci et Petri Fontis presbiterorum Elnensis diocesis et Francisci Ferrarii de Perpiniano notarii qui hec requisitus recepit. Post hec autem tercio decimo kalendas augusti anno predicto dictus Petrus Grimaldi premissis omnibus coram eo lectis dictam procurationem sindicatum et actoriam gratis in se suscepit. Quod fuit actum in presentia et testimonio nobilium Petri de Fonolleto Dei gratia vicecomitis de Caneto Ademarii de Mosseto domini vallis de Mosseto et jamdicti Francisci Ferrarii qui hec requisitus recepit cujus vice et mandato ego Guillermus Carbonils hec scripsi. Ego Franciscus Ferrarii memoratus auctoritate illustrissimi domini Regis Aragonum notarius publicus ubique terrarum sue dominationi subjectarum subscripsi et hoc Sig✠num feci.

—

Postmodum die mercurii intitulata XII kalendas augusti anno pretacto sindici infrascripti comparuerunt coram dicto domino Rege et exhiberunt ei instrumentum sindicatus predictum et vigore potestatis eis tra-

dite in eodem fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium et juramentum subscriptorum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis talis est.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata duodecimo kalendas augusti anno Domini Millessimo trecentesimo quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis existente personaliter in quadam camera castri Perpiniani Guillermus Rubei miles Bernardus Aybrini burgensis Petrus Nathalis et Petrus Grimaldi burgensis ville Perpiniani procuratores sindici et actores per universitatem dicte ville Perpiniani constituti legitime cum publico instrumento acto Perpiniani quartodecimo kalendas augusti anno predicto per Franciscum Ferrarii notarium ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini. Sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Cerita-

nie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ad dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus Petro de Fonolleto vicecomite de Insula et Ademario de Mosseto ac Arnaldo de Moraria vicecancellario Johanne Ferdinandi Munionis et Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis. Sig✠num Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem qui predictis interfui eaque in hanc publicam formam redigens requisitus scribi feci et clausi.

—

Deinde die jovis sequenti in medietate intitulata XI

kalendas augusti anni ejusdem predictus dominus Rex ordinavit et constituit procuratorem suum ad ea que inferius continentur Berengarium Çatrilla cum littera sigillo secreto sigillata cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis talis est.

Nos En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya e de Corcega e comte de Barchinona e de Rossello. Per la present fem e ordenam cert e special procurador nostre vos En Berenguer Çatria a reebre per nos e en nom nostre lo castell e loch de Castellnou e a reebre per nos e en nom nostre homenatge e sagrament de feeltat dels homens del dit castell e loch e del terme daquell e a fer a totes altres coses tocants los dits afers e que a aquells sien obs e necessaris. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XXII dies de juliol en lany de MCCCXLIIII. A. vicecancellarius.

Constituit etiam procuratorem suum dictus dominus Rex Guillermum Alionis ad ea que inferius continentur cum alia littera regia cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hiis verbis.

Nos En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya e de Corcega e comte de Barchinona e de Rossello. Per la present fem ordenam cert e special procurador nostre vos En Guiem Alio a reebre en nom nostre lo castell e loc

de Cortsavi e reebre homenatge e sagrament de feeltat dels homens del dit castell e loch e terme daquell en persona e nom nostre e daqui fer fer carta o cartes publiques e a fer totes altres coses tocants los dits affers e que a aquells sien obs e necessaris. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XXII dies de juliol en lany de MCCCXLIIII. A. vicecancellarius.

—

Eadem die jovis prefatus dominus Rex existens personaliter in ecclesia sancti Johannis Perpiniani fecit publicari per Raimundum Sicardi ejus secretarium et scriptorem ac notarium publicum coram magna multitudine populi dicte ville Perpiniani unionem que fuit jam in Majoricis publicata per eundem R. Sicardi in forma sequenti.

In Dei nomine et ejus divina gratia. Pateat universis. Quod die dominica intitulata decimo kalendas julii anno Domini MCCC quadragesimo tertio circa horam terciarum in ecclesia kathedrali beate Marie Sedis Majorice serenissimus dominus Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone mandavit publicari et legi preinsertum privilegium unionis cujus series sic se habet. In nomine Domini nostri Jhesu-Christi et gloriosissi-

me Virginis Marie matris ejus Amen. Pateat universis. Quod cum nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majoricarum Sardinie et Corsice comesque Barchinone ad curiam generalem quam nunc in civitate Valencie cèlebramus incolis Valencie regni pro bono statu ejusdem convocaverimus vos inclitos infantes Petrum Rippacurcie et montanearum de Prades comitem patruum Jacobum comitem et vicecomitem Agerensem fratrem et Raimundum Berengarii comitem Impuriarum patruum nostros carissimos nec non prelatos barones milites et universitates civitatis et villarum regalium regni Valencie. Et si a vobis seu vestris procuratoribus et sindicis in ipsa generali curia congregatis petierimus consilium et auxilium nobis dari super processu per nos faciendo magnifice et potenter contra Majorice Regem vassallos et subditos suos et terras ipsum in sua rebellione iuvantes occasione denegationis firme juris ac feudorum que pro nobis et aliis rationibus sive causis vosque scilicet Jacobus Castellani miles et Benavenus de Benviure procuratores dicti infantis Petri Berengarius Gomir procurator infantis Jacobi antedicti Guilabertus de Nogeria miles procurator infantis Raimundi Berengarii memorati ac Jacobus de Arteriis procurator nobilis Johannis Eximini Durrea cujus est locus de Canalibus Johannes de Pertusia procurator nobilis Elfi de Proxida Franciscus Mir procurator nobilis Francisci Carrocii nobiles Gondisalbus Eximini de Arenosio Galcerandus de Bellopodio Johannes Eximini Durrea cujus est locus de Alcalaten et Berengarius de Podio procu-

rator nobilis Guillermi Raimundi de Montecatheno Gondiçalbus Garsie Philipus de Boyl Jacobus Castellani Guilabertus de Nogaria Rodericus Dadaci legum doctor Guillermus de Jafero legum doctor Petrus de Villanova Galcerandus de Tous et Raimundus de Tous milites et generosi Johannes de Cervato Geraldus de Fonte Jacobus de Celina Bernardus Sunyerii et Bernardus Camos jurati nec non Jacobus Scribe Petrus Columbi miles Berengarius Dalmacii Guillermus Mir Matheus Lentol Petrus de Populeto Bernardus Gomir Januarius Rabacie licentiatus in legibus Guillermus de Maiencosa Benavenus de Benviure Bernardus Comitis Arnaldus Rotundi Guillermus Despigol Jacobus Calbo Johannes de Solanis Michael Martorelli Berengàrius de Podio Raimundus Carreres et Gregorius Simonis sindici et procuratores civitatis Valencie Peregrinus de Castellario jurisperitus Petrus Davidis sindici et procuratores ville Xative Bartholinus Cirera sindicus et procurator ville Morelle Thomas de Canemasio et Guillermus de Busquets sindici et procuratores ville Algetzire Bernardus de Villanova et Ferrarius Columbarii sindici et procuratores ville Burriane Nicholaus Guillermi sindicus et procurator ville de Alpent Franciscus Gilou sindicus et procurator ville Cullarie ad premissa et subscripta spetialia mandata et plenariam facultatem habentes cum publicis instrumentis de quibus fecistis in posse subscripti scriptoris nostri et notarii plenam fidem prehabitis super infrascriptis omnibus per nos et vos cum nostro consilio variis et multiplicibus tractatibus deliberationibus et consiliis

prout tam ardui negocii conditio requirebat ac viso et diligenter examinato privilegio unionis per nos facte in civitate Barchinone de regno Majoricarum et insulis ei adjacentibus nec non de terris cismarinis quod et quas idem Rex Majorice pro nobis in feudum tenebat et nunc de facto obtinet ad regna Aragonum et Valencie ac comitatu Barchinone et Cathalonie sub certis capitulis prout in dicto privilegio latino continetur cujus tenor sequitur in hunc modum. In nomine sancte et individue Trinitatis patris et filii et spiritus sancti Amen. Pateat universis. Quod die et anno subscriptis cum serenissimus et magnificus princeps ac dominus dominus Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone convocasset sindicos universitatum civitatum et villarum regalium Cathalonie ut in civitate Barchinone coram sue majestatis presentia comparerent consilium sibi et auxilium prestituri super exequtione seu processu faciendo viriliter et potenter contra Majorice Regem suosque subditos atque terras occasione denegationis firme juris et feudorum que pro dicto domino Aragonum Rege tenet aliisque de causis memorati sindici videlicet Guillermus Nagera Arnaldus Dusay Franciscus de Podio decretorum doctor Petrus de Palacio licentiatus in legibus Franciscus Grunni Bernardus de Marimundo Franciscus de Sancto Clemente Jacobus de Olzeto et Michel Roure Barchinone Raimundus Generii et Petrus Dez Pens junior licentiatus in legibus Ilerde Raimundus de Cigario et Berengarius de Riaria Gerunde Petrus Bernardi et Guillermus de

Monteconillo Minorise Andreas Barrati et Galcerandus de Podio Bacone Vici Bernardus et Monserratus Cardone Cervarie Berengarius Marques et Bernardus Pellicer Villefranche Laurentius dez Caus et Raimundus Mayol Montisalbi Guillermus de Segarra et Bertrandus Ollarii Tarege Arnaldus de Conominis et Petrus dez Graner Berge Geraldus de Argimon Bisulduni Petrus de Camperiol et Bernardus de Valleabriga Campirotundi Arbertus de Curtibus et Bernardus Coaner Apiarie Bartholomeus Terto de Arbutio Guillermus de Oteyone Aqualate Jacobus Cerdani de Cambrils Franciscus Porcelli Calidarum de Montebovino habentes ad premissa et subscripta mandata spetialia et plenariam facultatem cum instrumentis publicis de quibus fecerunt in posse subscripti notarii promptam fidem habitis super infrascriptis omnibus per eosdem sindicos cum prefato domino Rege et ejus consilio diversis colloquiis tractatibus et deliberationibus ac consiliis ut presentis negocii qualitas et quantitas exigebat eidem domino Regi sub inserta capitula humiliter obtulerunt quorum series sic se habet. In nomine patris et filii et spiritus sancti Amen. Hec sunt capitula que videntur firmanda fienda tenenda et observanda et juramento vallanda per serenissimum dominum nostrum Regem Aragonum et per quoslibet ejus universales successores in eorum novo dominio renovanda. Primo quod idem dominus Rex Aragonum prosequatur quantum cum justicia poterit et ad manum suam realiter et de facto occupet et apprehendat et ad efectum deducat jura competentia sibi

et suis in regno Majoricarum et in insula et civitate Majorice et in insulis Minorice et Evice et in insulis aliis eisdem adjacentibus et locis in eisdem Regno et insulis situatis. Et in Rossilione et aliis locis in Cathalonia constitutis. Et ad ipsa et singula eorum que omnia ab ipsius domini Regis predecessoribus et pro quibus fecit predecessoribus ejusdem domini Regis et eidem domino Regi homagium adquisita eidem domino Regi in pertinentia ac atquirenda et competitura ex denegatione firme juris et feudorum et ex aliis causis in processu super hiis habito contentis et alias et ex procedendis et fiendis quocumque tempore in futurum. Item quod dicta jura seu eorum aliquid nullatenus renunciet nec etiam remitat donec nec cedat vendat permutet vel quovis alio modo alienet imperpetuum vel ad tempus longum vel breve neque concedere in feudum precario emphicteoticario vel libellario vel alio quovis modo seu titulo eidem Regi Majorice nec filio nec filiis eis natis nec nacituris nec alii vel aliis quibusvis personis extraneis vel privatis etiam ratione pacis et concordie si inter eosdem tractaretur fieret vel firmaretur nec ex alia quavis causa ad alicuis vel aliquorum quorumvis supplicationem postulationem nec etiam motu proprio nec aliter modo aliquo sive causa inter vivos nec in ultima voluntate nec alias. Cum videlicet idem dominus Rex dicta loca feudalia in totum vel partem simul vel successive possideat potenter et corporaliter de hiis videlicet que possidebit. Et si antequam possessio realis predictorum vel aliquorum ex eis ad dominum Regem pervenerit tractaretur com-

positio transactio avinentia arbitratio vel aliqua pactio de predictis que dominus Rex realiter non possideret quod id fieri non possit nisi de et cum consensu universitatum predictarum. Et etiam restitutis primo satisfactis et emendatis omnibus et singulis sumptibus et expensis factis et sustentis per universitates predictas usque in diem quo ipsa avinentia compositio transactio seu arbitratio firmaretur. Item quod idem dominus Rex incontinenti per suum privilegium juratum predictum Regnum civitatem et insulam Majorice et insulas Evice et Minorice et alias insulas eis abiacentes et alia loca que in Cathalonia idem Rex Majorice et sui predecessores pro domino Rege tenebant et etiam consueverant tenere in feudum et que nunc de facto idem Rex Majorice detinet et etiam omnia jura qualitercumque competentia et competitura in eis eidem domino Regi uniat indissolubiliter Regnis Aragonum Valencie Cathalonie et comitatui Barchinone. Et quod predicta regnum civitas insule Majorice et loca aliquo tempore non dividantur nec alienentur nec possint dividi vel alienari imperpetuum vel ad tempus nec dari ad feudum nec ad proprietatem vel possessionem per venditionem vel cambium per absolutionem etiam precario vel aliter inter vivos vel ultima voluntate nec per filium vel filiam nec per alios decendentes vel etiam collaterales vel alios unum vel plures cujuscumque numeri sint vel fuerint nec per arbitrum nec per transactionem seu aliam quamvis compositionem nec per aliquam aliam rationem que dici vel nominari seu excogitari possit tunc vel in futurum

a dominatione Cathalonie et dictorum regnorum Aragonum et Valencie sub forma tamen et tenore capituli proxime precedentis. Item quod idem dominus Rex promitat per se et omnes heredes et successores suos presentes et futuros quod nec ipse dominus Rex nec ipsi heredes vel successores sui divident vel separabunt vel dividi seu separari facient aut permitent predicta vel aliquid de predictis in totum vel in partem a dictis Regnis Aragonum et Valencie et comitatu Barchinone. Item quod idem dominus Rex promitat quod dictum Regnum Majorice et alia omnia supradicta sint in simul et conjuncta dictis regnis Aragonum et Valencie et comitatui Barchinone sine medio et sine aliquo intervallo sic scilicet quod aliqua persona non possit predicta vel aliqua predictorum in totum vel in partem pro ipso domino Rege vel heredibus seu successoribus suis tenere in feudum onoratum vel aliud vel alio modo. Immo idem dominus Rex Aragonum et omnes ejus heredes et successores universales in dictis Regnis Aragonum et Valencie et comitatu Barchinone imperpetuum teneant corporaliter et in suo pleno et indisolubili dominio et proprietate sibi ipsis predicta et singula predictorum. Item quod idem dominus Rex in terris Rossilionis Ceritanie et aliis cismarinis predictis servet et faciat servari incontinenti tum et prout ab ejus posse comuniter vel singulariter realiter pervenerint usaticos Barchinone et consuetudines Cathalonie generales editas et edendas et etiam in dicto Regno Majorice cum insulis ei adjacentibus si tamen placebit dicto domino Regi et hominibus dic-

torum Regni et locorum et quod de hoc capitulo et duobus proxime sub sequentibus fiat instrumentum ad partem. Item quod temporibus quibus curia generalis per dominum Regem vel ejus successores indicetur cathalanis seu in Cathalonia celebrabitur votentur per dictum dominum Regem et suos successores universitas civitatis Majorice pro civitate et Regno Majorice et aliis insulis predictis et eidem regno adjacentibus si tamen dicto domino Regi et hominibus degentibus in dictis insulis id placebit. Et universitates etiam aliorum locorum insignium de predicto feudo in Cathalonia constitutorum pro dicta generali curia tenenda et ad eam eorum sindici admitantur et sicut et quando alie universitates locorum regiorum Cathalonie et eorum sindici vocari et admiti consueverunt cum videlicet et prout ad ejus posse comuniter vel singulariter predicta realiter pervenerint. Item quod etiam in casu predicto utpote prelati richi homines et milites ad dictas curias advocentur juxta morem curiarum. Item quod incliti infantes Jacobus Petrus et Raimundus Berengarii per se et successores suos et aliqui barones et universitates locorum Cathalonie regiorum que ad curias generales vocari consueverunt seu earum sindici consenciant laudent et approbent dictum privilegium et contenta in eo supra et infrascripta. Item quod idem faciant universitates locorum regiorum Aragonum et Valencie seu earum sindici que ad curias generales vocari in dictis regnis consueverunt. Item quod si contingeret casus quod absit quod idem dominus Rex vel sui successores vellent

dictam unionem quomodolibet violare et contra eam facere venire seu eam non tenere et observare ut superius continetur quod dicti incliti infantes et universitates predicte et eorum singuli non teneantur nec possint dictum dominum Regem vel ejus successores in aliquo adjuvare in predictis vel circa ea nec ejus preceptis quo ad ea in aliquo obedire. Et quod hoc jurent. Item quod eodem casu dicti incliti infantes et singuli ipsorum cum eorum submissis successoribus et vassallis et valitoribus et dicte universitates et singulares earum possint dictum regnum Majorice et insulas predictas et alia loca predicta cismarina et habitatores omnium ipsorum locorum ultra et cismarinorum presentes et futuros et eorum singulos defendere cum armis et sine armis adversus predicta. Item quod eodem casu idem dominus Rex nunc pro tunc absolvat et pro absolutis habeat quo ad proxime dicta duo capitula dictos inclitos infantes et suos successores barones et milites et quemlibet eorum et subditos vassallos et valitores ipsorum ac universitates locorum regiorum Cathalonie Aragonum Valencie predictorum et qualibet earum et singulares earum et etiam habitatores dictorum regni Majorice civitatis et insularum predictarum et aliorum locorum cismarinorum predictorum que ut premititur nunc in feudum tenentur ab omni homagio et sacramento naturalitate et fidelitate quibus sibi teneatur seu sint astricti ratione dominii vel feudorum vel cavalleriarum vel informationum vel aliter sic quod eis non obstantibus defensionem tam comuniter quam divisim possint facere supradictam.

Item quod eodem casu dicti incliti infantes et sui successores barones et milites et universitates et singulares earum possint pro defensione predicta si eis videbitur consilium et consilia tam generalia quam spetialia tociens quociens et ubi voluerint congregare et tenere ac celebrare et impositiones proinde fiendas levare seu levari facere per tallias et questias vel alias exactiones quas ei de licentia domini Regis ex nunc concessa liceat imponere et colligere quando et quociens et prout eis videbitur et quod dominus Rex per se et successores suos vel eorum oficiales de hiis nullatenus se possit intromitere in exigendo compotum seu rationem et ab ipsis universitatibus nec etiam ab hiis qui hujusmodi tallias vel collectas vel alias exactiones imposuerint seu levaverint seu acordaverint seu pecunias inde provenientes inde tenuerint vel expenderint. Et exercitus et cavalcatas et armatas facere tam per terram quam per mare. Et quod ea que dicti exercitus cavalcate et armate ceperint vel occupaverint efficiantur bona propria universitatum ipsos exercitus cavalcatas vel armatas fatientium seu que ea fecerint nec dominus Rex nec sui successores per se vel per suos oficiales de hiis se possint intromitere ullo modo nisi ab ipsis universitatibus super hoc fuerint requisiti. Et capitaneum seu capitaneos et alios omnes oficiales tam juredictione exercentes quam alios eligere et in armatis exercitibus et cavalcatis ipsos mitere et ponere et eosdem inde removere et alios eligere et ponere quando et quotiens velent et quod ex nunc dominus Rex dictis capitaneis et oficialibus concedat potestatem et

juredictionem omnimodam exercendi in ipsis armatis exercitibus et cavalcatis et personis earum et aliis prout aliis armatis et exercitibus et cavalcatis concedi est solitum ac etiam usitatum. Et alias prestare possint dictis habitatoribus regno insulis et locis et habitatoribus predictis et singulis ipsorum super predictis auxilium consilium et favorem absque metu et impedimento aliquibus domini Regis et ejus primogeniti procuratoris generalis et aliorum oficialium regiorum quicumque pro tempore fuerint. Quibus quo ad hec non teneantur modo quolibet obedire. Quinimo in hiis absque alicujus pene incursu possint aut valeant resistere si eos in premissis quomodolibet impedirent etiam si de facto. Item quod si contingeret quod Rex Majorice vel aliquis ejus filius vel quevis alia persona super predictis justiciam sibi fieri postularet et diceret sibi vel alii cujus nomine hoc peteret jus competere in predictis regno civitate insulis et aliis locis que fuerunt de feudo predicto vel aliqua eorum parte vel vellet impugnare unionem predictam quod eo casu dominus Rex vel sui successores non possent compromitere super hiis nec alias transigere seu pacisci modo aliquo ut superius continetur sub forma tamen et tenore secundi capituli superius inserti. Item quod si contingeret casus quod in causa vel causis super hiis movenda vel movendas dominus Rex judicem vel judices assignaret ut predicitur idem judex vel judices non possent vel possint procedere in causa vel causis premissis vel aliqua earum nisi prius vocatis et legitime citatis dictis inclitis infantibus seu eorum succes-

soribus et universitatibus dictorum locorum regiorum Cathalonie et Regnorum Aragonum Valencie et Majorice que ut premititur ad generales curie sunt vocande. Item quod dicti judex vel judices in premissis habeant procedere jure ordine penitus observato cum alias posset veritas et jus partium faciliter obfuscari si tanta negotia absque jure examine et ordine tractarentur. Item quod si aliquo casu contingeret quod dominus Rex vel sui successores pro predictis vel aliquo predictorum citarentur de facto cum de jure id fieri non posse cum idem dominus Rex in tota sua monarchia ius habeat imperii et in temporalibus nisi Deum superiorem aliquem non agnoscat per quamcumque personam de mundo cujusvis preeminentie seu dignitatis quod idem dominus Rex teneretur notificare incontinenti congruo tempore et termino dictam citationem seu monitionem si fieret dictis inclitis infantibus baronibus et universitatibus Cathalonie supradictis. Quiquidem omnes comuniter vel divisim possent se predictis citationibus seu monitionibus et processibus inde quomodolibet faciendis opponere et jus regium et eorum interesse deffendere cum domino Rege vel sine eo et etiam ejus nomine prout eis comuniter vel divisim ut prefertur ex predictis videretur. Nec possent aliquo casu vel modo a vel in predictis per dominum Regem vel ejus preceptum vel quamvis aliam personam quomodolibet impediri vel cohiberi. Quinimo idem dominus Rex ad supplicationem omnium predictorum vel partis ipsorum teneantur eo casu procuratorem seu procuratores substitue-

re cum plenissima facultate que jura regia nomine domini Regis predicti defendant diligenter et caute. Et dictos procuratores non posset sine voluntate omnium predictorum revocare. Quiquidem procuratores ad informationem et requisitionem predictorum omnium vel partis eorum et presertim dictarum universitatum vel cujuslibet eorundem teneantur dicta jura regia et interesse prenominatorum prosequi in juditio et extra defendere et tueri et ea que incumbant agere in negotio supradicto. Item quod si in proximo dicto casu dicti infantes vel eorum successores vel aliquis seu aliqui ipsorum vel universitates locorum regiorum regnorum Aragonum Valencie Majorice et Cathalonie vel aliqua ipsarum vellent se comuniter vel divisim opponere et juditium prosequi seu partem facere ad predicta in proximis precedentibus capitulis contenta quod hoc eis liceat et pro sumptibus tunc super hiis factis et etiam faciendis possint inter se per illam viam que eis melior videbitur peccuniam congregare sive per viam questie vel aliter et distringere per se et personas ad hec deputandas per ipsas universitates et singulares earum dicte defensioni adherentium quibus dominus Rex ex tunc potestatem conferat hec omnia faciendi et quod de hiis dominus Rex non possit se intromitere nec successores sui per oficiales suos nec compotum nec rationes audire nec petere nisi ut superius continetur. Et hoc facere possint absque impedimento et contradictione quibuscumque domini Regis et successorum suorum et primogeniti et procuratoris sui generalis et aliorum oficialium regiorum qui nunc

sunt et pro tempore fuerint. Et quod opponens vel opponentes se predictis audiantur plene ad defensionem unionis predicte et dictorum regni civitatis et insularum predictarum et aliorum locorum de dicto feudo in Cathalonia constitutorum. Et quod dicta causa durante nichil posset in dicte unionis perjuditium innovari. Item quod dictus dominus Rex cedat et nunc universitatibus locorum regiorum Regnorum Aragonum et Valencie et etiam universitatibus predictorum locorum Cathalonie jus sibi competens et competiturum contra Regem Majorice et successores suos in et pro sumptibus et dampnis sustentis et sustinendis factis et faciendis prout scilicet ipsos fecerunt et sustituerunt super apprehensione et occupatione Regni et Insularum et omnium dictorum locorum que Reges Majorice tenent et consueverunt pro domino Rege tenere in feudum vel alias ratione processuum predictorum vel aliorum seu prosecutione eorum. Item quod si aliquid fieret contra predicta vel eorum aliqua eo ipso sit et ex nunc decernatur per dictum dominum Regem irritum et inanne et carere omni robore et effectu. Item quod dominus Rex in instrumento separatim de hiis fiendo et firmando statim cum receperit seu recipi fecerit homagium et sacramentum ab hominibus seu universitatibus dictorum Regni et locorum concedat et declaret eisdem hominibus et universitatibus quod quamvis in instrumento sub homagio et sacramento per eos de hiis nulla mentio habeatur tamen rei veritas sic se habet quod ipsum homagium et sacramentum fecerunt de voluntate et expresso assensu ejusdem domini Regis sub

hac conditione scilicet si non restituerentur vel alias alienarentur ut predicitur et remanerent in unione predicta. Et quod idem dominus Rex in eodem instrumento declaret eos non teneri eidem vel successoribus suis quod ad predicta ex aliquo homagio naturalitate vel fidelitate si idem dominus Rex vel sui successores venirent contra unionem predictam. Item quod quilibet successor dicti domini Regis in suo novo dominio antequam sibi fiant sacramentum fidelitatis vel homagia per feudatores dictorum Regnorum et comitatus vel admitatur in Regem vel comitem in dictis regnis et comitatu teneatur predicta approbare firmare renovare et jurare per se et successores suos et observare et facere observari omnia et singula supradicta et infrascripta. Item quod predicta approbentur confirmentur et juramento roborentur incontinenti per dictos dominos Infantes et etiam per sindicos universitatum Cathalonie qui sunt Barchinone congregati statim cum habuerint de hiis potestatem ab universitatibus suis quam confestim habere procurent. Item quod idem dominus Rex faciat et procuret cum effectu quod idem faciant universitates dictorum locorum regiorum regnorum Aragonum et Valencie et etiam inclitus infans Jacobus comes Urgelli. Item quod idem faciat dictus dominus Rex si cum effectu per homines seu universitates Regni civitatis et Insularum ac locorum feudorum predictorum cum scilicet et prout ad ejus posse devenerint singula loca ipsorum. Item quod notarius stipuletur omnia et singula supradicta a dicto domino Rege et a dictis inclitis infantibus promi-

tentibus pro se et eorum successoribus et ab omnibus sindicis universitatum predictarum pro eisdem et pro habitatoribus presentibus et futuris dictorum Regni civitatis insularum et locorum que ut predicitur per Reges Majorice consueverunt teneri in feudum et pro omnibus aliis quorum interest et poterit interesse imposterum. Item quod de predictis omnibus fiant et tradantur libera a jure sigilli a quolibet alio jure curie regie et alia publica instrumenta videlicet cuilibet universitati ex predictis unum publicum instrumentum sigillo regio appenditio comunitum. Item quod ea de predictis que de presenti possint expediri expediantur mora qualibet proculpulsa. Item quod si aliquis vel aliqui de predictis infantibus vel universitatibus qui firmare jurare facere est ordinatum supra quod faciant non facerent quod nichilominus firme aliorum predictorum firmantium valeant et teneant et unio et omnia alia hic contenta remaneant in sua firmitate. Item quod si in aliquo vel aliquibus casibus de predictis possit dici defficere aliqua juris solempnitas propter deffectum presentie illorum qui dicerentur presentes debere esse vel quia diceretur notarius hujus ordinationis non posse stipulari pro aliquo vel aliquibus pro quibus stipulatur vel aliis quod dominus Rex de plenitudine regalis potestatis suppleat omnem deffectum et det omnibus et singulis hic contentis omnem roboris firmitatem. Quibusquidem capitulis presentatis et lectis memorato domino Regi et subjectis consilio et examini diligenti per eundem dominum Regem et per inclitos dominos Infantes Petrum comitem Rippacurcie et Mon-

tanearum de Prades patruum et Jacobum comitem Urgelli et vicecomitem Agerensem fratrem et generalem procuratorem ac consilium prefati domini Regis nec non etiam per sindicos antefatos nomine et pro parte universitatum civitatum et villarum superius expressarum sepedictus dominus Rex Aragonum per se et omnes heredes et successores suos laudavit approbavit et confirmavit ac promisit et juravit per crucem Domini nostri Jhesuchristi et ejus sancta quatuor evangelia manibus suis corporaliter tacta premissa omnia singulariter videlicet singula et generaliter universa tenere et observare attendere et complere et attendi facere prout inseruntur superius et compleri et in aliquo non contravenire vel facere quavis causa supplendo de sue regie plenitudine potestatis si in aliquo vel aliquibus casibus de predictis possit dici defficere aliqua juris sollempnitas propter deffectum presentie illorum qui dicerentur presentes debere esse vel subscriptum notarium stipulari non posse pro aliquo vel aliquibus de quibus stipulatur aut alias ac dedit omnibus et singulis contentis in presenti publico instrumento omnem roboris firmitatem. Preterea de voluntate expressa et mandato supradicti domini Regis jamdicti domini infantes Petrus et Jacobus per se et omnes heredes et successores suos nec non etiam nobiles Nicholaus de Jamvilla comes Terrenove et Galcerandus de Bellopodio majordomus ac venerabiles Arnaldus de Moraria vicecancellarius Ferrarius de Villafrancha miles Bernardus de Ulçinellis legum doctor thesaurarius Johannes Ferdinandi Munionis legum doctor magister

rationalis Rodericus Didaci miles legum doctor ac Petrus Despens consiliarii sepefati domini Regis et etiam prenominati sindjci videlicet singulariter unusquisque nominibus propriis et etiam universitatum civitatum et villarum predictarum quarum constituti sunt sindici ut premititur ad premissa firmaverunt laudarunt et approbarunt omnia et singula supracontenta et ea prout superius declarantur promiserunt tenere et observare attendere et complere ac in eis nullo unquam tempore contra venire et fecerunt inde per crucem Domini nostri Jhesuchristi et ejus sancta quatuor evangelia eorum singulos juramenta. Premissa igitur laudationes approbationes et confirmationes et promissiones et juramenta facta fuerunt presentibus dicto domino Rege et aliis supradictis et testibus infrascriptis in posse notarii subscripti stipulantis omnia et singula supradicta a dicto domino Rege et ab inclitis dominis infantibus prelibatis promitentibus pro se ac successoribus eorundem et ab omnibns sindicis universitatum predictarum pro eisdem et pro habitatoribus presentibus et futuris dictorum Regni civitatis insularum et locorum que ut predicitur per Reges Majorice consueverunt teneri et nunc tenentur a dicto domino Rege in feudum et pro omnibus allis quorum interest et poterit imposterum interesse. De quibus omnibus dominus Rex voluit et mandavit fieri atque tradi per subscriptum notarium et scriptorem suum sibi et cuilibet ex universitatibus antefatis unum vel plura publica instrumenta sigillo suo regio appenditio comunita. Que fuerunt acta in camera dicti dimini Regis palacii sui civitatis

Barchinone die veneris circa horam meridiey qua computabatur duodecimo kalendas octobris anno domini Millesimo CCC quadragesimo segundo. Signum ✠ Petri Dei gratia Regis Aragonum Valencie Sardinie et Corsice qui premissa omnia laudamus firmamus concedimus et juramus. Signum ✠ Infantis Petri comitis Rippacurcie et Montanearum de Prades predicti qui hec laudamus firmamus concedimus et juramus Signum ✠ Infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis predicti qui hec laudamus concedimus et juramus salvo tamen quod non fiat inde perjuditium locis nostris Sig✠num Nicholai de Jamvilla comitis Terrenove Sig✠num Galcerandi de Bellopodio Sig✠num Arnaldi de Moraria Sig✠num Ferrarii de Villafrancha Sig✠num Bernardi de Ulçinelles Sig✠num Johannis Ferdinandi Munionis Sig✠num Roderici Didaci Sig✠num Petri dez Pens predictorum dicti domini Regis consiliariorum qui premissa omnia et singula laudamus firmamus concedimus et juramus juxta continentiam eorundem. Sig✠num Arnaldi Dusay Sig✠num Petri de Palacio Sig✠num Francisci Gruneri Sig✠num Bernardi de Marimundo Sig✠num Michaelis Roure civitatis Barchinone Sig✠num Raimundi Janerii Sig✠num Petri dez Pens junioris civitatis Ilerde Sig✠num Petri de Cigiario Sig✠num Berengarii de Riaria civitatis Gerunde Sig✠num Petri Bernardi Sig✠num Guillermi de Monteconillo civitatis Minorisse Sig✠num Andree Borraci Sig✠num Galcerandi de Podio Bacone civitatis Vici Sig✠num Bernardi Gili Sig✠num Montisserrati Cardona ville Cer-

Varie Sig✠num Berengarii Marques Sig✠num Bernardi Pellicerii Villefranche Penitensis Sig✠num Laurencii dez Caus Sig✠num Raimundi Mayol ville Montisalbi Sig✠num Guillermi Segarra Sig✠num Bertrandi Ollarii ville Tarrege Sig✠num Arnaldi de Conomines Sig✠num Petri dez Graner ville Berge Sig✠num Galcerandi de Argimon ville Bisulduni Sig✠num Petri de Camperol Sig✠num Bernardi de Valle abriga ville Campirotundi Sig✠num Alberti de Curtibus Sig✠num Bernardi Coaner ville Apiarie Sig✠num Bartholomei Cerco ville de Arbucio Sig✠num Guillermi de Oceyone ville Aqualate Sig✠num Jacobi Cerdani ville de Cambrils Sig✠num Francisci Portelli ville Calidarum de Montebovino sindici universitatum civitatum et villarum predictarum qui premissa omnia et singula ut superius declarantur nominibus propriis et nominibus etiam universitatum quarum sumus sindici ut prefertur laudamus approbamus firmamus concedimus et juramus. Testes premissorum omnium sunt qui eisdem vocati et rogati presentes fuerunt venerabiles et religiosus frater Sanccius Luppi de Ayerbio de ordine minorum confessor Arnaldus de Torrentibus Johannes Eximini Dosca et Petrus de Ciutadella judices curie Guillermus de Moraria scriptor et Tristannus de Turruella uxerius sepefati domini Regis laudantes et approbantes dictum privileginm unionis et omnia et singula in eo contenta et etiam expressata et eisdem expresse consentientes tam sub additionibus mutationibus et detractionibus infrascriptis factis aliquibus capitulis unionis jamdicte nobis humi-

liter supplicastis ut predictum privilegium una cum predictis mutationibus additionibus et detractionibus velimus et placeat per nostrum privilegium concedere et firmare ut inferius continetur. Cum nos siquidem de consilio universitatum civitatis Barchinone et aliarum civitatum villarum et locorum regiorum Cathalonie que usaticorum Barchinone et consuetudinum Cathalonie habent notitiam pleniorem auctoritate dictorum usaticorum et consuetudinum et alias declaraverimus nos posse procedere et debere contra dictum Majorice Regem ejusque subditos et vassallos ipsum in sua rebellione juvantes jamque inceperimus in parte procedere contra eos et a vobis dictis infantibus et aliis in dicta civitate Valencie pro generali curia convocatis et congregatis petierimus consilium super medo procedendi an videlicet per mare aut per terram vel modo utroque constringemus illos et etiam puniemus. Et nichilominus vobis verbo declaraverimus nos velle primitus procedere contra civitatem et insularum Majorice et alias insulas ei adjacentes. Ideoque vos memorati infantes Petrus et alii supratacti prelatis et religiosis et aliis personis ecclesiasticis dumtaxat exceptis quos non decet circa talia consulendo vel alias se aliquatenus immiscere ad breviorem et feliciorem expeditionem dicte exequtionis consulatis nobis quod ante omnia et principaliter prosequamur per mare realiter et de facto occupando et apprehendendo et ad effectum auxiliante Deo deducendo jura nobis et nostris competentia in regno insula ac civitate Majorice et in insulis Minoricarum et Evice et aliis insu-

lis eidem adjacentibus et locis in eisdem regno et insulis situatis et deinde in terris Rossilionis et aliis locis cismarinis tam in Cathalonia quam alibi constituti que a nostris predecessoribus fuerunt regni Majorice et ejus predecessoribus in feudum concessa et pro quibus fecit predecessoribus nostris et nobis homagium acquisita et competitura ex denegatione firme juris et feudorum et ex aliis causis in processu super hiis habito contentis et alias procedendis et fiendis quocumque tempore in futurum. Et quod ipsa jura seu eorum aliquid nullatenus remitamus vel renuntiemus donemus cedamus vendamus permutemus demus impignoremus vel quovis alio modo alienemus ad imperpetuum vel ad tempus longum vel breve nec concedamus in feudum precario emphiteoticario vel labellario vel alio quovis modo seu titulo eidem Regi Majorice nec filio nec filiis ejus natis nec nacituris nec alii vel aliis quibusvis personis extraneis vel privatis etiam ratione pacis et concordie si inter nos et illos tractaretur vel fieret aut firmaretur nec ex aliqua quavis causa ad alicujus vel aliquorum quorumvis supplicationum nec motu proprio nec aliter cum videlicet nos dicta loca feudalia in totum vel in partem simul vel successive possideamus potenter et corporaliter de locis videlicet que possidebimus. Et si entequam possessio realis predictorum vel aliquorum ex eis ad nos pervenerit tractaretur compositio transactio avinentia arbitratio vel aliqua pactio de predictis que nos realiter non possideremus quod id fieri non possit nisi de et cum consensu vestri predictorum infantum baro-

num militum et universitatum civitatis et villarum regalium Regni Valencie si tunc nos essemus in civitate et regno Valencie personaliter constituti vocata super hoc per nos curia vel parlamento generali. Et si tunc essemus extra regnum Valencie non teneamur ad predicta convocare vos dictos infantes nec non prelatos et barones et milites de quibus nobis melius videbitur expedire et sindicos civitatis et villarum regalium regni Valencie. Et etiam restitutis primo satisfactis et emendatis omnibus et singulis dampnis sumptibus et expensis factis et sustentis et decetero faciendis et sustinendis per generale regni Valencie supradicti usque in diem quo ipsa avinentia compositio et transactio seu arbitratio firmaretur. Quequidem dampna sumptus et expense eidem generali prout facte et sustente fuerunt plenarie restituantur ac etiam emendentur nos enim faciamus et procuremus cum effectu quod universitates locorum regiorum Aragonum et Cathalonie seu eorum sindici que ad curias generales vocari in dictis regnis Aragonum et Cathalonie consueverunt consentiant laudent et approbent presens privilegium et contenta in eo supra et infrascripta. Si vero contingeret casus quod absit quod nos vel successores nostri vellemus dictam unionem quomodolibet violare et contra eam facere seu venire seu eam non tenere nec observare ut superius continetur vos dicti Infantes et vestri successores barones et milites et generosi civitatis et regni Valencie et universitates civitates villarum regalium dicti regni et vestrum singuli non teneamini nec possitis seu attemptetis nos

vel successores nostros in aliquo adjuvare in predictis vel circa ea nec nostris preceptis quo ad ea in aliquò obedire. Preterea si nos vel heredes et successores nostri contra privilegium unionis supra insertum vel capitula supra et infrascripta superaddita dicto privilegio unionis faceremus vel veniremus quod eo casu dicti infantes barones milites et generosi et vestrum singuli cum vestris submissis successoribus et vassallis et vos dicte universitates et singulares ex vobis possetis dictum regnum Majorice et alia loca predicta ultra et cismarina et habitatores ipsorum presentes et futuros et eorum singulos deffendere et juvare cum armis et sine et alias absque metu et incursu pene alicujus. Nos enim ex nunc pro tunc presentis serie absolvimus predictis casibus vos dictos infantes et alios prenominatos omnes et singulos et successores vestros et eorum ab omni fidelitate naturalitate et sacramento quibus nobis sunt vel fuerint astricti vel quomodolibet obligati. Et si aliquo casu contingeret quod nos vel nostri successores pro predictis vel aliquo predictorum citaremur de facto cum de jure id fieri non posset cum in tota monarchia jus habeamus imperii et in temporibus non habeamus vel agnoscamus superiorem aliquem nisi Deum per quamcumque personam de mundo cujusvis preeminentie vel dignitatis quod nos teneremur notificare incontinenti congruo tempore dictam citationem seu monitionem si fieret vobis dictis infantibus baronibus militibns ac universitatibus Cathalonie et regnorum Aragonum et Valencie supradictis. Quiquidem omnes comuniter vel divisim positis

si volueritis predictis citationibus seu monicionibus et processibus inde quomodolibet faciendis opponere ac jus regium et vestrum interesse defendere nobiscum vel sine nobis prout vobis conjunctim vel divisim ut prefertur expediens videatur nec possetis aliquo casu vel modo a vel in predictis per nos vel nostrum preceptum vel quamvis aliam personam quomodolibet impediri vel cohiberi. Quinimo nos ad supplicationem omnium vestrum vel partis vestrum teneamur eo casu procuratorem seu procuratores constituere cum plenissima facultate qui jura regia nomine nostro defendant diligenter et caute. Et dictos procuratores non possimus sine voluntate vestri predictorum omnium revocare quiquidem procuratores ad informationem et requisitionem vestri predictorum omnium vel partis vestrum ac presertim dictarum universitatum vel cujuslibet earundem teneantur dicta jura regia et interesse vestrum et eorum prosequi in juditio et extra deffendere et tueri et ea que incumbant agere in negotio supradicto. Equidem si in proximo dicto casu vos dicti infantes barones et milites vel successores vestri vel aliquis seu aliqui vestrum et universitates locorum regiorum Aragonis Valencie Majorice et Cathalonie etiam dictorum feudorum vel aliqua ipsarum velletis vos comitere vel divisim opponere et juditium prosequi et pacem facere ad predicta in proximo precedenti capitulo contenta quod hoc vobis et eis liceat et pro sumptibus super hiis tum factis et faciendis possitis vos et illi qui se opponere voluerint inter nos per illam viam que nobis et eis melius videbitur pecuniam

congregare sive per viam questie impositionis vel aliter per vos et personas ad hec deputandas a vobis. Quibus ex nunc presentis serie potestatem conferimus hec omnia faciendo. Et quod de hiis non possimus nos intromitere nec successores nostri per nos nec per oficiales nostros nec compotum nec rationem audire nec petere nisi ut superius continetur. Et quod hoc facere possitis absque impedimento et contradictione quibuscumque et successorum nostrorum et primogeniti procuratoris nostri generalis et aliorum officialium regiorum quorumcumque qui nunc sunt et qui pro tempore fuerint. Et quod vos et dicti opponens vel opponentes se predictis audiamini et admitamini plene ad defensionem unionis predicte et dictorum regni civitatis et insularum predictarum et aliorum locorum de dicto feudo in Cathalonia vel alibi constitutorum. Et quod predicta causa durante nichil posset in dicte unionis perjuditium innovari. Nec autem omnia supradicta et infrascripta et singula promittimus per nos et omnes heredes et successores nostros vobis dictis infantibus baronibus militibus et generosis seu vestris procuratoribus nec non universitatibus sepefatis et notario etiam infrascripto tanquam publice persone pro vobis omnibus et singulis seu procuratoribus vestris aut sindicis et successoribus vestris et eorum nec non prohabitatoribus presentibus et futuris predictorum Regni civitatis insularum et locorum que ut predicitur per Reges Majorice consueverunt teneri et tenentur in feudum et pro omnibus aliis quorum interest et poterit interesse stipulanti tenere observare firmiter et

complere. Decernentes presentis serie quod si aliquis vel aliqui ex vobis dictis infantibus baronibus militibus vel universitatibus qui firmare et jurare facere est ordinatum supra quod faciant non facerent quod nichilominus firme aliorum predictorum firmantium valeant et teneant et unio et omnia alia supradicta et infrascripta in sua remaneant firmitate. Et si in aliquo vel aliquibus casibus de predictis possit dici deficere aliquam juris solempnitatem propter defectum presencie illorum qui dicerentur presentes debere esse vel quia diceretur notarium hujus ordinacionis non posse stipulari pro aliquo seu aliquibus pro quibus stipulatur vel alias nos de nostre Regie plenitudine potestatis supplémus omne defectum et damus omnibus et singulis supradictis omne roboris firmitatem. Premissa igitur nos Petrus Dei gratia Rex predictus facimus concedimus et promitimus per nos et omnes heredes et successores nostros ac ea juramus per crucem Domini nostri Jhesu Christi et ejus sancta quatuor evangelia manibus nostris tacta tenere firmiter et complere ac compleri et observari facere prout melius plenius ac latius superius distinguntur. Et eis in aliqua non contravenire vel facere quavis causa. Mandantes hujus serie universis et singulis heredibus et successoribus nostris nec non procuratoribus generalibus justiciis juratis vicariis bajulis ceterisque oficialibus nostris presentibus et futuris quod ea omnia et singula teneant firmiter et observent et faciant observari et non contraveniant aliqua ratione. Nos itaque prenominati procuratores dictorum infantum nec non

barones milites et generosi seu procuratores eorum ac jurati et sindici seu procuratores civitatis et villarum regalium regni Valencie supradicti per nos et omnes heredes et successores nostros nec non etiam Michael Petri Çapata miles Arnaldus de Moraria vicecancellarius Johannes Ferdinandi Munionis legum doctor magister rationalis et Blasius Daysa consiliarique Egidius Petri de Buysan notarius et sigilla tenens prefati domini Regis de voluntate expressa et mandato ejus domini Regis firmantes laudantes et approbantes omnia et singula supra contenta ea prout superius declarantur promitimus tenere et observare attendere et complere ac eis nullo unquam tempore contraire. Et facimus inde per crucem domini nostri Jhesu Christi et ejus sancta quatuor evangelia tacta per nostrum singulos corporaliter juramenta de quibus omnibus nos rex predictus volumus et mandamus fieri atque tradi nobis cuilibet ex universitatibus antefatis per subscriptum notarium et scriptorem nostrum unum vel plura publica instrumenta sigillo nostro Regio appenditio comunita. Quod est actum in ecclesia quadredali Beate Marie Sedis Valentie dum mihi publicabatur generalis curia memorata. Die martis intitulata pridie kalendas januarii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo secundo. Signum ✠ Petri Dei gratia Regis Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comitisque Barchinone. Qui premissa omnia et singula laudamus firmamus concedimus et juramus. Sig✠num Jacobi Castellani militis nomine proprio et Sig✠num Benaveni de Benviure procuratorum inclì-

ti infantis Petri Rippacurcie et Montanearum de Prades comitis Sig✠num Berengarii Gomir procuratoris incliti infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis Sig✠num Guilaberti de Nogaria nomine proprio ac procuratoris incliti infantis Raimundi Berengarii Sig✠num Jacobi de Arteriis jurisperiti procuratoris nobilis Johannis Eximini Durrea cujus est locus de Canalibus Sig✠num Johannis de Pertusia procuratoris nobilis Elfi de Proxida Sig✠num Francisci Mir procuratoris nobilis Francisci Carrocii Sig✠num Gondisalbi de Arenosio Sig✠num Galcerandi de Bello Podio Sig✠num Johannis Eximini Durrea cujus est locus de Alcalaten Sig✠num Guillermi Raimundi de Montechateno richorum seu baronum. Sig✠num Gondisalbi Garcie Sig✠num Philipi de Boyl Sig✠num Roderici Didaci Sig✠num Guillermi de Jafero legum doctorum. Sig✠num Petri de Villanova Sig✠num Galcerandi de Tous Sig✠num Guillermi de Jafero Sig✠num Raimundi de Tous militum et generosorum. Sig✠num Johannis de Cervatore Sig✠num Geraldi de Fonte Sig✠num Jacobi de Celma Sig✠num Bernardi Sunyer Sig✠num Bernardi Camonis juratorum. Sig✠num Jacobi Scribe Sig✠num Petri Columbi Sig✠num Berengarii Dalmacii Sig✠num Guillermi Mir Sig✠num Mathei Lançol Sig✠num Petri de Populeto Sig✠uum Bernardi Gomir Sig✠num Januarii Rabacie licenciati in legibus Sig✠num Guillermi de Maiencosa Sig✠num Benaveni de Benviure Sig✠num Bernardi comitis Sig✠num Arnaldi Rotundi Sig✠num Guillermi Despigol Sig✠-

num Jacobi Calbo Sig✠num Johannis de Solanis Sig✠num Michaelis Martorelli Sig✠num Berengarii de Podio Sig✠num Raimundi Carreras Sig✠num Gregorii Simonis sindicorum prefate civitatis Valentie. Sig✠num Peregrini de Castellario jurisperiti Sig✠num Petri Davidis ville Xative Sig✠num Bartholomei Cirera ville Morelle Sig✠num Thome Vives de Canemacio Sig✠num Guilermi de Busquetas ville Muriveteris Sig✠num Petri Darenys Sig✠num Berengarii Enyech ville Algetçire Sig✠num Bernardi de Villanovà Sig✠num Ferrarii Colomer ville Burriane Sig✠num Nicholai Guillermi ville de Alpont Sig✠num Francisci Çalou ville Cullarie sindicorum. Sig✠num Michaelis Petri Çapata Sig✠num Arnaldi de Moraria Sig✠num Johannis Ferdinandi Munionis Sig✠num Blasii Daysa consiliariorum Sig✠num Exidii Petri de Buysan predictorum qui premissa facimus concedimus et juramus. Testes sunt qui presentes fuerunt omnibus supradictis nobiles Artaldus de Capraria coperius Bernardus de Tous miles Johannes Ferdinandi de Heredia de ordine hospitalis sancti Johannis Jherosolimitani Tirtannus de Turricella uxerius Egidius Daraço suppracocus Garcia Luppi de Çatina de domo prefati domini Regis et alii plures in multitudine copiosa coram juratis et probis hominibus et universali populo dicte civitatis Majorice inibi in multitudine maxima congregata. Et lecto privilegio supradicto pro majori parte et residuo causa brevitatis verbotenus enarrato memoratus dominus Rex confirmavit approbavit et laudavit unionem in ipso privilegio comprehensam et eam

obtinere voluit roboris perpetui firmitatem ac de novo juravit ad crucem Domini et ejus sancta quatuor evangelia manibus suis tacta illam unionem perpetuis temporibus observare ac facere observari. Presentibus testibus inclito domino infante Petro nobilibus Petro domino de Exericha Blasio Dalagone Johanni de Arborea Johanni Eximini Durrea Alfonso Rogerii de Lauria Raimundo Cornelii Philipo de Castre Guilaberto de Cintillis Galcerando de Bellopodio Condiçalbi Eximini de Arenesio Elfo de Proxida Artaldo de Focibus Johanni Ferdinandi de Luna et Bernardo Sunyerii sindico civitatis Valencie ac Bernardo de Marimundo Ferrario de Minorisa Francisco de Podio decretorum doctore et Petro de Mediavilla sindicis Barchinone Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci legum doctore milite et Blasio de Aysia consiliariis ejusdem domini Regis nec non Arnaldo Balistarii et pluribus aliis in multitudine copiosa.

FIN DEL TOMO TRIGÉSIMO DE LA COLECCION, SEGUNDO DEL PROCESO CONTRA EL REY DE MALLORCA D. JAIME III.

COLECCION

DE

DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL

DE LA

CORONA DE ARAGON,

PUBLICADA DE REAL ÓRDEN

POR

SU ARCHIVERO,

D. Manuel de Bofarull y de Sartorio.

Tomo XXXI.

BARCELONA:

EN LA IMPRENTA DEL ARCHIVO.

1867.

COLECCION

DE

DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL

DE LA

CORONA DE ARAGON,

PUBLICADA DE REAL ÓRDEN

POR

SU ARCHIVERO,

D. Manuel de Bofarull y de Sartorio.

TOMO XXXI.

PROCESO

CONTRA EL REY DE MALLLORCA D. JAIME III,

MANDADO FORMAR

POR EL REY D. PEDRO IV DE ARAGON.

PUBLICADO DE REAL ÓRDEN

POR

D. MANUEL DE BOFARULL Y DE SARTORIO,

Archivero de la Corona de Aragon.

Tomo III.

BARCELONA.

EN LA IMPRENTA DEL ARCHIVO.

1866.

DP
124
.C69
v.31

Dunning.
Suso Pedro
5.19.54
86628

—

Die autem dominica subsequenti intitulata VIII kalendas augusti anno predicto idem dominus Rex constituit et ordinavit procuratorem suum ad ea que inferius sunt expressa Berengarium de Vilarasa de domo sua cum littera sigillo secreto ipsius domini Regis sigillata cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis talis est.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice Comesque Barchinone et Rossilionis. Tenore presentis ordinamus facimus et constituimus procuratorem nostrum certum et spetialem vos fidelem de domo nostra Berengarium de Vilarasa ad recipiendum pro nobis et nomine nostro ab universis et singulis hominibus locorum existentium in terrris Confluentis homagium et fidelitatis juramentum. Dantes et concedentes vobis dicto Berengario ple-

nariam potestatem predicta faciendi. Et de homagiis que recipietis et fidelitatis juramentis faciendi fieri publicum seu publica instrumenta. Promitentes nos gratum ratum et firmum perpetuo habituros quicquid per vos super eis actum fuerit et nullo tempore revocare. In cujus rei testimonium presentem et sigillo nostro secreto jussimus muniri. Datum Perpiniani VIII kalendas augusti anno Domini MCCC quadragesimo quarto. A. vicecancellarius.

Preterea ordinatis et constitutis diversis procuratoribus per eundem dominum Regem ad recipiendum homagia nomine suo a personis singularibus dicte ville Perpiniani et ab aliis personis singularibus villarum et locorum Rossilionis et Ceritanie Vallispirii et Confluentis in certa forma ordinata per ipsum dominum Regem et tradita procuratoribus memoratis die lune intitulata IIII kalendas augusti anno predicto Millesimo CCC quadragesimo quarto idem dominus Rex existens personaliter in quadam aula castri regii antedicti processit ad recipiendum homagia et juramenta a nobilibus designatis inferius quos citaverat cum suis litteris ea causa ut apparet in registris regiis de eisdem de quibus homagiis et juramentis fuerunt facta publica instrumenta quorum tenores hic inserti mandato dicti domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto kalendas augusti anno Domini Millesimo CCC quadra-

gesimo quarto serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam magna camera sive aula sui castri Perpiniani personaliter existente in presentia nobilium Petri domini de Exericha et Petri de Montecatheno ammirati ac venerabilium Petri Jordani Durries militis camerarii Ferrerii de Villafrancha consiliarii Jacobi de Vedrinyanis et Jacobi de Faro jurisperitorum auditorum curie ejusdem domini Regis ac plurium aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum ac Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et notarii infrascripti nobilis Ademarius de Maseto fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam comiti et domino Rossilionis et tanquam domino ac comiti Ceritanie ac terrarum Vallispirii Confluentis et Cauquiliberi pro feudis videlicet que pro ipso domino Rege tenet in terris et comitatibus supradictis. Et dictus dominus Rex confestim investivit eundem nobilem per traditionem unius ensis de feudis predictis juribus feudalibus suis salvis de quibus omnibus supradictis tam ad mandatum ipsius domini Regis quam ad requisitionem nobilis memorati fuerunt facta duo publica instrumenta alterum remanendum penes ipsum dominum Regem et alterum tradendum nobili memorato.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam

terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui et hec scribi feci et clausi.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto kalendas augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto serenissimo ac magnifico principe e domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam magna camera sive aula sui castri Perpiniani in presentia nobilium Petri domini de Exericha et Petri de Montecatheno ammirati ac venerabilium Petri Jordani Durries militis camerarii Ferrarii de Villafrancha consiliarii Jacobi de Vedrinyanis et Jacobi de Faro jurisperitorum auditorum curie ejusdem domini Regis ac plurium aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum ac Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et notarii infrascripti nobilis Johannes de Sono vicecomes de Evolo fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangelis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tamquam comiti et domino Rossilionis et tanquam etiam domino et comiti Ceritanie ac terrarum Vallispirii Confluentis et Cauquiliberi pro feudis videlicet que pro ipso domino Rege tenet in terris et comitatibus supradictis. Et dictus dominus Rex confestim investivit eundem nobilem per tradicionem unius ensis de feudis predictis juribus feudalibus suis salvis de quibus omnibus supradictis tam ad mandatum dicti domini Regis quam ad requisitionem nobilis memora-

ti fuerunt facta duo publica instrumenta alterum remanendum penes ipsum dominum Regem et alterum tradendum nobili memorato. Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Subsequenter die lune intitulata IIII nonas augusti anno proxime dicto inferius nominati fecerunt ac prestiterunt ipsi domino Regi homagiun et juramentum cum publicis instrumentis de mandato ejusdem domini Regis insertis inferius quorum tenores sequntur per ordinem in hunc modum.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto nonas augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula majori castri Perpiniani personaliter existente in presentia nobilium Petri domini de Exericha et Petri de Montecatheno ammirati ac venerabilium Petri Jordani Durries camerarii Ferrarii de Villafrancha militum consiliariorum Jacobi de Vedrinyans Jacobi de Faro jurisperitorum auditorum curie ejusdem domini Regis testium ad hec spetialiter vocatorum ac mei Francisci Fuxi notarii infrascripti nobilis Berengarius de Castronovo fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fide-

litatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis ac cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Conflentis Vallispirii Coquiliberi pro feudis videlicet que dictus Berengarius tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem dominum Berengarium de dictis feudis per ensis traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis de quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum ejusdem domini Regis quam ad requisitionem dicti Berengarii fuerunt facto duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Berengario ad memoriam premissorum. Que fuerunt facta die et anno predictis presentibus testibus supradictis. Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ipsius. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens scribi feci cum raso et emendato in linea IIII ubi dicitur consiliariorum Jacobi de Vedrinyans et clausi.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto nonas augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sadinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula majori castri Perpiniani personaliter existente in presentia nobilium Petri do-

mini de Exericha et Petri de Montecatheno ammirati ac venerabilium Petri Jordani Durries camerarii Ferrarii de Villafrancha militum consiliariorum Jacobi de Vedrinyans Jacobi de Faro jurisperitorum auditorum curie ejusdem domini Regis testium ad hec spetialiter vocatorum nec non Francisci Fuxi notarii infrascripti Arnaldus de Millars dominus de Balines fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis videlicet que dictus Arnaldus tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Arnaldum de dictis per capucii traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis de quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum ejusdem domini Regis quam ad requisitionem dicti Arnaldi fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Arnaldo ad memoriam premissorum. Que fuerunt acta die et anno predictis presentibus testibus supradictis. Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea quinta ubi dicitur militum consliliariorum et in IX ubi continetur Guillermus et clausi.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto nonas augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in aula majori Castri Perpiniani personaliter existente in presencia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum Pauquetus de Pulcro castro domicellus Guillermus den Miles Jaubertus de Fontibus Guillermus de Podio Dalmacius de Tacione Guillermus Dalanya Arnaldus Stephani Dalmacius Tornaboix Raimundus de Mudafas Guillermus de Talthauyl Arnaldus de Sancto Paulo et Arnaldus de Millars fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis juramentum Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt ipsi domino Regi quod ipsi et eorum successores erunt dicto domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi se ipsos et

successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda presentibus nobilibus Petro domino de Exericha Petro de Montecatheno ammirato et venerabilibus Petro Jordani Durries camerario Ferrario de Villafrancha militibus consiliariis dicti domini Regis Jacobo de Vedrinyans et Jacobo de Faro auditoribus curie ejusdem domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto nonas augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula majori castri Perpiniani personaliter existente in presentia nobilium Petri domini de Exericha et Petri de Montecatheno ammirati ac venerabilium Petri Jordani Durries camerarii Ferrarii de Villafrancha militum consiliariorum Jacobi de Vedrinyans Jacobi de Faro jurisperitorum auditorum curie ejusdem domini Regis testium ad hec spetialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi notarii infrascripti nobilis Petrus de Queralto fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis

per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis videlicet que dictus Petrus tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Petrum de dictis feudis per ensis traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis. De quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum ejusdem domini Regis quam ad requisitionem dicti Petri fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Petro ad memoriam premissorum. Que fuerunt acta die et anno predictis presentibus testibus supradictis. Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea V ubi dicitur nec non mei et clausi.

Et eadem die ibidem in posse dicti Francisci Fuxi inferius nominati fecerunt cum publicis instrumentis dicto domino Regi consimilia homagia et juramenta inferius nominati pro feudis que tenent pro eodem domino Rege videlicet.

Nobilis Petrus de Fonolleto vicecomes Insule.
Nobilis Raimundus vicecomes de Caneto.

Nobilis Poncius de Caramanno.
Venerabilis Guillermus Den.

Et nichilominus ipsa eadem die lune procuratores et sindici universitatis loci de Bastida citati per dictum dominum Regem cum littera sua comparuerunt ante conspectum et presentiam ipsius domini Regis et eidem obtulerunt quoddam publicum instrumentum procurationis et sindicatus jam dicti cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis talis est.

Pateat universis. Quod die et anno subscriptis universitas de Bastida congregata in dicto loco de Bastida in presentia notarii subscripti et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes videlicet Berengarius de Civeraco Arnaldus Caramanys Arnaldus a la Seu Petrus Caminerii Bernardus Oliverii Jacobus Nogerolli Johannes Nuri Guillermus Castany Raimundus Castany Guillermus Borde Anthonius Beç Petrus de Ribera Petrus Eybrini Marchus Coste Guillermus Guinestera Bernardus Martini Guillermus de Nogereda Petrus Martini Petrus Comalli Petrus Campi Poncius Solani Petrus Ruyre Petrus Puyolli Berengarius Claperes Jacobus Arçios Franciscus Ruyre Franciscus Arçios Guiliermus Autzine Bernardus Estranen Guillermus Manneti Petrus de Carades Perpinianus Mas Marchus Colomerii Bartholomeus Codaleti Petrus Mossoni Jacobus Coste Bernardus Serrac Bernardus

Nogerolli Petrus Jaufredi de Vilarcau Raimundus Vergerii Petrus Genebreti et generaliter omnes habitantes sub bajulivo de Bastida gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Petrum Preses Petrum Vilarcau et Petrum de Nogereda dicti bajulivi presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et quilibet ipsorum insolidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo principe et potentissimo domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice et nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad presentandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice et nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicut fideles homines et subjecti debent et tenentur portare

suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere possent in premissis et in quolibet premissorum etiam si mandatum exigant spetiale et si sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum quoniam dicta universitas promissit firma et sollempni stipulatione in posse et manu dicti notarii subscripti stipulantis et exhigentis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem obligarunt omnia bona sua et dicte universitatis presentia et futura. Quod fuit actum et laudatum in dicto loco de Bastida vicesima quarta die mensis julii

anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Testes vocati et rogati hujus rei sunt Berengarius Jaufridi rector ecclesie Sancti Michaelis de Bastida Guillermus Gaucerii rector ecclesie Sancti Saturnini de Bula superiori Jacobus Lansse presbiter de Rigerdano et Bernardus Ferrarii de Utracalmo.

Ego Petrus Calun notarius publicus honoris de Corsavino auctoritate illustrissimi principis domini nostri Regis Aragonum hec requisitus scripsi et meo solito propio Sig✠no signavi.

Virtute cujus et potestatis eis atribute in dicto procurationis instrumento eidem procuratores sindici et actores fecerunt et prestiterunt statim eidem domino Regi homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor talis est.

Noverint universi. Quod die lune intitulata quarto nonas augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula majori castri Perpiniani personaliter existente Petrus Preses et Petrus de Noguerada procuratores sindici et actores una cum Petro Vilarcau et in solidum constituti cum publico instrumento facto in loco de Bastida vicesima quarta die mensis julii anno predicto per Petrum Calun notarium publicum honoris de Cortsavino auctoritate illustrissimi domini Regis Aragonum ad ea que infe-

rius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis eidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus Petro domino de Exericha Petro de Montecatheno ammirato ac venerabilibus Petro Jordani Durries camerario Ferrario de Villafrancha militibus consiliariis Jacobo de Vedrinyans Jacobo de Faro jurisperitis

auditoribus curie ejusdem domini et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Postmodum die martis intitulata III nonas augusti anno predicto memoratus dominus Rex continuavit homagia et juramenta recipere a personis inferius nominatis ut apparet per publica instrumenta quorum tenores hic inserti mandato ipsius domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Noverint universi. Quod die martis intitulata III nonas augusti anno Domini MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula majori Castri Perpiniani personaliter existente in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum Raimundus Datzat Raimundus Gavella Guillermus de Clayra Ermengaudus Dalanya dominus de Valtino Raimundus de Insula Berengarius Çaribera Petrus Durg Berengarius Dalanya Adamarius Datzat et Guillermus Adalberti ut tutor Arnaldoni Traverii filii Arnaldi Traverii quondam fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor

Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt ipsi domino Regi quod ipsi et eorum successores erunt dicto domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et certam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum et dictus G. Adalberti nomine tutorio predicto dictum Arnaldonum Traverii et suos et bona sua et suorum successorum ubique habita et habenda presentibus nobilibus Petro domino de Exericha Petro de Montecatheno ammirato ac venerabilibus Petro Jordani de Urries camerario Ferrario de Villafrancha militibus consiliariis dicti domini Regis Jacobo de Vedrinyans et Jacobo de Faro jurisperitis auditoribus curie ejusdem domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea II ubi dicitur in quadam et clausi.

Noverint universi. Quod die martis intitulata III nonas augusti anno Domini Millessimo CCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula majori sui castri Perpiniani personaliter existente in presentia nobilium Petri domini de Exericha Petro de Montecatheno ammirati ac venerabilium Petri Jordani Durries camerarii et Ferrarii de Villafrancha militum consiliariorum dicti domini Regis et plurium aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum necnon mei Francisci Fuxi notarii infrascripti Petrus Guillermi Destanybos fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tamquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallespirii et Quoquiliberi pro feudis videlicet que dictus Petrus tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Petrum de dictis feudis per traditionem ensis presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis. De quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum ejusdem domini Regis quam ad requisitionem dicti Petri fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Petro.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domi-

ni Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Et eadem die ibidem in posse ejusdem notarii inferius nominati cum publicis instrumentis fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi homagia et juramenta similia de verbo ad verbum videlicet.

Berengarius de Sancto Johanne. Berengarius de Pontos.
Berengarius Ça Faja. Bernardus de Muntlaur.

—

In crastinum vero quo intitulabatur II nonas augusti anno proxime dicto inferius nominati cum publicis instrumentis factis in posse dicti notarii fecerunt ipsi domino Regi ac etiam prestiterunt consimilia de verbo ad verbum homagia et juramenta scilicet.

G. Rubei miles. Et Johannes Faena.

Et nichilominus ipsa die subscripti cum publicis instrumentis factis in posse notarii proxime dicti fecerunt et prestiterunt dicto domino Regi homagia et juramenta ut clare invenitur per dictum publicum instrumentum hic de mandato ipsius domini Regis in-

sertum cujus tenor sequitur in hunc modum.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata II nonas augusti anno Domni MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam camera castri Perpiniani personaliter existente in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum Berengarius Dolms de Cereto Dalmacius Cesfonts Bertrandus Rubei et Bernardus de Vallauria domicelli fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt ipsi domino Regi quod ipsi et eorum successores erunt dicto domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti. Et quod portabunt ipsi domino et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertinent prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda presentibus nobilibus Galcerando de Bellopodio majordomo Artaldo de Capraria

ac venerabili Roderico Didaci legum doctore consiliario dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et daminationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea secunda ubi dicitur et Rossilionis et clausi.

Sequenti autem die jovis intitulata nonas augusti anno Domini Millessimo CCC quadragesimo quarto prefatus dominus Rex continuavit recipere sequentia homagia et juramenta a personis infrascriptis de quibus facta fuerunt publica instrumenta tenores quorum hic inserti mandato dicti domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Noverint universi. Quod die jovis intituláta nonas augusti anno Domino Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis existente personaliter in quadam camera castri Perpiniani in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum Berengarius Cardena Geralduc de Perapertusa Arnaldus Davi Raimundus de Palaudano et Berengarius de Perapertusa fecerunt et prestiterunt homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis ipso domino Regi tactis per

eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt ipsi domino Regi quod ipsi et eorum successores erunt dicto domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti. Et quod portabunt ipsi domino Regi bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda presentibus nobilibus Petro de Fonolleto vicecomite Insule Ademario de Mosseto Galcerando de Bellopodio majordomo et Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense ac venerabili Ferrario de Villafrancha milite consiliariis dicti domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum suppraposito IIII ubi dicitur et Berengarius de Perapertusa et cum raso et emendato in linea IX ubi legitur major et clausi.

Noverint universi. Quod die jovis intitulata nonas

augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam camera castri regii Perpiniani personaliter existente in presentia nobilium virorum Petri de Fonolleto vicecomitis Insule Ademarii de Mosseto et Galcerandi de Bellopodio ac Hugonis de Fonolleto legum doctoris canonici Elnensis et plurium aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi notarii infrascripti Augerius de la Rocha prior de Spirano fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentes Vallispirii et Coqniliberi pro feudis videlicet que dictus Augerius tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Augerium de dictis feudis per traditionem cujusdam ventall presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis de quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum dicti domini Regis quam ad requisitionem dicti Augerii fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Augerio.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis

interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Et eadem die ibidem in posse ejusdem notarii inferius nominati cum publicis instrumentis fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi homagia et juramenta similia de verbo ad verbum videlicet.

Petrus de Taltahuyl et Bernardus de Castellet.

—

Subsequenter die veneris intitulata VIII idus augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto inferius nominati fecerunt et prestiterunt memorato domino Regi sequentia homagia et juramenta cum publicis instrumentis quorum tenores hic inserti mandato dicti domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata octavo idus augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in aula majori castri Perpiniani in presencia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum Petrus de Mora Guillermus Çesfonts Fran-

ciscus de Lupiano Guillermus Rubei Ricelm de Verneto Franciscus de Ulmis Augerius Destany Arnaldus de Perapertusa Ferrarius Ribera Johannes de Sono et Laurencius Pabol fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt ipsi domino Regi quod ipsi et eorum successores erunt dicto domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerensi dicti domini Regis fratre ac nobilibus Petro domino de Exericha Petro de Fonolleto vicecomite Insule Galcerando de Bellopodio majordomo Petro de Montecathe-no Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense Arnaldo de Moraria vicecancellario et Jacobo de Faro auditore curie dicti domini Regis et pluribus aliis pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domi-

ni Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata octavo idus augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula majori castri Perpiniani personaliter existente in presentia incliti infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis ac nobilium Petri domini de Exericha Petri de Fonolleto vicecomitis Insule Galcerandi de Bellopodio majordomi Petri de Montecatheno ammirati Hugonis de Fonolleto legum doctoris Arnaldi de Moraria vicecancellarii et Jacobi de Faro auditoris curie dicti domini Regis testium ad hec spetialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi notarii infrascripti Guillermus de Ulmis fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis ac cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis videlicet que dictus Guillermus tenet in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Guillermum de dictis feudis per ensis traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis. De quibus omnibus su-

pradictis et singulis tam ad mandatum ejusdem domini Regis quam ad requisitionem dicti Guillermi fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Guillermo ad memoriam premissorum. Que fuerunt acta die et anno predictis presentibus testibus supradictis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Et eadem die ibidem in posse ejusdem notarii inferius nominati cum publicis instrumentis fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi homagia et juramenta similia de verbo ad verbum videlicet.

Rogerius de Raonacho. Vitalis Raimundi Çarocha.
Franciscus Bajuli. Petrus de Sancto Martino.
Raimundus de Vallauria.

Preterea ibidem die sabbati intitulata VII idus augusti anno predicto inferius nominati fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi homagia et juramenta de verbo ad verbum similia cum publicis instrumentis in posse dicti notarii videlicet.

Raimundus Çarocha. Huguetus de Lupiano. R. de Insula.

—

Ceterum die martis intitulata IIII idus augusti anno proximo MCCCXLIIII procuratores et sindici universitatis loci de Vinciano comparuerunt coram dicto domino Rege et exhibita sibi per eos reverentia debita obtulerunt ei quoddam publicum instrumentum sindicatus seu procurationis ipsorum cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur sub hac forma.

Pateat universis. Quod die jovis intitulata nonas augusti anno Domini MCCCXLIIII. Convocata universitate hominum loci de Vinciano ad sonum tube et ad vocem preconis et alias prout moris est ut dicitur dicte ville ipsam universitatem congregari et convocari convenerunt in quodam hospicio in quo curia dicti loci teneri consuevit homines infrascripti videlicet Vesianus Martini G. Tavarnerii Bartholomeus Baerii Petrus Clarani Johannes Martini G. Aliani Bernardus Ermengaudi Johannes Pelicerii Petrus Gentil Petrus Avellani Berengarius Ortolani Raimundus Ricardi Raimundus Marfuga Raimundus Fontis Jacobus Carbonelli Guillermus Oriolli Guillermus Bajuli Guillermus Micerii Arnaldus Guiscafre Perpinianus Capitisville Jacobus Sunyerii Jacobus Reedor Bartholomeus Quintani Petrus Pagesii Guillermus Sartoris Bn. Paschalis Raimundus Ricardi Raimundus Cumbe Guillermus

Sapte Bn. Rippe Arnaldus Vitalis Guillermus Mosseti Simon Millars Bn. Ortolani Arnaldus Martini Franciscus Mersuga Bn. Bajuli Petrus Confluentis Bn. Pelesol Raimundus Avellani Guillermus Mercerii Raimundus Cerdani Arnaldus de Avellaneto Perpinianus Valispirii Petrus Boschi Bn. Bajuli Perpinianus Suriguera Jacobus Joli Guillermus Jacobi Bn. Portali Raimundus Capitisville Raimundus Royre Guillermus Fabri Franciscus Ortolani Jacobus Textoris Ferrarius Podii Petrus Filippi Bn. Fabri Petrus Capitisville Raimundus Baferini Guillermus Baferini Guillermus Balesterii Petrus Moreri Petrus Rocha Bernardus Adee Guillermus Brevis Guillermus Solani Martinus Martini Guillermus Mulinerii Bn. Vitalis Bn. Argenti Bn. Dalmacii Rodericus Textoris et Matheus Barvart et ibidem in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum dicti homines pro universitate hominum dicte ville ut predicitur congregati et universitatem etiam ejusdem ville facientes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia et cum auctoritate et decreto venerabilis Guillermi Deu bajuli dicti loci pro illustrissimo domino Rege presentis et auctorizantis nomine suo et universitatis predicte et singularium ejusdem constituerunt et ordinaverunt suos certos procuratores sindicos et actores Guillermum Benedicti et Petrum Massuga dicti loci presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et utrumque ipsorum insolidum ita quod occupantis conditio melior non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alterum mediari prosequi

valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et utrique eorum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos

sindicos procuratores vel actores vel per alterum eorum actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas promisit firma et solemni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exhigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores seu per alterum eorum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno quibus supra presentibus Bernardo Reedor presbitero beneficiato in monasterio de Marcevolo Francisco Ravayre presbitero dicti loci et Galcerando de Monterubeo de civitate Valencie testibus adhibitis vocatis et rogatis.

Sig✠num mei Guillermi de Sancto Ilario auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem Illustrissimi domini Regis Aragonum. Qui predictis interfui et hec scripsi et clausi. Cum litteris rasis et emendatis in quarta linea ubi dicitur toris et in octava decima linea ubi dicitur personaliter esset.

Et vigore potestatis eis tradite in eodem procurationis publico instrumento dicti procuratores et sindici fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi sequens homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis est qui sequitur.

Noverint universi. Quod die martis intitulata quarto idus augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula castri Perpiniani personaliter existente Guillermus Benedicti et Petrus Mersuga procuratores sindici et actores per universitatem loci de Vinciano constituti legitime cum publico instrumento facto die jovis intitulata nonas augusti anno predicto per Guillermum de Sancto Ilario auctoritate regia notarium publicum per totam terram et dominationem dicti domini Regis ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas

et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles ligii et legales homines et subjecti. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerense dicti domini Regis germano nobili Galcerando de Bellopodio majordomo ac venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Ferrario de Villafrancha milite consiliariis predicti domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Et nichilominus ipsa die ibidem venerabilis Poncius de Lupiano miles fecit ac prestitit ipsi domino Regi

homagium et juramentum suscripta cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis talis est.

Noverint universi. Quod die martis intitulata IIII idus augusti anno domini MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula castri Perpiniani personaliter existente in presentia incliti infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis dicti domini Regis germani nobilis Galcerandi de Bellopodio majordomi et venerabilium Arnaldi de Moraria vicecancellarii et Ferrarii de Villafrancha militis consiliariorum dicti domini Regis testium ad hec spetialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi notarii infrascripti Poncius de Lupiano miles fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis videlicet que dictus Poncius tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Poncium de dictis feudis per ensis traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis. De quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum ipsius domini Regis quam ad requisitionem dicti Poncii fuerunt facta duo publica instrumenta

quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Poncio ad memoriam premissorum. Que fuerunt acta die et anno predictis presentibus testibus supradictis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

—

Deinde die mercurii intitulata III idus augusti dicto anno Domini MCCCXLIIII. Sindici et procuratores castri et loci de Clayrano comparuerunt coram dicto domino Rege et exhibita sibi reverentia debita per eosdem obtulerunt sibi quoddam publicum instrumentum sue procurationis cujus tenor hic insertus mandato ipsius domini Regis sequitur in hunc modum.

Pateat uniuersis. Quod die et anno infrascriptis universitas castri et loci de Clayrano congregata ad sonum et vocem tube et campane in platea ipsius loci prout est moris ipsam universitatem congregari in qua universitate interfuerunt videlicet Bernardus Blanqueti Petrus Totmarii consules universitatis hominum dicti loci de Clayrano nomine eorum proprio et nomine totius universitatis predicte Raimundus Calaff Raimun-

dus Jacobi Petrus Reverterii Bernardus Costansani filius Arnaldi Costansani quondam Raimundus Geraldi Bn. Mancipii Clayranus Avulis Guillermus Barata Anthonius Blanqueti Petrus Gaucelmi Arnaldus Villeclare Berengarius Dalmacii Jacobus Clara Berengarius Raimundi Petrus Martini Johannes Fangerii Johannes Vallauria Petrus Vimers Johannes Rubei Arnaldus Lupiani brasserius Petrus Rubei minor dierum Johannes Balaudi Berengarius Colomerii Guillermus Giraudi Berengarius Voloni Berengarius Hualquerii G. Figeres Arnaldus Mancipii Vicencius Jordani Petrus Andree Guillermus Fusterii Jacobus Teresach Johannes Giraudi Petrus Gros Johannes Bageti Laurencius Valerich Petrus Lombardi majoris dierum Raimundus Hugueti Bernardus Hualgerii Guido Maurelli Petrus Servent Guillermus Andree Petrus Thome Guillermus Cathalani Johannes Columbi Guillermus Bages Bernardus Costançani filius Petri Costançani quondam Guillermus Alamany Raimundus Juliani Johannes Clara Guillermus Mauri Anthonius Egidii Petrus Fabri Raimundus Oryas Bernardus Sabaterii Raimundus Egidii Raimundus Cathalani Johannes Rubei Clayranus Miqueti Arnaldus Mallol Guillermus Lombardi Petrus Galiani Guillermus Pastoris major dierum Raimundus Stephani Raimundus Grisoni Berengarius Grisoni Berengarius Franch Petrus Barberii Michael Poncii Guillermus Griffedi Raimundus Calveti Arnaldus Scuderii Petrus Gillada Bernardus Fabras major dierum Bernardus Copa Guillermus Nicholai Raimundus Centolli Johannes Siurani Bernardus Copa major die-

rum Bn. Podii Guillermus Sartoris G. Riba Bn. Villaclara Petrus Clayrani Johannes Delitosii Johannes Mathei Guillermus Bages Johannes Plana Johannes Barrani Guillermus Vilarii Raimundus Rubei Petrus Getmarii minor dierum Guillermus Servent Guillermus Pagesii Raimundus Costançani Jacobus Spinos Bn. Vila Raimundus Gaucelmi Johannes Rovina Guillermus Reg Bn. Reig R. Castilionis Arnaldus Fabres Petrus Sayla Guillermus Satort Raimundus Andree Bn. Oliba Petrus Rainers Raimundus Mathei Bn. Jauberti Petrus Sabaterii textor Guillermus Bovis Berengarius Servens Bn. Fusteti Raimundus Costançani filius Bartholomei Costançani G. Egidii R. Cathalani junior Raimundus Golsani Berengarius Laurencii Bn. Mercaderii Guillermus Benedicti R. Villarii Clayranus Torrellani Arnaldus Boquerii Bn. Serventis Guillermus Jordani Petrus Lombardi minor dierum G. Fabri Guillermus Barravi Petrus Çabaterii Guillermus Viugraudi Petrus Ferrarii Guillermus Bosch Arnaldus Vilasecha Petrus Perellos Clàyranus Lombardi Guillermus Thome Guillermus Miqueti Berengarius Pagani Petrus Sanxo Johannes Columbi Petrus Sartore Bn. Jordani Bn. Miyoni Raimundus Rubei junior Berengarius Pagesii Bn. Hugueti in presentia Petri Juliani auctoritate illustrissimi domini Regis Aragonum scriptoris publici de Clayrano et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum. Eadem universitas ut predicitur congregata et singulares ipsius ad hec absque contradictione alicujus unanimiter concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia

auctoritate et decreto discreti Francisci Poda judicis dicti castri et loci de Clayrano constituerunt fecerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores videlicet Raimundum Jauberti et Arnaldum Fornerii presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam sponte recipientes et utrumque ipsorum insolidum ita quod occupantis melior conditio non existat sed quod per unum eorum inceptum fuerit per alium seu alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum pro ipsa universitate et singularibus ejusdem ac nomine et vice ipsorum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsiçe comiteque Barchinone et Rossilionis. Et ad prestandum eidem domino Regi vero domino et naturali ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine ac pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod predicta universitas et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quomodolibet

eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exhigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedentes eisdem et eorum cuilibet insolidum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares predicti quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit in premissis sit itaque validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas et singulares ipsius promiserunt firma et solemni stipulatione in posse et manu notarii infrascripti stipulantis et recipientis ac exhigentis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et omnia bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quibus siquidem procurationi sindicatui et actorie legitime actis dictus dominus Franciscus Poda judex dicti loci de Clayrano predictis omnibus et singulis causa prius cognita auc-

toritatem suam juditialem interposuit pariter et decretum. Acta fuerunt hec in platea dicti castri et loci de Clayrano septimo idus augusti anno Domini MCCC XLIIII in presentia et testimonio Berengarii Guasch presbiteri de Clayrano Bn. Treverii fusterii Bn. de Perpiniano et P. Juliani notarii publici de Clayrano qui predictis omnibus requisitus interfuit et hec recepit.

Sig✠num Petri Juliani auctoritate illustrissimi domini et domini Regis Aragonum publici notarii de Clayrano qui predictis omnibus requisitus interfuit et hec scribi fecit recepit et clausit.

Vigore cujus procurationis et potestatis eis tradite in eodem iidem procuratores et sindici prestiterunt atque fecerunt ipsi domino Regi juramentum et homagium subsequentia cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata III idus augusti anno Domini MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis existente personaliter in quadam aula castri Perpiniani Raimundus Jauberti et Arnaldus Fornerii procuratores sindici et actores per universitatem castri et loci de Clayrano constituti legitime cum publico instrumento facto VII idus augusti anno predicto per Petrum Julia-

ni auctoritate Illustrissimi domini Regis Aragonum publici notarii de Clayrano ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecemite Agerense dicti domini Regis germano nobili Galcerando de Bellopodio majordomo ac venerabilibus Arnaldo de

Moraria vicecancellario Ferrario de Villafrancha milite consiliariis predicti domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in línea prima ubi dicitur tertio et in secunda ubi continere aula et in IIIL ubi legitur et mei et clausi.

Et nominibus eadem die jovis intitulata III idus augusti anno pretacto domini sindici et procuratores subscripti comparuerunt coram dicto domino Rege et eidem obtulerunt quoddam publicum instrumentum sue procurationis jam dicte cujus tenor hic insertus mandato ipsius domini Regis sequitur in hunc modum.

Noverint vniversi. Quod die mercurii intitulata III nonas augusti anno Domini MCCCXLIIII. Universitas de Miliariis congregata ad vocem tube in platea de Miliariis prout est moris in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Guillermum Joli majorem diebus et Johannem Clayrani ipsius loci de Miliariis presentes et hanc procu-

rationem sindicatum et actoriam recipientes et quemlibet ipsorum insolidum ita quod occupantis melior conditio non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alterum mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino nostro Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero superiori et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino superiori et naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorum que necessaria utilia ve opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt quantum pro jure superioritatis seu gene-

ralis jurisdictionis et pro aliis debitis regaliis comitatus predicti dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem sindicis et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum alterum actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas promisit firma et solempni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis ex exhigentis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno quibus supra presentibus Guillermo Rasedorii de Vinciano Johanne Guasuach mercatore Perpiniani Johanne Figuerola notario de domo dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter convocatis et me Petro Fornelli notario qui requisitus predicta recepi et scripsi.

Ego Guillermus Monerii auctoritate nobilis domini Bn. de Sono notarius publicus de Miliariis subscripsi et hoc Sig✠num feci.

Qui quidem procuratores et sindici vigore potestatis sibi tradite in dicto sindicatus et procurationis publico instrumento fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi subscriptum homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hac forma.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata III idus augusti anno Domini MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis existente personaliter in quadam camera castri Perpiniani Guillermus Joli major diebus et Johannes Clayrani procuratores sindici et actores per universitatem loci de Miliariis constituti legitime cum publico instrumento facto die martis intitulata III nonas augusti anno predicto per Guillermum Monerii auctoritate nobilis domini Bernardi de Sono notarium publicum de Miliariis ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini

sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerense dicti domini Regis germano nobili Galcerando de Bellopodio majordomo ac venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Ferrario de Villafrancha milite consiliariis predicti domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens re-i quis itus scribi feci cum raso et emendato in linea II ub dicitur existente et in V ubi legitur cia mei et clausi.

Item eadem die Bn. de Palaciolo prepositus infrascriptus fecit ac prestitit ipsi domino Regi homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus de mandato jam dicti domini Regis talis est.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata III idus augusti anno Domini MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam aula castri Perpiniani personaliter existente in presentia incliti infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis dicti domini Regis germani ac nobilis Galcerandi de Bellopodio majordomi nec non venerabilium Arnaldi de Moraria ac Ferrarii de Villafrancha militis consiliariorum dicti domini Regis et plurium aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum ac mei Francisci Fuxi notarii infrascripti Bn. de Palaciolo propositus ecclesie Beate Marie de Villari juxta castrum Montisquivi fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis que dictus Bn. tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Bn. de dictis feudis per ensis traditionem presentialiter in-

vestivit juribus suis feudalibus semper salvis. De quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum dicti domini Regis quam etiam ad requisitionem dicti Bn. fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Bernardo.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Nichilominus etiam ipsa die ibidem infrascripti procuratores et sindici comparuerunt coram dicto domino Rege et eidem obtulerunt quoddam procurationes et sindicatus publicum instrumentum cujus tenor infra insertus mandato dicti domini Regis est qui sequitur in hunc modum.

Noverint universi. Quod nos infrascripti homines de Prata videlicet Guillermus Pela Johannes de la Hera Petrus Iserni Guillermus Amilli Perpinianus Rosselli G. Thoyrii Petrus Matha Perinianus Francha Villafrancha Quintana Deus lo Sal Trangansa Franciscus Parage Raimundus Lotes Petrus Monerii P. Rodelli Bartholomeus Vives Bn. Moner Jacobus Pons Andreas Scicartz R. Arciani Berengarius Quinta G. Sanxo G. Bambasser Petrus Gode Bn. Amilii Mascharosius Arriani Bn. Thoyt Bn. Marti Petrus Genre Bn. Royre Bn. Marti major dierum G. Serredelli Deus lo Sal Ca-

noa Petrus Verni P. Morer R. Calva Michael Bayo Benedictus Nem Jacobus Francha G. Godoni Jacobus Berengarii R. Tavaribes Perpinianus Montanerii Jacobus Curtalis Guillermus Climens R. Autzina Martinus Verneti nos omnes predicti homines dicti loci de Prata facientes universitatem dicti castri vel majorem partem ejusdem congregati ad infrascripta peragenda in platea dicti castri pro nobis et dicta universitate et singulis de eadem facimus constituimus et ordinamus certos veros generales ac etiam spetiales procuratores nostros sindicos seu actores videlicet Bn. de Ferrariis et Raimundum Giberti presentes et hanc procurationem scindicatum seu actoriam recipientes et quemlibet ipsorum insolidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantium vel occupantis infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat detineri ad comparendum pro nobis et dicta universitate coram excellentissimo et potentissimo principe domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis et ad prestandum eidem domino Regi tanquam domino superiori pro nobis et dicta universitate homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod nos et universitas predicta erimus eidem domino Regi boni fideles et legales et subjecti

pro jure superioritatis jurisdictionis. Et portabimus eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem tanquam domino superiori. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint in premissis etiam si talia essent que mandatum exigerent spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis supradictis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes quod quicquid per dictos nostros procuratores sindicos vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit in predictis et circa predicta sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a nobis et a dicta universitate et singularibus ejusdem personaliter esset factum. Quoniam nos nomine dicte universitatis promitimus firma et solempni stipulatione in posse tui Arnaldi Casalonis gerentis vices notarii publici subscripti stipulantis et recipientis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit nos et dictam universitatem ratum gratum et firmum perpetuo habere quicquid super predictis omnibus et singulis per dictos procuratores nostros sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis obligamus omnia bona nostra et dicte universitatis et jura habita et habenda ubique. Que fuerunt acta et per nos

supra nominatos constituentes laudata Prata VI die mensis augusti anno Domini MCCCXLIIII. Testes hujus rei sunt Guillermus Cantanusse filius G. Cantanusse A. Casalons presbiter de Prata et Bn. Justi habitator Perpiniani. Ego Jacobus Sapte scripsi hec vice publici notarii subscripti.

Sig✠num mei Bn. Bilerachi notarii publici castri de Prata auctoritate reverendi domini abbatis Montis Crassenssis. Qui hoc instrumentnm procurationis sindicatus seu etiam actorie per dictum A. Casalons vice mea receptum scribi fecit.

Vigore cujus procurationis ac sindicatus et potestatis eis tradite in eodem proxime dicti sindici et procuratores fecerunt ac prestiterunt ipsi domino Regi homagium et juramentum subsequens cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur sub hac forma.

Noverint universi. Quod die mercurii intitulata III idus augusti anno Domini MCCCXLIIII. Serenismo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis existente personaliter in quadam camera castri Perpiniani Bn. de Ferrariis et R. Giberti procuratores sindici et actores per universitatem loci de Prata constituti legitime cum publico instrumento facto VI die mensis augusti anno predicto per Bn. Bilerachi notarium publicum castri de Prata ad ea que inferius continentur in presentia

mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Reg et successoribus suis et domino et comiti Rossilionisi et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum et dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerense dicti domini Regis germano nobili Galcerando de Bellopodio majordomo ac venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Ferrario de Villafrancha milite consiliariis predicti domini Regis et pluribus aliis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea III ubi dicitur Ber. et in V ubi continetur cia mei et clausi.

—

Subsequenter die et anno inferius expressatis subscripta venerabilis Francisca fecit ac prestitit dicto domino Regi homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Noverint universi. Quod die jovis intitulata II idus augusti anno Domini MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis in quadam camera castri regii Perpiniani personaliter existente in presentia incliti infantis Jacobi comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis dicti domini Regis fratris et nobilis viri Petri domini de Exericha ac venerabilium Michaelis de Gurrea et Raimundi Totzoni militum ac Arnaldi de Moraria vicecancellarii consiliariorum dicti domini Regis et plurium aliorum testium ad hec spe-

tialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi notarii infrascripti venerabilis Francisca uxor venerabilis Dalmacii de Banyuls quondam tutor ut dixit Dalmacii pupilli filii sibi et dicto marito suo quondam comunis fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eam sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis videlicet que dicta Francisca nomine predicto tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et dictus dominus Rex confestim eandem Franciscam de dictis feudis per capucii traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis de quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum dicti domini Regis quam ad requisitionem dicte Francisce fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Francisce.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem eiusdem. Qei predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea VI ubi dicitur nec non mei et cum suppraposito in linea VII ubi continetur comunis et clausi.

Ibidem die et anno et presentibus testibus proxime expressatis Dalmacius de Sancta Pace pater et le-

gitimus aministrator Guillerme filie sue fecit ac prestitit pro se et dicta filia sua consimile juramentum et homagium prefato domino Regi cum publico instrumento in posse dicti Francisci Fuxi notarii.

—

Deinde die sabbati intitulata XIX kalendas septembris anno proxime dicto procuratores et sindici universitatis ville et vallis de Pratis inferius nominati comparuerunt coram dicto domino Rege cui exibuerunt quoddam procurationis et sindicatus publicum instrumentum cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis est.

Noverint universis. Quod die et anno infrascriptis fuit de voluntate ac expresso mandato venerabilis domini Johannis Basseda domicelli bajuli ville ac vallis de Pratis pro illustrissimo domino Rege Aragonum infrascripto vocata et congregata universitas hominum dictarum ville et vallis de Pratis vel major seu senior pars ejusdem voce vero preconia per et infta dictam villam de Pratis per preconem publicum ipsius ville de mandato ipsius domini bajuli facta et ut est moris scilicet in viridario comuni seu regio ipsius loci ubi convenerunt ac presentes fuerunt pro infrascriptis vero procuratione sindicatu et auctoria faciendis et ad infrascripta in eisdem contenta facienda et complenda

videlicet Raimundus Sacarrera Bn. Rubei Anthonius Coste P. Dominici Raimundus Cayeti Guillermus Ripoyl Raimundus Badia Bn. Çaclapa Bn. Puyolli faber Petrus Badia Arnaldus Suyerii Raimundus Mayolli Berengarius Augustini Raimundus Puyolli Petrus Guitardi Franciscus Jamberti Raimundus Gironela Jacobus Saportela Petrus Boxo Petrus Roure Guillermus Sendreu Jacobus Dauch Bartholomeus Fort Arnaldus Canalli Guillermus Pruyanes Petrus Fonfreda Jacobus Sabaterii Bn. Fabri Bernardus Domea Bernardus Casals Guillermus Lembardi Bn. de Manso Petrus Canaderii A. Coma Guillermus Egidii Guillermus Rubei arquejator Petrus Griseu Bernardus Fabregas Franciscus Caussa Raimundus Comerii Natalis Viyes planes Guillermus Caneles Johannes Claci Raimundus Conomina Bn. Brugati Jacobus Pamies Jacobus Prada Petrus Artavi Arnaldus Bartholomei Johannes Borrelli Raimundus Mecerii Guillermus Riu Petrus Descanamar Petrus Viaderii Perpinianus Pagesii Raimundus Aunol Guillermus Cortes Bruganus Coma Bn. Puigmanya Raimundus Yles Huguetus Serra Guillermus Font Guillermus Santoni Petrus Sendreu Berengarius Vacaserii Bn. Michael Johannes Solent Arnaldus Armayach Guillermus Sala Salvanus Fexa Guillermus Sarriba Raimundus Agosti Bn. Mocada textor Berengarius Pagesii seu Mayensa Arnaldus Domea Petrus Ferrarii Guillermus Podii Ventos Jacobus Roure Johannes Vayldarques Guillermus Pont Guillermus Rocha Bn. Aunolli Guillermus Gufeu Petrus Binando Andreas Canaderii Bartholomeus Casals Guillermus

Puyolli Marquesius Sarrocha Arnaldus Dominici Petrus Graelli Guillermus Dominici Guillermus Mayolli Guillermus Mas Jacobus Moreni Petrus Credorsa Bernardus Bach Raimundus Puyolli Raimundus Bach Arnaldus Sescases Petrus Costaya Petrus Presca Bn. Sarrocha Raimundus Eymerich Arnaldus de Ulmo Petrus Prat Petrus Buch Bartholomeus Podiiventos Julianus Arayoni Raimundus Macanelli Arnaldus Simonis de Sous et Arnaldus Beloni omnes valle et parrochie de Pratis et plures etiam alii ipsius universitatis predicte et ibi simul omnes in unum congregati ad infrascripta unanimiter et concorditer absque contradictione alicujus concordantes gratis et ex certa scientia voluntate et consensu ac laudamento dicti domini bajuli presente et omnibus ac singulis infrascriptis consentientis laudantis et approbantis ac suum consensum prestantis tam nomine suo proprio quilibet eorum presentium quam nomine etiam ceterorum aliorum hominum dicte universitatis absentium ac singulorum eorundem constituerunt et ordinaverunt veros certos et spetiales ac etiam generales et indubitatos procuratores sindicos et actores suos et singularium eorum presentium et aliorum ceterorum absentium dicte universitatis videlicet Bn. Perela presentem ac Bn. Puyolli paratorem et Bernardum Moxons licet absentes tanquam presentes omnes dicte ville de Pratis et quolibet eorum insolidum ita quod occupantis seu occupantium ipsorum conditio melior non existat set quod per unum vel plures ipsorum inceptum fuerit per alium vel alios eorundem mediari prosequi valeat et finiri

etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo minime detineri videlicet ad comparendum ac se presentandum coram excellentissimo et potentissimo principe ac domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice vero nomine et pro parte ipsorum prenominatorum consistentium ac singulorum eorundem et aliorum absentium dicte universitatis et ad prestandum eidem domino Regi supradicto tanquam vero et naturali domino ipsorum et aliorum dicte universitatis et singularium eorundem vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod ipsi prenominati constituentes et ceteri alii homines dicte universitatis et singuli seu singulares ejusdem seu eorundem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali ac etiam ab eodem domino Rege postulandum seu exigendum et requirendum ac habendum et obtinendum quibus supra nominibus confirmationem ratificationem et aprobationem omninm ac singulorum privilegiorum franquesiarumque et libertatum quorumcumque dicte universitati et predecessoribus ejusdem tam in spetiali quam etiam in ge-

nerali temporibus retroactis hucusque datis seu concessis in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedentes eisdem et eorum cuilibet in et super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes omnes prenominati et alii presentes constituentes et ipsorum singulares quibus supra nominibus quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit in et super premissis et quolibet eorundem ac occasione eorundem quibus supra nominibus sit ita validum et firmum perpetuo quod inde habeatur ac s ab ipsis constituentibus predictis et aliis dicte universitatis ac singularibus seu a quolibet eorundem seu ipsius universitatis personaliter esset factum quoniam ipsi prenominati constituentes ac quilibet eorum nominibus quibus supra promiserunt firma et sollempni stipulatione in posse et manu scriptoris infrascripti hec recipientis et exigentis ac stipulantis nomine prefati domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum perpetuo quicquid in et super premissis omnibus et singulis et quolibet vel altero eorundem per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum factum gestum fuerit seu etiam pro-

curatum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis prenominati constituentes ac singuli seu quilibet eorundem quibus supra nominibus obligarunt se et alios dicte universitatis absentes ac bona sua videlicet cujuslibet ipsorum presentium et aliorum dicte universitatis absentium presentia et futura. Quam quidem procurationem sindicatum vel actoriam predictas seu presentes ac omnia supradicta et singula superius contenta per dictos constituendos quibus supra nominibus acta ut supra continetur dictus dominus bajulus in eisdem omnibus ac singulis presens et consentiens laudavit et approbavit ac firmavit et in ac super eisdem omnibus ac singulis prenominatis constituentis quibus supra nominibus suum assensum seu consensum tribuit requisitus seu prestavit. Que omnia vero ac singula supradicta acta et laudata fuerunt ut supra per prenominatos constituentes et quemlibet eorundem quibus supra nominibus ac etiam per dictum dominum bajulum laudatum et aprobatum ut supra nomine oficii seu bajulie predicte loco predicto octava die mensis augusti intitulata sexto idus augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto in presentia et testimonio Bn. Vaxella et Guillermi filii Guillermi Androy fargeriorum habitantium fargue vocate de Gaudanis site infra parrochiam de Serralonga et Jacobi filii Jacobi Magistri et Francisci Boxs amborum de Pegerolis seu de Villaforti parrochie de Moleto et Petri Poncii parrochie de Moyono ac Petri filii Raimundi Reseganya parrochie de Pera et Petrus de Argileriis de Cereto scriptoris

qui requisitus hec recepit vice scriptoris publici substituto.

Ego Raimundus de Argileriis scriptor publicus ville ac vallis predictarum de Pratis auctoritate prefati domini Regis Aragonum illustrissimi hec scripsi et de expresso mandato ipsius domini Regis hoc meo Sig✠no signavi et clausi.

Vigore cujus procurationis et sindicatus ac potestatis eis tradite in eodem procuratores et sindici antefati fecerunt ac prestiterunt jam dicto domino Regi homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur sub hiis verbis.

Noverint universi. Quod die sabbati intitulata nono decimo kalendas septembris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam camera castri Perpiniani personaliter existente Bernardus Pinolli parator Bn. Perele et Bn. Moxons procuratores sindici et actores per universitatem ville et vallis de Pratis constituti legitime cum publico instrumento facto octava die mensis augusti intitulata sexto idus augusti anno predicto per Raimundum de Argileriis scriptorem pnblicum ville ac vallis predictarum de Pratis auctoritate prefati domini Regis Arago-

num illustrissimi ad ea que inferius continetur in prasentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum propio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt eidem domino Regi et dictis suecessoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem ac etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerense dicti domino Regis germano Nobili Raimundo vicecomite de Caneto et venerabilibus Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense Ferrario de

Caneto milite majordomo Bn. de Ulzinellis thesaurario Johanno Ferdinandi Munionis magistro rationali legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis et Romeo Çarovira eive Barchinone et pluribus aliis testibus ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea IIII ubi dicitur octava die et clausi.

Nichilominus ibidem dicta die infrascriptus Hugo de Sancto Justo comparuit coram dicto domino Rege et eidem fecit ac prestitit homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur sub his verbis.

Noverint universi. Quod die sabbati intitulata nono decimo kalenlas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam camera castri Perpiniani personaliter existente in presentia mei notarii et testium subscriptorum Hugo de Sancto Justo de villa Perpiniani fecit ac prestitit eidem domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangelis et cruce Domini sub fide cujus homagii et reli-

ligionis sacramenti promisit eidem domino Regi ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie quod ipse et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti. Et quod portabunt ipsi domino et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligavit dicto domini Regi se et ejus successores et omnia bona sua et eorum ubique habita et habenda. Presentibus inclito infante Jacobo comite Urgelli et vicecomite Agerense dicti domini Regis germano nobili Raimundo vicecomite de Caneto et venerabilibus Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense Ferrario de Caneto milite majordomo Bernardo de Ulzinellis thesaurario Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis et Romeo Çarovira cive Barchinone et pluribus aliis testibus ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea III ubi dicitur mei et in VII ubi continetur ejus successores et clausi.

Item ipsa eodem die ibidem subscripti procuratores et sindici comparuerunt coram dicto domino Regi et sibi exhibuerunt quoddam publicum instrumentum sindicatus et procurationis sue cujus tenor hic insertus mandato dictî domini Regis sequitur in hac forma.

Pateat universi. Quod die sabbati intitulata nonodecimo kalendas septembris anno Domini Millesimo trecentessimo quadragesimo quarto convocata universitate hominum loci de Juioll ad mandatum venerabilis Berengarii de Villarasa procuratoris ad homagia recipiendum in terris Conflnentis ab infrascripto domino Rege spetialiter constituti convenerunt in dicto loco homines infrascripti videlicet Arnaldus Gessa Guillermus Magistri Petrus Bach Bernardus Magistri Petrus Jauleri G. Font Raimundus Magistri Bartholomeus Brago Bernardus Textoris Bernardus Gasemir Laurencius Giberga Guillermus Ponça Guillermus Gasemir Guillermus Durardi Petrus Magistri Raimundus Regis Guillermus de Querio Petrus Bosca Jacobus Mergot Guillermus Fabri Guillermus Bonus filii Bartholomeus de Solerio Arnaldus Moratoni Petrus Ademarii Raimundus Bergo Petrus Francha Bn. Magistri Jacobus Salveti Petrus Raimundi Nicholai Jacobus Magistri Petrus Raimundi Joerii et Petrus Fontis et ibidem in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum dicti homines pro universitate hominum dicti loci ut predicitur congre-

gati et universitatem etiam ejusdem loci facientes gratis et spontanea voluntate et ex ea certa sciencia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicus et actores Petrum Gessa et Petrum Giberga homines dicti loci presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et utrumque ipsorum insolidum ita quod occupantis conditio melior non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alterum mediari prossequi valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam superiori et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domini Regi boni fideles et legales homines et subjecti pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino superiori et naturali et etiam ad omnia alia faciendum in et su-

per predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis concedendo eisdem et utrique eorum super premissis et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel per alterum eorum actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas promisit firma et solemni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exigentis nomine domini Regis et aliorum quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores seu per alterum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona sua ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno ac loco quibus supra. Presentibus Jacobo Soanies presbitero Francisco Fabri et Petro Franchi de Villafrancha Confluentis testibus adhibitis vocatis et rogatis.

Sig✠num mei Guillermi de Sancto Ilario auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem Illustrissimi domini Regis Aragonum qui predictis interfui et hec scripsi et clausi.

Vigore cujus procurationis et sindicatus ac potestatis eis tradite in eodem procuratores et sindici antefati fecerunt ac prestiterunt jamdicto domino Regi homagium ac juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur sub hiis verbis.

Noverint universi. Quod die sabbati nonodecimo kalendas novembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam camera castri Perpiniani personaliter existente in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum Petrus Gessa et Petrus Giberga habitantes loci de Juyols procuratores sindici et actores ad infrascripta legitime constituti per universitatem dicti loci de Juyols cum publico instrumento facto die intitulata et anno superius expressatis per Guillermum de Sancto Ilario notarium publicum auctoritate regia per totam terram et dominationem ejusdem domini Regis proprio nomine ipsorum et totius universitatis loci ejusdem et singularium ex eisdem et successorum

suorum fecerunt, et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successorum erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdiccionis et aliis debitis regaliis comitatuum predictorum et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis antedictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus Petro domino de Exericha et Galcerando de Bellopodio majordomo ac venerabilibus Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense et Arnaldo de Moraria vicecancellario consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisi-

tus scribi feci cum raso et emendato in lnea V ubi dicitur et et clausi.

Nichilominus infrascripti homines singulares dicti loci de Juyols fecerunt et prestiterunt procuratori dicti domini Regis homagium et juramentum subscripta cum publico instrumento cujus tenorem idem Dominus Rex mandavit inseri qui est talis.

Noverint universi. Quod die sabbati intitulata nonodecimo kalendas septembris anno Domini Millessimo trecentesimo quadragesimo quarto. In presentia Jacobi Suenies presbiteri Francisci Fabri et Petri Franchi de Villafrancha Confluentis testium ad hec spetialiter vocatorum et in presentia etiam notarii infrascripti Arnaldus Gessa Guillermus Magistri Petrus Bach Bn. Magistri Petrus Jaulen Guilermus Fontis Petrus Gessa Raimundus Magistri Bartholomeus Brego Bn. Textoris Bn. Gasemir Laurencius Giberga Guillermus Ponça Guillermus Gasemir Guillermus Durandi Petrus Magistri Raimundus Regis Guillermus de Querio Petrus Bosca Jacobus Margot Guillermus Fabri Guillermus Bonusfilii Bartholomeus de Solerio Petrus Giberga Arnaldus Moratoni Petrus Ademarii Raimundus Bergo Petrus Francha Bn. Magistri Jacobus Salveti Petrus Raimundi Nicholai Jacobus Magistri Petrus Raimundi Joerii et Petrus Fontis loci de Juyols fecerunt et prestiterunt homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis venerabili Berengario de Villarasa de domo serenissimi et magnifici principis et domini domini

Petri Dei gratia Regis Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comitisque Barchinone et Rossilionis ac procuratori ad hec ab eodem domino Rege spetialiter constituto cum littera sigillo secreto ejusdem domini Regis munita que data fuit Perpiniani octavo kalendas augusti anno predicto existenti personaliter in dicto loco de Juyols recipienti nomine dicti domini Regis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt dicto procuratori quod ipsi et eorum successores erunt dicto domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt dicto procuratori recipienti nomine supradicto et etiam dicto domino Regi in posse notarii infrascripti tanquam publice persone nomine illorum omnium quorum interest vel potest aut poterit interesse legitime stipulantis et recipientis se ipsos et successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda.

Sig✠num mei G. de Santo Ilario auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem illustrissimi domini Regis Aragonum qui predictis interfui et hec scripsi et clausi.

—

Preterea die lune intitulata XIII kalendas septembris anno proxime dicto infrascripti procuratores et sindici comparuerunt coram dicto domino Rege et obtulerunt eidem quoddam procurationis et sindicatus publicum instrumentum cujus tenor hic insertus mandato ipsius domini Regis hic est.

Noverint universi. Quod die intitulata tertia decima die mensis augusti anno Domini MCCCXLIIII. Nos universitas de Baxanis scilicet Petrus Salveti R. Barravi R. Benefetti Bn. Paschalis Bn. Ermengaudi P. Laboratoris Berengarius Vitalis Johannis Paderni A. Johannis P. Roloni A. Fontis Johannes Rubei Franciscus Fuir R. Adalberti Bartholomeus Mir G. Vesiani Bn. Ferrarii Bn. Augerii G. Montiliani Bofatus Fontis et Laurencius Roani Bn. Barravi Jacobus Cuardi G. Goig P. R. Columbi Johannes Voloni G. Salveti A. Pratz Berengarius Viaderii Nicholaus Falgeros Bn. Laboratoris Johannes Tome Johannes Adroerii Petrus Agulloni Staronus Bes Bn. Taloni R. A. Petrus Domayna Franciscus Fontis Petrus Fabra Bng. Raynardi Besaldunus Aybrini Petrus Julioli Petrus Rasador Petrus Adela Bertrandus Mauris Jacobus Mirii Franciscus Massach G. Volenters Bonanat Salines Joannes Candrona minor dierum Bartholomeus Grasit Johannes

Massach Bn. Sobrayn Johannes Yuy G. Costa Johannes Vitalis Arnaldus Dominici Petrus Salra Petrus Barravi Bn. Romei Bofatus Mir G. Textoris G. Pastoris R. Angles R. Cavallerii G. Laboratoris R. Raynardi Berengarius Corti Johannes Gilsendis Thomas Podivani Johannes Oliva Vicencius Fornerii Jacobus Fontit Arnaldus Romei P. Rubei Franciscus Cirardi P. Canut P. Caissa P. Sacristani R. Paschalis Johannes Girmani P. Vernet Berengarius Dominici G. Domingo Jacobus Tornerii P. Aloni Huguetus Bartholomei Bn. Vitalis Johannes Torti G. Vilauta Petrus Raimundi Cirardi G. Mercerii Jacobus Tandrona P. Sceroni Johannes Pratz Johannes Julioli Jacobus Perpiniani Bn. Torti Johannes Gras Huguetus Pontiliani Bn. Maurs Johannes Talavi Matheus Bonifilii Johannes Barravi G. Torrellos Johannes Ferrarii R. Mir Johanes Hassani P. Vitalis Bn. Voloni R. Vilauta Bn. Blanqueti Bn. Boix P. Regayat R. Bn. Johannes Fustet. R. Mir Johannes Candrona major dierum Johannes Gardia G. Candrona et R. Alena omnes de Baxanis congregata ad vocem Jacobi Tornerii preconis publici dicti loci de Baxanis in platea de Baxanis prout est moris in presentia mei scriptoris publici et testium infrascriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum testium ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum testium et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Bn. Plenisensus P. Fusterii et Johannem Labo-

ratoris dicti loci de Baxanis presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam gratis recipientes et quemlibet ipsorum insolidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero superiori et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domini Regis boni fideles et legales homines et subjecti pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti deben et tenentur portare suo domino superiori et naturali et etiam ad omnia alia faciendum que et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que

eidem domino Regi placebunt pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et pro aliis debitis regaliis comitatus predicti dictam universitatem et singulares ex eadem faceret in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem sindicis et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum quoniam dicta universitas promissit firma et sollempni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exhigentis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno quibus supra presentibus Johanne Grassi G. Grassi et Petro Raynardi omnibus dicti loci de Baxanis testibus adhibitis vocatis et rogatis.

Ego Johannes Grassi scriptor publicus de Baxanis qui requisitus per dictos homines de Baxanis

auctoritate domini Elnensis episcopi hec scripsi et hoc Sig✠num feci.

Quiquidem procuratores et sindici vigore potestatis eis tradite in procurationis et sindicatus publico instrumento fecerunt et prestiterunt eidem domino Regi homagium et juramentum sequentia cum publico instrumento cujus tenorem idem dominus Rex mandavit et fecit hic inseri qui est talis.

Noverint universi. Quod die lune intitulata XVII kalendas septembris anno Domni MCCCXLIIII. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam camera castri Perpiniani personaliter existente Petrus Fusterii et Johannes Laboratoris procuratores sindici et actores una cum Bernardo Plenisensus et insolidum constituti per universitatem loci de Baxanis constituti legitime cum publico instrumento facto de intitulata tercia decima die mensis augusti anno predicto per Johanem Grassi scriptorem publicum de Baxanis auctoritate domini Elnensis episcopi ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et

cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt ipsi domino et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus Petro domino de Exerica et Galcerando de Bellopodio majordomo ac venerabilibus Hugone de Fonolleto legum doctore canonico Elnense et Arnaldo de Moraria vicecancellario consiliariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea V ubi dicitur cia mei et clausi.

—

Subsequenter die anno et loco infra in subinserto publico instrumento contentis subscriptus Arnaldus de Lupia fecit ac prestitit dicto domino Regi homagium et juramentum subscripta cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur sub hac forma.

Noverint universi. Quod die martis intitulata XVI kalendas septembris anno Domini MCCCXL quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam camera castri regii Perpiniani personaliter existente in presentia venerabilium Arnaldi de Moraria vicecancellarii Roderici Didaci legum doctoris et Raimundi Totzoni militum consiliariorum et Jacobo de Vedriyans auditoris curie dicti domini Regis et plurium aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi notarii infrascripti Augerius de Lupia fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis que

dictus Arnaldus tenet in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Arnaldum de dictis feudis per capucii traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis de quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum dicti domini Regis quam etiam ad requisitionem dicti Arnaldi fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et altèrum traderetur ipsi Arnaldo.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et daminationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

Die loco et anno ac presentibus testibus antedictis Bernardus de Ribesaltes domicellus fecit ac prestitit ipsi domino Regi homagium et juramentum similia cum publico instrumento in posse scriptoris et notarii supra proxime expressati.

Item eisdem loco die et anno inferius nominati fecerunt ac prestiterunt ipsi domino Regi homagium et juramentum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hiis verbis.

Noverint universi. Quod die martis intitulata XVI kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe

et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam camera sui castri Perpiniani personaliter existente in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum Franciscus Saragosça miles Raimundus de Villalonga domicellus et Raimundus Datzat domicellus fecerunt ac prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt ipsi domino Regi quod ipsi et eorum successores erunt dicto domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem. Quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda. Presentibus venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci legum doctore et Raimundo Totzoni militibus consiliariis et Jacobo de Vedrinyans auditore curie dicti domino Regis et pluribus aliis testibus ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domi-

ni Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et cum suppraposito in linea II ubi dicitur et Ceritanie et clausi.

—

Postea die veneris intitulata XIIII kalendas septembris anno Domini MCCC quadragesimo quarto procuratores et sindici subsequentes comparuerunt coram dicto domino Rege et sibi exhibuerunt quoddam publicum instrumentum procurationis et sindicatus eorum cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hac forma.

Pateat universi. Quod die mercurii intitulata tertio idus augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto universitas hominum Turrille congregata ad sonum campane et ad vocem seu preconizationem Petri Valéntis preconis publici dicti loci intus videlicet ecclesiam Sancti Juliani loci predicti de Turrille prout moris est ipsam universitatem congregari in qua universitate presentes fuerunt B. Jauberti bajulus dicti loci Bn. Durandi Poncius Johannis Raimundus Auleti Raimundus Pals Andreas Guiterii junior Anthonius Vives Bn. Viver Guillermus Sosvila Arnaldus Guiterii B. Daleta Martinus Masoti B. Dalmacii B.

Choyrii Bartholomeus Sosvila Bartholomeus Fabri Guillermus Cardadorii Arnaldus Corbarie B. Arnaldus Corrati B. Gitardi Andreas Breuconi B. Torrentis Arnaldus Sustelle Julianus Fabri Simon Palacii Berengarius Martini Raimundus Oryas B. Desiyau junior Guillermus Mirii Berengarius Radulfi Raimundus Eymerici B. Frayxe P. Ferrarii Petrus Ruylli Jacobus Sonnerii Petrus Boneta Petrus Puyols Raimundus Vital B. Aybrini Johannes Cisfredi Guillermus Fabri junior Torrelanus Philippi Bartholomeus Eymerici Guillermus Fabri Petrus Dalmacii Michael Corrati Raimundus Boneta Laurencius Bosch Guillermus Castilionis Johannes Desiyati B. Barbarani Guillermus Massoti Arnaldus Joli Johannes Corbarie Guillermus Calveti Anthonius Calveti Bn. Martini Petrus Amalrici Petrus Massoti Petrus Thome Guillermus Fabri Petrus Fabri Petrus Guiterii B. Beroni Guillermus Fabri G. Desiyati Guillermus Martini Anthonius Davini Johannes Torrati Jacobus Torrati Anthonius Fabri Petrus Fabri Guillermus Desiyati junior P. Radulfi Hugo Cardonis Anthonius Torrati Bartholomeus Carbonelli Johannes Cucha B. Massoti B. Eymerici Petrus Orias Arnaldus Davini Petrus Aveus Petrus Guiterii Raimundus Massoti P. Correls B. Çabaterii B. Seguini Petrus Vives Petrus Daleta et Guillermus Philiippi omnes dicti loci de Turrille in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum ipsa universitas et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradictione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia et etiam de mandato

domini judicis infrascripti et ejus auctoritate et decreto constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Laurencium Corbarie et Andream Giffredi dicti loci de Turrille presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et quemlibet eorum in solidum ita quod occupantis conditio melior non existat sed quod per unum ipsorum inceptum fuerit per alterum eorum mediari prosequi valeat et finiri etiam quod occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri. Ad comparendum coram excellentissimo ac potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et superiori et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi boni fideles et legales homines et subjecti pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino snperiori et naturali et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et

dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessária utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt quantum tamem pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et pro aliis debitis regaliis comitatus predicti dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedentes eisdem sindicis procuratoribus et actoribus et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores et actores vel eorum alterum actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et pro inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas et ipsius singulares promiserunt firma et solemni stipulatione in posse et manu mei dicti notarii stipulantis et exigentis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores vel eorum alterum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno quibus supra presentibus testibus Petro Davini domicello B. Griffedi Petro Madove de

Caneto Raimundo Calaff de Clayrano adhibitis vocatis et rogatis et mei Petro Jacobi notario infrascripto. Et nos Petrus Tome judex ordinarius de Turrille super presenti instrumento hujusmodi sindicatus causa cognita existentes in curia dicti loci sedentesque pro tribunali auctoritatem nostram juditiariam interponimus et decretum et hoc Sig✠num nostrum aponimus pridie idus augusti anno predicto in testimonium premissorum in presentia et testimonio Petri Davini domicelli B. Durandi de Turrille et mei dicti Jacobi auctoritate nobilis domini vicecomitis de Caneto notarii publici de Turrille qui hec omnia requisitus recepi scripsi et hoc Sin✠num feci.

Vigore cujus procurationis et sindicatus ac potestatis eis tradite in eodem fecerunt ac prestiterunt ipsi domino Regi homagium et juramentum subscripta cum publico instrumonto cujus tenor hic insertus mandato domini Regis hic est.

Noverint vniversi. Quod die veneris intitulata tertio decimo kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis et Ceritanie in quadam camera castri Perpiniani personaliter existente Laurencius Corbarie et Andreas Griffedi procuratores sindici et actores per universitatem loci de Torrillis constituti legitime cum publico instrumento facto die mer-

curii intitulata tertio idus augusti anno predicto per Petrum Jacobi auctoritate nobilis vicecomitis de Caneto notarium publicum de Turrillis ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus et sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorumdem. Presentibus nobili Petro de Fonolleto vicecomite Insule Galcerando de Bellopodio majordomo Hugone de Fonolleto legum doctore venerabilibus Arnaldo de Moraria

vicecancellario Roderico Didaci legum doctore Raimundo Totzoni milite consiliariis et Guillermo de Moraria scriptore predicti domini Regis ad hec pro testibus spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea V ubi dicitur mei et in XIII ubi continetur Hugonis de Fonolleto legum doctore et clausi.

Item ibidem ipsis die et anno infrascripti procuratores et sindici comparuerunt coram dicto domino Rege et eidem obtulerunt quoddam publicum instrumentum procurationis et sindicatus eorum cujus tenor hic insertus mandato domini Regis sequitur sub hac forma.

Pateat universis presentem scripturam inspecturis. Quod die et anno et testibus infrascriptis in loco de Turano ad sonum simbali ut moris est congregati G. Argimir Jacobus Anaffardi Guillermus Pasuls Johannes Giguinta B. Solsa Johannes Rossilionis Johannes Bonifilii Raimundus Solsa Petrus Jamberti Petrus Venteyo B. Angles B. Falva Johannes Descave Bertus Beleyxa Raimundus Angles Petrus Turani B. Costa Johannes Jauberti Johannes Salveti Johannes Fabri Johannes Piquerii Johannes Boccali Jaccobus Peyroni B. Camaurarii Johannes Colch Raimundus Boniamici Petrus Coch Raimundus Guillermi Petrus Aurus Rai-

mundus Verna Johannes Berengarii Martinus Joli Bartholomeus Carregadur Johannes Ermengaldi Guillermus Andree Guillermus Adalberti Arnaldus Salvati Arnaldus Eudusa P. Mercator Joli Fabri Guillermus Monerii Petrus Joli Berengarius Gros Guillermus Linos Petrus Fabri Johannes Tiribon Guillermus Guos B. Cebanerii B. Soderci Jacobus Fusterii Jacobus Andree Petrus Scafferdi Guillermus Durandi Vital Corrench Guillermus Maffredi Guillermus Cavalera Jacobus Costa B. Adalberti Johannes Castilionis Ardus Patau Petrus Verdala Raimundus Maureylli Berengarius Lancerii Guillermus Monerii Johannes Sabaterii Guillermus Moles B. Moles B. Salena Petrus Gros Petrus Venguti Petrus Reg Poncius Guillermi Raimundus Richa Johannes Spayolli et Johannes Salvati omnes de Turano ad hec unanimiter corcordantes absque contradictione alicujus gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Guillermum Grosse et Berengarium Pignerii dicti loci presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam sucipientes et quemlibet eorum insolidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alterum mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro

parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero superiori naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi boni fideles et legales homines et subjecti pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino superiori naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quemlibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt quantum pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et pro aliis regaliis debitis comitatus predicti dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem sindicis et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel eorum quilibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita va-

lidum et firmum perpetuo et proinde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quilibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas promisit firma et solempni stipulatione in posse et manu mei notarii dicti stipulantis ex exhigentis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod fuit actum receptum et laudatum per dictam universitatem die duodecima mensis augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. In presentia et testimonio Petri Sayselli Petri Deulosalvi et R. Figueres presbiterorum de Turano ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum. Ego Guillermus Griffedi vice notarii subscripti hec scripsi.

Ego Raimundus B. notarius publicus de Rippisaltis et de. . . . . auctoritate domini Elnensis episcopi subscripsi et hoc Sig✠num feci.

Qui quidem procuratores et sindici virtute potestatis eis tradite in instrumento publico preinserto fecerunt et prestiterunt prefato domino Regi homagium et juramentum cujus tenor hic insertus mandato ipsius

domini Regis est qui sequitur in hiis verbis.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata XIII kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie personaliter existente in quadam camera sui castri Perpiniani Guillermus Gros et Berengarius Piquer sindici et actores per universitatem loci de Turano legitime constituti cum publico instrumento facto die duadecima augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto per Raimundum Bn. auctoritate domini Elnensis episcopi notarium publicum de Rippisaltis et de Turano ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis juramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et suc-

cessoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobili P. de Fonolleto vicecomite Insule Galcerando de Bellopodio majordomo Hugone de Fonolleto legum doctore Eluense canonico ac venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Roderico Didaci legum doctore Raimundo Totzoni militibus consiliariis et Guillermo de Moraria scriptore dicti domini Regis pro testibus ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci et clausi.

—

Deinde die dominica intitulata XI kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto sindici et procuratores universitatis loci de Corniliano conscripti in subsequenti publico instrumento exhi-

buerunt ipsi domino Regi quoddam publicum instrumentum cujus tenor insertus mandato dicti domini Regis est qui sequitur in hac forma.

Pateat uniuersis. Quod die martis intitulata quarto idus augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto convocata universitate hominum loci de Corniliano ad mandatum venerabilis Berengarii de Villarasa procuratoris ad homagia recipiendum in terris Confluentis per dominum Regem infrascriptum spetialiter constituti convenerunt prope januam ecclesie monasterii dicti loci homines infrascripti videlicet Cornilianus Soguet Arnaldus Spinavell Johannes Vives Raimundus Mathei faber Bernardus Martini Raimundus Conill Raimundus Geraldi Guillermus Figuera Guillermus Baus Guillermus Gurguya Raimundus Regis Petrus Turuyll Bernardus Joherii Petrus Tros Bn. Rigaudi Petrus Verneti Berengarius Pitalast Bn. Mulloni Bn. Bardoyl Bartholomeus Carolli Guillermus Salvati Bn. Savarich Guillermus Guasch Guillermus Fornols Raimundus Alamany Guillermus Mauri Guillermus Fabri Bn. Rosselli Petrus Conomina Bn. Çabaterii Bernardus Gessolli Jacobus Asemar et Petrus Vives. Et ibidem in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum dicti homines pro universitate hominum dicte loci ut predicitur congregati et universitatem etiam ejusdem loci facientes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinaverunt suos certos procuratores sindicos et actores Bernardum Benaseta et

Bn. Columbi dicti loci presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et utrumque ipsorum in solidum ita quod occupantis conditio melior non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alterum mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsiçe comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singulares ejusdem Et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine ac pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius ex-

pressatis. Concedendo eisdem et utrique eorum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel alterum eorum actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum quoniam dicta universitas promisit firma et solemni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores seu per alterum eorum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno ac lolo predictis. Presentibus Poncio Bn. presbitero Petro Dominici beneficiato in monasterii supradicto et Bn. Guardia testibus adhibitis vocatis et rogatis.

Sig✠num mei Guillermi de Sancto Ilario auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem illustrissimi domini Regis Aragonum. Qui predictis interfui et hec scripsi et clausi cum litteris rasis et emendatis in quinta linea ubi dicitur spetialiter vocatorum et rogatorum dicti homines.

Qui vigore potestatis eis tradite in ipso publico instrumento fecerunt et prestiterunt jam dicto domino Regi homagium et juramentum sequentia cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum:

Noverint universi. Quod die dominica intitulata XI kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie personaliter existente in quadam camera sui castri Perpiniani Bernardus Colom et Bn. Bonata procuratores sindici et actores legitime constituti per universitatem loci de Corniliano cum publico instrumento facto die martis intitulata quarto idus augusti anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto per Guillermum de Sancto Ilario auctoritate regia notarium publicum per totam terram et dominationem eiusdem domini Regis ad ea que inferius continentur in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta

universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti. Et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et camplebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum et dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobili Guillermo de Bellaria gubernatore Rossilionis et Ceritanie ac venerabilibus Raimundo Sicardi scriptore dicti domini Regis ad hec pro testibus spetialiliter vocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea prima ubi dicitur septe et in tertia ubi continetur Bernardus et clausi.

—

Preterea quadam die intitulata X kalendas septembris anno proxime dicti sindici et procuratores qui describuntur in sequenti publico instrumento exhibuerunt prefato domino Regi quoddam publicum instrumentum sindicatus et procurationis eorum cujus tenor hic insertus mandato domini Regis sequitur sub hac forma.

Pateat universis. Quod vicesima segunda die mensis augusti anno incarnationis Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto universitas loci de Apiano congregata in platea ejusdem loci ad vocem Petri Yserni tunc preconem publicum dicti loci prout moris est in presentia mei notarii infrascripti et testium infrascriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum scilicet Guillermus Nigri Johannes Nigri Armigerii Orteres Bn. Sereti Bn. Orteres Raimundus Gitardi Johannes Trencaulli Petrus Pauqueti B. Termeunsii Andreas Pastor Johannes Amarelli Johannes Sabaterii Stephanus Baret Arnaldus Sala Petrus Pauleti Petrus Pontes Johannes Martoni Johannes Laurencii Johannes Auteu Arnaldus Porcell Bn. Porcelli Guillermus Porcelli Petrus Nigri Petrus Arcari Johannes Tornabeti Petrus Cornabeti A. Ruilani Bn. Costa Guillermus Jugueti Petrus Cuxxos Johannes Codaleti Guillermus Monerii Petrus Codaleti Bn. Juliani Petrus Puig Bernar-

dus Pastoris Guillermus Pigueti Pètrus Pastoris Guillermus Escoti Johannes Scoti Petrus Salvati Bn. Salvati Guillermus Boeti Johannes Troverii Petrus Godinar Raimundus Sala Petrus Esteve Bn. Cathalani Petrus Cerviliani Johannes Burguesii Petrus Burgesii Bernardus Gilaberti Johannes Solani Guillermus Pigueti Jacobus Auten Guillermus Pug Raimundus Solerii Petrus Saylla Arnaldus Oliverii Pascal Trivila Bn. Trivila Johannes Caleti Guillermus Janto Johannes Manuti Petrus Traverii Johannes Codaleti Petrus Thomas Johannes Cassaneti Bn. Orteres Petrus Vingaudi G. Termensii Dalmau Orteres Johannes Forti Arnaldus Portelli Bernardus Portelli Guillermus Portelli Jaubertus Albanelli Vincencius Menuti Bernardns Benet Petrus Ferrarii Guillermus Pastoris Bn. Solerii Jacobus Avinionis Petrus Mansipii Petrus Mariti Guillermus Çabaterii Petrus Negrals Bernardus Porcelli de Cellaria Jacobus Franc Petrus Sugerii Guillermus Franch Bn. Malauselli Guillermus Solani Johannes Solani ejus frater Clayra Termensii P. Annovato Bn. Artoni major dierum Mathex Vingraudi Guillermus Aucioli G. Mafirdi Raimundus Vitalis Johannes Maselerii Petrus Mirii Jacobus Gralo Bernardus Pellforti Bernardus Terri P. Birconi Franciscus Andre Petrus Carcassone Johannes Pauqueti G. Mansipii Johannes Thome Guillermus Boni Arnaldus Quilani Guillermus Costa Raimundus Tryxeyre Guillermus Joli Petrus Michael Guillermus Sartoris Petrus Aurioli Arnaldus Sequi Petrus Carrera Guillermus Almesani Guillermus Artari Bn. Arteri flaquerius Andreas Pastoris junior

Bernardus Gras Bn. Jorcore Arnaldus Terme Johannes Rasigeres Petrus Carcassone Petrus Miril Petrus Bn. Artavi Arnaldus Artavi Jacobus Fabri Bn. Rasedor Guillermus Carcassona taulerii Marchus Cornabeti Raimundus Gros Petrus Baroni Franciscus Seoti Jacobus Juliani Laurencius Font Bernardus Gasayola Sontelli Johannes Thome Arnaldus Estici Petrus Gasayola Bernardus Maselerii Johannes Maselerii ejus filius Bernardus Pastoris Bn. Gasayola Petrus Pastoris Petrus Riquelmi Bn. Morruti Johannes Thome Bn. Marconi Johannes Burguesii Bn. Aurioli Johannes Cuxos Johannes Boxeti Guillermus Ponçs Guillermus Pauleti Guillermus Sartoris Stephanus Jordani Guillermus Faber Guillermus Jelforti Bn. Artavi Michael Auselli Arnaldus Martini Bn. Cornaboti Guillermus Aurioli junior Arnaldus Banet Raimundus Porcelli Arnaldus Santolli Jacobus Manerbes Bn. Manerbes Petrus Insegues Petrus Mancipii Perpinianus Seguini Petrus Aurioli Johannes Cornabeti Petrus Saylla Petrus Cornabeti R. Saylla Johannes Masalerii Petrus Artavi Bn. Guitardi Michael Pastoris Arnaldus Jalforti Guillermus Stephani Bn. Sayla sennior Petrus Paborde Corola Vila Petrus Vingaudi sennior Bn. Sistoriis Costa Petrus Perdigo Bn. Vingaudi Johannes Comitis Petrus Bn. Graloni Petrus Pauleti Guillermus Pauleti Petrus Carcassona Guillermus Carcassona Petrus Pontes Guillermus Burgues Petrus Morruti Johannes Artavi Johannes Pauqueti Raimundus Trencavel Petrus Grāloni Petrus Carreta Petrus Monuti Guillermus Dotesii et ipsius singulares ad hec unanimiter absque contradic-

tione alicujus concordantes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores videlicet Raimundum Seguini Arnaldum Aurioli Michaelem Comitis ejusdem loci et universitatis ibidem presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et quemlibet ipsorum in solidum ita quod occupantis vel occupantium conditio melior non existat set quod per unum vel plures inceptum fuerit per alium vel alios mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem vel occupantes infirmitate vel alio impedimento legitimo minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero superiori et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promittant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi boni fideles et legales homines et subjecti et jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus Rossilionis predicti et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino

superiori et naturali et etiam omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt quantum pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et pro aliis debitis regaliis comitatus predicti dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem sindicis procuratoribus et actoribus et eorum cuilibet super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores et actores vel eorum quemlibet actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et proinde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum quoniam dicta universitas promisit firma et solempni stipulatione in posse et manu mei dicti notarii publici stipulantis recipientis et exigentis nomine dicti domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos vel actores et eorum quemlibet actum gestum fuerit seu etiam procuratum et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum intus locum

de Apiano die et anno quibus supra in presentia et testimonio dominorum Petri Portelli Jacobi Tornabeti Bn. Pauqueti presbiterorum testium adhibitum et vocatorum ac rogatorum et mei Raimundi Aurioli notarii qui hiis omnibus interfui et requisitus recepi scribsi et clausi et supra scripsi in XIIII linea Guillermus Dotesii.

Ego idem Raimundus Aurioli notarius publicus de Apiano et de Bompassu auctoritate domini Elnensis episcopi scripsi et hoc Sig✠num feci.

Vigore cujus procurationis et sindicatus et potestatis eis tradite in eadem fecerunt ac prestiterunt ipsi domino Regi homagium et juramentum subscripta cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis talis est.

Noverint universi. Quod quadam die intitulata X kalendas septembris anno Domini Millesimo trecentessimo quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in quadam camera castri regii Perpiniani personaliter existente Raimundus Seguini Raimundus Aurioli et Michael Comitis loci de Apiano procuratores sindici et actores per universitatem loci de Apiano constituti legitimi cum publico instrumento facto XXII die mensis augusti anno incarnationis Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto per eundem Raimundum Aurioli

notarium publicum de Apiano et de Bonopassu auctoritate Elnensis episcopi ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie boni fideles et legales pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem in omnibus tanquam domino superiori et naturali pro quibus omnibus et singulis antedictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum ac dictam universitatem et singulares ex ea et successores dicte universitatis et singularium ejusdem et etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus Gilaberto de Sintillis et Galcerando de Bellopodio majordomo nec non venerabilibus Roderico Didaci milite et Johanne Ferdinandi Munionis magistro rationali legum doctoribus consi-

liariis dicti domini Regis testibus ad hec spetialiter evocatis et pluribus aliis in multitudine copiosa.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scripsi et clausi.

—

Postmodum die intitulata VIII kalendas septembris anno predicto infrascriptus Guillermus Masso comparuit coram dicto domino Rege sibique fecit ac prestitit juramentum et homagium sequens cum publico instrumento cujus seriem idem dominus Rex mandavit hic inseri qui sequitur in hiis verbis

Noverint universi. Quod die intitulata octavo kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in loco de Tuyrio personaliter existente in presentia nobilium virorum Petro de Fonolleto vicecomitis Insule et Galcerando de Bellopodio ac venerabilium Johannis Ferdinandi Munionis magistri rationalis Roderici Didaci legum doctorum et Ferrarii de Caneto militum dicti domini Regis

consiliariorum et plurium aliorum testium ad hec spetialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi notarii infrascripti Guillermus Masso de Castronovo fecit ac prestitit eidem dominò Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro turri de Castronovo quam tenet pro ipso domino Rege in feudum. Et confestim dictus dominus Rex eandem Guillermum de dicto feudo per capucii traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis de quibus omnibus supradictis tam ad mandatum dicti domini Regis quam ad requisitionem dicti Guillermi fuerunt facta duo publica instrumenta, quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Guillermo.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem eiusdem. Qei predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum suppraposito in linea III ubi dicitur Ferdinandi et cum suppraposito in linea II ubi legitur et Ceritanie et clausi..

Et nichilominus ibidem ipsa die infrascriptus Petrus Tornabeyo domicellus fecit ac prestitit eidem domino Regi homagium ac juramentum consimile de verbo ad verbum cum publico instrumento facto in posse mei

dicti Francisci Fuxi presentibus testibus supra proxime expressatis.

Deinde coram dicto domino Rege gravi exposita querimonia per amicos Petri Ardoveni jurisperiti Podii Ceritani qui cum quibusdam aliis sindicis ville Podii Ceritani ad ipsius domini Regis presentiam apud Perpinianum pro faciendo sui nomine dicte ville homagium veniebant quod idem jurisperitus fuerat previa concitatione populi dum per Villamfrancham Confluentis simul cum dictis suis consindicis faciebat transitum interfectus ibidem per aliquos dicte ville. Ideo et quare etiam homagia ab universitate dicte Villefranche recipere ibidem intendebat die jovis intitulata VII kalendas septembris anno Domini Millessimo CCC quadragesimo quarto idem dominus Rex ingressus fuit villam eandem ubi ordinavit de dicta morte inquisitionem fieri diligentem et nichilominus consules dicti loci in sua presentia evocavit eisque mandavit quod sindicatum et procurationem ordinarent et facerent ut sibi juramentum et homagium fieret ac prestaretur quod protinus dicti consules et tota universitas dicte ville procurarunt ea fieri et compleri.

Et nichilominus ipsa die aliqui de dicta villa que fuerunt vocati ad ea et parte domini Regis predicti fecerunt et prestiterunt sibi homagium et juramentum subscripta cum publicis instrumentis tenores quorum hic inseri mandato dicti domini Regis sequntur per ordinem in hunc modum.

Noverint universi. Quod die jovis intitulata septimo kalendas septembris anno Domini Millesimo trecentessimo quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie existente personaliter in quadam camera monasterii fratrum minorum Villefranche Confluentis in presentia notarii et testium subscriptorum Bartholomeus Oltzina Franciscus Bambaserii Johannes Lorde consules nomine eorum proprio et totius universitatis Bernardus de Pratiis Jacobus Arayoneti Guillermus Arnaldi de Cartaxio Petrus Rippe Franciscus Viaderii Jacobus Guillermi et Jacobus Martini de Vilafrancha Confluentis fecerunt et prestiterunt homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis eidem domino Regi tactis per eos sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt dicto domino Regi ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie quod ipsi et eorum successores erunt ipsi domino Regi et successoribus suis contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt ipsi domino Regi et successoribus bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis obligarunt dicto domino Regi se ipsos et

successores ipsorum et omnia bona eorum et successorum suorum ubique habita et habenda. Presentibus nobilibus Petro domino de Exerica et Jacobo de Aragonia ac venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Ferrario de Caneto majordomo Garcia de Loriç et Ferrario de Villafrancha militibus ac Johanne Ferdinandi magistro rationale et Roderico Didaci legum doctoribus consiliariis dicti domini Regis ad hec spetialiter evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea X ubi dicitur domino et clausi.

Noverint universi. Quod die jovis intitulata septimo kalendas septembris anno Domini Millessimo CCC quadragesimo quarto Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceritanie in domo fratrum minorum Villefranche Confluentis personaliter existente in presentia nobilium Petri domini de Exericha et Jacobi de Aragonia ac venerabilium Arnaldi de Moraria vicecancellarii Johannis Ferdinandi Munionis magistri rationalis Roderici Didaci legum doctorum ac Ferrarii de Caneto Garcie de Loriç et Ferrarii de Villafrancha militum consiliariorum dicti domini Regis testium ad hec spetialiter vocatorum nec non mei Francisci Fuxi

notarii infrascripti Michael Tort de Villafrancha Confluentis fecit ac prestitit eidem domino Regi juramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangeliis et cruce Domini ac homagium ore et manibus comendatum tanquam domino et comiti Rossilionis et Ceritanie ac terrarum Confluentis Vallispirii et Coquiliberi pro feudis videlicet que dictus Michael tenet pro ipso domino Rege in ipsis comitatibus atque terris. Et confestim dictus dominus Rex eundem Michaelem de dictis feudis per capucii traditionem presentialiter investivit juribus suis feudalibus semper salvis. De quibus omnibus supradictis et singulis tam ad mandatum ipsius domini Regis quam ad requisitionem dicti Michaelis fuerunt facta duo publica instrumenta quorum alterum remaneret penes ipsum dominum Regem et alterum traderetur ipsi Michaeli ad memoriam premissorum. Que fuerunt acta die et anno predictis presentibus testibus supradictis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea III ubi dicitur personaliter existente in presentia nobilium et in V ubi continetur mei Francisci Fuxi et clausi.

Quibus peractis idem dominus Rex ordinavit in civitate Ilerde generale teneri et fieri parlamentum in festo Sancti Michaelis instantis mensis septembris ut ibidem compleretur et fieret misericordiosum esguar-

dum habiturum per dominum Regem inclito Jacobo de Majoricis prout per ipsum dominum Regem promissum ei fuerat in castris apud Elnam die qua idem inclitus Jacobus in sua se posuit potestate.

—

Postea die veneris intitulata VI kalendas septembris anno predicto Domini MCCCXLIIII sindici et procuratores subscripti comparuerunt coram domino Rege cui exibuerunt quoddam publicum instrumentum sindicatus et procurationis eis facte per universitatem locorum de Setdenya Joucet Marmians Mirles de la Guardia et de Flassa cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Pateat universis. Quod die jovis intitulata XIIII kalendas septembris anno Domini MCCCXLIIII. Convocata universitate locorum de Setdenya Joncet Marmians Mirles la Guardia et de Flassa ad mandatum venerabilis Berengarii de Villarrasa procuratoris ad homagia recipiendum in terris Confluentis per dominum Regem infrascriptum spetialiter constituti convenerunt in loco de Starono homines infrascripti videlicet Raimundus Salvati Johannes Serdana Sethdenya Calveti Cosme Salvati G. Pagani P. Capitisville Johannes Pagani Guillermus Salvati P. Stephani P. R. Ba. Guardia P. Barcelona G. Martini P. Sapientis P. Ca-

nal R. Bn. P. Dominici G. Tasquerii P. Valls P. Calveti G. Martini Bartholomeus Barcelona Johannes Sapientis Joncetus Cerdani Jacobus Sunyerii G. Sança Jacobus Torrentis Johannes Livia Johannes Arsendis Raimnndus Sapientis P. Michaelis G. Cathalani Petrus Adroverii G. Guardia R. Poncii G. Vitalis R. Martin Johannes Rippe G. Tasquerii Joncetus Martini Jacobus Vall P. Çabaterii R. Solerit A. Parentis Bn. Salvati Johannes Deyna G. Poncii Johannes Martini P. Ademarii G. Moragues P. Cathalani Bn. Sança Johannes Martini G. Parentis et Johannes Fabri. Et ibidem in presentia notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum dicti homines pro universitate hominum dictorum locorum facientes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos procuratores sindicos et actores Martinum Fusterii et G. Colomerii presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et utrumquo ipsorum insolidum ita quod occupantis conditio melior non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alterum mediari prosequi valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat minime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem et ad prestandum eidem domino Regi tanquam vero et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomi-

ne et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis juramenti promitant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domino Regi contra omnem hominem mundi boni fideles et legales homines et subjecti portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti deben et tenentur portare suo domino naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria utilia vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea faceret in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora serius expressatis. Concedendo eisdem et utrique eorum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos procuratores vel actores vel per alterum eorum actum gestum vel procuratum fuerit sit ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas promissit firma et sollempni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exhigentis nomine domini Regis et aliorum omnium quorum interest vel interesse poterit vel debebit habere

ratum gratum et firmum quicquid super premissis omnibus et singulis per dictos procuratores sindicos et actores seu per alterum eorum actum gestum fuerit seu etiam procuratum. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis firmiter et complendis dicta universitas et singulares ejusdem obligarunt se et bona ipsius universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet eorundem presentia et futura. Quod est actum die et anno ac loco predictis presentibus Francisco Patavi et Codoleto et Bertrando de Matamala bajulo de Starono testibus adhibitis vocatis et rogatis.

Sig✠num mei G. de Santo Ilario auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem illustrissimi domini Regis Aragonum qui predictis interfui et hec scripsi et clausi cum litteris rasis et emendatis in VI linea ubi dicitur in presentia et in linea XIX ubi dicitur Frau.

Qui quidem sindici vigore potestatis eis tradite in dicto sindicatus instrumento fecerunt et prestiterunt dicto domino Regi homagium et juramentum subscriptum cum publico instrumento cujus tenor hic insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hiis verbis.

Noverint universi. Quod die veneris intitulata VI kalendas septembris anno Domini MCCCXLIIII Serenissimo ac magnifico principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone Rossilionis et Ceri-

tanie existente personaliter in quadam camera monasterii fratrum minorum Villefranche Confluentis G. Colomerii et Martinus Fusterii procuratores sindici et actores per universitatem locorum de Sethdenia Jonçet Marmians Mirles la Guardia et de Flassa constituti legitime cum publico instrumento facto per Guillermum de Sancto Ilario auctoritate regia notarium publicum per totam terram et dominationem dicti domini Regis die jovis intitulata quartodecimo kalendas septembris anno predicto ad ea que inferius continentur in presentia mei notarii et testium subscriptorum ad hec spetialiter vocatorum proprio nomine ipsorum et totius universitatis predicte et singularium ex ipsis et successorum suorum fecerunt et prestiterunt ipsi domino Regi homagium ore et manibus ac sacramentum fidelitatis tactis per eum sacrosanctis quatuor Dei evangelis et cruce Domini sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promiserunt nominibus supradictis eidem domino Regi quod ipsi et dicta universitas et singulares ejusdem et eorum successorum erunt ipsi domino Regi et successoribus suis ut domino et comiti Rossilionis et Ceritanie contra omnem hominem mundi boni fideles ligii et legales homines et subjecti et quod portabunt eidem domino Regi et dictis successoribus suis bonam et rectam ac legalem fidem quodque facient et complebunt omnia alia que ad fidelitatem pertineant prout fideles homines et subjecti debent et tenentur portare ac facere eorum domino naturali. Pro quibus omnibus et singulis supradictis attendendis et complendis iidem procuratores sindici et

actores nominibus quibus supra obligarunt memorato domino Regi se ipsos et successores ipsorum etiam omnia bona sua et dicte universitatis et singularium eorundem. Presentibus nobilibus Petro domino de Exericha et Galcerando de Bellopodio majordomo ac venerabilibus Arnaldo de Moraria vicecancellario Ferrario de Villafrancha milite Roderico Didaci legum doctore consiliariis dicti domini Regis et pluribus aliis ibidem pro testibus evocatis.

Sig✠num mei Francisci Fuxi scriptoris dicti domini Regis et auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominationem ejusdem. Qui predictis interfui eaque in hanc formam publicam redigens requisitus scribi feci cum raso et emendato in linea VI ubi dicitur cia mei et clausi.

Et nichilominus eadem die veneris ibidem Raimundus Çabaterii et Guillermus Iserni in instrumento sequenti contenti comparuerunt coram ipso domino Rege et sibi etiam obtulerunt quoddam publicum instrumentum procurationis ipsorum cujus tenor infra insertus mandato dicti domini Regis sequitur in hunc modum.

Pateat universis. Quod die martis intitulata nono kalendas septembris anno Domini Millesimo trecentessimo quadragesimo quarto convocata universitate hominum locorum de Glorianes et de Rigarda ad mandatum venerabilis Berengarii de Villarasa procuratoris ad homagia recipiendum in terris Confluentis per dominum Regem infrascriptum spetialiter constituti con-

venerunt prope Turrim de Rigarda homines infrascripti videlicet . . . . . Bajuli Berengarius de Conamines Raimundus Bes . . . . . Guillermus Juliani Bn. Saurina Petrus Johannes . . . . . Perpinianus Pujol Perpinianus Ulni Bn. Fabre Andrea Bach Perpinianus Royre Guillermus Amill Perpinianus Clauses Arnaldus Salvaur Petrus Perpiniani Franciscus Vesiana Bn. Serrat Petrus Roure et Petrus Textoris loci de Glorianes Petrus Bajuli Petrus Ballessa Guillermus Codoleti Guillermus Marchi Arnardus Gallarda Petrus Silvestri Bernardus Coroni Arnaldus Berengarii Raimundus Vilella Bn. Conomines Johannes Amici Petrus Vilella Petrus Oltzina Guillermus Argenti Guillermus Lança Guillermus Autzera Raimundus Pellicerii Petrus Rippe Martinus Molinerii bajulus Guillermus Boshom et Bn. Savart loci de Rigarda et ibidem in presentia notarii et testium infrascriptorum ad hec spetialiter vocatorum et rogatorum dicti homines pro universitate homin um dictorum locorum ut predi citur congregati et universitas etiam dictorum locorum facientes gratis et spontanea voluntate et ex certa scientia constituerunt et ordinarunt suos certos procuratores sindicos et actores Raimundum Çabaterii loci de Glorianes et Guillermum Iserni loci de Rigarda presentes et hanc procurationem sindicatum et actoriam recipientes et utrumque ipsorum insolidum ita quod occupantis conditio melior non existat sed quod per unum inceptum fuerit per alterum mediari prossequi valeat et finiri etiam si occupantem infirmitate vel alio impedimento legitimo contingat mi-

nime detineri ad comparendum coram excellentissimo et potentissimo principe et domino domino Petro Dei gratia Rege Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comiteque Barchinone et Rossilionis vice nomine et pro parte dicte universitatis et singularium ejusdem. Et ad . . . . . domino Regi tanquam superiori et naturali domino ipsius universitatis et ejusdem singularium vice nomine et pro parte quibus supra homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis juramentum tactis eorum manibus sacrosanctis quatuor Dei evangeliis sub fide cujus homagii et religionis sacramenti promittant eidem domino Regi quod universitas predicta et singulares ejusdem erunt eidem domini Regi boni fideles et legales homines et subjecti pro jure superioritatis seu generalis jurisdictionis et aliis debitis regaliis comitatus predicti. Et portabunt eidem domino Regi bonam rectam sinceram et legalem fidem sicuti fideles homines et subjecti debent et tenentur portare suo domino superiori et naturali. Et etiam ad omnia alia faciendum in et super predictis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem et quolibet eorundem que necessaria vel opportuna fuerint vel etiam que eidem domino Regi placebunt dictam universitatem et singulares ex ea facere in premissis etiam si mandatum exigant spetiale et sint majora superius expressatis. Concedendo eisdem et utrique eorum super premissis omnibus et singulis liberam administrationem cum plenissima facultate. Volentes et expresse consentientes dicta universitas et ipsius singulares quod quicquid per dictos sindicos pro-

curatores vel actores vel per alterum eorum actum gestum vel procuratum fuerit sit. ita validum et firmum perpetuo et per inde habeatur ac si a dicta universitate et singularibus ejusdem et eorum quolibet personaliter esset factum. Quoniam dicta universitas promisit firma et solemni stipulatione in posse et manu dicti notarii stipulantis et exigentis nomine domini Regis et . . . . . .

ADVERTENCIA.

—

Por el documento incompleto que precede, último que se encuentra en el volúmen que comprende la copia del proceso contra el Rey de Mallorca, no podria deducirse la terminacion completa de todo lo actuado, puesto que corresponde á una clase cuya forma es sumamente repetida, como son todas las procuraciones, nombramientos de síndicos y prestaciones de homenajes por estos en nombre de las universidades ó por todos los hombres de las mismas, y esta vez, ignorándose la continuacion del documento en la página siguiente, no es posible asegurar si fué realmente el último de su clase, qué número, no siendo el último, podia encontrarse á continuacion, ó si, despues de los mismos, pocos ó muchos, seguiria otro de diversa indole y verdaderamente concluyente. Sin embargo, aun cuan-

do la copia del proceso deba llamarse incompleta por quedar truncada la frase del último documento que en él figura, en ninguna manera podrá creerse incompleto el proceso, puesto que el defecto del libro no perjudica lo esencial de la materia que contiene, porque la repeticion de documentos de un mismo género no aumentaria por esto el interés, sobre todo cuando la fecha que llevan es la misma en que cesan, á guiarnos por la historia, los procedimientos de aquel género en los dominios del Rey de Mallorca, por haberse entregado ya este á disposicion del Aragonés en la entrevista de Elna.

Viene mencionado este suceso precisamente dos ó tres páginas antes del documento truncado á que aludimos, esto es, del último de la copia, y en el contenido de la nota que lo refiere se encuentra, en cierto modo, confirmada nuestra opinion tocante á deber ser considerado como completo el proceso, pues aun ignorando el número de folios que pudieran faltar al volúmen ó de páginas escritas que se hubiesen cercenado de la materia, bastaria fijarse en la resolucion que expresa la indicada nota, para juzgar que el proceso habia concluido y que deberia de ser un insignificante fragmento lo cercenado.

Descubre, pues, la mencionada resolucion que el Rey, con ánimo de completar las consideraciones de misericordia que guardaba con el de Mallorca, *(ut ibidem compleretur et fieret misericordiosum esguardum,)* convocaba á parlamento en Lérida para el dia 1.º de setiembre, de manera que lo que en aquel punto y congregacion se resolviese deberia ser el complemento natural y exacto del proceso, ó mejor, la parte documentaria con que deberia acabarse lo relativo á los acontecimientos de Mallorca desde la primera reclamacion del Aragonés, hasta la anexion de aquel

dominio, aprobada, mas ó menos voluntariamente, por todos sus súbditos y por el mismo rey destronado. Pero, no existiendo las actas de aquel parlamento ni de su prorogacion en Barcelona, y sí solo las convocatorias, hemos de remitir al lector en este caso á lo que de él nos relata Zurita y cuenta el mismo Rey en su crónica. Deseosos, sin embargo, nosotros de llenar este vacio, y de proporcionar á los amantes de nuestra historia cuantos datos existan para aclarar mas y mas algunas referencias del proceso ó para suplir las omisiones que alli necesariamente ha de haber, pues documentos existen que, sin ser de índole curial, interesan á la historia ó á la arqueología; á fin de circunscribir la materia de determinados asuntos á tomos completos, hemos resuelto, como suplemento de lo que no podemos producir y para mayor ilustracion del asunto á que se refieren los tomos en donde se halla el Proceso contra el Rey de Mallorca, hacer un detenido exámen de los demás papeles sueltos y documentos copiados en los registros de cancilleria que se conservan en este Archivo general, concernientes al mismo asunto, y de ellos formar un curioso apéndice con el que vendrá á completarse el presente volúmen.

Debemos advertir, pues, únicamente al realizar el indicado apéndice, que los documentos escogidos se irán publicando por órden de legajos, ó registros, con numeracion particular para cada uno de estos, aunque colocados siempre cronológicamente en cada coleccion respectiva, que el conjunto de los mismos abrazará desde la época en que empezó á agitarse la cuestion de derecho entre los dos monarcas, aragonés y mallorquin; y que en su eleccion, solo hemos prescindido de aquellos escritos que pueden considerarse como repeti-

dos por reconocerse en su contenido una fórmula general, como son, por ejemplo, los llamamientos á feudatarios, las prórogas, los salvo conductos y otros por el mismo estilo, á menos que resalte en alguno de ellos alguna circunstancia especial que le haga digno de figurar entre los demás escojidos.

APÉNDICE.

—

APÉNDICE.

—

DOCUMENTOS RELATIVOS Á LA AGREGACION DE LOS ESTADOS DEL REY DE MALLORCA Á LA CORONA DE ARAGON, Á LAS CAUSAS QUE LA PRODUJERON Y Á LA ADMINISTRACION DE ESTOS BAJO EL NUEVO DOMINIO, TOMADOS DE DIFERENTES LEGAJOS Y REGISTROS DEL ARCHIVO GENERAL.

—

Cartas Reales. Legajo. n. 82.

I.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice Comesque Barchinone. Dilecto consiliario nostro Blasio Daysa salutem et dileccionem. Cum nos ratione exequtionis quam contra Regem Majorice nobis rebellem terras et subditos suos personaliter facere proponimus inmensas pecunie quantitates necessa-

rias habeamus propterea vobis dicimus et mandamus quatenus de omnibus et singulis quantitatibus pecunnie curie nostre penes vos existentibus respondeatis consiliario et thesaurario nostro Bernardo de Olzinellis legum doctori vel cui voluerit loco sui recuperando ab eo apocham vel apochas de quantitatibus ipsis quas i . . . eritis hac de causa. Datum Valencia quarto kalendas januarii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo secundo. A. Vicecancellarius.

Molt alt senyor. A nit que fo disapte a ora abans de seny de ladres vos trametem I correu ab letres en queus, signifficavem quel Rey de Mayorcha ab gran multitut de homens a caval e a peu axi de sues con de strangers es entrat en esta terra e trametiem vos les letres de la certifficacion. El correu pagam e devia esser aqui vuy que es dimenga abans de menjar ara senyor es se aytal cars vengut quel correu de la hostal de Nabeladona cahech e es trencada la cama el bras e ara tot dret e son vengudes a nos les letres que havem reebudus ab gran despleer en som fort torbatz mas en so que Deus vol nes pot als fer ja senyor vos havem trames vuy I correu per lo qual ab letres vos notifficam quel Rey de Mayorcha e les gentz qui ab el son que son CC homens a caval e XV milia homens de peu talen e affoquen e consumen tota esta terra axi

que ja son vers Pontos e Borrasar e venen es ac en en sa e poden o fer a lur sal car assi no ha veguer ne sotveguer ne loctinent de procurador ne altre official ne regidor ne fem comta de homens a caval ja senyor vos ho havem significat atenetz e provehitz axi com de vos se pertany. Trametem vos les dites letres senyor per escusacion nostra e per informacion de la vostra altea. Escrita a Gerona dimenga al alba XVI jorns de febrer anno Domini MCCCXL secundo.

Vostres humils Jacme de Miyavila jurat de la ciutat de Gerona e misser Bn. de Burdils.

III.

De nos en Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Serdenya de Corcega e comte de Barchinona. Al feel nostre En Johan Niel habitador de Castello Dampuries. Salut e gracia. Fem vos saber que nos Deu volent entenem a cuytar nostre passatge a les parts de Mollorques ab companya certa de homens a cavall e de peu per raho de la exequcio que fem contral Rey de Mallorques a nos rebelle hon com nos ajam obs bons servents pera aço e ajam vos entrels altres elegit per asoldejar e acordar XXV servents bons es a saber XII ballesters e XIII servents ab lançés e ab darts e ab paveses dels quals vos siats cap ho conestable per ço a vos deim e manam que reebut dels dits servents e de cascun dells sagrament

e homenatge de seguir vos e de servir be e leyalment e que estaran a manament de vos e daquell et daquells que nos manarem vos los dits XXV servents asoldejats e acordats de part nostra prometen a ells acurriment de XXV solidos Barchinonesos per cascu per tot lo viatge e X diners Barchinonesos per cascun dia aytant com estaran al dit viatje del dia que partiran de lurs cases tro que sien en la ciutat de Barchinona e depuys aytant con estaran al viatge tro que sien tornats a lurs cases. Et hauran lo sou avançat de XV dies ans ques recullen e seran los dats vexells de mar franchs anan e tornan. Certifican los quels ballesters cascu haura a metre una bona ballesta e bon croch e.... XL tretes e spasa ho maneres ho coltell de cinta e les lançes hauran a metre cascun lança et dart et paves e maneres spasa ho coltell de cinta. E en aço hajats axi com de vos confiam tal diligencia que los dits XXV servents puxam haver sens falta en la ciutat de Barchinona la qual havem assignada a recullir per passar a Mallorques Deus volent al XXV jorn del mes dabril primer vinent aparellats de recullir e daço ajam vostra resposta per lo portador de la present. Nos empero per lamat tresorer nostre vos farem enviar dins pocs dies moneda per dar los dits acurriments segons quel dit tresorer nos fa saber per sa letra. Data en Barchinona a XXIII dies anats del mes de març del any de nostre Senyor Mil trecents quaranta dos. A. vicecancellen.

IV.

Illustrissimo ac potentissimo principi domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Sardinie et Corsice ac comiti Barchinone. Jurati proceres et universitates civitatis et Regni Majorice se ipsos cum omni reverentia et honore receptis celsitudinis vestre litteris continentibus in effectu requisitionem contra serenissimum principem dominum nostrum Regem Majorice per vos nobis factum eisdem ducimus respondendum quod salvam honorificentiam vestre regie dignitatis non est dicendum nec aliqualiter presumendum dictum dominum nostrum Regem sue dignitati et honori contrarium peregisse nec etiam cogitasse. Quinymo prefatum dominum nostrum Regem Majorice tante dignitatis et honoris ac justitie circumfultum pro indubitato habemus et quilibet habere debet fecisse et complevisse omnia ea ad que personis quibuslibet teneatur quem ut pote nostrum dominum naturalem ejusque honorem regnum et terras ex legalitatis et fidelitatis debito semper in voto nobis fuit est et erit in omnem casum defendere contra cunctos ac res et vitam exponere pro eodem cum eum solum principem et dominum nostrum et non alium agnoscamus ac eidem et suis dumtaxat et non cuivis alteri quolibet obligationis astrictos vinculo senceamus nec nos inde retrahere poterunt metus cujusque potentie dampna et

pericula quantacumque taliter nos habentes quod fidelitas qua domino nostro Regi Majorice astringimur et extimatio nostra ac universitatis predicte sincero Deo propicio conservabuntur in omne evum pariterque illese. Datum in civitate Majorice octavadecima die mensis junii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo secundo.

V.

Illustrissimo ac excellentissimo domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Sardinie Corsice et comiti Barchinone humiles consules probi homines et universitas ville Podiicerdani vestre celsitudinis gracie se humiliter recomendant. Excellentissime et magnifice domine ad ea que continentur in quibusdam litteris per vestram regiam excellenciam nobis consulibus probis hominibus et universitati nostre Podiicerdani missis per quendam porterium vestre regie excellentie portatis et ad nostram scientiam devolutis harum serie humiliter duximus respondendum quod excellentissimus princeps et dominus noster dominus Rex Majorice salva reverentia vestre regie celsitudinis nichil fecit nec facere consuevit contra ea que facere debuit vel debet nec fecit aliqua ex quibus nos movere rationabiliter opporteat contra eum quem ymo sumus certi quod ipse est fuit et erit paratus perpetuo facere et implere cum effectu quod debebit. Unde cum nos si-

mus veri vassalli subditi et fideles prefati domini nostri Majorice Regis intendimus eum juvare deffendere et valere contra cunctos homines cujuscumque conditionis existant totis nostris viribus ut veri subditi et fideles vassalli ipsorum dominos facere astringuntur. Certifficantes vestram regiam magestatem quod in hac intentione et proposito vivere volumus atque mori. Data in villa Pediiceritani quinta die mensis julii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo secundo.

VI.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya e de Corcega e comte de Barchinona. Al amat nostre En P. de Posols. Salut e dileccio. Con nos per contradiccio de ferma de dret a nos feta per lalt En Jacme de Mallorca e per altres raons justes en lo proces daquen fet contengudes hajam enantat e continuem denantar a pendre realment totes les terres quel dit En Jacme tenia per nos en feu. E per aço siam entrats en lo comtat de Rossello per pendre realment e per tenir aquel ab tots sos drets e pertinencies en nostra senyoria e dins lo terme del castell de Canet situat dins les limites del dit comtat hajam parades nostres tendes. E tingam en nostra senyoria lo dit comtat en lo qual cas los barons homens de ciutats e viles del dit comtat a nos

axi com a tinent aquell en nostra senyoria sien tenguts de respondre axi com a lur senyor daquelles coses que al dit En Jacme havien acustumat e devien respondre. Per çous deim eus manam que façats a nos homenatge e sagrament de feeltat e totes altres coses que erets acustumat e tengut de fer al dit En Jacme de Mallorca e a ell non responats nel façats en altra manera enantariem contra vos axi com contra aquell qui nega fer a son senyor feeltat e altres coses a que es tengut e en altre manera segons justicia. Dada en les hosts prop Canet sots nostre segell secret a III dies dagost en lany de MCCCXLII. Ja. vidit.

VII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Nobilibus et dilectis ac fidelibus suis gerenti vices procuratoris in regno Aragonum nec non justiciis merinis bajulis Çalmedinis suprajunctariis et aliis officialibus nostris in dicto regno Aragonum constitutis vel eorum locatenentibus ac omnibus et singulis subditis nostris ejusdem regni. Salutem et dilectionem. Cum Rex Majorice contra conventiones et pacta inter progenitores nostros et suos olim inita et inter nos et ipsum simul et iterum renovata et homagio et juramento nobis per eum tociens prestitis reborata non veritus contra nos et inclitam domum nostram spiritum rebellionis assumere obsti-

nata plurimum et elata protervia omnem superioritatem directum dominium jurisdictiones ac jura feudalia quem habemus in regno Majorice et comitatibus Rossilionis et Ceritanie et terris aliis que tenet a nobis in feudum nec non vassallagium quo pro inde nobis astrictus est denegare presumpserit et nostri objectione dominii quantum in eo est non contentus ante processum quem juste contra ipsum et regnum et terras predictas facere intendimus per terram et mare moverit nobis guerram capiens et capi faciens subditos nostros et bona omnia eis auferens seu auferri precipiens et plures insolentias et excessus contra ipsam regiam magestatem comiserit et com . . . . quem sine magna lesione et diminutione nostre corone regie et totius reipublice non possimus nec debemus sibi aliqua conniventia preterire. Idcirco vobis et cuilibet vestrum dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus ad vindicandum tantum opprobrium et contemptum tantumque dispendium exemplo valde pernitiosum viriliter insurgentes vos dicti officiales et subditi nostri quicumque omnes et singulos subditos dicti Begis et bona eorum que ubique reperire poteritis capiatis captasque personas et bona retineatis doneo a nobis aliud receperitis in mandatis. Mandantes etiam vobis firmiter et expresse quatenus quilibet vestrum in loço seu locis sue jurisdictionis preconitzari publice faciatis quod quicumque teneat vel sciat per alium teneri bona gentium vel subditorum Regis Majorice predicti ea manifestare et nobis tradere teneatur sub pena corporum et bonorum. Data Barchino-

ne VI. Idus augusti anno Domini MCCCXL secundo.
A. Vicecancellarius.

VIII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Universis et singulis officialibus Regni Valencie. Salutem et gratiam. Jam volantis fame preloquium ad vos ut credimus precucurrit qualiter Majorice Rex qui guidatus nostram adierat magestatem spiritum rebellionis assumens superioritatem directumque dominum jurisdictionis et jura feudalia que habemus in regno Majorice et comitatibus Rossilionis et Ceritanie ac terris aliis que pro nobis tenet in feudum nec non vassallagium quo pro inde cum sacramento et homagio nobis per eum prestito nostro culmini astricto. . . . . dinoscitur non est veritus denegare. Et quantum in eo est nostri abjectione dominii non contentus durante tempore guidatici memorati . . . . . processum quem intendimus facere contra ipsum nobis guerram movere presumpsit capiens nostros subditos et illis auferens bona sua et excedens graviter contra nostram regiam magestatem sub inferre moliter nobis et subditis nostris dispendia graviora parando galeas et alia vasa marina quibus navigia subditorum nostrorum in portubus et plagiis et alibi in mari navigantia capere valeat seu delere ac victualia et quavis alia bona que in illis re-

perire poterit capere indeque sua fortalitia premunire. Quo circa vobis expresse dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus provideatis in maritimis dicti regni cum preconitzationibus publicis et alias quod portus et plagie et navigia in eis sistentia taliter custodiantur et sic solliciter conserventur quod propterea pati nequant dispendium vel discrimen. Et prohiberi etiam faciatis sub pena corporum et bonorum qued nullus audeat navigare cum victualibus vel aliis rebus aut mercibus quibuscumque donec nos in nostris maritimis de tali armata providerimus quod rasa nostrorum subditorum secure valeant navigare. Data Barchinone IIII idus augusti anno Domini MCCCXL secundo. A. Vicecancellarius.

VIIII.

Serenissimo principi domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comitique Barchinone Illustri fratri nostro carissimo. Jacobus per eandem Rex Majorice comes Rossilionis et Ceritanie ac dominus Montispesulani salutem et prosperos ad vota successus. Pridem intimavimus vestre celcitudini per literas nostras justas et rationabiles causas ob quas licuit nobis subditos vestros et illorum bona in terris nostris capere et ponere sub manu nostre curie et arresto ut super inde causam admirationis nullatenus haberetis super quo noviter vestras responsivas rece-

pimus litteras inter alia continentes quod nobis ex causis aliquibus non tenemini preterquam in certa peccunie quantitate que pro dote Illustris Regine Majorice consortis nostre carissime sororisque vestre nobis debetur. Pro qua potestates quas dicti Regni Majorice et quarundam aliorum terrarum nostrarum nobis fuisse asseritis titulo pignoris obliguatas et quod nos obliguatione hujusmodi contenti ut dicitur numquam verbo vel scripto vos pro illa duximus requirendos sic quod patere dicebatis quod causis in dicta vestra litera exquisitis coloribus ut asseritis allegatis ad captionem personarum subditorum vestrorum vel arrestandum seu occupandum bona illorum de jure vel ratione nequivimus procedere nec valeamus. Et quod si quantitates alie predecessoribus nostris vel nobis debite fuerint habetis ut dicitur de ipsis diffinitiones et apochas illeque omnes comprehense et sublate fuerunt in transactione quam dudum asseritis factam inter illustrem Jacobum memorie recolende avum vestrum et nos sive tutorem quem dicitis fuisse nostrum super multis questionibus arduis que ad invicem ratione regni Majoricharum et comitatuum predictorum et aliarum terrarum suborte ut asseritis fuerunt in qua ut dicitis predicta et multa alia hinc inde fuerunt remissa et quod etiam esto quod nobis pro aliquibus quantitatibus teneremini non licuit vobis ante requisitionem quantitates que a nobis debentur singulatiter declarantem et fatiguam in vobis inventam marchare vel occupare bona subditorum vestrorum et minus eos capere in personis ubi etiam alias licite pigno-

randi occassio processisset fuisse et enim asseritis detestabile plurimum et dampnatum jurique divino et humano ac omni rationi contrarium prius capere et marchare ac postea requirere ingenere nulla causa debiti declarata ex quibus liquere dixistis quod ad capiendum gentes vestras et earum bona non potuit nec potest nostra conscientia legitime informari. Subjungentes quod nos non causam ut causam ad dampnificandum vestros subditos sub simulato velamine assumpserimus prout premissa per vos in dicta vestra littera explicantur. Ad que salvo et protestato expresse quod contentis in dictis vestris litteris ac aliquibus ex eis non consentimus nec ea concedimus imo eisdem contradicimus in quantum possent esse contraria juri nostro. Respendemus vobis quod serenitas vestra tenetur et est eficaciter obliguata nobis sicut per publica instrumenta hostendi potest et legitima documenta inter cetera in centum sexaginta milibus. . . . . argenti quorum quincuaginta se . . . . . minus tertia parte unius valori unius Montispesulani marche argentee pares erant quos felicis memorie dominus Jacobus Rex Majorice avus. . . . . illustri Jacobo recordationis in. . . . . Aragonum avo vestro et in duodecim milibus libris ex parte una et in tresdecim milibus libris Barchinonensibus ex parte altera quas memorie recolende illustris dominus Sanccius Rex Majorice patruus noster dicto inclito recordationis illustri Jacobo avo vestro pro negotiis Sardinie mutuavit et in quadraginta sex milibus nonagentis quinquaginta libris XVII solidis et tribus denariis dic-

te monete quas et quos idem memorie recolende dominus Sancius patruus noster pro sumptibus viginti gualearum et sex barcharum armatarum per eum ad auxilium dictorum negociorum Sardinie expendit pro illo dumtaxat tempore pro quo hujusmodi sumptus promisit restituere dicto nostro patruo jamdictus illustris avus vester et in duodecim milibus sexcentis viginti tribus libris quinque solidis duobus denariis monete Majoriche minutorum quas nos expendimus pro armamento sex gualearum facto ad servitium Sardinie quas etiam expensas promissit nobis restituere egregie recordationis illustris Alfonsus Rex Aragonum pater vester et in septingentis quinquaginta libris Barchinonensibus quas nos dicto egregie recordationis illustri Alfonso genitori vestro mutuavimus et in triginta milibus libris Barchinonensibus ratione dotis illustris Regine Majoricharum consortis nostre carissime sororisque vestre super quibus ut solveretis nobis easdem peccunie quantitates declarando ipsas expresse singulariter et distincte semel secundo tertio et pluries tam per literas nostras spetiales quam per certos nostros nuntios et procuratores ad ea spetialiter destinatos vestram excellentiam requisivimus et requiri fecimus legitime et instanter subjungendo quod nisi nobis solveretis easdem in deffectum justicie vestri cogeremur supradictis nostris juribus providere sicut per instrumenta publica quorum unum fuit factum in reguali seu domo regia civitatis Valencie die jovis qua computabatur kalendas aprilis anno Domini Millesimo trecentesimo tricesimo nono clausum et signatum

per Bernardum Paylares auctoritate illustris Regis Aragonum notarium publicum et aliud instrumentum factum fuit die dominica intitulata quartodecimo kalendas aprilis in hora crepusculi vel circa anno Domini Millesimo trecentesimo tricesimo nono in Alfajaria civitatis Cesarauguste videlicet in capella ipsius Alfajarie clausum et signatum per Raymundum Sicardi scriptorem dicti Regis Aragonum et ejus auctoritate notarium et aliud instrumentum fuit factum die lune intitulata pridie idus junii anno Domini MCCCXL circa horam tertiarum in reguali regio civitatis Valencie clausum et signatum per dictum Raymundum Sicardi notarium antedictum et aliter legitime ista constant. Cum autem vestra serenitas omiserit et recusaverit dictis requisitionibus legitimis non obstantibus nobis quantitates solvere supradictas oportuit et licuit nobis justicia suadente pro deffectu justicie et jure fatica inventa in vobis circa pretacta sicut ex premissis evidenter colligitur subditos vestros et bona illorum que infra ditionem nostram reperire potuimus capere seu marchare sicque locus non fuit salvo vestri honore quod ex hiis actis sicud permitit jus debueritis vehementem admirationem quam dicitis sucepisse nec super solutione ejus summe peccunie quam nobis debetis pro dote dicte Regine obstat quin nos eam prosequi et petere possimus et quin vos eandem solvere debeatis ratio quam pretenditis quod potestates quas dicitis pro inde nobis fuerint titulo pignoris obliguate ut asseritis cum potestates nulle in regno et terris nostris vobis pertineant nec pertinere ullo modo vobis debent

nec aliqua jura feudi in nostris terris vobis pertineant ullo modo quia conventiones si, que super hiis inter nostros et vestros precesserunt predecessores et per nos fuerint renovate non valuerunt ac non valent et si presubposito sed tamen non concesso quod valuissent ille carent ipso jure viribus et efectu et juribus actionibus et emolumentis si que pro illis vel occasione illarum in predictis vobis unquam petierim ipso jure fuistis privatus causis et rationibus jam allegatis coram reverendo in Christo patre domino Armando Aquensi archiepiscopo domini nostri Summi Pontificis leguato et latius expressis et explicatis per nos in quadam nostra responsione quam facimus et faciemus per nostrum procuratorem quibusdam replicationibus factis nomine vestro per Arnaldum Derillo procuratorem vestrum se asserentem et aliis rationibus et etiam posito sine prejuditio set non concesso quod obliguatio consisteret quod tamen non conceditur ex eo non prohiberemur jus nostrum prosequi. Cum creditor etiam qui pignus haberet rey etiam in qua concisteret pignus non prohiberetur aliis remediis juris sibi pro debiti sui prosequtione providere. Super cujus solutionis dote sicud prefertur vos sepe duximus requirendos licet in dictis vestris litteris contrarium sit insertum nec liquere potest sicud in vestris asseritur litteris quod ex causis per nos exquisitis coloribus alleguatis minus juste dictos subditos vestros et illorum bona duxerimus arrestandos quinymmo constat quod ex justis et legitimis notoriis et evidentibus causis que nullos fictos colores sucipiunt potuimus et decuit nos

procedere ad premissa nec obstere potest de jure ratio quam pretendit quod si alie nobis quantitates preterquam dicte dotis debite fuerint inde deffinitiones et apochas dicitis vos habere quorum ille omnes sublate et conprehense fuerunt in transactione in ipsis vestris literis alle. . . . ta cum si diffinitiones et apoche de aliquibus quantitatibus per nos vel eum quem tutorem nostrum fuisse dicitis facte fuerint et in transactione quam factam fuisse dicitis fuerint comprehensse hec nobis seu juri nostro eficere non potest cum tunc nec nos in pupillari etate existentes nec ille quem dicitis nostrum fuisse tutorem potuimus quantitates que nobis liquide debebantur remitere alienare vel diffinire in juris nostri evidentem lesionem et diminutionem nec in prealeguata transactione comprendi quantitates ipse liquide potuerunt cum nec duabia questio nec causa probabilis intervenirent que prestarent auctoritatem vel materiam transhigendi et posito sine prejuditio sed non concesso quod dubia questio esset adhuch illa transactio per illum quem dicitis nostrum fuisse tutorem interposita in dictis quantitatibus et debitis nobis non oficeret nec induceret diminutionem cum nec inventarium vite et coram judice competenti confecerit nec alia adimplevit que de jure sunt introducta fieri per tutorem antequam aliquid administrare de bonis pupillaribus valeat sive possit sicque diffinitiones et apoche ac transactio alleguate per vos si que fuerint in nulli dubium quod ipso jure nullam efficaciam in juris nostri prejuditium et diminutionem sortiuntur ex quibus colligitur evidenter quod potuimus licite nedum

subditorum vestrorum bona capere seu marcare et nostris juribus debite providendo set etiam licite eorum personas vestri mora fatigua et defectu intervenientibus ut est predictum in quo quidem casu jus constitutio seu usantia non prohibeant pro debitis personas capi et arrestari sed postius propter juris deffectum et fatiguam ubi alias jure non permiteretur toleratur et permititur nedum bona sed et personas pignorari seu marchari sicque inde potest et potuit legitime nostra conscientia informari et non fuit ut dicitis detestabile nec dampnatum nec juri divino et humano ac omni rationi contrarium sed postius consonum nec ordo preposterus observatus quynimo debito procedens ordine in predictis nec nos causam ut causam sicud in vestris dicitis litteris sub simulato velamine ad dampnificandum subditos vestros assumpsimus si prius super debitis et rationabilibus causis vos legitime requisiverimus et post juris faticam et moram et deffectum inventos in vobis suadente justicia processimus ad predicta pro nostris juribus conservandis si itaque minus juste ad alia ut dicte vestre littere cominantur procederetis nos jura nostra non poterimus dimitere indeffensa quin ea apponamus remedia que poterimus justicia suadente. Datum Perpiniani vicesima octava augusti anno Domini Millessimo trecentesimo quadragesimo secundo.

Per dominum Regem.
Ad relationem Johannis de Bartzano. Petrus Radulphi.

X.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Aljame et secretariis judeorum civitatis Gerunde nec non singularibus judeis dicte civitatis gratiam suam. Quia ut intelleximus vos dicta aljama et aliqui singulares judei ex vobis pro aliquibus tenemini peccunie quantitatibus nonnullis judeis seu aliis personis subditis Regis Majorice nosque velimus quoscumque peccunie quantitates et alias res que per vos vel aliquos ex vobis debeantur seu in quibus teneamini aliquibus judeis Perpiniani vel aliis personis sive judeis sive christianis subditis dicti Regis per nos emparatas teneri. Ea propter vobis dicimus et mandamus firmiter et expresse quatenus dictam emparam servando quantitates hujusmodi seu alias res per vos predictis personis debitas eisdem vel alicui alii persone minime tradatis nec de ipsis aliter ordinetis nisi prout a nobis habueritis in mandatis cavendo attente ut super hoc aliquid inmutetis vel fingatis alias reputabitur culpe vestre. Datum Barchinone XVIII kalendas septembris anno Domini MCCC quadragesimo secundo. A. Vicecancellarius.

XI.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilecto consiliario et thesaurario nostro Bernardo de Ultzinellis legum

doctori nec non Raimundo de Marginibus civi Barchinone. Salutem et dilectionem. Cum nos concesserimus cum presenti Stephano Magre personete Barchinone quod ipse solum et non alius vendat res merces et bona quecumque Regis Majorice vel subditorum ejus que vos vendi feceritis quavis causa. Idcirco vobis expresse mandamus quatenus dictum Stephanum ad vendendum res merces et bona prefata et non alium vel alios admitatis sibique faciatis propterea de assuetis juribus responderi. Datum Barchinone tertio decimo kalendas octobris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo secundo. A. Vicecancellarius.

XII.

Serenissimo principi domino Petro Illustri Regi Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comitique Barchinone honorabili et karissimo patrueli suo ut fratri karissimo Ludovicus Dei gratia Rex Sicilie salutem et continue felicitatis augmentum. Debito consanguinitatis affectu recepimus excellentie vestre literas serenissimo principi domino Regi Petro felicis memorie domino genitori nostro per hostiarium vestrum latorem presentium destinatas per quas explicantes late atque per seriem tentata noviter per Regem Majoricarum in detrimentum vestre regie dignitatis ultimo petebatis ut dicto Regi Majoricarum vel adherentibus ei nullam in prejuditium vestrum subsidium largiremur aut per gentem nostram permitteremus impendi arma etiam

seu victualia quo regno nostro per quempiam extrahi deferenda ad terras dicti Regis Majoricarum nullatinus pateremur quarum plene intellecto tenore quia videtur nobis serenitatem vestram justam causam fovere dicti Regis dissensio ad displicentiam cedit nobis. Speramus autem in Domino quod ipse Rex Majoricarum ad cor rediens conventiones habitas inter predecessores vestros et suos efficaciter observabit firmumque vobis existat quod nec dicto Regi Majoricarum nec cuivis alii persone de mundo contra vos aliquod prestaremus subidium nec per gentem nostram preberi quomodolibet pateremur. Verum quia mercatores de dominio dicti Regis Majoricarum semper consueverunt secure in Regno nostro eorum negotia gerere et presenti anno negotiationibus multarum rerum se inmiscuerunt et maxime victualium quibus jam exituram certe quantitatis concessimus indecens esset valde si eos nunc eliminaremus a finibus Regni nostri insuper difficile quinimo impe . . . . bile videtur nos alios nobis adicere inimicos cum satis sit hosti nostro antiquo resistere nec lateat vos negotium melatii quod ob longam et artam obsidionem alimentorum inopia et sitis ariditate confectum nuper est deditum inimicis sed recuperare speramus illud Christi gratia suffragante. Ad id vero quod petiistis ut non permitteremus per aliquem de Regno nostro victualia extrahi ad terras dicti Regis Majoricarum ferenda respondemus quod cum jus exiture vitualium de regno nostro sit melius membrum omnibus aliis juribus Regni nostri que mediante pro majori parte geruntur atque com-

plentur presentis guerre negotia et jam licentia extrahendi concessa fuerit mercatoribus antedictis. Inhibitionem predictam absque dicti Regni nostri periculo facere non possemus. Et quando vellemus inhibitionem hanc fieri collaterales consiliarii et magnates nostri mediocres et etiam populares hoc nullatenus consentirent si premissa itaque causa legitima obsistente complere non possumus placeat fraternitati vestre nos inde suscipere rationabiliter excusatos cum ultra rationes predictas obviet etiam debitum Regie honestatis. Datum Cathanie sub consueto sigillo serenissimi domini domini Petri Secundi dicti Regni Regis clare memorie reverendi et karissimi domini genitoris nostri defectu proprii non dum facti anno Dominice incarnationis MCCCXLII II octobris XIª indictionis.

XIII.

Princep e senyor molt alt. Sapia la vostra magnificencia que lo die present en hora de miga nit hague lo Senyor Infant En Jacme et nosaltres letres e ardit del honrat En Galceran Marchet viçalmirayl vostre qui es ab VI galeas de la vostra armada vers les parts de Cobliure que ell divenres per lo mati prop passat pres en les mars de Capdecreus una barcha armada de XXIIII rems la qual lo Rey de Maylorches trametia vers la Illa de Maylorches e en la qual barcha havia II frares menors e II preycadors qui anaven de part del dit Rey a la ciutat de Maylorcha per missatgeria en la

qual barcha foren trobades algunes letres axi de creença comenada per lo dit Rey al dits frares con altres letres de les quals a la vostra altea trametem translat ensemps ab la present. Per que Senyor placia a la vostra altea de haver a cor los affers del dit Rey de Maylorches e de acostarvos a la ciutat de Barchinona per donar fi a aquells. E comenam nos senyor en vostra gracia e merce. Scrita en Barchinona dicmenge a XXII dies del mes de deembre anno Domini Millesimo CCC quadragesimo secundo.

Los seus humils e devots consellers e prohomens de la ciutat de Barchinona.

Los dits frares menors o preycadors son estats tremesos açi al Senyor Infant per lo dit visalmirayl e han comptat que la creença a ells per lo dit Rey comanada era quels mesessen bón cor ço es als jurats e prohomens de Mallorches e quels diguessen que lo dit Rey procuraria bona pau dels affers què ha ab vos Senyor e que nos torbassen per ço que havien fet aquells de Perpinya. Digueren encara los dits frares que comanat los era estat per lo dit Rey que de part sua induissen e diguessen als frares de Mallorches dels lurs covents e altres que per les trones preycassen e amonestassen la gent que estiguessen con a bons e a leyals e fèrms e que nos mudassen de res per ço que havien fet los homens de Perpinya. Scrita ut supra.

Al molt alt e poderos princep e senyor En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Sardenya e de Corcega e Comte de Barchinona.

Cartas Reales Legajo n. 83.

I.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. In favorem viagii quod Deo duce facere intendimus.. ..... partes Rossilionis pretextu executionis per nos fiende contra inclitum Jacobum de Majoricis elongamus vos Guillermum de Fluviano civem Valencie ac debitores et fidejussores pro et vobiscum obligatos et bona vestra et eorum penis cessantibus quibuscumque a solutione quorumcumque debitorum ..... comandarum que ..... christianis hinc ad tempus dicti viagii et durante ipso viagio et ex tunc per unum annum continue subsequentem. Sic quod infra dictum tempus nequeat executio fieri contra vos vel fidejussores et debitores predictos pretextu aliquorum debitorum vel comandarum aut contractuum vel obligationum nec bona vestra et ipsorum etiam pignorari. Mandantes hujus serie universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris et locatenentibus eorundem quod elongamentum nostrum hujusmodi teneant efficaciter et conservent ut superius continetur et contra ipsum non veniant aliqua ratione. Da-

tum Valencie decimo kalendas . . . . . anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. Vicecancellarius.

II.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Cerdenya de Corsega e Comte de Barchinona. Als feels nostres los promens et universitats et loch de Pena. Salut et gracia. Com nos per rao de contradiccio de ferma de dret a nos feta per lalt En Jacme de Mallorques per tantes raons justes en lo proces daquen fet contengudes haiam proceit e continuem a proceir a pendre realment totes les terres quel dit alt En Jacme tenia per nos en feu e per aço siam entrats en la terra del comtat de Rossello per pendre realment e per tenir en nostra senyoria aquell comtat lo qual lo dit alt En Jacme tenia per nos en feu e dins lo terme del castell e vila de Canet situat dins les limites del dit comtat hajam parades nostres tendes e tingam aquell comtat en nostra senyoria en lo qual cas los barons cavalers e homens de ciutats e viles daquell comtat a nos axi com a tenent aquell comtat en nostra senyoria respondre axi com a lur Senyor sien tenguts daquelles coses de les quals al dit alt En Jacme de Mallorca avien acustumat et devien respondre. Per ço deim e manam a vos e a caseun de vosaltres que façats a nos homenatge e sagrament de feeltat e totes altres coses que erots acustumats e obligats

de fer al dit alt En Jacme de Mallorca e daquelles aquell alt En Jacme de Mallorca non re. . . . . en altra manera proceiriam contra vos e cascun de vosaltres axi com contra aquells qui negen fer a son senyor feeltat e altres coses a que son tenguts . . . . . manera segons que justicia requeses. Dat en les nostres hosts prop lo dit loch de Canet sots nostre segell secret disapte segon dia. . . . . de nostre Senyor MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

III.

Celsitudini Regie humiliter supplicando exponunt Galcerandus G. et G. de Solerio cives Majorice dicentes quod IIII die mensis januarii anno Domini MCCC XL tercii Octovianus de Riso et Lafrancus Pança cives Janue patroni et ductores duarum galearum que etiam armate fuerant in dicta Janue civitate cum pluribus aliis januensibus tunc in dictis gáleis navigantibus eorum complicibus invaserunt et per vim ac manu armata ceperunt et rapuerunt quendam cocham duarum cohopertarum vocatam sanctus Christoforus supplicantium ipsorum diversis rebus et mercibus oneratam tunc in portu Almarie ditionis Regis Granate existentem quamque cum ipsis rebus et mercibus per eos modo previo captam duxerunt ad Julium Bucanigra januensem nunc illustrissimi Regis Castelle admiratum qui quamvis pluries requisitus et instantis-

sime dictam cocham com rebus et mercibus antedictis illis restituere denegavit quinimino eam contractando de illa et rebus rectis fecit prout voluit in dictorum supplicantium grave dispendium et jacturam ac contra pacis federa inter subditos ipsi magestati Regie et comune Janue diu est jam inita. Igitur supplicantes sepedicti disraubati et fere suis rebus omnibus denudati juxta morem usitatum etiam a jure non devium bajulum Majorice adiverunt cui premissa ut processerant intimantes ab eo sibi provideri de justicia prout in similibus et in curiis Majorice solitum fieri postularunt. Qui diligenti informatione recepta et forma assueta in talibus observata adjudicavit eisdem pro emenda et satisffactione dicte coche et rerum raubatarum prerelatarum ac sumptibus et interesse proinde factis et sustentis VM DCXII libre monete Majorice floreno auri tamen pro singulis XXV solidis computando et ultra morem antiquissimum ipsarum curiarum ut debuit sequitus adjudicavit ipsis eisdem II solidos dicte monete quolibet anno pro unaquaque libra summe pecunie antedicte habendas videlicet et consequendas omnes dictas quantitates de rebus et bonis dictorum Julii Bucanigra Ottoviani de Risso et Laffranchi Pança januensium predictorum ac ipsorum uniuscujusque in solidum prout hec in dicta adjudicatione sive sententia superinde lata seriosius explicantur. Verum princeps serenissime quia regium culmen decet vestris subditis contra dictos raubatores et eorum complices subvenire et nunc ambaxiatores nobilis et magnifici ducis ac comunis Janue pro tractando ut fertur de mo-

do satisfaciendi de raubariis comissis in vestros subditos a districtualibus comunis ipsius ut perinde evitare valeant marchas contra eos concessas et concedendas fuerint ad vestram clementiam destinati. Et nisi ea via dictis subditis vestris disraubatis satisfiat in premissis vel saltem per ipsos ambaxiatores si potestatem tamen a comunni habuerint de satisfaciendo superinde caveatur sit alias eis de marcha seu represalia in rebus et bonis omnium et singulorum districtualium dicti Ducis et comunis concedenda per vestram celsitudinem providendum nec justicia principalis debeat in tanto dampno et rerum suarum jactura versari suos subditos tolerare. Pro tanto prenominati humiles subditi vestri presidium vestre clemencie implorantes supplicant quatenus dignemini comittere et mandare auditori dictis ambaxiatoribus concesso ut in tractatu cum illis fiendo de dictis rapinis habeat rationem et facere ut eis per illos satisfiat vel si posse habuerint dicto comuni caveant de satisfaciendo plenarie juxta dicte adjudicationes superinde facte seriem et tenorem. Alioquin supplicant quatenus justicie intuitu eis de marcha per serenitatem regiam concedenda in bonis et rebus omnium et singulorum districtualium dictorum Ducis et Comunis occupandis tam in terris omnibus vestris quam in mari dignemini providere ut sic ipsorum vestrorum subditorum tantum dispendium per justiciam vestre excellencie relevetur.

Tradatur cancellario deputato ad audiendum dictos ambaxiatores qui faciat verbum eisdem de pre-

dictis et extunc poterit suplicationibus debitis cum justicia provideri.

P. P. P. G. de Staylons G. de Silan Jacobus Eximeni Dosca auditores.

IV.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya et de Corcega et comte de Barchinona. Als feels nostres las prohomens et universitat del loch de Sent Feliu de Vayll. Salut et gracia. Con nos per raho de contradictio de ferma de dret a nos feta per lalt En Jacme de Mallorca et per altres rahons justes en lo proces daquen fet contengudes hajam proceit et continuem a proceir a pendre reelment totes les terres quel dit alt En Jacme tenia per nos en feu. E per aço siam entrats en la terra del comtat de Rossello per pendre realment et per tenir en nostra senyoria aquell comtat ab sos drets et pertinencies. E dins lo terme del castell e vila de Canet situat dins les limites del dit comtat hajam parades nostres tendes et tingam aquell comtat en nostra senyoria. En lo qual cas los barons cavallers homens de ciutat et viles daquell comtat a nos axi com a tenent aquell comtat en nostra senyoria respondre axi com a lur senyor sien tenguts daquelles coses de les quals al dit alt En Jacme de Mallorca havien acustumat et devien respondre. Per ço deim et manam a

vos et a cascu de vosaltres que façats a nos homenatge et sagrament de feeltat et totes altres coses que erets acustumats et tenguts de fer al dit alt En Jacme de Mallorca e a aquell alt En Jacme non responats. En altra manera proceiriem contra vos et cascu de vosaltres. . . . . contra aquells qui neguen fer a son senyor feeltat e altres coses a que son tenguts e en altra manera se . . . . . a requer. Dat en les nostres hosts prop lo . . . loch de Canet sots nostre segell secret disapte segon dia del. . . . . lany de nostre Senyor MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

V.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone . . . . . et dilectis nostris gubernatori regni Majorice ac procuratoribus redditiuum et jurium nostrorum dicti regni aliisque nostris oficialibus ipsius regni presentibus et qui pro tempore fuerint. Salutem et dilectionem. Pro parte aljame judeorum dicte civitatis fuit coram nobis expositum quod temporibus preteritis singulares ipsius aljame et quicumque alii judei extranei et privati poterant. . . . . navigare et ad quascumque partes accedere omni obstaculo quiescente. Postea vero inclitus Jacobus olim Rex Majorice statuit et ordinavit quod nullus judeus posset inde recedere absque albarano procuratorum regiorum li-

cet tamen postea iliud duceret revocandum. Nuncque vos dicti procuratores prout parte dictorum judeorum asseritur intenditis illud idem facere observari. Inhibendo dictis judeis ne inde recedant absque albarano vestro. Et cum hoc dicatur vergere in dampnum nostrorum jurium et detrimentum dicte aljame eo quia plures judei venirent ad civitatem Majorice nisi esset timor dicte inhibitionis qua eis liberum arbitrium auferretur ea propter ad supplicationem per sindicos dicte aljame inde nobis factam vobis et vestrum singulis dicimus et mandamus quatenus dictos judeos et eorum singulos tam extraneos quam privatos judeos scilicet et judeas permittatis navigare ire et redire cum eorum matrimoniis et pro aliis quibusvis eorum negotiis ad quascumque partes voluerint absque albarano vel li. . . . libere et omni obstaculo quiescente. Presentibus per viginti annos continuos et postea etiam quamdiu nobis placuerit valituris. Datum Barchinone tertio nonas martii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

Jacobus Conesa ex petitione provisa pro per thesaurarium.

VI.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone universis et singulis judeis aljame judeorum Tarrege. Gratiam suam. Ob

favorem nobilis et dilecti nostri Raimundi Cornelii et hominum suorum loci de Arbecha cui quidem nobili propter ejus grata servicia per ipsum nobis et progenitoribus nostris impensa et quem impendere non desistit potissime nunc in exequtione facienda per nos in brevi concedente Domino contra Majorice Regem in qua dictus nóbilis cum suorum militum et peditum comitiva nobis viriliter servire intendit reputamus merito nos teneri vos et vestrum singulos rogamus quatenus dictos homines nec non debitores et fidejussores pro et etiam eis obligatos elongetis ad duos annos a solutione debitorum in quibus vobis et singularibus ex vobis ipsi homines teneantur quoquo modo penis et usuris cessantibus quibuscumque et adveniet gratum nobis. Pro predictis vero ad vos mitimus Samsonem de Naves civem Ilerde cui super hiis que vobis ex parte nostra referet ratione predicta poteritis fidem credulam adhibere quique nobis rescribet de hiis que in premissis peregeritis ut visa ejus responsione super illis valeat debite provideri. Data Barchinone quinto kalendas aprilis anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A Vicecancellarius.

Jacobus Conesa mandato Regis facta per Petrum Despens consiliarium.

VII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardi-

dinie et Corsice comesque Barchinone. Nobili et dilectis nostris Guillermo de Bellera et Raimundo Senesterra. Salutem et dilectionem. Volentes dampna excludere et pericula evitare que ville et nostris hominibus infrascriptis possent facile evenire per Regem Majorice nostrum hominem et vassallum qui in sua rebellione persistens non desinit quantum potest offendere gentes nostras vobis dicimus et mandamus quatenus ambo simul vel vestrum quilibet in alterius absentia insequendo ordinationem factam per Raimundum de Caponibus gerentem vices procuratoris in Cathalonia compellatis quociens presen. . . . quod dictus Majorice Rex vel gentes sue intrare debeant hostiliter terras nostras omnes homines bajulie de Figueriis ad includendum se in villa de Figueriis et salvandum. Nos enim vobis et cuilibet vestrum super hiis comitimus vices nostras plenarie per presentem. Datum Barchinone tertio nonas aprilis anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

Presens litera fuit signata et amissa postmodum in scribania. Mentitur qui scripsit.

VIII.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Va-

lencia de Sardenya de Corsega et comte de Barchinona. Al feel armer nostre Domingo Novals. Salut et gracia. Manam vos que liurets una tenda daquelles que tenits a maestre Arnau ça Riera et maestre Alazar metges nostres a ops del viatge de Mallorca. Dada en Barchinona a XI dies dabril en lany de MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

IX.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Religioso fratri Bernardo de Muntsónis comendatori Paniscole vel ejus locumtenenti. Salutem et dilectionem. Relata quorundam noveritis percepisse quod in quadam butiga dena Pinyola sunt centum una sacha anymorum sive lane que sunt Johannis Barrera de Perpiniano quasque ipse Johannis ut fertur in confessione quam fecit in posse bajuli nostri Valencie confessus est eas fore suas. Sane cum bona hominum ditioni Regis Majorice vassalli nostri submissorum ratione processus per nos contra ipsum et gentes suas et bona eorum facti pro executione justicie nobis aplicent. Ea propter vos requirimus vobisque dicimus et mandamus quatenos viris presentibus si vobis constat predictas centum unam sacham anymorum sive lane fore dicti Johannis eas fideli nostro Guillermo Colom janitori nostro quem vos

ad eas recipiendas destinavimus pro parte nostra tradatis et deliberetis omni mora postposita et remota ipseque pro parte nostra vobis faciet apocham de receptis taliter in predictis vos habendo quod non possitis de injusticia merito reprehendi. Datum Barchinone XV kalendas madii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Sigillavit.

B. Turelli mandato Regis facto per thesaurarium.

X.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et corsice comesque Barchinone. Dilectis et fidelibus nostris justicie Aragonum Çalmedine Cesarauguste aliisque judicibus et officialibus nostris vel eorum locatenentibus ad quas presentes pervenerint. Salutem et dilectionem. Cum ob favorem viagii quod de presenti Deo duce facere intendimus contra Regem Majorice vassallum nostrum nobisque rebellem gentes et terras suas in quo viagio Garsias de Azuara vicinus Cesarauguste nobis cum est iturus in omnibus causis que vertuntur seu verti sperantur tam in agendo quam defendendo inter ipsum ex una parte et quascumque personas cujuscumque status gradus seu conditionis existant conjunctim vel divissim ex altera quibuscumque rationibus sive causis per vos et quemlibet vestrum supersederi providerimus et velimus dum dictus

Garsias remanserit in viagio antedicto et etiam per decem dies postquam ad domum propriam reversus fuerit de eodem. Ideo ad ipsius Garsie humilem supplicationem nobis inde exhibitum vobis et unicuique vestrum dicimus et mandamus quatenus provisionem nostram hujusmodi penitus observetis nec contra ipsam faciatis nec in aliquo procedatis. Et hoc aliquatenus non mutetis. Data Barchinone sexto . . . . . madii anno Domini MCCCXL tertio. Petrus Evi.

Dominicus Jor ex provisione facta per B. Dayssa consiliarium.

XI.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Quia ratione exequtionis quam facimus contra Majorice Regem vassallum nostrum nobis rebellem pro cujus prosequtione felici ad Insulam Majorice cum magna equitum et peditum comitiva intendimus et disposuimus in presentiarum Deo presule transfretare. Cujusque pretextu immensa inminent profluvia expensarum et ob nos expedit procurare pecunias undecumque. Ideo vobis dilecto consiliario nostro Blasio Daysa cum prosenti committimus et mandamus quod infra Aragoniam possitis a quibuscumque personis cujuscumque status legis aut conditionis existant nostro nomine recipere mutua

usque ad eas quas volueritis quantitates et obligationes et promissiones quascumque facere pro eisdem et pro ipsis etiam mutuis pignora nostra tam mobilia quam immobilia tradere et etiam obligare cujuscumque fuerint generis seu valoris videlicet questias monetatica merum imperium et jurisdictiones alias et jura feudorum castra villas molendina mansos et alia jura nostra quecumque quovis nomine censeantur. Possitis etiam omnia supradicta et singula vel aliqua ex eisdem simul divisim aut succesive et etiam violaria vel censualia nomine et pro parte nostra vendere et imperpetuum vel ad tempus longum vel breve cum instrumentis gratie vel sine pro illo vel illis pretiis de quibus vobis videbitur expedire ipsoque pecunia recipere et absolutiones diffinitiones et apochas facere de receptis. Et etiam pro evictione predictorum vel aliquorum ex eis que per vos vendi contigitur bona nostra omnia et singula obligare et omnia alia et singula facere in premissis et circa premissa pro nobis et nomine nostro que ad premissa utilia fuerint seu quomodolibet opportuna. Nos enim vobis dicto nostro consiliario plenam super premissis omnibus et singulis et ex eis dependentibus emergentibus quomodolibet vel annexis generalem administrationem cum presenti damus comitimus et concedimus cum libera et plenissima facultate. Promittentes ac etiam jurantes por dominum Deum et ejus sancta quatuor evangelia a nobis corporaliter tacta ratum gratum et firmum perpetuo habituros quecumque per vos acta gesta impignorata vendita obligata recepta et administrata quomodolibet

fuerint in eisdem. Ceterum ut emptoribus predictorum omnium vel singulorum aut aliquorum ex eis cautum sit diligentius atque tutum in bona fide nostra Regia et sine dolo promittimus cum presenti quod omnes et singulas venditiones ad imperpetuum vel ad tempus obligationes impignerationes et alias alienationes promissiones et quevis alia que vos dictus Consiliarius nostro nomine feceritis in premissis incontinenti cum inde fueritis requisiti ea omnia singulariter videlicet singula et generaliter universa laudabimus approbabimus firmabimus et juramento aliisque firmitatibus roborabimus spetialiter et expresse cum cartis nostris et faciemus prout premissa per vos dictum consiliarium fuerint valida remanere et cartas nostras faciemus ad premissa fieri utiles et etiam opportunas ac omnia et singula complebimus et firmiter attendemus que firmitatem ac perfectionem concreverint premissorum. In cujus rei testimonium presentem inde fieri et sigillo nostro jussimus comuniri. Datum Barchinone tertio nonas madii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. P. Evi.

XII.

Rey de Malorches.

Fem vos saber que nos de present entenem a par-

tir de la ila et es la raso quels jurats nos han dit que nos ni la ciutat no defendrien a nostre enemich lo Rey Daraguo e pero es axi que nos posat que tot se perda exceptats los casteyls que havem en lo Regne ab aquels cudam breument si a Deu plau recobrar la terra altra per que quo sotz especial que havem de vos hajam comanat lo casteyl de Santueri preguam vos e manam vos que aquel nos guardets be e fielment e nous rach tolement de bens ni altres dons queus en sien donats quare prometem vos en nostra bona fe rial que nos von farem plena e complida restitucio per tal manera que vos von tenrrets per paguat. Dada al casteyl de Pollensa XXVIIII dies de mag del any MCCCXLIII.

Als amats e fisels nostres castelans de Santueri En Dnrfort En Tornamira.

XII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Fidelibus universis et singulis officialibus nostris vel eorum locatenentibus ad quos presentes pervenerint. Salutem et gratiam. Cum universitas hominum ville de Figueriis ratione executionis quam facimus contra olim Regem Majorice nobis rebellem sustinuerit plura dampna ac sumptus seu missiones intolerabiles fecit sic

occasione hujusmodi dicti homines ac necessitatem maximam et inopiam devenerit. Et propterea compacientes inopie eorundem provisionem fecerimus in infrascriptum. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus supersedeatis per unum annum a data presentium in antea numerandum dictam universitatem et fidejussores ipsius compellere ad solvendum quascumque peccunie quantitates ad quas solvendas quomodolibet usque ad quantitatem duorum milium solidorum Barchinone teneantur. Et hoc aliquatenus non mutetis prout attentius nostram indignationem cupitis evitare. Universitas vero seu consules ipsius teneantur exprimere coram nobis que debita volunt seu intendunt in supersessione hujusmodi comprehendi. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentem sigillo antiquo jussimus sigillari. Data in civitate Majorice pridie nonas junii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Joannem Ferdinandi legum doctorem qui eam legit.

XIV.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. De fide et legalitate et industria vestri dilecti nostri Omberti de Fonollar ad plenum merito confidentes comi-

timus seu comendamus vobis officium vicarie Majorice ita quod vos sitis vicarii Majorice et regatis et exerceatis sollicite ,fideliter atque bene ipsum offitium vicarie prout est per alios qui ipsum actenus vicarie officium tenuerunt fieri consuetum sub emolumentis et juribus assuetis jus et justitiam cuilibet in omnibus observando. Presentem vero missionem nostram. . . . facimus dum de nostra processerit voluntate. Mandantes per presentem juratis probis hominibus et universitati civitatis Majorice ceterisque fidelibus et subditis nostris quod vos pro vicario Majorice habeant et teneant vobisque ut vicario pareant et obedient dum nobis placuerit ut prefertur. In cujus rei testimonium quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentem sigillo nostro antiquo jussimus sigillari. Datum Majorice octavo idus junii anno Domini Millesimo trecentesimo XL tertio. A. Vicecancellarius.

XV.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Nobili nobisque dilecto Rectori Montispesulani pro Illustri Rege Francie. Salutem et dilectionem. Sicut jam vestre noticie fama laborante per orbem credimus pervenisse a quodam modico citra tempore tenemus juste Regnum Majorice in nostro pleno dominio pacifice et po-

tenter. Cum igitur inter cetera cupiamus regnicolas et habitatores regni ejusdem tanquam nostros veros subditos et vassallus in locis et terris jurisdictionis vobis comisse a cujusvis inquietudine et molestia custodiri. Ideo nobilitatem vestram rogamus attente quatenus cum aliquos ex habitatoribus dicti regni ad partes predictas contigerit declinare si inclitus Jacobus olim Rex Majorice vel quicumque alius dictos nostros subditos inquietare molestare vel alias quovismodo gravare forsitan attemptarent ea nullatenus paciamini quinimo nostro spetiali respectu eos velitis tanquam veros subditos nostros defendere et tueri tam a dicto inclito Jácobo quam aliis quibuscumque ipsos nostros subditos infra jurisdictionem nobis comissam inferre volentibus injuriam molestiam seu gravamen. Nam ex hiis justitiam facietis et nostre plurimum complacebitis voluntati. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentem sigillo antiquo jussimus sigillari. Datum in civitate Majorice VII idus junii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

XVI.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Cum nos cum carta nostra sigillo nostro pendenti munita data ut infra constituerimus ordinaverimus et feceri-

mus vos Bernardum de Moraria et Bertrandum Rubei procuratores nostros jurium et reddituum nostrorum Regni Majorice prout hec et alia in dicta carta latius declarantur. Et in eadem carta vobis nullum salarium fuerit constitutum. Idcirco presentis serie constituimus cuilibet vestrum et assignamus pro salario seu labore officii supradicti duo milia solidorum monete regalium Majorice quem vobis possitis de dictis juribus et redditibus annis singulis retinere. Mandantes magistro rationali curie nostre vel cuivis alii a vobis de dicta procuratione compotum audituro quod cuilibet vestrum recipiat in compoto dicta duo milia solidorum per vos pro salario antedicto recipienda annis singulis ut prefertur. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presente sigillo nostro antiquo jussimus sigillari. Datum Majorice septimo idus junii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

XVII.

Senyor molt alt et molt poderos. Sapia la vostra altesa que vuy a ora de oranona En G. Durfort e En Berenguer Tornamira en nom vostre senyor man deliurat lo castell de Sentuiri als quals senyor he proines que vos lus manarets fer semblant carta que havets manada fer al castella de Belveer et als servents qui eren ab ells a conservacio de lur fe et encara Senyor

que ells com jo sere denant la vostra presencia hi seran per fer vos homenatge et sagrament de feeltat e entretant senyor que no perdeu lurs bens aço senyor lus he haut a prometra confian de la vostra merce et per donar bon eximpli al castella e als servents qui son en lo castell de Pollença lo qual castell senyor he comanat als honrats En Bn. Sabastia et En Peregri de la Figuera de casa vostra entro que la vostra reyal dignitat hi haja en altra manera provahit als quals senyor he lexats XX servents daquells senyor que vos ordonas que venguessen ab mi. Lo dit castell senyor es mal fornit darmes de viandes e de tot ço qui es necessari a forniment de castell segons que en lenventari que jo he fet de ço que he trobat en aquell es contengut. Per que senyor suplich a la vostra altea que per necessitat et a conservacio del dit castell dissapte per tot dia primer vinent trametats una persona al dit castell la qual proveesca en lo forniment et cosas necessaries a aquell segons que per vos senyor ne sera informada. En altra manera senyor seria gran perill del dit castell si la provisio daquell e dels castellans et guardes ultra lo dit dissapte se allargava. Et jo senyor fas saber a la vostra reyal senyoria les dites coses a descarrech meu. Senyor jo Deu volent sere dicmenge primer vinent en la vila de Pollença et ab aquella manera que mellor pore ne sabre tractare quel castell de Pollença vendra si a Deu plau a ma de la vostra reyal senyoria. Senyor los fills de cavallers de casa vostra qui ab mi son man pregat queus deja suplicar ab aquesta letra queus placia quels façats trametra lo

sou almenys per XV dies per tal senyor con ells despenen molt mes que no farien si fosen romases en le ciutat de Mallorques en veritat senyor ells ho han gran mester e creu senyor que si el loch de Pollença ells no han lur sou hauran a lexar aqui partida de lur arnes. Et semblantment senyor los servents qui ab mi son romases qui son LXV. Be creu senyor que la vostra altesa ha manat provehir en lo forniment del castell Dalaro et dels castellans et servents qui en aquell son si donchs senyor no hi havets ja manat provehir. Nostre Senyor Deus per sa merce vos faça viure per lonch temps a gloria sua ab creximent e exalçament de la vostra corona. Scrita en Falanig dijous a XII de juny en lany de nostre Senyor MCCCXLIII.

Felip de Boyl humil servidor vostre besan vostres mans et peus humilment me coman en la vostra gracia et merce.

Al molt alt e molt excellent princep et senyor senyor Don Pedro per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorques de Sardenya et de Corcega et comte de Barchinona.

XVIII.

Certificam vos senyor que En G. Jover qui guarda la porta del castell reyal de la Almudayna de Mallor-

ques ha acustumat de pendre per sa quitanço XI diners totz jorns que valen lany setze lliures et deu sous Mallorquins e per vestir de I any dues lliures de Barchinona. Data Majorice dijous XVIIII de juny de M CCCXL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XIX.

Certificam vos senyor quel scriva de la cancellaria de la ciutat de Maylorques ha acustumat de aver per son salari dotze lliures. Data Majorice dissabte XXI de juny de MCCCXXXXIII.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periz de Buysan.

XX.

Certificam vos senyor que la batlia de la parrochia de Storcha es fort axi que a tart sen ret negun compte mas so quen pot valer stimam que sia a la part del batle per son terç de quinze en vint sous. Data Majorice dissabte XXI de juny de MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXI.

Certifficam vos senyor que los missatges dels Guardians del Port de la mar han acustumat de pendre cascun sent sous lany. Data Majorice dissabte XXI de juny de MCCCXL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXII.

Certifficam vos senyor que los emolumentz de la scrivania de la parrochia de Castellig ha acustumatz de pendre scriva qui aquella reig en satisffaccio de sos trebayls empero pot valer so quen hix de sinquanta en sexanta sous. Data Majorice dissabte XXI de juny de MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXIII.

Certifficam vos senyor que lescrivania de Muro en

temps passat se acustumava de vendre per vint sous ho per XXX sous. Ara de I temps a enssa jaquiala hom a lescriva et davali hom los emolumentz quen exien en satisffaccio de son salari. Data Majorice dissabte XXI de juny de MCCCXL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Scribania de Muro.

XXIV.

Certifficam vos senyor que En P. Johan Fuster mestre de les obres reyals ha acustumat de pendre per quitanço sua cascun any trenta sis lliures. Data Majorice dissabte XXI de juny de MCCCXL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En G. Periç de Buysan.

XXV.

Certifficam vos senyor que an G. Sobrer al qual fo comenada I de les torres de Portumpi no ha acustumat per la dita guarda de pendre alcuna pencio. Data Majorice diluns XXIII de juny de MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXVI.

Certifficam·vos senyor que los Guardians del Port que son II han acustumat de pendre per salari de I any cascun trenta lliuras. Data Majorice diluns XXIII de juny de MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXVII.

Certifficam vos senyor que la batlia de Soyler val o pot valer uns anys ab altres so es la part pertinent al batle levades messions et so quen ve al senyor Rey per les II parts retenguda la terça part al dit batle per sos trebayls de sis lliures e deu sous. Data Majorice diluns XXIII de juny de MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXVIII.

Certifficam vos senyor que los emoluments de la

scrivania de la parrochia de Selva valen o poden valer uns anys ab altres cascun de quaranta en sinquanta sous los quals reten aci de voluntat dels procuradors reyals aquell que la reige en satisffaccio de sos trebayls. Data Majorice dimecres XXV de juny de MCCC XL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buyzan.

XXIX.

Certifficam vos senyor que lo mestre Calaffat lo qual lo Senyor Rey ha acustumat de metre que veja sobre los altres Calaffatz qui obren en la obra del Senyor Rey en la Darasana reyal e en altre loch que neguna pensio no ha acustumada de pendre del Senyor Rey exceptat que con obra si fa que per cada jorn es pagat per son salari axi con los altres mestres. Data Majorice dimecres XXV de juny de MCCCXL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXX.

Certifficam vos senyor que los emolumentz de la scrivania de Alcudia valen o poden valer uns anys ab

altres cascun any de quinze fins en XVIII lliures les quals reten assi mateix aquell qui la reig per so con es notori en satisffaccio de sos trebayls. Data Majorice dijous a XXVI de juny de MCCCXL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXXI.

Certifficam vos senyor que lo notari qui reig lescrivania de les appellacions ha acustumat de aver per son salari de regir la dita scrivania quaranta lliures. Data Majorice diluns XXX de juny de MCCCXL tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXXII.

Certifficam vos senyor que aquel qui leva lo censal de la ciutat pren per salari de havar lo dit censal vint e sinch lliures lanyn. Data diluns a XX jorns del mes de juyn lanyn MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Malorches.

XXXIII.

Certifficam vos senyor que lescriva de la Taula de la leuda quel Senyor Rey pren en Maylorques ha acustumat de pendre tots anys trenta lliures. Data Majorice divenres XXX de juny de MCCCXXXX tres.

Los procuradors reyals de Maylorques.

Al honrrat al senyor En Gil Periç de Buysan.

XXXIV.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice ac comes Barchinone. De industria sufficientia et legalitate vestri Guillermi Lombardi notarii civis Majorice plenarie confidentes comitimus seu comendamus vobis offitium procurationis fiscalis Majoricarum. Ita quod vos sitis noster procurator fiscalis in Majorica et regatis et exerceatis ipsum offitium bene et legaliter in modum actenus observatum pro quorum salario et labore habeatis ea emolumenta salaria sive jura que ceteri qui lapsis temporibus ipsum officium tenuerunt consueverunt recipere et habere. Presentem vero comissionem vobis facimus dum de nostra processerit voluntate. Mandantes per presentem gubernatori nostro ceterisque officialibus

nostris dicti Regni Majorice quod vos pro procuratore nostro fiscali jam dicto habeant et teneant ac faciant vobis de assuetis emolumentis salario ac juribus responderi. In cujus rei testimonium quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentes sigillo nostro antiquo jussimus sigillari. Data in civitate Majorice undecimo kalendas julii anno Domini Millesimo trecentessimo quadragesimo tertio. Examinavit G. . . .

Franciscus Fuxi mandato Regis facta per Jo. Ferdinandi legum doctorem consiliarium.

XXXV.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Nobili et dilecto nostro Arnaldo de Ril gubernatori Majorice vel ejus locum tenenti. Salutem et dilectionem. Ex parte Johannis Vives Johannis Ferdinandi Jordi lapicidarum et quorundam aliorum Grecorum habitatorum in civitate Majorice fuit reverenter expositum coram nobis quod ipsi pro libertatibus suarum personarum obtinendis cum dominiis eorundem fecerunt conventiones et avinentias .... certis peccunie quantitatibus eis per dictos grecos exsolvendis sub talibus pactis et conventionibus que usque quo ipsi exsolverint dictis eorum dominis summas predictarum peccunie quantitatum quilibet eorundem grecorum . . . eatur solvere quilibet ..... norum suorum qualibet septimana certam

peccunie quantitatem pro pensione prout hec et alia in publicis instrumentis inde confectis asseruntur lacius contineri. Verum cum asseratur per dictas septimanas immoderatas peccunie quantitates que dicuntur fore habite et extorte per eos ab ipsis grecis per usurariam pravitatem quia ascendunt in multo majoribus quantitatibus quas ipsi greci predictis eorum dominis exsolvere teneantur pro libertatibus supradictis et etiam ultra quam precia que iidem eorum domini dederunt tempóre quo dicti greci fuerunt eis venditi. Et in hujusmodi contractibus seu conventionibus aut avinenciis predictis asseratur intervenisse usura. Ideo ad humilem suplicationem nobis inde factam pro parte grecorum predictorum vobis dicimus et mandamus quateuus vocatis qui fuerint evocandi faciatis dictis suplicationibus super predictis justicie complementum feceramus presentem sigillo nostro antiguo jussimus comuniri. Data in civitate Majorice nono kalendas julii anno Domini Millesimo CCCXL tertio. Examinavit G. . . .

XXXVI.

Molt alt princep et senyor nostre. Lestament del regne vostre quant al fet de la justicia et despatchament dels afers qui pertanyen azaquell. . . . . de Deu es asats encovinent estament et avetshi provezit de tal cap qui ha. . . . hi dona bo compliment et en-

tenem que ho fara perazavant mas es ver que aquesta terra no pot aver pasifich estament si la terra de Rossello no es en la vostra ma reyal semblantment daqueste es car molts et diverses han lur cor doble et dels affers ques son seguits duptant si es estat be fet so que la terra ha fet en no defensarse contra la vostre justicia et . . . que trobem que lenteniment de les jens moltes se pigor quant azaso noy vezem ne. . . . . mellorament et . . . . . que partex per les males plantes qui sobre aqueste materia escampan veny en la terra dient quenbreu de tems . . . . . era la coza si es estada be fete ho mal espesialment con los cardenals que donen azenten de que deuen venir daran vet contre este terra. Per que les jens no estan ab ten alegre cor duptan que per haber nos . . . vesge perque senyor par a nos savant tote hora la provizio de la vostre magnifisensia que fos be que lalbara dels fora gitadors qui romas en prezensie vostre al vostre confessor fos menat ha exsecusio en apres que tot vostre enteniment ab obre acabade sie endresat azaver et ha hobtenir la terra de Rosello sens neguna altre dillasio et que les jens vezens que la vostra alte et poderoza senyoria aura obtengude la terra de Rosello e quel cardenal no aura poscut endresar res dels affers que els esperen abraseran et tendran et amaran so que vezen et geteran de lur cor les falses et venenozes enformasions en contrari fetes. Dada en la siutat de Malorques ha un de juliol de MCCCXLIII.

Per no dar anug a vos senyor de longa escrip-

tura avem escrit pus larch al vostre visicanseller.

Los homils et devots homens et sotmezes vostres P. Rog et G. Miquel et Jacme Rog ab bezament de peus et de mans se recomanen en vostra grasia.

Al molt alt et molt poderos prinsep et senyor lo senyor En Pere per la grasia de Deu Rey Darago de Valensia et de Malorques de Serdenya et de Corsega et comte de Barchinona.

XXXVII

Sertificam vos senyor que lo misatge qui esta a la taula de la leuda que pren de salari cascun anyn devuyt lliures. Data dimars lo primer jorn de juliol lanyn MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Malorches.

Discreto domino Egidio Petri de Buysan.

XXXVIII.

Sertificam vos senyor quel salari dels scrivans de la procuracio reyal de Malorches que es XXX lliures de reals de Malorches lanyn a cadau. Data divendres a IIII jorns del mes de juliol lany MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Malorches.

Venerabili domino Egidio Petri de Buysan.

XXXIX.

Sertificam vos senyor que lo salari dels escrivans qui escriuen en la cort del vaguer de la ciutat daquels empero qui mengen per si matexes que es dels demes XXI lliures lanyn fins en XXII lliures. Data diluns a un jorn del mes de juliol lanyn MCCCXLIII.

Los procuradors reyals de Malorches.

XXXX.

Senyor çertifich vos quel Senyor Rey ha reebut de casa sua et per ajudant del registre de la scrivania a racio a I bes.... En Johan de Figuerols. Et fo reebut a VII dies del mes de juliol del any MCCCXLIII stant lo Senyor Rey en la ciutat de Barchinona.

De part den P. dez Bosch scriva de racio del senyor Rey.

Domino Egidio Petri de Buysan.

XXXXI.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Ma-

jorice Sardinie et Corsiçe comesque Barchinone. Volentes erga judeos Aljame civitatis Minorise et collecte sue tam habitantes in civitate ipsa quam in aliis locis collecte sue graciosius nos habere. Idcirco cum presenti carta nostra absolvimus difinimus remittimus ac etiam relexamus generaliter judeis dicte Aljame et ejus collecte et singularibus ipsius tam habitantibus in dicta civitate quam in aliis locis collecte ejusdem cuiuscumque conditionis existant sicut si nominatim singulares ipsi in presenti carta exprimerentur omnes acciones questiones peticiones et demandas et omnes penas et calonias civiles et criminales et alias quaslibet quas contra dictam aljamam et singulares ipsius ac contribuentes cum et tam in dicta civitate habitantes quam in aliis locis collecte ejusdem et eorum bona possemus facere proponere ac movere ac etiam infligere usque in hunc presentem diem tam ad instantiam partis seu accusatoris alicujus quam jure vel penis inde nobis aut procuratori nostro generali ejusque vices gerenti acquisitis et competentibus qualicumque ratione vel causa quam ratione quarumcumque exçessuum vel criminum seu delictorum per dictam aljamam et collectam ejus et singulares earum tam habitantes in dicta civitate quam in aliis locis ipsius collecte comissorum et perpetratorum quamvis ipsa crimina sive delicta hic non expressentur que tamen pro expressatis volumus hic haberi et tam ratione excessuum criminum seu delictorum de quibus inquiri inceptum est tam per judices curie nostre et delegatos a nobis quam per judices curiarum dicti procuratoris et ejus vicesgerentis

quam delegatos ab eis aut quoscumque alios officiales nostros quam quoscumque alios sive ipse inquisitiones fuerint incepta sive non sive sint cum culpa sive non sive crimina sint certa sive incerta ita quod sive in predictis culpabiles fuerint sive non nunquam possit per nos vel predictum procuratorem ejusque vices gerentem aut aliquos officiales nostros vel delegatos a nobis vel ab ipsis procuratore et vices gerente dicte aljame et collecte Minorise vel singularibus ipsius tam scilicet in dicta civitate habitantibus quam in aliis locis collecte ipsius nec non fidejussoribus pro dicta aljama et collecta sua et singularibus ejusdem propterea datis questio aliqua peticio fieri vel demanda aut pena aliqua imponi seu infligi ratione criminum seu delictorum predictorum vel aliquorum ex eis immo sint dicta aljama et ejus collecta et singulares ipsius ut superius est expressum et fidejussores eorum et bona ipsorum de predictis omnibus et singulis usque in hunc presentem diem factis perpetratis et comissis quitii ac etiam absoluti dum tamen cum mulieribus christianis non se carnaliter inmiscuerint vel rem carnaliter habuerint nec sint fetillerii metzinerii aut etiam sodomite vel christianis seu judeis hereticis auxilium non prestiterint seu favorem aut fuerint homicide vel fabricatores false monete quoniam nos ea a presente absolutione excludimus et levamus. Et etiam absolvimus comitimus et difinimus dicte aljame et collecte et singularibus ipsarum tam habitantibus in dicta civitate quam in locis aliis collecte ipsius omnes donationes per ipsos de bonis suis nobis

factas ac penas in quas ipsi vel singulares ipsarum inciderint modo aliquo sive causa aut dictis procuratori ejusque vices gerenti pertinentes et pertinere debentes qualicumque de causa usque in hunc presentem diem. Quoniam de eisdem penis dictam aljamam et ejus collectam et singulares ipsius et alios superius expressatos quitios appellamus et immunes ac etiam cassamus irritamus et anullamus omnes comissiones factas et interpositas super predictis vel aliquo predictorum tam a nostra curia quam a curiis dictorum procuratoris et vices gerentis et omnes etiam processus et inquisitiones sequtas et factas contra dictam aljamam et collectam Minorise aut sepefatos singulares aut processum aliquem inde factum nec non capleutas factas usque in hunc presentem diem quas per notarios ipsas conficientes cancellari jubemus et pro nullis cassis et irritis haberi volumus et jubemus. Mandantes per presentem cartam nostram dicto procuratori nostro generali ejusque in Aragonum vices gerenti bajuli regni Aragonum generali nec non justitiis juratis merinis ceterisque offitialibus et comissariis nostris vel dicti procuratoris delegatis vel eorum loca tenentibus presentibus et futuris quod predicta observando et observari firmiter faciendo contra ea non veniant nec aliquem vel aliquos contravenire permittant aliqua ratione. Data Barchinone sub sigillo nostro secreto VIII Idus julii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo tertio. Ja... vidit.

XXXXII.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya et de Corsega et Comte de Barchinona. Als amats et feels seus los jurats et prohomens de la ciutat de Barchinona et a tots los habitants en la vegueria de Barchinona et de Valles. Salutem et dilectionem. Depuys que per altres letres nostres vos havem manat que ab vostres armes et apparellaments fossets ab nos a la ciutat de Gerona per continuar nostra uxecucio contra las terras de Rossello et de Cerdanya. Es vengut a nos lo cardenal de Rodes per tractar avinença entre nos et aquell qui fo Rey de Mallorcha al qual cardenal nos havem ja respost que per neguna res nons lexariem dacabar poderosament la dita execucio per queus manam fortment et destreta sots pena de cors et daver et de la fe et leyaltat a quens sots tenguts que ab cavalls et armes et altres apparellements et pa a IIII meses siats ab nos a la ciutat de Gerona lo XV dia del present mes de juliol segons que jaus havem manat. Dada en Barchinona sots nostre segell secret a XI dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

XXXXIII.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorcha de Sardenya et de Corsega et Comte de Barchinona. Al amat lo veguer de Barchinona et de Valles o a son loch tinent. Salutem et dilectionem. Depuys que per les letres nostres vos havem manat que ab les osts de la dita vegueria fossets ab nos a la ciutat de Gerona es vengut a nos lo cardenal de Rodes per tractar avinença entre nos et aquell qui fo Rey de Mallorcha al qual cardenal nos havem ja respost que per neguna res nons lexariem dacabar poderosament la nostra execucio per queus manam fortment et destreta sot pena de cors et daver et de la fe et leyaltat a quens sots tengut que ab les dites hosts siats ab nos a la ciutat de Gerona lo XV dia del mes presen de juliol segons que jaus havem manat. Data en Barchinona sots nostre segell secret a XI dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

XXXXIV.

Sertificam vos senyor que lo salari de II misatges dels guardians del Port es sinch lliures lanyn cascu

Data divendres a XVIII jorns de juliol lanyn M CCCXLIII.

De part dels procuradors reyals de Maloiches.

XXXXV.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone, Fidelibus bajulo Sancti Petri de Auro ceterisque offitialibus nostris ad quos presentes pervenerint. Salutem et gratiam. Cum Bn. de Gadens Gimonetus de Godens R. de Godens Petrus Serra Petrus Ricolf Bn. de Viladarrau Berenguer de Torrablancha Bn. Ceseres Petrus Cescases Raimundus Satosa Bn. Cescodres Ferrarius Michaelis Jacobus Figuerola Guillermus Mercet Anthonius de Ricolf Michael de Torrebruna Petrus Sotsina Bn. de Caselles Bn. Çacoma Fetrus de Calidis Berengarius Saleura Bn. de Plano et Simonetus de Godens sint in servicio nostro sequendo cum suis azemilis exercitus nostros cum nobili Luppo de Luna. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus non compellatis superius nominatos ad alium exercitum faciendum ve solvendum aliquid pro eodem. Data Figuerii sub nostro sigillo secreto VII kalendas augusti anno Domini MCCCXL tertio. A. vicecancellarius.

XXXXVI.

Serenissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Sardinie et Corsice. comitique Barchinone. Consules et probi homines ville Perpiniani prosperos ad vota successus et felicium successuum incrementa. Serenissime Princeps et domine intelleximus pro constanti et per magna inditia et signa cognoscere possumus evidenter quod vestra regia celsitudo per terram et mare intendit expugnare terram Rossilionis et Ceritanie et alias terras illustris principis domini nostri Jacobi Regis Majorice cismarinas quod dolenter refferimus et cum dolore animi et cordis anxietate gerimus eo quod tanta discordia inter tantos principes nexu sanguinis affinitatis vinculo colligitatos ac precordiali amore retroactis temporibus coadhunatos a tam modico tempore citra extitit infeliciter suscitata maxime cum nos nesciamus prefatum dominum nostrum Regem aliqua perpetrasse que animum vestre celsitudinis ad taliter procedendum contra eundem et terras citas nosque degentes in eisdem debuissent agitasse seu movisse et cupimus affectuose per processns si qui per vos ac jussu vestro sint contra predictum dominum nostrum Regem illustrem et ejus terras et nos et degentes in eisdem de illis plurimum certifficari quod facere feliciter nequiremus nisi precepto celsitudinis vestre copia illorum nobis

ex integro auctoritate vestra regia vel decreto judicis competentis publicata traderentur. Certificantes vestrum regium culmen per presentes quod certificati plenius de premissis per dictam copiam procurabimus et faciemus posse nostrum cum effectu quod illustris dominus noster Rex servabit vestre regie celsitudini conventiones et pacta positas in instrumentis pactionum dudum inhitarum inter bone memorie Reges Aragonum et Majorice predecessores vestros dicti domini Regis Aragonum et dicti domini nostri Majorice Regis ac inter vos et ipsum renovatos et etiam complere juxta tenorem instrumentorum pactionum predictarum. Idcirco vestre regie celsitudine perfulgenti humiliter supplicamus quatenus dignetur nobis graciose concedere et tradi facere religioso viro fratri Anthonio beati Augustini ordinis presenti exhibitori nostro nuntio super hec spetialiter destinato copiam ex integro dictorum processuum et aliarum si qui vel que sint auctoritate vestra regia vel decreto judicis corrob . . . . . ut illis in juditio vel extra haberi possit fides et ut dictum est certificari valeamus de causis et rationibus qua causa dederunt et dant vobis processus jamdictos et alia faciendi digneturque etiam interim ab omni processu per modum exercitus vestre potentie hostiliter contra dictum dominum nostrum Regem terras supradictas nos et degentes in ipsis ab incepto et incipiendo processu misericorditer supersedere et abstinere alias vestre reguali clementie innotescat presente tenore quod si precellens vestre reguali potentie contra dictum nostrum Regem predictum ejusque

terras nos et alios in illis degentes et bona eorum exercitu seu more hostili ac manu potenti de facto occuparetis seu procederetis nos deffendemus et deffendere intendimus toto nostro conamine et vigore usque ad mortem honorem serenissimi domini nostri Regis Majorice terras ot bona nostra contra potenciam vestram serenissimi principis Regis Aragonum sic voluntarie procedere volentes et servabimus in omni casu fidelitatem nostram illesam et immaculatam Deo dante in deffensione ipsius domini nostri Regis Majorice terrarum predictarum nostrorum et degentium in illis ac bonorum eorumdem pro viribus debitis atque juste etiam si in aliquo vobis fuerimus obliguati. Data Perpiniani die dominica XXVII die mensis julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio.

Serenissimo ac magnifico principi et domino domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comitique Barchinone.

Consules Perpiniani.

XXXXVII.

Als honrats lo gobernador veguer batle de la ciutat de Mallorca et a tots altres officials de la Illa de Manorca et a lurs lochstinents de part den P. des Bosch scriva de Reccio de casa del Senyor Rey fas vos saber que En Pasqual Formit de la parrochia de Mahó de la Illa de Manorca ha aportades per mar viandes se-

gons que plenerament ne som estats certificats ço es pa vi civada oli et legums a la host del dit Senyor Rey en Rossello per la execucio de justicia que fa contra lo Rey qui fo de Mallorcha et per la provisio quel dit Senyor Rey ha feta que tota persona qui port o portar faça a la dita host vianda fos alongada de tots deutes que degues axi a christians con a jueus o a qual sevol persones totes penes et usures cessants del dia davayl scrit a I any continuament esdevenidor. Et encara que negun creador no gos fer clam en neguna cort de negun deutor o fermanças daquell sots pena de cors et daver dins lo dit temps per so de part del dit Senyor Rey vos man que al damunt dit Pascual Formit et a ses fermanças observets les dites provisions per lo dit Senyor Rey fetes per les rahons en lo present albara contengudes. Scrit en la Orta de Canet lo darrer dia del mes de juliol anno Domini Millesimo CCCXL tertio.

XXXXVIII.

Molt alt e poderos Senyor. Sapia la vostra magnificencia mi haver reebuda una letra vostra en la qua me manavets que on maguessets mester en alcuns tractaments quis deuen començar entre vos Senyor e lalt En Jacme de Mallorques que anas personalment a vos en una galea la qual mavets tramesa al port de Roses. A la qual be entesa respon Senyor a la vostra ex-

cellencia que jo aguera gran plaer queus pogues servir en los dits tractaments car molt ho he tengut a cor e tinch encara e vos senyor ho podets haver conegut tro ara mas per accident de malaltia perillosa que jo he en ma persona ço es fluix de ventre ordenat a dissenteria et gran dolor en les ronyons et en les parts de lesquena jo no poria anar a vos senyor per mar ne per terra sens gran perill de la mia persona segons que jo trop ab mi et los metges dien. Per que supplich humilment et reverentment a la vostra clemencia et bonea quem tingats per escusat de la anada et siats cert senyor que oltra lo mal que jo he he gran passio de cor que mes gran pena con jo no puix esser ab vos en aquest cas e podets entendre senyor que si jo ho podia fer sens lo dit perill encontinent seria ab vos.

Dels tractaments senyor vos navets ja bona informacio la qual vos fo donada en larchiu vostre en Barchinona lo dia quen partis et es me vijares que en tot cas ans de tractaments alcuns dejats saber la intencio dels homens de Perpinya si aquells venen be a la vostra justicia et als afers no havets mester altres tractaments en altra manera podets regonexer e fer regonexer los capitols que jo dicte et ordene ab alcuns de vostre consell en Figueres los quals te lo confessor. E si segons aquells no enadit ne tolt res que mudas la substancia se adobava lo feyt e lo dit alt En Jacme romania en la forma contenguda en los dits capitols enten ques poria sostenir et que vos senyor no ho puxats be denegar en altra manera

senyor guardat vos de punt arrapat e carregat ne aquells qui hi cabran. En G. Albert deu molt saber de la intencio de la universitat de Perpinya e los nobles vezcomte de Illa et Namar de Mosset et els altres qui tenits en capleuta poden molt ajudar a tirar la intencio de la dita universitat ab bones induccions o quels sia donada clara informacio del vostre dret et de ço que ells vos son tenguts per fe e per homenatge e aço sap molt be lo senyor infant En P. qui pus clarament et pus bella los ho dara a entendre que jo ne altre no sabriem. Quant als punts de dret et de usatge et de costum de Cathalunya bons doctors et savis havets qui hi guardaran la vostra justicia et dret e pus havets bona companya et viandes assats no laguiets en tractaments car jo no creu quels homens de Perpinya se lexen talar pero assajats ho senyor et nou laguiets per res car los affers ne serien menys. . . . . neus tinguen a noves car ab abelliments vos porien t . . . et. . lre lo temps et fer nos hien perdre los affers car poch temps havets de hostejar. Deus vos tinga en sa guarda senyor en mantinga al seu servey e promoga la vostra justicia. Scrita en Figueres a III dagost anno Domini MCCCXL tercio.

Jo Arnau ça Morera humil e devot servidor et hom vostre besan reverentment vostres mans me coman en la vostra gracia e merce.

Sacre Regie Magestati.
Narnau Carrera vicecanceller.

XXXXIX.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Vaencia de Mallorca de Sardenya e de Corcega e comte de Barchinona. Al amat. . . . . Salut et dileccio. Com nos per contradiccio de ferma de dret a nos feta per lalt En Jacme de Mallorca e per altres raons . . . . . agudes hajam enantat e continuem denantar a pendre realment totes les terres quel dit En Jacme tenia per nos. . . . . en lo comtat de Rossello per pendre realment e per tenir aquell ab tots sos drets e pertinencies en nostra senyoria . . . . . de Canet situat dins les limites del dit comtat hajam parades nostres tendes et tingam en nostra senyoria lo dit comtat et barons cavallers homens de ciutats et viles del dit comtat a nos axi com a tenent aquell en nostra senyoria sien tenguts a lur senyor daquelles coses que al dit alt En Jacme havien acustumat et devien respondre. Per çous deim eus manam que façats homenatge et sagrament de feeltat et totes altres coses que erets acustumat et tengut de fer al dit En Jacme de Mallorca et . . . . . façats. En altra manera enantariem contra vos axi com contra aquell qui nega fer a son senyor feeltat et altres coses a qui es tengut. . . . segons justicia. Dada en les hosts prop Canet sots nostre segell secret a . . . dies dagost en lanyn de MCCCXLIII. Ja. vidit.

L.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice Comesque Barchinone. Dilectis suis consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani. Salutem et dilectionem. Dudum vobis scripsimus in hec verba. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilectis suis consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani. Salutem et dilectionem. Habet tenax preteritorum memoria diffusa veterum assertione in juvenes et modernos ac monumenta publica in Archivo nostro recondita veridice attestentur. Quod dudum sindici actores et procuratores universitatis dicte ville Perpiniani ad suscripta spetialiter constituti nomine suo dicteque universitatis et successorum suorum et ipsius universitatis de mandato scilicet illustris Jacobi bone memorie Majorice Regis comitis Rossiliouis et Ceritanie ac domini Montispesulani promiserunt illustrissimo domino Jacobo Regi Aragonum Valencie et Murcie ac comiti Barchinone avo vestro felicis recordationis et suis servare et complere compositionem et pactiones inter dictos dominos Jacobum Aragonum ex parte una et Jacobum Majorice Reges ex altera juratorum super questione per eundem dominum Aragonum Regem seu illustrissimum dominum Petrum clare memorie dicti domini Ja-

cobi Regis Aragonum genitorem mota seu facta contra Regem Majorice prefatum de dicto scilicet Regno Majorice insulis ei adjacentibus ac de comitatibus et terris Rossilionis Ceritanie Confluentis et Vallispirii de Caucolibero et villa Montispesulani cum castris et terminis suis. Et nichilominus procuratores actores et sindici memorati nominibus quibus supra visis et etiam intellectis compositione et pactionibus supratactis et certificati plenarie de eisdem promiserunt se facturos et curaturos quod omnia et singula contenta in dictis compositione et pactionibus servarentur obligando se et suos ac universitatem predictam quod eadem servarent ac servari facerent pro toto posse eorum in perpetuum et aliquem contravenire non permitterent quovis modo quodque ad premissa servanda totum facerent posse suum. Promiserunt etiam procuratores actores et sindici prelibati nominibus antedictis per se et suos dicto domino Jacobo Regi Aragonum atque suis quod si heredes forte vel successores ejusdem Majorice Regis servare nollent et complere dictas compositionem et pactiones et omnia et singula in instrumento ejusdem compositionis apposita et contenta ipsi dictos heredes et successores sepedicti Majorice Regis contra dominum Jacobum Aragonum memoratum vel successores suos in aliquo non defenderent vel juvarent donec premissa per eos servata essent effectualiter et completa quinimmo obligaverunt se et successores suos facturos et creaturos quod heredes et successores prefati Majorice Regis omnia et singula complerent et servarent in dicto instrumento compo-

sitionis apposita, et contenta. Preterea juraverunt iidem procuratores sindici et actores per Deum et ejus sancta quatuor evangelia manibus suis tacta nec non etiam de mandato expresso dicti Majorice Regis qui absolvit primitus illos quantum ad hec ab omni dominatione sacramento fidelitate et homagio quibus eidem existerent obligati fecerunt homagium domino Jacobo Regi Aragonum sepedicto illud recipienti pro se suisque successoribus memoratis pro pretactis omnibus complendis et firmiter observandis prout hec in instrumento confecto de dictis promissionibus latius continetur. Quequidem compositio et pactiones fuerunt olim et novissime per nos ex parte una et per illustrem Jacobum Majorice Regem carissimum fratrem nostrum ex altera renovate. Porro quia post renovationem novissimam antedictam nuper gravis de terris nostris rumor egressus ad nos pertulit quod idem Majorice Rex contra fas et licitum et contenta in compositione et pactionibus sepedictis et tanquam immemor earundem aliam monetam preter Barchinonensem currere permisit et fecit ac etiam permittit et facit in dictis terris Rossilionis et Ceritanie Confluentis Vallispirii et Cauquiliberi et quod est gravius tolerandum cudit seu cudi fecit et facit publice monetam in dicta villa Perpiniani in dicto comitatu Rossillionis sistenti nec non etiam conflari seu fiendi monetam regalem nostram Barchinone seu argenti quem intacta penitus permansisse nec ab eodem Rege contaminationem aut dimiuutionem aliquam debuerat suscepisse dictum Regem per litteram nostram citavimus et novimus in-

jungentes ut XXVI die si feriata non esset alias sequenti non feriata a receptione dicte citationis littere continue numeranda quem terminum sibi pro tribus citationibus vel edictis peremptorie duximus assignandum compareret personaliter coram nobis in civitate Barchinone paratus subire juditium et firmare de directo in posse nostro super omnibus supradictis et alias debite procedere super eis prout de jure et ratione ac secundum usaticos Barchinone et conventionnes predictas existeret faciendum prout hec et alia in ipsa nostra citationis littera plenius ennarrantur. Dictus vero Majorice Rex die quam ei prefiximus ut prefertur nec etiam in sequenti usque ad quam fuit de gratia expectatus per se vel alium ejus nomine non comparuit coram nobis in aula majori palatii nostri Barchinone horis debitis personaliter existentibus paratus facere que in dicta citationis littera continetur et quem sibi injungebamus in ea et facere tenebatur. Qua ex causa nos eundem Regem Majorice virtute dicte citationis reputavimus contumacem et ad alia processimus juxta dictos usaticos et consuetudinem Cathalonie justicia suadente. Cumque per hoc consequenter assit locus promissionibus ut premittitur factis per procuratores actores et sindicos antedictos juramentis et homagiis roboratis. Idcirco hec omnia et singula fidelitati vestre tenore presentium intimamus et vigore dictoram juramenti et homagii vos et singulos vestrum expresse requirimus quatenus promissiones ipsas secretis juxta earum seriem et tenorem. Nec non et juramentum et homagium sepe fata que non debent obli-

sione subduci nec possunt tergiversatione qualibet occultari in recta consideratione ac ponderata ut convenit deducentes quantum interest tenere et sine diminutione aliqua observare promissiones juramentum et homagium memorata inviolabiliter observetis. Alioquin si quid tamen non speramus nec potest cadere in cor nostrum requisita per nos recusaveritis vel contempseritis complere et observare vel dicto Regi Majorice contra conventiones predictas in rebellione quavis nobis super predictis facta vel fienda adheseritis vel deffensionem juvamen vel favorem ipsi quomodolibet prestiteritis ac obliti foeritis juramenti et homagii eorundem. Significamus vobis quod in hiis potenter providebimus et faciemus pro conservatione juris et regalie nostre prout culmen deceat regie dignitatis. Ceterum ne de singulis sigillatim et breviter supratactis videlicet de promissionibus juramento homagio potestate promittentium et jurantium et homagium prestantium premissorum nec non de dictis compositione pactionibus et renovatione littera vestra citatoria et tenoribus earundem dubitari per quospiam valeat seu ignorantia quomodolibet allegari copiam inde vobis mittimus clausam sub nostri sigilli munimime cum presenti. Scituri quod super presentatione presentium vobis fienda latori earum qui nobis inde fideliter referre juravit dabimus plenam fidem. Datum Barchinone VIII idus junii anno Domini MCCCXLII. Cumque rationibus supradictis et aliis in processu inde habito declaratis processerimus et continuemus procedere ad emparandum et realiter apprehendendum

omnes terras quas inclitus Jacobus de Majorica supradictus tenebat pro nobis in feudum. Et ex hoc ingressi fuerimus terram comitatus Rossillionis pro apprehendendo realiter et in nostro dominio retinendo dictum comitatum cum suis juribus et pertinentiis universis. Et jam satis prope dictam villam et in ejus aspectu fixerimus castra nostra ipsumque comitatum in nostro dominio teneamus quo casu barones milites et homines civitatum et villarum dicti comitatus nobis ut tenenti eundem in nostro dominio facere vobis homagium et fidelitatis juramentum ac respondere ut domino teneantur de hiis omnibus et singulis de quibus ipsi Jacobo de Majorica respondere consueverunt et debebant. Idcirco absque prejuditio processuum jam factorum et cujusvis alterius juris vestri vobis et singulis vestrum iterato et ex superhabundanti presentium serie dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus faciatis compleatis et observetis omnia et singula in preinserta litera expressata. Nec non faciatis nobis homagium et fidelitatem et omnia alia et singula quem dicto Jacobo de Majorica faciebatis et facere tenebamini quovismodo alioquin contra vos et singulos vestrum procedimus et faciemus procedi tanquam contra denegantes suo domino facere homagium et fidelitatem et alia supradicta et alias justicia exhigente. Scituri quod super presentatione presentium vobis fienda affixioni earum in quodam telo ante conspectum dicte ville cum nullus qui eas deferret dictam villam absque mortis periculo ingredi possit dabimus plenam fidem. Datum in Castris apud dictam villem

Perpiniani septimo idus augusti anno Domini MCCCXL tertio sub nostro sigillo secreto. Ja. vidit.

LI.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Attendentes quod dum ad regimen officiorum quibus vacare personaliter non valemus personas sufficientes et idoneas ordinamus nedum utilitati nostre et reipublice providemus sed etiam Deo opus acceptabile operamur. Ideo de probitate legalitate et sufficientia vestri dilecti nostri fratris Guillermi de Guimerano ordinis sancti Johannis Jherosolimitani plenarie confidentes. Tenore presentium facimus constituimus et ordinamus vos dictum fratrem Guillermum procuratorem nostrum certum indubitatum et spetialem ad regendum gubernandum et tenendum in pace et justicia universos et singulos populos et habitatores universorum et singulorum castrorum villarum et locorum que habemus et tenemus in nostro dominio intra comitatum Rossilionis vigore executionis quam facimus contra inclitum Jacobum de Majorica nobis rebellem juxta morem et consuetudinem hactenus observato. Dantes et concedentes vobis potestatem imponendi eis illas penas banna et multas de quibus prout quando et quotiens vobis videbitur faciendum easque exigendi et contrafatientibus levandi et eos et ipsorum sin-

gulos puniendi civiliter et criminaliter prout negotii qualitas exiget et requiret eisque diffinitiones remissiones fines et gratias faciendi tam de rebus pecunnia quam personis nec non requirendi petendi recipiendi et conservandi ac requiri peti recipi et conservari faciendi census tascas agraria decimas primicias tertia laudimia ac quosvis alios redditus et jura ad vos intra dictum comitatum spectantia vel spectare debentia quovis modo de quibus nobis seu nostro thesaurario teneamini integre respondere et omnia alia et singula faciendi et procurandi que ad regimen populi et locorum redditiuum et aliorum predictorum etiam si hic non sit declaratum sunt et erunt necessaria ac etiam opportuna et que nos possemus personaliter constituti ratum et firmum habentes quidquid per vos factum fuerit in predictis et quolibet premissorum et dependentium seu emergentium ex eisdem et nullo tempore revocare seu contravenire sub bonorum nostrorum omnium ypotheca. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo secreto munitam. Datum in castris prope locum de Caneto XIII kalendas septembris anno Domini MCCCXL tertio. Ja. vidit.

LII.

Al molt alt e molt poderos princep e senyor senyor En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Malorches de Serdenya de Corcega e comte

deBarçelona. Humils sotzmeses vostres.... jurats e prohomens de Malorches si matexs ab humil e ab devota recomendacio e ab basamens de mans e de peus. Molt alt princep e senyor. Sapia la vostre reyal magestat nos novelament aver reebude vostre letre feta a XXII dagost de la qual agem gran pagament con plach a la vostra alta senyoria nos certificar dels afers de la vostra reyal magestat manant encara a nos que fossem vellans e diligents en lo regiment e comuna utilitat del regne de Malorques. Perque molt alt princep e senyor certificam la vostra alta magnificencia que en lo bon regiment del dit Regne trebelam co a leyals e vertaders vassalls vostres en honor de la vostre reyal magestat e en be e utilitat de tota la universitat e continuarem sia Deu plau en tal manera que sera en axelçement e honor de la vostre corona e be e profit dels vostres sotzmeses e de tota la universitat. Nostre Senyor per la sua misericordia conserva lestament de la vostre altesa e li don honor e victoria tos temps e li placia nos el Regne en la sua gracia haver recomanats. Dade a Malorches a XIII dies de septembre anno Domini MCCCXL tertio.

Serenissimo ac magnifico principi domino nostro domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice ac comiti Barchinone.

Jurati et probi homines Majorice.

LIII.

Serenissimo ac magnifico principi domino nostro

domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice ac comiti Barchinone. Sui humiles et devoti... jurati et probi homines Majorice se ipsos cum humili recomendatione et devoto manuum osculo atque pedum. Quia mitentium voluntates latius et comodius viva vox aperit . . . scriptura. Et pro certis et arduis negotiis statum reipublice et universitatis Majorice consernentibus nuntios nostros et ambaxiatores ad vestram regiam clementiam profecturos eligerimus et distinemus providos viros Guillermum de Terminis et Berengarium de villa Torrada cives Majorice presentium exhibitores super eisdem negotiis de veritate plenarie informatis. Pro tanto humilitate et reverentia quibus decet vestre regie magestati supplicamus quatenus eorundem relatibus fidem credulam et favorem benignum cum exauditionis gratia prebere dignemini. Omnipotens per sui misericordiam regiam clementiam vestram conservare dignetur per tempora longiora in statu prospero et felici et habere dignetur nos et regnum in sui gratia comendatos. Datum Majorice idus septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio.

Serenissimo ac magnifico principi domino nostro domino Petro Dei gratia Regi Aragonum Valencie Majorice Sadinie et Corsice ac comiti Barchinone.

Jurati et probi homines Majorice.

LIV.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Nobili et dilecto Arnaldo de Erillo gubernatori generali Regni Majorice. Salutem et dilectionem. Cum nos ordinaverimus et velimus quod universi et singuli mercatores et quevis alie persone cujuscumque conditionis status fuerint sive gradus et undecumque fuerint solvant seu prestent in civitate et Regno Majorice et ei adjacentibus insulis universis lezdas et quevis alia jura vel vectigalia que jam ante quam ad nos pervenissent civitas regnum et insule memorate solvi consueverant seu prestari. Propterea vobis expresse dicimus et mandamus quatenus ab omnibus et singulis mercatoribus et personis aliis quibuscumque faciatis exigi et levari lezdas jura et vectigalia supradicta. Et a prestationibus seu solutionibus eorundem nullum penitus eximatis qui dudum ea solvere consueverit ut est dictum. Datum Barchinone nonas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Domini Regis facta in consilium.

LV.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Nobili et dilecto Arnaldo de Erillo gubernatori generali Regni Majorice. Salutem et dilectionem. Licet per aliam nostram litteram faciamus vobis subsequens mandamentum. Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et dilecto Arnaldo de Erillo gubernatori generali regni Majorice. Salutem et dilectionem. Cum nos ordinaverimus et velimus quod singuli mercatores et quevis alie persone cujuscumque conditionis status fuerint sive gradus et undecumque fuerint solvant seu prestent in civitate et regno Majorice et ei adjacentibus insulis universis lezdas et quevis alia jura vel vectigalia que jam antequam ad nos pervenissent civitas Regnum et Insule memorate solvi consueverant seu prestari. Propterea vobis expresse dicimus et mandamus quatenus ab omnibus et singulis mercatoribus et personis aliis quibuscumque faciatis exigi et levari lezdas jura et vectigalia supradicta et a prestationibus seu solutionibus eorumdem nullum penitus eximatis qui dudum ea solvere consueverit ut est dictum. Datum ut infra. Volumus tamen vobisque mandamus quatenus observetis privilegium franquitatum per nos indultum noviter civibus Barchinone preinserta littera non obstante. Datum Barchinone nonas septembris anno Domini Mi-

llesimo CCC quadragesimo tertio. A. Viçecancellarius.

LVI.

Monsenyor sapia la vostra reyal magestat que vuy que es dimecres a III de setembre hora de vespres I hom appellat P. Tintorer patro de leny dorla vench devant mi ab lo guardia nostre del port de Mallorques e comptam e dixme que ell novellament era vengut ab lo dit leny seu carregat de Mallorques de castell de Caller e quen era partit a XX dies del mes dagost prop passat e que dues galeas de prohensals qui seren armades en Napols eren stadès en lo dit loch de Caller per saber noves del estol vostre car gran pahor havien que no vengessen en aquelles mars e les quals galeas prenien e robaven tot hom qui fos cathala e que han cremades barques de la Isla de Sardenya. Dix enquare lo dit Patro que com eyl parti ab lo dit leny de Sicilia quey havia segeties del Rey Robert que robaven tot cathala e tota altra persona qui en mans los vengues si que com eyl parti de Trapena per venir al dit loch de Caller havien robat entre naus e lenys pus de XII entrels quals robats diu lo dit Patro que es stat eyl I. Per que Senyor placia a la vostra senyoria quen trametats dessa galees ab les quals les gents desta terra navegants sien defensades destes males gents e robadors car en altra manera siats cert senyor que poch

se volria la terra si la mar no es segura con tot lo major be de Mallorques es per raho del navegar e de la mercaderia e enquare mes senyor les naus e els altres vexells qui de Mallorques son partits per anar en Sicilia e Serdenya per portar forment en Cathalunya e en Mallorques serien en gran perill e condicio. E axi Senyor sia la vostra merce de provehir en asso al pus breu que puschats. E segons la rumor que ja hic es pensats vos senyor quina e qual seria si negun affany ne dampnatge per la dita raho sofferien ne havien. Data en Mallorques dimecres a III del mes de setembre del any MCCCXL tres.

Besan la terra quels vostres peus calsiguen me coman en vostra gracia jo Arnau Derill gobernador del Regne vostre de Mallorques.

Al molt alt e molt poderos princep e senyor senyor En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Malorques de Serdenya e de Corcega et comte de Barcelona.

LVII.

Molt alt princep e senyor En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia e de Malorqua de Serdenya de Corsega e comte de Barsalona. Humilment la vostra altea certifich que la vostra cort es cresquda molt de negocis e creyxs tot die. Perque senyor placia a la vostra altea dun altre assessor dejats provesir a la

cort del veguer cor hu senyor no basta e dasso senyor vos havia soplegat abans que dassi partissets e enquara nos ne fet escri ure al gobernador. Perqne placia a la vostra altea que vos vulats provesir com abans pusquats cor asso es gran dany de les gents que no poden haver espeegament e de mi senyor. . . gran carrech a qui vos o havets comanat com ja sia acostumat de haver II ass essors en la dita cort del veguer so es hu de criminal e altre de civil. Data en la ciutat nostra de Malorqua a IIII dies del mes de setembre any de nostre senyor MCCCXLIII.

Lo vostre humil Hombert des Fonoylar veguer de Malorqua besan la terra on les vostres peus calsiguen se comana als peus de la vostra real altea humilment.

LVIII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Fideli suo Raimundo de Marginibus civi Barchinone. Salutem et dilectionem. Cum nos pro defensione Insule nostre Sardinie que per diversos piratas circumdatur frequenter et tam gentes nobis subdite quam extranee nationis que ad ipsam Insulam cum earum mercimoniis navigant pluries in maribus dicte Insule per ipsos piratas capiuntur et disraubantur ob quod nedum eisdem lesiones et dampna quam pluria immo etiam nostris

redditibus ejusdem insule detrimenta non modico subsequntur concesserimus probis hominibus et universitati castri Callari duas galeas cum earum exarciis cum quibus dicta Insula a molestia et oppresione dictorum piratarum viriliter deffendatur. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus incontinenti visis presentibus tradatis et deliberetis . . . . nostro Francisco . . . . . ambasiatori universitatis castri jamdicti pro certis ejusdem universitatis negotiis ad nostram curiam destinati . . . . galeas sutiles abtas et bonas ad navigandum cum eorum exartiis ducendas per eum ad portum castri jamdicti ut inibi cum et de consilio gubernatoris nostri ordinetur per probos homines dicti castri qualiter et quomodo cum eis obvietur iniquis predictorum depredationibus piratarum que infinite dampna a multo tempore citra nobis et nostris gentibus ac aliis ut predicitur intulerunt quibus galeis cum predictis exarciis traditis recuperetis a dicto Francisco presentem cum apocha de recepto. Volumus tamen et intendimus quod dictus Franciscus nomine universitatis assecuret quod dicte galee restituantur nobis vel nostre curie cum fuerint ad vetustatem deducte. Datum Valencie decimo kalendas decembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. A Vicecancellarius.

Cartas Reales. Legajo n. 84.

I.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Dilecto nostro judici ville Podiiceritani Salutem et dilectionem. Ad nostram accedens presentiam Bernardus Zarocha de civitate Minorise nobis exposuit conquerendo quod quidam suus servus conduxit consulibus dicte ville quendam mulum suum in civitate Barchinone et cum ipsi fuissent in dicta villa cum dicto mulo Jacobus de Majorica capi et abstrahi violenter fecit per homines de familia sua dictum mulum ab hospicio Jacobi Huguet de dicta villa una cum aliis tribus mulis videlicet Guillermi Boxo de Minorisa et quorundam aliorum et eisdem mulis sic detentis per unam diam fuerunt post redditi servientibus dominorum eorundem mulorum excepto dicto mulo Bernardi jamdicti quem mulum dictus Jacobus dedit Artaldo de Payllars quia idem mulus erat pulcrior aliis predictis. Et post cum dictus Jacobus fuit expulsus a dicta villa et ivit ad Montempesulanum dictus Bernardus petiit ab eo sibi facere reddi dictum mulum quod dictus Jacobus facere recussavit asserens ipsum habuisse de bona et justa guerra. Et de predictis dictus

Bernardus asserit fore publicam famam. Quare suplicavit nobis sibi super hiis de justicia remedio provideri. Nos igitur huic suplicationi annuentes beningne vobis dicimus et mandamus quatenus de premissis informationem veridicam recipiatis et cum eam receperitis ipsam ad nostram curiam protinus transmitatis ut super hiis procedere valeamus quod justicia suadebat. Datum Perpiniani quarto nonas januarii anno Domini MCCCXL quarto. A. Vicecancellarius.

Dominicus Jor ex provisione per Petrum Garsiam de Loriz et Jacobum de Faro auditorem.

II.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice Comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Fideli hostiario nostro Guillermo de Millano. Salutem et gratiam. Cum alique persone loci Coquiliberi diversis de causis inclito Jacobo de Majorica aliquas peccunie quantitates exsolvere tenerentur que ex justis rationibus nobis adquisite existunt. Idcirco vobis expresse dicimus et mandamus quatenus ad dictum locum personaliter accedendo personas easdem juxta informationem per fidelem Bernardum Turubi procuratorem ad hec per nos constitutum vobis traditam in personis et bonis fortiter compellatis ad dandum et solvendum dicto Bernardo Turubi quantitates pecunie supradictas qui Bernardus Turubi de cis-

dem debet dilecto consiliario et thesaurario nostro Bernardo de Ultzinellis legum doctori pro parte nostre curie respondere. Volumus tamen quod si alique ex dictis personis aliquas justas rationes habuerint propter quas ad predicta assererent se non teneri ipsas rationes coram dicto nostro thesaurario propònere teneantur. Qui thesaurarius noster auditis dictis rationibus super predictis breviter et sine litte faciet quod juris fuerit seu etiam rationis. Comittentes eidem nostro thesaurario cum presenti in et super predictis plenarie vices nostras. Mandantes per presentes capitaneo dicti loci Cauquiliberi vel ejus locum tenenti nec non aliis quibuscumque officialibus nostris presentibus et futuris quod in et super predictis quociens a vobis inde fuerint requisiti prestent auxilium consilium et favorem. Datum Perpiniani XV kalendas februarii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facta per vicecancellarium.

III.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice Comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Dilecto nostro vicario Ausone vel ejus locum tenenti. Salutem et dilectionem. In petitione nobis exhibita per capellanum Sancti Martini de armanciis

terre Rivipullensis diocesis Vicensis vidimus contineri quod aliqui de Manleu et de Coreyllo terre Osone dum exequtionem faciebamus contra Jacobum de Majorica venerunt ad locum de Solamal qui est in valle Ripparum in quo dictus capellanus habet quandam ecclesiam et de illa levarunt et secum portarunt quandam squillam seu campanam valentem duodecim librarum Barchinone vel circa quam modo detinet indebite Raymundus de Sanilyars de Manleu et illam recusat tradere capellano jamdicto in ipsius et dicte ecclesie non modicum nocumentum asserens quod ipse et complices seu socii sui volunt habere pro redemptione ipsius campane centum solidos Barchinone. . . ad humiliter suplicationem per dictum capellanum nobis inde exhibitam vobis dicimus et mandamus quatenus vocatis vocandis vobis constito de premissis compellatis dictum Raimundum debite ad restituendum dictam squillam seu campanam dicto suplicanti procedendo super hiis summarie et de plano sola facti veritate attenta. Datum Perpiniani quarto decimo kalendas februarii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto. A. Cancellarius.

Dominicus Jor ex provisione per Petrum Garsiani de Loriç et Jacobum de Vedrinyanos auditorem.

IV.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice

Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Fideli nostro bajulo loci de Volono. Salutem et gratiam. Ad nostram occurrens presentiam Guillermus Fuxi faber dicti loci humiliter supplicavit. Quod cum ipsi Guillermo debeantur quadraginta quinque solidos sex denarios Barchinone pro diversis operibus ferri per eum factis ad opus murorum turrium et ceterorum ffortalitiorum que in dicto loco facta fuerunt tempore et mandato incliti Jacobi de Majorica et eos ab operario qui tunc erat vel alia persona recuperare non potuerit usquequaque in ejus perjudicium et gravamen dignaremur sibi super hiis decens remedium adhibere. Quare admissa supplicatione ejusdem vobis dicimus et mandamus quatinus faciatis ipsi Guillermo in predictis justiciam breviter sine litte. Datum Perpiniani XIIII kalendas fabruarii anno Domini MCCCXL quarto.

Franciscus Fuxi ex provisione per Petrum Garcia de Loriç et Ja. Duc auditorem.

V.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Nobili et dilecto Juhono de Montanyo illustris Regis Francie nostri carissimi consanguinei majordomo. Salutem et dilectionem. Per alias nostras litteras dicti Regi scribimus post salutationis pream-

bulum in hec verba. Vestri magnificentie defferimus per presentes quod pro quibusdam arduis negotiis nostrum Regium diadema tangentibus vehementer deliberavimus nostros in proximo ad dominum summum Pontificem solemnes nuntios destinare quos sumpta suspitione militi Jacobi de Majorica et ejus consortum providimus cum armis incedere non ad invadendum sed ad resistendum conatibus predictorum. Igitur magnifficentiam vestram rogans attente quatenus nostri honoris spetiali respectu qui similia et majora pro nobis indubie faceremus velitis Carcassone et Bellicadri senescallis ceterisque officialibus vestris intra dictas senescallias sistentibus per vestras spetiales literas injungere et mandare espresse quod dictos nuntios nostros et familias secum ducentes per loca jurisdictionum eorum cuilibet comissarum cum dictis armis et aliis secum defferentibus permittant libere pertransire eisque si fuerit opportunum in eundo stando et redeundo providere de securo transitu et conductu et regratiabimur vestre magnifficentie illud valde. Datum ut infra. Cumque de vobis geramus fidutiam pleniorem devotionem vestram attente rogamus quatenus nostri spetialis honoris respectu presentetis dictas litteras ipsi Regi et penes eum pro expeditione negotii instare sollicite ut speramus et regratiabimur illud vobis. Certifficantes vos quod dicti nuntii et concomitantes eosdem erunt centum armati equitum et non minus.

Datum Perpiniani VII kalendas februarii anno Domini MCCCXL quarto. H. Cancellarius.

VI.

Molt alt molt excellent e molt poderos princep et senyor. Sapia la vostra reyal magestat que la vostra ciutat e regne de Mallorques estan en bon estament e dien que al dia que vengren a la vostra senyoria nasqueren e que daquell temps en sa Deus los ha fetes senyor moltes gracies et fa totz dies e no desigen ni tenen son cor en res sino solament que preguen Deus que la venguda vostra senyor e de la senyora Regina sia tost e vertederament. Senyor jo no poria escriure a la vostra altea laffany que eylls ne sofferen e el desplaer con tant se triga ni nos poden justar en loch III persones que tantost no parlen dasso per que senyor sia la vostra merce quens hen prenga pietat e quels vuylats consolar. Senyor no pusch scriure a la vostra excellentia lo gran profit e be qui en aquest vostre regne sen seguira ni el dampnatge que les gens ne pendrien si gayres trigava la venguda de la vostra reyal magestat axiu han posat en son cor. Hoc senyor encara con vos no hic poguessetz aturar con II meses que sol de la vostra presentia les gens seran escalfades e endressades e cuydara cascun tenir I leho al cos. Molt de temps senyor ha que les gents havien estat repremudes que mercaderia ni nosses no sich fehien que res fos ara senyor la mercaderia fas hic fort vigorosament de nosses nou qual dir que en aquestz X dies

de gener qui son estatz de nupcies sic ha fetes aytantes nosses e dassom son yo certifficat senyor per cada parroquia. Primerament a la Seu LXXVIII a Sancta Eulalia LIX a Sent Miquel XLII a Sent Jacme LI a Sancta Creu XLIII a Sent Nicholau XIX e totes aquestes nosses senyors son estades dels grans o. . . . dels cominals de la ciutat. E axi senyor pot veure la vostra altesa com comensen que en X anys no sen hic ha fetes tantes. E si les nupcies durassen mes hagra sen hic fetes atretantes. E segons senyor que he entes vertederament sen ha fetes molt mes de gran res per les parroquies de fora. Lo meylorament senyor que les gents de les parroquies de fora fan totz jorns es molt gran que mnn. . . . . Garrigue. . . . . que ço que no solia valer XX lliures ara val LX. Alra senyor no hic fayll sino la vostra presentia. Scripta en la vostra ciutat de Mallorques a XXV de gener any MCCCXLIIII.

Bezan la terra quels vostres alts peus calsiguen yo Arnau Derill governador general del vostre regne de Mallorques molt humilment me recoman en la vostra gracia senyor.

Sacre Regie Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice magestati.

VII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice

Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Fideli auditori curie nostre Johanni Eximeni Dosca. Salutem et gratiam. Nobis pro parte proborum hominum ville Sancti Mathei regni Valencie humiliter extitit supplicatum. Quod cum ipsi habeant privilegia a predecessoribus nostris Aragonum regibus a centum sexdecim annis citra quem sicut asserunt confirmata fuerunt per omnes qui temporibus preteritis fuerunt reges Majorice per quem etiam privilegia habitatores Sancti Mathei sunt et consueverunt esse franchi a solutione lezde in Coquilibero et aliis locis olim Regum Majorice citramarinis. Et quod de hiis usque nunc in continua possessione fuerunt salvo quod inclitus Jacobus de Majorica incoavit eos compelli facere de solvendo dictam lezdam in initio rebellionis nobis per eum fieri attemptato. Quoniam se probaturos dignaremur super predictis benigne de solita clementia providere. Igitur dicta supplicatione admissa benigne vobis dicimus et mandamus quatenus vocato procuratore regio recipiatis certifficationem plenariam de prédictis et ea recepta nostre curie refferatis ut super eis providere possimus quod de jure et ratione fuerit faciendum. Nos enim vobis super hiis plenarie per presentes comittimus vices nostras. Datum Perpiniani V kalendas februarii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto. H. Cancellarius.

Franciscus Fuxi expetitione provisa per Garciam de Loriç Jacobum Duc et Johannem Eximeni Dosca auditores.

VIII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Fideli scriptori nostro Francisco Fuxi. Salutem et gratiam. Dicimus et mandamus vobis qua tenus librum pergameneum factum seu factum fieri per vos mandato per nos oretenus vobis facto de processu seu processibus quos fecimus contra inclitum Jacobum de Majorica cum ejus originali fideliter comprobetis et comprobatum tradatis juratis civitatis Majorice vel cui voluerint loco sui qui vobis inde satisfacere teneantur. Mandamus nichilominus fideli scriptori nostro Raimundo Sicardi et vobis qui in fine ipsius libri subscriptiones vestras ut notario publici apponatis ut ei tanquam suo originali fides indubitabilis prebeatur. Nolumus etiam pro corroboratione et majori solemnitate ipsius sigillum bulle nostre plumbee atque signum decretum et auctoritatem apponi per vestrum alterum in eodem. Datum Perpiniani octavo kalendas marcii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

IX.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice

Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilecto suo bajulo regni Valencie generali vel ejus locumtenenti. Salutem et dilectionem. Mandamus vobis expresse quatenus incontinenti visis presentibus detis auctoritate nostra licentiam universis et singulis hominibus civitatis et regni et aliis quibuscumque quod a dictis civitate et regno possint extrahere et extrahi facere et deferre seu deferri facere ad exercitus nostros in Rossilione frumentum farinam fructus et quecumque alia victualia prohibitione seu inhibitione generali in contrarium per nos facta nullatenus obsistente. De quaquidem licentia in civitate predicta una die cujuslibet septimane preconizationem publicam fieri faciatis. Et hoc nullatenus inmutetis. Datum Barchinone tertio idus aprilis anno Domini MCCCXL quarto. A. Vicecancellarius.

X.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Nobili et dilecto nostro Arnaldo de Erillo gubernatori generali civitatis et regni Majorice. Salutem et dilectionem. Mandamus vobis expresse quatenus Nicholaum de Sancto Justo prepositum in ecclesia Elnensi ac canonicum ecclesie Majorice recomendatum ipsaque prosequemini suo loco favoribus opportunis. Datum Barchinone pridie idus aprilis anno Domini Millesimo tre-

centesimo quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

XI.

Don Pedro por la gracia de Dios Rey Daragon de Valencia de Mallorca de Cerdenya de Corcega e comte de Barçalona. Al amado cavallero et natural . . . . . Salutem et dilectionem. Havemos recebido vuestra letra sobre los afferes de la exequcion que entendemos fazer et con la ayuda de Dios . . . . . contra el noble don Jayme de Mallorca . . . . et sus tierras que son daquen mar et a nos rebelles et sobre otras cosas que. . . . . ese convenian a la dita materia. Et en la fin nos supplicastes que nos plaziesse que viniessedes a nuestro servicio porque erades nuestro natural vassallo et que vos enviassemos a mandar con quanta gent de cavallo deviessedes a nos venir. A las quales todas cosas por . . . . . endidas vos respondemos que nos entendientes la buena voluntat el firme proposito que vuestra lealdat el natural deudo vos fazen catar lo que devedes a nos et al nuestro real senyorio vos gradecemos muyto lo que nos havedes feyto assaber. Et seet cierto que nos havemos provêido et proveyremos en tal manera de buena et muyta gent de cavallo e de pie que no nos calra temer antes podremos poco preçiar el poder el esfuerço de la otra parte. Empero del servicio que vos havedes dito de fazer vos have mos buen

talant e buen grado. Mas por la razon sobredita et porquel tiempo es muy breu no vos cale trebayllar quanto agora de venir a nos que todo a tanto vos lo graciamos. Dada en Barçalona a XXI dia del mes de abril en el anyo de nuestre Senyor de Mil CCC quarenta et quatro. — Sigillavit.

XII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Fidelibus nostris castlanis castri de Pontils. Salutem et gratiam. Quamque nos per alias litteras nostras vobis tradiderimus in mandatis ut parati equis armis et aliis apparatibus vestris veniretis pro prestando nobis servitio unius equi armati in executione quam de presenti facere intendimus contra Jacobum de Majorica in comitatu Rossilionis quod ratione dicti feudi dicti castri nobis facere tenemini et debetis. Quia tamen hac vice tantum dictum servitium ad quorundam supplicationem vobis duximus presentium serie remittendum. Idcirco significamus vobis quod ea de causa non oportet ad nos accedere de presenti. Datum Barchinone octavo kalendas madii anno Dimini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto. Sigillavit.

G. de Pulcrovicino mandato Regis facto per F. de Caneto consiliarium.

XIII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Fideli suo vicario Villefranche Penitentium vel ejus locum tenenti. Salutem et gratiam. Licet nuper vobis literatorie dederimus in mandatis quod indiceretis ex parte nostra exercitus universitatibus locorum vestri districtus que non contribuunt in proferta a nobis facta per Generale Cathalonie ut XXV die hujus mensis essent in civitate Gerunde pro sequendo nos et vexilla nostra in exequtione justicie quam facimus contra Jacobum Majorice. Attamen nostre non fuit tunc neque est nunc intentionis quod universitatibus locorum prelatorum clericorum seu ecclesiasticarum personarum militum civium vel. . . orum non consueverunt nec tenentur ad faciendum nobis exercitus deberetis indicare exercitus supradictos nisi in locis quibus nos habemus et habere consuevimus hostem et cavalcatam et que non contribuunt in proferta predicta. Quare vobis dicimus et mandamus quatinus homines locorum predictorum que non tenentur ad dictos exercitus faciendos ad eundem in ipsos exercitus minime compellatis nec contra eos vel eorum bona dicta ratione aliquatenus procedatis. Quinimo si contra eos vel aliquos eorum in aliquo processistis illud ad statum pristinum reducatis. Datum Barchinone VI kalendas madii anno Domini Millesi-

mo trecentesimo quadragesimo quarto. Sigillavit.

Jacobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

XIV.

Clemens episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio Bernardo tituli Sancti Ciriaci in Termis presbitero cardinali apostolice Sedis nuntio. Salutem et apostolicam benedictionem. Olim considerantes attente ac infra mentis nostre precordia revolventes quam sit preciosissimum donum pacis et quod dominus noster Jhesus Christus Rex pacificus pacis actor et humane salutis amator volens suis subditis vicarie operationis misterio donum hujusmodi conservare vicario suo in militanti ecclesia gerenti apostolica servitute commisit ut in eadem gerens speculatoris officium provigilis more pastoris invigilaret et que ad pacem sunt commisso sibi gregi promoveret et scandalis per que animarum salus periculosissime impeditur sedandis intenderet quodque sicut habebat fidedigna licet ingrata relacio facta nobis • et jam evidentia facti notorie ostendebat hostis humani generis pacis emulus et dissentionum ac guerrarum non solum amator sed etiam suscitator inter carissimos in Christo filios nostros Petrum Aragonum et Jacobum Majoricarum Reges illustres quos attenta proximitate sanguinis eorundem nulla causa debebat se iungere nec non valitores fautores

auxiliatores et sequaces eorum gravis dissentionis materia a Deo duce conmoverat quod hinc inde conflatis in unum viribus eorundem ad guerrarum congressus et tempestuosas turbines ac insultus se disposuerant et pararant quodque nisi hujusmodi eorum proposito ne deduceretur et factum occurreretur celeriter strages hominium effusio sanguinis christiani depopulationes et incendia locorum ecclesiarum et honorum ecclesiasticorum destructiones rapine spolia facultatum ipsus subditorum exilia et alie oppressiones imminere ac quod deflendum potius esset animarum pericula et infinita enormia scelera multaque scandala ex ipsa periculosa discordia formidabantur proculdubio provenire. Ac propterea nos quamvis inmeriti in terris a domino vicarii constituti cupientes ut hujusmodi perniciosa discordia ipsorum regum tanta sanguinis propinquitate et affinitate junctorum auctore domino sopiretur bone memorie Andream tituli Sancte Susanne presbiterum cardinalem tractatorem et reformatorem pacis inter Reges eosdem ad regna et terras eorum de fratrum nostrorum consilio duximus destinandum qui hujusmodi negotia prosequendo eis imperfectis extitit sicut domino placuit vita functus et quia sicut displicenter referimus dictorum regum animum nos sperabamus promptos ad pacem et concordiam invenire a Deo procurante satore discordie durius sunt conmoti quod eorum molimina congregantes ad hostiles congressus tam maritimos quam terrestres ac periculosos insultos etiam processerunt et ad graviora mala dampna et pericula altrinsecus inferenda videntur continue

se parare que formidantur majora discrimina productura. Nos more pastoris vigilis nolentes sicut etiam non debemus nec expedit ab inceptis desistere presertim propter predicta animarum pericula exinde proventura que potius sunt deflenda nec cessare quin cura ista officii nostri debitum exequamur ac sperantes in illo qui post nubilum dat serenum quod ipsorum regum corda post hujusmodi tempestuosum insultum jam in actum utrinque deductum debeat demulcere ac reducere ad fraterne federa unitatis post cogitatus multiplices ac vias exquisitas et modos per quos posset hujusmodi nostrum desiderium adimpleri ad te virum laudande virtutis scientia et innata prudentia preditum cultorem justitia sedulum pacis et utriusque partis amicum et concordie zelatorem licet tua presentia nobis et ecclesie universali pro utili careamus inniti nostre convertimus deliberationis intuitum ac pro tuarum consideratione virtutum tibi a domino in habundantia concessarum ad predicta Aragonum et Majoricarum regna ipsorumque ac valitorum auxiliatorum et sequantium ac adherentium predictarum partes et terras tanquam pacis angelum de fratrum nostrorum consilio pro hujusmodi tractanda et reformanda inter easdem reges concedente domino pace atque concordia preoptatis providimus destinandum ut autem tam salubre tamque inherens cordi nostro negotium auctore domino per solicitudinis tue misterium prosperetur et ut melius circa reformationem pacis hujusmodi inter ipsos reges eo liberius et efficatius intendere valeas quo te hujusmodi negotium prosequente fuerit per

eosdem reges et gentes ipsorum a qualibet hostili congressione cessatum ubi forsan dicti reges vel alter eorum requisitionibus et monitionibus tuis immo verius apostolicis super cessationem conmotionis seu congrestionis hostilis nollent acquiescere vel per se ipsos seu intermedios eorum nuntios invicem treugas mire usque ad certum tempus prout iminentis negotii per te prosequendi et tractandi qualitas et necessitas exiget duraturas tibi indicendi treugas ad certum tempus tuo arbitrio moderandum inter Reges eosdem, eorumque subditos ac fideles alios adherentes et valitores eorum et indictas eisdem regibus et aliis de quibus expediens fuerit per te vel alium seu alios notificandi et ubicumque utiliter tibi visum fuerit solemniter publicandi et in infringentes ac quolibet non servantes easdem excomunionis et in eorum terras interdicti sententias promulgandi et alia faciendi que circa id fuerint oportuna. Non obstantibus si eis vel eorum aliquibus vel alicui sub quacumque forma vel concessione verborum a Sede apostolica sit indulus quod excomunicari vel earum terre ecclesiastico interdicto supponi non possint per literas apostolicas non facta plene et expresse ac de verbo ad verbum de indultu hujusmodi mentione et que alia dicte Sedis videlicet gratie vel spe cujus tenor existat per quam presens non expresse vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat vel quolibet retardari et nichilominus et singulas promissiones obligationes et confederationes ac colligationes super hujusmodi mitenda discordia inter quoscumque et a quibuscumque quolibet initas velut con-

tra bonum pacis presumptas illicite et attemptatas in divine magestatis offensam et quascumque penas adjectas et juramenta prestita super illis sub quibuscumque modo forma vel expressione verborum presertim cum juramentum vinculum iniquitatis esse non debeat que et nos ex nunc auctoritate apostolica nulla fore decernimus et quatenus de facto processerunt irritamus irrita nunciandi plenam tenore presentium concedimus facultatem. Datum Avinione V idus junii pontificatus nostri anno secundo.

Serenissimo principi domino Regi Aragonum.

XV.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Serdenya et de Corsega e Comte de Barchinona. Al amat conseller e tresorer nostre micer Bn. Dolzinelles. Salutem et dilectionem. Manam vos que encontinent liurets al noble e amat conseller e majordom nostre En Galceran de Bellpuig duo milia solidos Barchinone convertidors per ell en les messions que faran los gins nostres que combatra Cobliure e cobrat ne la present ab apocha. Dada en lo setge de Cobliure sots nostre sagell secret a XV dies de juny en lany MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

XVI.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilecto suo bajulo Barchinone vel ejus locum tenenti. Salutem et dilectionem. Cum nos ordinaverimus et velimus quod de civitate Barchinone et aliis locis bajulie dicte civitatis subjectis victualia et quecumque alia prohibita ad civitatem Majorice ad locum de Cauquoliberi nec non et ad alia quecumque loca que nos ad manus nostras teneamus in partibus Rossilionis et imposterum domino concedente tenebimus possint per cives et habitatores Barchinone ac per alios subditos nostros portari et discarricari sub modo et forma quibus ad alia loca nostra portantur et discarricantur. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus permitatis extrahi de dicta civitate Barchinone et de aliis locis dicte bajulie subjectis et portari ad dictam civitatem Majorice ad locum de Cauquolibero et ad alia quecumque loca que nos ad manus nostras teneamus in partibus Rossilionis et imposterum domino concedente tenebimus per cives et habitatores Barchinone ac per alios subditos nostros predicta victualia et alia quecumque prohibita inhibitione generali quacumque super hoc per nos facta in aliquo non obstante cavendo expresse quod in extractione rerum predictarum teneatis et servetis penitus jam dictos modum et formam consuetos teneri

et servari in extractione ipsarum rerum deportandarum ad alia loca nostra. Datum Barchinone tertio nonas julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. Sigillavit.

Bernardus de Torrente mandato Regis facto per consilium.

XVII.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Quia vos judei castri et ville Cauquiliberi et de Argeles temporibus retroactis consuevistis cadavera judeorum et judearum dictorum castri et ville sepelleri in quodam fosare ville Perpiniani in quo de presenti propter exequtionem justicie quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis dicta cadavera sepellire minime potestis propter quod indigetis aliquo convenienti loco ubi predicta valeatis cadavera sepellire. Idcirco ad vestri humilem supplicationem propterea nobis factam tenore presentis concedimus vobis judeis castri et ville predictorum ac etiam licentiam impartimur quod in castro jam dicto Cauquiliberi possitis emere aliquod patuum terre vobis congruum et opportunum absque juris prejuditio alieni pro fossare vestro in quo cadavera judeorum castri et ville predictorum sepellire valeatis. Mandantes capitaneis supradictorum castri et ville ceterisque officialibus nec non hominibus et

subditis nostris quatenus in veniendo ad dictum fonsare stando et redeundo pro dictis cadaveris judeorum inibi sepelliendis et alias vos judeos et judeas vel aliquem seu aliquos ex vobis non permittant injuriari molestari perturbari sea alias quomodolibet agravari. Quinimo uti in dicto fonsare absque contradictione et dampno vestro quitie et libere vos permittant. In cujus rei testimonium presentem vobis fieri jussimus nostro sigillo secreto munitam. Datum in obsidione civitatis Eunensis VII idus julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

XVIII.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Serdenya e de Corsega e comte de Barchinona. Als feels seus los batles dels locs de Argilers ça Rocha Ortafa e Brull salut e gracia. Com nos trametam a vos lo feel porter nostre En Sancho Granyen per haver dels homens dels dits lochs atzembles. Per ço dehim a vos e manam que encontinent destrengats los dits homens de liurar al dit porter totes aquelles que aqui trobar se puxen. E aço no mudets en nenguna manera. Dada en lo setge de Elna sots nostre segell secret a X dies de juliol en lany de MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

Franciscuus Fuxi ex provisione facta in consilium.

XIX.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya et de Corsega et Comte de Barchinona. Als feels nostres los batles dels locs de Canet Torrelles Senta Maria de la mar sent Ipolit Vilalonga Cabestany Vilanova Cornella e Polestres. Salut e gracia. Com nos trametam a vos lo feel porter nóstre Sanxo Granyen per haver dels homens dels dits lochs atzembles. Per ço dehim a vos e manam que encontinent destrengats los dits homens de liurar al dit porter totes aquelles azembles que aqui trobar se puxen. E aço no mudets en nenguna manera. Dada en lo setge de Elna sots nostre segell secret a X dies de juliol en lany de MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi ex provisione facta in consilio.

XX.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Universis et singulis capitaneis militibus clientibus almugaveriis et aliis qaibuscumque personis subditis nostris ad quos presentes pervenerint. Salutem et gratiam. Dicimus et mandamus vobis sub pena nostre

gratie et mercedis quatenus incontinenti visis presentibus restituatis et deliberetis omnes et singulos captos tam homines quam mulieres civitatis Elne nisi jam de beneplacito et voluntate ipsorum et non per aliquam violentiam pro redemptione se taxaverint ad. . . . . aliquid exsolvendum. . . . . eo casu quo propter aliquam violentiam terrores aut minas se taxaverint ad aliquid exsolvendum volumus et mandamus eos pariter relaxari. Datum in civitate Elne sub nostro sigillo secreto. Idus julii anno Domini Millesimo CCCXL quarto. A. Vicecancellarius.

XXI.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilecto nostro capitaneo Caneti vel ejus locum tenenti. Salutem et dilectionem. In petitione nobis exhibita per Raymundum Blanquerii presbiterum beneficiatum in ecclesia Elnensi vel procuratorem suum vidimus contineri quod vos emparastis seu emparari fecistis quendam campum suum situm in termino loci Sancte Marie maris et frumentum quod ex eo habuit ibidem existens in garba verum cum asseratur dictum Raymundum non esse de guerra nec procedi debeat contra ipsum nec bona sua ratione exequtionis . . . . . quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis nostrum vassallum nobis rebellem immo dictus

Raymundus se dicat de devotis nostris. Ideo suplicante nobis Raymundo jamdicto sibi super hiis de justicia provideri vobis dicimus et mandamus quatenus costito vobis dictum campum fore Raymundi presbiteri antefati cum frumento predicto et ipsum Raymundum esse de devotis nostris et aliud non fuerit quod obsistat sibi tradatis ac tradi seu deliberari faciatis dictum campum cum dicto framento ibidem existente quacumque empara inde facta minime obsistente. Datum in civitate Elnensi idus julii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto sub nostro sigillo secreto. A. Vicecancellarius.

XXII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilectis et fidelibus universis et singulis vicariis bajulis ceterisque officialibus nostris ad quos presentes pervenerint. Salutem et dilectionem. Cum ab universis et singulis feudatariis nostris comitatuum Rossilionis et Ceritanie ac terrarum eis adjacentium recipere homagium et fidelitatis juramentum providerimus et velimus. Ideirco vobis expresse dicimus et mandamus quatenus in locis solitis faciatis publice proclamari quod omnes et singuli feudatarii supradicti octava die a presentatione presentium in antea numeranda comparcant personaliter coram nobis prestituri ipsa fidelitatis juramentum

et homagium sicut debent. Datum in castro nostro Perpiniani, sub nostro sigillo secreto quintodecimo kalendas augusti anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

XXIII.

Als feels seus los consols et universitat del castell et de la vila de Puygcerda. Salut et gracia.

En Pere etc. Be creem que sabets en qual manera nos som venguts en Rossello continuan la exequcio de justicia el enantament que fer haviem començat contre lalt En Jacme de Mallorca et les terres et pobles a nos rebelles per vigor de la qual execucio son venguts a ma et poder nostre lo dit alt En Jacme de Mallorca ab lo castell et vila de Perpenya et molts altres castells et locs del comtat de Rossello et per semblant raho deuen venir a ma et poder nostre los altres tots et sengles castells et locs del comtat de Rossello et de Cerdanya et de les terres a aquells ajaens. Per que vos manam espressament que decontinent vista la present façats sindics et missatges qui vinguen a nos per fernos sagrament de feeltat et homenatge et per obtenir confirmacio de vostres privilegis et libertats et per veer la unio perpetual que ses feyta dels dits comtats ab los regnes Darago de Valencia de Mallorca et ab lo comtat de Barchinona dels quals per nuyl temps per neguna manera ne per neguna raho nos podran partir

ne esser alienats en tot ne en part ne en fills ne en descendens ne en collaterals sino en lo fill que sera hereu universal dels dits regnes Daragó de Valencia de Mallorca et del comtat de Barchinona. La qual unio se renovellara es jurara per tots los prelats richs homens cavallers generosos et universitats dels dits comtats de Rossello e Cerdanya. Et nos la confirmarem et la jurarem altra vegada en presencia de tuyt. Dada en lo castell de Perpenya sots nostre segell secret a XVIII dies de juliol en lany de MCCCXLIIII.

Similes.

Als castells et universitat de Vilafrancha de Conflent.

Als castells et universitat de Tuir.

Als castells et universitat de la Vall de Prats.

Del Volo.

De Treserra.

De Lauro.

De Cortsavi.

De Labastida.

De Munt baulo.

De Castellnou.

De Bellpuyg.

De Tuli. . . . .

De Sant Esteve.

De Taltauyl.

De Salvaterra.

De Saorra.
De Fulla.
De Arelen.
De Formiga.
De Puig Baledos.
De Conat.
De ,..nisa.
De . . . . .
De . . . . . pida...
De Luna.
De Augostrina.
De Querol.
De Bellveer.
De Vall Gabolona.
De Bar.
De Musser.
De . . . . .
De Arenos.
De Salteguol.
De Ribes.
De C...mpllos.
De Planoles.
De Queralps.
De Fustenya.
De Pardines.
De Alo.
De la Rocha de Ullench.
De Salagosa.
De Sogol.
De Moranges.

De Niula.
De Prats.
De Bolvir.

XXIV.

Petrus etc. Venerabili in Christo Petro Elnensi episcopo. Salutem etc. Cum nos in villa nostra Perpiniani ad utilitatem reipublice nostre parlamentum providerimus celebrandum. Idcirca vobis expresse dicimus et mandamus quatenus prima die mensis augusti proxime instantis in eadem villa sitis infallibiliter coram nobis. Datum in Castro nostro Perpiniani sub etc. XV kalendas augusti anno XLIIII.

XXV.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorcha de Sardenya et de Corsega e comte de Barchinona et de Rossello. Als feels nostres los consols universitat et prohomens de Alt de ...restot et de Salteguel. Salut et gracia. Be creem que sabets con nos per moltes et legittimes rahons havem feits processos justs contra lalt En Jacme de Mallorcha lo qual entro are ha rebellat a la nostra senyoria per los quals processos es transportada en nos la senyoria util que

lo dit alt En Jacme de Mallorques havia en los comdats de Rossello et de Cerdanya et terras a aquells adjahens. E con nos per fer exequcio de justicia dels dits processos ffossem venguts ab les nostres hosts en Rossello assetiam et présem Argilers et Cocluire e los castells de ça Rocha et de Muntesquiu et molts et diverses castells lochs et viles de Rossello e encara le ciutat de Euna los habitadors dels quals han feit a nos axi com a Senyor lur natural et comte de Rossello sagrament de feeltat et homenatge de boca et de mans e mentre erem a la dita ciutat lo dit alt En Jacme de Mallorcha regonexen la veritat de la nostra justicia es se mes en nostre poder soltament ab tots los castells viles et lochs dels dits comtats et terres qui encara no eren preses ne a nostra ma de feyt e ans demanada merce et perdo. Et nos per misericordia et pietat haventli salvada vida et membres et tota preso con hajam entegrament la terra. Es ver quel dit alt En Jacme encontinent nos liura lo castell e vila de Perpinya huy qui es dimarts a XX dies del mes de juliol han nos feyt sagrament de feeltat et homenatge axi con a Senyor lur natural et continuament reebem et reebrem homenatge et sagrament de feeltat de les universitats de Salses Dapia de Cleyra et de Tohir et dels altres lochs de Rossello qui venen a nos continuament per la dita raho per que us manam espressament que encontinent vista la present façats sindichs et missatgers qui vinguen a nos et hagen plen poder de fer a nos en nom de les dites universitats Alt de Arestot et de Salteguel sagrament de feeltat homenatge axi con

a Senyor natural e a obtenir de nos confirmacio de vostres privilegis et libertats et proveer la unio perpetual la qual havem feyta ab lo consell dels nostres regnes dels dits comdats de Rossello et de Cerdanya et ab los regnes de Arago de Valencia de Mallorcha et ab lo comdat de Barchinona dels quals per neguna raho ne per neguna manera no poden esser james partits ne restituis a aquell de qui foren ne a sos fills ne encara poden esser alienats en tot o en partida en fills nostres o descendents ne en collaterals sino en lo fill nostre o altre qui sera hereu universal dels dits regnes et comdat de Barchinona et de Rossello la qual unio sera renovellada et jurada per tots los prelats richs homens cavallers generoses e universitats dels dits comdats de Rossello et de Cerdanya et nos la confermarem et la jurarem altra vegada en presencia de tuit. Dada en lo nostre Castell de Perpinya sots nostre segell secret a XX dies de juliol lany de nostre Senyor MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

Similes.

Als consols universitats prohomens de Bellver de Vallcebolera de Bat de Musser de Isogol de Maranges de Nuila de Prats de Bolvir de Alo de la Rocha de Villech y de Salagosa.

XXVI.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majoricarum Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilecto consiliario thesaurario nostro Bernardo de Oltzinellis legum doctori. Salutem et dilectionem. Cum in onerandis et exonerandis maxinis sive trabuchs et aliis generibus fustum qui asportati fuerunt per mare ad partes Rossillionis ratione executionis quam faciebamus contra inclitum Jacobum de Majoriciis et postea reducti ad civitatem Barchinone alique missiones facte fuerint. Propterea vobis dicimus et mandamus quatenus dictas missiones exsolvatis recuperando a personis quibus dictas missiones exsolveritis apocham de soluto insimul cum presenti- Nos enim mandamus magistro rationali curie nostre quod quicquid pretextu dictarum missionum exsolveritis in vestro recipiat compoto et admitat vobis sibi tradente presente cum apocha de soluto. Datum Barchinone IX kalendas augusti anno Domini MCCCXL quarto. Sigillavit.

XXVII.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valen-

cia de Mallorcha de Sardenya e de Corsega e Comte de Barchinona e de Rossello. A tots e sengles officials e sotsmeses nostres als quals la present pervendra. Salut et gracia. Com lo noble En Johan de So veçcomte Devol de voluntat e licencia nostra vulla venir al alt En Jacme de Mallorca al loch de Tuir. Per ço a vos e cascun de vosaltres manam espressament que al dit noble e a sos companys cavalcadures e arneses no donets embarch ne façats o fer lexets per alcu injuria greuge violencia ne offensa mentre vindra al dit loch de Tuir. Dada en Perpinya sots nostre segell secret a XXVII dies de juliol en lany MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

XXVIII.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone et Rossilionis. Tenore presentis ordinamus facimus et constituimus procuratorem nostrum certum et specialem vos fidelem de domo nostra Berengarium de Vilarasa ad recipiendum pro nobis et nomine nostro ab universis et singulis hominibus locorum existentium in terris Confluentis homagium et fidelitatis juramentum. Dantes et concedentes vobis dicto Berengario plenariam potestatem predicta que supra nomine faciendi. Et de homagiis quem recipietis et fidelitatis juramentis faciendi fieri publicum seu publica instrumenta.

Promittentes nos ratum gratum et firmum perpetuo habituros quicquid per vos super eis actum fuerit et nullo tempore revocare. In cujus rei testimonium presentem fieri et sigillo nostro secreto jussimus comuneri. Datum Perpiniani VIII kalendas augusti anno Domini MCCCXLIIII. A Vicecancellarius.

XXIX.

Jacobus Dei gratia Rex Majoricarum comes Rossilionis et Ceritanie ac dominus Montispesulani. Fidelibus nostris... consulibus... universitati et... probis hominibus ville nostre Villefranche Confluentis. Salutem et gratiam. Mandamus vobis ut illustrem dominum Petrum Regem Aragonum nostrum consanguineum carissimum tanquam fratrem vel gentes suas cum quibus voluerit ad dictam villam de Villafrancha intrare permitatis. Datum Thoyirii vicesima septima die julii anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo quarto.

Per dominum Regem ad relationem Johannis de Sono
Petrus Radulfi.

XXX.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comèsque Barchinone et Ros-

silionis. Universis et singulis officialibus et subditis nostris ubilibet constitutis ad quos presentes pervenerint. Salutem et gratiam. Cum nos nobili Pagano de Majorica rebellionem quam hactenus contra nos comisit et excessus alios quos circa illam hactenus perpetravit generose duxerimus remittendo. Idcirco vobis et singulis vestrum mandamus expresse quatenus eidem Pagano super suis rebus et arnesiis transferendis et portandis apud Majoricam vel ad alia loca prout sibi placuerit nullum impedimentum vel obstaculum inferatis vel permittatis quomodolibet fieri vel inferri. Datum Perpiniani sub nostro sigillo secreto kalendas augusti anno Domini MCCC quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

XXXI.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya e de Corcega e comte de Rosselio e de Barchinona. Al amat conseller e majordom nostre En Ferrer de Canet. Salutem et dilectionem. Sapiats que nos quen començam dentrar en Rossello per rao de la execuçio que havem feyta contra lalt En Jacme de Mallorca deputam I cavall blanch nostre per portar la nostra senyora la qual haviem comenada al noble En Felip de Castre lo qual cavall ja abans que partissem de Barchinona haviem dat per aguaran al comte de Terranova. E per tal con seria

vergonya quel dit cavall cobrassem del dit Felip qui aquell ha cavalcat portant la dita senyera per ço deim e manam a vos queus certifiquets ab lo dit Comte si vol lo dit cavall e si ho fa dats lo li et avenits vos ab lo dit En Felip del preu daquell lo qual preu ab la present manam espressament esser pagat encontinent per lo tresorer nostre al dit En Felip o a qui ell volra en loc seu e quen recobre dell la present ab apocha de paga. Dada en Perpenya sots lo nostre segell secret a V dies dagost en lany de nostre Senyor MCCC XLIIII. A. Vicecancellarius.

XXXII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone et Rossilionis. Nobili et dilectis Arnaldo de Erillo gubernatori generali Regni nostri Majorice ac vicario civitatis Majorice. Salutem et dilectionem. Quia Franciscus Baceda civis et mercator Majorice nobis servivit et aliquibus nostris domesticis et alias nostri favoris gratiam promeretur. Volumus vosque rogamus ut ipsum Franciscum recomendatum spetialiter habeatis et ei assistatis in jure suo protectionibus opportunis. Datum Perpiniani sub nostro sigillo secreto VII idus augusti anno Domini MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

XXXIII.

Clemens episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio Bernardo tituli Sancti Ciriaci in Termis presbitero cardinali apostolice Sedis nuntio. Salutem et apostolicam benedictionem. Prudentie tue litteras solita benignitate recepimus nobis missas quarum serie ac hiis que per te circa negotium reformationis pacis inter carissimos in Christo filios nostros Petrum Aragonum et Jacobum Majoricarum Reges illustres dissidentes invicem per nos tibi comissum gesta sunt hactenus diligenti intellectis tuam circunspectam solicitudinem quam non sine multis et variis laboribus anxiis adhibere curasti prudenter et fideliter multipliciter in Domino comendamus indubie supponentes quod sic se gessit vigilanter in hac parte tua studiosa sedulitas quod per te non stetit nec stat quominus negotium hujusmodi felicem et votivum exitum fortiatur. Ad hec autem quod in tuis predictis litteris quasi desperando de negocii expeditione hujusmodi adjecisti supplicando ut tibi concederemus redeundi ad nos et Sedem Apostolicam licentiam respondemus quod cum speremus quod ille in cujus manu legum corda consistunt et ea potest in momento etiam voluere juxta sue beneplacitum voluntatis viam aliquam aperiet acomodam per quam te laborante Reges predicti ad pacis et unitatis concordiam reducentur deserere negotium hujus-

modi expediens non videtur. Ideoque deliberatione matura super hiis habita te adhuc volumus in illis partibus remanere instando si quando et prout expedire cognoveris erga reges ipsos super predictis oportune ac etiam importune talia quidem possent circa negotium ipsum contingere quod si redisses ad curiam te oporteret propterea iterum illuc ire. Non accediens igitur nec tepescat sed potius ferveat tua diligentia in hac parte quia si labores tuos non subsequerentur effectus labores tam ipsi mercede apud Deum et commendatione apud nos et sedem apostolicam minime frustrarentur. Datum apud Villamnovam Avinionis diocesis V idus augusti Pontificatus nostri anno secundo.

XXXIV.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Fidelibus procuratoribus redditiuum et jurium nostrorum comitatuum Rossilionis et Ceritanie presentibus et futuris. Salutem et gratiam. Sicut in quadam carta incliti Jacobi nunc Majorice Regis sigillo pendenti munita data Perpiniani sexto kalendas madii anno Domini MCCCXXX sexto vidimus contineri dictus inclitus Jacobus concessit et assignavit Guillermo Gaviosii pro quitatione quindecim libras et pro vestitu annuis duas libras Barchinone habendas et percipiendas per eum annis singulis quamdiu age-

ret in humanis in et super redditibus et juribus comitatuum predictorum. Cumque nos de spetiali gratia concesserimus ipsi Guillermo Gaviosii ut eidem donec super hiis deliberavimus plenius dicta quantitas persolvatur. Idcirco vobis expresse mandamus quatenus ipsi Guillermo vel cui loco sui voluerit de peccunia redditum et jurium predictorum solvatis annis singulis per assuetos terminos a die videlicet inantea quo dictus inclitus Jacobus pretextu executionis justicie quam faciebamus in eum in potestate nostra se posuit absolute prefatas decem et septem libras Barchinone donec videlicet plenius super istis deliberaverimus ut prefertur recuperando apocham in solutione qualibet in qua presentis series inseratur. Datum Perpiniani sub nostro sigillo secreto. Idus augusti anno Domini MCCCXL quarto. A. Vicecancellarius. Rex Petrus.

XXXV.

Lo Rey Darago.

Fets nos trametre al pus breu que puxats mentre som en Perpinya I escabell per tal quen puxam fer fer açi de semblants en que los nostres consellers seguen. Dada en Perpinya sots nostre segell secret a XIII dies del mes dagost del any de nostre Senyor MCCCXLIIII. A Vicecancellarius.

XXXVI.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya e de Corsega e comte de Barchinona de Rossello e de Cerdanya. Al amat nostre En Ramon de Barbera capita e batlle de Cobliure. Salut e dileccio. Com . . . . Jacme de Mallorca cosi nostre de voluntat nostra vulla trametre a Montpeler per mar alcunes robes e arneses seus. Per ço us dehim eus manam espressament que vos liurets al dit En Jacme. . . . . altre en loch seu una galea daquelles nostres que son aqui don sevulla que sia ab veles e exarcies e altres apparellaments la qual li havem prestada e amarinatla de homens de Cobluire per portar les dites coses a Muntpeler. Pero rebut sagrament e homenatge dels dits homens e de quals sevol altres qui muntaran la dita galea que no faran mal ni dan a sotsmeses nostres o quals sevol altres qui sien ab nos en pau o en treva e que feyt lo dit viatge tornaran al dit loch e liuraran la galea al nostre daraçaner. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a XV dies dagost en lany de MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

XXXVII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice Comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Dilecto nostro Guillermo de Podio. Salutem et dilectionem. Ad nostram recurrens presentiam Dalmacius Çesfonts domicellus exposuit. . . . . .estioni humili coram nobis quod post homagium et fidelitatis juramentum per eum nobis prestitum vos cepistis seu capi fecistis eidem unam mulam et unum bovem suos dum quidam ejus nuntius suas possessiones excolebat intra terminos Alayanni pretendendo ea habere de bona guerra. Et quia nos concessimus omnia bona restitui illis qui nobis sacramentum fidelitatis et homagium prestiterunt. Ideo si exposita per dictum Dalmacium veritate nitantur si aliud non obsistat dictam mulam et bovem ipsi Dalmacio vel cui voluerit loco sui restituatis confestim et hoc aliquatenus non mutetis alias mandamus gubernatori nostro Rossilionis et Ceritanie quod ad hec rigide vos compellat. Datum Perpiniani sub nostro sigillo secreto nonas kalendas septembris anno Domini Millesimo trecentesimo quadragesimo cuarto. A. Vicecancellarius.

XXXVI I.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Dilecto suo vicario Ceritanie et Baritanni ac bajulo Podiiceritani vel ejus locum tenenti. Salutem et dilectionem. Cum nos omnia crimina vel excessus comissa per quoscumque habitatores Podiiceritani et Ceritanie usque in diem que inclitus Jacobus de Majoricis in nostra se posuit potestate duxerimus remitenda. Idcirco vobis dicimus et mandamus quatenus contra Guillermum Jofa et Guillermonum ejus filium ac Petrum de Capdevila gernum suum inculpatos de morte dudum perpetrata in personam Periconi Torrent de dicta villa vel eorum bona occasione dicte mortis nullatenus procedatis. Datum in Villafrancha Confluentis sub nostro sigillo secreto VI kalendas septembris anno Domini MCCC quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

Raimundus Sicardi pro executione capitulorum nuper concessorum nuntiis Podiiceritani.

XXXIX.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice

Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Nobili et dilectis ac fidelibus suis gubernatori generali ac vicariis bajulis ceterisque officialibus nostris comitatuum Rossilionis et Ceritanie. Salutem et dilectionem. Cum nonnulli homines nobilium militum et personarum ecclesiasticarum inter dictos comitatus degentes super homagiis et sacramentis fidelitatis quem nostris procuratoribus prestiterunt in posse quorundam notariorum temere fuerint protestati in lesionem et evidens perjuditium juris nostri propterea vobis et singulis vestrum expresse dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus homines supratactos omnes et singulos ad revocandum cassandum et anullandum et penitus irritandum protestationes easdem nobis perjuditiales et temerarias ut est dictum nec non omnes et singulos notarios antefactos in posse quorum protestationes ipse confecte fuerunt ad laniandum comburendum adnichilandum et penitus abolendum scripturas protestationum ipsarum taliter quod de ipsis numquam valeat apparere in personis et bonis rigide compellatis. Datum in Villafrancha Confluentis sub nostro sigillo secreto pridie kalendas septembris anno Domini Millesimo CCC quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

XL.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Va-

lencia de Malorches de Serdenya et de Corcega et comte de Barchinona Rossello et de Cerdanya. Al amat nostre En Riambau de Corbera. Salut et dilecciо. Com nos hajam elegit vos entrels altres cavallers per romanir et estar en Perpenya ab lo noble et amat nostre en G. de Bellera governador de Rossello et de Cerdanya et ab los altres cavallers que açi havem ordonats de romanir. Per ço affectuosament vos pregam que vista la present vos sise domens a cavall vingats a Perpenya per romanir aqui ab lo dit governador et ab los altres cavallers qui romanir hi deuen car nos havem ja manat als procuradors reyals de les rendes nostres de Rossello et de Cerdanya que satisfacen a vos et als dits cavallers en lur sou ço es VI solidos per cascun dia lo qual sou vos paguen dun mes adenantat et puys al començament de cascun mes aytant com açi romandrets. E en aço vos pregam que no haja falla. Dada en Perpenya sots nostre segell secret a XX dies del mes de setembre en lany de nostre senyor MCCCXL quatre. A Vicecancellarius.

Igual carta fué dirigida á G. de Villalba.

XLI.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis

et Ceritanie. Fidelibus suis procuratoribus redditum et jurium nostrorum Rossilionis et Ceritanie. Salutem et gratiam. Nostram adiens presentiam Petrus de Podio nobis humilter supplicavit quod cum ipse ut domesticus illustris Sancii bone memorie Regis Majorice pro quitatione vestitu et aliis juribus ex ordinatione ultime voluntatis dicti Regis quandam quantitatem et ut emptor domus illustris Constantie olim Regine Majorice carissime sororis nostre ex ordinatione facta per inclitum Philippum de Majorica quondam patruum et tutorem incliti Jacobi olim Regis Majorice dicti Regis successoris quendam aliam quantitatem que ratione officii sibi comissi dicte quantitati superadjunta fuit ad violarium recipere consueverit prout in registris dicti Regis Sancii ac dicte Constancie olim Regine asserit latius contineri de dictis redditibus dictas quantitates sibi solvi facere dignaremur. Igitur dicta supplicatione benigne admissa vobis dicimus et mandamus quatenus quantitatem quam dictus Petrus de Podio ut domesticus dicti Regis Sancii consuevit recipere dum vitam in humanis duxerit et quantitatem que dicte quantitati ratione dicti officii superaddita extitit dum de nostro beneplacito processerit prout tamen in dictis registris eas contineri videbitis annis singulis de dictis redditibus exsolvatis. Recuperando ab eo in qualibet solutione apocham in qua presentis series inseratur. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentem sigillo nostro solito jussimus sigillari. Datum Barchinone nonas octobris anno Domini MCCCXLIIII.
A. Vicecancellarius. Rex Petrus.

Matheus Adriani ex petitione provisa missa sigillata sigillo auditris continentem formam provisionis per dominum Regem.

XLII.

Nos Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Vobis hominibus exercitus Bisulduni qui citra portus venistis nunc noviter ad defensionem terre nostre quod absque metu alicujus pene possitis ad propria ex nunc quando volueritis remeare vobis cum presenti licentiam impartimur. Datum in loco de Volone sub nostro sigillo secreto pridie kalendas decembris anno Domini Millesimo CCCXL quarto.

Mandato domini Regis facta. . . . de Prohone.

XLIII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Nobili viro senescallo Carcassone vel ejus locum tenenti. Salutem et dilectionem. Sicut desplicenter accepimus nos noviter ad captionem et occupationem personarum et bonorum quorundam nostrorum fidelium subditorum vile Perpiniani et aliorum locorum

comitatuum Rossilionis et Ceritanie processistis occasione quorundam obligationum dudum sicut pretenditur per quasdam universitates ipsorum comitatuum sub magnis penis pecuniariis et aliis factarum cum publicis instrumentis camere domini Pape ac sigillo illustris Regis Francie consanguinei nostri carissimi quod nobis contra inclitum Jacobum de Majorica nullatenus obedirent. Sane cum obligationes ipse viribus careant eisque dicte nniversitates et singulares ipsarum sint liberati et penitus absoluti rationibus inter pluras alias que sequntur. Tum quia dicte universitates obligationes ipsas fecerunt coacte ac per terrorem et timorem ingentem qui cadere poterat in constantem cum singulares earum renuentes ipsas obligationes facere dictus inclitus Jacobus qui eis tunc dominabatur de facto carceribus macerari preciperet et eis atroces minas et interitus irrogaret. Tum quia diu ante obligationes ipsas ex lese majestatis crimine per dictnm inclitum Jacobum jam comisso juste privatus erat omnibus bonis suis ex crimine predicto et aliis multis ipso jure nostro dominio jam quitis propter quem eidem erat omnis aministratio interdicta sic quod non valuit nec valet obligatio snpradicta. Tum etiam quia idem Jacobus in potestate nostra se posuit et ipsos comitatus cum omnibus et singulis castris villis fortaliciis et terris eorum et se nobis tradidit absolute vigore executionis justicie ac processuum quos fecimus in eundem et per hoc executionem et processus nostros approbavit prefate nniversitates et singulares ipsarum ab ipsis obligationibus ubi valuissent rema-

nent liberate. Tum inquam quia dictus Jacobus tam per verbales quam litteratorias jussiones expresse mandavit singulis universitatibus castellanis et offitialibus suis comitatum predictorum que nobis obedire curarent et castra villas ac fortalicia nobis traderent supradicta ex quibus sequitur obligationum sublacio predictarum prout de premissis constat per publica instrumenta. Idcirco prudentiam vestram attente requirimus et afectuose rogamus quatenus eosdem nostros subditos cum bonis suis ut pretangitur occupatos deliberetis aut faciatis deliberari confestim taliter quod ipsa et alii nostri subditi et fideles intra vestri districtum regiminis sub tranquillitatis et securitatis quietudine sua comercia valeant exercere prout in terris nostris subditi Regis ipsius cui vinculo sanguinis et amicicie precordialis annectimur cum favorabilis prosecutionis compendiis admittuntur. Alioquin si forsan quod non credimus requisitionibus et precibus nostris hujusmodi que justicia fulcuntur neglexeritis vel omiseritis adherere ad alia remedia per que subditi nostri preserventur ab injuriis et impressionibus . . . . . .curaremus. Datum Perpiniani X kalendas januarii anno Domini MCCCXL quarto. A. Vicecancellarius.

Cartas Reales — Coleccion curiosa.

I.

Rey de Malorques.

Sofriu nostre Seyor so que sofre et crexen la tracio de nostres sotzmeses et esgardan que em seriz que la voluntat del Rey Darago en ves nos ses en mils mudada et confisan de la persona de don Pedro de Exerica qui asso a tractat et concideran so que al cardenal aviam atorgat et avem esperanssa que nostra fortuna se mudar et nostre Seyor nostra dretura regardara. Nos meten dema en poder del Rey Darago conplidament et ferma asseguratz de mort et de perdement de membres et de tota preso et encara de tota onta et meten los comtatz et terres dessa en poder seu no renuncian a nostre dret ni remeten crims ni penes de neguns ni absolven neguns de fealtat quens sien tengutz et speran que per tal manera sera que cobrarem esta terra et Serdeya per Malorca estes coses per les raons que avem dites avem affer pregan vos carament que de present a nos vingatz car nostra compayia volen axi con daquel qui fermament et leyal tota hora a estat et del qual aytant cant podem nos fiam et avem provesit a vostra segurtat tota vegada es bo que dene-

mics vostres vos gardetz alvenir con del Rey noy cala ni dels altres si no de desastre. Manan vos pero eus requirim per la fe et subjugacio que a nos et a nostre fil sotz tengut que provesiatz que vostres forsses en ma del Rey Darago ni dels nostres contraris no pugen venir cant seretz ab nos parlarem ab vos largament veniez tost. Deus si beneset qui o sofre et traydors malaetz qui o fan con gran mester y aja. Portats tota la moneda que poretz car en aytal temps conex om los amics sertificanvos quel seyor de Valbones a ffeytes enparar totes les rendes de Monpelles et la moneda Daviyo encara no es venguda. Escrita de nostra ma XIII de juliol lany MCCCXLIIII.

A nostre feel et molt amat lo vescomte Devol nostre conceler.

II.

Al molt alt et molt poderos senyor nostre lo senyor En Jacme per la gracia de Deu Rey Darago. En G. de Galiners yeguer de Gerona et de Besuldo si matex ab besamens de peus et de mans. Sapia la vostra reyal magestat que dimartz matin ffuy prop lo loch de la Formigera ha II leuges luny et trobe En Costa porter del Rey de Majorcha qui dix quel Rey de Majorcha era mort et quel aportaven ja a Vilafrancha et jo esperel aqui et vinguimen ab lo cors entro a Perpenya et estigui aqui entro lo cors fo soterat que espera-

va que lo testament se lisques et tant tots senyor que jo sapi que el fo mort jo fiu assaber a vos senyor la sua mort per l correu. E axi senyor fas vos saber quel testament encara no ses lest mas empero lo Rey de Majorches ha fet hereu En Jacme fill den Ferrando e si el mor menys dinfants son frare qui es en Xipre. Et puys senyor vos ho els vostres. Item fas saber senyor que digous can lo cors entra a Perpenya que fo gran bregua entrels homens dels casteis et del loch de Perpenya. Per ço cor era ordonat quels homens dels castels portassen lo cors entro prop una creu qui es prop lintrada de Perpinya et quels homens de Perpenya lo reebessem aqui e axi los homens de Perpenya constestaren hi dixeren que non farien res et qui donaren se moltes pedrades sobrel cors. E axi vench En Jaume Escuder qui dix als prohomens de Perpenya que axi era hordonat per lo consel els prohomens els homens de Perpenya dixeren que non farien res que tant havien ha ordonnat que Deu el setgle ne valia menys et que vuy mes lordonar venia a els et forçadament mes erensen lo cors et cridaren que tot hom de paratge muris et tot hom quels ho vedas et foren si fetes moltes nafres axi que si En P. de Fonoylet nos desas et no sen anas quel pesseyaren tot. Perque senyor lo dit avalotament et bregua no tonch de a mi que jo havia la febra et eramen entrat primer ans quel cors. E con fuy dins lo loch de Perpenya homens de Perpenya vengeren ab armes contra mi cridan muyre lo veguer de Barchinona qui es per lo Rey Darago et cercaven lauberch hon jo posave axi

que si los homens de Perpenya no aguessen a acorrer a la brega damunt dita que agren sobrel cors totz los homens de Deu nom restauraven que jo en aquel cas e totz çels qui ab mi hi eren ne fossen pessexats mas empero segons que entes la valot feeren homens vils. Item fas saber senyor que deuen venir embaxadors de Perpenya. Totz los castels an establitz et tenen En Jaume fill den Ferrando dins lo castel de Perpenya et noy jaquiren nul hom entrar et an laltre per Senyor et fan les crides de part del axi con a Rey de Majorches. En Nicholau Sant Just nescriu an Not de Monchada et an P. March quius en dira tota la veritat. Et axi perdonatz me senyor com no vag a vos que la febra he et he hauda tota hora de puixs que parti de vos. Escrita en Gerona diluns apres la festa de Sancta Maria de septembre.

Al molt alt e molt poderos senyor lo senyor En Jacme per la gracia de Deu Rey Darago.

Regestum Sigilli Secreti 6. *Petri III Pars I. N.* 1117.

Folio 1. v.

En Pere etc. Al feel scriv asecretari nostre En Ramon Sicard. Salut etc. Manam vos espresament que dels diners del dret del nostre segell quc havets reebuts o reebrets decontinent comprets una tenda a obs de vos

et del offfci vostre del dit sagell secret a la execucio que fem contral Rey de Mallorca et sa terra. E aço no mudets car nos per la present manam al maestre racional de la nostra cort, o equalsevol altre qui de vos reebra compte del dret del dit segell secret que ço que la dita tenda costera vos reeba en compta vos a ell com comptarets restituent la present ab apocha. Dada en Barchinona sots nostre etc. a X dies de març anno Domini MCCCXLII.

Folio II. v.

Petrus etc. Fidelibus nostris procuratoribus scriptoribus adelantatis probis hominibus et universitatihus aldearum Calatejubi et Daroce. Salutem etc. Jam scitis qualiter nos pridem ordinaverimus ut incontinenti ad scribendum et deinde colligendum in aldeis predictis monetaticum nobis pertinens non obstante quod colligi habeat in primo instanti festo Sancti Michaelis mensis septembris et postmodum ad vestri suplicationem providimus supersederi in scribendo et colligendo monetaticum ipsum usque ad festum pretactum. Verum quia nos pro passagio quod in proximo mense aprilis facere intendimus Deo duce ad regnum Majorice non nullas et varias peccunie summas necessarias habemus. Ea propter fidelitatem vestram quam semper novimus ad nostri servicia fore promptam rogamus ex corde quatenus honori nostri et considerato

tam signanti et arduo negotio quod coronam nostram non modicum tangere dinoscitur velitis libenter consentire quod monetaticum dictum ilico scribatur et continue colligatur in aldeis predictis per Petrum Gilberti vicinum Daroce ad hoc per nos spetialiter deputatum in hoc enim signatum et maximum nobis facietis servitium et suis loco et tempore et ad memoriam reducemus. Alias dictum passagium differre haberemus quod nobis nec immerito displiciter et corona nostra hac detenta pateretur maximum detrimentum. Datum Barchinone sub nostro etc. IX kalendas aprilis anno Domini MCCCXLII. Bernardus Turulli mandato Regis facto per thesaurarium.

Folio II. v.

El Rey Daragon.

Mandamos vos que nos adugays dieç maças o ferres de Domas e capellina bona e gorgera e faldas e mangas e çapatos de malla las mellores quey sean sindi ha dacer e cuyraces con frantiças que havemos menester pora nuestro cuerpo. Dada en Barchinona dyuso nostro siello etc. a VII dias de março en el anyo de nuestro Senyor MCCCXLII. Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

Al amado armero nuestro D. Novales.

Folio II. v.

De part del Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra a la qual be entesa vos responem que per haver bastament de viandes e altres apparellaments necessaris havem elongat de recollir nos en lo viatge que Deu volen entenem affer a la Illa de Mallorca per fer execucio contral Rey de Mallorca vassal nostre et a nos rebel tro al XXV dia de abril primervinent. Per ço volem eus manam espressament quel dit dia siats en la ciutat de Barchinona apparellat de recollir ab nos ab aquella companya de homens a cavall que devets venir per la alta Reyna dona Elionor segons que aquella daço havem scrit. E aço en nenguna manera no mudets ni allarguets. Data en Barchinona sots nostre etc. XVII dies anats del mes de març del any MCCCXVII. A. Vicecanceller.

G. de Moraria mandato Regis facta per Vicecancellarium.

Folio III.

Petrus etc. Fidelibus suis Paciariis et probis homi-

nibus locorum de Almaciliis et de Gimenellis salutem et gratiam. Non credimus a vostri memoria exadisse qualiter inter dilectum consiliarium et thesaurarium nostrum Bernardum de Ulzinellis legum doctorem nostro nomine ex parte una et vos ex altera fuit actum et comprehensum in pacto per vosque dicto nostro tesaurario nostro nomine promissum quod vos faceretis venditionem seu venditiones Jacobo Amilii et Petro Mercaderii civibus Illerde et suis ad in perpetuum sub instrumento tamen gracie de tribus mille solidis Barchinone censualibus pro pretio triginta sex mille solidis dicte monete videlicet vos probi homines de Almáciliis de duobus mille solidis et vos probi homines de Gimenellis de mille solidis quarumquidem venditionum pretia nos debemus recipere et habere in subsidium diversarum expensarum quas ratione exssequtionis quas facimus et viriliter prosequi intendimus Deo propitio contra Majorice Regem vassallum nostrum nobis rebellem facere nos oportet facta tamem per nos vobis securitate idonea de servando vos indempnes super venditionibns jamdictis. Sic quod dictos III mille solidos censuales asignamus vobis super redditibus civitatis Illerde per vos habendos et recipiendos anno quolibet quamdiu vendicio duraverit supradicta taliter quod de dicto censuali nichil solvere habeatis cumque attenta brevitate temporis infra quod nos debemus nostrum viagium arripere versus partes Majorice omnino expediant venditionem fieri supradictam ad quam faciendam jam procedere debuissetis de ejus retardatione plurimum admiratur quia sic in pre-

missis tepide et negligenter vos habuistis et habetis. Quocirca vobis dicimus et districte ac de certa scientia precipiendo mandamus sub pena corporum et bonorum et sub fidelitate quam nobis teneamini et astricti estis quatenus ad faciendum et perficiendum dictam venditionem seu venditiones predictis Jacobo Amilii et Petro Mercaderii prout et eo modo quo fieri debet cum instrumentis obligationibus tertiorum et aliis omnibus ad id necessariis prout in similibus est fieri asuetum sic festine celeriter procedant quod per totam septimanam ad longius dicta venditio seu venditiones omnimode sint perfecte alias quia vestri culpa et mora dictum viagium haberemus quodamodo differre quod absit vos iamque turbatores nostri fellicis propositi et contemptores nostri honoris sic forciter puniremus pro vobis et posteritati vestre cederet ad memoriam sempiternam. Et ut noscatis predicta nobis magis cordi existere presentem literam sigillo nostro secreto mandamus sigillari. Datum Barchinone pridie kalendas aprilis anno Domini MCCCXL tertio. A. Vicecancellarius.

Jacobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

III.

Petrus etc. Dilecto nostro vicario Illerde vel ejus locum tenenti. Salutem etc. Ecce quod nos scribimus

paciariis et probis hominibus locorum de Almacellis et de Gimenellis per nostram litteram sub hac forma. Petrus etc. inseratur totus tenor littere preinserte. Quare si forssan contingat predictas universitates fore necligentes in faciendo perficiendo venditiones predictas vobis dicimus firmiter et mandamus quatenus ipsas universitates et singulares ex eis compellatis et distringatis forciter et districte per captiones personarum distractiones bonorum suorum et clausuras furnorum et aliis viis et modis quibus poteritis donec venditionis predicte videlicet instrumenta obligationes tertiorum et alia quacumque ad id necessaria omnimode sint perfecta nullam super hoc dilationem vel moram interponendo nec eisdem universitatibus vel singularibus ex eis blandimentum aliquod faciendo si nostrum honorem carum geritis et nobis placere cupitis et servire alias culpe et necligentie vestre merito ascribetur. Datum Barchinone sub sigillo nostro secreto pridie kalendas aprilis anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. Vicecancellarius.

Jacobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

III. v.

Petrus etc. Fidelibus suis Jacobo Amilii et Petro Mercaderii civibus Illerde. Salutem etc. Ecce quod nos scribimus et mandamus per nostram litteram datam

ut super universitatibus de Almacellis et de Gimenellis ut in continenti celeriter procedant ad faciendum venditiones quas vobis facere tenentur de tribus mille solidis Barchinone censualibus pretio triginta sex mille solidos dicte monete juxta conventiones inter nostrum thesaurarium nostro nomine et vos et dictas universitates unitas cumque attenta brevitate temporis inffra quod nos debemus nostrum viagium arripere Deo propicio pro exequtione facienda contra Majorice Regem ad opus ejus viagii nos dictum precium recipere habemus servando inde indempnes universitates predictas omnino expediat celeriter venditiones perfici supradictas. Ideo vobis dicimus et mandamus firmiter et expresse quatenus pro expeditione premissorum detis quantum magis poteritis locum et operam quod dicte venditiones per totam septimanam presentem omnimode compleantur et perficiantur faciendo dictis universitatibus recognitionem quod ipse universitates non teneantur vobis in aliquo vigore venditionum predictarum vel obligationum inde sequtarum donec nos ipsis universitatibus assecuraverimus idonee super redditibus nostris civitatis Illerde ipsas servare indempnes et inmunes super venditionibus antedictis. Nos enim intendimus et volumus vobisque concedimus cum presenti quod non teneamini solvere pretium vel pretia dictarum venditionum donec vos habueritis omnia instrumenta et obligationes necessarias ad perfectionem venditionum predictarum. Et donec dicte universitates a nobis cautionem habuerint supradictam. Datum Barchinone sub nostro sigillo secreto pridie kalendas apri-

lis anno Domini MCCCXL tertio. A Vicecancellarius.

Jacobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

V.

Nos Petrus etc.- Attendentes vos dilectum consiliarium nostrum Blasium Dayssa debere nobis servitium facere cum certis equis armatis in felici passagio quod ad insulam et civitatem Majorice facere proponimus de presenti ratione processus quem exhigente justicie facimus contra Regem Majorice vassallum nostrum nobisque rebellem ab quod nos opportet subire non modica onera expensarum. Ideo in auxilio earundem expensarum tenore presentis damus et concedimus vobis dicto Blasio quatuor mille solidos Barchinone per vos habendos et recipiendos ex demandis quas de mandato nostro facitis in regno Aragonum concedentes vobis quod ex dictis demandis seu de alia quacunque peccunia nostre curie pertinente ad manus vestras quomodolibet proventuram quantitatem predictam vobis retinere possitis. Mandantes magistro rationali curie nostre aut alii cuicumque a vobis compotum audituro quod vobis exhibente eidem litteram presentem quantitatem ipsam in nostro computo recipiat et admitat. Datum Barchinone sub nostro sigillo secreto tertio nonas aprilis anno Domini MCCCXL tertio. Rex Petrus.

Franciscus de Prohomen mandato Regis facto per Michaelem Petri Ca consiliarium.

IV v.

Petrus etc. Dilecto notario nostro sigillaque nostra tenenti Egidio Petri de Buysan Salutem etc. Cum nos dilecto consiliario et vicecancellario nostro Arnaldo de Moraria ad oppus unius tentorii quo indiget ratione viatgii quod Deo propicio facere de proximo intendimus apud insulam Majorice et pro regimine sui officii sexcentos solidos Barchinone concesserimus cum presenti. Idcirco vobis dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus de pecunia dictorum jurium sigillorum tribuatis et exssolvatis jam dicto Arnaldo de Moraria vel cui voluerit loco sui sexcentos solidos antedictos quibus eidem solutis recuperetis presentem penes vos loco apocha retinenda. Nos enim mandamus hujus serie magistro rationali curie nostre vel cuicumque alii a vobis compotum recepturo quod dictos sexcentos solidos in compoto vestro recipiat ordinatione quacumque in contrarium per nos facta in aliquo non obstante vobis eidem tempore vestri ratiocinii restituente ad curie nostre cautellam. Datum Barchinone sub nostro sigillo secreto tertio nonas aprilis anno Domini Millesimo CCCXL tertio. A. Vicecancellarius.

Raimundus Siscardi mandato Domini Regis.

V v.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice Comesque Barchinone. Nobili et dilecto nostro Luppo de Luna domino civitatis Sugurbii Salutem etc. Cum in auxilium expensarum per nobilem et dilectum vexilliferum nostrum Blasium de Alagone fiendarum ratione viagii quod nobiscum et in servitium nostri facere debet adversus civitatem et insulam Majorice ad quam nos potenter conferre intendimus Deo duce ratione processus quem contra Regem Majorice vassallum nostrum nobisque rebellem facimus justicia exhigente decem mille solidos Barchinonenses dicto nobili cum presenti duxerimus concedendos habendos et percipiendos per eum ex denariis quas vos dictus nobilis nobis tenemini dare et solvere de pretio et valore locorum de Luna de Castellario et de Fontibus de quibus vobis fecimus venditionem. Propterea volumus ac vobis mandamus quatenus dicto nobili Blasio seu cui voluerit loco sui detis et exsolvatis dictos decem mille solidos et facta solutione presente recipiatis cum apocha de soluto. Quoniam nos mandamus magistro rationali et tesaurario nostris aut alteri eorundem quod quantitatem ipsam in deductionem dicti precii vobis in computo recipiant et admittant vobis tamen exhibentem presentem apocham antedictam. Datum Barchinone sub sigillo nostro secreto sexto

kalendas madii anno Domini Millessimo CCCXL tertio. Rex Petrus.

Franciscus de Prohomen mandato domini Regis et sigillavit per eum.

VI. v.

Lo Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra e havem haut gran plaer com sabem que sots vengut aqui a Mallorca e com hajam cert ardit segons quel almiral nostre nos scriu pus largament quel Rey de Mallorca sen passa oy vol passar manam vos que vogiats la Illa e dampnifiquets aytant com puxats les gents del dit Rey et façats vostre poder quel dit Rey pogues venir en vostres mans. E siats aci sens tota falla Deu volent lo XX dia del present mes dabril. Data en Barchinona sots nostre etc. a IIII dies del dit mes del any MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis. Fuit missa Matheo Mercerii viceammirato.

VII.

En Pere etc. Al honrat e religios frare Pere de Tous maestre de la cavalleria de Sancta Maria de Muntesa.

Salut etc. Fem vos saber que nos al pus tost que podem fem cuytar nostre passatge per tal com havem haut novellament cert ardit quel Rey de Mallorca fa ab altres gents gran pertret per mar a embargar nostra armada per la qual cosa entenem que aquell qui primer sera poderos en la mar sen ho portara e en aço seria gran perill a nos si per defalliment de moneda haviem a tardar e com ja nos el infant En Jacme car frare nostre hagam fermades et jurades les cartes les quals vos deviem fer sobre los afers entre nos e vos empreses e sien ja signades axi que no cal sino registrar e bollar e com aço nos puxa axi ivaçosament esplegar com les cartes sien molt grans majorment com lo sagell del dit frare nostre no sia en Barchinona pregam vos axi affectuosament com podem que esguardan la gran necessitat e cuyta nostra la moneda la qual a nos dar devets nos trametats demantinent a Barchinona e nos si vos ho volets pagarem ço que costara daportar la qual moneda a seguretat nostra plau a nos que estia per vos tro que hajats compliment haut de les dites cartes e de ço que a fer nos hajam e en aço us pregam que no haja nenguna triga si james nos devets fer plaer ne servey. Sabeu per cert queus en farets tan gran et tan senyalat plaer com si del vostre nos ho davets. Dada en Barchinona sots nostre etc. a XIIII dies del mes dabril del any MCCCXLIII.

Bernardus de Vallo mandato Regis facto per thesaurarium.

VII. v.

De nos En P. etc. Al amat visalmiral nostre En Jacme Scriva. Salut etc. Manam vos espresament que encontinent façats aparellar totes barques e altres vexells qui sien en la plaja de Valencia e que sien abtes a levar cavalls e que façats fer plasses a obs dels dits cavalls e vexellam en que puxen levar los dits vexells aygua a I mes. E apparellats los dits vexells segons que dit es trametats los encontinent a Barchinona axi que lo XX dia del present mes sien en la plaja de Barchinona sens falla. E trametem vos la sedula de les barques e vexells qui son en Valencia sagellada ab segel de nostre tresorer. Nos empero havem ordonat que als patrons de les dites barques e vexells sia pagat la meytat del nolit de dos meses ço es a raho de II solidos reals per cascun mes. E per lès plasses dels cavalls a raho de VI solidos per cascun cavall e lo nostre tresorer per letra sua escriu an P. dez Bosch qui es en Valencia que segons certificacio vostra pach les quantitats desus dites. Dada en Barchinona sots nostre etc. a III dies del mes dabril anno Domini MCCCXL tertio.

Bernardus Turelli mandato Regis facto per thesaurarium.

VIII.

En Pere etc. Als amats et feels nostres los aministradors de la almoyna de la armada del Regne de Valencia et an Jacme Scriva visalmirayl nostre. Salut etc. Jaus havem scrit con havem assignat dia a recullirnos en la ciutat de Barchinona per anar a Mallorca ab nostre estol Deu volent lo XXV dia dabril primer vinent. Per queus manam espressament que sens tota falla si nostra honor desijats hajats açi en Barchinona les dites galees be apparellades V o VI dies abans del dit terme a tot lo pus luny. En altra manera nos fariem açi messio gran debades et perdriem lo temps a gran colpa vostra. E en aço allongament ni triga no metats si el viatge nos entenats a torbar. E no estiats per venir car lalmirayl nos escriu que ell nos hi dara recapte açi. Dada en Barchinona sots nostre etc. a XXVI dies de març en lany de MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

VIII.

En Pere etc. Al feel visalmirayl nostre En Jacme Escriva. Salut etc. Manam vos espresament que decontinent nos certifiquets per vostra letra los vexells

aptes per portar cavalls quan seran espeegats et entro a qual nombre de cavalls poran levar. Encaraus manam quels dits vexells noliegets et nolits a aquells tatxets e a XX dies del mes dabril sien açi ab les places fetes et ab botam a levar aygua a I mes et ab compliment destanques. Et certificat los patrons dels vexells que decontinent que sien aci los sera pagat lo nolit es assaber de II meses qui començaran lo dia que ells partiran de la plasa de Valencia a rao de II tarins per cascuna sauma segons lo port de que seran. Et volem que tots los homens de peu qui son assoldejats nostres sien levats franchs de nolits et quels sia donada aygua et pa. Et si los homens de cavall hi volran metre companyes o robes sials levat francament. Dada en Barchinona sots nostre etc· a XXVI dies de març en lany de MCCCXLIII.

Idem.

VIII.

Lo Rey Darago.

Havem reebudes vostres letres sobre aço que havets entes quel Rey de Mallorca fa ajust. Les quals letres be enteses manam vos espressament que nosaltres et encara tots los altres qui solen estar a Camprodon hi anets els altres qui solen estar a Figueres que si romanguen. Et aço no mudets. Dada en Barchinona sots

nostre etc. a XXVI de març en lany de MCCCXLIII.
Raimundus Sicardi mandato domini Regis.
Foit missa G. de Bellera et Poncio de Castlario.

X.

El Rey de Aragon.

Den Pedro sepades que los richos homes et cavaileros que deven con nos pasar en el viage son venidos grant partida et vienen cadadia porque queremos et vos rogamos que vista la present vengades con aquellos cavalleros que venir devedes en otra manera si muyto tardavades hauriamos nos a recollir et non vos podriamos esperar. Dada en Barchinona jus nostro siello secreto a XXVII dias de abril del anno MCCCXL tercio.

F. de Prohomen mandato Regis facto per majordomum.

XIII.

Lo Rey Darago.

Be creem queus membra com fo per nos ordenat que portasseu XII espaes guarnides dargent. Ara com nos demanam al noble et amat majordom et conseller

nostre En Galceran de Bellpuig si tenia les dites espaes dix que no per ço com vos no li liuras diners ab ques faessen fer. Per queus manam espressament que comprets et façats guarnir decontinent VI o VIII espaes guarnides de seda ab argent et hajam ab savaters et en altra guisa be apparellades. Item nos trametrets unes robes de drap de xalo blau clar ab penes vayres et una peça descarlata vermella el altra peça descarlata morada et altra peça de mesclat de Bruxelles e XII penes vayres les quals volem per a cavallers que entenem a fer en lo viatge. Et encara dar a missatgers sin venien de la ciutat de Mallorca. E tot aço nos trametets sens tota falla com pus tost et pus ivaçosament puscats per persona certa car si nou haviem cauriemne en falta et en vergonya et desplaurians molt. Dada en lestol nostre en la plaja de Castell de Fels sots nostre etc. a XVIII dies de maig en lany de MCCCXL tres.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Fuit missa thesaurario.

XIII.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum.

Ad humilis supplicationis instantiam nobis factam per religiosos fratres Nicolaum de Sobirats et Jacobum Paschalis de ordine fratrum predicatorum nuntios pro

parte vestri juratorum et proborum hominum Majorice nobis noviter cum certi tenoris literis destinatos. Tenore presentis guidamus et assecuramus nuntios ex vobis et pro parte vestri juratorum et proborum hominum predictorum nobis de proximo destinandos cum suis comitivis et rebus ac arnesiis eorundem. Ita quod possint ad presentiam nostram venire et in nostro felici exercitu esse ac inde redire salve pariter et secure. Per hujusmodi vero guidaticum nolumus nec intendimus juri nostro nec processui seu processibus quos fecimus et facimus super apprehensione reali regni Majorice et insularum ei adjacentium vel alias aut super anotatione ejusdem perjuditium aliquid generari quinimo dicti processus aut quivis alii per nos facti vel faciendi et civitatem regnum et insulas predictas et loca eorum ac bona degentium in eisdem occasione guidatici hujusmodi vel aliquorum contentorum in eo nequamquam ledi suspendi impediri quomodolibet valeat vel diferri. Set semper in sua remaneat firmitate dicto guidatico non obstante. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo secreto munitam. Datum in castris apud locum de Pegaria regni Majorice VII kalendas junii anno Domini MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

XIII v.

Rex Aragonum.

Vidimus nuntios vestros nobis admirationis materiam quam occasione adventus et agressionis quam contra Majorice regnum facimus habere pretenditis exponentes. Signiffcantes vobis quod ob diffusionem causarum dicti nostri adventus vobis ipsas causas intimare omisimus cum presenti sed inde quandam informationem in scriptis vobis sub sigilli nostri munimine per dictos nuntios providimus destinandam ut de causis ipsis vobis uberius patefiat. Datum in Castris apud locum Sancte Poncie regni Majorice sub nostro etc. VI kalendas junii anno Domini MCCCXLIII A. Vicecancellarius.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

Juratis et probis hominibus Majorice.

XIV.

Lo Rey Darago.

Manam vos espressament que decontinent vista la present tregats de penyora e nos trametats la corona

el pom ab lo rubiç et la sella de la nostra coronacio per En Sanxo de Marcus de la nostra cambra lo qual vos trametem per aquesta rao. Et aço no mudets per neguna manera. Car nos entenem fer aci festa sollempnialment de nostra coronacio. Dada en la ciutat de Mallorca sots nostre etc. lo primer dia de juny en lany de MCCCXLIII.

Idem.

Fuit missa thesaurario.

XIV.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que nos havem final acort que pertescam daçi ivaçosament et prengam la colla vers les parts de Rossello car cert es a nos que si nos ara açi podem haver compliment a XII o XIII milia lliures et queus' cuytem de passar en Rossello tota la terra es nostra et sius minuava ara la dita quantitat ne passavem a Barchinona ja mes no seriem en aytal partit car açi havem molta bona gent Darago et daltres parts et han perduts molts cavalls et per escusa de les estimes que nols serien de present pagades et altres escuses que pendrien tendrien lur via et no seria depuys leuger dajustar tanta bona gent. Et axi en tot cas del mon hajats tantost les VI millia lliures del comte de Terranova et daltra part don se vulla a compliment

de la dessusdita quantitat o a tot lo menys a compliment de X mille lliures les quals nos enviat cuytosament car siu fets tots nostres afers son a punt dacabar sino van a gran ventura. Et axi ara veurem la affeccio que havets a la nostra honor. Dada en Mallorca sots nostre etc. a XII dies de juny en lany de M CCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

Fuit missa Bernardo de Ultzinellis thesaurario.

XIV v.

Lo Rey Darago.

Molt car frare. Fem vos saber que som sans et alegres la qual cosa desijam saber de vos et per ço com tenim poderosament tot lo regne de Mallorca et les illes entenem no sich a espeegar Deu volent en breu. Et fer la via tot dret de Rossello. Per queus pregam quens signifiquets vos si sots entrat en Rossello e si hi entenets a entrar et quan et quanta gent havets de cavall et de peu. Et en Rossello si hi ha gents darmes estranyes et quants homens a cavall hi ha car nos enantarem segons los ardits que haurem de nos e encara tots los ardits de la terra. Dada en Mallorca sots nostre segell etc. a XIII dies de juny en lany de M CCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.
Fuit missa inclito infanti Jacobo.

XIV v.

Petrus etc. Fidelibus nostris procuratoribus redditiuum et jurium regnorum regni Majorice nec non collectori seu collectoribus monetatici dicti Regis in proxime colligendi presentibus et qui pro tempore fuerint. Salutem etc. Quia per fidelem nostrum G. Adalberti burgensem Perpiniani fuit nobis humiliter supplicatum ut cum per inclitum Jacobum de Majoricis lapsis temporibus super dicto monetatico assignatio seu assignationes facte fuissent de quibusdam magnis peccunnie quantitatibus in dictis assignatione seu assignationibus expressatis quantitates easdem juxta continentiam litterarum assignationum predictarum de benignitate solita exsolvi facere dignaremur. Ideo vobis et singulis vestrum dicimus et mandamus quatenus de quacumque pecunia que est vel erit penes vos ex monetatico supradicto tribuatis et solvatis dicto G. vel cui voluerit loco sin quantitates contentas in assignationibus memoratis vel id quod ex ipsis restare reperéritis ad solvendum recuperando de solutionibus apocham ad cautelam et in finali assignationes ipsas et quascumque alias cautelas ad ea necessarius in presentem. Nos enim mandamus cum presenti magistro rationali curie nostre sui cuivis alii inde computum

recepturo quod quicquid solveritis ex hac causa id recipiat in nostro computo vobis sibi restituente dictam apocham assignationes et alias dictas cautelas cum presenti. Datum in civitate Majorice sub nostro sigillo etc. XV kalendas julii anno Domini MCCCXLIII.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Do. infantem P.

Fuit facta consimilis littera de verbo ad verbum pro G. de Codaleto mercatore Perpiniani.

Idem.

XVII.

Petrus etc. Aljame judeorum civitatis Gerunde. Gratiam suam. Cum ratione executionis justicie quam facimus et viriliter prosequi intendimus concedente domino contra inclitum Jacobum de Majorica et terras Rossilionis et Ceritanie ac gentes suas sibi adherentes pecuniam summe necessariam habeamus et propterea a vobis sicut ab aliis judeis terre nostre aliquod extraordinarium subsidium habere velimus. Idcirco vobis dicimus et mandamus firmiter et districte sub pena quingentorum morabatinorum auri nostro applicandorum erario quatenus visis presentibus constituatis ex vobis unum vel duos sindicos plenum posse habentes qui in civitate Barchinone pro predictis nostri conspectui vel nostri thesaurarii nobis inde absentibus se presentent infra sex dies a presentatione presentium in antea subsequentes. Et super hoc nullam excusationem di-

fugium vel dilationem interponatis si iram et indignationem nostram et dictam penam cupitis evitare. Datum Barchinone sub nostro etc. kalendas julii anno Domini MCCCXLIII. Sigillavit.

Jacobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

Similes.

Aljame judeorum Ilerde.
Aljame judeorum Cervarie.
Aljame judeorum Minorisse.
Aljame judeorum Montisalbi.
Aljame judeorum Bisulduni.
Aljame judeorum Tarrage.
Aljame judeorum civitatis et campi Terracone.
Aljame judeorum Barchinone.
Aljame judeorum Villefranche.

Idem.

XVII.

Petrus etc. Dilecto nostro vicario Barchinone et Vallensis vel ejus locum tenenti. Salutem etc. Cum nos pro executione justicie quam justis de causis fecimus et facere continuamus contra inclitum Jacobum de Majoricis nobis rebellem et terras quas pro nobis te-

net in feudum et gentes suas ei adherentes ad partes comitatuum Rossilionis et Ceritanie pro apprehendendo et realiter emparando ipsos comitatus et alias terras predictas personaliter accedere intendamus. Idcirco vobis sub pena amissionis officii cum periculum sit in mora dicimus et mandamus quatenus cum exercitibus vicarie nobis comisse sitis XV die mensis julii in civitate Gerunde ubi personaliter erimus Deo duce alias imputabitur culpe vestre et de tanta transgressione vos atrociter puniemus. Datum Barchinone sub sigllo nostro etc. II kalendas julii anno Domini MCCCXLIII. Sigillavit.

B. de Vallo mandato Regis facto per thesaurarium.

Similes.

Vicarie Ilerde et Pallaris.
Vicarie Villefranche Penitentium.
Vicarie Cervarie.
Vicarie Bagiarum.
Vicarie Terragone et Campi.
Vicarie Gerunde et Bisulduni.
Vicarie Ausone Vici etc.
Vicarie Tarrage.
Vicarie Montisalbi.

XVII.

Petrus etc. Fidelibus suis juratis probis hominibus

et universitati civitatis Minorise ac quibuscumque aliis degentibus infra vicariam Bagiarum Berge et Berguitani. Salutem etc. Cum nos pro executione justicie quam justis de causis fecimus et facere continuamus contra inclitum Jacobum de Majorica nobis rebellem et terras quas pro nobis tenet in feudum et gentes suas ei adherentes ad partes comitatuum Rossilionis et Ceritanie pro aprendendo et realiter emparando ipsos comitatus et alias terras predictas personaliter accedere intendamus. Idcirco vobis dicimus et mandamus quatenus sitis nobiscum cum equis armis et aliis apparatibus ac parati ad IIII menses XV die mensis julii in civitate Gerunde ubi personaliter erimus Deo duce. Et hoc non mutetis seu aliqualiter differatis alias cum periculum sit in mora vos de tanta inobedientia puniremus. Datum Barchinone sub nostro etc. II kalendas julii anno Domini Millesimo CCCXLIIII Sigillavit.

Bertrandus de Vallo mandato Regis facto per thesaurarium.

Similes.

Fidelibus suis Consiliariis juratis et probis hominibus et universitati civitatis Vici ac quibuscumque aliis degentibus infra vicariam Ausone Vici etc.

Villefranche Penitentium.
Montis albi.
Cervarie.
Gerunde et Bisulduni verbis competenter mutatis.
Ilerde.
Tarrage.
Terracone et Campi.
Sancti Petri de Auro.
Barchinone.

XVIII v.

Al muy noble et muy honrado don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella de Toledo de Leon de Gallicia de Sevilia de Cordova de Murcia de Jahen del Algarve et Senyor de Molina. Don Pedro por exa misma gracia Rey Daragon de Valencia de Mallorcas de Sardenya de Corsega e conde de Barchinona. Salut como a Rey que tenemos en lugar de hermano qne muyto amamos et preciamos et por aquien querriamos tanta vida et salut como por a nos mismo. Recibiemos vuestras cartas que nos embiastes por Pero Gonçalves clerigo vuestro tresorero de Cartagena vestro mandadero en que nos rogastes que vos embiasemos de las galeas que tenemos por la execucion que femos contra al que fue Rey de Mallorcas. Et maguera la dita execucion non sea acabada antes hayamos agora muy gran menester nuestro navilio et nuestras gentes darmas mas que al comienço por dar compli-

miento a la dita execucion segunt pertenece a la nuestra honra specialment que somos cierto que el dito que fue Rey faze plega de galeas contra nos. Pero queriendo complir al servicio de Dios et honrar a vos et seguir vuestro plazer como de hermano no catando que es a nos periglo de minguar nuestro navilio en el caso de agora enbiamos vos por Jayme Scrivan visalmirayl nuestro diez galeas de las que tenemos aqui bien apparelladas et sabe Dios quo si agora de mas vos podiessemos acorrer que lo fariamos muy de grado por lo que dito es. Dada en Barchinona diuso nuestro siello secreto el primero dia de julio en el anyo de nuestro Senyor MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato Regis facto per Joannem Ferdinandi Munionis legum doctorem consiliarium.

Similis fuit facta pro Roderico Martini de camera sua.

XVIII v.

Petrus etc. inclito Inflanti Jacobo comiti Urgelli e vicecomiti Agerensi karissimo fratri et generali procuratori nostro. Salutem etc. Cum nos noviter convocaverimus exercitus universitatum civitatum villarum aliorum et locorum Cathalonie ratione exequtionis justicie quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis terrás suas et gentes ei adherentes ut XV die

presentis mensis julii sint nobiscum hac de causa in civitate Gerunde. Ideo volumus et pro bono habemus ac vobis dicimus quatinus in convocando et compellendo homines civitatum villarum et aliorum locorum ecclesie nobilium et militum supersedeatis et supersedere etiam faciatis. Et si qua pignora ratione predicta sunt hominibus supradictis ea indilate restitui faciatis. Et super hoc vicariis bajulis ceterisque officialibus nostris vestras literas dirigi protinus faciatis. Datum Borchinone sub nostro etc. tertio nonas julii anno Domini MCCCXL tertio. Sigillavit.

Bernardus de Torrente ex provisione per procuratorem domini Regis in ejus consilio.

XX.

Nos pensant la gracia que a nostre Senyor ha plagut de fer a nos en comanar nos la ciutat illa et regne de Mallorques no per merits nostres mes havent pietat dels mals et treballs que sens raho lo poble et gents habitants en lo dit regne sofferien hoc encara esguardan la lealtat et bondat et noblea dells regonexens totes aquestes coses mogut de pietat et giran la cara vers ells assi com bo et benigne princep deu fer vers son bon et leal poble et com nos sapiam de cert et sens dupte que les dites gens sien vers nos bons et leals et per la lur bondat et lealtat sien dignes daver honor et gracia de nos. Per ço a vos manam si la

mostra gracia et amor voleus que vos compontets et negiscats ab justicia et ab benignitat les dites gens en tal manera que senten lo bon regiment que per la misericordia de Deu es estat en la nostra casa real et sera en nos. Scrita de nostra ma en Barchinona a IX dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

Al governador de Mallorca.

XX v

En Pere etc. Als feels En Bertran Roig et En Bn. Çamorera procuradors nostres de les rendes drets et esdeveniments del regne de Mallorca. Salut etc. Havem reebuda vostra letra et entes ço que en aquella es contengut vos responem que volem ens plau eus manam que si En P. de Crexell lo qual fo deputat per vosaltres a reebre los blats et loli qui provenen de les nostres rendes es sufficient et ha assegurat covinentment segons la condicio del offici que aquell pesador romanga en lo dit offici no contrastant alcuna comissio o comissions per nos a altre o a altres feytes les quals revocam. Manam vos encara que si lo pesador et encara tots altres officials de aministracio de nostres rendes son insufficients que aquell et aquells remogats dels dita officis per auctoritat nostra metentni altres et proveit ne a tals persones per les quals nostres drets et rendes sien be et degudament administrades no contrastant comissio o comissions per nos a ells fe-

ta o feytes com no sia entencio nostra haver pravehit dels dits officis o dalgun daquells en minva o dampnatge de nostres rendes et regalies ne que nos hajam atorgat a alcu alcun offici qui no sia acostumat de esser ne de novell sia atrobat. Dada en Barchinona sots nostre etc. a V dies del mes de juliol en lany de nostre Senyor MCCCXLIII. Sigillavit.

G. de Moraria mandato Regis facto per thesaurarium qui eam vidit et legit.

XXIII v.

En Pere etc. Als fels seus jurats et prohomens et universitat de la ciutat de Manresa et a tots los habitants en la vegueria de Bages. Salut etc. Jaus havem manat per altres letres nostres que ab cavalls et ab armes et altres apparellaments et altres apparellaments vostres et pa a IIII meses fossets en la ciutat de Gerona lo XV dia del present mes de juliol on nos serem Deu volent per continuar la exequcio contra aquell qui fo Rey de Mallorques et sos sotsmeses a nos rebells. Et com nos de present nos metam al cami per anar a la dita ciutat de Gerona et proseguir la dita exequcio per co a vos e a cascun de vosaltres manam fortment et destreta sots pena de cors et de aver que siats lo dit dia en la forma dessus dita ab nos en la ciutat de Gerona car gran perill es en la triga. Da-

da en Barchinona sots etc. a VIII dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato Regis facto per thesaurarium.

Similes infrascriptis.

Als feels seus conseyllers jurats prohomens et universitat de la ciutat de Vich et a tots altres estans dins la vegaria de Osona.

De Muntblanch. De Cervera. De Gerona et de Bisuldu. De Vilafrancha. De Terragona et del Camp. De Barchinona.

Paers et prohomens et universitat de Leyda etc.

XXIII v.

En Pere etc. Als feels seus lo veguer et batle de Vilafrancha o a son lochtinent. Salut etc. Manam vos expressament que de tot en tot nos trametats del destrèt de la vegueria et batlia desus dites LX atzembles a obs de portar armes et altres aparellaments ves les parts de Rossello a les quals de present anam ab les osts. E aço no mudets en neguna manera con gran perill sia en la triga. Data en Barchinona sots nostre

etc. a IX de juliol en lany de MCCCXLIII.
Idem.

XXV.

Petrus etc. Fideli suo bajulo ville Apiarie vel ejus locum tenenti. Salutem etc. Dicimus et expresse mandamus vobis quatenus incontinenti visis presentibus mittatis ad civitatem Barchinone octo bonas atzemilas ad opus dilecti consiliarii et vicecancellarii nostri A de Moraria qui habet nobiscum ire in partibus Rossilionis ratione executionis quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis. Nos enim faciemus illis quorum dicte atzemile fuerint de competenti logerio responderi. Et nichilominus ab exercitu sive hoste et redemptione ipsorum francos ista vice faciemus. Et hoc mutare seu differre nullatenus presumatis si iram et indignationem nostram cupitis evitare. Datum Barchinone sub etc. V idus julii anno Domini MCCCXLIII A Vicecancellarius.

G. de Moraria mandato regis facto per vicecancellarium.

XXVI.

Petrus etc. Attendentes vos dilectum consiliarium

et thesaurarium nostrum Bernardum de Ulzinellis legum doctorem ratione executionis quam fecimus et viriliter continuare intendimus Deo duce contra inclitum Jacobum de Majoricis et comitatus Rossilionis et Ceritanie ac gentes suas qua magna et immensa requirit profluvia expensarum procurare habeo nec non pecunias undecumque. Attendentes etiam vos dictum nostrum thesaurarium dictas pecunias ita citius habere non posse quam per viam manuleute. Idcirco tenore presentium concedimus vobis potestatem plenam et impartimur quod pro parte curie nostre possitis manulevare seu mutuo recipere a quibusvis personis cujuscumque legis seu conditionis existant illas peccunie quantitates que pro felici prosecutione predictorum nobis necesarie fuerint ac prout vobis videbitur faciendum ad illud mocubellum quod nobis videbitur et cum quo ab ipsis personis poteritis convenire. Et quod ab ipsis personis possitis recuperare pro dicto mocubello cautelas et debita eorum que eis per curiam illustrissimorum domini Regis Jacobi avi nostri et domini Regis Alfonsi patris nostri memorie recolende debeantur tam nomine eorum propio quam ratione cessionis quam etiam quacumque alia ratione. Nec non etiam possitis recuperare et ponere in computo vestro quandam apocham in qua P. Ferrarii mercator vicinus Murcie procurator ad hec spetialiter constitutus per Guisabelem uxorem Bartholomei Pedrinyani filiam legitimam et heredem universalem Petri Ruvira adallilli quondam confessus fuit habuisse et recepisse a P. Jordani Duraes olim thesaurario nos-

tro duos mille sexaginta unum solidos et septem denarios Barchinone ex illis III milibus centum sexaginta uno solidis et septem denariis dicte monete qui per curiam dicti domini Regis Alfonsi dicto P. Ruvira debebantur cum littera sua prout in dicta apocha qua confecta fuit per Petrum de Podio Ermenali notarium publicum Barchinone II kalendas aprilis anno Domini MCCCXXXVIII seriosius continetur. Non obstante ordinatione seu ordinationibus quibuscumque per nos in contrarium factis. Mandantes harum serie magistro rationali curie nostre seu alii quicumque a vobis computum audito pro vobis sibi restituente tempore vestri ratiotinii ratione premissa cautelas eorum que per curiam dictorum dominorum regum Jacobi et Alfonsi debeantur dictis personis per modum predictum et apocham predictam in nostro recipiat computo et admittat totum quod solveritis hac de causa nullumque dubium aut questionem vobis super premissis faciat ratione quarumvis ordinationum per nos factarum in contrarium quas in predictis obsistere nolumus ullo modo. Datum Barchinone VI idus julii anno Domini MCCCXLIII sub nostro sigillo secreto. Sigillavit.

R. Sicardi mandato domini Regis.

XXVII.

En Pere etc. Al amat nostre lo veguer de Barchinona et de Valles et a son lochtinent. Salut etc. Jaus ha-

vem manat per altres letres nostres que ab les hosts de la dita veguaria fossets ab nos en la ciutat de Gerona lo XV dia del present mes de juliol on nos serem Deu volent per continuar la execucio contra aquell qui fo Rey de Mallorca et sos sostmeses a nos rebelles. E com nos de present nos metam en cami per anar a la dita ciutat de Gerona et proseguir la dita execucio. Per ço us manam sots pena de cors et daver fortment et destreta que siats lo dit dia ab les dites hosts ab nos en la ciutat dessus dita. En altre manera com sia gran perill en la triga nos fariem tal punicio de vos que als altres seria terror. Data en Barchinona sots etc. a IX dies de juliol en lany MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato Regis facto per thesaurarium.

Similes.

Vicario Ilerde et Pallariensis.
Vicario Villefranche Penitentium.
Vicario Cervarie.
Vicario Bagiarum.
Vicario Terracone et Campi.
Vicario Gerunde et Bisulduni.
Vicario Ausone et Vici.
Vicario Tarrage.
Vicario Montisalbi.

Idem.

XXVII v.

Petrus etc. Fideli suo Polino Brondo civi Majorice. Salutem etc. Cum nos in curia nostra velimus recipi et examinari compota que nos dare tenemini et debetis de administratione procurationis regni Majorice olim vobis commisse a die videlicet citra qua de dicto procurationis officio computastis cum magistro rationali incliti Jacobi olim Regis Majorice usque ad diem qua Regnum predictum ad nostrum realiter pervenit dominium. Idcirco vobis dicimus et mandamus quatenus incontinenti ad nos personaliter ubicumque fueririmus veniatis paratus de predictis reddere rationem. Hocque non mutetis seu differatis aliqua ratione. Nos enim scribimus gubernatori nostro Regni Majorice ut mittat nobis compota vestra que in suo posse esse dicuntur. Datum Barchinone sub nostro etc. V idus julii anno Domini MCCCXLIII. Sigillavit.

R. Sicardi mandato Regis facto per magistrum rationalem.

XXXIII

En Pere etc. Als amats et feels seus los jurats et prohomens de la ciutat de Barchinona et a tots los ha-

bitants en la vegueria de Barchinona et de Valles. Salut etc. Depuys que per altres letres nostres vos havem manat, que ab vostres armes et apparellaments fossets ab nos a la ciutat de Gerona per continuar nostra execucio contra les terres de Rossello et de Cerdanya. Es vengut a nos lo cardenal de Rodes per tractar avinença entre nos et aquell qui fo Rey de Mallorca. Al qual cardenal nos havem ja respost que per neguna rao nons lexariem dacabar poderosament la dita execucio. Per que us manam fortment et destreta sots pena de cors et daver et de la fe et leyaltat a quens sots tenguts que ab cavalls et armes et altres apparellaments et pa a IIII meses siats ab nos a la ciutat de Gerona lo XV dia del present mes de juliol segons que jaus havem manat. Dada en Barchinona sots etc. a XI dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato Regis facto per thesaurarium.

Similes.

Paers et prohomens de Leyda etc.

Conseylers jurats et prohomens de la ciutat de Vich etc.

De Muntblanch.

De Manresa.

De Tarragona et del Camp.

De Cervera.

De Gerona et de Bisuldu.

De Villafrancha.
De Tarrega.

XXXIII.

En Pere etc. Al amat lo veguer de Barchinona et de Valles o a son lochtinent. Salut etc. Depuys que per altres letres nostres vos havem manat que ab les hosts de la dita vegueria fossets ab nos a la ciutat de Gerona es vengut a nos lo cardenal de Rodes per tractar avinença entre nos et aquell qui fo Rey de Mallorca. Al qual cardenal nos havem ja respost que per neguna rao nons lexariem dacabar poderosament la dita execucio per qu eus manam fortment et destreta sots pena de cors et daver et de la fe et leyaltat a quens sots tenguts que ab les dites hosts siats ab nos a la ciutat de Gerona lo XV dia del mes present de juliol segons que jaus havem manat. Dada en Barchinona sots nostre etc. a XI dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

Idem.

Similes.

Veguer de Leyda et de Pallars.
Veguer de Villafrancha de Penades.
Veguer de Cervera.

Veguer de Geroña et de Besuldu.
Veguer Dosona et de Vich.
Veguer de Tarragona.
Veguer de Bages.
Veguer de Muntblanch.

XXXIV.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori generali regni Majorice et ejus vices gerentibus vicariis bajulis ceterisqne officialibus nostris Regni jamdicti. Salutem etc. Cum sicut audivimus a tempore citra quo a Regno Majorice recessimus plures carte et littere per aliquos credentes inde mandatum a nobis vel nostro vicecancellario habuisse fuerint subsequere. Et cessavimus a mandato hujusmodi faciendo immo fuit expresse per nos contrarium ordinatum. Ideo vobis et singulis vestrum dicimus et mandamus quatenus alicui carte seu littere sub data Majorice nisi manu nostra aut dicti vicecancellari nostri subsequte fuerint ut prefertur fidem non habeatis aliquam nec mandata in eis apposita alias teneamini observare licet nostro sigillo fuerint sigillata. Datum Barchinone sub etc. III idus julii anno Domini MCCCXLIII. Sigillavit.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per dominum infantem P.

XXXIV.

En Pere etc. Al noble et amats lo governador del Regne de Mallorques e tots altres et sengles officials nostres del dit regne et de les Illes a aquell ajaens et dels altres regnes et terres nostres presents et qui per temps seran. Salut etc. Com mos hajam atorgat et confirmat als amats et feels nostres los consellers et prohomens et universitat de la ciutat de Barchinona los privilegis et ffranqueses a ells atorgats et aturgades per lo molt alt Senyor En Jacme de bona memoria Rey Darago tresavi nostre segons que en la carta daquen per nos feta ab bolla nostra de plom guarnida data en Barchinona kalendas madii del any dejus scrit pus largament es contengut. Emperamor daço a vos et a cascun de vosaltres dehim et manam espresament que als dits conseyllers prohomens ciutadans et habitadors de la dita ciutat presens et esdevenidors et a la universitat daquell et als singulars seus los dits privilegis et franquesses observets et façats esser observats segons lur continencia et tenor. Et aço en alguna manera no mudets. Dada en Barchinona sots etc. a IX dies de juliol en lany de MCCCXLIII. Sigillavit.

R. Sicardi mandato domini Regis.

XXXV.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori generali regni Majorice. Salutem etc. Licet nuper bajulo civitatis Majorice et ejus locumtenenti mandatum subscriptum tum fecerimus cum nostra littera continentia subsequentis. Petrus etc. Fideli suo bajulo civitatis Majorice vel ejus locumtenenti presenti et qui pro tempore fuerit. Salutem etc. Pro parte plurium et diversorum mercatorum et aliorum subditorum nostrorum in terris et regnis nostris comorantium extra regnum Majorice predictum ac insulas adjacentes eidem fuit nobis expositum graviter conquerendo quod quamquam nuper gubernatori civitatis et regni Majorice predicti ad eorum instantiam literatorie dederimus in mandatis ut vasa marina merces res et bona alia plurima et diversa que eisdem conquerentibus per inclitum Jacobum olim Majorice regem nobis rebellem ejusque vassallos et subditos occupata et aprehensa fuerant absque aliqua justa causa restitui faceret indilate prout in quadam littera dicto gubernatori directa data Majorice pridie nonas juniarii anno subscripto hec et alia plenius continetur. Atamen nunc illi per quos vasa res merces et bona predicta capta et occupata fuerunt aut penes quos devenerunt seu esse dicuntur seu etiam emptores eorum contradicunt seu denegant ipsa dare et restituere conquerentibus

seu dampnifficantis predictis et eorum grave dispendium et jacturam. Quare ad ipsorum dampna passorum supplicationem humilem propterea vobis factam vobis dicimus et mandamus firmiter et expresse quatinus si res merces et bona predicta extant ea omnia per illos qui ea ut premittitur occuparunt vel penes quos esse sciveritis vel inveneritis quovis modo alias pretium competens ipsorum per emptores eorundem jamdictis dampna passis quorum fuerunt et eorum cuilibet restitui et tornari continue faciatis procedendo in premissis breviter simpliciter et de plano absque strepitu et figura juditii et sine litte solum facti veritate attenta taliter quod dicti dampna passi de premissis justitiam celerem assequantur et de vobis conquerendi materiam non assumant. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus presentes sigillo nostro antiquo jussimus sigillari. Datum in civitate Majorice tertio decimo kalendas julii anno subinserto. Verumtamen cum presenti ad humilem suplicationem et instantiam nobis factam per nuncios universitatis civitatis jamdicte vobis dicimus et mandamus quatenus si res merces et bona predicta extant ea omnia per illos qui ea ut premittitur occuparunt vel penes quos esse sciveritis vel inveneritis quovismodo alias pretium ipsorum quod inde habuerint per emptores eorundem eosdemque venditores jamdictis dampna passis quorum fuerint et eorum cuilibet restitui et tornari mediante justicia faciatis procedendo in premissis breviter simpliciter et de plano absque strepitu et figura judicii et sine litte solum facti veritate attenta taliter

quod dampna passi predicti justitiam assequantur celerem de premissis et de vobis non assumatur ulterius conquerendi predicta littera vel alia quovis mandato facto in contrarium minime obsistente. Datum Barchinone sub nostro etc. VII idus julii anno Domini MCCC quadragesimo tertio. Visa Blasius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Johannem Ferdinandi legum doctorem consiliarium.

XXXV v.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro Senescallo Carcassone et Bitérensi vel ejus locumtenenti. Salutem etc. Noveritis nos cum exercitu nostro ratione exequtionis justicie quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis nobis rebellem suosque subditos atque terras illum in sua rebellione juvantes evestigio ad partes Rossilioniis et Ceritanie proficisse. Quo circa benivolentiam vestram intimis affectibus deprecamur quatinus injungatis ac detis licentiam et liberam facultatem vestris districtualibus universis quod exercitui nostro afferant ad partes ipsas et rendant vitualia et res alias oportunas. Nos enim in casu simili hec et alia potiora fieri faceremus. Datum Gerunde sub nostro etc. Idus julii anno Domini Millesimo CCC quadragesimo tertio. Visa Blasius.

Similis Senescallo Tholose.

XXXV v.

Petrus etc. Dilecto Camerario majori nostro Luppo de Gurrea. Salutem etc. Dicimus et mandamus vobis quatinus illos septem libros nostros quos penes vos tenetis qui fuerunt incliti Jacobi de Majoricis quorum unus vocatur Digestum vetus alter Codex alter Infortiatum alter volumen alter lectura Odofredi super codice alter Suma Açonis alter Inventarium juris compositum per episcopum Biterensem tradatis et deliberetis pro parte nostre curie dilecto consiliario et thesaurario nostro Bernardo de Ulzinellis legum doctori recuperando facta traditione presentem cum apocha de recepto. Datum Barchinone sub nostro etc. septimo idus julii anno Domini Millesimo CCCXL tertio. Sigillavit.

R. Sicardi mandato domini Regis.

XXXV v.

Petrus etc. Dilectis et fidelibus suis vicario et bajulo Villefranche vel eorum locatenentibus. Salutem etc. Mandamus et dicimus vobis quanto expressius possumus sub pena nostre gratie et mercedis quatenus latori presentium tradatis et tradi faciatis visis presen-

tibus omnia et singula animalia apta et atzemilas et sarrinas deferendum. Compellendo ad hoc fortiter et districte et cum penis quoscumque habentes dicte animalia ad tradendum ea latori predicto per ipsum nostre curie adducenda taliter quod nos qui versus partes Rossilionis de presenti Deo duce dirigimus gressus nostros copiam atzemilarum habere infallibiliter valeamus. Datum Barchinone sub etc. IIII mensis julii anno Domini MCCCXLIII. Sigillavit.

R. Sicardi pro curia.

Similes infrascriptis.

Bajulo et hominibus loci Sancti Baudilii Lupricati.

Bajulo et hominibus loci Sancti Cucuphatis Vallensis.

Bajulo et juratis loci de Arbucio.

Vicario Bagiarum et bajulo Minorise.

Bajulo et probis hominibus Sancti Petri de Auro.

Bajulo et hominibus Martorelli.

Bajulo et hominibus loci Molendinorum Regalium Lupricati.

Idem.

XXXVI v.

Petrus etc. Fideli nostro vicario Vallensis vel ejus

locum tenenti. Salutem etc. Cum constet nobis quod inclitus Jacobus de Majoricis desinit ac cessat et cessavit intrare cum gentibus extraneis terram nostram quam ratione locus non fuit nec est usatico incipienti princeps namque virtute cujus vos de mandato incliti infantis Jacobi carissimi fratris et generalis procuratoris nostri comitis Urgelli et vicecomitis Agerensis compellebatis homines nobilis Rogerii Bn. vicecomitis Castriboni infra vicariam vobis comissam degentes ad faciendum hostem et resistendum conatibus dicti Jacobi de Majoricis. Ideo vobis dicimus et mandamus quatinus homines nobilis supradicti ad predicta ad presens minime compellatis immo eos permittatis in eorum domiciliis permanere. Datum Barchinone sub nostro etc. III nonas julii anno Domini MCCCXLIII. Sigillavit.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis.

Similis fuit facta probis hominibus loci de Castellario. Sub data nonas julii anno domini MCCCXLIII. Sigillavit.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per thesaurarium.

XXXVII v.

En Pere etc. Als amats et feels seus los jurats de la

ciutat de Valencia. Salut et dileccio. Com per rao de la execucio que havem començada de fer et entenem a continuar Deu volent contre lalt En Jacme de Mallorca et contra les sues gents et terres de Rossello et de Cerdanya hajam gran obs moneda. Per ço vos dehim eus manam et affectuosament vos pregam que donets ajuda et obra aytant com porets que lo monedatge del regne de Valencia se culla es leu aquell qui roman a cullir et a levar per manera que daci a XV dies pugam haver en lo setge de Perpenya on lavors Deu volent lavors entenem a esser e seren. poderosament VI o VII milia lliures les quals lamat et feel nostres En Berenguer de Codinacs et En Bn. Turell nos han significat que del dit monedatge porem haver al dit temps. Et que negun embargament no donets ni façats ni jaquiscats esser fet en la venda del castell de Godalest ans hi donets tota obra per manera que incontinent los homens del dit castell façen sagrament et homenatge al procurador dels nobles et amats nostres lo comte et la comtessa de Terranova et quel dit procurador haja complidament la possessio del dit castell per ço que hajam lo preu quens fa gran minva et gran fretura a fer la dita execucio lo qual haver no podem entro les dites coses sien fetes. En totes aquestes coses hajats cura et diligencia si desijats ni volets honor de la nostra corona. Dada en Barchinona a III dies de juliol del any MCCCXLIII. Sigillavit.

Jacobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

XXXVIII.

En Pere etc. Als amats nostres los aministradors de la imposicio de la ciutat et regne de Valencià. Salut etc. Com per raho de la execucio que havem començada de fer et entenem a continuar Deu volent contra lalt En Jacme de Mallorca et contra les sues gents et terres de Rossello et de Cerdanya hajam gran obs moneda per ço vos deim eus manam et affectuosament vos pregam que dels diners de la imposicio façats a nos o al amat conseller et tesorer nostre micer Bn. Dolzinelles dir et scriure en la taula den Bn. Johan incontinent VI millia lliures barchinonenses purament et sens tot si per tal que nos pugam fer nostres affers ens pugam valer et aydar de les dites VI mil lliures la qual cosa fer no poriem si primerament et sens tot si no les nos fahiets dir. Dada en Barchinona a III dies de juliol en lany de MCÇCXLIII. Sigillavit.

Idem.

XXXVIII.

En Pere etc. Al feel nostre En Bn. Johan ciutada et cambiador de Valencia. Salut etc. Significam vos que per altra letra nostra nos scrivim et manam als aministradors de la almoyna de la ciutat et del regne de Valencia que ells mantinent facen per guisa ab vos

que façats dita a nos et a nostre tresorer de VI mille lliures purament et sens tot si. Per ço que nos ne pugam fer nostres afers la qual cosa no poriem fer si solament la dita nons era feta. Perque expressament ves deim eus manam et afectuosament vos pregam que de les dites VI mille lliures e altres nos façats purament et sens tot si dues dites de les quantitats dejus scritas pagadores a la festa de omnium sanctorum primer vinent ço es saber an P. dez Caus cambiador de Barchinona de XXII mille sous barchinonèses per les quals lalta dona Maria per la gracia de Deu reyna Darago molt cara muller nostra es obligada per sagrament al dit cambiador et algunes de ses joyes ne sien penyora et de XXX mille CCC solidos de la dita moneda En Francesch Alanya mercader de Muntblanch los quals per covinença entre nos et ell feta li deuen haver fets dir per vos poca ha per raho de gra que havem dell haut et reebut a obs de la execucio del viatge de Mallorca. Dada en Barchinona sots etc. a III dies de juliol en lany MCCCXLIII. Sigillavit.

Idem.

XLI v.

Petrus etc. Universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos presentes pervenerint. Salutem etc. Cum abbas Sancti Martini de Canigone pro negotiis cardinalis Rutensis per terras nostras habeat proficisci propterea vobis et singulis vestrum mandamus expres-

se quatinus illum seu familiam aut res suas nullatenus molestetis scilicet a quorumvis injuriis et gravaminibus preservetis et illi provideatis si opus fuerit de securo transitu et conductu. Datum Barchinone sub etc. VI idus julii anno Domini MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

XLI v.

Petrus etc. Fideli suo bajulo Gerunde vel ejus locum tenenti. Salutem etc. Cum nos ad humilis supplicationis instanciam juratorum et proborum hominum Majorice graciose concesserimus et velimus restitui Aries Ferdinandi domicello habitatori civitatis Majorice nec non aliis quibuscumque civitatis ejusdem omnia bona pro parte nostre curie illis capta vel occupata ratione processus quem fecimus contra inclitum Jacobum de Majoricis et homines civitatis predicte quam potenter et pacifice possidemus. Idcirco vobis expresse dicimus et districte precipiendo mandamus quatinus eidem Aries vel cui voluerit loco sui restituatis ilico vel restitui faciatis lezdam quam prefatus Aries in civitate Gerunde recipere consuevit et alia omnia et singula bona sua sibi capta mihi vel quomodolibet occupata rationibus memoratis illumque restituatis et imittatis in possessionem plenarium eorundem hocque nullatenus immutetis. Datum Barchinone sub nostro etc. II nonas julii anno Domini MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato Regis facto per J. Ferdinandi Munionis legum doctorem consiliarium.

XLII v.

Lo Rey Darago.

Havem rebuda vostra letra per la qual nos significats que sots vengut al portant veus de procurador la qual letra be entesa manamvos espresament que si per espies certes o en altra manera sabets quel Rey de Mallorca sajust al Volo estigats a Figueres e daqui nous partescats pero si anteniets que ves Camprodon pogessen pendre dan anassets hi. E en aço tenits be.

Data en Valencia sots nostre etc. a XIX dies de març en lany de MCCCXLII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

XLIV.

Lo Rey Darago.

Com En Bernat Riba porter nostre presumptuosament et foyla donas a entendre als jurats de Valencia e als homens del castell de Godalest que los ciutadans de Mallorca avien donades a nos XV mil lliures e axi que no calia als dits jurats anticipar ni cuitar de colir lo monedatge ni als homens de Godalest no calia con-

sentir ala venda e empenyorament per nos feit del dit castell als nobles e amats nostres lo comte et la comtessa de Terranova ni que lo dit empenyorament no calia fer et aço torn en gran dapnatge nostre per la gran freytura queus han feyta eus fan los CXX mille solidos que devèm aver del dit monedatge per ço volem quel dit Bernat Riba sihe castigat de sa folia et de sa presumpcio. Dehim vos eus manam fermament et spressa que lo dit Bernat Riba prenats et pres lo tingats III o IIII jorns et apres quell donets a caplevar segons vostre arbitre ab bones fermaucès per tal que aprene de no fer daqui avant ni tractar aytals coses en dampnatge nostre. Data en Barchinona sots nostre segell secret a III dies del mes de juliol del any MCCC XLIII. Sigillavit.

Jocobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

XLV.

En Pere etc. Als feels seus los jurats et promens de la ciutat de Gerona. Salut etc. Fem vos saber que nos ab les hosts de Cathalunya anam ves les parts de Gerona per queus manam espresament queus aparellets de viandes et altres coses necessaries a les dites hosts de manera que hajam compliment. Data en Barchinona sots etc. a VII dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Similes.

Als promens et universitat de Figueres.

Al procurador promens et universitat de Torroella de Muntgri.

Al batle promens et universitat de Palamos.

XLVII v.

Petrus etc. Nobili et dilecto suo Arnaldo de Eerrillo gubernatori generali regni Majorice. Salutem etc. Noveritis nos cum litera nostra data ut infra constituisse Bn. de Palacio receptorem et venditorem bladi et olei que proveniunt ex redditibus nostris Majorice sibi solita pensione. Quocirca vobis expresse mandamus quatenus dominum Bernardum ad ipsum officium admittatis illique faciatis de pensione seu salario solito responderi. Datum Barchinone sub nostro etc. septimo idus julii anno Domini MCCCXL tertio.

Idem.

Similis.

Fidelibus suis Bernardo de Moraria et Bertrando

Rubei procuratoribus generalibns reddituum et jurium nostrorum Regni Majorice.

XLVIII v.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro Arnaldo de Erillo gubernatori Regni Majorice nec non gerenti vices gubernatoris in insula Minorice. Salutem etc. Exposuit coram nobis Michaela uxor Michaelis de Luna habitatrix Valencie. Quod cum ipsa haberet quoddam hospitium iu Insula supradicta et illud certo pretio vendidisset ex quo adveniente rebellionis tempore incliti Jacobi de Majorica eidem Michaele octuaginta octo libras Majorice minutorum restabant tantummodo ad solvendum dictus inclitus Jacobus ad cujus noticiam predicta pervenerant fisco suo duas partes ex ipsis LXXXVIII libris Majorice applicavit residua tertia parte illis credita per quos predicta denuntiata ut asseritur extiterunt propter quod nobis humiliter supplicavit ut et super hiis nos misericordes ostendere dignaremur. Quare nos attenta inopia dicte Michaele vobis dicimus et mandamas quatinus vobis constito de predictis summarie et absque litte sola facti veritate attenta compellatis illos quos reperiritis dictam partem tertiam habuisse ad reffundendum et restituendum tandem eidem supplicanti. Et nichilominus de residuis duabus partibus habitis per dictum inclitum Jacobum de Majoricis satisfaciatis ipsi suppli-

canti juxta formam vobis traditam super satisfaciendo ceteris creditoribus incliti Jacobi de Majoricis sepedicti. Datum Barchinone sub nostro etc. octavo idus julii anno Domini MCCCXLIII. Sigillavit.

Franciscus Fuxi ex petitione provisa per F. de Ja. de Faro et Ja. Mathei auditores.

XLIX.

Regi Castelle. Ex parte domini Regis.

Fazemos vos asaber que nuestro Senyor Dios qui es verdadera justicia catando las sinquisas et los grandes excessos que don Jayme de Mallorchas havia tractado et feyto contra nos et la casa nuestra Daragon negando nos la senyoria et los dreytos feudales que haviamos en el regno de Mallorcha et en las otras tierras suyas daquen mar ha ordonado quel dito regno de Mallorcha es venido pleneramente a nuestro senyorio et aquell tenemos poderosament con la isla de Menorcha et las otras illas que li son acercha. Pôr que Rey ermano vos rogamos carament que pensando que los Reyes et los Principes las personas et las tierras que de nuevo vienen a senyorio et tienem mas encaro vos por amor et honra nuestra querades et mandedes favorablement et beningna tractar et defender de todo tuerto mal et injuria los mercaderos et las gentes del dicto Regno de Mallorcha et de las ditas illas que por

razon de mercaderia o en otra manera buena entraran o estaran en las tierras de vuestro senyorio assi como nos fariamos los vuestros. Ahun sepades que las gentes del dito regno et de las ditas illas assi por privilegios de lós Santos Padres apostolicos de Roma como de los Reyes passados qui fueron lures senyores pueden franchament ir con sus mercaderias et estar et mercadear en las partes de los moros qui son en Espanya et en las partes de Barbaria que en otra manera no haurian de que vivir et de las ditas partes han a sacar lur vida. On como por el mudamiento de senyor ellos no devan perder las franquezas et libertades a ellos en tiempo passado dadas et otorgadas et de las quales continuament han usado por esto Rey ermano carament vos rogamos que a vos placia tener et mantener las ditas gentes nuestras en las ditas libertades et franquezas et que en aquellas no les sia feyto nengun contrast ni algun embargo con que a las ditas partes de los moros Despanya o de Barberia no llieven ni sian levades algunas cosas vedadas por dreyto comun. Et de todo esto nos placia mandar a fer dar a ellos o a lur precurador vuestras cartas que les seran mester por las ditas razones. Et auremos vos muyto que gradecer. Dada en Barchinona dejuso etc. a III dias andados del mes de julio en el anyo de nuestro Senyor M CCCXLIII. Sigillavit.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

Fuit dupplicata.

LI.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori generali regni Majorice. Salutem etc. Dicimus et mandamus vobis quatinus incontinenti visis presentibus faciatis fieri triginta scabella in longitudine et latitudine a ceteris similia illi quem vobis per latorem presentium mittimus de presente. In quibus consiliarii et ceteri de consilio nostro sedeant quociens in civitate Majorice esse personaliter nos contingat et quicquid decostiterint de quacumque peccunia curie nostre pertinenti ad manus vestras proventura possitis penes vos libere retinere. Mandantes per presentem magistro rationali curie nostre seu alii a vobis inde compotum audituro quod predicta recipiant in computo vestro vobis sibi restituente presentem loco apoche et mandati. Datum Barchinone sub etc. II nonas julii anno XLIII. Sigillavit.

Franciscus Fugi mandato domini Regis.

LI v.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori Majorice ceterisque officialibus nostris ejusdem regni et eorum locatenentibus. Salutem etc. Pro

parte universitatis et proborum hominum civitatis Dertuse fuit nobis humiliter supplicatum. Quod cum ipsi et predecessores eorum ex privilegiis progenitorum nostrorum eis indultis fuerunt semper et sint franchi liberi et inmunes in solutione lezde pedagii pensi et mensuratici in regno Majorice predicto digneremur eis privilegia et franquitates hujusmodi prout eis usi sun facere observari. Nos vero visis et recognitis privilegiis et libertatibus hominum dicte civitatis Dertuse. admissaque supplicatione ipsa beningne vobis et cuilibet vestrum dicimus et mandamus quatenus homines ipsos non impediatis nec impediri seu prohiberi permittatis in usu et possessione quem ipsi fuerunt et sunt privilegiorum et libertatum predictarum set eos uti dictis privilegiis et libertatibus permittatis prout ipsis hactenus et hucusque usi melius extiterunt. Datum Barchinone sub etc. VII idus julii anno XLIII. Sigillavit.

Johannes Petri mandato Regis facto per R. Didaci legum doctorem.

LII.

Petrus etc. Fideli nostro vicario Vallensi vel ejus locumtenenti. Salutem etc. Cum constet nobis quod inclitus Jacobus de Majoricis desinit ac cessat et cessavit intrare cum gentibus extraneis terram nostram qua ratione locus non fuit nec est usatico inci-

pienti princeps namque virtute cujus vos de mandato incliti infantis Jacobi etc. comits etc. compellebatis homines Geraldi de Catlarino loci de Castlarintra vicariam vobis comissam degentes ad faciendum hostem et resistendum conatibus dicti Jacobi de Majoricis. Idcirco vobis dicimus et mandamus quatinus homines dicti Geraldi ad predicta ad presens minime compellatis immo eosdem permittatis in eorum domiciliis remanere. Datum Barchinone sub etc. (Non fuit expedita.)

LIV.

Petrus etc. Fidelibus nostris vicario Bagiarum Berge et Berguitani ac bajulo et juratis probisque hominibus Minorise. Salutem etc. Cum pro executione quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis nobis rebellem necessarias atzemilas in magno numero habeamus festine. Ideo vobis et singulis vestrum dicimus et mandamus quatinus tam de civitate Minorise quam aliis locis vicarie ejusdem incontinenti visis presentibus omni tarditate et excusatione rejectis nec expectato a nobis alio mandamento mittatis nobis ducentas atzemilas per presentium portitorem. Nos enim ducentibus ipsas atzemilas de salario dari solito per curiam nostram satisfieri pro constanti protinus faciemus. Sic circa predicta diligentia que convenit intendentes quam possitis a nobis quomodolibet reprehendi. Datum Ge-

runde sub etc. XVII kalendas augusti anno XLIII. Visa Blasius.

Franciscus Fuxi ex provisione Regis facta in consilio presente ipso domino Rege.

Similes infrascriptis.

Vicario Ausone Vici Rivipulli et Rivipullensi Campirotundi et de Regali ac vicario bajulo et probis hominibus civitatis Vicensis pro CC atzemilis.

Subvicario ac bajulo et consulibus ville Berge pro CC.

Bajulis locorum Sancti Petri de Auro et de Modiliano ac probis hominibus ipsorum locorum pro CC.

Nobili et dilecto nostro Berengario de Ripellis vicario Barchinone et Vallensis ac probis hominibus civitatis Barchinone pro CCCC.

Eidem nobili etc. ac bajulo et hominibus de Molindereig et de Sancto Vincencio pro C. Visa Blasius.

Idem.

LIV.

En Pere etc. Al amat lo procurador del vezcomdat de Castellbo. Salut etc. Com sien a nos fort necessaries atzembles en gran nombre per portar viandes et

altres coses necessaries a nos et a les hosts nostres que de present menam en Rossello contra lalt En Jacme de Mallorca a nos rebelle. Et hajam confiança que vos nos acorregats en aquest cas de atzembles. Per ço affectuosament vos pregam que vos aytant com pus cuytosament porets nos trametats per lo portador de la present aytantes atzembles com haver puxats als nostres homens. Et fer nos en ets assenyalat servey. Certificam vos que nos ferem sens falla plenerament satisfer a les dites atzembles et a aquells qui les manaran en aquella quantitat que la nostra Cort ha acustumat de dar. Data en Gerona sots etc. a XXVII dies del mes de juliol del any MCCCXLIII.

Similes infrascriptis.

Procuratori vicecomitatus Caprarie.

Procuratori nobilis et dilecti nostri Petri de Montecatheno.

Tutori nobilis et dilecti nostri Dalmacii vicecomitis Rupebertini.

Venerabili in Christo patri A. divina providencia episcopo Gerundensi.

Venerabili religioso fratri R. abbati monasterii Sancti Stephani de Balneolis.

Venerabili episcopo fratri..... et abbati monasterii Sancti Petri de Ripullo.

Venerabi religioso fratri... et abbati Sancti Johan-

nis de Abatissis.

Dilecte nostre Beatrici uxori nobilis P. Dalmacii de Rocabertino.

Dilecte nostre Marchesie uxori nobilis P. Hugueti Sancta Pace.

Dilecte nostre vicecomitisse de Rocabertino.

LIV v.

En Pere etc. Al feel scriva de racio de casa nostra En P. dez Bosch. Salut etc. Diem vos eus manam expressament que encontinent vista la present nos certifiquets clarament et distincta quines viandes et en quanta quantitat havets aqui de la Cort nostra que nos haver puxam de present et que aquelles trametats ara encontinent la on es lestol nostre. Dada en Gerona sots etc. a XVII dies del mes de juliol del any MCCC XLIII. Visa Blasius.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis.

LIV v.

Lo Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra els capitols de la ciutat de Barchinona en aquella encloses. Et entesa la dita

letra et ço que en los dits capitols se conte somne fort maravellats en havem haut gran moviment com ara demana la dita cuitat aytals coses apres que nos ne som exits. E fem vos cert que sino com seria gran confusio de present forem tornats aqui et lexarem tota la execucio ans que noy ferem res pero pus axi es et als no podem fer despagats quen som força es que havem a consentir ques faça segons los dits capitols. Mas en tot cas fets que la moneda hajats ab temps que servesca et sobre aço tractat ab la cuitat com mils puxats de manera quels affers no venguen axi a abatiment et desonor nostra. Et axi trametem vos la carta dels capitols desus dits ab segell secret segellada car no hic es lo major. De les hosts de Leyda Cervera Tarraga Vilagrassa Muntblanch et Çareal nos maravellam con tan poch se reemen. Pero fets hi ço queus parega et com mils puxats. Dats entenent als prohomens de Barchinona que molt nos es greu desta manera que tenen et axius estrenyen a aquest punt. Dada a Gerona sots etc. a XVI dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Fuit missa thesaurario.

LV. v.

Petrus. etc. Dilecto nostro R. Senesterra. Salutem etc. Cum nos in brevi in villa de Figueriis esse personaliter intendamus quam pro habitatione nostra ac

consiliariorum et offitialium nostrorum ac personarum dumtaxat inclitorum infantium Petri et Jacobi duximus spetialiter eligendam. Ideo vobis dicimus et mandamus expresse quatinus penultima die qua nos dictam villam debere intrare sciveritis cedendo nobis et dictis consiliariis et officialibus nostris ac infantibus predictis vos cum illis omnibus cum quibus frontariam tenetis ibidem villam exeatis eandem et vestram habitationem seu frontariam transferatis alibi in convicinis dicte ville exceptis locis inferius nominatis videliçet loco de Villabertrando ubi morabitur cardinalis et villa de Peralada ubi sunt nobilis Luppo de Luna cum sua familia et familia incliti Infantis Jacobi et Blasius de Alagone cum sua familia moraturi Villanova deputata familie incliti Infantis Petri loco de Faro deputato nobili P. domino de Exericha et familie sue loco de Siurana deputato nobili Philippo de Castre loco de Borraçano deputato Michaeli P. Çapata Santero Petri de Pomario Geraldo Anarcha et quibusdam aliis consociis suis et loco de Cabanes deputato nobili Galvany de Angularia et familie sue. Et hoc aliquatenus non muttetis cum predicta ex certa scientia sic duximus ordinanda. Datum Gerunde sub nostro etc. idus julii anno Domini MCCCXLIII. Visa Blasius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Galcerandum de Bellopodio majoredomum.

LV. v.

En Pere etc. Als amats et feels seus los conselle et prohomens et universitat de la ciutat de Barchino na et dels altres lochs de les vegueries de Barchinon et de Valles. Salut etc. Jassia que per diverses letre ab grans penas vos hajam manat que ab cavalls et a mes et altres apparellamens et pa a IIII meses foset ab nos le XV dia del present mes de juliol en la ciutat de Gerona segons que en les dites letres es declarat. Et nos siam en la dita ciutat et sens vosaltres no puxam anar pus avant. Empero noych sots venguts no duptan encorrer les dites penes. Perque altra vegada vos manam fortment et destreta sots pena de cors et daver et de la naturalea a queus sots tenguts que aitant com puxats de nit et de dia cuytets de venir a nos a la dita ciutat. Dada en Gerona sots nostre etc. a XVI dies de juliol en lany MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

Similes.

Als amats et feels seus los paers prohomens et universitats de Leyda et dels altres lochs de la vegueria de Leyda et de Pallars.

Als feels seus los jurats prohomens et universitats de Vilafrancha de Penedes et dels altres lochs de la sua vegueria.

Als feels seus los paers prohomens et universitats de Cervera et dels altres lochs de la sua vegueria.

Als feels seus los jurats et prohomens et universitats de Gerona et Besuldu et dels altres lochs de la sua vegueria.

Als feels seus los jurats prohomens et universitats de Vich et dels altres lochs de la sua vegueria Dosona et de Vich.

Als feels seus los pahers prohomens et universitats de Tarrega et dels altres lochs de la sua vegueria.

Als feels seus los jurats prohomens et universitats de Manresa et dels altres lochs de la vegueria de Bages.

Als feels seus los jurats prohomens et universitats de Montblanch et dels altres lochs de la sua vegueria.

Idem.

LVI.

Petrus etc. Nobili et dilectis Nicholao de Jamvilla comiti Terrenove Ferrario de Caneto et B. de Otzinellis legum doctori thesaurario et consiliariis nostris. Salutem etc. Cum nos nuper exercitus nostros Cathalonie duxerimus convocandos adversus inclitum Jacobum de Majoricis rebellem nostrum et ejus homines

atque terras ipsum in sua rebellione juvantes mandando cum nostris litteris singulis offitialibus nec non consiliariis patiariis juratis probis hominibus et universitatibus civitatum villarum et locorum regalium Cathalonie sub certis penis quod nobiscum essent in civitate Gerunde die quintadecima presentis mensis julii prout in ipsis literis continetur idemque officiales consiliarii patiarii jurati probihomines et universitates tanquam mandatorum nostrorum hujusmodi transgressores et penas in illis appositas incurrere non verentes licet nos die prefata in ipsa civitate Gerunde personaliter intersimus non curarunt nobiscum esse inibi dicta die. Quocirca vobis et unicuique vestrum dicimus comittimus et expresse mandamus quatinus contra universos et singulos supratactos quos mandatorum nostrorum predictorum repereritis transgressores et penas appositas in ipsis litteris nostris incurrisse procedatis ad condempnandum et puniendum eosdem penis ipsis et alias prout justicie suadebit. Taliter quod transgressores predicti penas subeant propterea quos merentur et sit ceteris in exemplum. Nos enim per presentes vobis et cuilibet vestrum super premissis omnibus et singulis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem vel ea tangentibus quovis modo comittimus plenissime vices nostras. Datum Gerunde sub nostro etc. Idus julii anno Domini MCCCXLIII. Visa Blasius.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

LVI.

Eisdem.

Com omnes et singulos exercitus civitatum villarum et locorum regalium Cathalonie necessarios habeamus ratione executionis justicie quam facimus et continuamus adversus inclitum Jacobum de Majoricis rebellem nostrum et ejus homines atque terras illum in sua rebellione juvantes. Idcirco vobis et cuilibet vestrum dicimus et comittimus et districte precipiendo mandamus quatenus nomine vice ac pro parte nostra mandetis verbo tenus literatorie vel in scriptis ac firmiter injungatis universis et singulis officialibus et universitatibus civitatum villarum et locorum predictorum et singulis ex eisdem sub illis penis tam pecuniariis quam corporalibus et tam civilibus quam criminalibus de quibus vobis videbitur quantumcumque magnis et arduis quod nos sequantur ad exercitum supradictum. Et ad puniendum omnes et singulos quos ipsorum inveneritis transgressores. Nos enim per presentes vobis et cuilibet vestrum super premissis omnibus et singulis et dependentibus seu emergentibus ex eisdem vel ea tangentibus quovis modo comittimus plenissime vices nostras. Datum Gerunde sub nostro etc. Idus julii anno Domini MCCCXLIII. Visa Blasius.

Idem.

LVII v.

Petrus. etc. Dilectis et fidelibus suis consiliariis et probis hominibus Barchinone. Salutem etc. Bene scitis qualiter propter executionem quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis que ad honorem et exaltationem corone regie et utilitatem non modicam totius reipublice noscitur redundare opportuit et opportet nos per mare et per terram procedere et conatus nostros tam gentium qaam armorum potentia viriliter exercere. Unde cum subsidium postulatum et per vos nobis concessum pro tenendo stoleo galearum sit nobis nedum multipliciter opportunum immo summe necesarium. Ideo vos attente ortamur requirimus et rogamus quatinus considerantes urgentem et summam necessitatem nobis pro predictis negotiis imminentem quem in brevi finem habebit laudabilem domino concedente quantitatem quem administratoribus armate nostre solvi debet kalendas mensis augusti proximo tunc instantes occasione exercituum quos indiximus ratione predicta vel redemptiones ipsorum non cessetis nec solvere diferatis. Cum ut premittitur supprema necessitas exhigat et executionis qualitas per terram et per mare contra dictum inclitum Jacobum de Mujoricis faciende quam non possimus relinquere inperfectam multipliciter hoc requirat alias executioni predicte ac etiam persone nostre posset non modicum pe-

riculum imminere. Datum Gerunde sub nostro etc. XIII kalendas augusti anno Domini MCCCXLIII. Ja. vidit.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

Similis juratis et probis hominibus Villefranche.

Similis juratis et probis hominibus de Arbucio.

Similis juratis et probis hominibus de Cubellis.

Similis juratis et probis hominibus de Appiaria.

Similis juratis et probis hominibus de Aqualata.

Similis juratis et probis hominibus de Fonterubio.

Similis juratis et probis hominibus de Guardia et de Brugo.

Similis juratis et probis hominibus de Montealbo.

Similis juratis et probis hominibus de Foresio.

Similis juratis et probis hominibus de Cabra.

Similis juratis et probis hominibus de Regali.

Similis litera fuit missa juratis et probis hominibus civitatis Vicensis.

Similis probis hominibus de Thona.

Similis juratis et probis hominibus loci de Torilione.

Similis juratis et probis hominibus de Gurbo.

Similis juratis et probis hominibus de Tagamanent.

Similis probis hominibus de Mayle.

Similis consulibus et probis hominibus Campirotundi.

Similis juratis et probis hominibus de Dua castela.

Similis juratis et probis hominibus civitatis Gerunde.
Similis juratis et probis hominibus de Bisulduno.
Similis juratis et probis hominibus de Turricella de Montegrino.
Similis juratis et probis hominibus de Figueriis.
Similis juratis et probis hominibus de Castroffolito et des Mayol et vicecomitatus de Basso.
Similis juratis et probis hominibus de Pals.

Similis patiariis et probis hominibus ville Cervarie.
Similis juratis et probis hominibus de Sadro et de Riber.
Similis juratis et probis hominibus de Argençola.
Similis patiariis et probis hominibus de Tarraga.
Similis patiariis et probis hominibus de Villagrassa.
Similis littera fuit missa juratis et probis hominibus Calidarum de Montebovino.
Similis juratis et probis hominibus de Granullariis.
Similis juratis et probis hominibus de Tarracia.

Similis juratis et probis hominibus Minorisse.
Similis juratis et probis hominibus Berge et Berguitani.
Similis juratis et probis hominibus Sancti Petridauro.
Similis juratis et probis hominibus de Mureu.
Similis juratis et probis hominibus de Muntmaneu

et Sapaladela.

Similis juratis et probis hominibus de Gaver.

Similis juratis et probis hominibus de Timor.

Similis juratis et probis hominibus dez Prats et la Manresana et la Guardia Palosa Veciana et Copons et alcuns lochs que ab ells contribuexen.

Similis juratis et probis hominibus de Odena.

Similis juratis et probis hominibus civitatis Ilerde.

Similis juratis et probis hominibus de Almacelles.

Similis juratis et probis hominibus de Jaminelles.

Similis juratis et probis hominibus de Cambrils.

Similis juratis et probis hominibus de Paylorols et de Senttantoli.

Similis juratis et probis hominibus de Podioalto.

Similis juratis et probis hominibus de Montagut.

Similis juratis et probis hominibus de Gaya.

LX v.

Lo Rey Darago.

Havem vista vostra letra a nos derrerament tramesa la qual entesa vos pregam que no partescats aades daqui car nos Deu volent serem diluns primer vinent a Figueres sens falla. Dada a Gerona sots nostre etc.

a XVIII dies de juliol en lany de MCCCXLIII.
Raimundus Siscardi mandato Domini Regis.
Fuit missa domino infanti Petro.

LX v.

Lo Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra la qual be entesa manam vos que ab tot lestol et ab lo navili que porta viandes axi de la nostra cort com daltres vos nanets a la plaja de Canet et esperat nos aqui tro nos siam a la creu davant Perpenya de manera que daqui puxam trametre per nostres viandes et per laltre forratge car nos continuam nostres jornades per anar la et sius par que sia obs lexats a Cap de creus o la on vos parega III galees de les pus leugeres per guardia del navil qui apportara viandes a la host. Dada a Gerona sots nostre etc. a XX dies de juliol en lany de MCCCXLIII.
R. Sicardi mandato domini Regis.
Al Almirayl.

LXI.

Lo Rey Darago.
Fem vos saber. Que nos dret cami anam a Perpen-

ya et som en gran congoxa de les hosts que no haven ne moneda que nons havets tramesa ne vos noy dats aquell espatxament que obs es. Per queus manam que esguardat lo cas et la congoxa en que som posats cuytets et soptets les hosts que han a anar et a la moneda quens havets à trametre et les altres coses que fan per los affers de la execucio. Dada en Gerona sots etc. a XX dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.
Thesaurario.

LXI.

En Pere etc. Al feel seu lo batle de Peralada o a son lochtinent. Salut etc. Manam vos que donets posades en la dita vila als nobles En Lop de Luna senyor de la ciutat de Segorb et En Blasco Dalago et a la companya del altre infant En Jacme comte Durgell et veçcomte Dager molt car frare et general procurador nostre. Dada en Gerona sots nostre etc. a XVIII dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

Idem.

Similes.

A Vilanova per les companyes del infant En P.

Als batles dez Far et de Vilaseguer per don Pedro de Exerica et ses companyes.

Al batle de Siurana per En Phelip de Castre et ses companyes.

Al batle de Borraça per En Michel Periç Çabata En Sanxo Pereç de Pomar et ses companyes.

Al batle de Cabanes per En Galvany Dangleola et sa companya.

LXI v.

En Pere etc. Al noble et amat Almirall nostre En P. de Monchada. Salut. Con nos per dar compliment a les osts que manam a les parts de Rossello per rao de la execucio que fem contra lalt En Jacme de Mallorca a nos rebelle trametam de present o trametre entenam per mar farina çivada vin et altres viandes a les dites osts necessaries. Et per tal que vexells de enemichs a les vexells quiles dites viandes portaran nos puxa dar alcun dampnatge havem ordenat ab la present que si vos anavets mes avant de les mars de Cocliure en aquest cas lexassets per guardar les dites viandes vers les parts on les vos trametrem IIII galees de les pus leugeres que sien en lestol nostre. Per ço dehim et manam a vos espressament que vos segons aquesta ordenacio lexets en lo dit cas les dites IIII galees vers les parts on vendran les dites viandes les quals vos trametrem de Barchinona de Sent Feliu de

Guixols de Palamos et de Palafrugell et de Torrella de Montgri. Et no res menys trametats dues galees de les pus leugeres del dit èstol vers les mars de Cap de Creus de Torrella et dels altres lochs damunt nomenats per acompanyar et guardar les dites viandes. Et aço en neguna manera no mudets. Data en Gerona sots nostre etc. a XVII dies del mes de juliol del any M CCCXLIII. Visa Blasius.

Franciscus Fuxi ex p. Regis facta in consilio domini Regis eo presente.

LXII v.

En Pere etc. Als amats et feels seus los veguers et batles de Barchinona et de Valles et altres officials nostres dins les dites vegueries situats. Salut etc. Jatsia que per diverses letres ab grans penes vos hajam manat que ab les osts dels nostres destrets fossets ab nos lo XV dia del present mes de juliol en la ciutat de Gerona segons que en les dites letres es declarat. Et nos siam en la dita ciutat et sens vosaltres no puxam anar pus avant. Empero vosaltres noych sots vengats no duptan encorrer les dites penes. Per que altra vegada vos manam fortsment et destreta sots pena de cors et daver et de la naturalea a quens sots tenguts que aytant com puxats cuytats de nit et de dia damenar les dites osts aci a la dita ciutat. Data a Gerona

sots nostre etc. a XVII dies de juliol en lany de MCCC XLIII.

R. Sicardi mandato dominiRegis

Similes.

Als amats et feels seus le veger cort batles sotsvegers et altres qualsevol officials nostres de la vegueria de Leyda et de Pallars.

Als amats et feels seus lo veger batlle sotsveger el altres qualsevol officials nostres de la vegueria de Vilafrancha de Penedes.

Als feels seus lo veger et batles sotsvegers et altres qualsevol officials nostres de la vegeria de Cervera.

Als feels seus lo veger batles sots vegers et altres qualsevol officials nostres de la vegeria de Gerona et de Besuldu.

Als feels seus lo veger batles sotsvegers et altres qualsevol officials nostres de la vegeria Dosona et de Vich.

Als feels seus lo veger batles sotsvegers et altres qualsevol officials nostres de la vegeria de Tarrega.

Als feels seus lo veger batles sotsvegers el altres qualsevol officials nostres de Manresa et de la vegeria de Bages.

Als feels seus lo veger batles sotsvegers et altres qualsevol officials nostres de la vegeria de Muntblanch.

LXIII v.

Nos En Pere etc. Al noble et amat Almirayl nostre En P. de Muncada. Salut etc. Fem vos saber quels nobles et amats nostres Naemar de Mosset et En P. Totzo En P. Borro et En G. Albert van a les parts de Rossello et encara a Leocata et a Narbona per queus manam expressament que tantost vista la present tota excusacio et triga foragitada los liurets I galea et I uxer en que leven lurs besties et lurs arnéses et lurs companyes per passar los en los dits lochs o la on ells volran. Dada en Gerona a XIX dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

LXIII v.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber quels noble et amats nostres Naemar de Mosset En P. Totzo En P. Borro et En G. Albert van en Rossello et altres parts ab volentat nostra. Per queus pregam molt curosament et volem quels dessus nomenats tingats en special guardá et comanda ab lurs companyes et tot ço del lur els façats guardar et defendre per tots los sotsmeses vostres de tot greuge

embargament et dampnatge. Dada en Gerona sots etc. a XIX dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

R. Senesterra.

LXIV v.

Lo Rey Darago.

Los prohomens de Perpinya nos han trames II frares de Sent Agusti per haver guiatge nostre als misatgers queus entenem a trametre. Per que es obs en tota manera que siats tantost ab nos per que us manam que de continent vingats. Dada a Figueres sots nostre etc. a XXX dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

A. de Moraria et Johanni Ferdinandi Munionis legum doctori.

LXIV v.

Lo Rey Darago.

Jassia que per diverses letres vos hajam manat ab fortes penes que cuytassets de menar les osts pero nou havets fet per queus manam sots les dites penes de les quals vos punirem sens tota merce que cuytets damenar les osts decontinent com sia gran perill en la triga.

Dada a Figueres sub nostro etc. a XXII dies de juliol del any MCCCXLIII.

Bajulo et subvicario Gerunde et Bisulduni.

LXV v.

Reverendo in Christo patri Bernardo divina providencia tituli Sancti Ciriaci in thermis presbitero cardinali spetiali amico nostro. Petrus etc. Salutem pariter et honorem. Vestre paternitatis acceptis apicibus pro guidatico nuntiorum ville Perpiniani concessimus ipsum guidaticum vestri honoris obtentu nuntiis memoratis. Datum Figueriis sub nostro etc. undecimo kalendas augusti anno Domini MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

LXV v.

En Pere etc. Als feels nostres veguer de Gerona et de Besulun et al sotsveguer et batlle de Gerona. Salut etc. Com nos Deu volent entenam a partir sens tota falla de lu vila de Figueres per entrar en Rossello disapte primervinent. Per ço a vos et a cascun de vos dehim et manam aytant com pus espressament podem que forcets et destrengats totes les hosts de la ciutat de Gerona e altres de la jurisdiccio comanada a cascun

de vosaltres a venir a nos en la dita vila de Figueres apparellats de seguir nos en les parts de Rossello desus dites. Dada a Figueres sub nostro etc. a XXVI dies del mes de juliol en lany de MCCCXLIII. Visa Blasius.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis.

Similis fuit missa subvicario et bajulo Bisulduni pro exercitibus ville et subvicarii ejusdem sub data predicta.

LXVII v.

En Pere etc. Als amats et feels nostres los consellers et prohomeus de la ciutat de Barchinona. Salut etc. Jaus havem scrit per altres letres nostres que procurassets et feessets ab acabament ab mercades et totes altres persones que puxats de trametre per mar en Rossello ab obs de les osts nostres fortment farina çivada et vin et totes altres coses a les dites nostres osts necessaries. Perque ara ab la present altre vegada vos dehim eus manam aytant com espressament podem que procurets et façats ab acabament al pus tost que puxats les coses desus dites et que per res noy haja falla com perill sia a nos en la triga. Dada en Figueres dijous a XXIV dies del present mes de juliol del any MCCCXLIII. Visa Blasius.

LXVII v.

En Pere etc. Als amats micer B. Dolzinelles tresorer et conseller nostre En A. Ballester. Salut etc. Com nos ab altres letres nostres scrivam de present als consellers et prohomens de la ciutat de Barchinona que encontinent procuren et facen ab acabament ab mercades et totes altres persones que haver se puxen de trametre per mar en Rossello forment farina civada et vin et totes altres coses a las nostres osts necessaries. Per ço dehim a vos expressament et manam que vos sollicitets et façats ab los dits consellers et prohomens ensemps que les dites coses ivaçosament se complesquen com perill sia en la triga. Dada en Figueres dijous a XXIV dies del present mes de juliol del any M CCCXLIII. Visa Blasius.

LXVIII.

En Pere etc. Als feels seus lo batlle et sotsveguer de Gerona. Salut etc. Moltes vegades vos havem manat sots pena de cors et daver et altres grans penes que cnytassets de venir ab les hosts et nou havets fet perque altra vegada sots aquelles matexes penes de les quals sens tota merce vos punirem si fets lo contrari

vos manam espressament que cuytets de venir ab les dites hosts car molt gran perill es en la triga. Et siats ab nos a Figueres divendres primer vinent. Dada en Figueres sots nostre etc. a XXIII dies de juliol en lany MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

LXVIII.

En Pere etc. Al feel seu lo batlle et sotsveguer de Piera. Salut etc. Manam vos espressament sots pena de cors et daver que cuytets de venir ab lost de Piera en manera que dema que sera divendres a XXV de juliol siats a Figueres sens tota falla et trametet nos a dir quants homens havets de peu et de cavall. Dada a Figueres sots nostre etc. a XXIIII dies de juliol en lany de MCCCXLIII.

Idem.

Similes.

Al veguer de Valles et batlle de Caules ab les hosts de Valles et de Caules.

Al veguer de Vilafrancha ab les hosts de la veguoria.

Idem.

LXX v.

En Pere etc. Als feels seus los jurats prohomens et universitat de la ciutat de Gerona et singulars daquella. Salut etc. Moltes vegades ab grans penes vos havem manat que tots de cavall et de peu ab vostres armes et altres apparellaments et pa a IV meses venguessets a nos a Figueres cuytosament per la execucio que fem contra lalt En Jacme de Mallorques a nos rebelle et sos sotsmeses et terres. Perque com sia gran perill en la triga altra vegada vos dehim et espressament vos manam sots pena de cors et daver et de la feeltat a quens sots tenguts que tots vingats a nos segons que dit es de manera que dicmenge primervinent sens tota falla siats ab nos a Figueres non contrastant algunes ordinacions fetes en contrari o gracies que a alcuns najam fetes que no hajen a anar a aquestes hosts ne una letra nostra dada en Figueres sots lo segell del offici de lo scriva de racio nostre dijous a XXIIII dies del mes d e juliol del any dessus scrit car nos aquelles ab la present per certes rahons et ardits que havem hauts de certa sciencia revocam. En altra manera per la present manam al batlle et sotsveguer de Gerona sots les dites penes que vos et cascun de vosaltres forcen et destrenguen fortment et destreta. Dada en Figueres sots nostre etc. a XXV dies de juiol en lany MCCCXLIII. A. Vicecanceller.

Raimundus Sicardi mandato Regis facto in consilio.

Similis hominibus civitatis Minorisse quod die mercurii proxime sequenti sint com domino Rege. Datum ut supra. A. Vicecancellarius.

Similis hominibus Calidarum de Montebovino.

G. de Moraria mandato Regis facto per Vicecancellarium.

Idem.

LXX v.

Nos Petrus etc. Tenore presentis concedimus tibi Raymundo Gavarra civi Majorice quod sis segio mostaçafii dicte civitatis et regas et exerceas dictum sagionie officium bene fideliter et legaliter et inde habeas jura seu salarium assueta quamdin de nostro proceserit beneplacito voluntatis. Mandantes mostaçafio civitatis ejusdem ceterisque officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quod te dictum Raimundum pro sagione dicti mostaçafii habeant et teneant et respondeant ac responderi faciant de juribus seu salario assuetis. Datum Figueriis sub nostro etc. VIII kalendas augusti anno Domini MCCCXLIII.

LXXI.

En Pere etc. A universes et sengles sotsmeses nostres del vescomdat de Bas. Salut etc. Dehim vos eus manam que encontinent sots pena de cors et daver vingats a nos be apparellats ab vostres armes et ab vianda per seguir nos et nostres hosts axi que per dicmenge tot dia siats ab nos a Figueres don sens dupte Deu volem partirem dilluns primervinent. En altra manera manam sots la dita pena de cors et daver al procurador del vescomdat dèssus dit queus destrenga en personas et en bens de les coses desus dites. Dada en Figueres sots nostre etc. divendres a XXIV dies del mes de juliol en lany de MCCCXLIII A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis facto per vicecancellarium.

Semblant fo tramesa a universes et setgles de Castellfolit. Et fet manament al procurador de aquell castell semblant del procurador del vescomdat.

LXXII v.

Nos Petrus etc. Tenore presentis concedimus vobis

reverendo in Christo patri domino Bernardo divina providencia tituli Sancti Sciriaci in termis presbitero cardinali amico nostro spetiali. Quod non obstante inhibitione quacumque per nos facta vel facienda possitis extrahi facere a terra et dominatione nostris mille quingenta kaficiis tritici ad mensuram Dertuse eaque portari facere ad partes Avinionis et aliis partibus Rossilionis et Ceritanie et inimicorum nostrorum dumtaxat exceptis. Mandantes hujus serie amirato viceamiratis nec non bajulis generalibus et spetialibus ac custodibus sive guardianis portuum ceterisque officialibus nostris presentibus et futuris quod super extractione hujusmodi nullum impedimentum seu obstaculum faciant seu aponant caveant tamen attentius ne ulla major . . . quantitas quam per nos concessa extitit extrahatur. Intendimus tamen et volumus quod assecurare teneamini in posse bajuli illius civitatis vel loci in qua seu quo carricari facietis dictum triticum quod ipsum ad partes predictas et non alias facietis portari et quod deferri facietis albaranum tesitmoniale officialis illius loci in quo discarricatum fuerit dictum triticum per quod appareat inibi discarricatum fuisse presentem vero quam per VI menses a data presentis in antea continue numerandos valere volumus et non ultra per illum cui vel non presentata fuerit retineri jubemus. Datum Figueriis sub nostro etc. VI kalendas augusti anno Domini MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

Guillermus de Moraria mandato domini Regis.

LXXV v.

Petrus etc. Dilectis et fidelibus suis consulibus et probis hominibus ville Perpiniani. Salutem etc. Vestras noviter accepimus litteras continentes quod percepto quod terras Rossilionis et Ceritanie per terram agredimur et per mare copiam publicatam processus nostri cui fides adhiberi valeat postulatis ut habeatis inde certitudinem juris nostri et quod interim faciamus ab hostilibus processibus abstineri alias toto defensionis conamine proponitis nostre potentie contraire. Quibus et aliis contentis in ipsis nostris litteris intellectis respondemus breviter ad eadem. Quod si nuntii vestri quos prima supplicatione vestra guidavimus nostram presentiam adivissent instructi plenissime de dictorum processum justissima forma et materia rediisent. Quamvis tam per intimationem de nostris juribus jam dudum a principio vobis factam quam ex subsecutis ubique terrarum notariis ita constet quod nulla per vos possunt tergiversationem celari nec copiam supratactam requiri convenit neque tradi potissime cum dicti nuntii ut pretangitur nostre presenciam non adjuverint magestatis. Siquidem ex processu nostro justissimo discrimina subsequentur vobis imputabitur meritu qui de nostre prosecutione justicie apud remotos notissime non veremini fingere vos ignaros. Vos autem et singulos vestrum cum presenti expresse ex

superhabundanti et ad cautelam requirimus iterato in virtute juramenti et homagii per vos seu vestros predecessores pro vobis et nomine vestro predecessoribus nostris memorie recolende prestitis sive factis et ex naturalitate et directo dominio quibus inmediate nobis estis astricti ex convenientiis roboratis sacramentis et homagiis vestri vel ipsorum predecessorum vestrorum qui absoluti estis eo casu ab omni fidelitate et homagio quibus actricti sitis vel fuerint inclito Jacobo de Majoricis quatenus in nostris processibus sepefatis et executione ipsorum pacientiam detis et obediatis nobis tanquam vestro vero et naturali domino in hoc casu et demum alia omnia compleatis que sub dictis sacramentis et homagiis promissistis alioqnin talis ulcio de tanto et tam enormi subsequetur excessu quod nostris perpetuo posteris lugubris memoria relinquetur. Nec more hostili ut litere vestre pretendunt agredimur sed quod requirit rectitudo justicie decrevimus exequendum. Datum in Castris apud locum de la Jonquera sub nostro etc. IIII kalendas augusti anno Domini MCCCXLIII. Jacobus vidit.

R. Sicardi mandato Regis facto per dominum infantem P. qui eam legit.

LXXV v.

Reverendo in Christo patri Bernardo divina providencia tituli Sancti Ciriaci in termis presbitero car-

dinali spetiali amico nostro. Petrus etc. Salutem pariter et honorem. Vidimus litteram vestram super mutatione propositi consulum ville Perpiniani qui nostram renuunt adire presentiam set requirunt processus nostri publicatam copiàm eis mitti. Et que continebantur in ipsa littera plene collegimus intellectu. Paternitati vestre breviter intimantes quod ipsorum consulum postulationi pretacte nec possumus condescendere nec debemus prout eis per alias nostras responsivas litteras explicamus. Datum in Castris apud locum de la Jonquera sub nostro etc. IV kalendas augusti anno Domini MCCCXLIII. Jacobus. Vidit.

Idem.

LXXIX v.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que les nostres hosts han fort gran minva de vi per queus manam espressament que de continent trametats una barcha a Acde et altres lochs prop del Rey de França qùens trameten vi car nos lo farem esser segurs et vendran lo be en faran lur prou. Data en les osts prop Canet sots nostre etc. a IV dies dagost en lany MCCCXLIII.

In consilio. R. Sicardi.

Al Almirall.

LXXIX v.

En Pere etc. Als amats nostres los officials Dacde et dels altres lochs del molt alt Rey de França cosi nostre molt car. Salut etc. Fem vos saber que nos havem obs vi a les nostres osts que tenim en Rossello. Per queus pregam curosament quens façats trametre vi a les dites hosts car nos farem estar ben segurs aquells quil aportaran et guanyaran en lo preu del dit vi et farets nos en gran plaer et nos fariem per lo dit Rey et per vosaltres semblants coses e majors. Dada en les hosts prop de Canet sots nostre etc. a IV dies dagost en lany MCCCXLIII.

Idem.

LXXIX v.

Lò Rey Darago.

Espressament vos manam que de continent trametats dues galees al Grau de Narbona et que leveu aqui totes aquèlles persones que daquexes parts volran aportar pa cuyt et vi et altres viandes a les hosts nostres et nols sia reebut res de nolit per les persones ni per les viandes. Et aço cuytets com mes porets. Dada en

les hosts prop Canet sots nostre etc. a IV dies dagost en lany MCCCXLIII.

Ammirato.

R. Sicardi mandato domini Regis.

LXXX.

Cardinali Ruthenensi.

Peternitatis vestre nunc receperimus apices inter alia continentes quod disponere vos intenditis ad recessum quia nequivistis a nobis placabiliora responsa super vobis comissis ab apostolica sede negociis obtinere. Qnibus intellectis taliter respondemus ad ea quod sicut nostra paternitas bene novit nec ad postulationem nostram fuit facta nobis comissio memorata nec tractatus abjecimus qui ad aliquam accederent equitatem nam pridie sicut vos credimur recordari dum in castris ante locum de Caneto vobiscum fuistis remansimus quod tractatus redigeretis in scriptis et super eis cum nostri deliberatione consilii faceremus quicquid sustinere possemus sine vehementi nostri diademitis lesione. Prius tamen incolis comitatus Rossilionis de nostris juribus liquide informatis. Extunc vero nec tractatus in scriptis nobis nec responsionem aliquam transmisistis super vestro quidem recessu quod vobis placuerit nostris beneplacitis erit gratum. Datum in Castris apud locum de Caneto sub nostró etc. nonas augusti anno Domini MCCCXLIII. Jacobus Vidit.

Rex Aragonum.

R. Sicardi mandato domini Regis.

LXXXI.

Petrus etc. Dilectis suis consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani. Salutem etc Hodie vobis scripsimus in hec verba. Petrus etc. Dilectis suis consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani. Salutem etc. Dudum vobis scripsimus in hec verba. Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilectis suie consulibus probis hominibus et universitati ville Perpiniani. Salutem etc. Hebet tenax preteritorum memoria difusa veterum assertione in juvenes et modernos ac munimenta publica in archivo nostro recondita veridice attestantur. Quod dudum etc. jam est supra tamen post data eorum fuit additum hoc quod sequitur. Que quidem littera fuit hodie presentata per affixionem ejusdem factam in quodam telo juxta muros dicte ville. Nec minus ibidem de mandato nostro fuit facta sequens preconizatio seu mandatum. Lo Senyor Rey En P. Rey Darago et de Mallorques mana als consols et prohomens de Perpinya que per huy tot dia compareguen denant ell per fer ço que deuen. En altra manera enantara contra ells axi com contra rebelles et venens contra fe promesa a senyor major. Quare absque perjuditio processuum jam factorum et cujusvis alterius juri nostri et ex superhabundanti cautela et ad magis convincendam ino-

bedientiam contumaciam et rebellionem vestram vobis dicimus et districte precipiendo mandamus quatinus contenta in preinserta litera nostra compleatis alias procedemus contra vos et bona vestra tamquam contra denegantes suo domino facere que tenentur et fidem premissam infringentes et alias viriliter et potenter justicia exhigente. Scituri quod super presentatione presentium vobis fienda latori earum qui nobis inde referre juravit dabimus plenam fidem. Datum in Castris apud dictam villam Perpiniani sub nostro etc. VI idus augusti anno Domini MCCCXLIII. Jacobus Vidit.

R. Sicardi ex provisione facta in consilio.

LXXXI v.

Lo Rey Darago.

Molt car oncle car per vostra letra nos havets pregat queus signifiquem nostre estament fem vos saber que nos et totes nostres hosts som sans et salvs merce de Deu. Et com entram en Rossello venguem dret cami al castell de Canet lo qual presem et mesemhi nostres viandes. Et parten daqui anam a Perpinya et param nostres tendes a la part desus ves Banyols. Et exiren alguna companya de gent de peu et de cavall de la vila per fer dan en la nostra host et alguna companya de les nostres feren si et meserenlos ne tro dins lo portal del Mur. Et romashi un hom a cavall dels nostres

per nom Martin deS ayas quis nentra dins ab ells et dels lurs hi romas pres et nafrat un hom a cavall et daltres cavallers gran res de nafrats e V homens de peu morts. Apres com nos haguessem requests los homens de Perpinya et manat ab crida que venguessen davant nos per fer ço que deuen ells inou curassen fer nens faessen resposta faem talar tot entorn de Perpinya et mudam les tendes a la part dejus de la vila. Apres venguem tro al Soler et talam la ribera et la orta tornam a un loch que ha nom Sent Esteve lo qual faem cremar et tallar et destruir. Puys parten daqui et continuan la tala som tornats açi a Canet. Et null hom de Perpenya no es axit a nos. Dada en les hosts prop Canet sots nostre segell secret a XII dies dagost en lany de MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Fuit missa domino infanti R. Berengarii.

LXXXI v.

Lo Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra e enteses alguns capitols fets sobre la avinença del castell de Pollença entre vos el castella del dit castell per que recomanam et loam la vostra diligencia et bona cura que havets hauda en los dits afers. Et manam a vos que en tal manera tingats aprop per terra et per mar lo dit castell que nul-

la persona no puxa dar dampnatge al setge quey tenits de dar socors de viandes ne de companyes ne daltres coses. Significan a vos que nos Deu volent entenem fer per mar tal et tant bastant provisio quel setge sera sens tot perill. Pero volem que sapiats que havem entes de cert que en Monech sia armades X galees et que deuen navegar a les parts de la Illa de Mallorques per dar socors al dit castell e dar dampnatge al dit setge aquell que puxen ço que Deu no vulla. O per fer levar lestol de les nostres galees de la maritima de Copliure et de Canet. Et aço us fem a saber a cautela per tal quen siats certificats. Dada en les nostres hosts prop lo castell de Canet dimarts a XII dies hauts del mes dagost del any MCCCXLIII.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per dominum Iufantem P.

LXXXII.

En Pere etc. Al amat nostre En P. Pardo de la Casta alcayt del castell de Bellveer. Salut etc. Manam vos espressament que encontinent sens tota triga vingats a nos e comanats lo dit castell en nom nostre al noble Narnau de Erill governador del Regne de Mallorca. Car nos com al dit noble lajats liurat per la present vos donam per quiti del dit castell. Dada en les hosts nostres prop Canet sots nostre etc. a XII dies dagost del any MCCCXLIII.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

LXXXIV.

Lo Rey Darago.

Deim vos eus manam que de les castellaniès dels castells de Bellveer et de Pollença com cobrat lajats et a nostra ma sia proveescats a fills de cavallers de casa nostra o homens de paratge o a altres qui aquells castells tinguen be et diligentment guardats tro que nos hi hajam provehit en altra manera. Dada en les osts nostres prop Canet sots nostre segell secret a XIII dies del mes dagost en lany de MCCCXLIII.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per dominum Infantem P. gobernatori Majorice.

LXXXIV.

Lo Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra sobre aço que havets fet en lo castell de Pollença et havem molt gran plaer de la manera que havets tenguda en som fort pagats mas tro siam tornats a Barchinona nous podem enviar recapte als CXC almugavers que demanats mas lavos hi

provehirem. Laltra dia mentre erem a Barchinona vos tramesem una letra scrita de nostra ma fets nos saber si la hagues o no que non havem hauda vostra resposta. Dada en les osts nostres prop Canet sots nostre etc. a XIII dies del mes dagost en lany de MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

A. de Erillo gubernatori Majorice.

LXXXV.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que nos havem acordat de romanir açi ab nostres hosts tro per tot setembre et tenir nostre setge a Perpinya. Et axi es mester que procurets en tota manera que hajam compliment de viandes et moneda et altres coses necessaries segons que sabets et entenets quels havem obs. Et en aço metets tota diligencia que puxats. Dada en les hosts prop Canet sots nostre etc. a XIII dagost en lany de MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Comiti Terrenove et thesaurario.

LXXXV v.

Lo Rey Darago.

Volem et a vos espressament dehim et manam que

com vos hajats cobrat et haut a ma nostra lo castell d
Pollença regonegats et vejats si havets aqui necessari
per defensio de la Illa tots los cavallers que nos tenir
a aqui soldejats o si trobarets que tots noy sien neces
saris prenets et retenits dels millors aquells que sie
necessaris et trametets de ça aquells que necessari
aqui no sien et pagat los ço que degut los sia. Et pe
tal que mils puxen passar deça fets nos saber los nom
el nombre dells et nos trametrem hi vexells en qu
ells et lurs cavals et altres lurs coses o companyes sen
puxen tornar en esta terra. Dada en les hosts nostre
prop lo loch de Canet sots nostre etc. a XIII dies de
mes dagost en lany de MCCCXLIII.

An A. Derill governador de Mallorca.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per dominum
Infantem P.

LXXXVI v.

En Pere etc. Al noble et amat nostre Narnau Derill
governador general del Regne de Mallorca Salut etc.
Havem entes per persones dignes de fe. Que En P.
Pardo de la Casta castella de Bellveer ha treta una do-
na maridada de Mallorca et la sena mesa en lo dit cas-
tell. Et fa dalgunes altres coses mal estans en la ciutat
de Mallorca de que les gents se struxen et murmuren.
Per queus manam que daquestes coses nos trametats
clara et verdadera certificacio. Dada en les hosts prop

Canet sots nostre etc. a XV dies dagost en lany M CCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

LXXXVII

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori generali regni Majorice vel ejus vices gerenti. Salutem etc. Percepimus noviter non sine displicentia vehementi quod Guillermus Traverii et Jacobus Brondo et quidam alii habitatores Majorice astantibus pluribus contra nos et rempublicam civitatis ejusdem in verba sediciosa et letale virus seminantia prorumpunt ex quibus inibi varia scandala et discrimina suscitantur. Sane hujusmodi morbo pestifero festine providimus sucurrendum. Quo circa vobis expresse dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus contra dictos sediciosos nec non contra Polinum Brondo prenominatorum complicem et de aliis criminibus et fraudibus difamatum taliter procedatis quod cedat eis ad penam et reliquis ad terrorem. Et obvietur scandalis et periculis supradictis et civitas ipsa in statu pacifice remaneat et tranquillo. Datum in Castris apud locum de Caneto sub nostro etc. XIX kalendas septembris anno Domini MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato Regis facto per Johannem Ferdinandi Munionis legum doctorem consiliarium.

LXXXVII.

En Pere etc. Als amats et feels nostres Narnau de Lupia En Francesch Sacosta En Rogero genre den Blancaç Poli Brondo et Johan son fill Jacme Brondo Francesch Brondo Simon Branchifort Micer A. Mendoni Guillem deç Vilar P. Planta mastre Rijau den Orts Andreu dez Valer Huguet de Ribes altes En Massanet P. Net et Guillem dez Cos. Salut etc. Com nos hajam obs per alguns afers de que havem a parlar al vosaltres. Per ço a vos et a cascun de vosaltres espressament manam que de continent sens tota tirga vingats a nos on que siam. Dada en les hots prop Canet sots nostre etc. a XIV dies dagost en lany de M CCCXLIII. Jacobus Vidit.

Idem.

LXXXVII.

En Pere etc. Al noble et amat nostre Narnau Derill governador general del regne de Mallorca. Salut etc. Fem vos saber que per ço com havem de cert entes que Narnau de Lupia Francesch Çacosta Rogero genre den Blancaç Poli Brondo et Johan son fill Jacme Brondo Francesch Brondo Simon Brunchafors Micer A. Men-

doni G. dez Vilar P. dez Vilar P. Planta maestre Rigau dez Orts Andreu dez Vilar Huguet de Ribes altes En Maçanet P. Net et Guillem dez Cos habitadors de Mallorques son a nos molt sospitosos en la ciutat de Mallorca et dien paraules sedicioses e perilloses los manam que decontinent viuguen a nos ab altra letra nostra la qual vos trametem ab la present. Et per tal com per ventura ni ha algu dels desus nomenats que nol cal fer venir o ni ha de presos per ço. Per ço lexam a vostra bona conexença que a tots los desus nomenats o a aquells de que a vos sera semblant manets de part nostra fortment et destreta et ab grans penes que venguen a nos com hajam a parlar ab ells dalcuns afers. Et sius paria que algun dels desus nomenats degues o pogues romandre donassets li de part nostra licencia de romanir no contrastant lo nostre manament. Dada en les hosts prop Canet sots nostre etc. a XIV dies dagost en lany MCCCXLIII.

Idem.

XCII. v.

Cardinali Rutinensi.

Paternitatem vestram volumus non latere. Quod non nulli pedites incliti Jacobi de Majoricis die mercurii proxime preterita uno mulo depredarunt quandam mulionem nobilis Johannis Eximini Durrea in or-

ta videlicet de Caneto. Et etiam rapuerunt Manco falconario ac azemilario suo et quatuor hominibus Eximini Desparça scutifero nostro et cuidam homini Guillermi Alberti animalia peccuniam auream et argenteam vestes et res alias varias et diversas. Et hodie post nostrarum transitum acierum cum subcavallericius noster et quidam alius domesticus noster qui fratri vestro pro parte nostra duxerant quendam equm de villa Perpiniani redirent quatuor pedites exientes de castro de Belleguarda cominando ad mortem nostris domesticis antefatis abstulerunt eis arma et peccuniam quam portabant et unam azemilam cuidam mulioni Bernardi de Vilariz militis. Attendat vestra paternitas si et qualiter in supersessione per nos adjecta retentio observatur. Qnocirca paternitatem vestram precamur attente quatenus faciatis omnino quod premissa rapta restituantur ilico nostris domesticis et subditis antefatis. Datum Figueriis sub nostro etc. undecimo kalendas septembris anno Domini MCCCXLIII.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Sigilli secreti 6, *Petri III. Pars* 2.ª *N.* 1118.

Fol. XCIII.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que nos segons que ja sabets havem

feta nostra entrada en Rossello et som estats a Perpinya. Et fetes nostres requestes havem feta fer tala de vinyes dolivars et daltres esplets et molts incendis et preses alguns castells et lochs et null hom nons es exît nens ha dat nengun contrast. Et ara a la fi veen que no teniem pertret de tenir lonch setge et de combatre forces et la vianda que era ja gran res despesa per les dites rahons et a gran instancia del cardenal per reverencia del Sant Pare et per honor del dit cardenal havem provehit de sobresseir en la execucio tro al primer dia de maig segons la forma queus trametem enclosa en la present. Et axi nos entenem a fer nostres apparellaments en manera que passat lo temps del dit sobresehiment puxam acabar nostra execucio a honor nostra et a ben comu dels nostres regnes et terres. Aquestes coses vos fem saber per tal quens siats certificat et volem et es mester que vellets en lo bon regiment del regne de Mallorca et en la custodia daquell. Et ara es hora que guardets que al castell de Pollença no puxen entrar viandes ne nengu socors per tal quel puxats haver al temps convengut segons que de tot havem en vos bona confiança. Dada a Figueres sots nostre etc. a XXII dies dagost en lany MCCCXLIII.

Al noble Narnau Darill governador general de Mallorca.

XCIII.

Lo Rey Darago.

Per tal com volem que sapiats en tots nostres afers et specialment en ço que toca la execucio axi com aquells qui amam de cor et de qui molt confiam vos fem saber que com ja sabets nos haviem feta nostra entrada en Rossello et som estats a Perpinya et fetes nostres requestes havem feta fer tala de vinyes dolivers et daltres espletś et molts incendis et preses alguns castells et lochs et null hom nons es exit nens ha dat nengun contrast et ara a la fi veen que no teniem pertret de tenir lonch setge et de combatre forces et la vianda que era ja gran res despesa per les dites rahons et a gran instancja del cardenal per reverencia dél Sant Pare et per honor del dit cardenal havem provehit de sobresehir en la execucio tro al primer dia de maig. Pero que per aquest sobresehiment no sia feyt perjudici a nostra execucio ni a nostres enantaments fets no facdors. Et tornamnosen a Barchinona per fer nostres apparellaments et complir nostra execucio passat lo temps del dit sobresehiment a honor nostra et a profit comu de nostres regnes et terras. Et per tal com nos aades no podem personalment esser en lo regne de Mallorca manam vos eus pregam que vellets ab aquella diligencia ques cove en lo bon

regiment et en la comuna utilitat del dit regne segons quey havem gran confiança. Dada a Figueres sots nostre etc. a XXII dies dagost en lany MCCCXLIII.

Als jurats et prohomens de Mallorca.

Similis.

R. Rubei G. Michaelis et Jacobus Rubei consiliariis Regiis.

XCIII.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que nos som entrats en Rossello segons quen escrivim largament al governador quius pora certificar de ço quey havem fet. Et es mester que hajats gran cura et diligencia ensemps ab lo dit governador sobre lo bon regiment et ben comun de la ciutat et regne de Mallorca. Et manam vos espressament que denant totes coses paguets don que sapia exir et ans de totes assignacions los soldats de cavall et de peu qui son aqui per nos car açons esta molt acort. Dada a Figueres sots nostre etc. a XXII dagost en lany MCCCXLIII.

An Bertran Roig et an Bernat Çamorera procuradors de Mallorca.

XCIV.

Petrus etc. Dilecto consiliario et thesaurario nostro Bernardo de Ulzinellis legum doctori. Salutem etc. Cum ultra stipendium quinque solidis de quibus unicuique ex illis quadraginta et quatuor equitibus de la genetia quos nobilis Petrus dominus de Exericha tenuit in nostro servicio durante executione quam apud Rossilionem fecimus fuit factum per scriptorem portionis domus nostre pro die qualibet albaranum addiderimus pro stipendio cuilibet ex equitibus supradictis duodecim denarios pro diebus singulis qui sunt quinquaginta septem dies ascendentes ad rationem predictam ad summam centum viginti quinque librarum octo solidorum Barchinone quos dicto nobili volumus per vos tribui et exsolvi. Ideo vobis dicimus et mandamus quatenus de quacumque peccunia curie nostre que penes vos est vel erit solvatis nobili supradicto vel cui voluerit loco sui centum viginti quinque librarum octo solidorum barchinonensium supradictos. Et facta solutione recuperetis inde apocham et presentem. Datum Barchinone sub nostro etc. IV mensis septembris anno Domini MCCCXL tertio. Rex Petrus.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

XCIV. v.

Del Rey Darago.

Vostra letra havem reebuda et loan vostra diligencia significam vos que nos vos trametrem C ballesters ço es asaber XL quen bort de Guimera ne deu amenar de Ciutadila et LX que nos ne farem aci soldejar. Et trametrem vos ballesters et un ballester quin faça aqui. El pregam vos que siats diligent axi com de vos confiam de talayar la força et el castell de Canet et que venats la farina que es aqui et quen façats enfortir la fortalea et endreçar per manera que sia ben defenent. Et que aitant com vos porets vos guardets de no venir o fer contra lo sobresehiment per nos fet an Jacme de Mallorca. Et si alguns ardits sesdevenen daquexes parts aquells curets a nos de significar. Datum en Barchinona a X dies del mes de setembre en lany M CCCXLIII sots etc. Sigillavit.

Jacobus Conesa mandato Regis facto per thesaurarium.

XCV.

Petrus etc. Dilecto consiliario et thesaurario nostro

Bernardo de Ulzinellis legum doctori. Salutem etc. Mandamus vobis expresse quatenus incontinenti vicis presentibus de peccunia curie nostre exsolvatis nobili Petro domino de Exericha tria milia solidos barchinonenses que sibi hujus serie graciose duximus concedenda et facta solutione presentem recuperetis litteram cum apocha de soluto. Datum Barchinone sub nostro etc. nonas septembris anno Domini MCCCXLIII. Rex Petrus.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

Similis fuit facta pro Michaele Petri Çapata consiliario quantitatis mille solidorum Barchinone. Rex P.

Idem.

XCV v.

Lo Rey Darago.

Jaus havem manat que restituissets les quantitats dels drets del sagell de les cartes dallongaments que nos havem feytes fer a Mallorca et puys se revocaren per que ara com nos en for de anima siam tenguts a restituir les dites quantitats a humil suplicacio dels dejus nomenats vos manam sots pena de la nostra indignacio quels restituescats ço que reebes per dret del sagell de les dites lurs cartes dallongaments revocades ço es an A. Çacanal Jacme Sartre Barthomeu Ponç et

Johan Ponç. Et encara a tots altres habitadors de la Illa de Mallorca aqui per semblant rao siam tenguts. Dada a Piera sots nostre etc. a XIII dies de setembre en lany MCCCXLIII.

Fuit missa Egidio Petri de Buysan.

Idem.

CI v.

Petrus etc. Dilecto panicerio et botellario nostro Michaeli Martini Darbe gerenti vices gubernatoris in Insula Evice. Salutem etc. Oblata nobis pro parte reverendi archiepiscopi Terracone suplicacio continebat quod cum R. Cugul de dicta Insula fuerit sicut fertur in parte dicte insule pertinenti eidem archiepiscopo per non nullos de dicta Insula captos in posse curie dicte archiepiscopi proditionaliter interfectus nec comprehendi debeant sub generali remissione quam nuper apud Majoricam fecimus universis et singulis de regno Majorice delatis de criminibus quibuscumque dignaremur per curiam dicti archiepiscopi ad quem spectare asserit cognitio predictorum fieri permittere super eis justicie complementum. Qnocirca vobis mandamus quatenus si tempore quo dicta remissio facta fuit negotium inquisitionis facte super nece dicti R. non erat per viam appellationis admitende legittime ad vestram curiam devolutum fieri permittatis justicie per curiam dicti archiepiscopi super eo non obstante dicta remis-

sione quam ad dictum casum intentionis nostre non extitit se extendi. Datum Terracone sub nostro etc. XV kalendas octobris anno Domini MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi ex petitione provisa.

CVIII.

Lo Rey Darago.

Ja sabets com fo per nos ordenat que de present fossen armades IV galees en Barchinona que anassen a Mallorca et segons que havem entes en lo dit armament no senanta res. Per queus manam espressament per alcuns certs ardits que havem de Mallorca que de continent espeeguets de fer armar les dites galees et dar endreça a aquelles en la forma que fo per nos ordenat. Et aço per neguna manera no mudets ne alonguets. Dada en Valencia sots nostre etc. disapte a XXVII dies de setembre en lany de MCCCXLIII.

Fuit missa thesaurario.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

CIX.

De part del Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra et altra quens havets

tramesa ab aquella ensemps de frare Guillem de Guimera a la qual be entesa vos respoiiem que ans que partissem de Barchinona provehim e manam al tresorer ñostre que trainetes al castell de Canet certa companya de homens a cavall e de ballesters e encara ballestes e altres armes si altra ajuda hi ha obs nos Deu volent la hi entenem a trametre e a fer. Quant al feyt de Illa et del noble en P. de Fonollet jans ha escrit lo dit noble perque nos scrivim et manam al alt infant En Jacme molt car frare e general procurador nostre que convocades les hosts de Cathalunya que vaja personalment a les parts de Gerona e Camprodon e que haja aqui tal companya de homens de cavall et de peu ensemps ab alguns richs homens e cavallers de Cathalunya als quals scrivim de la dita rao que puxa trer de perill lo dit noble En P. de Fenollet e altres qui ab ell son assetiats per lo noble En Jacme de Mallorques en lo loch de Corbera. En altra manera aço seria gran desonor e vituperi nostre. Manants a vos altres que tota vegada que sapiats ardit de Rossello quens ho façats saber tantost. Dada en Valencia sots nostre etc. a III dies de octobre anno Domini MCCCXLIII.

Als amats et feels nostres los consellers et prohomens de la ciutat de Barchinona.

Idem.

CIX.

De part del Rey Darago.

Havem reebuda vostra letra e dues altres qui venien dins aquella de frare Guillem de Muimera a la qual vos responem que sobre les coses en aquella contengudes havem provehit segons que convenia y cove a la nostra honor. Comendants vostra diligencia e la affeccio que havets a la nostra honor. Dada en Valencia sots nostre etc. VI nonas octobris anno Domini M CCCXLIII. A. vicecancellarius.

Episcopo Barchinone.

Idem.

CIX.

De nos En Pere etc. Al amat nostre Narnau Ballester ciutada de Barchinona. Salut etc. Manam vos espressament que encontinent façats fer dos gins en la ciutat de Barchinona bons e bells a obs de la execucio la qual Deu volent entenem fer e a continuar contre lo noble En Jacme de Mallorques. Et en aço siats diligent e curos si a nos cobejats servir. Nos empero manam per la present al amat tresorer nostre micer

B. de Olzinelles doctor en leys que ordén alguna bona persona la qual ministre diners et altres coses al dits ginys necesaries. Dada en Valencia sots nostre etc. a III dies de octobre en lany de nostre Senyor MCCCXLIII. A. vicecanceller.

Idem.

CIX v.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori generali regni Majorice. Salutem etc. Recepimus processum inquisitionis per vos facte contra Michaelem Rotlandi civem Majorice pro conspiratione nepharia et rebellione quas tractavit in civitate et regno Majorice contra nos Et viso et examinato in nostro consilio processu predicto cum per ipsum clare apparet dictum Michaelem contra homagium et fidelitatis juramentum quem nobis prestiterat conspirationem enormem et rebellionem tractasse contra nos in civitate et regno predictis in favorem incliti Jacobi de Majoricis et predicta fuerunt et sunt periculosa et perniciosa exemplo ac regide castiganda vestram diligentiam quam habuistis in predictis merito comendantes vobis dicimus et expresse mandamus quatenus incontinenti visis presentibus dictum Michaelem Rotlandi supponatis questionibus et tormentis ut participes et socios omnes dicti criminis indicet. Quibus peractis ipsum Michaelem ut proditorem faciatis trahi per ter-

ram ad caudam jumenti per civitatem predictam ut est solitum et postea ipsum faciatis suspendi in furcis ita quod protinus moriatur. Et hoc nullatenus inmutetis. Datum Valencie sub nostro etc. octavo idus octobris anno Domini MCCCXLIII. A. Vicecancellarius.

Idem.

CX.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al amat nostre Neymerich de Bellvey capita de les nostres galees que estan en les parts de Rossello. Salut e dileccio. Manam vos que com crets o farets via ves les parts de Leocata levets En Jorda de Março de casa nostra al dit loc de Leocata o a alcun altre loc del Rey de França. È puys con sen volra tornar e vos a les dites galees vendrets de aquelles parts a ença com aportats per pasar en algun loch de nostra senyoria. Dada en Barchinona sots nostre etc. a XIII dies de març en lany de MCCCXLIII. A. Vicecanceller.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXV. v.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que havem reebuda una letra del gq-

vernador nostre del regne de Mallorques scrita a II dies del present mes dabril per la qual havem entes com lo dit governador et vosaltres havets compliment a les mil lliures que havets venudes ab carta de gracia la qual cosa a nos plau molt. Perque a vosaltres dehim et manam espressament que encontinent façats que en tot cas sia feta venda de altres mil lliures censals ab carta de gracia oltra les mil lliures ja venudes. Et en aço donats tota cura de manera que la moneda pnxam haver ivaçosament sens tot dupte. Per tal que Deus volent lo dia per nos donat a partir de Barchinona per anar en Rossello no hajam alongar per fretura de la dita moneda. Et en aço nos farets molt notable servei. Volem encara quens trametats totes aquelles quantitats de diners que hajats reebudes de les vendes dels bens dels rebelles del alt En Jacme de Mallorques. Dada en Barchinona sots nostre etc. a VI dies de abril del any de MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

Fuit missa procuratoribus reddituum Majoricarum.

CX v.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que havem reebuda vostra letra per per la qual havem entes com ensemps ab los procura-

dors havets venuts mil lliures censals ab carta de gracia de la cual cosa havem haut gran plaer e loam molt vostra diligencia. Per que vos dehim eus manam que encontinent procurets que altres mil lliures censals ab carta de gracia de la qual havem haut gran plaer e loam vostra diligencia. Per que vos dehim eus manam que encontinent procurets que altres mil lliures censals sien venudes ab carta de gracia. Et en aço donats tota favor et adreçament que puxats de manera que encontinent nos puxam haver la moneda. Et en aço nos farets plaer asenyalat et servey. Dada en Barchinona sots nostre etc. a VI dies dabril. En lany MCCC XLIIII. A. Vicecancellarius.

Fuit missa gubernatori Majorice.

Similis fuit missa P. Roig et B. Michaelis consiliariis.

CXI v.

De nos En Pere etc. Al feel armer nostre Domingo Novals. Salut e gracia. Manam vos que liurets al noble e amat majordom nostre En Galceran de Bellpuig la tenda nostra ab dos tendals. Dada en Barchinona sots nostre etc. X kalendas madii anno Domini MCCC XLIIII.

CXIII.

Lo Rey Darago.

Manam vos que a Perico Carcasses procurador del noble don Pedro Senyor de Exericha lo qual ha plen poder del dit noble donets lo sou de cent cavalls armats e lo sou e la corriment de XXX de la genitia. Car lo dit noble nos ha scrit que ve a servir nos ab los damunt dits homens a cavall segons que en les letres del dit noble les quals vos trametem aço pus largament se conte lo qual procurador se affer apparellat de donar fermances per lo dit sou e en aço no haja triga per nenguna manera. Et fets liurar al dit procurador I porter qui do posades al dit noble et a sas companyas aquelles que obs hauran en Barchinona lo qual porter volem quel seguesca donanli posades tro que sia ab nos e si mester sera ajut li lo dit porter a pendre aquelles atzembles que haura necessaries. Dada en Monistrol sots etc. a XXIX dies dabril en lany de MCCCXLIIII.

Dominus Rex mandavit Roderico de Altariba. Fuit missa thesaurario.

CXIII.

Lo Rey Darago.

Deim et manam vos que encontinent donets tota aquella diligencia et cura que donar pugats en pagar lo treut que per lo regne de Cerdenya pagar som tenguts e en aço no metats alguna triga car no serie be ans serie perill a nos que estant en aquesta present exequcio fossem vedats e no poguessem hoyr lo divinal offici. Dada en lo setge de Argiles sots nostre segell secret a XXVI dies de maig en lany de nostre Senyor MCCCXLIIII.

Dominus Rex mandavit Roderico de Altariba.

Fuit predicta litera directa B. de Ulzinelles thesaurario.

CXIII v.

Petrus etc. Universis et singulis officialibus et subditis nostris vel eorum locatenentibus ad quos presentes pervenerint. Salutem etc. Cum nos cum alia littera nostra elongaverimus Guillermum Custurer et debitores ac fidejussores pro et cum eo obligatos et bona eorum a quibusdam debitis centum quinquaginta li-

bras Majorice ascendentibus quantitates. Qui tamen postea ad instantiam nuntiorum civitatis Majorice revocaverimus generaliter quascumque elongamentorum gratias per nos quibusvis habitatoribus insule regni Majorice concessas cujus occasione ipse G. et B. Cerda simul debitor cum eodem in quantitate pretacta tinentes suos creditores dicte revocationis vigore ad solvendum quantitatem supradictam forciter compelli renuntiarunt. Sane cum post dictam revocationis literam ad instantiam debitorum asserentium ipsos fore in maxima paupertate constitutos quandam facerimus provisionem directam gubernatori Majorice quod si sibi constiteret debitores vel fidejussores dicti regni magis temporalium esse inopes facultatum quam creditores eorum quod eisdem debitoribus observaretur gratia supradicta. Et quamquam dicto gubernatori constitit dictum Guillermum fore pauperiorem suis creditoribus attamen pretextu renuntiationis elongamenta ei concessi per dictum G. et B. simul cum eo debitorem facte omititis eis gratiam elongamenti predicti observare. Cujus pretextu plures missiones iidem G. et B. habuerunt facere et dampna quam plurima sustinere. Ideo ad eorum humilem suplicationem et compacientes egestati eorum dicta renuntiatione non obstante dictos G. et B. nec non debitores et fidejussores pro et cum eis obligatos et bona eorum a solutione debitorum que debent christianis usque ad quantitatem septuaginta quinque librarum Majoricensium elongamus ad duos annos a datta presentium in antea continue numerandos assecurato tamen primitus idonee

in posse vestro nisi jam assecuratum sit quod in fine utriusque dictorum duorum annorum medietatem ipsorum debitorum suis creditoribus exsolvere teneantur. Per hanc tamen gratiam etc. Quare vobis dicimus et mandamus quatenus elongamentum nostrum hujusmodi teneatis et observetis et observari faciatis per totum dictus tempus ut superius continetur. Non obstante quod ipsos suplicantes alias a debitis elongaverimus supradictis idem tamen debitores etc. Datum Terracie sub nostro etc. pridie kalendas madii anno Domini MCCC XLIIII. Visa H.

R. Daltariba mandato Regis facto per Gal. de Bellopodio.

CXIII v.

Petrus etc. Dilecto suo vicario Gerunde Salutem etc. Cum subbajulus ville de Figueriis in posse Jacobi de Majorica captus existat ex quo dictus locus sine preside regitur et exinde non modicum patitur detrimentum idcirco vobis dicimus et mandamus quatenus in dicto loco preside viduato ilico constituatis aliquam personam abtam et suficientem in subbajulum ejusdem loci donec nos ibi fuerimus personaliter constitutus ubi tunc eidem loco providere intendimus de subbajulo ut vobis fuerit melius et utilius visum. Nos enim vobis super hiis comittimus vices nostras plenarie cum presenti. Datum in loco de Cardadeu sub nos-

tro etc. kalendas madii anno Domini MCCCXLIIII.

R. Daltariba mandato Regis facto per Gal. de Bellopodio.

CXIV.

Petrus etc. Fideli nostro Petro de Monellis jurisperito civitatis Gerunde. Salutem etc. Intelleximius per A. de Sancto Marciali quod ipse de partibus Rossilionis mandato nostro cum aliquibus peditum et equitum comitivis extraxit et secum duxit apud locum de Figueriis homines bestiaria grossa et minuta et cum fuit prope dictum locum aliqui de dicto loco malo modo ac populo concitato irruerunt in eos conferendo eis homines et bestiaria predicta aliasque etiam ipsis injuriis irrogando quod in contemptum dominationis nostre ac in dampnum dicti A. et aliorum ipsum concomitantium cernitur redundare. Quare super hiis debite providere volentes vobis dicimus et mandamus quatenus accedendo incontinenti personaliter ad locum predictum de Figueriis capiatis prenominatos concitatores et alios culpabiles de predictis homines et bestiaria que per eos dicto A. et aliis auferta fuerunt penes vos recipiendo quibus receptis bestiaria jamdicta simul cum dicto A. vendatis et pretium eorum in posse vestro teneatis donec per nos quid fuerit agendum provisum existat. Nec non per modum inquisitiones et alias de premissis informationem reci-

piatis taliter in ea solliciter procedendo quod nos eam habere in civitate Gerunde valeamus ut ea recognita possimus in predictis providere qood sit justum in hoc enim dilationem minime apponatis cum periculum esset in mora. Mandato in contrarium per nos cum alia litera nostra super premissis facto quod presentibus revocamus in aliquo non obstante. Nos enim vobis super premissis omnibns plenarie per presentes comittimus vices nostras. Datum Hostalricii sub nostro etc. VI nonas madii anno Domini MCCCXLIIII. Rex Petrus.

R. de Altariba mandato domini Regis.

CXIV.

Lo Rey Darago.

Com nos per cert ardit que havem haut entenam a cuytar la execucio que fem contra lalt En Jacme de Mallorques e esser Deu volent sens falta en lo loch de Figueres disabte primervinent per passar en les parts de Rossello per açous manam espressament que de part nostra façats manament a tots aquells homens de cavall e a peu qui son en Barchinona qui deuen venir ab nos en la dita execucto e son per nos quitats jus pena de nostra ira et indignacio quel damunt dit dia sien ab nos en lo dit loch de Figueres apparellats de seguir nos en la dita execucio notifican de part nostra

axi mateix a aquells qui no son encara en la dita ciutat que de aquell dia a avant no entenem nengu sperar per que la trigá seria a nos perillosa. Dada en la ciutat de Gerona a IIII dies de maig en lany de nostre senyor MCCCXLIV. Visa. H.

Dominus Rex mandavit R. de Altariba.

Fuit misa thesaurario.

CXV.

Lo Rey Darago.

Com nos laltre dia vos haguessem per nostra letra manat que donassets lo sou de cent cavallers armats et acorriment de XXX de la genitia al procurador del noble P. Senyor de Exericha la qual cosa segons que havem entes no havets fet de que fort nos maravellam com ara no sia temps de laguiar les nostres gents per ço com lo temps es fort breu de fer lentrada nostra en les parts de Rossello per queus manam fortment et destreta que al procurador del dit noble donets encontinent lo sou de C homens a cavall et lo sou et lacorriment de XXX de la genetia damunt dits. Et eu aço no metats triga. Et si veets que sia necessari de donar seguretat per lo dit procurador de la quantitat del dit sou per ell reebedora aquella reebats faent per guisa quel dit noble a colpa vestra no sia laguiat. Car bo seria que ja fos ab nos. Dada en Gerona sots

etc. a IV dies de maig en lany de MCCCXLIV. Visa. H.

R. de Altariba mandato domini Regis.

CXVI.

Nos Petrus etc. Quia vos probi homines vicarie Campirotundi domiciliati estis in frontariis illis vicinis quos Jacobus de Majoricis detinet indebite nunc de facto quam ratione suos contingeret nos sequi in executione justicie quam facimus contra ipsum Jacobum prout inde nostra vobis direximus mandamenta frontaria ipsa et vicaria ejus opporteret desini desolata propter quod ipsis pericula non modica posent sequi. Idcirco volentes prout decet nostras ubique terras a quibusvis periculis preservare et ne vicaria ipsa et ejus frontaria defendentibus remaneat viduata tenore presentis concedimns vobis dictis probis hominibus quod non teneamini ire nobiscum in executione presenti nec aliquid solvere vel penas incurrere ex hac causa. Immo non obstantibus quibusvis mandatis inde per nos vobis factis possitis in vestris locis remanere salve pariter et secure. In cujus rei testimonium presentem fieri et sigillo nostro secreto jussimus comuniri. Datum Gerunde pridie nonas madii anno Domini MCCCXLIV. Visa. H.

Per dominum Regem R. de Altariba.

CXVI.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori regni Majorice. Salutem etc. Cum propter celerem executionem quam facimus contra inclitum Jacobum de Majoricis in officiis annualibus et dicti regni in festo Pentecostes proxime venture vaccaturis intendere nequeamus. Ideo de vestra diligentia plenarie confidentes cum presenti plenariam conferimus potestatem quod dicta officia cum consilio illorum quibus vobis videbitur possitis comittere quibusvis personis ad dicta officia idoneis qui dicta officia regant et teneant legaliter atque bene prout est fieri assuetum. Comittendo Berengario Ruberti civi Majorice unum ex predictis officiis vaccaturis in civitate et regno predictis eidem competens juxta decentiam sue persone. Datum in loco de Figueres sub nostro sigillo secreto VII idus madii anno Domini MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

Dominus Rex mandavit R. Daltariba.

CXVII.

Lo Rey Darago.

Manam vos espressament que encontinent vista la

present nos trametats en Rossello C caxes de passadors et asso en neguna manera no mudets ne allarguets. Donada en la vila nostra de Argilers sots nostre segell secret a VIII dies del mes de juny en lany de nostre Senyor MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

G. de Moraria mandato domini Regis.

Fuit missa thesaurario.

CXVII v.

En Pere etc. Al religios et amat nostre frare G. de Guimera capita de Argilers. Salut etc. Manam vos que liurets an G. Dela de casa nostra X caxes de cayrells daquells que teniets a Canet mentre nerets capita. Et cobrats ne la present ab apocha. Dada en la vila Dargilers sots etc. a X dies de juny en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Domini Regis.

CXVIII.

Petrus etc. Dilecto suo. B. de Moraria procuratori redditum et jurium nostrorum civitatis et regni Majoricarum una cum Bertrando Rubei de civitate predicta. Salutem et dilectionem. Mandamus vobis expresse quatenus illos undecim mille quadringentos nona-

ginta sex florenos auri quos nobis atulistis de civitate prefata quosque recepistis vos et dictus Bernardus Rubei a diversis personis quibus venditionem fecistis nomine et mandato nostro de quibusdam censualibus et redditibus nostris dicti regni tradatis et deliberetis incontinenti pro parte curie nostre dilecto consiliario et thesaurario nostro B. de Olzinellis legum doctori vel cui voluerit loco sui. Quibus eidem per vos traditis recuperetis ab eo apocham et presentem. Nos enim mandamus hujus serie magistro rationali curie nostre vel cuicumque alii a vobis compotum recepturo quod dictos undecim mille quadringentos nonaginta sex florenos auri in nostro recipiat computo vobis eidem tempore vestri ratiocinii restituentem presentem et apocham prelibatam. Datum Barchinone tertio kalendas madii anno Domini MCCCXLIV sub nostro etc. A. Vicecancellarius. Rex Petrus.

G. de Moraria mandato domini Regis.

CXVIII.

Petrus etc. Dilecto nostro B. de Moraria procuratori redditiuum et jurium nostrorum civitatis et regni Majorice una cum Bertrando Rubei civi Majorice. Salutem etc. Mandamus vobis espresse quatenus illos octo carratellos vini quos nobis atulistis de Majorica tradatis quinque videlicet botellario nostro et tres botellario serenissime Marie regine Aragonum carissime

consortis nostre. Mandantes hujus serie magistro rationali curie nostre vel cuicumque alii a vobis compotum recepturo quod pretium dicti vini et missiones inde factas in nostro recipiat compoto et admittat. Datum Barchinone sub nostro etc. III kalendas madii anno Domini MCCCXL quarto A. Vicecancellarius. Rex Petrus.

CXVIII.

Lo Rey Darago.

Dehim vos eus manam que façats fer una crida publicament en la ciutat de Gerona per los lochs acustumats que tot hom a cavall e a peu qui haja rebut o deja reebre nostre sou per raho de la execucio que fem contra En Jacme de Mallorca per dijous tot dia al pus luny sia a nos a Figueres en altre manera que nols respondriam del dit sou nels esperariem del dit dia a avant car lo divendres primer sots seguent Deu volent partirem daci per fer entrada en Rossello. Significam a aquells que si aço fallien nons porien fer major greuge ne major desonor la qual no volem espresar. Dada en Figueres sots nostre etc. et dilluns a X dies del mes de maig del any MCCCXLIV. A. vicecancellarius.

Franciscus Fugi ex provisione Regis facta in consilio.

Al veguer e batle de Gerona.

CXX.

Lo Rey Darago.

Manam vos espresament que tots afers lexats encontinent vista la present vingats a nos a Figueres ab totes les azembles que havets procurades a obs del viatge de Rosseyllo e lexats les hosts que amenats a vostre lochtinent en manera que les puxam haver de continent que les vuylam. Et les dites coses en naguna manera no mudets. Dada en Figueres sots nostre segell secret dimars a XI dies del mes de maig en lany de nostre Senyor MCCCXL quatre. A. Vicecanceller.

G. de Moraria mandato Regis facta in consilio.

Fuit missa Dalmacio de Totzo vicario Gerunde et Bisulduni.

CXX.

De nos En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorcha de Cerdenya e de Corsega e comte de Barchinona. Al amat nostre En Dalmau de Totzo vaguer de Gerona et de Besuldu o a son lochtinent. Salut e dileccio. Manam vos espresament que jaquistats al abat Damer L homens dels lochs del seu

monastir a ops de son servey aquells qui ell volra elegir axi que aquells no forçets de anar en lo viatge de Rosseyllo com aço al dit abat hajàm atorgat graciosament. Dada en Figueres sots nostre segell secret a XI dies de maig de lany de nostre Senyor Mil CCCXL quatre. A. Vicecancellarius.

A. de Moraria mandato Regis facta per Galcerandum de Bellopodio consiliarium.

CXX v.

Nos Petrus etc. Tenore presentis recognoscimus et fatemur vobis dilecto nostro B. de Moraria procuratori reddituum et jurium nostrorum regni Majorice una cum Bertrando Rubei cive Majorice quod de mandato nostro tradidistis numerando in villa de Figueriis dilecto de camera nostra Nicolao Luppi de Oteyça octingentos regales auri valentes ad rationem viginti solidos monete regalium Majorice minutorum pro quolibet regali octingentas libras dicte monete regalium Majorice. Item tradidistis eidem Nicholao Luppi pro parte nostra CCCXXX sex florenos auri valentes ad rationem decem et octo solidos dicte monete pro quolibet floreno CCC viginti libras et VIII solidos prefate monete regalium Majorice minutorum item tradidistis ex alia parte dicto Nicolao Luppi nostro nomine et mandato centum octuaginta quinque florenos auri valentes ad rationem proxime dictam pro quolibet

floreno centum sexaginta VI libras et decem solidos dicte monete regalium Majorice minutorum que quidem quantitates sunt in suma mille ducentas LXXX sex libras decem et octo solidos monete prefate regalium Majorice minutorum. Mandantes hujus serie magistro rationali curie nostre vel cuicumque alii a vobis compotum audituro quod predictas mille CCLXXX sex libras decem et octo solidos in nostro recipiat compoto et admittat. Datum in villa de Figueriis sub etc. quinto idus madii anno predicto. A. Vicecancellarius. Rex Petrus.

G. de Moraria mandato domini Regis.

CXXI v.

En Pere etc. A tots et sengles sotsmeses nostres qui de la vila de Perpenya et de les parts de Rossello et de Serdanya et de Conflent han transportat lur domicili a les parts del regne de França als quals les presents pervendran. Salut etc. Espresament vos deim eus manam que encontinent tot allongament foragitat vingats a nos per fer a nos ço que per fe nos sots tenguts de fer et en altra manera per ajudarnos sobre lo speegament de la execucio que fem per justicia contra En Jacme de Mallorca a nos rebelle. E com sobre les dites coses et encara sobre alcuna ajuda de diners que

de vos a obs de nos en la exequcio dessus dita per alcuns segons que havem entes vos es estada demanada contra vostra volentat. E sobre alcunes altres coses secretes hajam clarament de nostra intencio enformat lo feel de casa nostra En Bernat Querubi per ço vos significam volem eus deim eus manam que hajats plena fe en ço quel dit Bernat dira a vos de nostra part sobre les coses dessus dites et aquelles complescats encontinent per obra axi com pus carament cobeijats haver nostra gracia. Dada en Figueres sots etc. a XI dies del mes de maig del lany MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis.

CXXIII v.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum Valencie Majorice Sardinie et Corsice comesque Barchinone. Dilecto et religioso Guillermo de Guimerano capitaneo Caneti. Salutem et dilectionem. Dicimus et mandamus vobis quatenus tradatis seu tradi faciatis ilico latori presentium Guillermi Talon de Perpiniano vel quendam filium Raimundi Simonis de Pratis qui in loco predicto capti existunt pro redimendo Guillermo Monasii de Camporotundo capto in loco de Perpiniano per Raimundum Simonis de Pratis hocque non mutetis. Da-

tum in loco de Figueriis sub nostro sigillo secreto V idus madii anno Domini MCCC quadragesimo quarto. A. Vicecancellarius.

Rodericus de Altariba mandato Regis facto per Galcerandum de Pulcropodio consiliarium.

CXXIII v.

En Pere per la gracia de Deu etc. Al amat nostre lo vager de Gerona o a son lochtinent. Salut et dilecciò. Con nos per alcunes rahons ajam revocades totes gracies o licencies que aguessen fetes et atorgades a qualsque persones de la vegeria de Gerona que no fossen tenguts de anar ne de trameta ab nos en la ost ves les parts de Rosseylo sots qualsevol forma de paraules que sien fetes per ço vos deim eus manam sots pena de la ira e indignacio nostra que vista la present fassats fer crida que tots los homens de la dita vagueria sien per dema tot dia ab vos en lo loch de Pontons axi que divenres mati sien appareylats de seguir nos e les nostres senyeres ves les dites parts de Rosseylo sots pena de cors e daver. Dada en la vila de Figueres sots nostre segell a XII dies de maig del any M CCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXXIV v.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber nos haver reebudes de vos diverses letres en les quals nos fets saber de la diligencia que havets hauda en spatxar les galees et en quitar les companyes axi a cavall com a peu et en donar recapte als gins et als mantellets et a totes les altres coses a nostre servei necessaries. Et jatsia que nos vos hajam scrit fortment en alcunes letres aço no ses scrit sino per tal quels affers mils et pus ivaçosament se feessen car molt nos hi anava et molt nos hi va et axi no entenguessets que fos feit per induccio de negu car per be que negu digues de vos ço que dit no degues nos som et erem be certs de la vostra sollicita diligencia et axi loan vos de aquella vos pregam que axi com be et ab gran diligencia tro açi havets donat espatxament als affers que axi matex ab aquella bona et curosa diligencia matexa donets daçi aavant recapte als dits affers et no haguessets sospita de nos altra sino que som contents de vostra diligencia et servi. Dada en lo loch de Figueres sots etc. a XI dies de maig en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Dominus Rex mandavit R. de Altariba.

CXXVI.

Petrus. etc. Fidelibus suis vicario Gerunde et Bisulduni nec non procuratori Turricelle de Montegrino ac bajulo de Figueriis ceterisque officialibus nostris vel eorum locatenentibus ad quos presentes pervenerint. Salutem etc. Noveritis dudum revocationes et mandata fecisse subscripta cum duobus nostris litteris quarum series sic se habet. Nos Petrus Dei gratia etc. Tenore presentium revocamus inhibitionem publice factam quod aliquis subditus noster in locis degens regalibus non intraret seu differret aut portari faceret victualia merces equos arma vel alia necessaria in locis comitatus Impuriarum et in loco etiam de Monellis licet jam alias per quandam litteram nostram datum Barchinone IV nonas madii anno subscripto inhibitionem revocaverimus supradictam. Mandantes vicario Gerunde et Bisulduni vel ejus locumtenenti ac subvicario Gerunde ceterisque officialibus nostris ad quos presentes pervenerint quod sub pena nostre gracie et mercedis de nostra revocatione hujusmodi preconitzationem publicam fieri faciant per loca solita civitatis et vicarie jamdicte et aliorum locorum jurisdictionis eis et cuilibet eorum commisse. Datum Barchinona V idus septembris anno Domini MCCCXL tertio. A. Vicecancellarius. Petrus Dei gratia etc. Fideli nos-

tro vicario Gerunde et Bisulduni. Salutem et gratiam. Licet forum sive mercatum de Monellis hactenus bannitum fuerit per curiam officii nobis comissi veruntamen quia datum nobis fuit intelligere quod dictum mercatum seu forum fuit a nobis seu nostris predecessoribus regibus iustitutum et non per comites Impuriarum propterea vobis dicimus et mandamus quatenus si est ita incontinenti visis presentibus disbanniatis dictum mercatum seu forum qualibet objeccione cessante. Datum Barchinone V idus septembris anno Domini MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius. Quocirca vobis et singulis vestrum expresse dicimus et districte precipiendo mandamus sub pena indignationis nostre quatenus omnia et singula in preinsertis duabus nostris litteris expressata observando et faciendo inviolabiliter observari et efficaciter adimpleri tam in civitate quam in aliis locis insignibus vicarie Gerunde et aliis jurisdictioni vobis conmisse subjectis faciatis per preconem publicum proclamari quod de cetero omnes et singuli degentes in locis regalibus accedere possint sine impedimento turbatione et inquietudine quorumcumque salve libere ac secure ad mercatum et nundinas dicti castri de Monellis quod mercatum per nostros antecessores constitutum extitit et indultum ac teneri et celebrari ab antiquissimis citra temporibus consuevit quibusvis provisionibus seu mandatis factis in contrarium quem de certa scientia tenore presentium revocamus obsistentibus nullo modo. Datum Figueriis sub nostro sigillo secreto IV idus madii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facto per Vicecancellarium.

CXXVII v.

Lo Rey Darago.

Sapiats que estam conguxosos et ab gran desplaer car les galees qui deuen partir de Barchinona ja peça ha no son espeegades per rao del gran dampnage et perill que sen segueix a nos et a les nostres companyes segons quel amat conseller nostre En Francesch ça Sala batle general de Cathalunya lo qual daço per nos es largament informat et el qual a vos per aquesta rao trametem vos dira de paraula de part nostra. Perque volem eus deim eus manam e encara curosament vos pregam que aço quel dit batlle vos dira sobrels dits affers de nostra part hajats plena fe e façats complir encontinent per obra. En tal manera que axi com curosament en temps passat nos havets scrit nos servescats en special ara en los affers desus dits. Significam a vos que sobre aço va a nos gran perill e gran dapnatge. Dada en Figueres sots etc. dimarts a XI dies del mes de maig del any de nostre Senyor MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi ex provisione Regis facta in consilio.

Fuit missa thesaurario.

CXXVIII.

Nos Petrus etc. Cum vos inclitus infans R. Berengarii comes Impuriarum patruus noster et egrègia Maria Alvari ejus conjux cum non nullis militibus generosis et personis aliis de comitatu predicto delati vel inculpati fueritis quod nobiles Berenguéronum de Vilariacuto et B. de Sono nec non quosdam alios eorum complices rebelles nostros quos in manibus Arnaldi de Ladraria et Berengarii de Palacio domesticorum nostrorum cum sociis suis digna censura Dei tradiderat rapi seu occupari fecistis a manibus eorundem quosque jam in vestra captione retentos dedistis ad evasionem seu fugam ut nostram illuderent ultionem. Quocirca tenore presentis absolvimus indulgemus remitimus difinimus ac etiam relaxamus vobis dictis infanti Raymundo Berengarii et Marie Alvari conjugi vestre nec non universis et singulis militibus generosis et aliis domesticis et subditis vestris delatis seu inculpatis de dictis evasione seu fuga raptores nostrorum rebellium predictorum vel aliis criminibus excessibus seu delictis circa premissa vel eorum singula quomodolibet perpetratis omnem accionem questionem petitionem et demandam et omnem penam civilem et criminalem et quamvis aliam quam citra vos dictos infan-

tem et comitissam ac alios supratactos de premissis delatos vel acusatos seu bona vestra vel eorum per nos vel officiales nostros aut quascumque personas alias possemus facere infligere proponere vel movere ratione vel occasione predictorum vel aliorum quomodolibet dependentium ex eisdem. Ita quod sive vos aut quivis alii domestici vel subditi nostri de premissis vel ex eis dependentibus culpabiles fueritis sive non contra vos aut bona vestra vel eorum nequeat propterea fieri vel moveri civiliter aut criminaliter questio petitio vel demanda nec contra vos vel ipsos vel aliquem vestrum pro predictis inquiri valeat quomodolibet vel procedi nec propterea possitis aut possint capi detineri gravari conveniri in juditio vel extra juditium vel aliter quovis modo nec pena aliqua infligi puniri seu etiam condempnari quinimo sitis inde vos et ipsi cum omnibus bonis vestris et ipsorum quitii et inmunes a perpetuis temporibus absoluti. Hanc itaque remissionem absolutionem difinitionem et relaxationem facimus vobis dictis infanti Raymundo Berengarii comiti et Marie Alvari comitisse Impuriarum ac subditis et domesticiis nostris sicut melius dici potest et intelligi ad vestrum vestrorumque salvamentum et bonum intellectum. Et ad uberioris securitatis cautelam vestri dictorum Infantis et comitisse ac utriusque vestrum nec non omnium illorum qui de premissis culpabiles fuerint vel quomodolibet asserantur hujus serie universas emparas et singulas bonorum occasione premissorum factas absolvimus. Et omnia bannimenta nec non omnes inquisitiones et citationes et apprehensio-

nes bonorum et alios quoscu
sive factos per nos vel de ma
clitum infantem Jacobum co
mitem Agerensem karissimı
procuratorem nostrum vel ejı
vis alios officiales et judices
loca et bona vestra et illoru
vel aliis quibuscumque dep
eis coherentibus quovis mod
solvimus sive tollimus aut sı
catis absolutis sublatis per
subductis. Sic quod ratione
contra vos dictos Infantem
prenominatos seu bona ves
amodo procedi modo aliquo
remissione excludimus Fra
cum vestrum nec non alios o
dictis captis affugerunt tanq
paliter commitentes. Manda
procuratori nostro generali et
vicariis bajulis ceterisque of
bus et futuris quod hujusmo
nem absolutionem cum omni
dictis teneant firmiter et obs
inviolabiliter observari et ı
causa. In cujus etc. Datum
anno Domini MCCCXLIIII. A

Raimundus Sicardi man
cancellarium.

CXXVIII v.

Lo Rey Durago.

Espressament vos dehim eus manam que encontinent foragitada tota triga nos trametats XX moles de Barchinona les quals son a nos fort necessaris et als affers que havem affer en la execucio que fem contra En Jacme de Mallorca. Dada en les hosts prop Canet sots nostre etc. aXIX de maig en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per vicecancellarium.

CXXIX.

En Pere. Als nobles e amats nostres Nuguet vescomte de Cardona En R. D angeola et En Roger B. de Pallars et a quals se vol altres nobles e cavallers et altres persones a cavayl qui hagen reebut o degen reebre nostre sou als quals les presens pervendran. Salut etc. Com nos sens tota falla per alcunes rahons et ardits certs que havem hauts entenam a entrar en Rossello Deu volent dimecres primer vinent per ço a cascun de

vosaltrés deim et manam sots encorriment de nostra ira et indignacio que encontinent vista la present no esperan nulla altra cosa vingats a nos a la vila de Figueres per tal que puxats esser ab nos en la entrada desus dita en altra manera volem que sapiats que vos major ne pus asseyalada desamor fer nons poriets car nos daquiavant esperar nous poriem et hauriem a fer la dita entrada sens vosaltres ab la companya que tenim. Datum en Figueres sots nostre segell etc. diemenge a IX dies anats del mes de maig del any de nostre Senyor MCCCXLIV. A. Vicecanceller.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per vicecancellarium.

Fuit predicta littera duplicata.

CXXIX v.

En Pere etc. Als amats et feels nostres veguers et batles de Barchinona de Gerona et de Granollers et a lurs lochs tinents. Salut etc. Manam vos sots pena de la nostra indignacio que decontinent façats fer crides que tot hom de peu qui sia acordat per venir ab nos en lo viatge de Rossello se cuyt de venir a nos sots pena de penjar car dimecres primer vinent sens tota falla Deu volent entenem a entrar e si trobats que feta la cride ne romanga negu tantost lo penjats per la gola. Et aço no mudetz en deguna manera. Dada en Figue-

res sots etc. a IX de maig en lany de MCCCXLIV. A. Vicecanceller.

R. Sicardi mandato Regis facto per vicecancellarium.

CXXIX v.

En Pere etc. predictis. Manam vos sots pena de la nostra indignacio que decontinent façats fer crides que tot baro richhom cavaller o qualsevol altres persones quins degen seguir en lo viatge de Rossello et hagen pres sou de nos se cuyten de venir con pus ivaçosament pusquen sots pena de la nostra indignacio car nos dimecres primer vinent sens tota falla Deu volent entrarem en Rossello et daqui avant nols esperariem. E si lo dit dia no eren ab nos sien certs que nons porien fer major desamor ni major desservey. Dada en Figuères sots etc. a IX de maig en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Idem.

CXXIX v.

En Pere etc. Al amat nostre lo veguer de Gerona o a son lochtinent. Salut etc. Jaus havem manat que

cuytassets de trametre totes quantes atzembles poguessets trobar. E com nos entenam a cuytar nostra entrada la qual Deu volent farem sens tota falla dimecres primer vinent. Per aço us manam sots pena de la nostra indignacio que cuytets de trametre totes quantes atzembles porets trobar de manera que las hajam açi dema o dimars a tot lo pus luny. E aço no mudets en neguna manera. Dada en Figueres sots etc. a IX de maig en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Idem.

CXXIX v.

Lo Rey Darago.

Manam vos espresament que encontinent e continuament trametats al loch Dargilers tot aquell navili que porets ab viandes e façats pastar continuament pa e donets tot aquell refrescament que porets a la host. Donada en les nostres tendes prop lo loch de Palau sots nostre etc. a XXI dia de maig en lany de nostre Senyor MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

G. de Moraria mandato Regis facto per vicecancellarium.

CXXX

Lo Rey Darago.

Reebuda vostra letra per la qual havem entes que vos tenits a ma vostra lo loch de Vilalonga e que nos vos trametessem C homens a caval e alcuns de peu als homens del qual loch En Jacme de Mallorques havia manat que li trametessen C infans de lurs fills vos responem qne pus lo dit loch tenits que tots los homens e fembres e infans del dit loch façats venir encontinent al loch de Canet per manera quel dit En Jacme de Mallorca los dits Infans haver no puxa et vos retenats ab vos lo loch dessus dit. Quant es de la companya de cavall e de peu que demanats vos fem saber que no laus poriem aades trametre. Et manam a vos que si altres tractaments vos seran moguts per alcuns que aquells nos façats saber tantost ans que en altra manera hi enantets. Si empero algun loch porets barrejar a vostre salve que ho façats. Manam a vos no resmenys quens trametats a Argilers tot aquell navili ab totes aquelles viandes que puxats. Dada en les hosts prop del loch Dargilers a XX dies del mes de maig en lany de nostre Senyor MCCCXL quatre. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Galcerandum de Bellopodio consiliarium.

A. frare G. de Guimera.

CXXX

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorca de Sardenya e de Corcega e comte de Barchinona. Als amats e fèels nostres universes e sengles axi homens de cavall com de peu sia que sien conestables o altres persones qualsevol qui ara son en lo setge de Copliure ab En Dalmau Totzo veguer de Gerona. Salut e dileccio. Sots encorriment de la nostra indignacio vos deim eus manam que del dit setge no partescats tro que de nos hajats altre manament en contrari: Dada en les hosts prop lo loch Dargilers sots nostre segell secret a XX dies del mes de maig del any de nostre Senyor MCCCXL quatre. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Galcerandum de Bellopodio consiliarium.

CXXX.

Petrus etc. Nobili et dilectis gubernatori et procuratoribus generalibus nec non vicariis bajulis civitatis et regni Majorice ceterisque officialibus nostris. Salutem etc. Nuper vobis mandatum fecimus subinsertum.

Petrus Dei gratia Rex Aragonum etc. Nobili et dilectis gubernatori et procuratoribus generalibus nec non vicariis bajulis civitatis et regni Majorice ceterisque officialibus nostris. Salutem etc. Ad humilis supplicationem instantiam nuntiorum juratorum proborum hominum dicti regni asserentium coram nobis quod omnes et singuli habitatores ejusdem regni ex antiqua franquitate sunt franchi tam in civitate quam regno Majorice ut per totam terram et dominationem nostram cum suis rebus et mercibus universis ab omni leuda pedatico portatico et ab omni questia tolta fortia demanda prestito exercitu et cavalcata vobis et singulis vestrum dicimus et expresse mandamus quatenus ipsam franquitatem juxta tenorem concessionis ejusdem faciatis observari habitatoribus antefactis. Datum Barchinone quinto idus aprilis anno subscripto. Cumque premissa ut continentur superius omnino velimus fieri et compleri. Propterea vobis et singulis vestrum expresse dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus compleatis eadem prout vobis in preinserta littera injunguntur. Data in Castris prope Argilers sub nostro etc. XII kalendas junii anno Domini Millesimo CCCXL quarto. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facto per Vicecancellarium.

CXXX.

En Pere etc. Als amats et feels nostres universes et

sengles axi homens de cavall com de peu sia que sien conestables o altres persones quals sevol qui ara son en lo setge de Cobliure ab En Dalmau Totzo veguer de Gerona. Salut etc. Sots encorriment de la nostra indignacio vos deim eus manam que del dit setge no partescats tro que de nos hajats altre manament en contrari. Dada en les hosts prop lo loc de Argilers sots etc. a XX dies de maig en lany de MCCCXLIIII. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Galcerandum de Bellopodio consiliarium.

CXXX v.

Lo Rey Darago.

Com nos ab letra nostra segellada ab nostre segell secret data Osce VIII kalendas februarii anno proximo lapso atorgassem et comenassen an P. Morell de la ciutat de Valencia que pogues procurar et amenar a nos X cavallers a la genitia a obs de la execucio la qual Deus volent entenem a fer en Rossello et en Cerdanya contra En Jacme de Mallorca a nos rebel et en la dita carta prometessem al dit En P. Morell donar per los dits X cavallers a la genitia ço es a cascu CC solidos per acurriment segons que en la dita letra aquestes coses et altres pus largament son contengudes per ço a vos

dehim et espressament manam que encontinent vista la present tota dilacio et triga et excusacio apart posades donets et paguets dels diners de la nostra cort al dit En P. Morell CC solidos dacurriment per cascu dels dits X cavallers a la genitia o ço quen roman a pagar. E aço en neguna manera no mudets ne alarguets com nos Deu volent entenam a entrar en Rossello dimecres primer vinent. Datum in villa de Figueriis sub nostro etc. VI idus madii anno Domini MCCC XLIV. A. Vicecancellarius.

G. de Moraria mandato domini Regis fecit in consilio.

Fuit missa thesaurario.

CXXXII.

En Pere etc. Als amats et feels nostres los jurats et prohomens de Mallorca. Salut et dileccio. Havem reebuda vostra letra sobrel mudament dels officials et sobre la letra executoria de vostres franquees la qual be entesa responem vos que es ver que nos per alcunes rahons necessaries scrivim al governador que no mudas los officials de Mallorca tro fos acabada la execucio de Rossello no empero perjudican a vostres privilegis als quals per neguna via perjudicar no volem. Per queus pregam aytan affectuosament com podem que sens perjudici et lesio de vostres privilegis la qual

per aço no sia feta sofirats que a ades tro la dita execucio sia acabada los dits officials nos muden. Pero nos desta raho scrivim al dit governador quen parle ab vosaltres et sius ne podets avenir et volets per honor nostra sofferir que nos muden ara sino femli saber que nous trench vostres franquees ans siguen aquelles mera et mut los dits officials. Quant a la dita letra executoria trametem laus ab nostre subscripcio segons que la demanats. Dada en les hosts prop Argilers sots etc. a XXI de maig en lany MCCCXLIIII. A. Vicecanceller.

Raimundus Siscardi mandato domini Regis.

CXXXII.

En Pere etc. Al noble et amat nostre Narnau Derill procurador general de Mallorca. Salut etc. Havem reebuda una letra vostra et altra dels jurats et prohomens de Mallorca per lo mudament dels officials lo qual supliquen ques faça segons quels es atorgat per privilegi. E nos ab nostra letra responemlos que per honor nostra sofiren que a ades nos muden tro sia acabada la execucio de Rossello et quen parlen ab vos. Per queus manam que vos ab aquelles mellors maneres que puxats los indugats que sofiren sens perjudici lur que a ades lo dit mudament nos faça. Pero si vehets que fer nou volguessen observat los lo privilegi que han. Car nol lus entenem a trencar et metets hi bons

officials segons queus parra. Dada en lo setge de Argilers sots etc. a XXI de maig en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facto per vicecancellarium.

CXXXII.

Lo Rey Darago.

Molt car oncle. Havem reebudes vostres letres per la vostra gent de peu quens trametets a pregaries nostres. Et enteses les coses en les dites letres contengudes grahim vos molt la gran affeccio que mostrats a nostre servey empero a ades nons fa mester la dita gent de peu ne la cal venir quant a ara mas nos la havem per reebuda. Dada en les nostres hosts prop Canet sots nostre segell secret a XVIII de maig en lany de MCCCXLVI. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facta per Vicecancellarium.

Al Infant En R. Berenguer comte Dempuries.

CXXXII.

En Pere etc. Al amat nostre En Dalmau Tofzo ve-

guer de Gerona. Salut etc. Fem vos saber que nos volem enantar en ço que ham affer les hosts de la vostra vegueria. Perque volem eus manam espressament que menets les dites hosts per lo loch et en la manera que ja sabets con pus ivaçosament puxats. Dada en les nostres hosts prop Canet sots etc. a XVIII dies del mes de maig en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

CXXXI.

Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri domino domino Clementi divina providentia sacrosante romane ac universalis ecclesie summo Pontifici Petrus etc. Beatitudinis vestre cum reverentia debita duas literas simul recepimus continentes ut castrum de Apiano reverendo Narbonensi cum suis juribus pertinens *sub* nostra faceremus protectione manere ac castra et loca monasterii Crassensis juxta comitatum Rossillionis sistentia preservari faceremus a nostrarum gentium occupationibus invasionibus seu dampnis. Quibus et aliis declaratis in ipsis apostolicis litteris intellectis vestre clementie respondendo deferimus. Quod sicut est ubique notorium vestraque sanctitas non ignorat comitatus Rossillionis et Ceritanie nec non omnes alie terre cum earum incolis inter nostrum dominium ubilibet constitute et cum suis juribus universis quos nobilis Ja. de Majoricis rebellis noster detinere propter ex-

cessus graves atroces injurias et crimina detestanda per eum comissa in magestatis nostre ac reipublice lesionem sunt legittime confiscata nobis et nostro diademati acquisita. Cumque nos exequendo justiciam ad apprehensionem dictorum comitatuum et terrarum juste nunc et legittime procedamus homines ipsorum locorum tam de Apiano quam monasterii supradicti nobis ut tenentur parere vel obedire seu homagium et fidelitatis juramentum prestare tanquam ipsorum superiori domino neclexerunt. Quinimo tanquam dicti Jacobi de Majoricis in sua rebellione successores parere sibi et contra nos et gentes nostras hostiles actenus non desinunt exercere. Si dampna igitur scandala neces et invasiones incurrerint rebellione sue vel culpe debet dumtaxat et merito imputari. Nec decet vel expedit nec etiam sine lesione justicie possemus sub nostra protectione recipere rebellionis complices antefate verumtamen si nobis confestim prefati homines premissa ad que nobis tenentur curaverint exhibere tractatibus illos favorabiliter et beningne ac ab invasionibus dampnis et injuriis protegemus. Almam personam vestram conservet altissimus ad sua sancta servicia sospitem plenis annis. Datum in obsidione de Argilers sub etc. X kalendas junii anno Domini MCCC XLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facta per Vicecancellarium.

CXXXIII.

Lo Rey Darago.

Entesa la letra quens havets tramesa sobre poder queus donassem de vendre tro a quantitat de XV milia libras dels bens reyals que havem en lo regne de Mallorques vos significam que ab altra letra nostra quel portador de la present vos deu donar vos donam aquell poder que veurets esser contengut en aquella. Per que volem eus manam que a la dita venda enantets ab carta de gracia que hajats dels compradors al pus larch temps que pugats. Dada en lo setge de Argilers sots nostre segell secret a XXII dies del mes de maig del any de nostre Senyor MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per Vicecancellarium.

Prescripta litera fuit directa Bertrando Rubei procuratori redditiuum et jurium regiorum Majorice.

CXXXIII.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago etc. Al amat nostre En Pons des Castlar et a qualsque altres

axi homens a cavall com de peu qui son en la establida de la Torra del bisbe jus Elne. Salut etc. Espressament vos dehim eus manam que sots encorriment de la nostra ira vos guardets que sens volentat dels habitans de la dita torra no prenats ne occupets res del lur ne en altra manerals agreugets en persones ne en bens ans aquells guardets e deffenats et recullegats dins la força si ops hi sera axi com a naturals sotsmeses nostres per tal com han fer a nos homenatge et ço que fer devien. Dada en lo seige Dargilers a XXII dies del mes de maig del any de nostre Senyor MCCC XLIV. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato Regis facto per dominum Infantem.

CXXXIII v.

Nos Petrus etc. Tenore presentis litere nostre damus et conferimus vobis fideli nostro Bertrando Rubei procuratori reddituum et jurium regiorum regni Majorice plenariam potestatem vendendi seu quovis alio modo alienandi ad tempus cum carta gratie cuicumque seu quibuscumque volueritis de nostris juribus et reddetibus supradictis usque ad quantitatem quindecim milium librarum barchinonensium inter ea que vos et Bernardus de Moraria comprocurator vester jam insimul vendidistis. Ita quod vos solus in absentia dicti Bernardi possitis ex potestate quam inde vobis tradi-

mus cum presenti venditionem seu venditiones facere de juribus et redditibus memoratis pro eo pretio seu valore et personis de quibus melius videatur usque ad concurrentem quantitatem pretactam et propterea ementibus ea pro evictione et ratihabitione bona nostra omnia obligare. Nos enim cum presenti ratum habemus et habebimus et nullo tempore revocabimus quiequid vigore presentis super predictis et eorum singulis egeritis ut superius continetur. In quorum testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo secreto munitam. Datum in obsidione de Argileriis sub nostro sigillo secreto XII kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicecancellarius. Rex P.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis.

CXXXIII v.

Lo Rey Darago.

Manam vos que decontinent com pus cuytosament puxats ab galees e barches e altres qualsevol vexells quis ajuden de rems nos trametats pan cuyt e farina e totes altres viandes a ops de les hosts a la plaga Dargilers per tal que si les naus no podien tant tost aconsaguir les hosts no puxen haver fretura. Dada en les hosts prop Elna sots nostre etc. dijous a XX dies de maig en lany de nostre Senyor MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato domini Regis.

A. frare G. de Guimera capita de Canet.

CXXXIV.

En Pere per la gratia de Deu Rey etc. Al amat nostre Pons des Cazlar. Salut e dileccio. Jassia que nos hajam diputat ab aquells servents a vos compayats que guardets la Torra del bisbe e lo barri empero es aquesta nostra intencio que en cas en lo dit barri a majos companyes los dits servens e los dels dit loch defendre no poguessen que vos los dites servens e homens del dit loch recullats en la dita força com los dits homens hajan a nos fet homenatge e faeltat per lo dit loch segons fer devian. Per açous manam quells dits servens e homens del dit loch en lo dit cas segons dit es que defendre no poguessen lo dit barri recullats en la dita força en manera faen que dan ni mal no prenga a colpa vostra e aço no mudets per neguna manera. Dada en lo setge de Argilers sots nostre sagell secret a XXIV dies de maig en lany de nostre Senyor MCCCXL quatre.

R. de Altarriba mandato domini Regis.

CXXXIV.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago de Valen-

cia de Mallorca de Cerdenya de Corsega e comte de Barchinona. Al amat nostre Dalmau Totzo vager de Gerona. Salut et dileccio. Com nos ajam ordonat e vullam que vos y En Ramon de Ruisech de casa nostra abdosos ensems siats capitants e regidors de la host nostra qui te assatgat Cobliure. Per açous deim eus manam que ensems ab lo dit Ramon ordonets e regats la dita host axi als homens de caval com de peu e no en altra manera manant a tots de la host demunt dita que a vos abdosos en les coses per vos ordonades a ops e profit del dit setge obeescan en nom nostre e per vos a aço no .....vinent per neguna manera si nostra ira e indignacio volen esquivar. Dada en lo setge de Argilers sots nostre segell secret VIII kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. de Altarriba mandato domini Regis.

CXXXIV.

Petrus etc. Dilecto nostro Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori nostro in romana curia. Salutem et dilectionem. Vestram noviter accepimus litteram continentem qualiter procuratores et fautores nobilis Jacobi de Majorice consistorium sacre Sedis apostolice fatigarunt et non cessant crebris instanciis infestare in nostri emulatione honoris et justicie detrimentum quod dominus Summus Pontifex nos super nostris processibus impediret sub colore vel specie fictionum quas

fulcire satagunt oblocutionibus venenosis. Quodque vos et alii nobis intima sinceritate devoti deliberastis dissimulare premissa nec eis fore tanquam ex levitate procedentibus respondendum. Quibus et aliis contentis in ipsis vestris litteris intellectis perspicacitatis vestre solertiam de gestis per vos in hiis que nobis ocurrunt summe placida comendamus. Significantes vobis quod nequamquam potuit cadere in cor nostrum quod sedes apostolica vel ejus sacrum consistorium ponendo manus in processibus justis quos facimus contra nostros subditos jura nostra sic inficeret nobisque tam vehemens perjuditium tangens omnes fere mundi principes irroget gravis materiam scandali et ingentis comotionis excidium allaturum. Nec procedit in hiis superioritas que fabulose pretenditur de regno Aragonum pro quo nullum post Deum in temporalibus superiorem recognoscimus vel habemus prout claris rationibus quas omittimus hic inserere et evidentissimis demostratur. Super quibus volumus et pro bono habemus ut cum devotis et amicis nostris intimis quando et prout expedire videritis conferatis. Relaturus nobis per litteras queque fieri contigerat in premissis. Datum in Castris prope Elnam sub etc. XIII kalendas junii anno Domini MCCCXL quarto. A. vicecancellarius.

Raimundus Sicardi mandato Regis facto per vicecancellarium.

Similes infrascriptis verbis competenter mutatis.

Bernardo divina providentia tituli Sancti Ciriaci in thermis presbitero cardinali spetiali amico suo.

Petro divina providentia Sabinensi episcopo.

Venerabili Bertramino divina providentia Bononensi episcopo.

Dilecto suo Leopolino advocato.

Gocio divina providentia tituli sancte Prisce presbitero cardinali.

Bertrando divina providentia Hostiensi episcopo.

CXXXIV v.

En Pere etc. Al amat conseller et tresorer nostre micer B. Dolzinelles. Salut etc. Manam vos queus cuytets de trametre los molers ab molts apparellaments car sils baguessem hauts ja bagrem cobatut Argilers et entenem quel bagrem haut et no es romas per als axi matex los gins han despeses la meytat de les pedres et axi trametets ne cuytosament molers de gins et poques de totes maneres segons que los gins les han menester en tres romanes ab que afinen les pedres dels gins et molts pics. Dada en lo setge de Dargilers sots nostre etc. a XXV dies de maig en lany MCCCXLIV. A. Vicecancellarius..

R. Sicardi mandato Regis facto per vicecancellarium.

CXXXV.

En Pere etc. Al honrat e religios frare Pere Alquer prior de Cathalunya del orde del Spital de Jherusalem Salut etc. Com la senyoria de Rossello per justas e legitimas rahons e per proces just sia a nos guanyada e per aço vos e vostres comanadors e los locs e homens del dit orde poblats en Rossello degen esser obedients a la nostra senyoria e a nostre proces quant a la general jurisdiccio e altres drets los quals lalt En Jacme de Mallorca havia en los dits lochs ans del dit proces e frare P. G. Dolms et frare Pere A. de Penestortes e altres nostres lochtinents hajen stablits los locs del Masdeu et de Palau e altres forts que havets en Rossello contra nos en gran menys preu de la nostra reyal senyoria e en perjudici manifest de la execucio de justicia que fem en lo comtat de Rossello. Per ço a vos dehim e manam fermament e destreta que vista la present manets ab letra vostra sots virtut de obediencia als dits comanadors e frares que isquen de les dites forces e lochs e que les liuren a aquells frares de vostra orde que sien naturals nostres e zeladors de la nostra justicia los quals los nomenarets e vos manat en virtut de obediencia als frares als quals comanarets les dites forçes locs e comanaderies que sien obediens a la nostra senyoria e a nostre proces sens nenguna ficcio e nos defendrem los dits frares e comanadors locs

forces e bens vostres e de vostra orde contre totes persones. E salvarem al dit orde los splets e bens que havets en lo dit comtat de Rossello. En altra manera fem vos asaber per cert que nos talarem los dits lochs e combatrem e haurem les forces ques que sapia costar e tots aquells qui ho defendran è rebellaran morran sens tota merce. Et no res menys en lo dit cas si les dites coses no compliets pendrem a nostra ma tots los locs e bens quel vostre orde ha en Cathalunya e trametet a nos translat de les letres que trametrets als dits comanadors e frares e enviat nos los dits treslats per mar a Argilers on es nostre setge. Dada en lo setge de Argilers sots nostre etc. a XXV dies del mes de maig del any MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Franciscus Fuxi mandato.

CXXXV.

Nos Petrus etc. Tenore presentis ordinamus facimus et constituimus procuratorem nostrum certum et spetialem vos religiosum fratrem G. de Guimerano capitaneum de Caneto ad recipiendum nomine nostri tamquam comitis et domini Rossilionis Vallispirii et Cauquiliberi ab universis et singulis hominibus habitantibus et quibuscumque locis comitatus Rossilionis et terrarum Vallispirii et Cauquiliberi homagium et fidelitatis juramentum. Dantes et concedentes vobis dicto fratri G. plenariam potestatem predicta nostro nomine fa-

ciendi. Et de homagiis que recipietis et fidelitatis juramentis faciendi fieri publicum seu publica instrumenta. Promitentes nos ratum et firmum habere perpetuo quidquid per vos super eis vigore presentis actum fuerit sive gestum et nullo tempore revocare aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo secreto cumunitam. Datum in obsidione de Argilers VIII kalendas junii anno Domini MCCCXLIV.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis.

In dicta obsidione kalendas junii anno eodem fuit factum simile procuratorium pro Poncio de Castlario capitaneo Turris episcopalis.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXXXVI v.

Lo Rey Darago.

Jaus havem fet saber com tenim assetiat Argilers lo qual entenem que haurem dins breus dies si a Deu plau. Pero lo temps de la paga dels diners de gent de cavall e de peu es passat e començe a moure rumor per paga tan gran quens temem que no vinga a als. Per queus manam espressament que sino volets que ab gran confusio nos hajam a partir daçi e ques meta gran rumor en la host quens trametats diners cuytosament a fer la paga. En altra manera ja vets quens hi

va. Dada en lo setge Dargilers sots nostre etc. a XXVI dies de maig en lany MCCCXLIV.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Fuit missa thesaurario cum credencia comissa Francisco Fuxi scriptori regio.

Similis respective comiti Terrenove verbis competenter mutatis comissa credentia dicto Francisco Fuxi.

Similis consiliariis et probis hominibus Barchinone comissa credentia dicto Francisco.

CXXXVI v.

Petrus etc. Dilecto nostro Bonifacio Ferrarii legum doctori procuratori nostro in romana curia. Salutem etc. Vestris acceptis litteris super eis que curia processus nostras executiones quam facimus contra nobilem Jacobum de Majoricis contigerunt et singulis in eis contentis. Intellectis ad plenum vestre sollicitudini respondemus. Quod acta per vos et alios devotos nostros in ipsis negotiis grata gerimus et multifarie comendamus. Et quia litere vestre videntur annuere quod non est expediens nostrorum sic frequens messio litterarum de cetero proponimus inde nostris adherendo consiliis abstinere. Verumtamen scire vos volumus et universaliter esse notum quod non ex eo scribimus apostolice sedi quod ejus processus vel cujusvis alios contra nostram justiciam timescamus nam taliter propulsaremus injurias nobis in hac parte vel alias quod

opinari nequimus quoquomodolibet inferendas quod in singulis mundi climatibus daretur admirationis occasio vehementis. Datum in obsidione de Argilers sub nostro etc. IX kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facta per vicecancellarium.

CXXXVII.

Nos Petrus etc. Tenore presentis de certa scientia et consulte revocamus omnes et singulos procuratores per nos in romana curia hactenus constitutos et qui pro nobis sunt vel erunt in curia supradicta. Decernentes hujus serie irritum et inane quicquid procuratores ipsi seu eorum aliquis constituti vel constituendi per nos in ipsa curia procuraverint fecerint vel gesserint quovismodo. In cujus rei testimonium presentem fieri et sigillo nostro secreto jussimus comuniri. Datum in obsidione de Argilers VII kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. J. Devesa.

R. Sicardi mandato Regis facta per Vicecancellarium.

CXXXVII.

Petrus etc. Universis et singulis baronibus nobilibus militibus clientibus et aliis quibusvis personis no-

biscum existentibus in partibus Rossilionis in executione quam facimus contra Jacobum de Majorica. Salutem etc. Dicimus et mandamus vobis expresse quatenus ex quinta nobis pertinenti de cavalcatis per vos factis et que per vos fient exinde in partibus supradictis respondeatis pro parte nostre curie fideli hostiario nostro dominico Tirisola et non alii cuicumque. Dictus enim Dominicus de eo quod inde receperit nostro thesaurario vel ejus locumtenenti teneatur integre respondere. Datum in obsidione de Argilers IX kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. Ja. Devesa.

Franciscus Fuxi mandato domini Regis.

CXXXVII v.

Nos Petrus etc. Tenore presentis damus vobis B. Espana de domo nostra potestatem quod de homagiis et fidelitatis juramentis recipiendis pro parte nostra per religiosum fratrem G. de Guimerano capitaneum de Caneto et super quibusvis aliis ea tangentibus possitis recipere et conficere publicum et publica instrumenta. Quibus hujus serie auctoritatem nostram precepimus et decretum. Datum in obsidione de Argilers sub nostro etc. VIII kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. Ja. Devesa.

Raimundus Sicardi mandato domini Regis.

CXXXVII v.

En Pere etc. Al noble et amat nostre Narnau Darill governador de Mallorca. Salut etc. Nos som pagats den Francesch Umbert ciutada de Mallorca et de la gran devocio que ha a nostre servey segons que havem provat per obra specialment en la missatgeria que laltre dia feu a nos tractan ab gran afeccio la honor de la nostra corona el profit del dit regne. Per queus manam que hajats recomenat car hom es qui merex honor et favor. Dada en lo setge Dargilers sots etc. a XXIX dies de maig en lany de MCCCXLIV. Ja Devesa.

R. Sicardi mandato Regis facto per vicecancellarium.

CXXXVII v.

En Pere etc. Al feel nostre en G. de Comadolins capita de Brulla. Salut etc. Havem entes que alguns homens qui eren exits del dit loch hi volen tornar et fer sagrament et homenatge a nos o a qui nos vullam en loch nostre. Per queus manam que acullats los dits homens els laxets cullir lurs béns et reebats dells sagrament et homenatge car nos vos trametem poder ab altra letra nostra et la forma en quels devets reebre.

Dada en lo setge Dargilers a XXIX dies de maig en lany de MCCCXLIV. Ja. Devesa.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXXXVII v.

Nos En P. etc. Per tenor de la present fem et constituim procurador nostre vos En G. de Comadolins capita de Brulla a reebre per nos et en nom nostre homenatge et sagrament de feeltat de tots et sengles homens del dit loch et a fer procurar et aministrar totes et sengles coses aquelles en qual manera sevol tocants. En testimoni de la qual cosa manam la present esser feta e segellada ab nostre segell secret. Dada en lo setge Dargilers a XXI de maig en lany de MCCCXLIV. Ja. Devesa.

R. Sicardi mandato Regis facta per Galcerandum de Bellopodio consiliarium.

CXXXVIII.

Prtrus etc. Dilecto et religioso fratri G. de Guimerano capitaneo Caneti. Salutem etc. Cum homines nostri de la geneta et alii ceperint ac . . . . . aliquos homines et animalia loci de Cabestany qui homines in predictis animalibus deferebant messem versus villam

Perpiniani propter quod asserunt ipsos homines et animalia predicta et ea que deferebant fore eis acquisita tanquam de bona guerra quamquam per nos homines dicti loci cum rebus eorum existerent guidati. Idcirco vobis dicimus comitimus et mandamus quatenus cognoscatis si dicti homines et animalia cum rebus predictis per jamdictos nostros homines capta sunt eis tanquam de bona guerra acquisita nec ne quem nos in predictis quid fieri debeat comittimus vobis plenarie vices nostras cum presenti. Datum in obsidione de Argilers sub etc. IV kalendas junii anno Domini MCCC XLIV. Ja. Devesa.

Dominus Rex mandavit R. de Altariba.

CXXXVIII.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que les companyes nostres de cavall e de peu criden ja et murmuren per la paga esdevenidora del mes de juny et dien la major partida que ja ha IIII o V dies que han servit lur mes. Et axi si vos trametien les galees que demanats a Mallorca per la moneda et que puys haguessen a tornar aqui et daqui aportar açi la paga apres que fossen vengudes de Mallorca aço hauria lonch tret et leugerament ab les gents qui ho han fort necessari sen hic metria I gran avalot. Et axi volem et a vos espressament deim et

manam que encontinent sens tota triga trametats açi tota aquella moneda que hajats et que puxats per ço que almenys puxam fer a les dites nostres companyes algun acorriment almenys de XV o de XX dies entre diners et viandes et entretant vendra la moneda de Mallorca et daquella poras fer compliment o fer altre acorriment et axi passara hom la gent et acolorara les faenes et axi per vos aço no laguiets ans encontinent per mar o per terra per aquella manera que avans hic sia trametats aytanta moneda con puxats car lacorriment nos pot fer solament de viandes ne les pendrien mas pot se fer de diners et de viandes tot ensemps. Et axi matex que de les dites viandes havem ja moltes despeses ço es en forniment de alguns lochs qui a nos se son retuts et aquells havem stablits. Et axi matex queus podets pensar que açi no solament se ha apagar sou de cavallers et de homens de peu ans sich fan e hic cove a fer diverses moltes et grans messions en lo servey dels gins en valls en fer bastides apparellaments de combatre et altres diverses coses et axi pensat en tot aço que en tot cas si don recapte et compliment. Trametem vos les II galees les quals trametats encontinent a Mallorca et fem les passar aquen per ço que daquen prenen lo procuratori que En Bertran Roig demana lo qual daçi nos havem ja trames en forma et lo qual vos davets haver ja fet ab nostre segell segellar. Et axi trametets al dit En Bertran Roig lo dit procuratori et altres coses necessaries als dits affers. Per ço que En Bertran Roig no hagues rao de dubtar en res et axi matex portensen les letres que nos tra-

metem al dit En Bertran Roig sobre los dits afiers les quals ja a vos havem trameses esemps ab lo dit procuratori signades de nostra ma et del nostre vicecanceller. Dada en lo setge de Argilers sots etc. a XXIX del mes de maig del any MCCCXLIV.

Raimundus Sicardi mandato Regis facto per J. Ferdinandi Munionis legum doctorem.

Predicta litera fuit missa thesaurario.

CXXXVIII v.

Nos Petrus etc. Quod sicut extitimus informati vos Guillelmus de Vilario jurisperitus Majorice pro nobis hactenus rexistis in regno Majorice officium judicature pariagii nostri et episcopi Barchinone ac vos habuistis laudabiliter in eadem. Idcirco de vestra legalitate et circunspectione confesi. Tenore presentis vobis committimus officium memoratum regendum et tenendum per vos in forma solita bene fideliter et legaliter quamdiu de nostra processerit voluntate et habeatis inde jus vel salarium assuetum. Mandantes hujus serie gubernatori et procuratoribus generalibus ceterisque officialibus nostris et subditis dicti regni quod hujusmodi comissionem vobis teneant et observent et faciant observari vobisque respondeent et responderi faciant de jure vel salario solito qaamdiu nobis placuerit ut est dictum. Datum in obsidione de Argilers sub nostro

etc. IV kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicellarius. R. P.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXXXVIII v.

Nos Petrus etc. Tenore presentis fatemur debere vobis R. Villaclara de loco de Clayra mille solidos barchinonenses ratione cujusdam equi pili rucii per nos a vobis empti quemquidem equm dilecto nostro Rubaudo de Corbaria dedimus generose. Ideo hujus serie mandamus P. Cathalani et B. Çamora de domo nostra quod de peccunia curie nostre que penes ipsos est vel erit de venditionibus farine nostre per eum factis vel faciendis det et exsolvat vobis R. Villaclara vel cui volueritis loco vestri mille solidos antedictos. Et facta solutione presente a vobis recuperet literam cum apocha de soluto. Mandantes magistro rationali curie nostre vel alii cuicumque a dicto Petro et Bernardo de pecunnia dicte farine compotum audituro quod ipsis ei exhibentibus presentem et dictam apocham dictos mille solidos barchinonenses in nostro recipiat compoto et admittat. Datum in obsidione de Argilers sub nostro etc. IV kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. Ja. Devesa.

R. de Altariba mandato Regis facta per Gal. de Pulcropodio consiliarium.

CXXXVIII v.

Nos En Pere etc. Per la present atorgam e prometem als homens e universitat del loch de Clayra que sis reten a nos fan homenatge e sagrament de feeltat e altres coses a quens son tenguts nos los confermaren totes lurs franquees e lurs privilegis. Et encara los tractarem graciosament e favorablement segons quels nostres precessors han acustumat. Et no resmenys sis convenia partir de Rossello ans que fos acabada la execucio de justicia quen fem nos lexarem al dit loc tal establida que seran be defesa de tota persona que mal o dan los volgues fer. Et a major fermetat juram les dites coses tener e observar. En testimoni de la qual cosa manam fer la present sagellada ab nostre sagell secret. Dada en lo setge de Argilers a XXX dies de maig del any MCCCXLIV. Ja. Devesa.

CXXXIX.

Nos Petrus etc. Attendentes nobilem et dilectum nostrum A. de Erillo gubernatorem generalem regni Majorice comisisse vobis Francisco ça Granada officium depositorum curiarum civitatis Majorice prout extitimus per suas litteras informati. Idcirco dictam comis-

sionem gratam habentes tenore presentis vobis dicto Francisco dictum officium confirmantes vobis illud committimus cum presenti tenendum per vos et regendum bene fideliter et legaliter prout vobis per dictum gubernatorem comissum extitit ut prefertur. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo secreto munitam. Datum in obsidione de Argilers VII kalendas junii anno Domini MCCCXLIV. Ja. Devesa.

R. Sicardi mandato Regis facto per J. Ferdinandi Munionis legum doctorem consiliarium.

CXXXIX.

Petrus etc. Nobili et dilecto nostro A. de Erillo gubernatori generali regni Majorice. Salutem etc. Vestram nunc recepimus litteram continentem. Qualiter circa procurandam peccuniam pro executione Rossilionis assidue laborastis. Et cum ab Andrea vel Johanne de Portillo pecuniam non potueritis obtinere comisistis offitium depositarii curiarum Francisco ça Granada qui nobis de certa quantitate duxit liberaliter sucurrendum remoto dicta Andrea ab officio memorato. Suplicando nobis ut illud dignaremur eidem Francisco de solita clementia confirmare. Quibus et aliis contentis in ipsa litera intellectis vestram utique diligentiam comendantes memorato Francisco dictum officium vestro adherentes proposito providimus confirmandum firmiter crediturus quod ipsum non revocabimus ab eo-

dem. Datum in obsidione de Argilers sub nostro etc. VII kalendas junii anno Domini MCGCXLIV. Ja. Devesa.

Idem.

CXXXIX.

En Pere etc. Al feel seu En Bertran Roig procurador nostre general del regne de Mallorca. Salut etc. Havem vista vostra letra sobre la scrivania Dincha et la carta de la ffranchèa dels forans e sobre altres coses en aquelles compreses la qual be entesa fem vos saber quens plau e es enteniment nostre que la scribania Dincha haja aquell qui mes hi do ço es per les XL liures quens fets saber ab que sia profit de la cort. Pero be volem aço que si aquell qui la te hi dona aytant com altre que ell la tinga pus hi do aytanta pensio com altra. Quant a la galea quens fets saber ja havem ordonat quey vaja per apportar los florins en la nostra letra declarats. Et no volem queych vingats aades neus portescats del regne de Mallorca car aqui sots necessari majorment que En B. Çamorera sia aci. Et axi nos aades vos havem per escusat de la venguda de la franquea dels homens de fora, pus que hols ne fo fet privilegi ab los altres que foren fets a Portopi no volen quels observets la letra queus naviem tramesa. Dada en lo setge Dargilers sots nostre etc. a XXX dies de maig en lany MCCCXLIV. Ja. Devesa.

CXXXIX v.

En Pere etc. Al feel seu lo batle de Figueres e son lochtinent. Salut etc. Manam vos espresament que tingats espies per los camins et per lo passes et si trobats null hom qui sen torn de les nostres hosts sens licencia nostra e de nostre senescal prenets de continent el penjat per la gola de manera que muyra. Dada en lo setge de Argilers sots nostre etc. a XXXI de maig en lany de MCCCXLIV. Ja. Devesa.

R. Sicardi mandato Regis facto per Vicecancellarium.

Similes.

Vicario et bajulo Gerunde vel eorum locatenentium Bisulduni et Campirotundi.

Vicario et bajulo Barchinone.

Vicario et bajulo Minorisse.

CXL. v.

En Pere etc. Al honrat e religios labat de Vilaber-

tran. Salut etc. Nos havem gran necesitat de maestres de pedres e de tapies per queus pregam aytan affectuosament com podem quens trametats cuytosament X dels dits maestres dels vostres hòmens qui apporten perpals pichs e cavecs e altres apparellaments necessaris a lurs officis et daçons farets asenyalat servey. Dada en lo setge de Argilers sub nostro etc. lo primer dia de juny en lany de MCCCXLIV. Ja. Devesa.

Raimundus Sicardi.

Similis infrascriptis.

Al abat de Santa Maria de Roses
Al abat de Banyoles.
Episcopo Gerunde.
Al abat Damer.
Al abat de Besuldu.
Al abat de Sant Feliu de Guixols.

CXL v.

Serenissimo Principi Philippo Dei gracia Francie regi consanguineo nostro carissimo. Petrus etc. Salutem cunctis prosperitatibus opulentam. Serenitatis vestre recepimus literam cujus post salutationis actum series sic se habet. Cum diebus istis guerra et discor-

dia et . . . . . dolor vigeant inter vos et carissimum consanguineum nostrum Majorice propter quod mala quamplurima possunt inde sequi terreque et subditi nostri dampna non modica utique patiantur de quo dolemus et multum insidit cordi nostro et vestram excellentiam totis cordis affectibus deprecamur quatenus ad tolendum dictarum guerrarum discrimina et ad bonam concordiam habendam et pacem inter vos reformandam velitis contemplacioni nostri a consideratione precum nostrarum oondescendere favorabiliter et beningne tantum super hoc facientes ne veraciter appareat quod dicte nostre preces ad hoc profuerint et inde vostre celsitudini regratiari teneamur. Datum apud Boteysol die VIII maii. Et contenta in ipsa litera plene colligimus intellectu. Sane princeps inclite cum vestre sublimitati clare liqueat per plures informationes vobis tam verbis creditas quam scripturis quod nos contra inclitum Jacobum de Majoricis et terras nostro dominio rebellantes ex sceleribus detestandis atrocibus injuriis et criminibus inauditis que dictus Jacobus in lesionem magestatis nostre et grave publice utilitatis ex....ium non est veritus perpetrare procedimus tanquam contra subsidium justicie exigente mirari cogimur quod processus noster hujusmodi guerra in ipsis vestris literis nuncupatur. Et vere precibus vestris nobis in hac parte porrectis preceteris quorumvis principum deferemus set ab eodem processu sine nostro et subditorum nostrorum perjuditio et dispendio vehementi desistere non possemus. Rogamus ergo magnitudinem vestram quatenus super hiis nos habeat ra-

tionabiliter excusatos. Datum in obsidione de Argilers sub nostro etc. kalendas junii anno Domini Millesimo CCCXLIV. Ja. Devesa.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXLI v.

En Pere etc. Al amat conseller et tresorer nostre B de Olzinelles doctor en leys. Salut etc. Manam vos expressament quens trametats los molers els piquers segons que jaus havem scrit et totes les altres coses que ja eren aqui ordenades car nos cuydan estalviar ço que no es res nos fets aci laguiar et que no fem res pensats si es aquesta major messio part lo dan et la triga. Et axi fets per guisa que parega que havets acor los affers et que a colpa vostra nos triguen nes perden car si fossen fets los castells de fusta que haviem acordats ja hagrem combatut et hagut Argilers et ara no podem ans havem fet començar un castell de fusta a almirayl que laguiara a fer et axi nons conve. Dada en lo setge Dargilers a III dies de juny en lany de MCCCXLIV.

R. Sicardi mandato Regis.

CXLII.

Lo Rey Darago.

Ja per altra nostra letra vos manam que al amat nostre En R. de Ruisech et sos cavalls armes et robes lexassets venir al setge nostre Dargilers la qual cosa vos fer nou havets vulgut dient que altre manament haviets en contrari. E com nos vullam de certa sciencia que lo dit En Ramon ab tota sa companya besties et arneses sia en nostre servey en lo nostre setge majorment per lo offici nostre que ara te. Per çous manam que no contrastant negu manament per nos a vos feit lexets venir lo damunt dit En Ramon ses companyes cavalls et arneses al setge nostre damunt dit et aço no mudets si nostra ira et indignatio volets squivar. Dada en lo setge nostre Dargilers sots etc. a III dies de juny en lany de MCCCXLIV.

R. de Altariba mandato Regis facto per Gal. de Bellopodio consiliarium.

Predicta litera fuit directa nobili Nicholao Carrocii.

CXLIII.

En Pere etc. Al feel nostre Narnau Leget aminis-

trador dels gins et dels altres apparellaments nostres de fusta. Salut etc. Manam vos que liurets lo gin de dues caxes ab tots sos apparellaments que tenits an B. Brau. Et cobrat dell apocha del dit gin e de les axarcies singulars que apres li liurarets cobrats albarans sagellats ab son sagell. Car nos per la present manam al maestre racional de la nostra cort que en lo compte de la dita aministracio lo dit gin e exarcies reeba en vostre compte vos a ell restituent la present ab la dita apocha e albarans. Data en lo setge Drgilers sots nostre etc. a IV dies de juny en lany MCCCXLIV. Ja. Devesa.

R. Sicardi ex provisione facta in consilio.

CXLIV.

Nos En Pere etc. Com per los excessos e rebellio que vosaltres Bn. Prats Johan Gerau B. Guerau Arnau Pavell B. Calvo et Michel Morera de la vila de Cobliure havets fet contra nos entesessem a punir a mort. Empero a gran supplicacio et instancia dels prohomens Dargilers vos perdonam los dits excessos tro ara fets e no resmenys vos guiam eus asseguram queus ne puxats anar a Cobliure aquesta vegada salvament e segura. Manam a tots officials et sotsmeses nostres que salvament et segura vos ne lexeu anar a Cobliure et nous faça negun greuge neus doneu embarch. Dada en la vila nostra de Argilers sots etc. a VII dies de juny

en lany de MCCCXLIV. A. vicecancellarius.
R. Sicardi mandato domini Regis.

CXLIV.

Nos' En Pere etc. Per la present atorgam a vos En B. Prats de la vila de Cobliure que puxats anar et tornar a les nostres hosts totes vegades queus vullets salvament et segura. Manam ab la present a tots et sengles officials et sotsmeses nostres que nous donen contrast alcu nius facen greuge. Dada en la vila nostra Dargilers sots etc. a VII dies de juny en lany de MCCC XLIV. A. Vicecancellarius.
R. Sicardi mandato domini Regis.

CXLIV.

En Pere per la gracia de Deu Rey Darago etc. Als amats nostres senescals e altres officials del molt alt princep lo Rey de França cosi nostre molt car. Salut e dileccio. Com alcuns mercaders e altres persones de la vila de Perpinya e de les terres de Rossello a nos sotsmeses los quals han promesa habitacio en alcuns lochs del dit Ray e sien per nos requests que a nos degen venir per fer ço a quens son tenguts per fe tots los de Rossello. Pregam vos aytant afectuosament com

podem que a les dites persones no donets alcun embargament ans los vullats donar favor e ajuda que lurs persones e lurs bens pusquen salvament e segura en les nostres terres per mudar e transportar e a nos pusquen legudament venir. E daçons farets gran plaer. Dada en la vila nostra de Argilers sub nostro etc. a IV dies de juny en lany MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXLIV v.

En Pere etc. Attenens que per algunes persones de part nostra son estats fets alcuns tractaments e promissions a alcuns mercaders e altres persones per tenor de la present fem certs los dits mercaders e persones altres quels tractaments e promessions desus tocades se son fetes per part e de consenciencia nostra e aquelles entenem observar. Dada en la vila de Argilers sots nostre etc. a VI dies de juny en lany MCCC XLIV. A. Vicecancellarius.

Idem.

CXLIV v.

En Pere etc. Als feels seus tots e sengles sotsme-

ses nostres de la vila de Perpinya e als altres de les terres de Rossello estants en lo regne de França. Salut et gracia. Ja nostres letres vos havem scrit e per certs misatges certificats e amonestats que vinguessets personalment axi com a nos per fe sots tenguts per fer homenatge e sagrament de feeltat segons que devets axi com fels sotsmeses nostres. Ara alcuns familiars nostres nos han certificats que vos volents esser obedients als nostres manaments volets venir a nos. Per que encontinent manam al almiral nostre que en seguretat de vos vos trameta dues galees en les quals segurament venir puxats. Et si alcuns contra nostres manaments faran o menys prearan certificam vos que nostra indignacio encorreran e contra ells enantarem segons justicia. Dada en la vila nostra de Argilers sots nostre etc. a XI dies de juny en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Idem.

CXLV v.

Petrus etc. Dilecto nostro capitaneo loci de Caneto presenti et qui pro tempore fuerit vel ejus locum tenenti. Salutem et dilectionem. Constitutus in nostra presentia Stephanus Matha de dicto loco nobis supliciter demonstravit quod vos duci fecistis per mare quandam suam barcham pro portandis in eadem de loco de Lanza ad dictum locum de Caneto septuaginta quinque

ballistarios nostros. Et cum barcha supradicta esset in mari prope locum Cauquiliberi quidam homines ejusdem loci cum barchis armatis dederunt insultum contra dictam barcham dicti Stephani et homines qui eam ducebant in quoquidem insulto fuit invasa et capta dicta barcha et homines predicti cum raubis et rebus predictis que in eadem ducebantur. Verum cum dictus Stephanus ut premititur amisit dictam barcham et consules dicti loci de Caneto eandem ut asseritur extimaverint cum corporalibus sacramentis prestitis per eosdem in duodecim libris barchinonensis. Ideo ad humilem suplicationem nobis exhibitam per Stephanum supradictum vobis dicimus et mandamus quatenus constito vobis predicta veritate fulciri solvatis et solvi faciatis dicto suplicanti vel cui voluerit loco sui duodecim libras Barchinone supradictas juxta dictam extimationem factam de dicta barcha per dictos consules recipiendo ab eodem suplicanti inde apocham de soluto. Et nichilominus per presentem mandamus magistro rationali curie nostre aut cuicumque alii a vobis compotum audituro quod vobis exhibente presentem et apocham supradictam dictas duodecem libras Barchinone vobis in compotum recipiat et admittat. Datum in obsidione de Argilers sub nostro etc. nonas junii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

Dominicus Jordani ex provisione per Vicecancellarium.

CXLV. v.

Petrus etc. Dilectis nostro capitaneo Caneti presenti et qui pro tempore fuerit vel ejus locumtenenti. Salutem etc. Exhibita nobis per Guillermum Magistri Petrum Ferrarii G. Geraldi et R. Thome de dicto loco petitio continebat quod vos minus debite contradicitis eis solvere id quod eis solvere tenemini et debetis ratione arborum et lignorum seu fustium quod ab eis habuistis ad opus inginiorum seu maxinarum in dicto loco et in ecclesia beate Marie ejusdem loci. Quare suplicantibus nobis G. Magistri Petro Ferrarii G. Geraldi et R. predictis super hiis de justicia remedio previderi vobis dicimus et mandamus quatenus de quantitate pecunie quam deberi vobis constiterit suplicantibus memoratis ratione arborum lignorum seu fustium predictorum eisdem suplicantibus de redditibus dicti loci satis fieri faciatis recipiendo ab eisdem suplicantibus apocham de soluto de eo quod ipsis inde exsolverint. Et nichilominus per presentem mandamus magistro rationali curie nostre aut cuicumque alii a vobis compotum audituro quod vobis exhibente presentem et dictam apocham de soluto id quod eis ratione predicta exsolveritis vobis in compotum recipiat et admittat. Datum in obsidione de Argilers sub nostro etc. nonas junii anno Domini MCCCXLIV. Vicecancellarius.

Idem.

CXLVI v.

Lo Rey Darago.

Manam vos espresament que a null hom soldadat a peu ni a cavall no lexets exir del loch de Canet si donchs special manament nostre no havets o no fahies cavalcada ab vos o de manament vostre. Manets encara als barques de la mar que sots pena de perdre les dites barques e de la ira e indignacio nostra no deguen ni porten a nostre hestol ni altre loch negu soldadat del loch de Canet damunt dit. Dada en la vila de Argilers sots nostre etc. a IX dies de juny en lany de MCCCXLIV.

Dominus Rex mandavit mihi R. de Altariba.

Fuit missa Riambaldo de Corbera capitaneo de Canet.

CXLVII v.

Nos Petrus etc. Quia sicut per consules ville Campirotundi nobis extit humiliter intimatum vos bajulus dicte ville propter hostiles insultus qui fiunt frequenter per nostros rebelles de partibus Ceritanie ac alias occassione rebellium predictorum ab eadem villa de

necessitate multociems sitis absens. Idcirco ne propter absentiam nostram de necessario contingentem dicta villa pericula valeat incurrere sine dampno concedimus vobis et licentiam impartimur quod in casu absentie supradicte possitis in dicta villa substituere personam aliquam idoneam et suficientem ad dictum offitium bajulie. Datum in villa nostra Dargilers sub etc. IV idus junii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facta per Vicecancellarium.

CXLVII v.

En Pere etc. Al amat nostre En Riambau de Corbera capita de Canet. Salut et dileccio. Manam vos que no liurets per reenço o per cambi o per altra manera negun dels presos qui son aqui sino ab special manament nostre. Car nos ne volem cobrar los fills dels prohomens Dargilers qui son preses a Perpenya. Dada en Argilers sots nostre etc. a IX dies de juny en lany de nostre Senyor MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato domini Regis.

CXLVIII v.

En Pere etc. Al feel nostre En Bertran Roig procu-

rador general de les rendes e drets nostres del regne de Mallorca. Salut etc. Daltres vegades vos havem significada la gran necessitat de moneda que havem per la execucio que fem e verament que som be pagats de ço que vos hi havets treballat tro ara car pensam que tot vostre poder hi fets. E com la . . . . . tat et la cuyta nos forç per los affers de la dita execucio que merce de Deu tenim en bon estament trametem vos dues galees ab En P. Muntanyo de casa nostra per la moneda quens devets de pcesent trametre. Per quens manam espressament que manues vista la present nos trametats per lo dit P. de Muntanyo tota quanta moneda el men porets de manera que conegam la obra que vos fets en ests affers. E nons façats aqui laguiar ne tardar les galees. Dada en la vila nostra de Argilers sots etc. a X dies de juny en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facta per vicecancellarium.

CXLIX.

Petrus etc. Fideli suo J. de Ulzinellis vicario Ausone vici Rivipulli et Rivipullensi Campirotundi et de Regali. Salutem etc. Jam per aliam nostram litteram vobis tradimus in mandatis ut confestim vadatis personaliter cum certa equitum comitiva apud villam Campirotundi ut tueamini eandem ab invasionibus

quas rebelles nostri conantur inferre in partibus dicte ville. Quocirca vobis dicimus et expresse mandamus sub pena ire et indignationis nostre quatinus adimplenda cum effectu mandatum predictum ad dictam villam visis presentibus accedatis cum dicta equitum comitiva et convocetis confestim omnes exercitus vicarie Campirotundi et diligenter cum eis circa dictarum pretium tutam custodiam attendatis faciendo etiam diligenter custodiri ne ad partes Ceritanie et Rossillionis vel alias dictorum nostrorum rebellium victualia atque arma per aliquem immittantur. Alias mandamus et comittimus hujus serie bajulo et subvicario Campirotundi et utrique ipsorum quod predicta omnia compleant et etiam exequantur cum dictis exercitibus vicarie. Comittendo eisdem in hoc casu plenariam potestatem compellendi et distringendi per impositiones penarum et exactiones earum omnes homines vicarie prefate. Datum in villa nostra de Argileriis sub etc. V idus junii anno Domini MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

G. de Moraria mandato Regis facta per Vicecancellarium.

CXLIX v.

En Pere etc. A tots et sengles officials nostres o sos locstinents. Salut etc. Manam vos expressamen que tingats espies per los camius et per los passes. Et

si trobats null hom qui sen torn de les nottres hosts sens licencia nostra o de nostre senescal prenets decontinent el penjat per la gola de manera que muyra. Dada en la vila nostra de Argilers sots nostre segell secret a X dies de juny en lany de MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato domini Regis facto per Galcerandum de Bellopodio consiliarium.

CLI.

Lo Rey.

Treschiere compayne fesons vox savoir que nous envoions Bernat Çamorere procureur notre ou Roiaume de Malleugres a vous pour ce quil vous baile une chemise qui fu de notre dame sainte Marie la quelle vox comandons si chier come nox meismes. Il la vox bailera en I vihete qui ait deus cles lune tornera il a nous lautre tendrez vox et de ce fetes au dit B. chartre de reteue de la dite chemise. Escrita de notre main en Argiliers le XII jour de juign del aign notre S. MCCC XLIV.

CLII.

Lo Rey Darago.

Per tal com sabem quen haurets plaer vos signifi-

cam que quant nos entram en Rossello tanguem nostre camí a Canet per tal que refrescassem aqui de viandes hon estiguem II dies et aqui acordam que anassem assetjar la vila de Argilers car si aquella haviem tendrem bona clau de Rossello perque parten daqui venguem a la vila de Argilers la qual tinguem assetjada per alcuns dies. E dimarts primer dia de juny una casa de força quis tenia prop de la dita vila per temor dun gin qui la combatia fo desemparada e decontinent la vila se tench per perduda e sempre volch haver parlaments ab nos los quals hauts et acordats meseren nos en poder nostre per recena XII persones de la dita vila sots aquesta condicio que si En Jacme de Mallorca havia fet levar nos del setge dins tres dies que nos los haguessem a tornar les persones sino que la vila se retes a nos. Et per tal com secors no li dona com la via no li era be en pas dicmenge a VII de juny la vila se a nos la qual posseim poderosament. Et ir que fo dicmenge a XIII de juny partim de la dita vila et anamnosen a la vila de Cobliure la qual tenim assetiada et si a Deu plau entenemla haver dins breus dies. Dada en lo setge de Cobliure sots etc. a XVI dies de juny en lany MCCCXLIV.

CLIII.

En Pere etc. Als feels seus lo veguer e batle de Barchinona. Salut etc. Laltre dia vos manam ab altres

letres qui tinguessets espies per los camins e per los passes et si trobabets null hom quis tornas de les nostres hosts sens licencia nostra o del senescal prenessets el penjassets per la gola. Et com aço estia molt a nos acor per molts que sen tornen segons quens han certficat. Per çous manam sots pena de la nostra indignacio que complescats lo nostre manament. Dada en lo setge de Cobliure sots nostre etc. a XV dies de juny en lany MCCCXLIV. A. Vicecancellarius.

R. Sicardi mandato Regis facto per Vicecancellarium.

Similes infrascriptis.

Vicario et bajulo Manrensie.
Bajulo de Figueriis.
Bajulo et subvicario Bisulduni.
Vicario et bajulo Gerunde.

CLV.

Lo Rey Darago.

Fem vos saber que vuy alcunes companyes nostres començaren a combatre la torre la qual es sobrel raball de Cobliure la qual es molt bella et forts et com no so dixeren fons greu. Pero tan avant neren que ja

havia molta gent al vall. Et axi direm que continuassen de combatre et finalment es se presa. Mas es se molt laguiada et si ha pres molt mes dan que no haguera per falta de passadors que noych ha ne molts altres apparellaments quych havia mester axi que permessions extraordinaries que serien fort poques perdem et laguiam nostres affers que veets ab quina messio los fem et ab quin dan de nostres gents. Per que us manam expressament que si james nos havets a servir quens trametats cuytosament CC caxes de passadors. Et daltra part nos cuytas de trametre les pedres dels gins segons queus scrivim per altra letra car no son res les que hic son que daquests jorns en no res de dies sen meseren en Argilers DCCXVII pedres vejats açi a Cobliure on dreçarem IX gins quantes senich despendran. E vajaus lo cor que per les messions que son de menys ço es daquestes extraordinaries no perdan o leguien massa nostres afers. Dada en lo setge de Cobliure divenres a XVIII dies de juny en lany de MCCCXLIV.

R. Sicardi mandato domini Regis.

Fuit missa thesaurario.

CLVI.

Lo Rey Darago.

Maravellam nos fort que es aço que tant nos la-

guiats de trametre les caxes de quarells et passadors de que jaus havem scrit per raho com per cosa qui es de tan poca messio a comparacio de les altres despeses leguiam tots nostres affers per colpa o negligencia vostra. Per ço deim a vos e manam espressament que sots encorriment de la nostra gracia e merce encontinent vista la present nos trametats cuytosament les dites caxes de quarells e passadors e encara quatrecentes cuyraces de mertz... et guardats vos que daquiavant per aquesta raho nous hajam altra vegada escriure e que per aço ne per altres coses de queus escrivam per culpa vostra los affers que tenim entre mans en bon estament nos leguien ne puxen pendre altra carrera. Data en lo setge de Copliure dicmenge a XIX dies del més de juny en lany de nostre Senyor MCCCXLIV.

Franciscus Fuxi ex provisione facta in consilio presente domino Rege.

Fuit missa thesaurario.

ÍNDICE DEL APÉNDICE.

Cartas Reales. Legajo n. 82.

Pág.

I. Del Rey, mandando á Blasco Daysa que, á fin de proseguir la ejecucion contra el Rey de Mallorca, entregue todas las cantidades existentes en la real curia al tesorero real 131

II. De J. de Miyavila y B. de Burdils en la cual avisan al Rey que el de Mallorca se hallaba cerca de Pontos y Borrasar 132

III. Del Rey dirigida á Juan Niel, de Castellon, mandándole aliste veinte y cinco hombres, los cuales estarán bajo sus órdenes . . 133

IV. De las universidades de Mallorca al Rey D. Pedro, manifestando que no pueden dejar de guardar fidelidad á su soberano el Rey D. Jaime . 135

V. De los cónsules de Puigcerdá al Rey, diciéndole que están resueltos á defender con todas sus fuerzas á D. Jaime de Mallorca. . . . 136

VI. Del Rey á P. de Posols, mandándole que con motivo de haber entrado el de Mallorca en el con-

dado de Rosellon, le preste homenage y juramento de fidelidad 137

VII. Del Rey á varios oficiales del reino de Aragon, en que les manda que prendan á cuantos súbditos de D. Jaime caigan en su poder . . . 138

VIII. Del Rey á los oficiales del reino de Valencia, para que vigilen todo el litoral de dicho reino, defendiéndolo á la vez de los escesos que se permite el Rey de Mallorca 140

IX. Del Rey de Mallorca al de Aragon, exponiéndole la fuerza de su derecho 141

X. A los judíos de Gerona, mandando que las cantidades que obren en poder de los mismos, de súbditos del Rey de Mallorca, queden embargadas. 149

XI. Al tesorero real y á R. de Márgens, mandando que permitan vender las cosas y bienes del Rey de Mallorca ó de sus súbditos. . . . . Id.

XII. Carta del Rey de Sicilia al de Aragon, diciendo que no puede acceder á los deseos de este de que se prohiba importar víveres á Mallorca . 151

XIII. De la ciudad de Barcelona al Rey, dándole parte de que su almirante apresó una barca en la cual el Rey de Mallorca enviaba á la Isla dos religiosos que iban á predicar la obediencia y sumision al de Mallorca. 153

Cartas Reales. Legajo n. 83.

I. Del Rey á sus oficiales, diciéndoles que ha concedido un año de proroga para pagar sus deu-

das á Guillermo de Flaviá 154
II. A los prohombres de Pena, para que le presten homenage y juramento de fidelidad. . 155
III. Súplica al Rey por unos ciudadanos de Mallorca, con motivo del apresamiento de un buque por dos galeras genovesas. . . . . , 156
IV. A los prohombres de San Feliu de Vayll, para que le presten juramento de fidelidad. . . 159
V. Al gobernador de Mallorca, para que permita á los judíos navegar libremente, en contra de lo que habia dispuesto D. Jaime cuando era Rey. 160
VI. A los judíos de Tárrega, sobre pago de deudas 161
VII. A G. de Bellera y R. Senesterra, mandándoles que sus vassallos se encierren en la villa de Figueras.. 162
VIII. Al armero real, para que entregue una tienda de las que tiene en su poder 163
IX. Al comendador de Peñíscola, sobre presa de unos sacos de un vasallo del Rey de Mallorca. . 164
X. Al justicia de Aragon y otros oficiales, mandando que no se dé curso á ninguna instancia entablada contra Garcia de Azuara. 165
XI A Blasco Daysa, para que tome á préstamo, dentro del reino de Aragon, las cuantidades que quiera, hipotecando al efecto todos los bienes y derechos de la corona 166
XII. Del Rey de Mallorca á sus castelanos de Santueri, En Durfort y En Tornamira, diciéndoles que guarden bien y fielmente el castillo de Santueri. 168
XIII. A los oficiales reales, mandándoles que, en

atencion á lo mucho que ha sufrido la villa de Figueras, se le conceda el plazo de un año para el pago de sus deudas 169

XIV. A Omberto de Fonollar, nombrándole veguer de Mallorca 170

XV. Al rector de Montpeller por el Rey de Francia, diciéndole que persiga y castigue con todo rigor á los súbditos del de Mallorca. . . 171

XVI. A los procuradores de las rentas en Mallorca, señalándoles sueldo 172

XVII. De Felipe de Boyl al Rey, dándole parte de haber tomado posesion del castillo de Sentueri, y confiado al mismo tiempo el de Pollença á Sebastian y Pelegrin de la Figuera 173

XVIII. De los procuradores reales de Mallorca á G. P. de Buysan, sobre sueldo del guarda de la puerta de la Almudayna. 175

XIX. De los mismos al mismo, sobre el sueldo del escribano de la cancilleria. 176

XX. De los mismos al mismo, sobre el producto de la bailia de Storcha. . . . . Id.

XXI. De los mismos al mismo, sobre sueldo de los guardianes del Puerto de Mar . . . 177

XXII. De idem á idem, sobre emolumentos de la escribania de Castellig. . . . . Id.

XXIII. De idem á idem sobre emolumentos de la escribania de Muro . . . . . Id.

XXIV. De idem á idem, sobre el sueldo del maestro de las obras reales. 178

XXV. De idem á id., certificando sobre pension

al guarda de una de las torres de Partupi . . Id.
XXVI. De idem á idem, sobre el sueldo de los guardas del Puerto 179
XXVII. De idem á idem, sobre el producto de la bailia de Soyler. . . . . Id.
XXVIII. De Id. á id. certificando que la escribania de Selva vale de 40 á 50 sueldos anuales. . Id.
XXIX. De Id. á id., certificando que el maestro calafate no tiene salario sino cuando hace alguna obra 180
XXX. De idem á id., certificando que los emolumentos de la escribania de Alcudia pueden valer anualmente de quince á diez y ocho libras. . . Id.
XXXI. De id. á id., certificando que el notario que regenta la escribania de las apelaciones disfruta el salario de cuarenta libras 181
XXXII. De id. á id., certificando que el que cobra el censal de la ciudad disfruta el salario anual de veinte y cinco libras . . . . . Id.
XXXIII. De id. á id. certificando que el escribano de la Tabla de la lezda disfruta el salario de 30 lib. 182
XXXIV. El Rey nombra á Guillermo Lombard, notario de Mallorca, procurador fiscal de las islas . Id.
XXXV. El Rey encarga á Arnaldo de Eril ó á su lugarteniente, que hagan justicia á varios Griegos, vecinos de Mallorca, que reclaman algunas cantid.s 183
XXXVI. G. Miguel y Jaime Roig manifiesten al Rey cuan conveniente es que, para pacificar el reino de Mallorca, se apodere del Rosellon . 184
XXXVII. Los procuradores reales de Mallorca á E. P. de Buysan, certificándole que el mensage-

ro que sirve en la Tabla de la lezda disfruta el salario anual de diez y ocho libras . . . 186

XXXVIII. Id. á id., certificando que el salario de los escribanos de la procuracion real de Mallorca es de treinta libras . . . . . Id.

XXXIX. Id. á id., certificando que el salario de los escribanos del veguer de la ciudad es de veinte y una á veinte dos libras 187

XXXX. P. dez Bosch escribano de racion, á E. P. de Buysan, noticiándole que Juan de Figuerols ha sido nombrado ayudante del registro de la escribania . . . . . Id.

XLI. Varias gracias concedidas por el Rey á la aljama de judíos de la ciudad de Manresa . . . Id.

XLII. El Rey manda á los jurados y prohombres de Barcelona que se hallen con armas, caballos y raciones, dentro quince dias, en Gerona. . 191

XLIII. El Rey recuerda al veguer de Barcelona y del Vallés que, con las fuerzas de la vegueria, se presente en Gerona el quince de julio 192

XLIV. Los procuradores reales de Mallorca certifican que el salario de los mensageros de los guardianes del Puerto es de cinco libras al año. . . Id.

XLV. El Rey manda al baile de S. Pedor y á sus oficiales que no obliguen á varios sujetos que siguen al ejército con sus azémilas, á prestar ningun otro servicio. 193

XLVI. Los cónsules de Perpiñan suplican al Rey mande sobreseer el proceso instruido contra el Rey de Mallorca. 194

XLVII. El escribano de racion del Rey previene al gobernador de Mallorca que no se reconvenga á Pascual Formit por deudas, en razon del servicio que presta conduciendo víveres para el ejército. 196

XLVIII. Arnaldo ça Morera manifiesta al Rey que, por razon de su enfermedad, no puede embarcarse en la galera surta en el puerto de Rosas. . 197

XLIX. El Rey manda que los habitantes del condado del Rosellon le presten homenage y juramento de fidelidad. 200

L. El Rey manda a los cónsules y universidad de Perpiñan que se atengan á las disposiciones dictadas por la corona 221

LI. El Rey nombra por su procurador en el condado del Rosellon al religioso Guillermo de Guimerá 207

LII. De los jurados de Mallorca, protestando de su fidelidad al Rey de Aragon, y felicitándole. . 208

LIII. De id. participando el envio de mensajeros. 209

LI. Al gobernador de Mallorca, para que exija la lezda y otros derechos. 211

LV. Al mismo, con igual objeto, pero recomendándole la observacion de las franquezas . . 212

LVI. Del gobernador de Mallorca, sobre malos tratos que recibian las embarcaciones mallorquinas en Sicilia.. 213

LVII. Del veguer de Mallorca, solicitando un asesor para su corte ó tribunal. 214

LVIII. A. Ramon de Márgens, sobre el asunto del apresamiento de embarcaciones en Cerdeña . 215

Cartas Reales.

I. Del Rey al juez de Puig
ciones hechas por Bernard
quienes Jaime de Mallorca
caballerias . . . . . .

II. A su portero G. de Mill
algunas personas de Colibr
cantidades á Jaime de Mall
diatamente al procurador re

III. Al veguer de Ausona
sobre robo de una campana.

IV. Al baile del Voló, pa
en las reclamaciones del
trabajado en los muros
mandato de Jaime de Mall

V. Al mayordomo del Rey
le se sirva mandar á los se
y Bellcayre que protejan á l
neses en el tránsito por las ti

VI. Del gobernador de M
festándole el bien estar de q
ciudad y reino de Mallorca
entró en el nuevo señorio,
tantes de que vayan alli cua
Reina, y dándole noticia d
rimentadas en el comercio
de casamientos que se van

VII. Del Rey al auditor

provea lo que fuere de justicia en el asunto de las reclamaciones hechas por los hombres de San Mateo del reino de Valencia, sobre pago de lezda en Colibre 224

VIII. A Francisco Foix, mandándole que la copia en pergamino y en forma de libro que se hizo del proceso contra Jaime de Mallorca, sea enviada inmediatamente á los jurados de la ciudad de Mallorca 226

IX. Al baile general de Valencia, mandándole que dé licencia á las universidades y particulaees para que lleven provisiones al ejército del Rosellon. Id.

X. Al gobernador de Mallorca, recomendándole el prepósito de Elna y canónigo de Mallorca, N. de Sant Just 227

XI. A un caballero que se habia ofrecido á ayudar en la ejecucion contra Jaime de Mallorca, dándole las gracias y dispensándole el servicio. . . 228

XII. A los castellanos de Pontils, revocando la órden que les habia dado de comparecer. . . . 229

XIII. Al veguer de Villafranca del Panadés, aclarando una órden anterior sobre la concurrencia de las universidades con sus ejércitos . . . 230

XIV. Del papa Clemente al cardenal Bernardo para que procure la paz 231

XV. Al tesorero, para que entrege al mayordomo real dos mil sueldos, invertidos en la obra de los ingenios con que se ha de combatir á Colibre. . 235

XVI. Al baile de Barcelona, sobre la extraccion de víveres para Mallorca. 236

XVII. A los judíos de Colibre y de Argilers, sobre destruccion de su cementerio en la villa de Perpiñan. 237

XVIII. A los bailes de Argilers, Ça Roca, etc. para que entregue las acémilas que les sea posible. 238

XIX. A los bailes de Canet, etc. con igual objeto. 239

XX. A los capitanes y demás, para que suelten á los prisioneros de Elna y no les exijan rescate. . Id.

XXI. Al capitan de Canet, para que se devuelva un campo que habia secuestrado como presa de guerra. 240

XXII. A los vegueres y demas oficiales, para que manden á los feudatarios de Rosellon y Cerdaña que vayan á prestar el homenaje 241

XXIII. A los cónsules de Puigcerdá, para que nombren síndicos y mensageros que vayan á prestarle el juramento de fidelidad y á recibir la confirmacion de sus privilegios 242

XXIV. A Pedro, obispo de Elna, para que acuda á Perpiñan al parlamento 245

XXV. A los cónsules de Alt, de Arestol y de Salteguel, para nombrar sindicos y mensajeros con objeto de prestar juramento de fidelidad y homen^e. 247

XXVI. Al tesorero, para que pague los gastos de carga y descarga de los trabucos que fueron conducidos al Rosellon 248

XXVII. Salvo conducto al vizconde de Evol, que debia ir á una entrevista con Jaime de Mallorca. . Id.

XXVIII. Nombramiento de procurador para recibir el juramento de fidelidad á las universidades de Conflent. 249

XXIX. Del Rey de Mallorca á los cónsules de Villafranca de Conflent, para que permitan entrar en la villa á Pedro, Rey de Aragon 250

XXX. Orden general para que no se ponga obstáculo al regreso de Pagano de Mallorca, rebelde que habia sido perdonado, á Mallorca y otros lugares Id.

XXXI. Al mayordomo, para que se ceda á F. de Castro un caballo que se le habia entregado para llevar el estandarte en la ejecucion 251

XXXII. Al gobernador de Mallorca, recomendándole cierto mercader de Mallorca, por los servicios que habia prestado al Rey 252

XXXIII. Del papa Clemente IV al cardenal Bernardo, nuncio en Rosellon, que solicitaba regresar á Roma, diciéndole que continuase todavía en el mismo punto 253

XXXIV. A los procuradores de réditos de Rosellon y Cerdaña, para que paguen cierto vitalicio . 254

XXXV. Orden mandando que se envie á Perpiñan un sillon que sirva de modelo para construir otros con destino á los consejeros reales. . . . 255

XXXVI. Al capitan de Colibre, para que entregue á Jaime de Mallorca una galera con sus aparejos, á fin de que pueda transportar á Mompeller sus ropas y arneses. 256

XXXVII. A G. de Puig, para que restituya un mulo que habia quitado como presa de guerra . . 257

XXXVIII. Al veguer de Cerdaña, para que no proceda contra algunos habitantes de Puigcerdá y de Cerdaña que habian cometido crímenes an-

tes de entregarse Jaime de Mallorca 258

XXXIX Al gobernador general y demas oficiales de Rosellon y Cerdaña, para que hagan anular las protestas que hicieron, en perjuicio del derecho del Rey, algunos particulares . . . . . Id.

XL. A R. de Corbera, para que acuda á Perpiñan con cierto número de hombres á caballo. . 259

XLI. A los procuradores de los réditos de Rosellon y Cerdaña, para que paguen á P. de Puig criado que fué del Rey Sancho y comprador de la Reina Constanza, un vitalicio de que antes disfrutaba. . 260

XLII. Licencia á la hueste de Besalú para que pueda volverse 262

XLIII. Al senescal de Carcasona, para que se anulen ciertas obligaciones contraidas por algunos súbditos de Perpiñan , y se dé libertad á los mismos si estuviesen presos . . . . . Id.

Cartas Reales. — Coleccion curiosa.

I. Del Rey de Mallorca al vizconde de Evol, paque vaya á su lado, participándole que debe entregarse al Rey de Aragon, que teme á los traidores, y pidiendole que le traiga dinero. . . . 265

II. Del veguer de Gerona y de Besalú, participando á Jaime II de Aragon los pormenores de la muerte de un Rey Jaime de Mallorca, indudablemente el II de este nombre, sus disposiciones testamentarias, la conduccion del cadáver á Perpiñan, el alboroto y escándalo que allí se movió, y

el peligro en que él se habia visto de morir, como tambien el reconocimiento por Rey de Jaime, hijo de Fern.º, en cuyo nombre se hacian ya pregones. 266

Regestum Sigilli secreti 6. *Petri III. Pars I. n.* 1117

I. Al secretario R. Sicard, para que de dinero del derecho del sello compre una tienda . . . 268

II. v. A los procur.s y univers.s de Calatayud y Daroca, para que recojan en las aldeas el monedaje . 269

» Al armero D. Novales, para que le traiga 10 mazas ó hierros Damasquinos y varios arneses. . . 270

» A uno que no nombra, para que acuda contra el Rey de Mallorca, en representacion de la Reina Doña Leonor 271

III. A las universidades de Almacellas y Giminells sobre venta de unos censales. . . . . Id.

» Al veguer de Lérida, sobre el mismo asunto. 273

III. v. A unos particulares de idem sobre idem. 274

IV. A Blasco Daysa, para que cobre su sueldo de réditos de Aragon. 276

IV. v. A E. P. de Buysan, para que pague una tienda que se compró 277

V v. A Lope de Luna, para que, de una venta de lugares que se le hizo, se pague al porta estandarte B. de Alagon. 278

VI v. Al vicealmirante, para que procure apoderarse del rey de Mallorca, que dicen pasa á la isla. 279

VII. Al maestro de Montesa, que le envie dinero, pues le conviene pasar con la armada á Mallorca. Id.

VII v. Al vicealmirante, que envie barcas de Valencia para transportar caballos 281
VIII. A los administradores de la Almoyna de Valencia, sobre el mismo asunto. . . . 282
» Al vicealmirante, sobre el mismo asunto. . Id.
» A G. de Bellera, contestándole á unas cartas en que participaba que J. de Mallorca reclutaba gente. 283
X. A un D. Pedro, paraque se dé prisa en acudir. 284
XIII. Al tesorero, para que pague unas espadas y trajes que se debian enviar al Rey. . . Id.
» Salvo conducto á unos enviados por los jurados de Mallorca 285
XIII v. A los jurados de Mallorca, sobre idem. 287
XIV. Al tesorero, que le envie la corona y otros objetos para la coronacion solemne . . . . . Id.
» Al mismo, pidiéndole dinero, que le conviene para poder asi avanzar por Rosellon. . 288
XIV v. Al infante Don Jaime, pidiéndole nota de la gente que le acompaña 289
» A los colectores de los réditos de Mallorca, pidiéndoles nuevas sumas. 290
XVIII. A la aljama de Gerona, sobre imposicion de un nuevo subsidio para la guerra . . . 291
» Al veguer de Barcelona, paraque acuda con ejército. 293
» A la universidad de Manresa con igual objeto. Id.
XVIII v. Al Rey Alfonso de Castilla, enviándole diez galeras. 295
» Al infante Don Jaime de Urgel, para que suspenda el envio de gentes 296

XX. Al Gobernador de Mallorca, encargándole el buen régimen de la isla 297
XX v. A los procuradores de las rentas de Mallorca, sobre remocion de empleados. . . . 298
XXIII v. A los jurados de Manresa, para que se den prisa en enviar sus gentes 299
XXIII v. Al veguer de Villafranca del Panadés, pidiéndole acémilas 300
XXV. Al baile de Piera, con igual objeto . 301
XXVI Al tesorero, facultándole para el arreglo de cuentas con ciertos prestamistas. . . . . Id.
XXVII. Al veguer de Barcelona, para que acuda con las huestes 303
XXVIII v. A Polino Brondo, de Mallorca, para que se deje ver cuanto antes 305
XXXIII. A los jurados de Barcelona, para que envien sus gentes desde luego . . . . Id.
» Al veguer de idem, con igual objeto. . . 307
XXXIV. Al gobernador de Mallorca, paraque no obedezca los despachos sino llevan el sello real . 308
» Al mismo, para que haga observar las antiguas franquezas 309
XXXV. Al mismo, para que se anulen ciertos embargos que mandó hacer Jaime de Mallorca. . 310
XXXV v. Al Senescal de Carcasona, rogándole faculte á los habitantes de su distritos para llevar provisiones al ejército 312
» Al camarero mayor, para que entregue al tesorero unos libros que fueron de Jaime de Mallorca. 313
» Al veguer de Villafranca, pidiéndole acémilas. Id.

XXXVI v. Al del Vallés, para que no convoque á los hombres de Jaime de Urgel. 314
XXXVII v. A los jurados de Valencia, para que recojan el monedaje. 315
XXXVIII. A los administradores del impuesto de id., para que hagan entrega de este al tesorero. 317
» A un cambiador de id., sobre arreglo de cierto empeño hecho en razon del viage á Mallorca. Id.
XLI v. Salvo conducto al abad del Canigó . . 318
» Al baile de Gerona, mandando restituir la lezda á Aries Ferran 319
XLII v. A un particular, para que le avise de lo que haga Jaime de Mallorca en el Voló. . . . 320
XLIV. Orden para que se castige á uno que engañó á los jurados de Valencia, diciéndoles que no habia necesidad de anticipar el monedaje. . . Id.
XLV. A los jurados de Gerona, que dispongan provisiones para las huestes. 321
XLVII v. Nombramiento de colector de los réditos de Mallorca 322
XLVIII v. Al gobernador de Mallorca, sobre venta de una casa en tiempo del Rey Jaime. . 323
XLIX. Al rey de Castilla, sobre proteccion á mercaderes mallorquines. 324
LI. Al gobernador de Mallorca, sobre construccion de sillones para el consejo 326
LI v. Al mismo, sobre franqueza de Lezda á los tortosines en Mallorca . . . . . Id.
LII. Al veguer del Vallés, para que dispense de ir en el somaten á los de Castlar 327

LIV. Al de Báges, pidiendo acémilas 328
» Al procurador de Castellbó, con igual objeto. 329
LIV v. Al escribano de racion, para que envie provisiones. 331
» Al tesorero, sobre unos capitulos remitidos por la ciudad de Barcelona . . . . Id.
LV v. A R. de Senesterra, mandándole desocupar algunos puntos 332
» A les concelleres de Barcelona, para que acudan con sus huestes 334
LVI. Al conde de Terranova y al tesorero, dándoles instrucciones contra los morosos . . 335
» A los mismos, para que se castigue á los transgresores de las órdenes reales. . . . 337
LVII v. A los concelleres de Barcelona, paraque sin tardanza entreguen el subsidio á la armada . 338
LX v. Al infante don Pedro, para que no salga del punto que se le ha señalado. 341
» Al almirante, para que se dirija á Canet. 342
LXI. Al tesorero, para que envie dinero . . Id.
» Al baile de Peralada, para que dé alojamiento á diversos personajes 343
LXI v. Al almirante, para que acuda á recibir las provisiones que envia Barcelona. . . 344
LXII v. A los vegueres de Barcelona y Vallés, quejándose porque no acuden con sus huestes . 245
LXIII v. Al almirante. para que facilite embarcaciones á unos nobles 347
» Recomendacion á los mismos nobles . .. Id.
LXIV v. Sin direccion, sobre un salvoconduc-

to á los mensageros de Perpiñan 348
» Al baile de Gerona, quejándose de no haber comparecido . . . . . Id.
LXV v. Concesion de salvoconducto á los mensajeros de Perpiñan 349
» Al veguer de Gerona y otros oficiales, para que apresuren la marcha de las huestes . . Id.
LXVII v. A los concelleres de Barcelona, sobre la remision de provisiones. 350
» Al tesorero, con igual objeto 351
LXVIII. Al baile y subveguer de Gerona, para que se apresuren á acudir con las huestes . . Id.
» Al baile de Piera, para que acuda con su hueste. 352
LXX v. A los jurados de Gerona, que se presenten en Figueras con armas y caballos. . . 353
LXX v. Nombramiento de alguacil del mostaçaf de Mallorca. 354
LXXI. A sus vasallos del vizcondado de Bas, que se presenten con armas y caballos. . . . 355
LXXII v. Al cardenal Bernardo de San Ciriaco, sobre extraccion de trigo para Aviñon . . Id
LXXV. A los cónsules de Perpiñan, que obedezcan cuanto se les mande para la instruccion del proceso contra Jaime de Mallorca 357
LXXV v. Al cardenal Bernardo de San Ciriaco, diciéndole que no puede acceder á lo solicitado por los cónsules de Perpiñan relativamente á la copia del proceso. 358
LXXIX v. Al almirante, que inmediatamente envie una barca cargada de vino á Acde 359

LXXIX v. A los oficiales do Acde, que hagan conducir vino á las tropas del Rosellon . . . 360

LXXIX v. Al almirante, que envie inmediatamente dos galeras al Grao de Narbona y que admitan á todas las personas que quieran conducir viveres al ejército . . . . . Id.

LXXX. Al cardenal de Rodas, diciéndole que no ha recibido la contestacion á que se refiere . . . 361

LXXXI. A los cónsules de Perpiñan, diciéndoles que los castigará como rebeldes si dejan de cumplir lo que les tiene mandado 362

LXXXI v. Escribe á su tio, manifestándole que ni él ni su ejercito tienen novedad y pone en su conocimiento todas las operaciones de su ejército . 363

LXXXI v. Recomendando que se impida á todo trance el que entren víveres al castillo de Pollença. 364

LXXXII. Al alcaide del castillo de Bellver, para que entregue el mando del castillo á Arnaldo de Erill, y se presente al Rey. 365

LXXXIV. Mandando que cuando se hayan vendido ó tomado los castillos de Bellver y de Pollença, se encargue su custodia á hijos de caballeros ú hombres de parage 366

LXXXIV. Al gobernador de Mallorca, manifestándole lo satisfecho que está de su comportamiento en el castillo de Pollença, y que hasta que regrese á Barcelona no le puede enviar socorros para los almogavares . . . . . Id.

LXXXV. Al conde de Terranova, para que le mande dinero y víveres para el sitio de Perpiñan. 367

LXXXV v. Al gobernador de Mallorca, para que le mande toda la fuerza que no concepúe necesaria para la custodia del castillo de Pollença . . Id.

LXXXVI v. Al mismo, para que le informe acerca del hecho cometido por el castellano de Bellver, de haberse llevado una muger casada de Mallorca y tenerla en dicho castillo 368

LXXXVII. Al mismo, para que castigue á los revoltosos G. Travery J. Brondo, vecinos de Mallorca 369

LXXXVII. Mandando á Arnaldo de Lupiá, y otros vecinos de Mallorca que se presenten al Rey para tratar asuntos interesantes . . . 370

LXXXVII. Al gobernador de Mallorca, consultándole sobre los sujetos nombrados en la anterior. Id.

XCII v. Al cardenal de Rodas, suplicándole que el mulo y otras cosas que robaron los infantes de Jaime de Mallorca á los súdditos del Rey sean devueltos á sus dueños. 371

XCIII. Al gobernador de Mallorca, encargándole nuevamente la seguridad del reino de Mallorca . 372

XCIII. Al mismo, sobre el mismo asunto . . 374

Igual carta fué dirigida á R. Roig, G. Miquel etc.

XCIII. A los procuradores de Mallorca, para que ante todo paguen á los soldados de á pie y á caballo 375

XCIV. Al tesorero, para que pague á P. de Exericha la cantidad de 125 libras ocho sueldos. . 376

XCIV. v. Mandando que se refuerze el castillo de Canet 377

XCV. Al tesorero real, para que se paguen á Pedro, señor de Exericha, tres mil sueldos.

Igual carta fué dirigida á M. P. Çapata por la cantidad de mil sueldos.

XCV v. Mandando que se restituyan las cantidades de los derechos del sello á varios sujetos. . 378

CI v. Al vicegerente de gobernador de Iviza, sobre la muerte de R. Cugul 379

CVIII. Al tesorero real, para que haga armar cuatro galeras en Barcelona para ir á Mallorca . . 380

CIX. A los concelleres de Barcelona, manifestándoles que ya habia dispuesto que se reforzara el castillo de Canet. . . . . Id.

CIX. Al obispo de Barcelona, manifestándole haber recibido su carta y las dos del religioso G. de Guimerá, y que sobre las cosas en aquella contenidas se ha proveido segun convenia y conviene al honor real. 382

CIX. A Arnaldo Ballester, para que inmediatamente mande hacer dos ingenios. . . . Id.

CIX v. Al gobernador de Mallorca, para que sea ahorcado por conspirador M. Rotland, vecino de id. 383

CX. A. Eymericho de Bellvey, capitan de galeras, dándole varias órdenes 384

CXV v. A los procuradores de las rentas de Mallorca, aprobando la venta de mil lib. á c. de gracia 385

CXV v. A los mismos, mandándoles que vendan á carta de gracia un censal de mil libras.

CXI. Al armero real Domingo Novals, mandándole que entregue á Galceran de Bellpuig mayordomo del Rey la tienda real. 386

CXIII. Al tesorero real, mandándole que en-

tregue al procurador de Pedro, senyor de Exericha, el sueldo de cien caballos armados y el socorro de treinta ginetes 387
CXIII. Al mismo, mandándole que pague lo mas pronto posible el tributo á que está obligado el Rey por el reino de Cerdeña . . . 388
CXIII v. A los oficiales y súbditos del Rey ó á sus lugartenientes, mandándoles que concedan dos años de plazo para pagar sus deudas á G. Custurer y B. Cerdá, vecinos de Mallorca . . Id.
CXIII v. Al veguer de Gerona, mandándole que, en atencion á que el subbaile de Figueras continua prisionero de Jaime de Mallorca, nombre interinamente á otro 390
CXIV. A Pedro de Monells, jurisperito de Gerona, para que prenda á varios vecinos de Figueras. 391
CXIV. Al tesorero real, para que mande á todos los hombres de caballo y á pie que se hallan en Barcelona, que partan cuanto antes para Figueras á reunirse con el Rey. 392
CXV. Al tesorero real, mandándole que pague inmediatamente al procurador de Exericha el sueldo que se le tiene fijado 393
CXVI. A los prohombres de la vegueria de Camprodon, eximiéndoles de acompañar al Rey en su ejecucion contra el Rey de Mallorca . 394
CXVI. Al gobernador de Mallorca, dándole poder para hacer ciertos nombramientos en personas idóneas 395
CXVII. Al tesorero real, mandándole que remi-

ta al Rey en Rosellon cien cajas de pasadores . 396

CXVII v. Al religioso G. Guimerá, capita de Argilers, mandándole que entregue á G. Dela diez cajas de cuadriellos de los que tenia en Canet . Id.

CXVIII. Al procurador de las rentas reales, manifestándole que el maestro racional de la curia debe aprobar las ventas de censales hechas de órden del Rey . . . . . Id.

CXVIII. Mandando al maestro racional que abone el precio del vino que se destinó para el uso de la casa real 397

CXVIII. Al veguer y baile de Gerona, mandándoles que hagan pregonar por la ciudad que todo el que haya recibido ó debe recibir sueldo, debe hallarse el jueves en Figueras. . . . 398

CXX. Al veguer de Gerona y de Besalú, mandándole que lo deje todo y se presente en Figueras con todas las acémilas posibles. . . 399

CXX. Al mismo, mandándole que deje en poder del abad de Amer cincuenta hombres para sa servicio.

CXX. Mandando al maestro racional que admita en cuenta las mil ochocientas libras entregadas á Nicolás Lope de Oteyça. 400

CXXI v. A los súbditos del Rey que han trasladado su domicilio á Francia, mandándoles que se presenten 401

CXXIII v. Al religioso G. de Guimerá, mandándole que se cangée á Guillermo de Monafii preso en Perpiñan. 402

CXXIII v. Mandando al veguer de Gerona ó á su lugarteniente que haga pregonar que todos los hombres de dicha vegueria se hallen el dia siguiente en el lugar de Pontons 403

CXXIV v. Manifestando su satisfaccion por haberse cumplimentado sus órdenes para abastecer el ejército de lo que necesitaba . . . 404

CXXVI. Al veguer de Gerona, Besalú y otros, manifestándoles haber alzado la prohibicion de abastecer de armas y víveres el condado de Ampurias. 405

CXXVII v. Al tesorero real, manifestándole el disgusto que esperimenta el Rey al ver la detencion de las galeras en el puerto de Barcelona. 407

CXXVIII. Al mismo, participándole haber absuelto á varios rebeldes del condado de Ampurias. 408

CXXVIII. Manda el Rey que se le envien veinte moleros de Barcelona que necesita . . . 411

CXXIX. Mandando que el vizconde de Cardona y otros se presenten cuanto antes en Figueras para reunirse con el Rey . . . . Id.

CXXIX v. A los vegueres y bailes de Barcelona, Gerona y Granollers, mandándoles pregonar que todo el que haya de acompañar al Rey en su viaje al Rosellon, parta en seguida bajo pena de horca. . 412

CXXIX v. A los mismos, para que hagan pregones mandando que todo baron, caballero etc. que debe seguir al Rey en su viaje al Rosellon, emprenda inmediatamente el viaje. 413

CXXIX v. Al veguer de Gerona, mandándole que inmediatamente le envie cuantas azémilas

pueda encontrar . . . . . Id

CXXIX Mandando que se envien víveres frescos á Argilers, con la mayor urgencia. . . . 414

CXXX. A G. de Guimerá, mandándole tambien, entre otras cosas, que le envie víveres á Argilers. 415

CXXX. A los que se hallen en el sitio de Cobliure con el veguer de Gerona, mandándoles que no se muevan de dicho punto hasta nueva órden. 416

CXXX. Al gobernador y procuradores generales de Mallorca, manifestándoles que se han restablecido las antiguas franquicias concedidas á los súbditos de dicho reino. . . . . Id

CXXX. A los que se hallen en el sitio de Cobliure, reiterándoles la órden para que no se aparten del sitio 417

CXXX v. Al tesorero real, mandándole que pague á P. Morell doscientos sueldos, para los ginetes que este ha puesto á disposicion del Rey . . 418

CXXXII. A los jurados y prohombres de Mallorca, contestándoles á su carta sobre cambio de ofic^s. 419

CXXXII. A A. de Erill, encargándole que induzca á los jurados y prohombres de Mallorca á que accedan á que no se muden los oficiales . . . 420

CXXXII. Al infante R. Berenguer, conde de Ampurias, dándole las gracias por su celo y lealtad, y previniéndole que no le mande mas gente de á pie. 422

CXXXII. Al veguer de Gerona, mandándole que conduzca las huestes por los puntos y de la manera que se le tiene mandado . . . . . Id.

CXXXII. Al sumo Pontífice Clemente, contes-

tándole dos cartas que este le habia dirigido, manifestando que si los rebeldes de los condados de Rosellon y Cerdaña se someten, les dispensará su proteccion 423

CXXXIII. Al procurador de las rentas reales de Mallorca, dándole poder para que venda á carta de gracia bienes hasta la cantidad de 15 mil libras. 425

CXXXIII. A Ponce de Caslar, para que no se apodere de cosa alguna que pertenezca á los habitantes de la Torre del obispo en Elna . . . . . Id.

CXXXIII. v. Al procurador de las rentas reales, dándole poder para vender, á carta de gracia, derechos y rentas de la corona hasta la cantidad de quince mil libras 426

CXXXIII v. Mandando al religioso G. de Guimerá, capitan de Canet, que cuanto antes le remita víveres á la playa de Argilers 427

CXXXIV. A. Ponce de Caslar, para que preste ausilio á los que defienden la Torre del obispo, en el caso que no pudieran sostenerse 428

CXXXIV. Al veguer de Gerona y á Ramon de Riusech, mandándoles que se pongan al frente de las fuerzas que sitian á Colliure. . . . . Id.

CXXXIV. A B. Ferrer, procurador real en la curia romana, negando el derecho que ésta pretende irrogarse de inmiscuirse en los asuntos temporales del reino, acerca de lo que no reconoce otro superior que Dios 429

CXXXIV v. Al obispo Portuense, suplicándole que defienda las regalías de la corona 431

Iguales cartas fueron dirigidas.

Al cardenal Bernardo de San Ciriaco.
Al obispo Sabinense.
Al abogado Leopolino.
Al cardenal Gocio de Santa Prisca.
A Bertrando, obispo Hostiense.
Al obispo Bononense.

CXXXIV v. Al tesorero real B. de Olzinelles, para que á la mayor brevedad le envie moleros, porque le hacen mucha falta 432

CXXXV. Nombrando á G. de Guimerá procurador regio para recibir el juramento de fidelidad á los habitantes del condado del Rosellon, Vallespir y Cobliure 433

Igual nombramiento se hizo á favor de Ponce de Castlar.

CXXXVI v. Al tesorero real, para que le mande inmediatamente dinero para pagar al ejército . 434

Igual carta se dirigió al conde de Terranova yá los concelleres y prohombres de Barcelona.

CXXXVI v. A B. Ferrer, procurador real en la curia romana, aprobando su modo de proceder. . 435

CXXXVII. El Rey revoca los nombramientos de procuradores reales en la curia romana, dando de nulidad todo cuanto hicieren. 436

CXXXVII. A los habitantes del condado del Rosellon, mandando que el quinto de las presas lo depositen en manos de D. Tirisola . . . Id.

CXXXVII v. Dando autorizacion á B. Espona para que pueda elevar á instrumento publico el juramento de fidelidad prestado ante G. de Guimerá por los habitantes del Rosellon y otros puntos. 437

CXXXVII v. A A. de Erill, recomendándole la persona de Francisco Umbert, vecino de Mallorca, por los servicios que ha prestado á la corona . . 438

CXXXVII v. Al capitan de Brulla, para que admitan con benevolencia á cuantos quieran prestar el juramento de fidelidad y homenage. . . . Id.

CXXXVII v. Nombrando á G. de Comadolius, capitán de Brulla, procurador real. . . . 439

CXXXVIII. Al religioso G. de Guimerá, mandándole que averigüe si los hombres de Cabestany son enemigos de la corona . . . . . Id.

CXXXVIII. Al tesorero real, para que inmediatamente envie dinero para pagar el ejército, que está ya descontento 440

CXXXVIII. Al jurisconsulto Guillermo de Vilar, nombrándole juez de Mallorca 442

CXXXVIII v. Mandando á P. Catalan y á B. Çamora que paguen mil sueldos á R. Villaclara. . 443

CXXXVIII. Promesa que hace el Rey á los hombres y universidad de Clayra, de que si le re-

conocen por su señor, les confirmará todas sus franquezas y privilegios. 444

CXXXIX. Confirmando en el cargo de depositario de la curia á Francisco Ça Granada . . Id.

CXXXIX. Contestando á A. de Erill, diciéndole que ha confirmado en el cargo de depositario de la curia á Francisco Ça Granada 445

CXXXIX. A Beltran Roig, procurador real del reino de Mallorca, aprobando que se subaste la escribania de Inca 446

CXXXIX v. Al baile de Figueras, para que tenga espias en los caminos, y si se encuentra á algun hombre que deserte del ejército, lo prenda y lo mande ahorcar 447

Igual carta fué dirigida al veguer y baile de Gerona, ó á sus lugartenientes de Besalú y Camprodon.

Al veguer y baile de Barcelona.
Al veguer y baile de Manresa.

CXL v. Al abad de Vilabertran, rogándole le mande diez albañiles con sus correspondientes herramientas 447

Ignal carta fué dirigida

Al abad de Santa Maria de Rosas.
Al abad de Bañolas.
Al obispo de Gerona.

Al abad de Amer.
Al abad de Besalú.
Al abad de San Feliu de Guixols.

CXL v. A Felipe rey de Francia, manifestándole que no puede desistir de la formacion del proceso contra Jaime de Mallorca 448
CXLI v. Al tesorero real, mandándole le envie os moleros y demas objetos que le tiene encargados 450
CXLII. A Nicolás Carrós para que permita á R. de Ruisech y á su gente que se presenten en el sitio de Argilers 451
CXLIII. A Arnaldo Leget, para que le envie el ingenio de dos cajas con todos sus aparejos. . Id.
CXLIV. Perdonando, á instancia de los prohombres de Argilers, á varios rebeldes condenados á muerte 452
CXLIV. A B. Prats, de Cobliure, dándole un salvoconducto para que pueda ir y venir del ejército . 453
CXLIV. A los senescales y otros oficiales del Rey de Francia, rogándoles protejan á los expatriados del Rosellon que vayan á prestarle homenage . . . . . Id.
CXLIV v. Manifestando que los tratos hechos por ciertas personas con varios mercaderes serán fielmente cumplidos 454
CXLIV v. Al almirante, para que envie dos galeras á fin de que los habitantes de las tierras del Rosellon puedan pasar á prestar juramento de fidelidad. . . . . Id.

CXLV v. Al capitan de Canet, para que mande pagar á Estevan Mata doce libras por la pérdida de su barca. 455

CXLV v. Al capitan de Canet ó á su lugarteniente, para que pague á varios individuos el valor de la leña aprontada ó entregada . . . 457

CXLVI v. Al mismo, mandándole que no permita á nadie salir del lugar de Canet, á no ser que tenga especial licencia 458

CXLVII v. Al baile de Camprodon, autorizándole para que pueda nombrar un substituto durante su ausencia . . . . . Id.

CXLVII v. A R. de Corbera, capitan de Canet, mandándole que no cangée ni entregue ninguno de los prisioneros que tiene en su poder. . . . . Id.

CXLVIII v. Al procurador general de las rentas de Mallorca, para que cuanto antes le mande moneda 459

CXLIX. Al veguer de Vich y Ripoll, para que vigile que los rebeldes no puedan hacerse con víveres ni armas. 460

CXLIX v. Mandando á sus oficiales ó lugartenientes que pongan espias en los caminos, y si encuentran algun desertor lo manden ahorcar . . 461

CLI. Al Rey de Francia , participándole que le envia una camisa que fué de la Virgen Maria. . . 462

CLII. El Rey manifiesta haberse apoderado de la villa de Argilers y tener sitiada Cobliure. . . Id.

CLIII. Al veguer y baile de Barcelona, para que cumplan lo mandado acerca de tener espias en los

caminos, y ahorcar á los desertores . . . 463

Igual carta fué dirigida.

Al veguer y bailé de Manresa.
Al baile de Figueras.
Al balie de Besalú.
Al veguer y baile de Gerona.

CLV. Al tesorero real, mandando que le envie doscientas cajas de pasadores 464

CLVI. Al mismo, previniendole que inmediatamente le envie las doscientas cajas de pasadores que le tenia pedidos. 465

FIN DEL TOMO TRIGÉSIMO PRIMO DE LA COLECCION, TERCERO DEL PROCESO CONTRA EL REY DE MALLORCA.